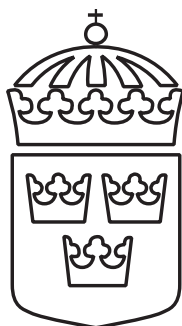

Regeringens skrivelse
2013/14:101

Årsredovisning för staten 2013

Regeringens skrivelse 2013/14:101

Årsredovisning för staten 2013

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 10 april 2014

Fredrik Reinfeldt

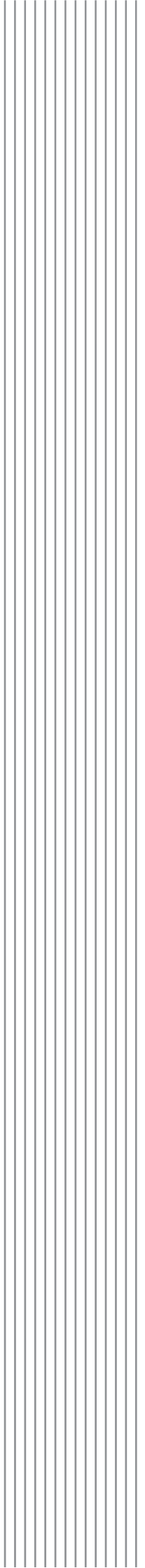
Peter Norman
(Finansdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten 2013. Skrivelsen omfattar en uppföljning av de budgetpolitiska målen, utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag samt övriga finansiella befogenheter, resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, utvecklingen av statsskulden, redovisning och riskanalys av statliga garantier och krediter samt nationellt intygande och avgifter till och bidrag från EU. En sammanställning av Riksrevisionens granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen under året och regeringens åtgärder med anledning av dessa lämnas. Vidare redovisas myndigheter som fått en modifierad revisionsberättelse från Riksrevisionen och skälen för detta.

Sammanfattning

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för 2013

Utfallet för den offentliga sektorns finansiella sparande blev negativt. Utfallet för 2013 innebär att den offentliga sektorns finanser försvagades jämfört med 2012.

Utgifterna under utgiftstaket uppgick till 29,4 procent av BNP. Underskottet i statens budget uppgick till 131 miljarder kronor, vilket är en försämring med 106 miljarder kronor jämfört med 2012.

Resultaträkningen uppvisade ett underskott på knappt 25 miljarder kronor. Jämfört med 2012 försämrades resultatet med drygt 25 miljarder kronor. Statsskulden ökade med 124 miljarder kronor. Som andel av BNP ökade statsskulden från 31,4 procent 2012 till 34,0 procent 2013.

I följande tabell redovisas några nyckeltal avseende det ekonomiska utfallet 2013 jämfört med 2012.

Nyckeltal för det ekonomiska utfallet

Miljarder kronor

	2013	Procent av BNP ¹	2012	Procent av BNP ²
Den offentliga sektorns finansiella sparande	-49	-1,3	-26	-0,7
Statens budgetsaldo	-131 ³	-3,6	-25	-0,7
Utgiftstak	1 095	30,1	1 084	30,5
Takbegränsade utgifter	1 067	29,4	1 022	28,8
Statens nettoförmögenhet	-348	-9,6	-316	-8,9
Statsskuld	1 236	34,0	1 113	31,4
Årets över-/underskott i resultaträkningen	-25	-0,7	1	0,0
Utlåning	379 ³	10,4	269	7,6
Garantiförbindelser ⁴	1 668	45,9	1 609	45,3

¹ Prel. BNP för 2013 uppgår till 3 634 miljarder kronor (löpande priser).

² Rev. BNP för 2012 uppgår till 3 550 miljarder kronor (löpande priser).

³ Inklusive ökad utlåning till Riksbanken med 104 miljarder kronor.

⁴ Exkl. kapitaltäckningsgarantier och investerarskydd.

Den offentliga sektorns finansiella sparande

Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor

	2013	2012
Inkomster	1 811	1 758
Skatter och avgifter	1 607	1 555
Övriga inkomster	205	202
Utgifter	1 861	1 784
Finansiellt sparande	-49	-26
<i>varav staten</i>	-35	-32
<i>varav ålderspensionssystemet</i>	-6	9
<i>varav kommunala sektorn</i>	-8	-4

Utfallet för det finansiella sparandet 2013 blev -49 miljarder kronor, motsvarande -1,3 procent av BNP. Det genomsnittliga sparandet 2004–2013 uppgick till 0,7 procent av BNP. Justerat för det genomsnittliga resursutnyttjandet låg dock det genomsnittliga finansiella sparandet under perioden på 1,5 procent av BNP. En samlad bedömning indikerar att det finansiella sparandet var i linje med överskottsmålet 2004–2013.

Utgiftstaket för staten

Utgiftstaket för staten

Miljarder kronor

	2013	2012
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	1 093	1 074
Tekniska justeringar	2	10
Utgiftstak, slutligt fastställt	1 095	1 084
Takbegränsade utgifter	1 067	1 022
Budgeteringsmarginal	28	62
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	2,6	6,0

Det av riksdagen slutligt fastställda utgiftstaket för 2013 uppgick till 1 095 miljarder kronor. Enligt utfallet för statens budget uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket till 1 067 miljarder kronor, dvs. 28 miljarder kronor lägre än fastställt tak.

Utfallet för statens budget

Utfallet för statens budget 2013 och 2012

Miljarder kronor

	Statens budget ¹	2013	2012
Totala inkomster	830	791	788
Statens skatteinkomster	815	777	793
Övriga inkomster	14	13	-5
Totala utgifter m.m.	837	921	812
Utgiftsområden exkl. statsskuldräntor m.m.	812	811	784
Statsskuldräntor m.m.	22	17	27
Förändring av anslagsbehållningar	-3		
Riksgäldskontorets nettoutlåning	5	96	1
Kassamässig korrigering	1	-2	0
Budgetsaldo	-8	-131	-25

¹ Med statens budget menas den ursprungliga budgeten sammanställd av riksdagen i december 2012.

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 830 miljarder kronor. Utfallet blev knappt 791 miljarder kronor, vilket är 39 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev 38 miljarder kronor lägre än beräknat och övriga inkomster blev knappt 1 miljard kronor lägre än beräknat. Det är främst skatteintäkterna för konsumtion och insatsvaror som blivit lägre än beräknat. Det beror på att hushållens konsumtionsutgifter ökat mindre än väntat.

Utgifter m.m. på statens budget uppgick till 921 miljarder kronor, vilket är 84 miljarder kronor högre än den beräkning som redovisades i budgeten för 2013. På ändringsbudget anvisades 11 miljarder kronor. I förhållande till totalt anvisade medel (statens budget och ändringsbudget) blev utgifterna 73 miljarder kronor högre.

Resultaträkning

Resultaträkning		
<i>Miljarder kronor</i>		
	2013	2012
Intäkter		
Skatteintäkter	999	971
Övriga intäkter	112	100
Summa intäkter	1 111	1 071
Kostnader		
Transfereringar m.m.	-926	-866
Statens egen verksamhet	-247	-242
Summa kostnader	-1 174	-1 108
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	7	44
Finansiella intäkter och kostnader, netto	31	-5
Årets överkott/underskott	-25	1

Årets underskott, dvs. skillnaden mellan intäkter och kostnader i resultaträkningen, uppgick till knappt 25 miljarder kronor och innebär en försämring med drygt 25 miljarder kronor jämfört med 2012. Skatteintäkterna ökade med 28 miljarder kronor och reavinsten från försäljningen av aktieinnehavet i Nordea ökade intäkterna med 33 miljarder kronor. Samtidigt ökade kostnaderna för transfereringar inklusive avsättningar till fonder med 60 miljarder kronor och resultat från andelar i hel- och delägda företag försämrades med 37 miljarder kronor.

Skatteintäkterna uppgick till 999 miljarder kronor och utgjorde 86 procent av de totala intäkterna.

Kostnaderna för transfereringar, exklusive avsättningar till fonder, uppgick till 902 miljarder kronor, en ökning med 45 miljarder kronor jämfört med 2012.

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 247 miljarder kronor, en ökning med 5,5 miljarder kronor jämfört med 2012.

Resultat från andelar i hel- och delägda företag uppgick till 6,9 miljarder kronor, vilket är en minskning med 37 miljarder kronor jämfört med 2012.

Netto uppgick finansiella intäkter och kostnader till drygt 31 miljarder kronor, vilket är en ökning med 37 miljarder kronor jämfört med 2012. Drygt 33 miljarder kronor av ökningen avser reavinst från försäljningen av

aktieinnehavet i Nordea. Nettokostnaden för statsskulden uppgick till 18 miljarder kronor, vilket är en minskning med 2 miljarder kronor jämfört med 2012.

Balansräkning

Balansräkning		
<i>Miljarder kronor</i>		
	2013	2012
Tillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	8	8
Materiella anläggningstillgångar	497	478
Finansiella anläggningstillgångar	389	414
Utlåning	379	269
Varulager m.m.	3	3
Fordringar	83	75
Periodavgränsningsposter	28	26
Kortfristiga placeringar	15	28
Kassa och bank	7	6
Summa tillgångar	1 410	1 306
Kapital och skulder		
Nettoförmögenhet	-348	-316
Fonder	131	107
Avsättning för pensioner m.m.	227	220
Statsskulden	1 236	1 113
Övriga skulder m.m.	84	87
Periodavgränsningsposter	80	96
Summa kapital och skulder	1 410	1 306
Garantiförbindelser	1 435	1 365
Övriga ansvarsförbindelser	17	16

Statens nettoförmögenhet, dvs. skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde (motsvarande eget kapital i ett företag), blev negativ och uppgick till -348 miljarder kronor vid utgången av 2013, vilket motsvarar -9,6 procent av BNP. I förhållande till 2012 försämrades nettoförmögenheten med 32 miljarder kronor.

Den konsoliderade statsskulden ökade med 124 miljarder kronor till 1 236 miljarder kronor vid utgången av 2013. Lån i svenska kronor ökade med 2,1 miljarder kronor. Lånen i utländsk valuta ökade med 122 miljarder kronor, varav 104 miljarder kronor avser ökad utlåning till Riksbanken.

Statliga garantier

Statliga garantiåtaganden

Miljarder kronor

	2013	2012
Insättningsgarantin	1 313	1 226
Kreditgarantier	233	266
Garantier om tillförsel av kapital	112	108
Pensionsgarantier	8	8
Övriga garantier	2	2
Totalt	1 668	1 609

Statliga garantiåtaganden ökade med 59 miljarder kronor jämfört med 2012 och uppgick till 1 668 miljarder kronor vid utgången av 2013. Som andel av BNP ligger de statliga garantiåtagandena på ca 46 procent. Insättningsgarantin uppgick till 1 313 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 87 miljarder kronor jämfört med 2012. Kreditgarantier inklusive exportgarantier uppgick till 233 miljarder kronor, en minskning med 32,5 miljarder kronor och garantier om tillförsel av kapital uppgick till 112 miljarder kronor, en ökning med ca 4 miljarder kronor jämfört med 2012.

Den samlade risken i statens garanti- och kreditgivning bedöms som låg.

Garantiåtagandena i denna tabell avviker från de garantier som redovisas inom linjen till balansräkningen. Avvikelsen avser garantier för vilka avsättning görs i balansräkningen.

Statlig utlåning

Statens utlåning

Miljarder kronor

lån/ändamål	2013	2012
Lån till Riksbanken	193	88
Studielån	170	167
Lån till andra stater	7	4
Övriga lån	9	9
Summa	379	269

Utlåning till Riksbanken och CSN:s studielån utgör huvuddelen av statens utlåning. Statens utlåning uppgick till 379 miljarder kronor, vilket är en ökning med 110 miljarder kronor jämfört med 2012. Merparten av detta avser ökad utlåning till Riksbanken.

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

Nationella intygandet grundas på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar avseende hanteringen av EU-medel samt revisionens utlåtanden från granskningar varpå regeringen lämnar följande intygande:

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaper, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande.

Betryggande intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen.

Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt)

Miljarder kronor

	2013	2012
Betalningar till EU	37	31
Betalningar från EU	10	10
Nettoflöde från statens budget till EU	27	22

Sveriges avgift till EU uppgick till 37 miljarder kronor medan bidragen från EU uppgick till 10 miljarder kronor. Det kassamässiga nettoflödet från statens budget till EU uppgick därmed till 27 miljarder kronor, vilket är en ökning med 5 miljarder kronor jämfört med 2012. Ökningen förklaras av en högre beslutad årsbudget för 2013 och omfattande ändringsbudgetar som belastade 2013.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Årsredovisningen för staten 2013	19
1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen	25
1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande	25
1.2 Utgiftstaket för 2013	28
2 Utfallet för statens budget	33
2.1 Saldot på statens budget 2013	33
2.2 Inkomster på statens budget 2013	36
2.2.1 Prognosförutsättningar	36
2.2.2 Totala skatteintäkter	39
2.2.3 Övriga inkomster	44
2.3 Utgifter på statens budget 2013	51
2.3.1 Utgifter på statens budget – sammanfattning	51
2.3.2 Systematisering av avvikelserna mot statens budget	53
2.3.3 Indragningar	55
2.3.4 Överskridanden	56
2.4 Utfall per utgiftsområde	57
2.4.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	58
2.4.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	60
2.4.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	64
2.4.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	66
2.4.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	68
2.4.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	70
2.4.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	73
2.4.8 Utgiftsområde 8 Migration	76
2.4.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	78
2.4.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	81
2.4.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	84
2.4.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	87
2.4.13 Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet	89
2.4.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	91
2.4.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd	95
2.4.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	97
2.4.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	102
2.4.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	105
2.4.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt	107
2.4.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	108
2.4.21 Utgiftsområde 21 Energi	110

2.4.22	Utgiftsområde 22 Kommunikationer	113
2.4.23	Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	117
2.4.24	Utgiftsområde 24 Näringsliv	119
2.4.25	Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner	122
2.4.26	Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.	123
2.4.27	Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen	126
2.4.28	Förändring av anslagsbehållningar	127
2.4.29	Riksgäldskontorets nettoutlåning	129
2.4.30	Kassamässig korrigerig	132
2.4.31	Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	133
2.5	Underliggande saldo och engångseffekter	136
2.6	Realekonomisk fördelning av anslagen på statens budget	137
2.7	Beställningsbemyndiganden	140
2.8	Inomstatliga lån	142
2.9	Övriga krediter	142
3	Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys	145
3.1	Resultaträkning	145
3.1.1	Intäkter	146
3.1.2	Kostnader	147
3.1.3	Transfereringar	148
3.1.4	Kostnaderna för statens egen verksamhet ökade	150
3.1.5	Kraftigt försämrat resultat i statliga företag	150
3.1.6	Nettokostnaden för statsskulden minskade	151
3.2	Balansräkning	151
3.2.1	Nettoförmögenheten	152
3.2.2	Övriga förändringar i balansräkningen	153
3.3	Finansieringsanalys	155
3.3.1	Statens verksamhet	155
3.3.2	Stora försäljningsinkomster men även högre investeringar	156
3.3.3	Stor utlåning till Riksbanken	156
3.3.4	Kassaflödet från finansiella aktiviteter förbättrades	156
3.3.5	Statens lån ökade kraftigt	156
3.3.6	Samband mellan resultaträkningen och utfallet på statens budget	156
3.4	Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar	157
3.4.1	Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning	157
3.4.2	Redovisningsprinciper, statens budget	166
3.4.3	Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget	166
3.5	Noter	168
3.5.1	Noter till resultaträkningen	168
3.5.2	Noter till balansräkningen	191
3.5.3	Noter till finansieringsanalysen	220
4	Utvecklingen av statsskulden	225
4.1	Statsskuldens fördelning och löptid	226
4.2	Statsskuldens kostnader	228
5	Redovisning och riskanalys av statliga garantier och krediter	233
5.1	Statliga garantier	233
5.1.1	Garantiportföljens sammansättning	234
5.1.2	De olika garantityperna	235

5.1.3	Förväntade förluster i statens samlade garantiportfölj.....	239
5.1.4	Tillgångar i garantiverksamheten	240
5.1.5	Jämförelse mellan avsättningar för förväntade förluster och tillgångar i garantiverksamheten	241
5.1.6	Flöden i garantiverksamheten och dess påverkan på statens finanser	242
5.2	Statlig utlåning med kreditrisk.....	243
5.2.1	Kreditportföljens sammansättning	244
5.2.2	De olika lånen med kreditrisk	245
5.3	Stabilitetsfonden	247
5.4	Samlad analys av statens risker.....	247
5.4.1	Kreditrisk – den ordinarie portföljen	248
5.4.2	Likviditetsrisk – den ordinarie portföljen	248
5.4.3	Åtaganden i den finansiella sektorn.....	248
6	Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU.....	251
6.1	Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen	251
6.1.1	Innehållet i regeringens intygande avseende EU-medel.....	251
6.1.2	Ramverket för intern styrning och kontroll	252
6.2	Räkenskapssammanställning av EU-medel.....	252
6.2.1	Redovisningsprinciper för räkenskapssammanställningen.....	254
6.2.2	Resultaträkning	254
6.2.3	Balansräkning	255
6.2.4	Redovisning på statens budget – kassamässig redovisning	256
6.3	Bedömning av ansvariga myndigheter	256
6.3.1	Intygande av räkenskaper och bedömning av intern styrning och kontroll.....	256
6.3.2	Ekonomistyrningsverkets iakttagelser	257
6.3.3	Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning	259
6.4	Regeringens intygande avseende EU-medel	260
6.5	Europeiska revisionsrättens årsrapport om budgetgenomförandet	260
6.5.1	Väsentliga iakttagelser budgetåret 2012	261
6.5.2	Revisionsrättens iakttagelser gällande Sverige	261
6.5.3	Utgångspunkter för Sveriges agerande avseenderevisionsrättens iakttagelser	261
6.6	Redovisning av samtliga EU-medel	261
6.6.1	Avgiften till EU:s budget	261
6.6.2	Redovisningen i statens budget.....	262
6.6.3	Redovisning i resultaträkningen	264

Bilagor:

- Bilaga 1 Specifikation av inkomster på statens budget
- Bilaga 2 Specifikation av utgifter på statens budget
- Bilaga 3 Beställningsbemyndiganden
- Bilaga 4 Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter
- Bilaga 5 Tabellsamling
- Bilaga 6 Statliga myndigheter m.m.
- Bilaga 7 Ordlista

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 10 april 2014

Tabellförteckning

Tabell 1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande	26
Tabell 1.2 Det finansiella sparandet i delsektorerna	26
Tabell 1.3 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för bakåtblickande avstämning mot överskotts målet	27
Tabell 1.4 Utgiftstaket.....	28
Tabell 1.5 Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå för 2013	29
Tabell 1.6 Takbegränsade utgifter	29
Tabell 1.7 Förändring av budgeteringsmarginalen från fastställandet av utgiftstaket för 2013 till utfallet för 2013	30
Tabell 2.1 Utfall för statens budget 2013	33
Tabell 2.2 Utgifter som skiljer sig mer än en miljard kronor mot statens budget	34
Tabell 2.3 Utfallet för statens budget 2012–2013	35
Tabell 2.4 Utgifter	35
Tabell 2.5 Skattereformer 2013	37
Tabell 2.6 Antaganden i 2014 års ekonomiska vårproposition jämfört med budgetpropositionen för 2013.....	37
Tabell 2.7 Totala skatteintäkter, skillnad mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutligt utfall.....	39
Tabell 2.8 Totala skatteintäkter och inkomster på statens budget, jämfört med statens budget för 2012 och 2013.....	40
Tabell 2.9 Övriga inkomster, sammanfattning.....	45
Tabell 2.10 Inkomster av statens verksamhet, översikt.....	45
Tabell 2.11 Rörelseöverskott.....	46
Tabell 2.12 Ränteinkomster	46
Tabell 2.13 Aktieutdelning 2012 och 2013.....	47
Tabell 2.14 Inkomster av försäld egendom	48
Tabell 2.15 Återbetalning av lån.....	48
Tabell 2.16 Kalkylmässiga inkomster	49
Tabell 2.17 Statliga pensionsavgifter.....	49
Tabell 2.18 Bidrag m.m. från EU	50
Tabell 2.19 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	51
Tabell 2.20 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	51
Tabell 2.21 Utgifter på statens budget 2013	52
Tabell 2.22 Skillnaden mellan utfall och budget för 2013	54
Tabell 2.23 Makroekonomiska förutsättningar	54
Tabell 2.24 Indragningar 2013.....	56
Tabell 2.25 Icke medgivna överskridanden 2013	57
Tabell 2.26 UO 1 Anslag.....	58
Tabell 2.27 UO 1 Beställningsbemyndiganden.....	59
Tabell 2.28 UO 1 Garantier	59
Tabell 2.29 UO 1 Inomstatliga lån	59
Tabell 2.30 UO 2 Anslag.....	60
Tabell 2.31 UO 2 Beställningsbemyndiganden.....	60
Tabell 2.32 UO 2 Utlåning	61
Tabell 2.33 UO 2 Garantier	61
Tabell 2.34 UO 2 Inomstatliga lån	62
Tabell 2.35 UO 2 Övriga krediter	62
Tabell 2.36 UO 3 Anslag.....	64
Tabell 2.37 UO 4 Anslag.....	66

Tabell 2.38 UO 5 Anslag	68
Tabell 2.39 UO 5 Beställningsbemyndiganden	68
Tabell 2.40 UO 6 Anslag	70
Tabell 2.41 UO 6 Beställningsbemyndiganden	71
Tabell 2.42 UO 6 Garantier	71
Tabell 2.43 UO 6 Inomstatliga lån	72
Tabell 2.44 UO 6 Övriga krediter	72
Tabell 2.45 UO 7 Anslag	73
Tabell 2.46 Utfall för bistånd 2004–2013	74
Tabell 2.47 UO 7 Beställningsbemyndiganden	74
Tabell 2.48 UO 7 Garantier	75
Tabell 2.49 UO 7 Övriga krediter	75
Tabell 2.50 UO 8 Anslag	76
Tabell 2.51 UO 8 Beställningsbemyndiganden	77
Tabell 2.52 UO 9 Anslag	78
Tabell 2.53 UO 9 Beställningsbemyndiganden	79
Tabell 2.54 UO 10 Anslag	81
Tabell 2.55 Ohälsomått	82
Tabell 2.56 UO 10 Beställningsbemyndiganden	83
Tabell 2.57 UO 11 Anslag	84
Tabell 2.58 UO 11 Övriga krediter	85
Tabell 2.59 UO 12 Anslag	87
Tabell 2.60 UO 13 Anslag	89
Tabell 2.61 UO 13 Beställningsbemyndiganden	90
Tabell 2.62 UO 14 Anslag	91
Tabell 2.63 Arbetslöshet	93
Tabell 2.64 UO 14 Beställningsbemyndiganden	93
Tabell 2.65 UO 15 Anslag	95
Tabell 2.66 UO 15 Beställningsbemyndiganden	96
Tabell 2.67 UO 15 Utlåning	96
Tabell 2.68 UO 16 Anslag	97
Tabell 2.69 UO 16 Beställningsbemyndiganden	99
Tabell 2.70 UO 16 Garantier	99
Tabell 2.71 UO 17 Anslag	102
Tabell 2.72 UO 17 Beställningsbemyndiganden	103
Tabell 2.73 UO 17 Utlåning	103
Tabell 2.74 UO 18 Anslag	105
Tabell 2.75 UO 18 Beställningsbemyndiganden	106
Tabell 2.76 UO 18 Garantier	106
Tabell 2.77 UO 18 Övriga krediter	106
Tabell 2.78 UO 19 Anslag	107
Tabell 2.79 UO 19 Beställningsbemyndiganden	107
Tabell 2.80 UO 20 Anslag	108
Tabell 2.81 UO 20 Beställningsbemyndigande	108
Tabell 2.82 UO 21 Anslag	110
Tabell 2.83 UO 21 Beställningsbemyndigande	111
Tabell 2.84 UO 21 Utlåning	111
Tabell 2.85 UO 21 Inomstatliga lån	111
Tabell 2.86 UO 22 Anslag	113
Tabell 2.87 Vägghållning	114
Tabell 2.88 Banhållning	114

Tabell 2.89 UO 22 Beställningsbemyndigande.....	114
Tabell 2.90 UO 22 Utlåning	115
Tabell 2.91 UO 22 Garantier	115
Tabell 2.92 UO 22 Inomstatliga lån	115
Tabell 2.93 UO 23 Anslag.....	117
Tabell 2.94 UO 23 Beställningsbemyndiganden.....	118
Tabell 2.95 UO 23 Garantier	118
Tabell 2.96 UO 23 Övriga krediter	118
Tabell 2.97 UO 24 Anslag.....	119
Tabell 2.98 UO 24 Beställningsbemyndigande.....	120
Tabell 2.99 UO 24 Utlåning	120
Tabell 2.100 UO 24 Garantier	121
Tabell 2.101 UO 24 Övriga krediter	121
Tabell 2.102 UO 25 Anslag.....	122
Tabell 2.103 UO 26 Anslag.....	123
Tabell 2.104 Räntor på statsskulden 2009–2013, fördelning på anslagets komponenter.....	124
Tabell 2.105 Räntor och valutakurser 2009–2013 årsgenomsnitt	124
Tabell 2.106 UO 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	126
Tabell 2.107 Förändringar av anslagsbehållningar exkl. UO 26 Statsskuld räntor m.m. 2009–2013	127
Tabell 2.108 Specifikation av anslagsbehållningar över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2009–2013	128
Tabell 2.109 Riksgäldskontorets nettoutlåning	129
Tabell 2.110 Förändring av behållningar på myndigheters räntekonto.....	130
Tabell 2.111 Stabilitetsfondens konto i Riksgäldskontoret	131
Tabell 2.112 Kassamässig korrigerering.....	132
Tabell 2.113 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	134
Tabell 2.114 Statens budgetsaldo 2013 justerat för större engångseffekter.....	136
Tabell 2.115 Realekonomisk fördelning av statens budget	138
Tabell 2.116 Beställningsbemyndiganden 2013	141
Tabell 2.117 Inomstatliga lån	142
Tabell 2.118 Övriga krediter	142
Tabell 3.1 Resultaträkning.....	146
Tabell 3.2 Balansräkning.....	151
Tabell 3.3 Finansieringsanalys.....	155
Tabell 3.4 Samband mellan resultaträkningens överskott och utfallet för statens budget.....	157
Tabell 3.5 Jämförelse mellan resultaträkningen och statens budget.....	167
Tabell 4.1 Statliga myndigheters innehav av statspapper vid utgången av 2013	225
Tabell 4.2 Regeringens riktlinjer för 2013	226
Tabell 4.3 Statsskuldens utveckling och sammansättning.....	227
Tabell 4.4 Nominella lån i svenska kronor.....	227
Tabell 4.5 Statsskuldens kostnader	228
Tabell 5.1 Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2013-12-31	234
Tabell 5.2 Garantiramar och utfärdade garantier 2013-12-31	235
Tabell 5.3 Avsättningar för förväntade garantikostnader 2013-12-31	240
Tabell 5.4 Tillgångar i garantiverksamheten 2013-12-31	241
Tabell 5.5 Jämförelse mellan avsättningar för förväntade kostnader och tillgångar i garantiverksamheten 2013-12-31	242
Tabell 5.6 Flöden i garantiverksamheten under 2013	242

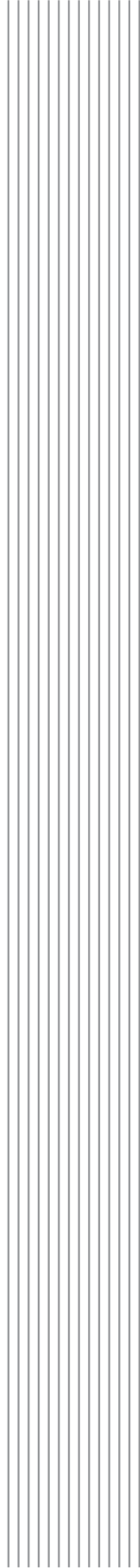
Tabell 5.7 Anslag vars ändamål omfattade garantiverksamhet 2013	243
Tabell 5.8 Statens utlåning med kreditrisk 2013-12-31	244
Tabell 5.9 Statens utlåning med kreditrisk efter lånekategori 2013-12-31	245
Tabell 6.1 Resultaträkning avseende fleråriga budgetramen 2007–2013.....	254
Tabell 6.2 Balansräkning avseende fleråriga budgetramen 2007–2013.....	255
Tabell 6.3 Utfall på anslag och inkomstitlar fleråriga budgetramen 2007–2013.....	256
Tabell 6.4 Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt)	263
Tabell 6.5 Anslag finansierade med EU-medel	264

Diagramförteckning

Diagram 2.1 Budgetens faktiska och underliggande saldo åren 1990–2013	136
Diagram 2.2 Procentuell fördelning av utgifter på statens budget 2013, realekonomiskt fördelade	137
Diagram 2.3 Transfereringar på statens budget, fördelade efter mottagarkategori 2013	139
Diagram 3.1 Statens intäkter	146
Diagram 3.2 Statens kostnader	147
Diagram 3.3 Transferering per sektor	148
Diagram 5.1 Garantiåtaganden 2009–2013	234
Diagram 5.2 Omfattning av garantiprogrammet.....	237
Diagram 5.3 Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, infrianden och administrationskostnader samt saldot för betalningsflödet 2009–2013	243
Diagram 5.4 Statens utlåning med kreditrisk efter nedskrivning för osäkra fodringar 2009–2013	245
Diagram 5.5 Stabilitetsfondens utveckling över tiden	247

Årsredovisningen för staten 2013

Årsredovisningen för staten 2013

Regeringen ska varje år senast den 15 april året efter budgetåret lämna en årsredovisning för staten till riksdagen.

Årsredovisningen för staten 2013 har upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken och AP-fonderna ingår dock inte. Inte heller ingår premiepensionssystemets tillgångar och skulder med dess avkastning i konsolideringen.

Redovisningen omfattar all verksamhet i de ingående organisationerna oavsett finansiering och baseras på information som de statliga myndigheterna och affärsverken lämnar till statsredovisningen och information som presenteras i myndigheternas årsredovisningar. I fall där informationen inte varit tillräcklig har kompletterande information inhämtats. Underlaget har kompletterats med ekonomiska händelser som inte har redovisats av myndigheterna, framför allt beräkningar av skatteintäkter som ännu inte har debiterats.

Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor utsträckning som möjligt hålls oförändrade över tiden. En utveckling av den statliga redovisningen sker dock fortlöpande. Gällande

principer och förutsättningar beskrivs i avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Resultaträkningen ger underlag för bedömning av statens samlade inflöde och förbrukning av resurser. Värdet av statens tillgångar och skulder per den 31 december 2013 redovisas i balansräkningen. Finansieringsanalysen visar statens betalningsflöden. I skrivelsen jämförs utfallet för 2013 i resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys och noter med utfallet för 2012.

Statens budget omfattar samtliga inkomster och utgifter som påverkar statens lånebehov. I skrivelsen jämförs och kommenteras budgetens utfall för 2013 dels med de budgeterade inkomsterna och utgifterna i budgetpropositionen för 2013, dels med utfallet för 2012.

Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret har lämnat underlag till denna skrivelse (dnr Fi2014/995).

Olika avgränsningar av staten

Statens ekonomiska utfall redovisas utifrån olika utgångspunkter beroende på att informationen har olika syften. Avgränsningen av staten kan därmed variera. Ett annat skäl till skillnader mellan olika redovisningar är att olika principer tillämpas i räkenskaperna och i statens budget. Beroende på utgångspunkt kan en enskild ekonomisk händelse få delvis olika konsekvenser och utfallet kan därmed skilja sig åt mellan redovisningarna.

Informationen om det ekonomiska utfallet i staten utgör även underlag för nationalräkenskaperna som är en statistisk samman-

ställning i kontoform över den samlade svenska ekonomin. Nationalräkenskapernas avgränsning av staten utgår från definitioner etc. som följer rekommendationer från FN samt EU:s förordning (EG nr 2223/96) om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen. Nationalräkenskapernas avgränsning skiljer sig från årsredovisningen bl.a. genom att affärsverken inte ingår i dess avgränsning av staten.

Underlag för och kvalitetssäkring av årets skrivelse

Årsredovisningen för staten bygger huvudsakligen på underlag som har lämnats av Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret. Ekonomistyrningsverkets underlag omfattar utfallet för statens budget inklusive finansiella befogenheter i form av beställningsbemyndiganden, garantier etc. Vidare omfattar det resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, statsskuldens utveckling samt redovisning av avgifter till och bidrag från EU. Riksgäldskontorets underlag omfattar redovisning och riskanalys av statliga garantier och krediter. Redovisningen har i övrigt kompletterats eller tagits fram internt inom Regeringskansliet. Det gäller t.ex. beräkningen av skatteintäkter och uppföljningen av överskottsmålet. Stora delar av skatteintäkterna för 2013 bygger fortfarande på en prognos (se avsnitt 3.4.1). Prognosmetoderna som används för att beräkna skatteintäkterna i årsredovisningen för staten är desamma som används för att ta fram prognoser i regeringens budgetpropositioner. När det gäller uppföljningen av överskottsmålet utgår denna dels från officiell statistik från Statistiska centralbyrån, dels från de indikatorer som regeringen använder för att följa upp överskottsmålet i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen. Hur uppföljningen sker beskrivs närmare i regeringens skrivelse Ramverk för finanspolitiken (skr. 2010/11:79).

En granskning av kvaliteten i årsredovisningen för staten sker dels genom Riksrevisionens årliga revision av myndigheterna och deras årsredovisningar, vilka ligger till grund för resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt utfallet för statens budget, dels myndighets-

ledningarnas intygande om att myndighetens årsredovisning ger en rättvisande bild.

En kvalitetskontroll sker även genom etablerade kvalitetssäkringsrutiner i samband med Ekonomistyrningsverkets konsolideringsarbete och genom Finansdepartementets arbete med att producera skrivelser. Kvalitetssäkringen innefattar bl.a. kontroller av att myndigheternas rapporterade finansiella information överensstämmer med deras respektive årsredovisningar, formella kontroller, motpartsavstämning av mellanhavanden mellan myndigheter, rimlighetskontroller och analys av poster samt dokumenterade metoder för de beräkningar och förutsättningar som gäller för konsolideringsarbetet.

Riksrevisionens årliga revision

Granskning av myndigheternas årsredovisningar 2013

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat 234 myndigheters årsredovisningar för 2013.

Riksrevisionen uttalar sig med avvikande mening när det finns väsentliga fel som är genomgripande och årsredovisningen som helhet därigenom inte ger en rättvisande bild. Revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis, men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. Riksrevisionen avstår från att uttala sig när den inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och bedömer att möjliga effekter av oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande. I vissa fall lämnar Riksrevisionen en revisionsberättelse med standardutformning men vill ändå lyfta fram viktig information och lämnar därför en upplysning i revisionsberättelsen.

För 2013 har Riksrevisionen lämnat sju modifierade revisionsberättelser, dvs. med reservation, avvikande mening eller inget uttalande. Följande sex myndigheter har fått revisionsberättelse med reservation: Avvecklingsmyndigheten för Myndigheten för utländska investeringar i Sverige, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Regionala etikprövningsnämnden i Lund, Rymdstyrelsen, Svenska institutet samt Universitets- och högskolerådet. Riksrevisionen har avseende Nämnden för

hemslöjdsfrågor avstått från att uttala sig. Tre myndigheter, Pensionsmyndigheten, Riksantikvarieämbetet och Regionala etikprövningsnämnden i Lund, har erhållit revisionsberättelse med upplysning, varav en är myndighet som fått en modifierad revisionsberättelse. De myndigheter som fått en modifierad revisionsberättelse eller upplysning återges även utgiftsområdesvis i avsnitt 2.

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av antalet modifierade revisionsberättelser för 2009–2013. Antalet har varierat något under perioden men är generellt sett lågt. Det låga antalet bör ses som en indikation på att kvaliteten i myndigheternas årsredovisningar överlag är god och att de ger en rättvisande bild av verksamheten.

Antal modifierade revisionsberättelser¹ 2009–2013					
	2009	2010	2011	2012	2013
Summa	12	2	4	4	7

¹ Till och med 2009 användes begreppet invändning i revisionsberättelsen.

1

Uppföljning av de budgetpolitiska målen

1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen

I detta avsnitt redovisas uppföljningen av två av de tre budgetpolitiska målen för 2013, den offentliga sektorns finansiella sparande och utgiftstaket för staten. Därutöver finns ytterligare ett budgetpolitiskt mål för kommunsektorn i form av ett balanskrav som inte följs upp i denna skrivelse, utan i 2014 års ekonomiska vårproposition.

1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Regeringen angav i 2007 års ekonomiska vårproposition att ett överskottsmål för den offentliga sektorn om i genomsnitt 1 procent av BNP över en konjunkturcykel bör upprätthållas. I regeringens skrivelse Ramverk för finanspolitiken (skr. 2010/11:79) ges en närmare beskrivning av det finanspolitiska ramverket och hur regeringen tillämpar detta.

Definitioner av finansiellt sparande och överskottsmålet

Det finansiella sparandet för den offentliga sektorn är resultatet av samtliga transaktioner som påverkar den offentliga sektorns finansiella nettoförmögenhet. Finansiella transaktioner som köp och försäljning av aktier och andra finansiella tillgångar påverkar således inte det finansiella sparandet. Detsamma gäller värdeförändringar på tillgångar och skulder.

Att överskottsmålet är formulerat i termer av ett genomsnitt i stället för ett årligt krav på 1 procent av BNP är motiverat av stabiliseringspolitiska skäl. Om målet om 1 procents sparande skulle gälla för varje enskilt år skulle

finanspolitiken behöva stramas åt när konjunkturen försvagas, och därmed bli procyklisk, för att säkerställa att det årliga målet uppnås. Det finns således goda skäl för att formulera ett överskottsmål för det finansiella sparandet som ett genomsnitt över en konjunkturcykel. Genomsnittsformuleringen gör det samtidigt svårare att löpande följa upp om målet uppnås. Eftersom sparandet kan tillåtas avvika från målsatt nivå ett enskilt år är det viktigt att konjunkturläget beaktas när överskottsmålet i efterhand utvärderas. Målet för det finansiella sparandet omfattar hela den offentliga sektorn, vilket inkluderar staten, ålderspensionssystemet samt den kommunala sektorn. Affärsverken ingår enligt nationalräkenskapernas definition inte i den statliga sektorn utan räknas till företagssektorn.

Det finansiella sparandet 2013

Det offentliga finansiella sparandet 2013 visade ett underskott på 49 miljarder kronor, motsvarande 1,3 procent av BNP. I prognosen till budgetpropositionen för 2013 beräknades ett underskott på 23 miljarder kronor. Det finansiella sparandet blev således 26 miljarder kronor lägre än beräknat. I huvudsak överskattades inkomsterna från skatter och avgifter i beräkningarna i budgetpropositionen för 2013, samtidigt som utgifterna för statlig konsumtion underskattades. Övriga inkomster blev i stället högre än prognosisterat till följd av en återbetalning på 11 miljarder kronor från AFA Försäkring. Utfallet för 2013 innebär att den offentliga sektorns finanser försvagades jämfört med 2012, se tabell 1.1.

Tabell 1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor

	2013 BP2013	2013 Utfall	Utfall- BP13	2012 Utfall
Inkomster	1 824	1 811	-13	1 758
Skatter och avgifter ¹	1 633	1 607	-26	1 555
Övriga inkomster	191	205	14	202
Utgifter	1 848	1 861	13	1 784
Finansiellt sparande	-23	-49	-26	-26
<i>Procent av BNP</i>	<i>-0,6</i>	<i>-1,3</i>	<i>-0,7</i>	<i>-0,7</i>

¹ Drygt 40 procent av utfallet för skatter och avgifter för 2013 är fortfarande baserat på prognoser. Det rör t.ex. inkomstskatter för hushåll och företag, avkastningsskatt samt fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift. Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Samtliga sektorer redovisade underskott 2013. Jämfört med prognosen i budgetpropositionen för 2013 blev utfallet för det finansiella sparandet lägre än beräknat för staten och kommunsektorn, medan sparandet i ålderspensionssystemet blev något högre. Beräkningen för statens finansiella sparande svarade för merparten av prognosavvikelsen. I huvudsak kan denna avvikelse förklaras av att inkomsterna från bolagsskatt och moms blev lägre än beräknat, medan utgifterna för statlig konsumtion i stället blev högre. Jämfört med 2012 försvagades det finansiella sparandet för samtliga delsektorer, se tabell 1.2.

Tabell 1.2 Det finansiella sparandet i delsektorerna

Miljarder kronor

	2013 BP2013	2013 Utfall	Utfall- BP13	2012 Utfall
Staten	-8	-35	-27	-32
Ålderspensionssystemet	-9	-6	3	9
Kommunala sektorn	-6	-8	-2	-4

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Principer för uppföljningen av överskottsmålet

Regeringen har sedan den tillträdde 2006 kontinuerligt arbetat med att förbättra uppföljningen av överskottsmålet och göra denna mer transparent. Införandet av indikatorer har utgjort ett viktigt steg i arbetet. I detta sammanhang är det viktigt att peka på problemen med en allt för mekanisk tillämpning av indikatorerna för att följa upp överskottsmålet. Framför allt finns en risk för att finanspolitiken vid en allt för mekanisk tillämpning riskerar att förstärka konjunktursvängningarna i stället för att dämpa dem. Regeringens utgångspunkt är därför att inriktningen på finanspolitiken ska bedömas i en bred ansats där ett antal enskilda mål och

restriktioner ställs mot varandra. Indikatorerna för att följa upp överskottsmålet utgör därmed endast en del av denna samlade bedömning.

För att i efterhand avgöra om det finansiella sparandet i den offentliga sektorn varit i linje med överskottsmålet används som en indikator ett genomsnitt för det finansiella sparandet under de tio senaste åren, för närvarande perioden 2004–2013. Syftet med denna redovisning är att bedöma om det funnits systematiska fel i den framåtblickande styrningen av finanspolitiken som minskar sannolikheten för att överskottsmålet ska nås i framtiden.

Vid bedömningen av tioårsgenomsnittet bör hänsyn även tas till det genomsnittliga konjunkturläget under den aktuella perioden. Konjunkturläget bedöms i form av ett BNP-gap och uppskattning av hur de offentliga finanserna påverkas av variationer i resursutnyttjandet. BNP-gapet definieras som skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP. Avvikelsen från den potentiella BNP-nivån ger ett mått på vilket konjunkturläge ekonomin befinner sig i och sammanfattar resursutnyttjandet i ekonomin som helhet. Konjunkturläget kan beskrivas som högt, lågt eller balanserat beroende på hur faktisk BNP förhåller sig till potentiell BNP. Om faktisk BNP påtagligt överstiger (understiger) potentiell BNP råder högkonjunktur (lågkonjunktur). När BNP-gapet är nära noll indikerar det att konjunkturen är balanserad. Resursutnyttjandet och de potentiella variablerna är viktiga som utgångspunkt för en analys av behovet av stabiliserings- och strukturpolitik.

Bedömningen av faktisk och potentiell BNP omgärdas av betydande osäkerhet. Statistiska centralbyråns utfall för faktisk BNP revideras ofta bakåt i tiden. Efter det att den första BNP-siffran för ett specifikt år offentliggörs uppdateras nationalräkenskaperna med mer detaljerade statistikuppgifter. Inte förrän två år efter den första BNP-siffran publiceras kan den definitiva BNP-nivån fastställas. I beräkningarna av potentiell BNP förekommer en rad osäkerhetsmoment. Den största källan till osäkerhet är att det, till skillnad från flertalet makroekonomiska variabler, aldrig finns något utfall att stämma av potentiell BNP mot utan varje bedömare gör sin egen uppskattning av dess nuvarande och historiska värden. Bedömningen av den historiska nivån kan därför

Tabell 1.3 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för bakåtblickande avstämning mot överskottsmålet

Procent av BNP

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Finansiellt sparande	-1,3	0,4	1,9	2,2	3,6	2,2	-1,0	0,0	0,0	-0,7	-1,3
Bakåtblickande tioårssnitt											0,7
Konjunkturjusterat ¹											1,5
BNP-gap	-1,4	-0,8	-0,8	1,5	2,9	0,2	-6,5	-3,0	-1,4	-2,3	-2,9
Bakåtblickande tioårssnitt											-1,3

¹ Konjunkturjusteringen görs genom att indikatorvärdet adderas med BNP-gapet under motsvarande period multiplicerat med elasticiteten -0,55.

Anm.: Nationalräkenskaperna för 2013 är preliminära och kan komma att ändras.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

skilja sig åt mellan olika bedömare. Ofta revideras synen på BNP-gapet såväl framåt som bakåt i tiden, vilket inte bara beror på en förändrad syn på konjunkturläget utan också på revideringar av utfallsstatistik.

Även bedömningen av det offentliga sparandets konjunkturkänslighet är osäker. Den bygger oftast på en empirisk skattnings av ett genomsnittligt förhållande under en längre tidsperiod, medan varje enskild konjunkturförändring har egenheter som gör att den avviker från den genomsnittliga utvecklingen. I tabell 1.3 redovisas den bedömning av det finansiella sparandet som regeringen gör i 2014 års ekonomiska vårproposition.

Avstämning av överskottsmålet 2013

År 2013 uppgick det faktiska finansiella sparandet till -1,3 procent av BNP, se tabell 1.3. Det genomsnittliga finansiella sparandet 2004–2013 uppgick till 0,7 procent av BNP. Under samma period var det genomsnittliga resursutnyttjandet lägre än normalt enligt regeringens uppfattning av BNP-gapet, -1,3 procent av potentiell BNP. Det konjunkturjusterade tioårssnittet för det

finansiella sparandet 2004–2013 beräknas därför till 1,5 procent av BNP. Det gäller givet en elasticitet för det finansiella sparandet med avseende på BNP-gapet på 0,55, vilket är den elasticitet som regeringen normalt använder.

En samlad bedömning av det ojusterade och det justerade tioårssnittet indikerar att det finansiella sparandet var i linje med överskottsmålet 2004–2013.

1.2 Utgiftstaket för 2013

Tabell 1.4 Utgiftstaket

Miljarder kronor

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	847	877	894	931	949	971	989	1 018	1 050	1 074	1 093
Tekniska justeringar	-25	-19	-24	-24	0	-14	0	6	13	10	2
Reella justeringar ¹					-11						
Utgiftstak, slutligt fastställt	822	858	870	907	938	957	989	1 024	1 063	1 084	1 095
Takbegränsade utgifter	819	856	864	895	910	943	965	986	989	1 022	1 067
Budgeteringsmarginal	3	2	6	12	28	14	24	38	74	62	28
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	0,4	0,3	0,7	1,3	3,1	1,4	2,5	3,9	7,5	6,0	2,6

¹Utgiftstaket för 2007 sänktes med 11 miljarder kronor i BP07. Detta är inte en teknisk justering utan en faktisk sänkning av utgiftstaket.
Anm.: För åren 1997–2002 se Årsredovisning för staten 2009.

Den statliga budgetprocessen kännetecknas av ett tydligt medelfristigt uppifrån och nedperspektiv. Utgiftstaket är den tidiga, övergripande restriktionen som i termer av totala utgifter begränsar budgetprocessen från det att utgiftstaket fastställs till dess att budgetåret är slut. Därmed understryks behovet av prioriteringar mellan olika utgifter. Det medelfristiga perspektivet skapar dessutom förutsättningar för att undvika att tillfälligt höga inkomster (t.ex. på grund av en god konjunktur) används för att finansiera permanent högre utgifter. I och med detta begränsas också möjligheterna att bedriva en destabiliserande (procyklisk) finanspolitik på budgetens utgifts-sida. Utgiftstaket infördes 1997 och fastställda utgiftstak har aldrig överskridits.

Utgiftstaket är ett viktigt budgetpolitiskt åtagande som främjar budgetdisciplinen och stärker trovärdigheten i den ekonomiska politiken. En viktig uppgift för utgiftstaket är att ge förutsättningar för att uppnå överskottsmålet, dvs. att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara finanser. Nivån på utgiftstaket bör även främja en önskvärd långsiktig utveckling av de statliga utgifterna. Tillsammans med överskottsmålet är utgiftstaket styrande för det totala skatteuttagets nivå och bidrar till att förhindra en utveckling där skatteuttaget stegvis måste höjas till följd av bristfällig utgiftskontroll.

De takbegränsade utgifterna omfattar utgifts-område 1–25 och 27 samt utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. Utgifts-område 26 Statsskulsdräntor m.m. omfattas inte av de takbegränsade utgifterna

eftersom riksdagen och regeringen i begränsad omfattning på kort sikt kan påverka dessa utgifter. De takbegränsade utgifterna utgörs av faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att även myndigheternas utnyttjande av ingående anslagssparande och anslagskredit ingår i de takbegränsade utgifterna.

I budgetpropositionen för 2011 föreslog regeringen att utgiftstakets nivå för 2013 skulle uppgå till 1 093 miljarder kronor. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget. Därefter har vissa budgetförändringar föranlett tekniska justeringar av utgiftstakets nivå. Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket ska utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som föranleder justeringen. För att föranleda en teknisk justering av utgiftstaket ska den förändring som ger upphov till justeringen inte ha samma nettoeffekt på den konsoliderade offentliga sektorns utgifter eller det offentliga finansiella sparandet, som på de takbegränsade utgifterna. Sedan utgiftstaket infördes 1997 har nivåerna på beslutade utgiftstak justerats tekniskt vid flera tillfällen.

De tekniska justeringar som gjorts sedan utgiftstaket för 2013 ursprungligen fastställdes redovisas i tabell 1.5. Tekniska justeringar görs i budgetpropositionen och det är praxis att de årsvisa justeringarna avrundas till hela miljarder kronor. Sammantaget har nivån på utgiftstaket 2013 höjts med 2 miljarder kronor till följd av tekniska justeringar. Flertalet av dessa tekniska justeringar hänför sig till budgetförändringar som föranlett justering av statsbidragen till

kommuner och landsting. Till exempel leder en höjning av det särskilda grundavdraget till pensionärer till att kommunernas och landstingens skatteintäkter försämras, vilket föranleder en höjning av statsbidraget till kommunsektorn i motsvarande mån. Detta motiverar en teknisk justering av utgiftstaket.

Tabell 1.5 Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå för 2013

Miljarder kronor

	2013
Ursprungligt fastställt utgiftstak (BP 2011)	1 093
<i>Tekniska justeringar i BP 2012</i>	
Bruttoredovisning av jämställdhetsbonus	0,17
Reglering kommunalekonomisk utjämning: förändrade 3:12 regler	0,22
En route-avgiften ingick felaktigt i bruttoredovisning av Transportstyrelsens avgiftsintäkter i budgetpropositionen för 2011	-0,15
Ny nivå i BP 2012	1 093
<i>Tekniska justeringar i BP 2013</i>	
Reglering kommunalekonomisk utjämning: förändrad fastighetsavgift	0,55
Nivåhöjning statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	0,20
Reglering kommunalekonomisk utjämning: höjt utjämningsbelopp Sverige-Danmark	0,13
Reglering kommunalekonomisk utjämning: höjt särskilt grundavdrag till pensionärer	1,10
Ny nivå i BP 2013	1 095
<i>Tekniska justeringar i BP 2014</i>	
Nivåhöjning statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	0,01
Slutligt utgiftstak	1 095

Enligt utfallet för statens budget uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket, de takbegränsade utgifterna, 2013 till 1 067,3 miljarder kronor. Därmed underskred utgifterna utgiftstaket med en marginal på 27,7 miljarder kronor (se tabell 1.6).

De takbegränsade utgifterna blev 1,1 miljarder kronor högre än den av riksdagen antagna budgeten för 2013. Detta förklaras främst av högre utgifter inom följande utgiftsområden:

Utgiftsområde	Mdkr
27 Avgiften till Europeiska unionen	3,9
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	2,5
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	2,0

Inom några utgiftsområden blev utgifterna mer än 1 miljard kronor lägre än den av riksdagen antagna budgeten för 2013:

Utgiftsområde	Mdkr
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	-3,3
13 Integration och jämställdhet	-1,6
15 Studiestöd	-1,5

I avsnitt 2 Utfallet för statens budget redovisas skillnader mellan utfall och budgeterade belopp för utgiftsområden och vissa anslag.

Tabell 1.6 Takbegränsade utgifter

Miljarder kronor

	SB 2013 ¹	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Utgifter exkl. statsskuldräntor ²	809,3	810,6	1,3	783,7
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	256,9	256,7	-0,2	238,5
Takbegränsade utgifter	1 066,2	1 067,3	1,1	1 022,2
Budgeteringsmarginal	28,8	27,7	-1,1	61,8
Utgiftstak	1 095	1 095		1 084

¹ Den av riksdagen i december 2012 fastställda budgeten för 2013, dvs. exkl. riksdagens beslut med anledning av förslag till ändringar i statens budget för 2013.

² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

Utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget uppgick till 256,7 miljarder kronor, vilket är 0,2 miljarder kronor lägre än den beräkning som redovisades i budgeten för 2013.

Budgeteringsmarginalens användning

Riksdagen fastställde utgiftstaket för 2013 på den nivå som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2011. Budgeteringsmarginalen uppgick då till 70,9 miljarder kronor. I utfallet för 2013 uppgick budgeteringsmarginalen till 27,7 miljarder kronor. Det betyder att budgeteringsmarginalen har blivit 43,2 miljarder kronor mindre sedan utgiftstaket för 2013 fastställdes.

Utgiftstaket är en restriktion för hur mycket de statliga utgifterna kan öka och nivån bör fastställas i samklang med överskottsmålet och långsiktigt hållbara offentliga finanser. Utgiftstakets nivå ska inte tolkas som ett mål för de takbegränsade utgifternas nivå.

I tabell 1.7 redovisas hur användningen av budgeteringsmarginalen fördelar sig på effekter

av nya förslag, reviderad pris- och löneomräkning, reviderade makroekonomiska förutsättningar, volymförändringar och övriga faktorer.

Tabell 1.7 Förändring av budgeteringsmarginalen från fastställandet av utgiftstaket för 2013 till utfallet för 2013

Miljarder kronor

	2013
Budgeringsmarginal i budgetpropositionen för 2011	70,9
Reformer	-28,6
Reviderad pris- och löneomräkning	1,6
Övriga makroekonomiska förändringar	-12,8
Volymförändringar	-3,4
Övrigt ¹	0,0
Total förändring av budgeteringsmarginalen	-43,2
Budgeringsmarginal i utfallet för 2013	27,7

¹ Inklusive förändring av anslagsbehållningar.

Anm.: Negativt förändringstal innebär ianspråktagande av budgeteringsmarginalen, alltså högre utgifter.

Sammantaget har 28,6 miljarder kronor av budgeteringsmarginalen använts för de reformer som regeringen föreslagit och riksdagen beslutat om sedan utgiftstaket fastställdes. I budgetpropositionen för 2012 föreslog regeringen åtgärder inom bl.a. arbetsmarknadspolitiken och infrastrukturområdet (prop. 2011/12:1). I budgetpropositionen för 2013 föreslog regeringen åtgärder inom bl.a. rättsväsendet, migration, arbetsmarknadspolitiken samt inom forskning och utbildning (prop. 2012/13:1).

Makroekonomiska förändringar har medfört att budgeteringsmarginalen blivit 12,8 miljarder kronor mindre. Utgifterna har blivit högre inom i första hand arbetsmarknadsområdet och ålderspensionssystemet. I budgetpropositionen för 2012 bedömdes utvecklingen på arbetsmarknaden bli sämre än i tidigare bedömningar, med högre utgifter för arbetslöshetsförsäkringen och de arbetsmarknadspolitiska garanti-programmen under de därpå följande åren. Vidare har ålderspensionssystemets utgifter för 2013 successivt reviderats upp från 2011 års ekonomiska vårproposition till och med budgetpropositionen för 2013, bl.a. till följd av högre inkomstindex.

Utgiftsförändringar till följd av ändrade volymer har medfört att budgeteringsmarginalen blivit 3,4 miljarder kronor mindre. Det är en

effekt av att volymförändringar på olika områden delvis tar ut varandra. Volymer har blivit större på i första hand på två områden: sjukpenning och asylmottagning. Antalet personer med sjuk- och rehabiliteringspenning, mätt som helårsekvivalenter, uppgick 2013 till ca 180 000, vilket är ca 35 procent fler än bedömningen i budgetpropositionen för 2011. Det har bidragit till att utgifterna för ohälsa blev ca 5,5 miljarder kronor högre till följd av volymförändringar. Vidare uppgick antalet inskrivna asylsökande 2013 till 45 200, vilket är ca 75 procent fler än bedömningen för samma år i budgetpropositionen för 2011. Utgifterna för migration och integration 2013 har sammantaget blivit 3,7 miljarder kronor högre till följd av volymförändringar.

Volymer har blivit lägre på andra områden. Till exempel har utgifterna för hälsovård, sjukvård och social omsorg blivit 2,3 miljarder kronor lägre 2013 till följd av volym än bedömningen i budgetpropositionen för 2011. Det beror på ett lägre utnyttjande av tandvårdsförmåner och färre personer med assistansersättning än bedömningen i budgetpropositionen för 2011.

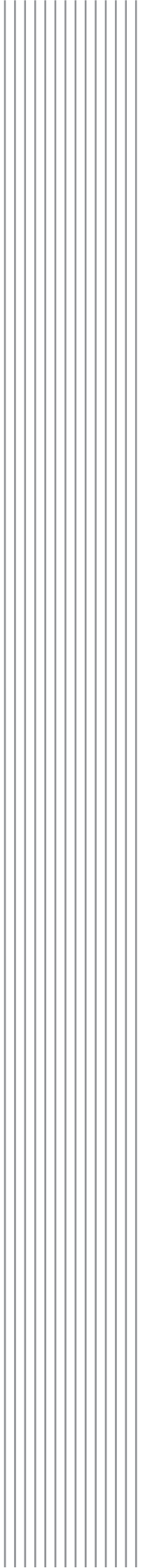
Utgiftsförändringar till följd av övriga faktorer kan föranledas av nya prognosmetoder, justeringar till följd av ny information, korrigeringar av tidigare gjorda fel samt regeländringar utom regeringens direkta kontroll, t.ex. ändringar i EU:s regelverk. Sammantaget är budgeteringsmarginalen oförändrad till följd av övriga faktorer, vilket är en effekt av att förändringar på olika områden tar ut varandra.

Avgiften till EU blev väsentligt högre 2013 än i budgetpropositionen för 2013 till följd av övriga orsaker. Två sent beslutade ändringsbudgetar 2012 och en högre beslutad årsbudget i EU för 2013 är förklaringar till detta. Vidare har utfallet för 2013 på flera områden blivit lägre, till följd av övriga faktorer, jämfört med ursprungligt anvisade medel för 2013. Sammantaget är det ca 1,7 miljarder kronor av anvisade medel som under budgetåret inte har utnyttjats, till följd av övriga faktorer. Orsakerna till att medel inte utnyttjats som planerat beskrivs för respektive utgiftsområde i avsnitt 2. De utgiftsområden som uppvisar störst skillnad mellan anvisade medel och faktiskt utnyttjade medel, till följd av övriga faktorer, är utgiftsområde 9, 15 och 16.

2

Utfallet för statens budget

2 Utfallet för statens budget

Enligt 10 kap. 6 § budgetlagen (2011:203) ska årsredovisningen för staten innehålla utfallet på budgetens inkomstitlar, anslag och statens lånebehov. Statens lånebehov är detsamma som saldot på statens budget men med omvänt tecken. Ett positivt saldo innebär att staten har möjlighet att amortera på statsskulden. Ett negativt saldo innebär att staten behöver låna.

Med statens budget menas den ursprungliga budgeten sammanställd av riksdagen i december 2012 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FiU10, rskr. 2012/13:139). Med totalt anvisade medel menas däremot summan av både statens ursprungliga budget och de ändringsbudgetar som riksdagen fattat beslut om under året. En mer utförlig redovisning finns i bilaga 1 Specifikation av inkomster på statens budget och bilaga 2 Specifikation av utgifter på statens budget.

2.1 Saldot på statens budget 2013

Budgetsaldot blev -131 miljarder kronor 2013 (tabell 2.1). I budgeten beräknades saldot till -8 miljarder kronor. Saldot blev därmed 123 miljarder kronor sämre än beräknat. Inkomsterna blev 39 miljarder kronor lägre och utgifterna blev 84 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget.

Tabell 2.1 Utfallet för statens budget 2013

Miljoner kronor

	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall 2013	Skillnad mot statens budget
Totala inkomster	829 578		790 535	-39 044
Statens skatteinkomster	815 480		777 295	-38 184
Övriga inkomster	14 099		13 239	-859
Totala utgifter m.m.	837 167	10 897	921 408	84 241
Utgiftsområden exkl. statsskuld-räntor m.m.	812 303	10 897	810 614	-1 689
Statsskuld-räntor m.m.	22 168		16 774	-5 394
Förändring av anslagsbehållningar	-3 004			3 004
Riksgäldskontorets nettoutlåning	4 949		96 225	91 276
Kassamässig korrigerig	751		-2 205	-2 956
Budgetsaldo	-7 588		-130 873	-123 285

Lägre konsumtion ger lägre skatteintäkter

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 830 miljarder kronor. Utfallet blev knappt 791 miljarder kronor, vilket är 39 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev 38 miljarder kronor lägre än beräknat och övriga inkomster blev knappt 1 miljard kronor lägre än beräknat. Det är främst skatteintäkterna för konsumtion och insatsvaror som blivit lägre än beräknat. Det beror på att hushållens konsumtionsutgifter ökat mindre än väntat.

Övriga inkomster blev knappt 1 miljard kronor lägre än vad regeringen beräknade i budgetpropositionen för 2013. Både

utdelningarna från statens aktier och bidragen från EU blev lägre än väntat. Däremot blev inkomsterna från försäljning av egendom knappt 6 miljarder kronor högre än beräknat. Beräkningstekniskt antas inkomster från försäljning av egendom uppgå till 15 miljarder kronor för varje år mellan 2012 och 2015. Under 2013 sålde staten aktier i Nordea. Hälften av inkomsten från försäljningen, ca 21 miljarder kronor, redovisades som inkomst av försäld egendom, en skillnad på 6 miljarder kronor jämfört med budgeten.

Högre utgifter på grund av utlåning till Riksbanken

Det slutliga utfallet för utgifter m.m. på statens budget blev 921 miljarder kronor, vilket är 84 miljarder kronor högre än den ursprungliga budgeten för 2013. Orsaken till att utgifterna blev så mycket högre än beräknat är att Riksbankens lån i Riksgäldskontoret ökade med 104 miljarder kronor.

Utgifterna för utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. blev däremot drygt 5 miljarder kronor lägre än vad som anvisades på statens budget, eftersom valutakursvinsterna blev 9 miljarder kronor högre än beräknat. Samtidigt blev kursförlusterna nästan 4 miljarder kronor högre än beräknat i budgeten.

I tabell 2.2 redovisas de utgiftsområden som har mer än 1 miljard kronor i skillnad mellan riksdagens anvisade belopp och utfallet.

Tabell 2.2 Utgifter som skiljer sig mer än en miljard kronor mot statens budget

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändrings-budget	Utfall 2013	Skillnad mot statens budget
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	62 252	312	58 994	-3 258
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	94 422	3 200	96 394	1 972
13 Integration och jämställdhet	10 476		8 836	-1 640
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	67 233	1 156	69 721	2 488
15 Studiestöd	22 026	418	20 567	-1 459
26 Statsskuld-räntor m.m.	22 168		16 774	-5 394

27 Avgiften till Europeiska unionen	33 494	4 622	37 412	3 918
Riksgäldskontorets nettoutlåning	4 949		96 225	91 276
Kassamässig korrigering	751		-2 205	-2 956
Övriga utgifter	519 396	1 190	518 689	-707
Summa utgifter m.m. på statens budget	837 167	10 897	921 408	84 241

Utfallet för bland annat hälsovård, integration och studiestöd blev lägre än anvisat av riksdagen

Utgifterna för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev 3 miljarder kronor lägre än anvisat i statens budget, eftersom både utgifterna för läkemedels- och tandvårdsförmåner blev lägre än budgeterat.

För utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet blev utgifterna knappt 2 miljarder kronor lägre än anvisat. Det beror till stor del på att s.k. etableringslotsar inte utnyttjats i den utsträckning som beräknats.

Även för utgiftsområdet 15 Studiestöd blev utfallet lägre än anvisat. Det blev 1,5 miljarder kronor lägre eftersom antalet studerande blev färre än beräknat.

Utfallet på posten kassamässig korrigering blev också lägre än beräknat. Det beror på att EU-kommissionen ännu inte rekviderat hela Sveriges avgift till EU. Hela årets avgift till EU är dock redovisad mot anslag. Detta skapar en kassamässig korrigeringspost.

Kostnaderna för sjukpenning och arbetsmarknadsåtgärder gav högre utfall än anvisat

För utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev utgifterna 2 miljarder kronor högre. Det beror framför allt på att utgifterna för sjukpenning ökade då antalet sjukfall ökade mer än beräknat.

Utgifterna för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev 2,5 miljarder kronor högre än vad riksdagen anvisade. Dels blev kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser 1 miljard kronor högre än anvisat, dels blev lönegarantiersättningarna 1 miljard kronor högre då fler företag blev försatta i konkurs än beräknat.

Avgiften till Europeiska unionen som redovisades under utgiftsområde 27 blev 4 miljarder kronor högre än riksdagen anvisat.

Engångseffekter påverkar saldot negativt med 74 miljarder kronor

Saldot på statens budget påverkades sammantaget negativt av engångseffekter. De uppgick till 74 miljarder kronor under 2013. Framför allt är det lån till Riksbanken som försämrar saldot med 104 miljarder kronor. Försäljningen av aktier i Nordea förbättrade däremot saldot med totalt 41 miljarder kronor.

Statens budget 2012 och 2013

I tabell 2.3 redovisas utfallet på statens budget för 2012 och 2013. Statens budget visar för 2013 ett underskott på 131 miljarder kronor, jämfört med ett underskott på 25 miljarder kronor 2012, vilket är en försämring med 106 miljarder kronor.

Tabell 2.3 Utfallet för statens budget 2012–2013

Miljoner kronor

	Utfall 2013	Utfall 2012	Skillnad mot 2012
Totala inkomster	790 535	787 573	2 962
Statens skatteinkomster	777 295	792 652	-15 357
Övriga inkomster	13 239	-5 079	18 319
Totala utgifter m.m.	921 408	812 480	108 927
Utgiftsområden exkl. statsskuld räntor m.m.	810 614	783 706	26 907
Statsskuld räntor m.m.	16 774	27 381	-10 607
Riksgäldskontorets nettoutlåning	96 225	1 009	95 216
Kassamässig korrigerig	-2 205	384	-2 589
Budgetsaldo	-130 873	-24 907	-105 966

Statens inkomster ökade med 3 miljarder kronor (0,4 procent) mellan 2012 och 2013. Statens skatteinkomster däremot minskade med 15,4 miljarder kronor (1,9 procent). Det beror främst på förskjutningar i uppbörd av skatt och betalningar till andra sektorer än den statliga.

Statens skatteintäkter, dvs. periodiserade skatter för 2013, beräknas däremot öka med 23 miljarder kronor (2,9 procent), det beror främst på högre intäkter från arbetsgivaravgifter. Direkta skatter på arbete beräknas öka med 21 miljarder kronor (3,9 procent) och indirekta skatter på arbete beräknas öka med 12 miljarder kronor (2,8 procent). Skatt på konsumtion och insatsvaror beräknas ha ökat med 11 miljarder kronor (2,4 procent) och avgående poster och skatter till andra sektorer beräknas ha ökat med

29 miljarder kronor (3,6 procent). Posten periodiseringar har minskat med 38 miljarder kronor. Där redovisas bl.a. uppbörds- och betalningsförskjutningar, så att summan av skatterna blir kassamässig.

Övriga inkomster ökade med 18,3 miljarder kronor jämfört med 2012. Inkomster av försäld egendom ökade med 20,5 miljarder kronor.

Lån till Riksbanken ökar utgifterna – valutakursvinster minskar dem

Utgifterna på statens budget ökade med 109 miljarder kronor (13,4 procent) mellan 2012 och 2013. Riksgäldskontorets nettoutlåning ökade med 95 miljarder kronor, till stor del beroende på att Riksgäldskontorets utlåning till Riksbanken ökade med 98 miljarder kronor jämfört med 2012. Utgifterna för utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. blev däremot nästan 11 miljarder kronor (38,7 procent) lägre än 2012. Det beror framför allt på drygt 10 miljarder kronor under 2013 i valutakursvinster.

Tabell 2.4 Utgifter

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2013	Utfall 2012	Skillnad mot 2012
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 052	13 511	2 541
04 Rättsväsendet	39 297	38 213	1 084
08 Migration	9 870	8 248	1 622
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	96 394	94 853	1 542
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	39 985	41 342	-1 356
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	78 533	75 579	2 954
13 Integration och jämställdhet	8 836	6 753	2 083
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	69 721	66 633	3 088
16 Utbildning och universitetsforskning	56 484	53 837	2 648
25 Allmänna bidrag till kommuner	88 915	85 138	3 776
26 Statsskuld räntor m.m.	16 774	27 381	-10 607
27 Avgiften till Europeiska unionen	37 412	31 452	5 960
Riksgäldskontorets nettoutlåning	96 225	1 009	95 216
Övriga utgifter	266 910	268 531	-1 624
Summa utgifter m.m. på statens budget	921 408	812 480	108 927

Även utgifterna för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom blev lägre än 2012. Utgifterna för detta område blev 40 miljarder kronor, vilket är drygt 1 miljard kronor (3,3 procent) lägre. Både garanti-pensionerna och änkepensionerna minskade, eftersom antalet garantipensionärer minskade och änkepensionssystemet är under avveckling. Tabell 2.4 visar de poster på budgetens utgiftssida som hade störst förändringar av utfallet mellan 2012 och 2013.

Inom flera utgiftsområden ökade utgifterna under året. Utgifterna för utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökade med 1 miljard kronor (2,8 procent). Utgiftsområdets kostnader är till stor del löner.

Utgifterna för utgiftsområde 8 Migration ökade med 1,6 miljarder kronor (19,7 procent). Det beror på att fler sökt asyl i Sverige och att antalet personer som bor på anläggningsboenden har ökat med 31,7 procent 2013 jämfört med 2012.

Utgifterna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade med 1,5 miljarder kronor (1,6 procent). Antalet sjukfall som blivit 30 dagar eller längre har ökat med 7 procent jämfört med 2012. Samtidigt har dock antalet personer som fått sjukersättning minskat.

Inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade utgifterna med 3 miljarder kronor (3,9 procent). Utgifterna för föräldraförsäkringen ökade med 2 miljarder kronor, eftersom både ersättningen per dag blev högre och antalet uttagna dagar blev fler än beräknat.

Utgifterna för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet ökade med 2 miljarder kronor (30,8 procent), vilket beror på att kommunerna tagit emot fler flyktingar i år jämfört med föregående år.

Utgifterna för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev 3 miljarder kronor (4,6 procent) högre än 2012, vilket beror på att antalet arbetslösa ökade under året.

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ökade utgifterna med 2,7 miljarder kronor (4,9 procent), bl.a. ökade det statliga stödet till vuxenutbildning med nästan 1 miljard kronor.

Utfallet för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökade med 3,8 miljarder kronor (4,4 procent). Det beror framför allt på

ekonomiska regleringar för att kompensera kommuner och landsting för det höjda grundavdraget för pensionärer och den sänkta fastighetsavgiften för hyreshusenheter. Båda reformerna ger minskade skatteintäkter till kommuner och landsting.

Utfallet för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen ökade med nästan 6 miljarder kronor (18,9 procent). Det beror bl.a. på att EU beslutat om ändringsbudgetar som medför ökad avgift för Sverige.

2.2 Inkomster på statens budget 2013

Inkomsterna i statens budget 2013 blev 790,5 miljarder kronor, vilket är 39 miljarder kronor lägre än budgeterat. Statens skatteinkomster 2013 uppgick till 777,3 miljarder kronor. Detta var 38,2 miljarder kronor lägre än beräknat i statens budget för 2013. Den storleksmässigt största differensen uppstod inom området skatt på konsumtion och insatsvaror.

I tabell 2.8 redovisas totala skatteintäkter och inkomster för 2012 och 2013. I tabellen redovisas även skillnaden mellan utfall och statens budget. Statens budget för 2013 baseras på den av riksdagen godkända beräkningen för 2013 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/12:FiU1, rskr. 2012/13:37).

2.2.1 Prognosföresättningar

Utfallet för inkomsterna baseras för ett flertal skatter på löpande debiteringar av skatter som avser flera inkomstår. En analys av hur inkomsterna har utvecklats jämfört med budgeten bör beakta utvecklingen av makroekonomin och förändringar i regelverken.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2013 skattereformer som sammanlagt bedömdes minska skatteintäkterna med 9 miljarder kronor.

Beräknat utfall för skatteintäkter baseras på tillgänglig information fram till den 26 mars 2014.

Tabell 2.5 Skattereformer 2013

Miljarder kronor

Beslut som bedömdes påverka de totala skatteintäkterna	
Skatt på arbete	-1
Skatt på kapital	-9
Skatt på konsumtion och insatsvaror	1
Övriga skatter	0
Summa skattebeslut	-9

Anm.: Beloppen är avrundade.

Källa: Egna beräkningar.

De minskade skatteintäkter som uppstår genom de regelförändringar som riksdagen beslutat om med anledning av budgetpropositionen för 2013 påverkar huvudsakligen skatt på kapital. De nämnvärda regelförändringar som påverkar inkomster från skatt på kapital 2013 är en sänkt bolagsskattesats och skärpta regler gällande möjligheten för företag att genomföra ränteavdrag. Den sänkta bolagsskattesatsen förväntas minska företagsskatteintäkterna med 16 miljarder kronor 2013. Samtidigt förväntas skärpta regler gällande möjligheten till ränteavdrag öka skatteintäkterna 2013 med nästan 9 miljarder kronor.

Makroekonomiska förutsättningar

Utvecklingen av skatteintäkterna är i hög grad korrelerad med den underliggande ekonomiska utvecklingen. I tabell 2.6 redovisas några av de makroekonomiska förutsättningar som påverkar skatteintäkterna. De ekonomiska antaganden som redovisas är desamma som i 2014 års ekonomiska vårproposition. I tabellen jämförs dessa med antaganden i budgetpropositionen för 2013.

Tabell 2.6 Antaganden i 2014 års ekonomiska vårproposition jämfört med budgetpropositionen för 2013

Procentuell utveckling om inget annat anges.

	2012	2013
BNP, marknadspris ¹	2,0	2,4
Diff. BP13	-1,0	-1,4
Arbetade timmar	0,9	0,6
Diff. BP13	0,5	0,0
Timlön ²	2,8	2,2
Diff. BP13	-0,4	-1,0
Utbetald lönesumma, skatteunderlag	3,8	2,7
Diff. BP13	0,1	-1,1
Arbetslöshet ³	8,0	8,0
Diff. BP13	0,3	0,5
Arbetsmarknadspolitiska program ⁴	3,7	3,9
Diff. BP13	0,0	0,2
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2,8	2,6
Diff. BP13	-0,3	-1,5
Kommunal medelutdebitering ⁵	31,6	31,7
Diff. BP13	0,0	0,1
Statslåneränta ⁵	1,5	2,0
Diff. BP13	0,0	0,1
KPI juni-juni ⁶	1,0	-0,1
Diff. BP13	0,0	-1,7
Inkomstbasbelopp ⁷	54,6	56,6
Diff. BP13	0,0	0,0
Prisbasbelopp ⁷	44,0	44,5
Diff. BP13	0,0	0,0
Inkomstindex	149,3	154,8
Diff. BP13	0,0	0,0
Skiktgräns ⁷	401,1	413,2
Diff. BP13	0,0	0,0
Övre skiktgräns ⁷	574,3	591,6
Diff. BP13	0,0	0,0

¹ Löpande priser, procentuell förändring.² Enligt nationalräkenskapernas definition.³ Arbetslöshet 15–74 år.⁴ Procent av arbetskraften.⁵ Procent.⁶ Avser juni föregående år t.o.m. juni aktuellt år.⁷ Tusental kronor.

Källor: Statistiska centralbyrån, Skatteverket och egna beräkningar.

En viktig variabel för prognosen på skatt på arbete är utvecklingen av lönesumman i ekonomin. Utvecklingen av lönesumman 2013 blev -1,1 procentenheter lägre än prognosen i budgetpropositionen för 2013.

Konsumentprisindex, KPI, påverkar intäkterna då skiktgränserna styrs av KPI. Om lönerna i samhället ökar mer än KPI, hamnar en större andel av inkomsterna över skiktgränsen, vilket leder till högre skatteintäkter. KPI används även till att omräkna skattesatserna för

skatt på energi. Perioden juni 2012 till juni 2013 var KPI-utvecklingen betydligt svagare än vad som förväntades i budgetpropositionen för 2013. I stället för en uppgång om 1,5 procent var KPI-utvecklingen negativ, -0,1 procent.

BNP mäter den samlade efterfrågetillväxten i ekonomin. Utfallet för BNP-tillväxten 2013 var betydligt svagare mot vad som förväntades i budgetpropositionen för 2013. Hushållens konsumtion är en delkomponent inom BNP-måttet som påverkar intäkterna från såväl mervärdesskatt som punktskatter.

Bedömningar om utfallet för 2013

För ett antal inkomsttitlar under inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, är de redovisade beloppen bedömningar, eftersom utfallen inte är kända vid tidpunkten för publiceringen av denna årsredovisning. Däremot är det totala beloppet för inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, ett fastställt utfall 2013 eftersom det avser de belopp som har betalats in till staten.

Nedan redovisas berörda inkomsttitlar och tidpunkt för fastställt utfall. Om inte annat anges, avses alla inkomsttitlarna i inkomsttitelgruppen.

1100 Direkta skatter på arbete

1110 Inkomstskatter	nov 2014
1120 Allmän pensionsavgift	nov 2014
1140 Skattereduktioner	nov 2014

1200 Indirekta skatter på arbete

1210 Arbetsgivaravgifter, 1218	aug 2014
1240 Egenavgifter	nov 2014
1270 Särskild löneskatt, 1274	nov 2014
1280 Nedsättningar, 1283-1284	nov 2014

1300 Skatt på kapital

1310 Skatt på kapital, hushåll	nov 2014
1320 Skatt på företagsvinster	nov 2014
1340 Avkastningsskatt, 1341-1342	nov 2014
1350 Fastighetsskatt	nov 2014

1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror

1410 Mervärdesskatt, 1411	aug 2014
---------------------------	----------

1600 Restförda och övriga skatter

1620 Övriga skatter, hushåll	maj 2015
1630 Övriga skatter, företag	maj 2015

1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer

1810 Skatter till andra sektorer	nov 2014
----------------------------------	----------

1900 Periodiseringar

1910 Uppbördsförskjutningar	maj 2015
1920 Betalningsförskjutningar	nov 2014

För huvuddelen av ovanstående inkomsttitlar fastställs utfallet i samband med den slutgiltiga beskattningen för 2013, vilken blir känd i november 2014.

För arbetsgivaravgifter (inkomsttitel 1218) och mervärdesskatt (inkomsttitel 1411) fastställs utfallet i augusti 2014, när skattedeclarationerna för juli blir kända.

För inkomsthuvudgruppen 1600, Restförda och övriga skatter, fastställs utfallet inte förrän i maj 2015, beroende på omprövningar för hushåll (inkomsttitel 1621) och företag (inkomsttitel 1631). Detta innebär även att uppbördsförskjutningarna (inkomsttitel 1911) fastställs lika sent. Beloppen för 2012 och 2013 på inkomsttitlarna 1621, 1631 och 1911 är således fortfarande bedömningar vid tidpunkten för publiceringen av denna årsredovisning.

Skillnad mellan beräknat utfall i årsredovisning för staten och slutligt utfall

I tabell 2.7 redovisas skillnaden mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutgiltigt utfall för åren 2007–2011. Skillnaden mellan budget och utfall har varierat mellan 0,1 och 1,5 procent av utfallet för statens skatteintäkter.

För 2007 blev skillnaden mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutgiltigt utfall 5,9 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,7 procent av statens skatteintäkter. Det förklaras till största delen av att skatt på kapital blev högre än beräknat.

År 2008 blev skillnaden mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutgiltigt utfall 0,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,1 procent av statens skatteintäkter. Detta är i linje med prognos.

År 2009 blev skillnaden mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutgiltigt utfall 7,9 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,1 procent av statens skatteintäkter. Det förklaras främst av att skatt på kapital blev högre än beräknat.

År 2010 blev skillnaden mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutgiltigt utfall 11,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,5 procent av statens skatteintäkter. Skillnaden förklaras främst av att skatt på kapital blev högre än beräknat.

Tabell 2.7 Totala skatteintäkter, skillnad mellan beräknat utfall i årsredovisningen för staten och slutligt utfall

Miljarder kronor

Inkomstår	2007	2008	2009	2010	2011
Skatt på arbete	1,5	3,3	-0,5	-0,8	-3,6
Skatt på kapital	4,8	-2,3	11,4	10,6	-3,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	0,4	0,1	-0,8	0,2	-1,3
Restförda och övriga skatter	0,6	0,5	-0,6	-1,2	-1,2
Totala skatteintäkter	7,2	1,7	9,5	8,8	-9,5
Avgår: EU-skatter	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0
Offentliga sektorns skatteintäkter	7,1	1,6	9,2	8,8	-9,5
Avgår: Kommunal inkomstskatt	1,4	0,9	0,8	-2,6	-3,0
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet	-0,1	0,1	0,5	-0,3	-0,2
Statens skatteintäkter	5,9	0,7	7,9	11,6	-6,2
<i>Procent av utfall</i>	<i>0,7</i>	<i>0,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,5</i>	<i>0,8</i>

År 2011 var utfallet för statens skatteintäkter 6,2 miljarder lägre i förhållande till budgeten för 2011. Detta motsvarar 0,8 procent av statens skatteintäkter. Skillnaden mellan budget och utfall uppstår i huvudsak inom intäkterna från skatt på arbete och kapital.

2.2.2 Totala skatteintäkter

De totala skatteintäkterna 2013 beräknas uppgå till drygt 1 614 miljarder kronor. Detta är 26 miljarder kronor lägre i förhållande till budgeten. Statens skatteintäkter, dvs. de totala skatteintäkterna exklusive EU-skatter, kommunalskatt och avgifter till ålderspensionssystemet, beräknas uppgå till ca 801 miljarder kronor. Statens beräknade skatteintäkter är därmed 24 miljarder kronor lägre än i budgeten. De beräknade intäkterna 2013 för såväl skatt på arbete, kapital och konsumtion inklusive insatsvaror är lägre i förhållande till budgeten. Den beloppsmässigt största negativa avvikelsen, i förhållande till

budgeten, återfinns inom skatteintäkter på konsumtion och insatsvaror. I avsnitten som följer förklaras avvikelserna mer utförligt.

I tabell 2.8 nedan redovisas såväl skatteintäkter som inkomster samt avvikelser mot budget. För de skatteintäkter som ännu inte är slutgiltiga utfall (se föregående avsnitt) redovisas prognoser för 2013.

Skatteintäkter är periodiserade skatter och skatteintäkternas utveckling har en direkt koppling till den ekonomiska utvecklingen och de skatteregler som gäller för det aktuella året. Redovisningen är uppdelad på inkomsthuvudgrupperna skatt på arbete, skatt på kapital, skatt på konsumtion och insatsvaror samt restförda och övriga skatter. Summan av dessa skatter utgör de totala skatteintäkterna.

Från de totala skatteintäkterna görs avdrag för de skatter som tillhör EU. Det kvarstående beloppet är den offentliga sektorns skatteintäkter, som i sin tur särredovisas på kommunsektorn, ålderspensionssystemet och staten.

Tabell 2.8 Totala skatteintäkter och inkomster på statens budget, jämfört med statens budget för 2012 och 2013

Miljarder kronor

Inkomstår	Beräknat utfall	Beräknat utfall	Skillnad mot statens budget	
	2013	2012	2013	2012
Skatt på arbete	970,5	937,4	-9,0	9,4
<i>Direkta skatter</i>	<i>525,9</i>	<i>505,1</i>	<i>-4,3</i>	<i>1,9</i>
Kommunal inkomstskatt	583,5	560,8	-1,1	7,8
Statlig inkomstskatt	45,2	44,2	-2,3	-0,3
Allmän pensionsavgift	100,7	97,6	-0,5	1,1
Skattereduktioner m.m.	-203,4	-197,4	-0,3	-6,6
Artistskatt	0,0	0,0	-0,1	-0,1
<i>Indirekta skatter</i>	<i>444,6</i>	<i>432,3</i>	<i>-4,7</i>	<i>7,5</i>
Arbetsgivaravgifter	454,3	442,4	-3,3	6,8
Egenavgifter	12,8	12,0	-0,8	-1,4
Särskild löneskatt	38,3	37,4	-1,6	1,8
Nedsättningar	-30,6	-30,4	0,8	1,2
Skatt på tjänstegruppliv	0,7	0,9	0,1	-0,4
Avgifter till premiepensionssystemet	-31,0	-30,0	0,0	-0,4
Skatt på kapital	168,9	167,8	-9,5	-24,7
Skatt på kapital, hushåll	30,0	27,7	3,7	-3,7
Skatt på företagsvinster	88,4	89,5	-14,9	-20,0
Avkastningsskatt	6,7	10,2	-0,5	0,0
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	30,8	28,7	1,1	0,5
Stämpelskatt	8,9	8,0	1,4	-1,2
Kupongskatt m.m.	4,1	3,8	-0,2	-0,2
Skatt på konsumtion och insatsvaror	463,4	452,5	-15,1	-9,7
Mervärdesskatt	341,8	330,6	-7,7	-5,2
Skatt på tobak	11,1	11,8	-0,5	-0,1
Skatt på alkohol	12,2	12,3	0,1	0,2
Energiskatt	40,9	40,1	-1,2	-1,4
Koldioxidskatt	24,0	25,2	-2,4	-1,4
Övriga skatter på energi och miljö	4,4	4,5	-1,7	-0,5
Skatt på vägtrafik	16,5	15,6	-1,1	-0,6
Skatt på import	5,2	5,3	-0,5	-0,6
Övriga skatter	7,2	7,1	0,0	0,0
Restförda och övriga skatter	11,5	5,1	7,5	0,4
Restförda skatter	-6,6	-6,3	-0,3	-1,4
Övriga skatter	18,1	11,3	7,8	1,8
Totala skatteintäkter	1 614,3	1 562,8	-26,0	-24,6
Avgår, EU-skatter	-6,9	-6,9	0,5	0,5
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 607,4	1 555,9	-25,6	-24,1
Avgår, kommunala inkomstskatter	-599,0	-576,2	1,0	-8,3
Avgår, avgifter till ålderspensionssystemet	-207,3	-201,5	0,3	-2,6
Statens skatteintäkter	801,1	778,2	-24,2	-35,0
Periodiseringar	-23,8	14,6	-14,0	14,4
Statens skatteinkomster	777,3	792,7	-38,2	-20,7
Övriga inkomster	13,2	-5,1	-0,9	-24,9
Inkomster på statens budget	790,5	787,6	-39,0	-45,5

Skatt på arbete

Skatt på arbete utgör ca 60 procent av de totala skatteintäkterna och kan delas in i direkta och indirekta skatter. Löner och andra ersättningar för arbete är underlag för både direkta och indirekta skatter, medan transfereringsinkomster, såsom sjuk- och föräldrapenning, arbetslöshetsersättning och pensioner, endast är underlag för direkt beskattning. Direkta skatter på arbete består till största delen av kommunal och statlig inkomstskatt. Under de direkta skatterna på arbete redovisas också skattereduktionerna.

Gemensamt för merparten av de skatter som ingår i skatt på arbete är att de följer utvecklingen av utbetalda löner och transfereringar.

Posterna under direkta skatter fastställs 2014 och uppgifterna för 2013 är därmed bedömt utfall, grundat på en prognos.

År 2013 beräknas skatt på arbete ha uppgått till 970,5 miljarder kronor. Jämfört med budgeten har intäkterna reviderats ned med 9,0 miljarder kronor. Det beror i huvudsak på att lönesumman har reviderats ned.

Den lägre lönesummeutvecklingen har medfört att skatteintäkterna från direkta och indirekta skatter (inklusive skattereduktioner) blev 4,3 respektive 4,7 miljarder kronor lägre än budgeten, vilket minskar intäkterna från skatt på arbete med samma belopp.

Direkta skatter

De direkta skatterna på arbete består av inkomstskatter till staten och kommuner, allmän pensionsavgift samt skattereduktioner. År 2012 blev utfallet för de direkta skatterna 505,1 miljarder kronor. År 2013 beräknas utfallet av de direkta skatterna ha uppgått till 525,9 miljarder kronor.

Jämfört med budgeten har de direkta skatterna 2013 reviderats ned med 4,3 miljarder kronor, vilket främst beror på att den kommunala och statliga inkomstskatten blev totalt 3,4 miljarder kronor lägre. Skattereduktionerna har däremot bara reviderats marginellt.

Kommunal inkomstskatt

År 2013 beräknas intäkterna från den kommunala inkomstskatten ha uppgått till 583,5 miljarder kronor. Jämfört med budget har intäkterna

för 2013 reviderats ned med 1,1 miljarder kronor. Det förklaras framför allt av att lönesumman blev lägre än enligt vad som bedömdes i budget. Nedrevideringen av lönesumman beror på att timlönen blev lägre än förväntat.

Statlig inkomstskatt

Intäkterna från statlig inkomstskatt beräknas ha uppgått till 45,2 miljarder kronor 2013. I jämförelse med statens budget för 2013 har den statliga inkomstskatten reviderats ned med 2,3 miljarder kronor, vilket kan förklaras av den nedreviderade lönesumman.

Allmän pensionsavgift

Den allmänna pensionsavgiften tas ut på förvärsinkomster. Underlaget för avgiften utgörs av pensionsgrundande ersättningar och intäkterna följer därför utvecklingen av skatteunderlaget för direkta skatter. Prognosen för 2013 beräknas bli 100,7 miljarder kronor, vilket är 0,5 miljarder kronor lägre än statens budget.

Skattereduktioner

År 2013 beräknas den totala skattereduktionen utgöra 203,4 miljarder kronor, vilket är 0,3 miljarder kronor högre än budget. Avvikelsen beror bl.a. på en något högre skattereduktion för husarbeten (ROT- och RUT-avdrag) än beräknat i budget.

I jämförelse med 2012 ökade de totala skattereduktionerna med 6,0 miljarder kronor. Ökningen förklaras ett högre avdrag för den allmänna pensionsavgiften, högre jobbskatteavdrag samt högre skattereduktion för husarbeten.

Indirekta skatter

De indirekta skatterna på arbete utgör 46 procent av skatt på arbete och beräknas 2013 ha uppgått till 444,6 miljarder kronor. Jämfört med föregående inkomstår ökade intäkterna med 2,8 procent. Till skillnad från de direkta skatterna där merparten av intäkterna överförs till kommunerna, tillfaller de indirekta skatterna huvudsakligen staten och ålderspensionssystemet.

Arbetsgivaravgifter

Av de indirekta skatterna utgörs huvuddelen av arbetsgivaravgifter. Prognosen för 2013 är 3,3 miljarder kronor lägre än budget. Det beror

huvudsakligen på en lägre lönesumma än beräknat.

Särskild löneskatt

År 2013 beräknas den särskilda löneskatten bli 38,3 miljarder kronor. Jämfört med budgeten har intäkterna reviderats ned med 1,6 miljarder kronor. Nedrevideringen beror huvudsakligen på att företagens kostnader för pensionsförmåner till de anställda reviderats ned.

Nedsättningar

Jämfört med budgeten för 2013 beräknas nedsättningarna bli 0,8 miljarder kronor lägre. Revideringen bidrar därmed till ökade totala skatteintäkter.

Nedsättningarna beräknas bli 0,2 miljarder kronor högre jämfört med 2012.

Skatt på kapital

Skatt på kapital omfattar bl.a. skatt på företagsvinster, hushållens kapitalinkomster samt kommunal fastighetsavgift och statlig fastighetsskatt. År 2013 beräknas skatt på kapital utgöra ca 10,5 procent av de totala skatteintäkterna. Skatt på företagsvinster utgör mer än hälften av skatt på kapital.

Skatt på hushållens kapitalinkomster och skatt på företagsvinster är de skatter som uppvisar störst variationer över åren. Det är också för dessa skatter som prognososäkerheten är störst.

De flesta skatter i undergruppen skatt på kapital fastställs i den årliga beskattningen i november året efter inkomståret. Undantagen är kupongskatten och stämpelskatten, som fastställs månadsvis. Detta innebär att intäkterna från skatt på kapital för 2013 fortfarande är en prognos.

Skatt på kapital, hushåll

Underlaget för hushållens skatt på kapital är nettot av kapitalinkomster och kapitalutgifter. Den största delen av kapitalskatten kommer från realiserade kapitalvinster. Kapitalvinsterna har varierat kraftigt mellan åren, vilket leder till att även hushållens kapitalskatt varierar. Kapitalvinsternas storlek beror på marknadsvärdet av olika tillgångar samt när de ackumulerade vinsterna realiserar.

Utfallet för hushållens skatt på kapital beräknas bli 30 miljarder kronor 2013. Det är 3,7 miljarder kronor högre än budget.

Revideringen beror framför allt på att hushållens kapitalinkomster har reviderats upp i större utsträckning än vad hushållens kapitalutgifter har gjort, vilket sammantaget innebär högre intäkter från skatt på kapital.

Skatt på företagsvinster

Aktiebolag, ekonomiska föreningar, stiftelser, föreningsbanker, sparbanker m.fl. betalar inkomstskatt på sin beskattningsbara inkomst. Beskattningen utgår från bolagens bokföringsmässiga resultat, men vissa skattemässiga justeringar görs för att få fram den beskattningsbara inkomsten.

Utfallet för skatt på företagsvinster bedöms bli drygt 88 miljarder kronor 2013. Detta är nästan 15 miljarder kronor lägre än budgeten för 2013. Att intäkterna från skatt på företagsvinster 2013 förväntas bli lägre än budget förklaras till stor del av nya beräkningar för beteendeeffekter från regelförändringar. Dessutom var den makroekonomiska utvecklingen 2013 svagare än vad som tidigare förväntades. Med anledning av utfallet för 2012 har en fördjupad analys gjorts av hur företagen agerat inför regelförändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2013. Företagen anses nu i större utstäckning ha periodiserat vinstmedel under 2012 för beskattning under senare år, genom periodiseringsfonder. Avsättningar till periodiseringsfonder förklarar till stor del det svaga utfallet för företagsskatteintäkterna 2012. Det svaga utfallet för 2012 motiverar en betydande del av nedrevideringen i prognosen för 2013. Den makroekonomiska utvecklingen påverkar företagets vinster och därmed intäkterna från företagsbeskattningen. 2013 var den makroekonomiska utvecklingen svagare i förhållande till förväntningarna som låg till grund för budgeten.

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt tas ut på sparande i pensions- och kapitalförsäkringar. Förutom värdet på tillgångarna i pensions- eller kapitalförsäkringen beror avkastningsskatten på statslåneräntan året före beskattningsåret. Skattesatsen 2013 är 15 procent på pensionsförsäkringar och 30 procent på kapitalförsäkringar.

Intäkten från avkastningsskatten sjunker kraftigt 2013 till 6,7 miljarder kronor, från 10,2 miljarder kronor 2012. Detta kan i all väsentlighet knytas till en kraftig nedgång i statslåneräntan 2012.

Kommunal fastighetsavgift och statlig fastighetskatt

År 2008 avskaffades den statliga fastighetsskatten på bostäder och ersattes av en kommunal fastighetsavgift. Avgifter för småhus uppgick 2013 till 7 075 kronor, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet, medan avgiften för bostadsdelen i hyreshus uppgick till 1 210 kronor per lägenhet, dock högst 0,4 procent av taxeringsvärdet. Avgiften indexerades genom att knytas till inkomstbasbeloppet.

Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften 2013 beräknas uppgå till 15,9 miljarder kronor, varav drygt 13 miljarder kronor för småhus och knappt 3 miljarder kronor för bostadsdelen i hyreshus. Jämfört med beräkningen i budgeten för 2013 har prognosen reviderats upp med 0,1 miljarder kronor.

Statlig fastighetsskatt tas ut på den del av hyreshus som avser lokaler samt på industrifastigheter. Den statliga fastighetsskatten för 2013 beräknas uppgå till 14,9 miljarder kronor, vilket är 0,9 miljarder kronor högre än i budgeten för 2013. Upprevideringen förklaras av högre riktvärdesangivelser som ligger till grund för fastighetstaxeringen av elproduktionsenheter.

Stämpelskatt

Stämpelskatt tas ut vid köp av fast egendom och tomträtter och vid beviljande av in-teckningar. Utfallet för intäkterna från stämpelskatt för 2013 blev 8,9 miljarder kronor. Det är 1,4 miljarder kronor högre än i budgeten för 2013.

Kupongskatt

Kupongskatt utgår på utdelning på aktier i svenska aktiebolag och svenska aktiefonder. Skatten betalas av personer som är bosatta utomlands och som fått utdelning från svenska aktiebolag.

Kupongskatten uppgick till 4,1 miljarder kronor 2013, vilket är 0,2 miljarder kronor lägre än i budgeten.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Mervärdesskatt, punktskatter samt skatt på import bildar tillsammans skatt på konsumtion och insatsvaror. År 2013 uppgick intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror till 463,4 miljarder kronor, vilket är 15,1 miljarder kronor lägre än i budgeten för 2013.

Mervärdesskatt

Intäkterna från mervärdesskatten påverkas främst av hushållens konsumtion. Eftersom olika varu- och tjänstegrupper beskattas med olika mervärdesskattesatser beror intäkterna både på den totala konsumtionen och på sammansättningen i konsumtionen. Mervärdesskatt tas ut på varor och tjänsters marknadspris, vilket medför att intäkterna är starkt kopplade till prisökningstakten i ekonomin. Utöver hushållens konsumtion består skattebasen för mervärdesskatt även av offentlig konsumtion, samt förbrukning i både privata företag och offentlig sektor.

Intäkterna från mervärdesskatten uppgick till 341,8 miljarder kronor 2013, vilket är 7,7 miljarder kronor lägre än beräknat i budgeten för 2013. Det är en följd av att hushållens konsumtion och företagets investeringar ökade mindre än väntat under 2013.

Punktskatter

Avsikten med flertalet punktskatter är att de ska kompensera för de negativa externa effekter för samhället som uppstår i samband med förbrukning av vissa varor och tjänster. Punktbeskattning används för att påverka konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning, även om de också har en klar offentligfinansiell betydelse. Punktskatter tas ut på bl.a. tobak, alkohol och energi.

Punktskatterna skiljer sig från exempelvis mervärdesskatten i det avseende att de oftast är baserade på konsumerad kvantitet i stället för på marknadspris.

Intäkterna från punktskatterna totalt uppgick 2013 till 121,6 miljarder kronor, vilket är 7,4 miljarder kronor lägre än i statens budget för 2013.

Intäkterna från skatt på tobak uppgick till 11,1 miljarder kronor 2013, vilket är 0,5 miljarder kronor lägre än statens budget.

Intäkterna från skatt på alkohol uppgick 2013 till 12,2 miljarder kronor. Det är marginellt mer än beräknat i statens budget för 2013.

Intäkterna från skatt på energi uppgick 2013 till 40,9 miljarder kronor och det är 1,2 miljarder kronor lägre än väntat. Koldioxidskatten beräknas ha inbringat 24 miljarder kronor 2013, vilket är 2,4 miljarder kronor lägre än väntat i statens budget för 2013. Att intäkterna från både energi- och koldioxidskatt blev lägre än väntat i budgeten för 2013 beror på att konjunkturen

blev svagare än väntat och medförde en lägre användning av olika energislag hos både företag och hushåll.

Övriga skatter på energi och miljö uppgick 2013 till 4,4 miljarder kronor, vilket är 1,7 miljarder kronor lägre än väntat. Det beror till största delen på en ny regel för hur intäkterna från auktionsintäkter från utsläppsrätterna ska periodiseras där intäkterna från 2013 periodiseras till 2014.

Intäkterna från skatt på import blev 0,5 miljarder kronor lägre än väntat och uppgick till 5,2 miljarder kronor 2013.

Intäkterna från övriga skatter uppgick 2013 till 7,2 miljarder kronor, vilket är i linje med prognosen i statens budget för 2013.

Restförda och övriga skatter

Restförda skatter är nettot av restförda och av Kronofogdemyndigheten indrivna skatter. Bland övriga skatter redovisas omprövningar av Skatteverkets tidigare fattade beskattningsbeslut samt diverse inkomster som för till exempelvis Insättningsgaranti- och stabilitetsfondsavgifter, Avgifter till Kärnavfallsfonden m.fl.

Tillsammans uppgick restförda och övriga skatter till 11,5 miljarder kronor 2013. Restförda skatter är 0,3 miljarder kronor lägre än beräknat och övriga skatter är 7,8 miljarder kronor högre än beräknat. Upprevideringen av övriga skatter är ett nettoanstånd till ett företag för äldre taxeringsår.

Periodiseringar

Periodiseringarna består av uppbörds- och betalningsförskjutningar. Uppbördsförskjutningar visar skillnaden mellan inkomsterna i den löpande redovisningen och den periodiserade intäkten. Betalningsförskjutningarna består av skillnaden mellan in- och utbetalningar på samtliga skattekonton och debiterade skatter.

Periodiseringarna 2013 beräknas ha uppgått till -23,8 miljarder kronor, vilket är 14 miljarder kronor lägre än väntat. Uppbördsförskjutningarna beräknas ha uppgått till 7 miljarder mer än i statens budget för 2013. Betalningsförskjutningarna beräknas ha blivit 21 miljarder kronor lägre än prognosen i statens budget för 2013.

Uppskjuten beskattning

Skattelagstiftningen ger skattebetalarna möjligheter att i vissa fall skjuta upp beskattningen av olika typer av inkomster. Fysiska personer har t.ex. möjligheter att skjuta upp beskattningen av en kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en privatbostad. De stora beloppen för uppskjuten beskattning för fysiska personer avser emellertid pensionerna, eftersom de beskattas när pensionen faller ut och inte när pensionsrätterna tjänas in. Det gäller både det egna privata pensionssparandet, men framför allt avtalspensionerna.

Även företag har möjligheter att skjuta upp beskattningen av inkomster. De kan t.ex. sätta av delar av sin vinst i periodiseringsfonder. Dessutom kan företag göra skattemässiga avskrivningar som är större än den beräknade ekonomiska värdeminskningen (överavskrivningar).

Enligt de skattepolitiska riktlinjer som antogs av riksdagen våren 2008 (prop. 2007/08:100 avsnitt 5.3, bet. 2007/08:FiU20, rskr. 2007/08:259) bör detta slag av uppskjuten beskattning undvikas.

De fordringar som är kopplade till olika former av uppskjuten beskattning skulle egentligen påverka redovisningen av den offentliga sektorns nettoförmögenhet. Anledningen till att detta inte görs är att det inte finns någon samlad redovisning av den uppskjutna beskattningen. Det gäller framför allt avtalspensionerna. Ytterligare ett skäl att inte redovisa skattefordringar är att det är mycket svårt att beräkna den fordran som den offentliga sektorn har. Även om det för ett visst år t.ex. finns uppgift om företagens avsatta medel till periodiseringsfonder vet man inte i vilken utsträckning dessa återföringar kommer att påverka skatteintäkterna. Om återföringen sker under år som företagen har förluster bidrar inte återföringen till ytterligare skatteintäkter. Man måste dessutom nuvärdesberäkna skattefordran vilket gör skattningen än mer osäker.

2.2.3 Övriga inkomster

Övriga inkomster omfattar inkomsttyperna Inkomster av statens verksamhet, Inkomster av försäld egendom, Återbetalning av lån, Kalkylmässiga inkomster och Bidrag m.m. från EU. Dessutom ingår inkomsttyperna Avräkningar i

anslutning till skattesystemet och Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto.

Det totala utfallet för övriga inkomster 2013 uppgick till totalt 13 239 miljoner kronor och är därmed 859 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. Övriga inkomster blev 18 318 miljoner kronor högre jämfört med föregående år.

Tabell 2.9 Övriga inkomster, sammanfattning

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Inkomster av statens verksamhet	50 520	48 141	-2 378	48 849
Inkomster av försäld egendom	15 000	20 772	5 772	322
Återbetalning av lån	1 199	1 105	-94	1 322
Kalkylmässiga inkomster	10 734	9 938	-796	9 717
Bidrag m.m. från EU	11 623	10 265	-1 358	9 782
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-74 977	-76 979	-2 002	-74 928
Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto		-3	-3	-144
Övriga inkomster	14 099	13 239	-859	-5 079

Inkomster av statens verksamhet

Under inkomsttypen redovisas bl.a. rörelseöverskott från statliga affärsverk, från Riksbanken och från statens fastighetsförvaltning. Dessutom redovisas ränteinkomster, aktieutdelningar från bolag med statligt ägande, offentlighetsavgifter, försäljningsinkomster, böter och övriga inkomster av statens verksamhet.

Inkomsterna under inkomsttypen uppgick till 48 141 miljoner kronor, vilket är 2 378 miljoner kronor (4,7 procent) lägre än beräknat i statens budget. Skillnaden jämfört med budgeten beror främst på att inkomsterna av statens aktier blev 3 345 miljoner kronor (13,9 procent) lägre än beräknat.

Inkomsterna av statens verksamhet blev 708 miljoner kronor (1,4 procent) lägre än 2012.

Tabell 2.10 Inkomster av statens verksamhet, översikt

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Rörelseöverskott	7 151	7 603	452	8 043
Överskott av statens fastighetsförvaltning	436	457	21	243
Ränteinkomster	5 769	6 020	251	5 823
Inkomster av statens aktier	24 000	20 655	-3 345	21 658
Offentlighetsavgifter	10 535	11 070	536	10 393
Försäljningsinkomster	58	54	-4	64
Böter m.m.	1 508	1 373	-135	1 458
Övriga inkomster av statens verksamhet	1 063	910	-153	1 167
Inkomster av statens verksamhet	50 520	48 141	-2 378	48 849

Högre rörelseöverskott än beräknat från Svenska kraftnät och Riksbanken

Rörelseöverskotten uppgick till 7 603 miljoner kronor, vilket är 452 miljoner kronor (6,3 procent) högre än beräknat. Skillnaden beror främst på att Affärsverket Svenska kraftnäts utdelning översteg beräkningen. Även det inlevererade överskottet av statligt stödd exportkredit och Riksbankens överskott blev högre än beräknat.

Svenska kraftnät redovisade under föregående år 951 miljoner kronor i resultat efter finansiella poster, vilket var en förbättring med 406 miljoner kronor jämfört med året innan. Av affärsverkets utdelningspolicy framgår att 65 procent av resultatet ska utdelas till staten. Detta innebär att affärsverket levererade 618 miljoner kronor i utdelning till staten under 2013. Utdelningen är 168 miljoner kronor (37,3 procent) högre än beräknat och 240 miljoner kronor (63,5 procent) högre än 2012.

Aktiebolaget Svensk Exportkredit ska för varje kvartal redovisa resultatet av den statsstödda kreditverksamheten, överskottet redovisas på inkomsttitel. Överskottet uppgick till 128 miljoner kronor, vilket är 127 miljoner kronor mer än vad som beräknats i budgeten. Överskottet är 12 miljoner kronor (10,3 procent) högre än föregående år.

Riksbankens inlevererade överskott uppgick till 6 800 miljoner kronor, vilket var 100 miljoner kronor (1,5 procent) högre än beräknat. Överskottet är 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat under den senaste femårs-

perioden, före bokslutsdispositioner m.m. Det inlevererade överskottet under 2013 är 700 miljoner kronor (9,3 procent) lägre än föregående år.

Luftfartsverkets utdelning ska uppgå till 15 procent av årets vinst. För 2012 redovisade verket en vinst på 5 miljoner kronor, men någon vinstutdelning har inte betalats in på inkomstitel.

Sjöfartsverket redovisade ett negativt resultat 2012 och har därför inte betalat in något överskott.

Tabell 2.11 Rörelseöverskott

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall- SB 2013	Utfall 2012
Luftfartsverkets inlevererade överskott				
Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	450	618	168	378
Sjöfartsverkets inlevererade överskott				
Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet		56	56	49
Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	1	128	127	116
Riksbankens inlevererade överskott	6 700	6 800	100	7 500
Rörelseöverskott	7 151	7 603	452	8 043

Högre överskott av statens fastighetsförvaltning

Överskotten av statens fastighetsförvaltning uppgick till 457 miljoner kronor, vilket är 21 miljoner kronor (4,8 procent) högre än beräknat och 214 miljoner kronor (88,1 procent) högre än föregående år.

Överskottet från Statens fastighetsverk uppgick till 399 miljoner kronor och överskottet från Fortifikationsverket uppgick till 58 miljoner kronor. Överskottet från Statens fastighetsverk består dels av en definitiv inleverans av avkastningskrav för 2012 på 20 miljoner kronor, dels av en preliminär inleverans av avkastningskrav för 2013 på 196 miljoner kronor. Vad gäller överskottet från Fortifikationsverket består detta av dels en definitiv inleverans av avkastningskrav för 2012 på 18 miljoner kronor, dels en preliminär inleverans av avkastningskrav för 2012 på 40 miljoner kronor.

Högre ränteinkomster

Ränteinkomsterna uppgick till 6 020 miljoner kronor, vilket är 251 miljoner kronor (4,4 procent) högre än beräknat och 197 miljoner kronor (3,4 procent) högre än föregående år.

Räntor på studielån uppgick till 3 660 miljoner kronor, vilket är 416 miljoner kronor (10,2 procent) lägre än beräknat i budgeten och 406 miljoner kronor (10,0 procent) lägre än föregående år.

Övriga ränteinkomster uppgick till 2 361 miljoner kronor, vilket är 667 miljoner kronor (39,4 procent) högre än beräknat och 603 miljoner kronor (34,3 procent) högre än föregående år. Räntor på skattekonto sorterar under övriga ränteinkomster och utgör 97 procent av utfallet för dessa inkomster.

Tabell 2.12 Ränteinkomster

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall- SB 2013	Utfall 2012
Räntor på näringslån	-1	-1	0	-1
Räntor på studielån	4 076	3 660	-416	4 066
Övriga ränteinkomster	1 694	2 361	667	1 758
Ränteinkomster	5 769	6 020	251	5 823

Inkomster av statens aktier lägre än beräknat

Inkomsterna består av utdelning från statligt ägda bolag. Den utbetalade utdelningen baseras på bolagens resultat föregående år. Inkomster av statens aktier uppgick till 20 655 miljoner kronor, vilket är 3 345 miljoner kronor (13,9 procent) lägre än beräknat och 1 002 miljoner kronor (4,6 procent) lägre än föregående år.

Tabell 2.13 Aktieutdelning 2012 och 2013

Miljoner kronor

	Utfall 2013	Utfall 2012	Skillnad
Akademiska Hus AB	1 355	1 245	110
Apoteket AB	31	200	-169
Apotek Produktion & Laboratorier AB	-	2	-2
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB	-	160	-160
AB Bostadsgaranti	9	5	4
Jernhusen AB	100	100	0
Luossavaara-Kiiruna-vaara AB (LKAB)	5 500	5 000	500
Nordea Bank AB	745	599	146
Nordiska investeringsbanken	170	-	170
PostNord AB	63	223	-160
SJ AB	157	12	145
Specialfastigheter AB	260	17	243
Sveaskog AB	435	4473	-4 038
Svensk Bilprovning AB	70	34	36
Svensk Exportkredit AB	213	420	-207
TeliaSonera	4 601	4 601	0
Teracom Group AB	125	110	15
Vasallen AB	30	-	30
Vattenfall AB	6 774	4 433	2 341
Vectura Consulting AB	17	23	-6
Summa	20 655	21 657	-1 002

Utdelningen från Akademiska hus uppgick till 1 355 miljoner kronor, vilket är 110 miljoner kronor (8,8 procent) högre än 2012. Bolaget redovisade 2012 ett resultat på 1 007 miljoner kronor, vilket är 21,2 procent högre än 2011.

LKAB har en utdelningspolicy som innebär att utdelning till ägaren långsiktigt ska utgöra 30 till 50 procent av resultatet efter skatt. Utdelningen ska anpassas till en genomsnittlig resultatnivå över en konjunkturcykel. LKAB:s resultat efter skatt uppgick för 2012 till 6 269 miljoner kronor, vilket är 2 338 miljoner kronor (27,2 procent) lägre än 2011 års resultat. Utdelningen från LKAB uppgick till sammanlagt 5 500 miljoner kronor. Utdelningen för 2013 är 500 miljoner kronor högre än 2012.

Nordeas policy är att lämna en utdelning som överstiger 40 procent av årets resultat. Koncernen redovisar i euro och resultatet för 2012 blev 3 126 miljoner euro vilket är 492 miljoner euro (18,7 procent) högre än resultatet 2011. Utdelningen som utbetalades till staten under 2013

uppgick till 745 miljoner kronor, vilket är 146 miljoner kronor (24,4 procent) högre än 2012.

Utdelningen från Sveaskog uppgick till 435 miljoner kronor, vilket är 4 038 miljoner kronor (90,3 procent) lägre än 2012. Den höga utdelningen 2012 genomfördes i syfte att justera kapitalstrukturen och minska soliditeten i koncernen. Årets utdelning är i linje med utdelningsmålet.

Utdelningen från TeliaSonera uppgick till 4 601 miljoner, vilket var i nivå med utdelningen 2012. Resultatet för 2012 uppgick till 12 358 miljoner kronor, vilket är 2 755 miljoner kronor (28,7 procent) högre än 2011.

Vattenfalls utdelning ska enligt utdelningspolicy långsiktigt uppgå till mellan 40 och 60 procent av årets resultat efter skatt. Utdelningen under 2013 uppgick till 6 774 miljoner kronor, vilket är 2 341 miljoner kronor (34,6 procent) högre än 2012. Koncernens resultat för 2012 uppgick till 16 315 miljoner kronor, vilket är 4 995 miljoner kronor (44,1 procent) högre än 2011.

Högre inkomster från offentligtliga avgifter

Inkomsterna från offentligtliga avgifter uppgick till 11 070 miljoner kronor, vilket är 536 miljoner kronor (5,1 procent) högre än beräknat i budgeten. Finansieringsavgifterna från arbetslöshetskassor och avgifterna vid kronofogdemyndigheterna står för de största skillnaderna mot budgeten.

Finansieringsavgiften från arbetslöshetskassor uppgick till 5 520 miljoner kronor, vilket är 311 miljoner kronor (6,0 procent) högre än beräknat.

Avgifterna vid kronofogdemyndigheterna uppgick till 1 711 miljoner kronor, vilket är 296 miljoner kronor (20,9 procent) högre än beräknat. Skillnaden beror huvudsakligen på att Kronofogdemyndigheten under 2013 ändrat principerna för redovisning av avgifter mot inkomsttiteln när det gäller grundavgifter i allmänna mål. De förändrade principerna resulterade i en övergångseffekt på ca 300 miljoner kronor.

Inkomsterna från offentligtliga avgifter är 677 miljoner kronor (6,5 procent) högre än föregående år. Skillnaden mot föregående år förklaras främst av högre finansieringsavgifter från arbetslöshetskassor och högre avgifter vid kronofogdemyndigheterna.

Lägre försäljningsinkomster

Försäljningsinkomsterna uppgick till 54 miljoner kronor, vilket är 4 miljoner kronor (6,9 procent) lägre än beräknat och 10 miljoner kronor (15,6 procent) lägre än föregående år. I inkomstgruppen försäljningsinkomster ingår även felparkeringsavgifter. Dessa utgör huvuddelen av inkomstgruppens utfall.

Lägre inkomster från sanktionsavgifter

Inkomsterna från böter m.m. uppgick till 1 373 miljoner kronor, vilket är 135 miljoner kronor (9,0 procent) lägre än beräknat och 85 miljoner kronor (5,8 procent) lägre än föregående år. Skillnaden i förhållande till budget och utfall föregående år beror på inkomstiteln för sanktionsavgifter m.m. Utfallet på titeln är 145 miljoner kronor (58,2 procent) lägre än föregående år. Under 2012 redovisades utfall på titeln eftersom EU belastat Sverige med finansiella korrigeringar för stödåren 2005–2007. Korrigeringen för stödåret 2008 redovisades mot titeln under 2013. Denna korrigering var dock lägre än föregående år eftersom den omfattade en kortare stödårsperiod. Utgiften för de finansiella korrigeringarna redovisas på anslag 1:12 *Finansiella korrigeringar m.m.* under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Övriga inkomster av statens verksamhet

De övriga inkomsterna uppgick till 910 miljoner kronor, vilket är 153 miljoner kronor (14,4 procent) lägre än beräknat och 257 miljoner kronor (22,0 procent) lägre än föregående år.

De övriga inkomster som Kammarkollegiet redovisar är 161 miljoner kronor lägre än föregående år och Försvarets materielverks inkomster från uthyrning av materiel är 85 miljoner kronor lägre. Totalförsvarets forskningsinstitut betalade in 100 miljoner kronor under 2013, vilket inte skedde under 2012.

Inkomster från försäljning av egendom

Under denna inkomsttyp redovisas bl.a. inkomster från försäljning av byggnader och maskiner, mark och annan egendom som exempelvis gruvegendom och aktier. Utfallet uppgick till 20 772 miljoner kronor, vilket är 5 772 miljoner kronor (38,5 procent) högre än beräknat och 20 450 miljoner kronor högre än

föregående år. Det årliga beräknade beloppet i budgeten utgör en schablon på 15 000 miljoner kronor under perioden 2013–2016.

Staten sålde i juni och september aktier i Nordea till ett värde av 19 500 miljoner kronor respektive 21 600 miljoner kronor. Ungefär hälften av aktierna ägdes av Stabilitetsfonden. Försäljningsinkomsterna från dessa aktier disponeras av fonden och redovisas som en förändring av Riksgäldskontorets nettoutlåning. Resterande försäljningsinkomster redovisades mot inkomstitel under inkomster av försäld egendom. Dessa inkomster uppgick till 19 656 miljoner kronor under 2013.

Under 2013 sålde staten även aktieinnehavet i Vectura Consulting AB, vilket innebar att 922 miljoner kronor redovisades som inkomster av försäld egendom.

Tabell 2.14 Inkomster av försäld egendom*Miljoner kronor*

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Inkomster av försäld egendom	15 000	20 772	5 772	322

Återbetalning av lån

Under inkomsttypen Återbetalning av lån redovisas återbetalningar av olika typer av lån där den största delen är återbetalning av studiemedel. Utfallet på inkomsttypen uppgick till 1 105 miljoner kronor, vilket är 94 miljoner kronor (7,8 procent) lägre än beräknat och 217 miljoner kronor (16,4 procent) lägre än föregående år.

Tabell 2.15 Återbetalning av lån*Miljoner kronor*

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Återbetalning av näringslån	3	2	0	2
Återbetalning av studielån	1 047	968	-79	1 180
Återbetalning av övriga lån	149	135	-14	140
Återbetalning av lån	1 199	1 105	-94	1 322

Kalkylmässiga inkomster

Inkomsttypen Kalkylmässiga inkomster består av vissa amorteringar och statliga pensionsavgifter. Inkomsterna uppgick till 9 938 miljoner kronor, vilket är 796 miljoner kronor (7,4 procent) lägre än beräknat i statens budget. Utfallet för statliga pensionsavgifter blev 9 404 miljoner kronor, vilket är 793 miljoner kronor (7,8 procent) lägre än beräknat i statens budget.

Tabell 2.16 Kalkylmässiga inkomster

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Avskrivningar och amorteringar	537	534	-3	526
Avskrivningar på fastigheter	537	534	-3	526
Uppdragsmyndigheters komplementkostnader				
Statliga pensionsavgifter	10 197	9 404	-793	9 191
Kalkylmässiga inkomster	10 734	9 938	-796	9 717

De statliga pensionsavgifterna ökade

De statliga tjänstepensionsavgifterna uppgick totalt till 9 404 miljoner kronor under 2013. Avgifterna för statlig tjänstepensionering uppgick till 7 755 miljoner kronor, medan den särskilda löneskatten på pensionskostnader uppgick till 1 753 miljoner kronor. Administrationskostnaderna för det statliga tjänstepensionssystemet blev 187 miljoner kronor. Jämfört med föregående år har avgifterna ökat med 213 miljoner kronor (2,3 procent).

Tabell 2.17 Statliga pensionsavgifter

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Statlig tjänstepensionering		7 755		7 657
Särskild löneskatt på pensionskostnader		1 753		1 636
Statlig grupplivförsäkring		49		48
Premieskatt, gruppliv		38		38
Statlig personskadeförsäkring		9		9
Avdrag för administrationskostnader		-187		-187
Administration, personskadeförsäkring		-12		-10
Statliga pensionsavgifter	10 197	9 404	-793	9 191

Bidrag m.m. från EU

Inkomsterna under inkomsttypen Bidrag m.m. från EU omfattar bidrag från olika EU-fonder inom EU:s budget. De största enskilda bidragen finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonder. Bidragen är främst kopplade till utgifter på anslag inom utgiftsområdena 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 19 Regional tillväxt, 22 Kommunikationer samt utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Inkomsterna uppgick till 10 265 miljoner kronor och är därmed 1 358 miljoner kronor (11,7 procent) lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med 2012 blev bidragen från EU 483 miljoner kronor (4,9 procent) högre.

Tabell 2.18 Bidrag m.m. från EU

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Bidrag från EU:s jordbruksfonder	8 113	7 453	-660	8 459
Gårdsstöd	5 432	5 671	239	5 608
Övriga interventioner	138	98	-40	151
Exportbidrag	0	0	0	1
Djurbidrag		0	0	312
Offentlig lagring	12	8	-4	63
Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	7	74	67	-239
Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 524	1 602	-922	2 564
Bidrag från EU till fiskerinäringen	80	94	14	2
Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 413	1 292	-121	1 002
Bidrag från Europeiska socialfonden	1 440	842	-598	-1
Bidrag till transeuropeiska nätverk	400	393	-7	212
Övriga bidrag från EU	177	192	14	107
Bidrag m.m. från EU	11 623	10 265	-1 358	9 782

Bidragen från EU:s jordbruksfonder har minskat under 2013

Bidragen från EU:s jordbruksfonder var 7 453 miljoner kronor, vilket är 660 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med 2012 minskade bidragen från EU:s jordbruksfonder med 1 007 miljoner kronor (11,9 procent).

Gårdsstödet blev 5 671 miljoner kronor, vilket är 239 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Orsaken är i huvudsak att den svenska kronan blev något svagare i förhållande till euro än beräknat i budgeten. Stödträternas värde är bestämda i euro men betalas ut i kronor. Därför varierar de beroende på vilken kurs som är fastställd vid utbetalningen. På grund av en annan redovisningsprincip om finansiella korrigeringar för stödåren 2005–2008 är återflödet 115 miljoner kronor lägre än föregående år.

Inkomsterna för Övriga interventioner blev 98 miljoner kronor, vilket är 40 miljoner kronor lägre än beräknat. Orsaken är främst att behovet

av offentlig lagring varit lågt till följd av fortsatt höga världsmarknadspriser.

Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket blev 67 miljoner kronor högre än vad som beräknats i statens budget. Löpande redovisningar till EU:s jordbruksfonder (garanti- och landsbygdsfonderna) sker i euro vilket innebär att Sverige bär kursrisken. Under 2013 uppgår kursvinsten för de belopp EU har betalat till Sverige till ca 67 miljoner kronor. Föregående år bokfördes en kursförlust på 248 miljoner kronor. Den främsta orsaken till vinsten är att gårdsstödet för stödåret 2012 utbetalas med kursen 8,45 kronor per euro samtidigt som den svenska kronan har minskat något i värde mot euron när inbetalningar har inkommit från EU för förskottade stöd.

Bidragen från EU till landsbygdsutvecklingen blev 922 miljoner kronor lägre än beräknat. Jämfört med föregående år har bidragen minskat med 961 miljoner kronor. En stor del av bidragen betalades ut från anslaget under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel under senare delen av 2013. Ersättningen från EU:s fonder betalas ut med viss eftersläpning, vilket i detta fall innebär att inkomsten redovisas först under 2014.

Ökade inkomster från regionala utvecklingsfonden och socialfonden jämfört med föregående år

Bidragen från Europeiska regionala utvecklingsfonden blev 1 292 miljoner kronor, vilket är 121 miljoner kronor (8,6 procent) lägre än beräknat i statens budget. Bidragen från Europeiska socialfonden blev 842 miljoner kronor, vilket är 598 miljoner kronor (41,5 procent) lägre än 2012. Jämfört med 2012 ökade däremot inkomsterna från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden.

Bidrag till transeuropeiska nätverk för att slutföra tunneln genom Hallandsåsen

Bidrag till transeuropeiska nätverk uppgick till 393 miljoner kronor, vilket är 182 miljoner kronor högre än föregående år. Det högre utfallet beror främst på att Sverige erhållit medel på 260 miljoner kronor för att slutföra järnvägstunneln genom Hallandsåsen.

Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Denna inkomsttyp omfattar tillkommande EU-skatter och utjämningsavgifter för LSS-kostnader enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Dessutom ingår olika avräkningar som avser, dels intäkter som förs till fonder, dels kompensation för mervärdesskatt till statliga myndigheter och kommuner.

I statens budget beräknades avräkningarna uppgå till -74 977 miljoner kronor. Utfallet blev 76 979 miljoner kronor. Skillnaden mot beräkningen i statens budget blev -2 002 miljoner kronor. Orsaken är främst att högre intäkter förs till fonder. Framförallt avgifterna till Kärnavfallsfonden har blivit högre.

Tabell 2.19 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Tillkommande skatter	10 470	10 195	-275	10 086
EU-skatter	7 376	6 889	-487	6 930
Momsbaserad EU-avgift	1 643	1 714	72	1 643
Tullmedel	5 436	4 908	-528	5 027
Jordbrukstillar och sockeravgifter	298	267	-31	259
<i>Kommunala utjämningsavgifter</i>	<i>3 093</i>	<i>3 306</i>	<i>213</i>	<i>3 157</i>
Utjämningsavgift för LSS-kostnader	3 093	3 306	213	3 157
Avräkningar	-85 447	-87 175	-1 728	-85 014
Intäkter som förs till fonder	-5 922	-7 520	-1 597	-7 291
Kompensation för mervärdesskatt	-79 525	-79 655	-130	-77 724
Varav avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-28 856	-28 641	215	-28 199
Varav kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-50 669	-51 014	-346	-49 525
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-74 977	-76 979	-2 002	-74 928

Jämfört med 2012 har Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet ökat med 2 051 miljoner kronor. Avräkningar har ökat med 2 160 miljoner kronor, vilket främst beror på högre kompensation för mervärdesskatt, kommuner.

Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto

Denna inkomsttyp omfattar utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonton. De flesta av de krediteringar som tidigare krediterades skattekonto har numera upphört eller flyttats till utgiftssidan på statens budget.

Tabell 2.20 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall 2012
Anställningsstöd		0	0	0
Jämställdhetsbonus		-3	-3	-144
Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto		-3	-3	-144

2.3 Utgifter på statens budget 2013

Utgifterna på statens budget är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerings på budgetens utgiftssida.

Posten förändring av anslagsbehållningar används endast vid budgetering. Utfallet påverkar anslagsbehållningarna för respektive anslag.

Skillnaden mellan utfallet och de medel som anvisades av riksdagen i den ursprungliga budgeten redovisas i tabell 2.21. Riksdagen sammanställde budgeten den 19 december 2012. Under 2013 har riksdagen vid två tillfällen beslutat om justerade anslagsnivåer, efter förslag om ändringsbudget från regeringen. Totalt anvisade medel för budgetåret är summan av det som ursprungligen anvisades och det som anvisats på ändringsbudget.

2.3.1 Utgifter på statens budget – sammanfattning

I tabell 2.21 jämförs utfallet för utgifterna, det vill säga den faktiska förbrukningen, dels med ursprungligen anvisade medel, dels med totalt anvisade medel. En högre förbrukning än anvisade medel möjliggörs genom att utnyttja ett eventuellt ingående anslagssparande, eller anslagskredit.

Tabell 2.21 Utgifter på statens budget 2013

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Statens budget	Ändringsbudget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall-Statens budget	Utfall-Totalt anvisat
01	Rikets styrelse	11 979	-9	11 970	11 823	-156	-147
02	Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 274		16 274	16 052	-222	-222
03	Skatt, tull och exekution	10 223	130	10 353	10 388	166	36
04	Rättsväsendet	39 391	1	39 392	39 297	-93	-95
05	Internationell samverkan	2 034		2 034	1 826	-208	-208
06	Försvar och samhällets krisberedskap	46 197	1	46 197	45 410	-786	-787
07	Internationellt bistånd	31 192	-189	31 003	30 776	-416	-227
08	Migration	9 504	499	10 003	9 870	366	-133
09	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	62 252	312	62 564	58 994	-3 258	-3 570
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	94 422	3 200	97 622	96 394	1 972	-1 228
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	40 000		40 000	39 985	-15	-15
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	78 137	250	78 387	78 533	396	146
13	Integration och jämställdhet	10 476		10 476	8 836	-1 640	-1 640
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	67 233	1 156	68 388	69 721	2 488	1 333
15	Studiestöd	22 026	418	22 444	20 567	-1 459	-1 877
16	Utbildning och universitetsforskning	57 137	452	57 589	56 484	-653	-1 105
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	12 689	9	12 698	12 730	41	32
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	1 193	4	1 197	999	-193	-197
19	Regional tillväxt	3 391	30	3 421	3 270	-121	-151
20	Allmän miljö- och naturvård	4 893		4 893	4 807	-86	-86
21	Energi	2 813	-1	2 811	2 613	-199	-198
22	Kommunikationer	44 604	0	44 604	43 655	-950	-949
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	16 591	1	16 592	16 006	-585	-585
24	Näringsliv	5 253	3	5 256	5 248	-5	-8
25	Allmänna bidrag till kommuner	88 906	9	88 915	88 915	9	0
26	Statsskuldräntor m.m.	22 168		22 168	16 774	-5 394	-5 394
27	Avgiften till Europeiska unionen	33 494	4 622	38 116	37 412	3 918	-704
	Förändring av anslagsbehållningar	-3 004		-3 004		3 004	3 004
Summa		831 467	10 897	842 363	827 388	-4 078	-14 975
	Riksgäldskontorets nettoutlåning	4 949		4 949	96 225	91 276	91 276
	Kassamässig korrigering	751		751	-2 205	-2 956	-2 956
Summa utgifter på statens budget		837 167	10 897	848 063	921 408	84 241	73 345

*Riksbanken fortsätter att förstärka valutareserven –
ger högre utgifter på budgeten*

Utfallet för utgifterna på statens budget uppgick till 921 408 miljoner kronor. Det är 84 241 miljoner kronor (10,0 procent) högre än vad som anvisats i den ursprungliga budgeten. I förhållande till det totalt anvisade beloppet, den ursprungliga budgeten och ändringsbudgetarna, blev utgifterna 73 345 miljoner kronor högre.

Den stora skillnaden mot anvisade medel beror på att Riksbanken lånat pengar i Riksgäldskontoret för att stärka valutareserven. Detta påverkar posten Riksgäldskontorets nettoutlåning.

Utgifterna för statsskuldräntor lägre än anvisat

Utgifterna inom utgiftsområde 26 Statsskuld-
räntor m.m. uppgick till 16 774 miljoner kronor, vilket är 5 394 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Valutakursvinsterna blev 9 313 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget, medan kursförlusterna blev 3 579 miljoner kronor högre än beräknat.

*Utfallet för bland annat hälsovård, integration och
studiestöd blev lägre än anvisat*

Inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppgick utgifterna till 58 994 miljoner kronor, vilket är 3 258 miljoner kronor lägre än statens budget. Både utgifterna för läkemedels- och tandvårdsförmåner blev lägre än budgeterat.

För utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet blev utgifterna 8 836 miljoner kronor, vilket är 1 640 miljoner kronor lägre än vad riksdagen anvisade. Det beror till stor del på att nyanlända invandrare inte utnyttjat de s.k. etableringslotsarna i den utsträckning som man räknat med.

Inom utgiftsområdet 15 Studiestöd blev utfallet 20 537 miljoner kronor, vilket är 1 459 miljoner kronor lägre än vad som anvisades på den ursprungliga budgeten. Det beror framför allt på att studiestödet inte utnyttjats av alla som varit berättigade till stöd.

Utfallet på posten kassamässig korrigerings blev också lägre än beräknat. Det beror på att EU-kommissionen ännu inte rekviderat hela Sveriges avgift till EU. Hela årets avgift till EU är dock redovisad mot anslag. Detta skapar en kassamässig korrigeringspost.

*Högre utfall för sjukpenning, arbetsmarknads-
åtgärder och EU-avgiften*

För utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev utgifterna 96 394 miljoner kronor. Det är 1 972 miljoner kronor mer än vad som anvisades på den ursprungliga budgeten. Det beror framför allt på att utgifterna för sjukpenning ökade mer än anvisat, eftersom antalet sjukfall ökade. På höständringsbudgeten anvisades ytterligare 3 200 miljoner kronor med anledning av att antalet sjukfall ökat mer än beräknat.

Inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev utgifterna 69 721 miljoner kronor, vilket är 2 488 miljoner kronor mer än anvisat i budgeten. Dels blev kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser 969 miljoner kronor högre än anvisat, dels blev kostnaderna för lönegarantiersättningarna 1 047 miljoner kronor högre än anvisat på grund av att fler företag blev försatta i konkurs än beräknat. I vår- och höständringsbudgetarna anvisades ytterligare 1 131 miljoner kronor till lönegarantiersättning eftersom antalet anställda i företag försatta i konkurs fortsatt öka mer än beräknat.

För utgiftsområdet 27 Avgiften till Europeiska unionen uppgick utfallet till 37 412 miljoner kronor, vilket är 3 918 miljoner kronor mer än anvisat på den ursprungliga budgeten. På vår- och höständringsbudgetarna anvisades ytterligare 4 622 miljoner med anledning av förväntade utgiftsökningar på EU:s årsbudget för 2013 och ändringsbudgetar på unionsnivå.

2.3.2 Systematisering av avvikelserna mot statens budget

Utgifterna i statens budget blev 84,2 miljarder kronor högre än den budget som riksdagen ursprungligen sammanställde i december 2012. I detta avsnitt analyseras hur stor del av denna skillnad som beror på ändrade volymer, ändrade makroekonomiska förutsättningar och nya beslut. Det gäller sådana beslut som fattats av riksdagen, regeringen eller Riksbanken. Resterande skillnad beror på andra förklaringsfaktorer och redovisas i posten Övrigt. Skillnaderna fördelas också på Utgiftsområden exkl. räntor, Statsskuld-
räntor m.m. och Riksgäldskontorets nettoutlåning.

Resultatet sammanfattas i följande tabell och kommenteras därefter.

Tabell 2.22 Skillnaden mellan utfall och budget för 2013

Miljarder kronor

	Totalt	Volym	Makro- förutsätt- ningar	Beslut	Övrigt ²
Utgiftsområden, exklusive räntor ¹	1,3	-0,5	2,3	1,2	-1,7
Statsskuld räntor m.m.	-5,4	0,0	-5,8	0,0	0,4
Riksgäldskontorets nettoutlåning ³	88,3	0,0	-0,6	82,6	6,3
Summa utgifter	84,2	-0,5	-4,1	83,8	5,0

¹ Utgiftsområden som omfattas av det statliga utgiftstaket.

² Under Utgiftsområden, exkl. räntor ingår förändring av anslagsbehållningar enligt ursprunglig budget.

³ Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringsposten.

Skillnader till följd av volymer

Skillnader till följd av ändrade volymer medförde att utgifterna blev 0,5 miljarder kronor lägre än i statens budget.

På utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev utgifterna för tandvårdsförmåner lägre bl.a. till följd av färre behandlingar än väntat, medan utgifterna för kommunersättning vid flyktingmottagande inom utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet har blivit lägre till följd av färre personer än beräknat i systemet. Utgifterna har blivit högre än förväntat inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning främst till följd av ett större inflöde till sjukpenning än väntat.

Skillnader till följd av den makroekonomiska utvecklingen

Skillnader till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar medförde att utgifterna blev 4,1 miljarder kronor lägre än i statens budget.

Huvuddelen av skillnaden återfinns på statsskuld räntorna, som under denna kategori blev 5,8 miljarder kronor lägre än anvisat i statens budget. Detta beror framför allt på betydligt högre valutakursvinster än beräknat. Ränteutvecklingen bidrog också till lägre utgifter, till följd av lägre korta räntor än väntat, medan kursförlusterna blev högre. Kursförluster uppstår vid förtidsinlösen av lån som har en högre kuponränta än marknadsräntan vid återköpstillfället. Ränteanslaget påverkas av

många tekniska faktorer som beror på Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvalningsteknik. Hela skillnaden för statsskuld räntorna klassificeras som makroberoende, utom den del som är en följd av ett annat lånebehov än beräknat. Denna skillnad redovisas under Övrigt.

Utgifterna för utgiftsområdena, exkl. utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m., blev 2,3 miljarder kronor högre än i statens budget beroende på makrouvecklingen. Större delen av de högre utgifterna hänför sig till att konjunkturutvecklingen i 2013 års ekonomiska vårproposition bedömdes bli sämre än vad som förutsågs i budgeten. Det medförde bland annat högre utgifter för arbetslöshetsersättning och lönegarantiersättning.

Utgifterna för Riksgäldskontorets nettoutlåning blev, som följd av ändrade makroförutsättningar, 0,6 miljarder kronor lägre än i statens budget. Det är främst ett resultat av högre valutakursvinster vid omsättning av Riksbankens lån i Riksgäldskontoret.

Tabell 2.23 Makroekonomiska förutsättningar

	Utfall 2012	SB 2013	Utfall 2013	Skillnad utfall 2013- SB 2013
<i>Procentuell förändring från föregående år:</i>				
BNP (fasta priser) ¹	0,9	2,7	1,5	-1,2
KPI (årsgenomsnitt) ¹	0,9	1,2	0,0	-1,2
Antal sysselsatta, 15- 74 år ¹	0,7	0,4	1,0	0,6
<i>Nivåer:</i>				
Arbetslöshet, 15-74 år, procent av arbetskraften ^{1,2}	8,0	7,5	8,0	0,5
Personer i program, procent av arbetskraften ¹	3,7	4,0	3,9	-0,1
SEK/Euro ³	8,71	8,50	8,65	0,15
SEK/USD ³	6,77	6,89	6,51	-0,38
6-mån ränta, årsgenomsnitt ³	1,2	1,4	0,9	-0,5
5-årig statsobligation, årsgenomsnitt ³	1,1	1,6	1,6	0,0
Prisbasbelopp, tusentals kronor ¹	44,0	44,5	44,5	0,0

¹ Källa: Statistiska centralbyrån.

² Exklusive heltidsstuderande arbetssökande.

³ Källa: Riksbanken

Skillnader till följd av beslut

De totala utgifterna på statens budget blev 83,8 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av beslut fattade av riksdagen, regeringen eller Riksbanken.

Huvuddelen av dessa beslut påverkade Riksgäldskontorets nettoutlåning, som därigenom blev 83,8 miljarder kronor högre. Detta beror främst på två beslut, vilka hade olika effekter. Det ena beslutet, med den största effekten, var Riksbankens beslut om att utöka lånet i Riksgäldskontoret för att stärka valuta-reserven, vilket ökade nettoutlåningen med 104,4 miljarder kronor. Det andra var regeringens beslut att sälja statens återstående innehav av aktier i Nordea. Drygt hälften av aktierna ägdes av Stabilitetsfonden, vilket innebar att 21,4 miljarder kronor av försäljningsinkomsterna fördes till fondens konto i Riksgäldskontoret, med en minskning av netto-utlåningen som följd. Resterande del av försäljningsinkomsterna redovisas som inkomster av försäld egendom, på inkomstsidan i statens budget.

Utfallet för samtliga utgiftsområden, exkl. utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m., blev till följd av beslut 1,2 miljarder kronor högre än beräknat i budgeten. Det förklaras i första hand av utbildningssatsningar inom utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning som medförde att utgifterna blev 0,4 miljarder kronor högre på respektive utgiftsområde.

Skillnader till följd av övriga orsaker

Utgifterna blev 5,0 miljarder kronor högre än i statens budget av övriga orsaker. Merparten, 6,3 miljarder kronor, avser Riksgäldskontorets nettoutlåning (inkl. kassamässig korrigering). Utgiftsområdenas utgifter (exkl. räntor) blev sammantaget blev 1,7 miljarder kronor lägre av övriga orsaker. Detta nettobelopp rymmer vissa utgiftsområden med lägre utgifter än i budgeten och andra med högre.

Inom framför allt följande fem utgiftsområden blev utgifterna lägre än i statens budget:

- 6 Försvar och samhällets krisberedskap
- 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg
- 15 Studiestöd
- 16 Utbildning och universitetsforskning
- 22 Kommunikationer

Inom ett utgiftsområde blev utgifterna högre än i budgeten:

- 27 Avgiften till Europeiska unionen

I avsnitt 2.4 Utfall per utgiftsområde finns detaljerade kommentarer till skillnaden mellan utfall och anvisat belopp i den ursprungliga budgeten.

2.3.3 Indragningar

Enligt 3 kap. 12 § budgetlagen får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas, om det är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl. År 2013 har regeringen dragit in anslagsmedel på totalt 15 030 miljoner kronor. Det är 8 845 miljoner kronor mindre än 2012. De 31 största indragningarna svarar för 84 procent av totalbeloppet under 2013. I tabell 2.24 redovisas samtliga indragningar som är större än 100 miljoner kronor.

De flesta indragningar av anslagsmedel rör anslagssparande

Den största indragningen uppgick till 1 159 miljoner kronor och var för studiebidrag m.m. Den näst största indragningen var för föräldraförsäkring och uppgick till 878 miljoner kronor. Båda indragningarna är en indragning av anslagssparande.

Tabell 2.24 Indragningar 2013

Miljoner kronor

U0/Anslag		
05 1:1	Avgifter till internationella organisationer	464
06 1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	744
08 1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	111
08 1:9	Ramöverenskommelse om migrationspolitik	850
09 1:4	Tandvårdsförmåner m.m.	505
09 1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	399
09 1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	399
09 4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	539
09 4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	173
10 1:6	Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	250
10 1:7	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	616
12 1:1	Allmänna barnbidrag	205
12 1:2	Föräldraförsäkring	878
12 1:8	Bostadsbidrag	185
13 1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	867
13 1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	142
13 1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	456
13 1:5	Hemutrustningslån	103
14 1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	572
15 1:2	Studiemedel m.m.	1 159
16 1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	101
16 1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	226
20 34:10 (2008)	Stöd till klimatinvesteringar	213
21 1:5	Energiforskning	509
22 1:3	Trafikverket	126
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	661
23 1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	145
23 1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	138
23 1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	143
23 1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	364
26 1:1	Räntor på statsskulden	401
	Övriga indragningar	2 387
Summa		15 030

2.3.4 Överskridanden

Medgivna överskridanden

Enligt 3 kap. 8 § budgetlagen får ett anslag tillfälligt överskridas genom att en kredit, motsvarande högst tio procent av det anvisade anslaget (anslagskredit), tas i anspråk. Året därpå ska tillgängliga medel reduceras med ett belopp som motsvarar den utnyttjade anslagskrediten. Med riksdagens bemyndigande får regeringen även besluta att ett anslag får överskridas, om det är nödvändigt för att täcka särskilda utgifter i en verksamhet. Utgifterna ska inte ha varit kända då anslaget anvisades. Regeringen får även fatta beslut om att överskrida ett anslag för att uppfylla ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget.

Regeringen medgav inga överskridanden för 2013.

Icke medgivna överskridanden

Under 2013 har ett anslag överskridits utöver den tillåtna anslagskreditgränsen och utan medgivande från regeringen. Tabell 2.25 visar detta anslagsöverskridande.

Tabell 2.25 Icke medgivna överskridanden 2013

Miljoner kronor

UO/Anslag		Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragningar	Totalt tilldelade medel	Utgifter	Anslagskredit ¹	Utgående överförings belopp ¹	Icke medgivet överskridande
24 2:4	Investeringsfrämjandet	0,98	57,88	0,98	57,88	90,40	5,79	-32,52	-26,73

¹ Regeringen har för den anslagspost som disponerades av Avvecklingsmyndigheten för Myndigheten utländska investeringar i Sverige inte beslutat om någon anslagskredit. För anslaget i övrigt har dock regeringen beslutat om en anslagskredit på 1,47 miljoner kronor (2,53 procent). Regeringen får enligt budgetlagen tillfälligt överskrida ett anslag genom att en kredit motsvarande högst tio procent av det anvisade anslaget tas i anspråk. Den maximala anslagskrediten för hela det anvisade anslaget motsvarar 5,79 miljoner kronor.

Totalt disponibelt belopp inklusive anslagskredit för anslaget 2:4 *Investeringsfrämjandet* under utgiftsområde 24 Näringsliv har överskridits med 26,7 miljoner kronor. Det är anslagsposten 2 Avveckling av Myndigheten för utländska investeringar i Sverige som överskreds. Anslagsposten disponeras av Avvecklingsmyndigheten för Myndigheten för utländska investeringar i Sverige m.m. och beror på en avsättning för återkrav av EU-medel.

2.4 Utfall per utgiftsområde

I följande avsnitt (2.4.1–2.4.27) presenteras utfallet per utgiftsområde. Här ges en samlad bild över hur regeringen har utnyttjat de finansiella befogenheter som regeringen har inom respektive utgiftsområde.

Anslagen redovisas i tabeller som i första hand visar utfallet för de största anslagen inom respektive utgiftsområde. Tabellerna visar även anslag vars utfall avviker från statens budget mer än 10 procent. Anslag som anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas dock bara om utfallet avviker mer än 50 procent. För varje utgiftsområde kommenteras först skillnader mellan ursprungligen budgeterade belopp och utfall. Därefter jämförs även utfallet för 2013 med

utfallet 2012. En redovisning av samtliga anslag finns i bilaga 2.

Förutom anslagsutfallet redovisas per utgiftsområde hur regeringen har utnyttjat beställningsbemyndiganden samt bemyndiganden avseende statlig utlåning, garantier, inomstatliga lån och övriga krediter. Även hur bemyndiganden att lämna kapitaltillskott till bolag eller utvecklingsbanker har utnyttjats redovisas. Flertalet av bemyndigandena utgörs av årliga bemyndiganden som riksdagen lämnar i samband med besluten om statens budget och ändringsbudgetarna. I redovisningen hänvisas inte till riksdagsbeslutet i de fall ett bemyndigande har lämnats i samband med besluten om statens budget för 2013 eller i ändringsbudgetarna för detta år. Om däremot ett bemyndigande har lämnats före 2013 görs en hänvisning till riksdagsbeslutet. En redovisning av samtliga beställningsbemyndiganden finns i bilaga 3.

Efter de 27 avsnitten om de olika utgiftsområdena följer en redogörelse för posterna Förändring av anslagsbehållningar (avsnitt 2.4.28), Riksgäldskontorets nettoulåning (avsnitt 2.4.29), och Kassamässig korrigering (avsnitt 2.4.30). Alla dessa poster hör till budgetens utgiftssida. Avslutningsvis redovisas även Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget (avsnitt 2.4.31).

2.4.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Anslag

Tabell 2.26 UO 1 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
4:1	Regeringskansliet m.m.	6 648		6 577	-71	-1,1	6 473
5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 468		2 472	4	0,2	2 340
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	822		802	-20	-2,5	792
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	685		690	6	0,8	661
8:2	Presstöd	567	-9	518	-50	-8,7	535
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	124		124	0	0,2	123
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	70		57	-13	-18,9	52
6:1	Allmänna val och demokrati	44		39	-5	-12,1	30
	Övriga anslag	551		545	-6	-1,1	522
Summa		11 979	-9	11 823	-156	-1,3	11 529

Utgiftsområdet omfattar utgifter för statschefen, riksdagen och Regeringskansliet. Även utgifter för bl.a. länsstyrelserna, allmänna val och stöd till politiska partier ingår i utgiftsområdet.

Utfallet uppgick till 11 823 miljoner kronor, vilket är 156 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 294 miljoner kronor (2,6 procent).

Utgifterna för Regeringskansliet blev något lägre än budgeterat

Utfallet för anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* blev 6 577 miljoner kronor, vilket är 71 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än vad som anvisades i budgeten. Jämfört med 2012 blev utfallet 104 miljoner kronor högre. Antalet årsarbetskrafter 2013 var 4 467 jämfört med 4 427 årsarbetskrafter 2012.

Utgifterna för presstöd har sjunkit

Utfallet för anslaget 8:2 *Presstöd* blev 518 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor (8,7 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2012 blev utgifterna för presstödet ca 18 miljoner kronor lägre. Presstödet omfattar driftsstöd och distributionsstöd till företag som ger ut dagstidningar. Utgifterna för såväl driftsstödet som distributionsstödet minskade jämfört med 2012. Presstödsnämnden betalade under 2013 ut driftsstöd om 460 miljoner kronor till 87 tidningar. De minskade utgifterna för

driftsstödet 2013 förklaras främst av att driftsstödet till storstadstidningar successivt minskar på grund av ändringar i presstödsförordningen (1990:524) som infördes 2011. Dessutom sjönk upplagorna för många tidningar.

Under 2013 fick 134 tidningar distributionsstöd. Sammanlagt betalades distributionsstöd om 57,6 miljoner kronor ut, vilket är ca 3,7 miljoner kronor mindre än 2012. Minskningen av utgifterna för distributionsstöd förklaras till 1,5 miljoner kronor av att tidningarnas upplagor sjönk.

Lägre utgifter för riksdagens fastigheter än budgeterat

Utfallet för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* blev 57 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor (18,9 procent) lägre än anvisat i budgeten. Det lägre utfallet beror i huvudsak på att kostnaden för planerat och felavhjälpande underhåll har blivit lägre än planerat. Resurserna omprioriterades även för att hantera icke planerade åtgärder.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.27 UO 1 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
6:1	Allmänna val och demokrati	15	0
6:6	Stöd till politiska partier	171	127
Summa		186	127

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 186 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 127 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 59 miljoner kronor.

Avvikelserna för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* beror på att anslagets ändamål har ändrats, varför bemyndigandet inte behövde utnyttjas.

Garantier

Tabell 2.28 UO 1 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2013-12-31
Kreditgarantier till UD-anställda ¹	50	1

¹Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret får lämna statlig kreditgaranti för banklån till personal inom utrikesförvaltningen inom en ram för samtliga garantiengagemang om 50 miljoner kronor (UD2000/1146/P-AV).

Inomstatliga lån

Tabell 2.29 UO 1 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2013-12-31
Riksdagsförvaltningens investeringar som används i verksamheten	100	71
Riksdagsförvaltningens investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	500	332
Summa	600	403

Riksdagen har beslutat om låneramar på 600 miljoner kronor för Riksdagsförvaltningen. Utestående lån vid utgången av 2013 var 403 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Länsstyrelsen i Östergötlands län har, avseende dess årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *reservation*. Riksrevisionen uttalar sig med reservation om den drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att de inte är genomgripande för årsredovisningen eller om Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Årsredovisningen för Länsstyrelsen i Östergötlands län har lämnats till regeringen för sent. Årsredovisningen kom in till regeringen den 20 mars 2014. Enligt 2 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten senast den 22 februari lämna en årsredovisning till regeringen.

2.4.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Anslag

Tabell 2.30 UO 2 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	11 475		11 351	-124	-1,1	11 271
1:18	Kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken	2 530		2 517	-13	-0,5	
1:9	Statistiska centralbyrån	540		531	-10	-1,8	559
1:11	Finansinspektionen	343		333	-10	-2,9	306
1:10	Bidragsfastigheter	335		333	-2	-0,5	350
1:12	Riksgäldskontoret	313		281	-31	-10,0	291
	Övriga anslag	738		704	-33	-4,5	734
Summa		16 274		16 052	-222	-1,4	13 511

Utgiftsområdet omfattar utgifter för allmän offentlig förvaltning, inklusive utgifter för de statliga tjänstepensionerna, statistik, fastighetsförvaltning, finansiell tillsyn och finansförvaltning m.m.

Utfallet uppgick till 16 052 miljoner kronor och blev därmed 222 miljoner kronor (1,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 2 541 miljoner kronor (18,8 procent) högre.

Utfallet för statliga tjänstepensioner något lägre än budgeterat men högre än 2012

Utfallet för anslaget 1:5 *Statliga tjänstepensioner m.m.* blev 11 351 miljoner kronor, vilket är 124 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än vad som anvisades i budgeten. Avvikelsen beror främst på att utfallet för s.k. premiefrielser vid vissa ledigheter och att utfallet för särskild löneskatt på pensionskostnader blev lägre än budgeterat. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 80 miljoner kronor (0,7 procent). Ökningen beror främst på att det högre prisbasbeloppet 2013 medförde högre utbetalningar under anslagsposten statlig tjänstepensionering samt på att det kom in fler ärenden med anknytning till den statliga personskadeförsäkringen.

Utfallet högre än 2012 på grund av kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken

Den främsta förklaringen till att utfallet för utgiftsområdet som helhet blev högre än för

2012 är att en engångsutbetalning till Europeiska investeringsbanken (EIB) på 2 517 miljoner kronor gjordes i februari, vilket belastade anslaget 1:18 *Kapitalhöjning i Europeiska investeringsbanken*. Syftet var att öka EIB:s utlåningskapacitet.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.31 UO 2 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:3	Verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen	45	0
1:10	Bidragsfastigheter	30	0
Summa		75	0

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 75 miljoner kronor. Det fanns inga utestående åtaganden vid utgången av 2013.

Utlåning

Tabell 2.32 UO 2 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2013-12-31
Kredit till Island ¹	EUR 205	EUR 205
Kredit till Irland ²	EUR 600	EUR 600
Riksbanken ³		193 303
Riksgäldskontorets övertagande av Venantius statsgaranterade obligationslån ⁴	4 500	0

¹ Utlåningsramen är begränsad till det maximala utlåningsbeloppet. För Island är detta belopp 205 miljoner euro. Ursprunglig låneram uppgick till 495 miljoner euro, se prop. 2010/11:132, bet. 2010/11:FiU36, rskr. 2010/11:310.

² Prop. 2011/12:119, bet. 2011/12:FiU41, rskr. 2011/12:209.

³ Lån till Riksbanken ges med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Beloppet 193 303 miljoner kronor, är valutaomvärderat till bokslutskurs.

⁴ Prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:FiU2, rskr. 2006/07:80, sista obligationslånet förföll 2013.

Sverige beslutade i samband med finanskrisen 2008 att stödja Island med lån, för att motverka finanskrisens effekter. Det svenska lånet lämnades som ett tillägg till Internationella valutafondens (IMF) stöd och som del av de nordiska ländernas krediter till Island. Sverige har inte gett ut några nya lån och Island har inte amorterat under 2013. Lånet ska vara återbetalt senast 2021.

Lånet till Irland är ett tillägg till ett lånepaket som IMF och EU gett, på villkor att Irland genomför ett ekonomiskt reformprogram. Sverige har betalat ut lånet till Irland i fyra delar efter att IMF och EU godkänt landets framsteg under reformprogrammet. De första två delarna betalades ut under 2012 och de andra två under 2013. Lånet ska vara återbetalt senast 2022.

Under 2007 övertog Riksgäldskontoret statsgaranterade obligationslån från Venantius AB. Skulden uppgick ursprungligen till drygt 4 100 miljoner kronor och Venantius AB betalade in motsvarande belopp till Riksgäldskontoret, som redovisade beloppet mot inkomsttitel. Allt eftersom lånen har förfallit till betalning har de redovisats som en återbetalning mot posten kassamässig korrigerings. De sista lånen förföll under 2013.

Under 2013 lånade Riksbanken motsvarande ca 100 000 miljoner kronor i Riksgäldskontoret för att förstärka valutareserven. Jämfört med 2012 ökade utlåningen till Riksbanken med 103 621 miljoner kronor. I Riksgäldskontorets nettoutlåning redovisas lånen kassamässigt, 194 058 miljoner kronor, utan valutaomvärdering, medan beloppet i tabell 2.32,

193 303 miljoner kronor, är valutaomvärderat till bokslutskurs.

Garantier

Tabell 2.33 UO 2 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2013-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta
Insättningsgaranti ¹	Obegränsad	1 312 808	
Garanti till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²			
Investerarskyddet ³	Obegränsad		
Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser ⁴	Obegränsad	8 928	
Garantikapital i Europeiska investeringsbanken (EIB) ⁵	6 565 EUR	58 708	6 565 EUR
Garantikapital i Nordiska investeringsbanken (NIB) ⁶	1 963 EUR	17 558	1 963 EUR
Nordiska investeringsbanken, projektinvesteringar ⁷	671 EUR	5 999	671 EUR
Garantikapital i Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) ⁸	542 EUR	4 843	542 EUR
Garantikapital till Europarådets utvecklingsbank (CEB) ⁹	124 EUR	1 106	124 EUR
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen Akademiska Hus) ¹⁰	Obegränsad	55	
A/O Dom Shvetsii ¹¹	100	15	
Summa		1 410 021	

¹ Lagen (1195:1571) om insättningsgaranti. Åtagandet för insättningsgaranti avser den 31 december 2012.

² Om vissa villkor i lag (2008:812) är uppfyllda ges en möjlighet att ställa ut garantier för att skydda dessa insättare.

³ Lagen (1999:158) om investerarskydd. För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

⁴ Lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

⁵ Prop. 2008/09:116, bet. 2008/09:FiU36, rskr. 2008/09:200.

⁶ Prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139.

⁷ Prop. 2003/04:162, bet. 2004/05:FiU15, rskr. 2004/05:16.

⁸ Prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139.

⁹ Prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU2, rskr. 2011/12:104.

¹⁰ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per den 31 december 2012.

¹¹ Prop. 1994/95:78, bet. 1994/95:FiU4, rskr. 1994/95:75.

Valutakurser från Riksbanken per den 30 december 2013

Eur = 8,9430.

En samlad redovisning av statens garantiåtaganden lämnas i avsnitt 5.1.

Inomstatliga lån

Tabell 2.34 UO 2 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2013-12-31
Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	12 300	11 712
Lån för övertagande av Statens järnvägars obligationsportfölj	3 309	0
Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	11 100	9 639
Riksrevisionen - anläggningstillgångar som används i verksamheten	15	3
7 AP-fondens investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten	5	1
Summa	26 729	21 355

Riksdagen har beslutat om låneramar på 26 729 miljoner kronor inom utgiftsområdet. Utestående lån vid utgången av 2013 var 21 355 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell 2.35 UO 2 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	0
Investerarskyddet ²	Obegränsad	0
Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser ³	Obegränsad	0
Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ⁴	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ⁵	Obegränsad	0
För Riksgäldskontorets utlåningsverksamhet ⁵	Obegränsad	0
7 AP-fondens kredit på räntekonto	160	8
Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	355	1
Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshanteringen	100	0
Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet ⁶	100	0
Summa		9

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

² Lagen (1999:158) om investerarskydd.

³ Lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut.

⁴ Prop. 2001/02:1 Förslag till finansplan m.m. avsnitt 7.2.3, bet. 2001/02:FiU1 s. 290-292, rskr. 2001/02:34.

⁵ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

⁶ Prop. 1995/96:105, bet. 1995/96:FiU11, rskr. 1995/96:191.

Riksdagen har beviljat krediter inom utgiftsområdet, bl.a. för insättningsgarantin och investerarskyddet. Utnyttjade krediter vid utgången av 2013 var 9 miljoner kronor för utgiftsområdet.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision**RiR 2012:24 Regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2013**

Riksrevisionen har granskat transparensen och tydligheten i regeringens redovisning av finanspolitiken i budgetpropositionen för 2013.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2013 (skr. 2012/13:137). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2012/13:FiU20, rskr. 2012/13:300).

RiR 2013:2 Statliga myndigheters skydd mot korruption

Riksrevisionen har granskat statliga myndigheters skydd mot korruption.

Regeringen har redovisat bedömningar och åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statliga myndigheters skydd mot korruption (skr. 2012/13:167). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:KU4, rskr. 2013/14:53).

RiR 2013:12 Skattekontroll - en fråga om förtroende för offentlig förvaltning

Riksrevisionen har granskat skattekontroll och hantering av vissa skatter i statliga myndigheter och kommuner.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om Skattekontroll av statliga myndigheter och kommuner (skr. 2013/14:88). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:14 Sjunde AP-fonden - svarar förvaltningen av premiepensionen mot spararnas krav?

Riksrevisionen har granskat Sjunde AP-fondens förvaltning av premiepensionssystemets förvaltningsalternativ.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om Sjunde AP-fonden (skr. 2013/14:109). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:23 Regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2014

Riksrevisionen har granskat transparensen och tydligheten i regeringens redovisning av finanspolitiken i budgetpropositionen för 2014.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2014 (skr. 2013/14:205). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Anslag

Tabell 2.36 UO 3 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÅB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Skatteverket	6 849	120	6 934	86	1,3	6 911
1:2	Kronofogdemyndigheten	1 756		1 794	38	2,2	1 743
1:3	Tullverket	1 619	10	1 660	41	2,6	1 619
Summa		10 223	130	10 388	166	1,6	10 272

Utgiftsområdet omfattar beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Förutom dessa verksamheter ingår även verksamhet för bl.a. folkbokföring, fastighetstaxering och brottsbekämpning. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter för respektive område. Även Kustbevakningen har viss verksamhet inom utgiftsområdet.

Utfallet uppgick till 10 388 miljoner kronor och blev därmed 166 miljoner kronor (1,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 116 miljoner kronor (1,1 procent).

Utgifterna för Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket högre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:1 *Skatteverket* blev 6 934 miljoner kronor, vilket är 86 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten och 24 miljoner kronor högre än föregående år. Under 2013 tillfördes ytterligare medel på höständringsbudgeten för att möjliggöra en anpassning av verksamheten inför kommande förändringar av skatteregler. Under 2013 gjordes en samlokalisering av Stockholmsregionen med huvudkontoret och storföretagsregionen. Det innebär att cirka en tredjedel av Skatteverkets medarbetare är lokaliserade till myndighetens lokaler i Solna.

Utgifterna för anslaget 1:2 *Kronofogdemyndigheten* uppgick till 1 794 miljoner kronor, vilket är 38 miljoner kronor högre än anvisat i budgeten. Utfallet blev 51 miljoner kronor högre än föregående år. En bidragande orsak till den

ökade anslagsförbrukningen är att myndigheten arbetat mer proaktivt med rekryteringar under 2013.

Utfallet för anslaget 1:3 *Tullverket* uppgick till 1 660 miljoner kronor. Det är 41 miljoner kronor högre än anvisat i budgeten och även 41 miljoner kronor högre än föregående år. Genom höständringsbudgeten tillfördes anslaget ytterligare 10 miljoner kronor med anledning av arbetet med en ny unionskodex inom EU (UCC), vilken innebär genomgripande förändringar för Tullverket. Det överskridande av anslaget som har skett även med beaktande av höständringsbudgeten har finansierats genom att ett ingående anslagssparande från 2012 och en del av anslagskrediten har utnyttjats.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2012:25 Den kommunala ekonomin och hållbara offentliga finanser

Riksrevisionen har granskat om regeringen har identifierat och analyserat kommunsektorns långsiktiga finansieringsproblem.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om den kommunala ekonomin och hållbara offentliga finanser (skr. 2012/13:127). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2012/13:FiU20, rskr. 2012/13:300).

RiR 2013:12 Skattekontroll - en fråga om förtroende för offentlig förvaltning

Riksrevisionen har granskat skattekontroll och hantering av vissa skatter i statliga myndigheter och kommuner.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om skattekontroll av statliga myndigheter och kommuner (skr. 2013/14:88). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Anslag

Tabell 2.37 UO 4 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Polisorganisationen	20 536		20 698	163	0,8	20 478
1:6	Kriminalvården	7 764	-10	7 604	-160	-2,1	7 380
1:5	Sveriges Domstolar	5 218	1	5 171	-46	-0,9	4 928
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 266		2 260	-6	-0,2	2 157
1:3	Åklagarmyndigheten	1 265		1 278	13	1,1	1 233
1:2	Säkerhetspolisen	1 064		1 070	6	0,6	987
1:4	Ekobrottsmyndigheten	525	-10	532	7	1,4	445
1:8	Rättsmedicinalverket	340	20	345	5	1,4	334
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	122	-20	98	-25	-20,3	57
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40	20	54	14	35,1	51
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	96		38	-58	-60,6	13
	Övriga anslag	156		149	-7	-4,2	150
Summa		39 391	1	39 297	-93	-0,2	38 213

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak utgifter för kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. Även verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda samt mellan enskilda och det allmänna ingår. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polis- och åklagarväsendena, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår bl.a. Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten.

Utfallet uppgick till 39 297 miljoner kronor och blev därmed 93 miljoner kronor (0,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utgifterna 1 084 miljoner kronor (2,8 procent) högre.

Högre utgifter för Polisen än beräknat men lägre för Kriminalvården

Utfallet för anslaget 1:1 *Polisorganisationen* uppgick till 20 698 miljoner kronor, vilket är 163 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget. Antalet anställda inom Polisen har ökat något under 2013, vilket bidrar till ökade kostnader. Polisens totala kostnader, som till ca 72 procent består av personalkostnader, ökade med drygt en procent under 2013. Det

medförde ökade utgifter med 220 miljoner kronor jämfört med 2012.

Utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* blev 7 604 miljoner kronor. Det är 160 miljoner kronor lägre än vad som anvisats i statens budget. Avvikelsen beror i huvudsak på minskade kostnader för personal och övrig drift, främst med anledning av färre klienter. Jämfört med föregående år ökade utfallet med 224 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* blev 14 miljoner kronor (35,1) procent högre än ursprungligen anvisade medel i statens budget. Anslaget används bl.a. för ersättning vid frihetsinskränkningar, frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder. Det används också till skadestånd på grund av fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Utgifterna ökade således mer än beräknat och ytterligare medel tillfördes i höständringsbudgeten.

Utgifterna för Sveriges Domstolar blev högre än 2012

Anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* höjdes i statens budget för 2013 med 228 miljoner kronor jämfört med 2012. Det högre anslaget

motiverades bl.a. av att resurser krävdes för att domstolarna skulle kunna hantera det ökade antalet inkomna mål och ärenden med bibehållen hög kvalitet och effektivitet. Utfallet blev 243 miljoner kronor högre än föregående år.

Utfallet för anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* blev 103 miljoner kronor högre än föregående år. Anslaget tillfördes ökade medel 2013 med anledning av fortsatt utgiftsökning, vilket i huvudsak berodde på en ökning av antalet brottmål för vilka det förordnas offentliga försvarare.

Tullverket, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten utveckla en modell för en sammanhållen resultatredovisning avseende myndigheternas arbete med att återföra vinster av brott. Regeringen har också i berörda myndigheters regleringsbrev för 2014 angett återrapporteringskrav rörande åtgärder på brottsutbytesområdet. Regeringen bedömer mot bakgrund av detta att granskningen inte föranleder några ytterligare åtgärder från regeringens sida. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2010:26 Statens insatser för att komma åt vinster från brottslig verksamhet – ett bättre samarbete ger högre utbyte

Riksrevisionen har granskat statens insatser mot vinning av brottslighet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i budgetpropositionen för 2012 och 2014 (prop. 2011/12:1 utgiftsområde 4 avsnitt 2.4.1 respektive prop. 2013/14:1 utgiftsområde 4 avsnitt 2.4.3) och i årsredovisning för staten 2012 (skr. 2012/13:101). Regeringen har i regleringsbrevet för 2014 gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att i samverkan med Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten,

2.4.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Anslag

Tabell 2.38 UO 5 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 445		1 275	-170	-11,8	984
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	189		157	-32	-17,0	185
	Övriga anslag	400		395	-5	-1,3	381
Summa		2 034		1 826	-208	-10,2	1 550

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och olika internationella organisationer.

Utfallet uppgick till 1 826 miljoner kronor, vilket är 208 miljoner kronor (10,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 276 miljoner kronor (17,8 procent) högre.

Avgifterna till FN:s fredsbevarande operationer lägre än beräknat men högre än föregående år
Utfallet för anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* uppgick till 1 275 miljoner kronor, vilket är 170 miljoner kronor (11,8 procent) lägre än anvisat i budgeten. Skillnaden beror främst på att avgifterna till FN:s fredsbevarande operationer blev 574 miljoner kronor, vilket var 101 miljoner kronor (15,0 procent) lägre än beräknat.

Utfallet för anslaget är 291 miljoner kronor (29,6 procent) högre än föregående år. Skillnaden förklaras till stor del av att uttaxeringen av avgifterna till FN:s fredsbevarande operationer ökat från 273 miljoner kronor under 2012 till 574 miljoner kronor 2013.

Lägre utgifter för insatserna avseende samarbete inom Östersjöregionen

Utfallet för anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* uppgick till 157 miljoner kronor, vilket är 32 miljoner kronor (17,0 procent) lägre än vad som anvisades på statens budget. Skillnaden beror främst på Svenska institutets främjandeinsatser, en verksamhet som till stor del är efterfrågestyrd. Det innebär att utgifterna kan variera mellan åren i relativt stor utsträckning.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.39 UO 5 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	146	101

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 146 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 101 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 45 miljoner kronor. Den beror på att berörd strategi inom området löper mot sitt slut och i väntan på ny strategi tecknar Sida avtal för kortare perioder.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Svenska Institutet har, avseende dess årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *reservation*. Riksrevisionen uttalar sig med reservation om den drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att de inte är genomgripande för årsredovisningen eller om Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Svenska Institutet har överskridit sina befogenheter genom att ingå åtaganden till ett högre belopp än vad regeringen beslutat om för två anslagsposter. Bemyndigandet för anslaget

1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* anslagspost 2.4 (Östersjösamarbete) har överskridits med 20 208 000 kronor och bemyndigandet för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* anslagspost 11.3 (Ledarskapsprogram och utbytesprogram för unga ledare) har överskridits med 891 000 kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2013:9 Sverige i Arktiska rådet – effektivt utbyte av medlemskapet?

Riksrevisionen har granskat om Sverige får ett effektivt utbyte av medlemskapet i Arktiska rådet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om Sverige i Arktiska rådet (skr. 2013/14:50). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:UU14, rksr. 2013/14:174).

2.4.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Anslag

Tabell 2.40 UO 6 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	22 571		22 953	382	1,7	22 020
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	8 980		8 826	-154	-1,7	9 102
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 492		6 471	-21	-0,3	6 614
1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	2 207		1 208	-999	-45,3	1 485
2:4	Krisberedskap	1 172	-5	1 096	-76	-6,5	1 098
1:7	Officersutbildning m.m.	222		195	-27	-12,2	200
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	194	1	194	1	0,4	194
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21	5	34	12	59,1	136
	Övriga anslag	4 338		4 434	97	2,2	4 613
Summa		46 197	1	45 410	-786	-1,7	45 462

Utgiftsområdet omfattar utgifter för försvar, samhällets krisberedskap, strålsäkerhet och elsäkerhet.

Utfallet uppgick till 45 410 miljoner kronor och blev därmed 786 miljoner kronor (1,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 52 miljoner kronor (0,1 procent) lägre.

Utgifterna för fredsfrämjande förbandsinsatser minskar när styrkebidrag reduceras och avvecklas
Utfallet för anslaget 1:2 *Fredsfrämjande förbandsinsatser* uppgick till 1 208 miljoner kronor, vilket är 999 miljoner kronor (45,3 procent) lägre än vad som anvisats i budgeten och 277 miljoner kronor (18,7 procent) lägre än föregående år. Avvikelsen i förhållande till budgeten beror bl.a. på att det svenska styrkebidraget i Afghanistan (ISAF) har reducerats från ca 560 till ca 300 befattningar. I Kosovo har KFOR avslutats som truppbidrag och huvuddelen av den svenska infrastrukturen har avvecklats. Detta förklarar även skillnaden i förhållande till föregående år.

Utgifterna för förbandsverksamheten ökar när Försvarsmakten övergår till anställda gruppbefäl, soldater och sjömän

Utfallet för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick till 22 953 miljoner kronor, vilket är 382 miljoner kronor (1,7 procent) högre än vad som anvisats i budgeten och 933 miljoner kronor (4,2 procent) högre än föregående år. Ökningen av utgifterna är en följd av att Försvarsmakten under perioden 2010–2019 successivt övergår till kontinuerligt tjänstgörande och tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän. En del av anslagskrediten har använts under 2013, vilket främst beror på att Försvarsmakten anställt gruppbefäl, soldater och sjömän tidigare än planerat.

Lägre utgifter för anskaffning av materiel och anläggningar

Utfallet för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* blev 8 826 miljoner kronor. Det är 154 miljoner kronor (1,7 procent) lägre än anvisade medel. Återstoden av de anvisade medlen har till större delen använts för att täcka ett negativt ingående överföringsbelopp. I utgifterna ingår bl.a. leveranser av ett sjöstridsfartyg, terrängbilar och helikoptrar samt modifierade JAS-flygplan.

Utgifterna för bidrag till krisberedskap lägre än planerat

Utfallet för anslaget 2:4 *Krisberedskap* uppgick till 1 096 miljoner kronor, vilket är 76 miljoner kronor (6,5 procent) lägre än vad som anvisats i budgeten. De lägre utgifterna beror främst på att värdet av rekviderade bidrag för utvecklingsprojekt inom krisberedskap blev lägre än värdet av beviljade bidrag. En ytterligare förklaring är att byggprocessen vid upprättande av vissa ledningsplatser har försenats.

Färre studenter på officersprogrammet innebär lägre utgifter

Utfallet för anslaget 1:7 *Officersutbildning m.m.* uppgick till 195 miljoner kronor, vilket är 27 miljoner kronor (12,2 procent) lägre än vad som anvisats i budgeten. Skillnaden mellan utfallet och budgeten beror på att antalet studenter som läser på officersprogrammet är färre än planerat.

Högre utgifter än planerat på grund av oljesanering i Tjörns kommun

Utfallet för anslaget 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* uppgick till 34 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor (59,1 procent) högre än vad som anvisats i den ursprungliga budgeten. På höständringsbudgeten anvisades ytterligare fem miljoner kronor. Skälet var att ersättningen för oljesanering i Tjörns kommun efter oljeutsläppet 2011, i kombination med flera andra omfattande ersättningsärenden, har inneburit att de ursprungligen anvisade medlen för anslaget var otillräckliga. Jämfört med 2012 blev utfallet 102 miljoner kronor (75 procent) lägre. Skillnaden beror främst på att det under 2012 betalades ut ännu högre ersättningar till Tjörns kommun för oljesanering.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.41 UO 6 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	80 000	63 461
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	16 200	15 348
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	35	33
2:4	Krisberedskap	560	490
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	60	27
Summa		96 855	79 358

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 96 855 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 79 358 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 17 497 miljoner kronor och den är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*. För detta anslag är skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtagande 16 539 miljoner kronor. Skillnaden beror bl.a. på att Försvarmakten förändrat planerna för anskaffning av materiel till marinstridskrafterna.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* uppgick till 60 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 27 miljoner kronor. Avvikelsen på 33 miljoner kronor hänför sig främst till att flera större projekt avslutats under 2013. Nya projekt som myndigheten beslutat om 2013 är av mindre omfattning och sträcker sig över kortare tidsperioder.

Garantier

Tabell 2.42 UO 6 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2013-12-31
Stiftelsen Gällöfsta kurscentrum ¹	24	10

¹ Prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FöU1, rskr. 1998/99:74.

Inomstatliga lån

Tabell 2.43 UO 6 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2013-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet	300	0
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	350	118
Summa	650	118
Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0

Riksdagen har beslutat om låneramar på 650 miljoner kronor för inomstatliga lån, exklusive den särskilda krediten för krig och krigsfara på 40 000 miljoner kronor. Utestående lån var 118 miljoner kronor vid utgången av 2013.

Övriga krediter

Tabell 2.44 UO 6 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	12 000	1 790
Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital	7 000	1
Summa	19 000	1 791

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga krediter på 19 000 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2013 uppgick till 1 791 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2012:18 Bemanningen av marinens och flygvapnets stående insatsförband

Riksrevisionen har granskat Försvarens bemanning av marinens och flygvapnets stående insatsförband samt central insatsledning.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om bemanningen av marinens och flygvapnets stående insatsförband (skr. 2012/13:97). Regeringen informerar riksdagen löpande genom bl.a. budgetpropositioner om läget i utvecklingen av insatsorganisationen. Regeringens strävan är att denna återrapportering ska vara så öppen som möjligt.

Regeringen har i en bilaga till budgetpropositionen för 2014 gett en särskild och fördjupad redovisning av utvecklingen av Försvarens personalförsörjning. Redovisningen syftade bl.a. till att tillgodose vad riksdagen tillkännagivit om att regeringen måste garantera tillfredsställande information och insyn i frågor om bemanning och tillgänglighet av de stående insatsförbanden (bet. 2012/13:FöU9, rskr. 2012/13:246). Regeringen bedömer mot bakgrund av detta att granskningen inte föranleder några ytterligare åtgärder från regeringens sida. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:22 Försvarens förmåga till uthålliga insatser

Riksrevisionen har granskat Försvarens förmåga till uthålliga insatser.

Ärendet bereds inom Regeringskansliet och regeringen kommer att återkomma till riksdagen med en särskild skrivelse om de åtgärder som regeringen avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

2.4.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Anslag

Tabell 2.45 UO 7 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Biståndsverksamhet	28 773	-199	28 512	-261	-0,9	27 843
2:1	Reformsamarbete i Östeuropa	1 307		1 161	-146	-11,2	1 295
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	972	10	980	8	0,8	926
99:1	Utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete	23		8	-15	-65,9	
	Övriga anslag	117		115	-2	-1,5	133
Summa		31 192	-189	30 776	-416	-1,3	30 197

Utgiftsområdet omfattar internationellt utvecklingssamarbete. Det omfattar också reformsamarbete i Östeuropa.

Utfallet blev 30 776 miljoner kronor, vilket är 416 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 579 miljoner kronor (1,9 procent) högre.

Lägre utgifter för bistånd än anvisat

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgick till 28 512 miljoner kronor, vilket är 261 miljoner kronor (0,9 procent) lägre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Jämfört med 2012 blev utfallet 669 miljoner kronor (2,4 procent) högre.

Anslaget minskades med 719 miljoner kronor i vårändringsbudgeten, främst för att finansiera ökade utgifter för ersättningar och bostadskostnader under utgiftsområde 8 Migration. I höständringsbudgeten ökades sedan anslaget med 520 miljoner kronor. Skälet var att antalet personer som söker asyl i Sverige bedömdes bli mindre än vad som tidigare antagits. Medlen kunde därför återföras från migrationsområdet till biståndsanslaget. Sammantaget minskades således anslaget med 199 miljoner kronor jämfört med den ursprungliga budgeten.

Lägre utgifter för reformsamarbete i Östeuropa

Utfallet för anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* uppgick till 1 161 miljoner kronor, vilket är 146 miljoner kronor (11,2 procent) lägre än vad som anvisades i budgeten och

134 miljoner kronor (10,3 procent) lägre än föregående år. Skillnaden i förhållande till budget och utfallet föregående år beror främst på att samtliga strategier inom detta område löpte ut under 2013. Det blev därmed svårare för berörda myndigheter att planera och bereda nya insatser. Det låga utfallet är tydligast för Moldavien, Serbien, Ukraina, Georgien och Vitryssland.

Utgifterna för omstrukturering av Sadev lägre än budget

Utfallet för anslaget 99:1 *Utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete* uppgick till 8 miljoner kronor, vilket är 15 miljoner kronor (65,9 procent) lägre än anvisat i budgeten. Anslaget har delvis använts för att omstrukturera Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (Sadev) till en ny och mer ändamålsenlig utvärderingsfunktion.

Tabell 2.46 Utfall för bistånd 2004–2013

Miljoner kronor

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Totalt utbetalt bistånd ¹	19 996	25 120	29 161	29 320	31 607	34 713	32 651	35 360	35 468	37 980
Totalt bistånd i procent av BNI ²	0,78	0,94	1,02	0,93	0,98	1,12	0,97	1,02	0,97	1,02

¹ Utfallet innehåller samtliga kostnader, inklusive avräkningarna såsom de budgeterats i budgetpropositionen förutom när det gäller avräkningen för Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s reguljära budget där faktiskt utfall som kan klassificeras som bistånd enligt DAC används fr.o.m. 2007.

² Den senast tillgängliga BNI-prognosen vid rapporteringstillfället till DAC används.

Anslagstilldelningen för utgiftsområdet är huvudsakligen baserad på bruttonationalinkomstens (BNI) utveckling. Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats som riksdagen beslutat om för varje enskilt år och var 2013 en procent av BNI. Vid beräkningen av biståndsramen i budgetpropositionen används den senaste tillgängliga BNI-prognosen. Den totala svenska biståndsramen under ett år rapporteras årligen till OECD:s biståndskommitté DAC, som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndstatistik. Rapporteringen till DAC görs under sensvåren efter avslutat budgetår. I den ingår samtliga kostnader, inklusive kostnader under andra utgiftsområden än utgiftsområde 7, som klassificeras som bistånd enligt DAC:s definition.

Utgifterna inom andra utgiftsområden avser huvudsakligen kostnader för flyktingar från biståndsländer, administration av bistånd inom Utrikesdepartementet samt den del av Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s reguljära budget.

Biståndsramen för 2013 uppgår till 38 157 miljoner kronor, vilket motsvarar en procent av vid budgeteringstillfället beräknad BNI. I tabell 2.46 redovisas DAC-rapporteringen för åren 2004–2013. Det preliminära utfallet för 2013 är 1,01 procent av BNI enligt DAC:s redovisningsprinciper. Procentandelen för det preliminära utfallet har beräknats med den senaste BNI-prognosen.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.47 UO 7 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:1	Biståndsverksamhet	60 250	44 308
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingsamarbete	22	17
2:1	Reformsamarbete i Östeuropa	2 280	1 302
Summa		62 552	45 627

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 62 552 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 45 627 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 16 925 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. De största beloppsmässiga avvikelserna inom detta anslag avser multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivning samt Afrika och multilaterala och internationella organisationer och fonder.

Förklaringen till lägre åtaganden är flera. Utestående åtaganden under anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* påverkas av att avtal slutits senare än beräknat samt att avtalslängd och avtalsbelopp inte har ökat i den omfattning som var planerat. Det handlar bl.a. om konflikt-situationer i vissa länder, suspendering av bistånd, försenade redovisningar från samarbetspartner och avvaktan på nya långsiktiga resultatstrategier. Påfyllnadsförhandlingarna av Internationella utvecklingsfonden i Världsbanken (IDA) och Globala miljö-faciliteten (GEF) slutfördes inte under 2013 som tidigare beräknats. Samtliga strategier knutna till anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* löpte ut under 2013, vilket innebar att längre avtal inte har kunnat tecknas.

Garantier

Tabell 2.48 UO 7 Garantier

Miljoner kronor eller annan angiven valuta

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2013-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta
Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ¹	2 247 USD	12 523	1 924 USD
Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) ²	971 SDR	9 388	937 SDR
Garantikapital, Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB)	538 USD	3 504	538 USD
Garantikapital, Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) ³	343 SDR	3 439	343 SDR
Garantier inom bistandsverksamheten ⁴	10 000	2 270	
EIB-lån inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ⁵	152 EUR		132 EUR
Nordiska investeringsbanken, miljöinvesteringsslån	104 EUR	313	35 EUR
Garantikapital, Multilaterala investeringsorganet MIGA ⁶	16 USD	105	16 USD
Summa		31 542	

¹ Prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2.

² Bemyndigandet gavs i Units of Accounts (UoA), vilket är den valutaenhet afDB räknar i. Eftersom det är en intern valuta i banken och motsvarar i valör Special drawing rights (SDR), anges utfallet i SDR.

³ Prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98.

⁴ Prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UU2, rskr. 2009/10:88.

⁵ Prop. 2013/14:2, bet. 2011/12:FiU11, rskr. 2013/14:41.

⁶ Prop. 1987/88:9, bet. 1987/88:UU9. Den svenska andelen av MIGA:s kapital är 1,049 % eller 10,49 miljoner SDR. SEK-kursen för SDR var 10,023 den 30 december 2013.

Valutakurser från Riksbanken per den 30 december 2013.

USD=6,5084

EUR=8,9430

Krediter

Tabell 2.49 UO 7 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner ¹	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv) ²	Obegränsad	0
Kredit för infriande av Sidas garantier ²	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Prop. 2001/02:1 Förslag till finansplan m.m. avsnitt 7.2.3, bet. 2001/02:FiU1 s. 290-292, rskr. 2001/02:34.

² Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

2.4.8 Utgiftsområde 8 Migration

Anslag

Tabell 2.50 UO 8 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	4 619	242	5 088	469	10,1	4 103
1:1	Migrationsverket	2 960	257	3 057	98	3,3	2 589
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	305		255	-51	-16,6	204
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	215		122	-93	-43,2	45
1:5	Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	159		117	-42	-26,4	151
	Övriga anslag	1 247		1 232	-16	-1,2	1 155
Summa		9 504	499	9 870	366	3,8	8 248

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör migration till och från Sverige, flyktingpolitik inklusive mottagande av asylsökande samt utlänningsrätt att vistas i Sverige.

Utfallet uppgick till 9 870 miljoner kronor och är därmed 366 miljoner kronor (3,8 procent) högre än vad som ursprungligen anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utgifterna 1 622 miljoner kronor (19,7 procent) högre.

Utgifter för mottagandet av asylsökande högre än budgeterat

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev 5 088 miljoner kronor. Det är 469 miljoner kronor (10,1 procent) högre än ursprungligen anvisats i statens budget. Jämfört med 2012 var utgifterna 985 miljoner kronor (24,0 procent) högre 2013.

Orsakerna till att utgifterna blev högre än beräknat är att antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande ökade samtidigt som fler sökande bodde i anläggningsboende i stället för i eget boende.

Antalet inskrivna personer i Migrationsverkets mottagande ökade från 43 222 till 52 775 personer under 2013. Ökningen beror på en kraftig ökning av antalet asylsökande och ökad svårighet för personer som beviljats uppehållstillstånd att få en kommunplats, vilket gjort att de blivit kvar längre i Migrationsverkets anläggningsboende.

Jämfört med 2012 har utgifterna för anläggningsboende ökat med ca 300 miljoner

kronor (55 procent). Andelen personer i anläggningsboende ökade från 63 procent till 67 procent vid slutet av året. Till följd av brist på ordinarie hyreslägenheter har Migrationsverkets ökning av antalet boendeplatser i första hand bestått av s.k. tillfälliga anläggningsboenden där kostnaderna är betydligt högre än inom Migrationsverkets ordinarie bostadsbestånd.

För att finansiera de ökade utgifterna anvisade riksdagen sammantaget 242 miljoner kronor i vår- respektive höständeringsbudgeten. Därtill har anslagskrediten utnyttjats med 254 miljoner kronor.

Ökat kapacitetsbehov vid Migrationsverket

Utgifterna för anslaget 1:1 *Migrationsverket* uppgick till 3 057 miljoner kronor 2013, vilket är 98 miljoner kronor (3,3 procent) högre än vad som ursprungligen anvisades i budgeten och 468 miljoner kronor högre än 2012.

Orsaken till att ökningen blev högre än beräknat är främst att det skett en utbyggnad av kapaciteten inom mottagande- och prövningsverksamheten vid Migrationsverket för att möta det ökade antalet asylsökande. Migrationsverket hade vid årets slut 518 fler anställda än vid samma tidpunkt 2012. Jämfört med 2012 har lönekostnaderna ökat med drygt 200 miljoner kronor (17,5 procent).

För att finansiera de ökade utgifterna anvisade riksdagen 257 miljoner kronor i vårändringsbudgeten.

Fler beviljades uppehållstillstånd jämfört med 2012
Under 2013 ansökte 54 259 personer om asyl i Sverige, vilket är en ökning med 10 372 (23,6 procent) jämfört med föregående år. Syriska medborgare utgjorde den största gruppen med 16 317 sökande. Antalet statslösa har också ökat till följd av konflikten i Syrien, från 2 289 år 2012 till 6 921. Även antalet ansökningar från ensamkommande barn ökade, från 3 578 till 3 852, vilket är en ökning med 7,7 procent jämfört med föregående år.

Under 2013 avgjorde Migrationsverket 49 870 asylansökningar varav 24 498 beviljades (49 procent). Under samma period 2012 avgjorde Migrationsverket 36 526 asylansökningar varav 12 576 beviljades (34 procent).

Sökande från Syrien, statslösa och sökande från Eritrea beviljades flest uppehållstillstånd under 2013. Antalet personer som beviljades uppehållstillstånd av skyddsskäl uppgick till 28 532, vilket är 11 589 (68,4 procent) fler än 2012.

Migrationsverket beviljade 15 357 personer arbetstillstånd under 2013, vilket är en minskning med 1 186 personer (7,2 procent) jämfört med föregående år. Minskningen gäller främst arbetstillstånd som kräver kortare högskoleutbildning eller motsvarande, vilket är en minskning med 662 personer (50,4 procent).

Under 2013 beviljades 40 026 personer arbets- och uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning, vilket är en minskning med 2,7 procent jämfört med 2012. Kategorin med familjeanknytning utgör den till antalet största gruppen av personer som beviljades uppehållstillstånd under 2013.

bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 54 miljoner kronor. Skälet till avvikelsen är att färre beslut fattats om projektfinansiering än vad som beräknats under 2012 och 2013, på grund av problem med regelverkstolkningar avseende Europeiska flyktingfonden III och Återvändandefonden.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2012:23 Början på något nytt – Etableringsförberedande insatser för asylsökande

Riksrevisionen har granskat mottagnings-systemet för asylsökande utifrån ett integrationsperspektiv. Granskningen inriktades på Migrationsverkets mottagande av asylsökande samt hur regeringens styrning och uppföljning av systemet fungerar utifrån ambitionen om tidiga insatser för integration.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om etableringsförberedande insatser för asylsökande (skr. 2012/13:139). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2012/13:SfU14, rskr. 2012/13:289).

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.51 UO 8 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	200	146

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 200 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 146 miljoner kronor. Avvikelsen mellan

2.4.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Anslag

Tabell 2.52 UO 9 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	22 272		22 455	183	0,8	21 443
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	22 200		20 825	-1 375	-6,2	22 151
1:4	Tandvårdsförmåner m.m.	6 207		5 200	-1 007	-16,2	4 950
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 712		1 542	-169	-9,9	1 313
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	1 773		1 251	-522	-29,4	1 632
4:6	Statens institutionsstyrelse	844	10	849	5	0,6	782
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	636	232	781	145	22,8	698
1:8	Bidrag till psykiatri	863		776	-88	-10,2	916
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	451	-10	378	-73	-16,2	187
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	300	80	368	68	22,5	343
6:2	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak, samt spel	299		247	-52	-17,3	251
4:8	Ersättning för vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården	309		159	-150	-48,6	
5:2	Insatser för att förverkliga konventionen om barnets rättigheter i Sverige	22		9	-14	-60,7	15
2:6	Insatser för vaccinberedskap	85		1	-84	-98,8	2
	Övriga anslag	4 280		4 154	-126	-2,9	4 007
Summa		62 252	312	58 994	-3 258	-5,2	58 690

Utgiftsområdet omfattar hälso- och sjukvårdspolitik, folkhälsopolitik, funktionshinderspolitik, politik för sociala tjänster – omsorg om äldre, individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning – samt barnrättspolitik.

Utfallet uppgick till 58 994 miljoner kronor och är därmed 3 258 miljoner kronor (5,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 304 miljoner kronor (0,5 procent).

Lägre utfall än budgeterat för läkemedels- och tandvårdsförmåner

Utfallet för anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* uppgick till 20 825 miljoner kronor, vilket är 1 375 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det är även 1 326 miljoner kronor lägre än 2012. Staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) hade ingen överenskommelse för 2013 för läkemedels-

förmånernas kostnader. Kammarkollegiet har i stället betalat ut bidraget till landstingen med belopp som regeringen bestämt i form av ändringsbeslut för anslaget.

Utfallet för anslaget 1:4 *Tandvårdsförmåner m.m.* uppgick till 5 200 miljoner kronor, vilket är 1 007 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Avvikelsen förklaras av att efterfrågan blev lägre än vad regeringen räknade med i budgeten.

Utfallet för stimulansbidrag lägre än budgeterat

Utfallet för anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken* blev 1 251 miljoner kronor, vilket är 522 miljoner kronor lägre än anvisat i budgeten. Det är 381 miljoner kronor lägre än 2012. Avvikelsen är hänförlig till satsningar avseende 2013, vars medel ej förbrukades fullt ut, samt återbetalningar avseende tidigare års satsningar.

Utfall för ersättning för vanvård lägre än budgeterat

Utfallet för anslaget 4:8 *Ersättning för vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården* blev 159 miljoner kronor, vilket är 150 miljoner kronor lägre än anvisat i budgeten. Ersättningsnämnden har betalat 156 miljoner kronor (98 procent) i ersättning för övergrepp eller försummelse. Anslaget har också använts till kostnader för reseersättningar och stödsamtal med sammanlagt 3 miljoner kronor (2 procent).

Utgifterna för sjukvård i internationella förhållanden har ökat mer än beräknat

Utfallet för anslaget 1:7 *Sjukvård i internationella förhållanden* uppgick till 781 miljoner kronor, vilket är 145 miljoner kronor mer än vad som ursprungligen anvisades på statens budget. Att utgifterna ökat beror på volymökningar inom turistvården och sjuk- och tandvårdstjänster. På höständeringsbudgeten anvisades ytterligare 232 miljoner kronor, eftersom utgifterna ökat mer än beräknat.

Efterfrågan på bilstöd till personer med funktionsnedsättning högre än budgeterat

Utfallet för anslaget 4:3 *Bilstöd till personer med funktionsnedsättning* uppgick till 368 miljoner kronor, vilket är 68 miljoner kronor mer än vad som ursprungligen anvisats i statens budget. På höständeringsbudgeten anvisades ytterligare 80 miljoner kronor för att möta efterfrågan på bilstöd från personer med funktionsnedsättning. En del av anslagskrediten har även utnyttjats. Antalet beslut om bilstöd uppgick under 2013 till 3 440 stycken, vilket är en ökning med 2 procent från föregående år.

Antalet personer som beviljats assistansersättning har stabiliserats, men antalet timmar fortsätter öka
 Utfallet för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 22 455 miljoner kronor, en ökning med 1 012 miljoner kronor (4,7 procent) jämfört med 2012. Sedan assistansersättning infördes 1994 har utgifterna för förmånen kontinuerligt ökat. Antalet personer som får assistansersättning har också stadigt ökat liksom det genomsnittliga antalet beviljade timmar per vecka och person. Ökningen av antalet personer som beviljats assistansersättning har stabiliserats de senaste åren. I december 2013 hade 15 900 personer assistansersättning, lika många som i december 2012. Det genomsnittliga antalet timmar har dock fortsatt öka, från

118 timmar per vecka i december 2012 till 121 timmar per vecka i december 2013.

Schablonbeloppet som Försäkringskassan betalar ut för varje timme utförd assistans ökar varje år, liksom det högsta möjliga timbeloppet. För 2013 var schablonbeloppet 275 kronor per timme och det högsta möjliga timbeloppet 308 kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.53 UO 9 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:8	Bidrag till psykiatri	30	14
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	670	526
7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	877	827
Summa		1 577	1 367

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 1 577 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 367 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 210 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2012:12 Tandvårdsreformen 2008 – när den alla?

Riksrevisionen har granskat om regeringens mål för den tandvårdsreform som genomfördes 2008 har uppnåtts och om statens insatser varit effektiva för att nå målen.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om det statliga tandvårdsstödet (skr. 2012/13:44).

Riksdagen har med anledning av regeringens skrivelse givit regeringen tillkänna att snarast följa upp om det allmänna tandvårdsbidraget och högkostnadsskyddet är rätt utformade och att de var för sig träffar rätt målgrupper och är effektiva medel för att nå tandvårdslagens

(1985:125) mål om en god tandhälsa (bet. 2012/13:SoU10, rskr. 2012/13:161).

Regeringen har tillsatt en utredning om 2008 år tandvårdsreform (dir. 2014:28). Utredaren ska bl.a. analysera hur den befintliga organisationen och det befintliga systemet för tandvårds-subvention för vuxna kan förbättras för att effektivare bidra till att uppnå målen med tandvårdsstödet samtidigt som god kostnads-kontroll säkerställs, analysera besöksfrekvens i olika gruppen samt föreslå vilken eller vilka aktörer som bör ha det övergripande ansvaret för information om det statliga tandvårdsstödet. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2015.

Regeringen bedömer mot bakgrund av detta att granskningen inte föranleder några ytterligare åtgärder från regeringens sida. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:4 Mer patientperspektiv i vården – är nationella riktlinjer en metod?

Riksrevisionen har granskat om statens styrning genom nationella riktlinjer effektivt kan främja en vård utformad utifrån patientens perspektiv.

Regeringen har redovisat sina bedömningar och sina åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om mer patientperspektiv i vården – är nationella riktlinjer en metod? (skr. 2013/14:23). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:SoU8, rskr. 2013/14:156).

RiR 2013:20 Statens satsningar på nationella kvalitetsregister – Leder de i rätt riktning?

Riksrevisionen har granskat statens satsningar på nationella kvalitetsregister i hälso- och sjukvården.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens satsningar på nationella kvalitetsregister (skr. 2013/14:204). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Anslag

Tabell 2.54 UO 10 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	51 320		52 240	920	1,8	54 464
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	27 041	3 200	27 941	900	3,3	24 957
2:1	Försäkringskassan	7 446		7 660	214	2,9	7 623
1:4	Arbetskadeersättningar m.m.	3 764		3 831	67	1,8	3 953
1:7	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 459		2 300	-158	-6,4	1 725
1:3	Handikappersättningar	1 284		1 317	33	2,6	1 277
1:6	Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	1 000		1 000	0	0,0	750
	Övriga anslag	109		106	-3	-2,7	103
Summa		94 422	3 200	96 394	1 972	2,1	94 853

Utgiftsområdet omfattar ersättningar vid sjukdom och funktionsnedsättning, bl.a. sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, handikappersättning, bidrag för sjukskrivningsprocessen samt bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvården. Området omfattar även myndigheterna Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 96 394 miljoner kronor och blev därmed 1 972 miljoner kronor (2,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 1 541 miljoner kronor (1,6 procent) högre. Det beror främst på att utgifterna för sjukpenning har ökat mellan åren.

Utgifterna för sjukpenning har ökat

Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* blev 27 941 miljoner kronor, vilket är 900 miljoner kronor (3,3 procent) högre än vad som anvisades i budgeten. Ytterligare medel tillfördes anslaget på höst- och vinterbudgeten med anledning av att utgifterna för sjukpenning ökade mer än beräknat under året. Det i sin tur berodde i huvudsak på ett ökat antal sjukfall. Vidare översteg utfallet för 2012 anvisade medel med 2 331 miljoner kronor, vilket innebar att ett underskott fördes över till 2013.

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 52 240 miljoner kronor. Det är 920 miljoner kronor (1,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utgiftsutvecklingen för aktivitetsersättning och sjukersättning är bl.a. beroende av utvecklingen av antalet sjukskrivningar och den demografiska utvecklingen.

Utfallet för anslaget 2:1 *Försäkringskassan* uppgick till 7 660 miljoner kronor, 214 miljoner kronor (2,9 procent) mer än vad som anvisats i statens budget. De anvisade medlen 2013 var lägre än för 2012 vilket förklaras av att Försäkringskassan för 2011 och 2012 fick tillfälliga medel. Till följd av ett ökat inflöde av ärenden har ett ingående anslagssparande och en del av anslagskrediten förbrukats under 2013.

Utfallet för anslaget 1:7 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* uppgick till 2 300 miljoner kronor, vilket är 158 miljoner kronor (6,4 procent) lägre än anvisat. Endast ca 10 procent av de tilldelade medlen för koordinerade insatser inom bidrag till företagshälsovården har förbrukats.

Ökade utgifter för sjukpenning jämfört med föregående år

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* 2 985 miljoner kronor (12,0 procent) högre. Ökningen förklaras av att fler sjukfall har

påbörjats. Under 2013 beräknas 312 000 sjukfall ha startat som blivit 30 dagar eller längre. Det är en ökning med 7 procent jämfört med 2012.

I december 2013 fick 168 000 personer sjukpenning, en ökning med 12,6 procent jämfört med 2012. Av dessa var 109 500 kvinnor och 58 600 män. Utöver dessa fick 8 300 personer rehabiliteringspenning, av dem var 5 600 kvinnor och 2 700 män.

I januari 2012 infördes förmånerna sjukpenning respektive rehabiliteringspenning i särskilda fall. Från och med januari 2013 kan förmånerna även lämnas till en försäkrad vars aktivitetsersättning upphör till följd av att han eller hon fyller 30 år. Antalet personer som fått sjukpenning eller rehabiliteringspenning i särskilda fall har ökat med 390 personer till 1 420 personer 2013. Ökningen förklaras delvis av att de första som uppburit tidsbegränsad sjukersättning i maximal tid i december 2012 beviljades sjukpenning i särskilda fall i mars 2013. Även den utökade målgruppen fr.o.m. januari 2013 kan förklara ökningen.

Utgifterna för sjukersättning minskade jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 2 225 miljoner kronor (4,1 procent) lägre än för 2012. Utgifterna för sjukersättning minskade med 2 500 miljoner kronor till 44 600 miljoner kronor. Minskningen beror på att färre personer får sjukersättning. I december 2013 hade 333 000 personer sjukersättning, varav 198 000 kvinnor och 135 000 män. Jämfört med december 2012 är det en minskning med 16 500 personer.

Antalet personer med aktivitetsersättning har sedan december 2012 ökat med 2 000 personer. I december 2013 hade 31 000 personer ersättningen. Av dessa var 14 500 kvinnor och 16 500 män. Utgifterna uppgick till 3 100 miljoner kronor, vilket är en liten ökning jämfört med 2012.

Utfallet för anslaget 1:4 *Arbetsskadeersättningar m.m.* uppgick till 3 831 miljoner kronor, vilket är 122 miljoner kronor lägre än 2012. Arbetskadeliivränta betalas ut till personer som drabbats av inkomstförlust på grund av en arbetskada och står för merparten av arbetsskadeförsäkringens utgifter. Under 2013 hade 43 600 personer arbetskadeliivränta i Sverige, jämfört med 47 500 under 2012. Antal personer med arbetskadeliivränta minskar kontinuerligt

eftersom de flesta som nu får livränta finns i åldersgruppen 60–64 år. Färre personer ansöker också om arbetskadeliivränta. Gruppen vars rätt till livränta upphör är därför större än den grupp som beviljas livränta.

Ohälsotalet minskar samtidigt som sjukpenningtalet ökar

Tabell 2.55 Ohälsomått

	År 2013	År 2012
Ohälsotalet	26,8	27,0
därav kvinnor	32,0	32,0
därav män	21,8	22,1
Sjukpenningtalet	8,4	7,7
därav kvinnor	10,8	9,8
därav män	6,0	5,6

Källa: Försäkringskassan

Ohälsotalet visar antalet utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt sjukersättning eller aktivitetsersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet relaterar till antalet personer i befolkningen mellan 16 och 64 år. Alla dagar är omräknade till nettodagar. Det innebär t.ex. att två dagar med halv ersättning blir en dag. Ohälsotalet består till största delen av personer som har sjukersättning, en grupp vars antal förändras relativt långsamt.

Ohälsotalet fortsätter att minska även om minskningstakten är lägre än tidigare. Ohälsotalet för kvinnor är oförändrat men har minskat för män. Skillnaden mellan könen har ökat något 2013. Mellan 2012 och 2013 minskade ohälsotalet med 0,7 procent. Det kan jämföras med 2012 då minskningen var 2,5 procent. Minskningstakten för ohälsotalet har varit avtagande sedan 2010. Den fortsatta minskningen beror på att nedgången i sjuk- och aktivitetsersättningsdelen är större än uppgången i sjukpenningdelen.

Sjukpenningtalet anger hur många frånvarodagar som ersätts med sjukpenning eller rehabiliteringspenning per person. Sjukpenningtalet är exklusive försäkrade personer med hel sjukersättning eller aktivitetsersättning under en tolv månadersperiod. Alla dagar är omräknade till nettodagar.

Sjukpenningtalet minskade markant mellan 2002 och 2010, varefter det har skett en ökning. Under 2013 har sjukpenningtalet fortsatt att öka och skillnaden mellan män och kvinnor har blivit

större. Ändringar i regelverket förklarar en del av det ökade sjukpenningtalet. Avskaffandet av den tidsbegränsade sjukersättningen och skärpningen av reglerna för att få stadigvarande sjukersättning har inneburit att fler personer i stället uppbär sjukpenning. Vidare kan ökningen förklaras av att de försäkrade som uppnått maximal tid i sjukförsäkringen återgått i sjukskrivning efter att ha deltagit i programmet arbetslivsintroduktion hos Arbetsförmedlingen. Dessa sjukfall blir också i genomsnitt längre än helt nya sjukfall. Ökningen förklaras emellertid också av att det skett en ökning av nya sjukfall. Denna ökning utgörs framförallt av psykiska diagnoser och sker inom alla sektorer och yrkesgrupper och kan inte förklaras av regeländringar eller demografiska förändringar i arbetskraften.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.56 UO 10 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:6	Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	3 000	3 000
1:7	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 250	1 000
Summa		4 250	4 000

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 4 250 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 4 000 miljoner kronor, vilket innebär en avvikelse med 250 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att den s.k. rehabiliteringsgarantin för 2014 (överenskommelse med SKL träffades 2013) beräknades uppgå till 1 000 miljoner kronor men blev 750 miljoner kronor.

2.4.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Anslag

Tabell 2.57 UO 11 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Garantipension till ålderspension	16 945		16 751	-194	-1,1	18 035
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	13 885		13 883	-2	0,0	14 226
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	8 031		8 182	152	1,9	7 949
1:4	Åldreförsörjningsstöd	618		658	41	6,6	588
2:1	Pensionsmyndigheten	522		511	-11	-2,1	545
Summa		40 000		39 985	-15	0,0	41 342

Utgiftsområdet omfattar ersättning vid ålderdom (garantipension, bostadstillägg till pensionärer samt åldreförsörjningsstöd) och ersättning vid dödsfall (omställningspension, änkepension och särskild efterlevandepension samt garantipension till dessa förmåner). Inkomstrelaterad ålderspension redovisas under avsnittet 2.4.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 39 985 miljoner kronor och blev därmed 15 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 minskade utgifterna med 1 356 miljoner kronor (3,3 procent).

Utfallet för utgiftsområdet nära budget

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 16 751 miljoner kronor, vilket är 194 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än det anvisade beloppet. Både antalet förmånstagare och de retroaktiva utgifterna blev lägre än beräknat.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 8 182 miljoner kronor, vilket är 152 miljoner kronor (1,9 procent) högre än vad som anvisats på budgeten. Det beror på att fler pensionärer än beräknat fått bostadstillägg, men även på att Pensionsmyndigheten hunnit med att handlägga fler ärenden än beräknat.

Utgifterna för anslaget 1:4 *Åldreförsörjningsstöd* uppgick till 658 miljoner kronor, vilket är 41 miljoner kronor (6,6 procent) högre än anvisat. Det innebär att anslagskrediten

utnyttjades med i princip samma belopp. Både antalet pensionärer som fick åldreförsörjningsstöd och det genomsnittliga utbetalda beloppet blev högre än beräknat. Detta beror dels på den relativt höga invandringen under de två senaste åren, dels har Pensionsmyndigheten handlagt fler ärenden än beräknat.

Utgifter för garantipension och efterlevandepensioner blev lägre än 2012

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* blev 1 284 miljoner kronor (7,1 procent) lägre än föregående år. Garantipensionen avräknas mot inkomst- och tilläggs-pensionen. Det innebär att om inkomst- och tilläggs-pensionen ökar i förhållande till prisbasbeloppets förändring, så minskar garantipensionen. Minskningen beror alltså på att inkomst- och tilläggs-pensionen har blivit högre. Dessutom har nya ålderspensionärer inkomstgrundad pension i större omfattning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstpension än vad befintliga pensionärer har. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Antalet garantipensionärer minskar med andra ord på lång sikt. Ungefär 762 000 ålderspensionärer hade garantipension vid utgången av 2013, vilket är 44 000 färre än föregående år. Den genomsnittliga utbetalda garantipensionen uppgår till 21 700 kronor per år 2013, en minskning med 400 kronor per år sedan 2012.

Utgifterna för anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* uppgick till 13 883 miljoner

kronor, vilket är 343 miljoner kronor (2,4 procent) lägre än föregående år. Änkepension svarar för ungefär 95 procent av utgifterna under anslaget. Eftersom änkepensionssystemet är under avveckling sedan 1990 minskar antalet personer med änkepension successivt. Mellan 2012 och 2013 minskade de med ca 12 000 personer, till 298 000 personer.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 8 182 miljoner kronor. Det är en ökning med 233 miljoner kronor (2,9 procent) jämfört med 2012. Ökningen beror på en regeländring som höjer det maximala bostadstillägget. Bostadstillägget för ålderspensionärer höjdes i två steg, 2012 och 2013. Från och med den 1 januari 2013 höjdes bostadstillägget med 170 kronor per månad för ensamstående, vilket medför att den totala höjningen sedan 2012 är 340 kronor per månad och hushåll.

En annan förklaring till ökningen är högre boendekostnader för pensionärerna. Antalet bostadstillägg till pensionärer uppgick under 2013 till 275 000 personer, en ökning med 11 000 personer. För 2013 var det genomsnittliga årsbeloppet 28 900 kronor, en ökning med 200 kronor eller 0,7 procent jämfört med 2012. Höjningen av ålderspensionen under 2012 och 2013 har motverkat ökningen av utgifter för bostadstillägg och medfört en lägre ökningstakt än vad som annars skulle skett.

De personer som är över 65 år och bosatta i Sverige men som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet är berättigade till äldreförsörjningsstöd. Utfallet för anslaget 1:4 *Äldreförsörjningsstöd* är 658 miljoner kronor, vilket är 70 miljoner kronor högre än föregående år. Antalet personer med äldreförsörjningsstöd har ökat med 10,8 procent jämfört med 2012 och uppgår till 17 400 personer 2013. Det genomsnittliga årsbeloppet har ökat med 3,3 procent och uppgår till 37 800 kronor 2013. Ökningen beror på att det är en något större andel av dem som är födda 1938 eller senare som får äldreförsörjningsstöd. Till skillnad från dem som är födda 1937 eller tidigare är de inte berättigade till garantipension efter att ha bott i Sverige i 10 år utan det krävs en bosättning på 40 år för full garantipension. En annan förklaring till ökningen är att årsbeloppet för skälig levnadsnivå har höjts.

Övriga krediter

Tabell 2.58 UO 11 Övriga krediter

Miljoner kronor		
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	9 000	0

Riksdagen har beslutat om en räntekontokredit inom utgiftsområdet. Räntekontokrediten är på 9 000 miljoner kronor och avser Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Krediten var inte utnyttjad vid årsskiftet. Maximalt utnyttjad kredit under 2013 var 1 239 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Pensionsmyndigheten har, avseende dess årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *upplysning*. Riksrevisionen lämnar en upplysning när den bedömer att det finns information av särskild betydelse i årsredovisningen som den vill fästa uppmärksamhet på. Riksrevisionen lämnar följande upplysning av särskild betydelse.

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamhet på redovisning av inkomstpension i årsredovisningen. Av Pensionsmyndighetens regleringsbrev framgår att inkomstpensionens finansiella ställning och utveckling ska redovisas i ett särskilt avsnitt i resultatredovisningen. Redovisningen regleras i socialförsäkringsbalken samt i förordningen (2002:780) om beräkning av balanstal. Detta redovisas i årsredovisningen i avsnitt 8 Resultatredovisning inkomstpensionssystemet. Som framgår av årsredovisningen är redovisningen i detta avsnitt en sammanställning som delvis baseras på uppgifter från andra aktörer än Pensionsmyndigheten, den baseras också delvis på preliminära uppgifter. Revisionen har omfattat uppgifter från och beräkningar utförda av Pensionsmyndigheten. Uppgifter från andra aktörer har inte reviderats av Riksrevisionen.

I avsnitt 8 redovisar Pensionsmyndigheten jämförelsetal från tidigare års Orange rapport. Dessa jämförelsetal har inte reviderats av Riksrevisionen. I avsnitt 8.3 Prognos balanstal redovisar Pensionsmyndigheten ett antal prognoser för balanstalens utveckling över ett

antal år. Detta avsnitt har inte reviderats av Riksrevisionen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2013:7 Bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd till pensionärer – når förmånerna fram?

Riksrevisionen har granskat om regeringens och Pensionsmyndighetens hantering av tilläggsförmånerna till ålderspensionen, dvs. bostadstillägg till pensionärer, särskilt bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd, har medfört att riksdagens syfte med förmånerna uppnås och om administrationen av tilläggsförmånerna är effektiv.

Regeringen har redovisat sina bedömningar och vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd (skr. 2013/14:45). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:SfU7, rskr. 2013/14:152).

2.4.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Anslag

Tabell 2.59 UO 12 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Föräldraförsäkring	36 389		36 720	331	0,9	34 556
1:1	Allmänna barnbidrag	24 713		24 723	10	0,0	24 281
1:7	Pensionsrätt för barnår	6 468		6 468			6 327
1:8	Bostadsbidrag	4 411		4 533	122	2,8	4 432
1:6	Vårdbidrag för funktionshindrade barn	3 049	250	3 147	98	3,2	3 000
1:3	Underhållsstöd	2 187		2 052	-135	-6,2	2 064
1:4	Bidrag till kostnader för internationella adoptioner	36		15	-21	-57,7	19
	Övriga anslag	885		876	-9	-1,0	900
Summa		78 137	250	78 533	396	0,5	75 579

Utgiftsområdet omfattar bl.a. barnbidrag, föräldraförsäkring och bostadsbidrag.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 78 533 miljoner kronor. Det är 396 miljoner kronor (0,5 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utgifterna 2 954 miljoner kronor (3,9 procent) högre. Att utgifterna blev högre än för 2012 beror främst på att utgifterna för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* ökade med 2 164 miljoner kronor (6,3 procent). Föräldrapenningen står för drygt 70 procent av utgifterna inom anslaget. Utgiftsökningen beror dels på en högre medelersättning för föräldrapenningen, dels på att ca 670 000 fler dagar med föräldrapenning har betalats ut jämfört med 2012. Även utgifterna för tillfällig föräldrapenning har ökat.

Fler sjuka barn ledde till högre utgifter än beräknat för tillfällig föräldrapenning

Utfallet för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* blev 36 720 miljoner kronor, vilket är 331 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Det innebar att anslagskrediten utnyttjades. Orsaken är att utgifterna för tillfällig föräldrapenning, som används vid vård av barn, blev betydligt högre än beräknat. En förklaring är att fler insjuknade i influensa under perioden januari–april 2013. Grundnivån i föräldraförsäkringen har dessutom höjts 2013.

Utgifterna för anslaget 1:1 *Allmänna barnbidrag* har ökat med 441 miljoner kronor (1,8 procent) jämfört med föregående år. Det beror framför allt på att antalet barn i åldern 0–15 år i befolkningen har ökat. I december 2012 var 1 710 844 barn 0–15 år. I december 2013 uppgick antalet barn i samma ålder till 1 745 287. Det beror även på att utgifterna för flerbarnstillägg har ökat på grund av att antalet trebarnsfamiljer har ökat.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Underhållsstöd* blev 2 052 miljoner kronor, vilket är 135 miljoner kronor lägre än anvisat på statens budget. Det lägre utfallet beror på att antalet barn som får förmånen har minskat.

Utfallet för anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* blev 4 533 miljoner kronor, vilket är 122 miljoner kronor högre än anvisat i budgeten. Även här utnyttjades anslagskrediten. Orsaken till att utgifterna blev högre än beräknat är att antalet hushåll (främst hushåll med barn) som uppbar bidrag ökade under 2013. Ökningen kan förklaras dels av att fler hushåll fått en lägre inkomst på grund av arbetslöshet, dels av kvardröjande effekter av regeländringarna som trädde i kraft fr.o.m. 2012 som medförde att fler hushåll blev berättigade till bostadsbidrag.

Ökning av andelen barn vars föräldrar beviljas vårdbidrag

Utfallet för anslaget 1:6 *Vårdbidrag för funktionshindrade barn* blev 3 147 miljoner kronor, vilket är 98 miljoner kronor högre än ursprungligen anvisat på statens budget. På höständringsbudget anvisades ytterligare 250 miljoner kronor eftersom utgifterna ökade mer än beräknat. Dessutom fanns ett negativt överföringsbelopp på 171 miljoner kronor från utgången av 2012.

Orsaken till det högre utfallet är en fortsatt ökning av andelen barn vars föräldrar beviljas vårdbidrag. Barn som beviljas vårdbidrag inom diagnosgruppen psykiska sjukdomar och syndrom står för en majoritet av de nybeviljade vårdbidragen.

Färre barn adopterades under 2013

Utfallet för anslaget 1:4 *Bidrag till kostnader för internationella adoptioner* blev 15 miljoner kronor, vilket är 21 miljoner kronor (57,7 procent) lägre än anvisat på statens budget. Antalet utbetalade adoptionsbidrag har minskat kraftigt (-33 procent) under de senaste fyra åren. Det lägre antalet utbetalade bidrag kan förklaras av en trendmässig minskning av antalet adopterade barn till Sverige.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2010:22 Underhållsstödet – för barnets bästa?

Riksrevisionen har granskat om underhållsstödet är ett ändamålsenligt verktyg inom den ekonomiska familjepolitiken och om systemet hanteras effektivt.

Regeringen har lämnat en redovisning med anledning av granskningsrapporten i årsredovisningarna för staten 2010, 2011 respektive 2012. Betänkandet *Fortsatt föräldrar – om ansvar, ekonomi och samarbete för barnets skull* (SOU 2011:51), bereds fortfarande inom Regeringskansliet.

Regeringen gjorde i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utgiftsområde 12, s. 28) bedömningen att det finns behov av mer stöd och rådgivning om civilrättslig underhållsreglering utanför underhållsstödet. Regeringen utreder för närvarande hur föräldrar kan få sådant stöd samt vilken instans som kan bistå föräldrar med sådant stöd.

Regeringen kommer att återkomma till riksdagen med de åtgärder som regeringen avser att vidta med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

2.4.13 Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

Anslag

Tabell 2.60 UO 13 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	5 927		5 542	-385	-6,5	3 888
1:3	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 916		1 668	-248	-12,9	855
1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	1 783		930	-853	-47,8	444
1:1	Integrationsåtgärder	243		205	-38	-15,6	92
1:5	Hemutrustningslån	217		106	-110	-51,0	1 106
	Övriga anslag	391		385	-6	-1,6	368
Summa		10 476		8 836	-1 640	-15,7	6 753

Utgiftsområdet omfattar integrationspolitik, politik mot diskriminering och jämställdhetspolitik.

Utgifterna uppgick till 8 836 miljoner kronor och är därmed 1 640 miljoner kronor (15,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 2 083 miljoner kronor (30,8 procent).

Färre kommunmottagna flyktingar än beräknat för 2013

Utfallet för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* blev 5 542 miljoner kronor, vilket är 385 miljoner kronor (6,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det lägre utfallet beror främst på att antalet kommunmottagna flyktingar blev färre än vad som antogs i statens budget.

Kommunerna tog under 2013 emot 33 797 personer, vilket är 6 247 personer färre än beräknat i statens budget. Det lägre utfallet beror även på förseningar i Migrationsverkets ärendehantering, på grund av det stora antalet asylsökande. Det innebär att ett stort antal beviljade ansökningar under 2013 kommer att betalas ut till kommunerna först under 2014. Det gäller framför allt ersättningar för ensamkommande barn och ungdomar.

Utfallet för anslaget 1:4 *Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare* blev 930 miljoner kronor

(47,8 procent) lägre än vad som beräknades i budgetpropositionen för 2013. Orsaken är framför allt ett lägre utnyttjande av etableringslotsarnas tjänster.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* blev 248 miljoner kronor (12,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken är ett lägre antal nyanlända i etableringsinsatser än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:5 *Hemutrustningslån* blev 110 miljoner kronor lägre än beräknat. Anledningen är att utbetalda lån till kommunmottagna flyktingar, vilka är målgruppen för hemutrustningslån, blev lägre än beräknat.

Kommunerna tog emot fler flyktingar 2013 jämfört med 2012

Utgifterna för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* blev 1 654 miljoner kronor högre jämfört med föregående år. Det högre utfallet beror främst på att kommunerna tagit emot betydligt fler flyktingar 2013 jämfört med föregående år. Antalet kommunmottagna flyktingar har ökat från 18 791 personer 2012 till 33 797 personer 2013. Antalet barn och ungdomar ökade från 8 384 till 16 655, varav ensamkommande barn var 2 207 under 2012 och 2 285 under 2013.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* har ökat med 813 miljoner kronor jämfört med 2012.

Anledningen är ett högre antal nyanlända invandrare som har rätt till etableringsersättning.

Utfallet för anslaget 1:4 *Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare* blev 486 miljoner kronor högre än 2012. Orsaken är att antalet nyanlända i etableringsuppdraget har ökat.

Utgifterna för anslaget 1:5 *Hemutrustningslån* minskade med 999 miljoner kronor jämfört med 2012. Minskningen beror på att anslaget under första kvartalet 2012 belastades med en engångsutbetalning på 1 000 miljoner kronor till följd av omläggningen från lånefinansiering till anslagsfinansiering av hemutrustningslånen.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.61 UO 13 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:4	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	1 400	1 262
1:6	Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	72	67
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	239	77
Summa		1 711	1 406

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 1 711 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 406 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 305 miljoner kronor. Avvikelsen för anslag 1:4 *Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare* beror på att behovet blev lägre på grund av färre nyanlända och därmed lägre nyttjande av etableringslotsar än vad som beräknats i budgetpropositionen för 2013.

2.4.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Anslag

Tabell 2.62 UO 14 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	31 176		31 780	604	1,9	31 004
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	17 357		17 040	-316	-1,8	16 178
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 893		8 862	969	12,3	7 076
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	6 994	25	7 108	114	1,6	7 203
1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 400	1 131	2 447	1 047	74,8	2 733
1:6 ¹	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013	1 425		1 507	82	5,8	1 469
	Övriga anslag	989		976	-13	-1,3	969
Summa		67 233	1 156	69 721	2 488	3,7	66 633

¹ Inkl. den svenska medfinansieringen

Utgiftsområdet omfattar områdena arbetsmarknad och arbetsliv och består i huvudsak av arbetsförmedling, utgifter för arbetsmarknadspolitiska program, bidrag till arbetslöshetsersättning och lönegarantiersättning samt arbetsmiljö, arbetsrätt och lönebildning. Vidare ingår bl.a. Europeiska socialfonden och bidrag till Samhall AB. Myndigheter inom området är bl.a. Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Arbetsmiljöverket och Arbetsdomstolen.

Utfallet uppgick till 69 721 miljoner kronor, vilket är 2 488 miljoner kronor (3,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 3 088 miljoner kronor (4,6 procent) högre.

Högre utgifter för bidrag till lönegarantiersättning

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* blev 31 780 miljoner kronor, vilket är 604 miljoner kronor (1,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det är utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning som har ökat, de blev 600 miljoner kronor högre än beräknat.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 8 862 miljoner kronor, vilket är 969 miljoner kronor (12,3 procent) högre än anvisat i

budgeten. Anslaget hade ett ingående anslagssparande på 1 205 miljoner kronor under 2013. Utgifterna under anslaget påverkas främst av omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Utfallet för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* blev 17 040 miljoner kronor, vilket är 316 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det lägre utfallet beror på att antalet beslut om lönebidrag har minskat mer under 2013 än vad som tidigare bedömts.

Utfallet för anslaget 1:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* uppgick till 2 447 miljoner kronor, vilket är 1 047 miljoner kronor (74,8 procent) högre än anvisat i statens budget. I vår- och höständringsbudgetarna anvisades ytterligare 1 131 miljoner kronor eftersom antalet anställda i företag försatta i konkurs fortsatt att öka mer än beräknat.

Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader högre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* blev 7 108 miljoner kronor, vilket är 114 miljoner kronor högre än anvisade medel men 95 miljoner kronor lägre än föregående år. Arbetsförmedlingen fick 2012 en förstärkning av sina förvaltningsresurser och har sedan under 2013 vidtagit ett antal åtgärder för att anpassa verksamheten till anslagna medel

2013. Ny- och ersättningsrekryteringar har stoppats och visstidsanställda har bara i begränsad omfattning erbjudits fortsatt anställning under året.

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökade jämfört med föregående år

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* ökade med 776 miljoner kronor mellan åren. Det är en ökning av utgifterna för såväl arbetslöshetsersättningen som aktivitetsstödet. Antalet deltagare i program med aktivitetsstöd ökade under 2013 jämfört med 2012. I samband med 2013 års ekonomiska vårproposition utökades antalet programplatser utanför garantierna. Volymerna i garantiprogrammen 2013 har ökat i större omfattning än vad som ursprungligen bedömdes. Utgifterna har även påverkats av att arbetslösheten blev högre än vad som bedömts, vilket gav ett högre inflöde i de s.k. garantiprogrammen hos Arbetsförmedlingen.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* ökade med 1 786 miljoner kronor mellan åren. Utgifterna under anslaget påverkas främst av omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Av de öppett arbetslösa fick 37 procent arbetslöshetsersättning i september 2013, enligt uppgifter i Arbetsförmedlingens årsredovisning. Utvecklingen för andelen ersättningstagare har under några år varit avtagande, men har planat ut.

Av samtliga inskrivna arbetslösa under 2013 deltog i genomsnitt 47 procent i arbetsmarknadspolitiska program, vilket innebär en ökning med en procentenhet jämfört med 2012. Det största programmet är jobb- och utvecklingsgarantin som 2013 svarade för 52 procent av det genomsnittliga antalet deltagare i samtliga program med aktivitetsstöd. Antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantins fas 1 och 2 var 2013 i genomsnitt 64 440 personer, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2012. En allt större andel av deltagarna har varit i jobb- och utvecklingsgarantins fas 1 och 2 i mer än 450 ersättningsdagar. 2013 ingick i genomsnitt 34 196 arbetssökande per månad i sysselsättningsfasen jämfört med 31 432 personer 2012. I sysselsättningsfasen uppgick andelen kvinnor 2013 till 47 procent och andelen män till

53 procent. Andelen utrikesfödda deltagare var 34 procent och andelen deltagare med funktionsnedsättning 37 procent.

Utgifterna för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* ökade mellan åren med 862 miljoner kronor. De särskilda subventionerade anställningarna för arbetsökande med funktionsnedsättning, dvs. anställningar med lönebidrag, trygghetsanställning, utvecklingsanställning och offentligt skyddat arbete har sammantaget ökat 2013. En förklaring till ökningen är att den prioritering som gjorts av insatser till de personer som har en utsatt ställning på arbetsmarknaden har gett effekt. Uppgången gäller trygghetsanställningar och utvecklingsanställningar. Den minskning av antalet anställningar med lönebidrag som pågått sedan fler år tillbaka har fortsatt.

Utgifterna för anslaget 1:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* minskade med 286 miljoner kronor mellan åren. Antalet personer som fick lönegarantiersättning var 34 187 stycken under 2013, en ökning med 4,2 procent. Det genomsnittliga antalet dagar som ersättning betalades ut var oförändrat jämfört med föregående år. Den genomsnittliga ersättningen per person har minskat med 11,3 procent. Antalet företagskonkurser och företagsrekonstruktioner var 3 564 stycken, en ökning med 11,3 procent. Den utdragna lågkonjunkturen i Sverige har 2013 inneburit en ökning av antalet konkurser och rekonstruktioner jämfört med 2012. Att detta inte har inneburit en ökad bidragsutbetalning har sin orsak i att Saab-koncernens rekonstruktion 2011, och senare konkurs, belastar utfallen för såväl 2011 som 2012.

Antalet arbetslösa har ökat

Tabell 2.63 Arbetslöshet

	Antal personer 2013	Procent 2013	Antal personer 2012	Procent 2012
Antal arbetslösa, 15–74 år	410 900		403 000	
- därav heltidsstuderande	137 800	33,5	125 600	31,2
- därav personer med utomnordiskt ursprung	137 700	33,5	128 300	31,8
- därav långtidsarbetslösa	121 200	29,5	120 700	30,0
- därav långtidsarbetslösa personer med utomnordiskt ursprung	54 300	13,2	48 800	12,1
- därav ungdomar, 15–24 år	156 200	38,0	153 200	38,0
Arbetslösheten, 15–74 år (arbetslösa som andel av arbetskraften)		8,0		8,0
Ungdomsarbetslösheten, 15–24 år (arbetslösa ungdomar som andel av samtliga ungdomar i arbetskraften)		23,6		23,7

Anm.: Statistiken i tabellen avser genomsnitt för helåren 2012 respektive 2013.
Källa: SCB.

Tabellen visar att det genomsnittliga antalet arbetslösa enligt Arbetskraftsundersökningen (AKU) har ökat med 7 900 personer mellan 2012 och 2013. Antalet arbetslösa som är heltidsstuderande har ökat med 12 200 personer mellan åren. Antalet långtidsarbetslösa, dvs. personer som varit arbetslösa i mer än sex månader, har ökat något. Antalet arbetslösa personer med utomnordiskt ursprung har ökat och likaså antalet personer med utomnordiskt ursprung i långtidsarbetslöshet.

Ungdomar 15–24 år utgör 38,0 procent av samtliga arbetslösa. Deras antal har ökat 2013, men som andel av de arbetslösa är det ingen förändring mellan åren. Som andel av arbetskraften har ungdomsarbetslösheten minskat och uppgick till 23,6 procent under 2013.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.64 UO 14 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor			
Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	4 500	3 651
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	12 500	11 030
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013	1 807	1 569
1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9	8
2:1	Arbetsmiljöverket	18	18
Summa		18 834	16 276

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 18 834 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 16 276 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 2 558 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att det finns en stor osäkerhet i budgeteringen av de utestående åtagandena som bl.a. beror på längden och omfattningen av besluten om insatser och vid vilken tidpunkt arbetsgivare och anordnare av insatser rekvirerar bidrag.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2013:6 Ungdomars väg till arbete – individuellt stöd och matchning mot arbetsgivare

Riksrevisionen har granskat om regeringens styrning och Arbetsförmedlingens arbete för att stödjade ungdomars etablering på arbetsmarknaden är effektivt.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om ungdomars väg till arbete (skr. 2013/14:35). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:AU3, rskr. 2013/14:157).

RiR 2013:17 Ett steg in och en ny start – hur fungerar subventionerade anställningar för nyanlända?

Riksrevisionen har granskat två former av subventionerade anställningar som riktar sig till nyanlända i Sverige: instegsjobb och nystartsjobb. Stöden infördes 2007. Syftet med granskningen är att svara på hur väl stöden fungerar för nyanländas arbetsmarknads-etablering och integration.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om subventionerade anställningar för nyanlända (skr. 2013/14:199). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Anslag

Tabell 2.65 UO 15 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Studiemedel m.m.	14 286	413	12 859	-1 427	-10,0	12 697
1:3	Studiemedelsröntor m.m.	3 836	5	3 853	16	0,4	4 292
1:1	Studiehjälp m.m.	3 472		3 474	2	0,1	3 667
1:6	Centrala studiestödsnämnden m.m.	329		294	-35	-10,5	322
	Övriga anslag	102		87	-16	-15,3	89
Summa		22 026	418	20 567	-1 459	-6,6	21 068

Utgiftsområdet omfattar utgifter för olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Området omfattar även utgifter för att hantera studiestöden, vilket huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden. Även ärendehantering inom Överklagandenämnden för studiestöd ingår i utgiftsområdet.

Utfallet uppgick till 20 567 miljoner kronor och blev därmed 1 459 miljoner kronor (6,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utgifterna 501 miljoner kronor (2,4 procent) lägre.

Lägre utgifter för studiemedel än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel m.m.* uppgick till 12 859 miljoner kronor, vilket är 1 427 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Anslaget används till utgifter för studiebidrag, tilläggsbidrag och pensionsavgifter.

För studiebidraget finns två olika nivåer: en generell nivå där bidragsdelen är 31,3 procent av totalbeloppet för studiemedel (studiebidrag och studielån) och en högre nivå där bidragsdelen är 73 procent av totalbeloppet. Det är främst utgifterna för studerande med rätt till den högre bidragsnivån som har blivit lägre än anvisade medel. Inom denna grupp är det huvudsakligen utgifterna för studier på grundskolenivå och gymnasial nivå till vuxna studerande som saknar fullständig grundskole- eller gymnasieutbildning som blev lägre än anvisade medel. Så har det även sett ut tidigare år, vilket främst beror på att antalet studerande har varit färre än det antal studerande som anslaget beräknats för.

Utfallet för anslaget 1:6 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* blev 35 miljoner kronor eller 10,5 procent lägre än anvisade medel i statens budget. Det lägre utfallet är en följd av att Centrala studiestödsnämnden anpassar sin verksamhet för att möta de kostnader som en kommande förnyelse av systemen medför.

Lägre utgifter för studiemedelsröntor jämfört med 2012

De totala utgifterna på utgiftsområdet blev lägre än 2012. Det beror framför allt på anslaget 1:3 *Studiemedelsröntor m.m.* Det blev lägre än föregående år, vilket främst är en följd av en lägre räntenivå. Utfallet för anslaget minskade med 439 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:1 *Studiehjälp m.m.* blev 193 miljoner kronor lägre än föregående år. Det minskade utfallet förklaras av ett minskat antal studerande med studiehjälp. Antalet studerande som fick studiehjälp under 2013 var 424 275 stycken. Det är en minskning med 20 280 personer, 5 procent, jämfört med 2012. Förändringen av antalet personer med studiehjälp följer befolkningsutvecklingen i åldern 16–20 år.

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel m.m.* ökade med 162 miljoner kronor jämfört med föregående år. Antalet studerande som fick studiemedel under 2013 var 471 950 stycken. Det är en ökning med 4 800 personer, 1 procent, jämfört med 2012. Det ökade utfallet förklaras av att antalet studerande med studiemedel har ökat och att prisbasbeloppet har ökat jämfört med 2012.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.66 UO 15 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:5	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	7	2

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 7 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 miljoner kronor.

Utlåning

Tabell 2.67 UO 15 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2013-12-31
Studielån	183 000	182 432

Låneramen för studielån uppgick till 183 000 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2013 var 182 432 miljoner kronor.

2.4.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Anslag

Tabell 2.68 UO 16 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 163	-12	5 006	-157	-3,0	4 604
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 676		3 671	-5	-0,1	3 658
1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 672	350	2 892	221	8,3	2 083
2:69	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet m.m.	2 765	10	2 759	-6	-0,2	2 748
2:72	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 256		2 256			2 225
2:6	Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 896		1 896			1 887
2:4	Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 842		1 842			1 833
2:7	Göteborgs universitet: Grundutbildning	1 827	6	1 833	6	0,3	1 789
2:5	Lunds universitet: Grundutbildning	1 788	10	1 798	10	0,5	1 764
2:9	Stockholms universitet: Grundutbildning	1 545		1 632	87	5,6	1 536
2:10	Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 448		1 448			1 430
2:3	Uppsala universitet: Grundutbildning	1 362	8	1 438	76	5,6	1 399
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 377		1 377			1 362
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 591		1 350	-241	-15,1	632
2:13	Linköpings universitet: Grundutbildning	1 318	6	1 347	29	2,2	1 325
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	1 339		1 339			1 307
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	1 303		1 303			1 106
2:11	Umeå universitet: Grundutbildning	1 209	5	1 214	5	0,4	1 219
2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	993		993			987
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Grundutbildning	990	6	967	-22	-2,3	1 037
2:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	1 021	-5	576	-445	-43,6	559
1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	460		394	-66	-14,3	377
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	523		338	-185	-35,4	277
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	167		138	-28	-17,1	116
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	119	12	125	7	5,6	118
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet	104		90	-14	-13,7	95
1:13	Utveckling av vuxenutbildning m.m.	9		1	-8	-86,9	8
	Övriga anslag	16 378	57	16 462	84	0,5	16 355
Summa		57 137	452	56 484	-653	-1,1	53 837

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning samt högre utbildning och forskning. Området omfattar även myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Utfallet uppgick till 56 484 miljoner kronor och är därmed 653 miljoner kronor (1,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 2 648 miljoner kronor (4,9 procent).

För universitet och högskolor belastas anslagen till forskning och forskarutbildning när anslaget erhålls. Till följd av den särskilda anslagsredovisningen blir det därför inga avvikelser mellan budget och utfall. I det följande kommenteras de anslag inom utgiftsområdet där avvikelser finns.

Försenade rekryteringar av internationella forskare ger lägre utfall

Utfallet för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* blev 5 006 miljoner kronor. Det är 157 miljoner kronor (3,0 procent) lägre än anvisat. Det lägre utfallet gäller främst forskningsfinansiering och forskningsinfrastruktur samt klinisk behandlingsforskning. Ett uppdrag för rekrytering av internationella forskare lämnades till myndigheten under senare delen av 2013 vilket har påverkat utfallet. Myndigheten har även inväntat en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting vilket inneburit att utgifterna för klinisk behandlingsforskning har uteblivit.

Utgifterna för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* blev 2 892 miljoner kronor. Det är 221 miljoner kronor (8,3 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. 1 456 miljoner kronor avser utbetalat statsbidrag till yrkeshögskoleutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar. Under 2013 har Myndigheten för yrkeshögskolan betalat ut medel för 24 252 årsplatser, vilket är en ökning med 2 635 årsplatser jämfört med föregående år. Under 2013 har även 794 miljoner kronor som avser statsbidrag för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå betalats ut av Statens skolverk. I vårändringsbudgeten ökades tillfälligt medlen för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå med 350 miljoner kronor.

Anledningen är att åtgärderna inom utbildningssystemet måste anpassas på grund av den utdragna lågkonjunkturen.

Färre deltagare i gymnasiala lärlingsutbildningar ger lägre utfall än beräknat

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 1 350 miljoner kronor, vilket är 241 miljoner kronor (15,1 procent) lägre än anvisat. Avvikelsen förklaras i huvudsak av att antalet deltagare i gymnasial lärlingsutbildning och antalet deltagare i befattningsutbildning för rektorer varit färre än beräknat. Avvikelsen förklaras även av att medel inte förbrukats för statsbidrag till skolhuvudmän som inrättat karriärsteg för lärare.

Utfallet för anslaget 2:70 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* blev 576 miljoner kronor, vilket är 445 miljoner kronor (43,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Utgifterna blev lägre än vad som fördelats för forskningsmedel, vidareutbildning av obehöriga lärare, utveckling av verksamhetsförlagd utbildning i lärarutbildningen och stimulansmedel för sammanslagningar.

Utgifterna för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* blev 338 miljoner kronor, vilket är 185 miljoner kronor (35,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Avvikelsen beror på ett lägre antal sökande till fortbildning av såväl lärare och fritidspedagoger som rektorer. Avvikelsen har även uppstått på grund av valet av kurser eftersom kostnaden för kurserna varierar.

Ny proposition för forskning och innovation

Utfallet för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* blev 402 miljoner kronor högre än föregående år. Anslaget anvisades ökade medel 2013 i enlighet med propositionen *Forskning och innovation* (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13UbU3, rskr. 2012/13:151). Ökningen avser insatser dels för att stärka kvaliteten i svensk forskning, dels för att stärka vissa områden som har särskild stor betydelse för samhälle och näringsliv.

Utgifterna för statligt stöd till vuxenutbildning ökade jämfört med 2012

Utfallet för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* blev 810 miljoner kronor högre än 2012. Anvisade medel för anslaget ökade 2013 bl.a. med anledning av fortsatt satsning på

yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux).

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 718 miljoner kronor högre än 2012. För att stödja och stimulera olika insatser för skolhuvudmännens verksamhetsutveckling och för annat centralt initierat utvecklingsarbete inom utbildningssystemet ökade anslaget anvisade medel 2013 med 732 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning* blev 197 miljoner kronor högre än föregående år. Anslaget anvisades ökade medel 2013 till en förstärkning av satsningen på SciLifeLab, ett vetenskapligt centrum för storskaliga gen- och proteinstudier inom molekylärbiologisk och medicinsk forskning. Anslaget anvisades även ökade medel till läkemedelsutveckling. SciLifeLab har under 2013 utvecklats till att bli en nationell forskningsresurs.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.69 UO 16 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 295	318
1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	37	35
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	407	122
1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 350	2 753
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	14 204	10 641
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 055	1 083
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 159	732
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	2 800	2 513
4:1	Internationella program m.m.	153	90
Summa		24 460	18 287

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 24 460 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 18 287 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 6 173 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 3:1 *Forskning och forskningsinformation* och anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 3:1 *Forskning och forskningsinformation* uppgick till 14 204 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 10 641 miljoner kronor. Avvikelsen på 3 563 miljoner kronor beror bl.a. på att den internationella rekryteringen av forskare och rådsprofessorer för forskning inte kunnat genomföras under 2013.

För anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* uppgick det beslutade beställningsbemyndigandet till 1 295 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 318 miljoner kronor. Avvikelsen på 977 miljoner kronor beror bl.a. på att Skolverket under 2013 inte hann ingå avtal om karriärtjänster.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* överskreds med 28 miljoner kronor. Skälet till överskridandet är att medlemsavgifterna som finansieras genom anslaget blev högre än beräknat. Nivån på avgifterna påverkas bl.a. av BNP-utveckling och valutakursförändringar.

Garantier

Tabell 2.70 UO 16 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2012-12-31
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Chalmers Tekniska Högskola AB ¹	Obegränsad	396

¹ I samband med ombildningen av statlig verksamhet till annan associationsform beslutade riksdagen om statlig borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2012.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Regionala etikprövningsnämnden i Lund har, avseende sin årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *reservation*. Riksrevisionen uttalar sig med reservation om den drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att de inte är genomgripande för årsredovisningen eller om Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Beslutad och undertecknad årsredovisning kom in till regeringen den 19 mars 2014. Enligt 2 kap. 1 § förordningen (2006:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten senast den 22 februari lämna en årsredovisning till regeringen. Årsredovisningen för Regionala etikprövningsnämnden i Lund har därmed lämnats för sent.

Revisionsberättelsen för Regionala etikprövningsnämnden i Lund innehåller också en *upplysning*. Riksrevisionen lämnar en upplysning när den bedömer att det finns viktig och oväntad information i årsredovisningen som den vill fästa uppmärksamhet på. Riksrevisionen lämnar följande upplysning av särskild betydelse. Tidigare inlämnad årsredovisning för 2013, daterad 2014-02-13 var vid avlämnande av revisionsberättelsen inte beslutad och inte heller undertecknad av samtliga nämndordföranden i enlighet med 6 § förordningen (2007:1069) med instruktion för regionala etikprövningsnämnder och 2 kap. 8 § förordningen (2000:606) om årsredovisning och budgetunderlag. Riksrevisionen kunde därför inte inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för ett revisionsuttalande i tidigare avlämnad revisionsberättelse daterad 2014-03-12.

Rymdstyrelsen har, avseende sin årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *reservation*. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Rymdstyrelsen har under 2013 felaktigt finansierat bidragsutbetalningar om 778 000 kronor genom att avräkna anslaget 3:6, anslagsposten 1 *Avgifter till internationella organisationer*. Bidragsutbetalningarna skulle ha finansierats med medel som Rymdstyrelsen erhållit från andra statliga myndigheter. Korrigering av den felaktiga anslagavräkningen

har gjorts i årsredovisningen genom att utgifterna på ovan nämnda anslag minskats. Motsvarande korrigering har inte kunnat göras i statsredovisningssystemet Hermes per 2013-12-31. Detta medför att årets utgående överföringsbelopp i anslagsredovisningen är 778 000 kronor högre än vad som redovisats i Hermes och därmed är anslagsutnyttjandet för högt med motsvarande belopp.

Enligt 2 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheter senast den 22 februari lämna en årsredovisning till regeringen. Rymdstyrelsens årsredovisning för 2013 lämnades till regeringen den 19 mars 2014 och har därmed inkommit för sent.

Även Universitets- och högskolerådet har, avseende sin årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *reservation*. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Universitets- och högskolerådet har inte bruttoredoviserat avgiftsintäkter för högskoleprovet mot anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet*, ap. 1 i enlighet med villkoren för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet för 2013. Avgiftsintäkter för högskoleprovet uppgår till 22 142 000 kronor och kostnader till 20 537 000 kronor. Utgifter och inkomster för anslaget är felaktigt redovisade, vilket även påverkar utgående överföringsbelopp i anslagsredovisningen (1 605 000 kronor för lågt redovisad), intäkt av anslag (1 605 000 kronor för högt redovisad), avräkning med statsverket med tillhörande not (1 605 000 kronor för högt redovisad) samt årets kapitalförändring (1 605 000 kronor för högt redovisad).

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2011:23 Lika betyg, lika kunskap? – En uppföljning av statens styrning mot en likvärdig betygssättning i grundskolan

Riksrevisionen har granskat statens insatser för en likvärdig betygssättning i grundskolan.

Riksdagen har med anledning av regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens styrning mot en likvärdig betygssättning i grundskolan (skr. 2011/12:57) givit regeringen tillkänna att regeringen bör se till att ett bedömningsstöd för den nya betygsskalan skyndsamt tas fram och görs tillgängligt där

sådant material ännu inte finns (bet. 2011/12:UbU12, rskr. 2011/12:174).

Skolverket har i uppdrag att utarbeta olika former av stödmaterial för att underlätta lärarnas arbete med bedömning och betygsättning när det gäller kunskapskraven B och D. I december 2012 publicerade Skolverket handledningen "Betygsskalan och betygen B och D – en handledning". Skolverket har även i uppdrag att bl.a. fortsätta arbetet med olika former av kompetensutveckling och stöd till lärare inom området bedömning och betygsättning. Detta uppdrag ska redovisas senast den 16 juni 2014. Regeringen avser att återkomma i frågan.

RiR 2013:1 Svensk rymdverksamhet – en strategisk tillgång?

Riksrevisionen har granskat genomförandet av svensk rymdverksamhet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om effektivitet i svensk rymdverksamhet (skr. 2012/13:145). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:UbU8, rskr. 2013/14:55).

RiR 2013:11 Statens kunskapsspridning till skolan

Riksrevisionen har granskat om statens spridning av kunskap är effektiv och främjar att utbildningen i skolan i större utsträckning kan bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens kunskapsspridning till skolan (skr. 2013/14:95). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:15 Kränkt eller diskriminerad i skolan – är det någon skillnad?

Riksrevisionen har granskat om statens insatser i form av tillsyn och stöd på ett effektivt sätt bidrar till en god och trygg arbetsmiljö i skolan där elever inte utsätts för kränkande behandling eller trakasserier.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport

om statens insatser för att motverka kränkande behandling i skolan (skr. 2013/14:193). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:16 Statens tillsyn över skolan – bidrar den till förbättrade kunskapsresultat?

Riksrevisionen har granskat om Skolinspektionens tillsyn och kvalitetsgranskning av grund- och gymnasieskolan verkar för en likvärdig utbildning av god kvalitet samt bidrar till goda förutsättningar för förbättrade kunskapsresultat. Granskningen har också syftat till att undersöka om regeringens styrning har skapat goda förutsättningar för Skolinspektionens verksamhet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens tillsyn över skolan (skr. 2013/14:200). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Anslag

Tabell 2.71 UO 17 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
14:1	Bidrag till folkbildningen	3 547		3 547			3 306
13:1	Stöd till idrotten	1 705		1 705	0	0,0	1 705
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 286		1 286	0	0,0	1 279
8:1	Centrala museer: Myndigheter	985		991	6	0,6	956
2:1	Bidrag till Operan, Dramaten, Riksteatern, Dansens Hus, Drottningholms slottsteater och Voksenåsen	958		958			952
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning	460		460			460
6:1	Riksarkivet	350		361	11	3,2	357
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	332		333	1	0,2	332
10:1	Filmstöd	317		332	15	4,7	303
11:5	Stöd till taltidningar	113	9	122	9	7,9	118
	Övriga anslag	2 635		2 635	-1	0,0	2 551
Summa		12 689	9	12 730	41	0,3	12 318

Utgiftsområdet omfattar utgifter för bl.a. folkbildning, ungdomsfrågor, det civila samhället, idrott, teater, dans och musik, museer, utställningar och trossamfund.

Utfallet uppgick till 12 730 miljoner kronor och blev därmed 41 miljoner kronor (0,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 412 miljoner kronor (3,3 procent).

Flytt till nya lokaler medför högre kostnader för Riksarkivet

Utfallet för anslaget 6:1 *Riksarkivet* blev 361 miljoner kronor, vilket är 11 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Det främsta skälet till det högre utfallet är att Landsarkivet i Lund under året haft dubbla hyror och flyttkostnader i samband med att de flyttat sin verksamhet till nya lokaler. Kostnaderna har även blivit högre än beräknat på grund av att en upphandling överklagats.

Stödet till taltidningar högre än anvisat

Utfallet för anslaget 11:5 *Stöd till taltidningar* blev 122 miljoner kronor, vilket var 9 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens

budget. Motsvarande belopp tillfördes anslaget i höständringsbudgeten. Anledningen till detta var att färre taltidningar än planerat producerades i det nya mer kostnadseffektiva taltidnings-systemet. Det beror i sin tur på att teknikskiftet inom taltidningsverksamheten har blivit något försenat. Detta har inneburit att kostnaderna för verksamheten blivit högre än vad regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2013.

Bidragen till folkbildningen har ökat jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 14:1 *Bidrag till folkbildningen* blev 241 miljoner kronor högre än föregående år. Anslaget används främst för statsbidrag till folkbildningen. 2013 tillfördes 161 miljoner kronor som avser särskilt verksamhetsstöd till Studieförbundet Idrottsutbildarna (SISU) för idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet. Denna verksamhet har tidigare finansierats från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Vidare tillfördes anslaget 60 miljoner kronor för en ökning av antalet platser på folkhögskolans allmänna kurs med 1 000 årsplatser.

Filmstödet högre bl.a. på grund av digitalisering Utfallet för anslaget 10:1 Filmstöd blev 332 miljoner kronor, vilket är 29 miljoner kronor högre än föregående år. Det beror på att satsningen på digitalisering av biografier, som tidigare skulle ha avslutats 2014, tidigare lades och i stället har avslutats under 2013. Medel har även utbetalats för stöd till svensk filmproduktion i enlighet med 2013 års filmavtal.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.72 UO 17 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor			
Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9	9
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	107	103
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	20	19
4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	10	4
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	136	125
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	100	71
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32	27
13:5	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15	15
13:6	Insatser för den ideella sektorn	28	25
Summa		457	397

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 457 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 397 miljoner kronor, vilket är 60 miljoner kronor lägre än beslutade bemyndiganden.

Utlåning

Tabell 2.73 UO 17 Utlåning

Miljoner kronor		
Utlåning	Låneram	Lån 2013-12-31
RIKAB, täcka underskott på distributionskontot för tv-distribution	100	0
Nordiska museet ¹	15	3
Summa	115	3

¹ Prop. 2004/05:1, bet. 2004/05:FIU11, rskr. 2004/05:54.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om en låneram på 100 miljoner kronor. Låneramen är till för att täcka underskott på distributionskontot för tv-distribution. Dessutom beslutade riksdagen om en låneram på högst 15 miljoner kronor för lån till viss ombyggnation av Nordiska museet i samband med att de införde fri entré på museet. Utestående lån vid utgången av 2013 var 3 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Riksrevisionen har avseende Nämnden för hemslöjdsfrågors årsredovisning för 2013 *avstått från att uttala sig*. Riksrevisionen avstår från att uttala sig om de inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och de bedömer att möjliga effekter av oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande. Som grund för att avstå från att uttala sig anför Riksrevisionen följande.

Riksrevisionen vill fästa uppmärksamheten på sid 33 och 34 i årsredovisningen som beskriver att Nämnden för hemslöjdsfrågor har undantag från att lämna resultaträkning och balansräkning i årsredovisningen samt att nämndens anslag disponeras och redovisas av annan myndighet. Regleringsbrev Ku 2012/1898/RFS ger undantag från obligatoriska delar av en årsredovisning som behövs för att ge en rättvisande bild av nämndens finansiella ställning, resultat och finansiering i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Det saknas således grund för att göra ett uttalande om den rättvisande bilden.

Riksantikvarieämbetet har, avseende dess årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *upplysning*. Riksrevisionen lämnar en upplysning när den bedömer att det finns viktig och oväntad information i årsredovisningen som den vill fästa uppmärksamhet på.

Riksrevisionen lämnar följande upplysning av särskild betydelse. Riksrevisionen vill fästa uppmärksamheten på sidan 64 i årsredovisningen, där Riksantikvarieämbetet redovisar de negativa ackumulerade resultaten av myndighetens avgiftsbelagda verksamheter. Därutöver redogörs för att underskotten likvidmässigt har finansierats med medel tillhörande oförbrukade bidrag och förutbetalda intäkter.

2.4.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Anslag

Tabell 2.74 UO 18 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÅB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:8	Lantmäteriet	498		499	1	0,1	489
1:5	Boverket	228		212	-15	-6,7	177
2:2	Konsumentverket	116		113	-3	-2,3	113
2:3	Allmänna reklamationsnämnden	31	4	33	3	9,5	32
1:1	Bostadspolitisk utveckling	20		8	-12	-62,3	
1:10	Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	15		4	-11	-75,4	
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	42		1	-41	-98,1	1
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	100		0	-100	-100,3	9
	Övriga anslag	144		130	-14	-9,8	160
Summa		1 193	4	999	-193	-16,2	981

Inom utgiftsområdet ingår utgifter för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande, lantmätarverksamhet och konsumentpolitik. Området innefattar bl.a. myndigheterna Boverket och Lantmäteriet.

Utfallet uppgick till 999 miljoner kronor, vilket är 193 miljoner kronor (16,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 19 miljoner kronor (1,9 procent).

Utbetalningarna för omstrukturering av kommunala bostadsföretag blev låga

Utfallet för anslaget 1:2 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* blev lågt 2013. Stöd ges för att underlätta en ekonomiskt nödvändig omstrukturering av ett kommunalt bostadsföretag eller på annat sätt minska en kommuns bördor av dess åtaganden för boendet. Stöd får bara ges om statens och kommunens åtaganden har reglerats i ett avtal mellan parterna. Under 2013 har en ny ansökan handlagts som avser ett tilläggsavtal med Sorsele kommun om fortsatt rekonstruktion av kommunens bostadsföretag SorseleBo AB. I de avtal som slutits med Ånge och Hagfors kommuner har staten åtagit sig att lämna bidrag till avvecklingskostnader i takt med att kostnaderna uppstår. Totalt utbetalades 1,1 miljoner kronor för sådana ersättningar.

Pajala kommun betalade i januari 2013 tillbaka en del av det stöd de fått. Återbetalningen var en följd av en överenskommelse mellan Pajala kommun och dåvarande Statens bostadskreditnämnd. Inbetalningen var 1,4 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:3 *Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad* blev 1 miljon kronor, vilket är 41 miljoner kronor lägre än vad som anvisats i statens budget. Trots en ökning från 84 beviljade bidrag 2012 till 161 beviljade bidrag 2013 är tillströmningen låg, vilket har inneburit att anslaget inte har utnyttjats fullt ut.

Utfallet för anslaget 1:1 *Bostadspolitisk utveckling* blev 8 miljoner kronor. Det är 12 miljoner kronor (62,3 procent) lägre än anvisat i statens budget, vilket delvis berodde på att insatser påbörjades senare än planerat. Anslaget fördes upp på statens budget 2013 och används för vissa insatser inom det bostadspolitiska området, bl.a. för utredningsverksamhet.

Utfallet för anslaget 1:10 *Stöd gällande utveckling i strandnära lägen* uppgick till 4 miljoner kronor, vilket är 11 miljoner kronor (75,4 procent) lägre än anvisat i statens budget. Kommuner, länsstyrelser, kommunala samverkansorgan och regionala självstyrelseorgan kan ansöka om stöd till planeringsinsatser för att klarlägga om det finns lämpliga områden för

utveckling av landsbygden inom strandnära lägen. Under 2013 har endast 12 utbetalningar av stöd gjorts.

Högre utgifter för Boverket jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:5 *Boverket* blev 15 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget men 36 miljoner kronor högre än föregående år. Det beror till stor del på att Statens bostadskreditnämnd fr.o.m. den 1 oktober 2012 inordnades i Boverket. Med anledning av detta ökades anslaget med 16 miljoner kronor 2013.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.75 UO 18 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	70	18
1:4	Innovativt byggande	30	3
1:5	Boverket	30	27
1:6	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	15	11
1:10	Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	25	4
Summa		170	63

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 170 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 63 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 107 miljoner. Den största avvikelsen är hänförlig till anslaget 1:2 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* och beror främst på en låg tillströmning av ärenden.

Garantier

Tabell 2.76 UO 18 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2013-12-31
Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder m.m.	10 000	1 735
Kreditgarantier för förvärv av bostad	5 000	0
Summa	15 000	1 735

Övriga krediter

Tabell 2.77 UO 18 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Kredit för infriande av Boverkets garantier ¹	Obegränsad	0

¹ Regeringen har beslutat om en obegränsad kredit med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

2.4.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Anslag

Tabell 2.78 UO 19 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	1 542	30	1 537	-5	-0,3	1 471
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	1 400		1 373	-27	-1,9	1 546
1:2	Transportbidrag	449		360	-89	-19,9	391
Summa		3 391	30	3 270	-121	-3,6	3 408

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak medel för hållbara regionala tillväxtinsatser i form av projektverksamhet och olika former av regionala företagsstöd och utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Utfallet blev 3 270 miljoner kronor, vilket är 121 miljoner kronor (3,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utgifterna 138 miljoner kronor (4,0 procent) lägre.

Utfallet för regional tillväxt något lägre än budget och utfallet för 2012

Utfallet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* blev 1 537 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor mindre än anvisat i statens budget. På vårändringsbudgeten 2013 anvisade riksdagen ytterligare 30 miljoner kronor för att stödja vissa län och kommuner som blivit drabbade av den långdragna lågkonjunkturen.

Utfallet för anslaget 1:2 *Transportbidrag* uppgick till 360 miljoner kronor, vilket är 89 miljoner kronor lägre än anvisat. Transportbidrag är en kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor. Bidraget ska också stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Det lägre utfallet beror delvis på ett fortsatt sämre ekonomiskt läge som påverkar företagens försäljning negativt, vilket leder till färre transporter och därmed lägre efterfrågan på transportbidrag.

Utfall för Europeiska regionala utvecklingsfonden förskjuts ofta mellan åren

Utfallet för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013* blev 1 373 miljoner kronor, vilket är 27 miljoner

kronor lägre än anvisat i statens budget och 173 miljoner kronor lägre än föregående år. Utgifterna gäller vanligen fleråriga projekt under programperioden som ofta förskjuts mellan åren.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.79 UO 19 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	2 540	2 064
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	1 589	1 404
Summa		4 129	3 468

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 4 129 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 3 468 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 661 miljoner kronor och är främst hänförlig till anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Övervägande delen av de stöd som beslutas inom ramen för anslaget är antingen fleråriga samverkansprojekt med många olika offentliga och privata aktörer eller fleråriga företagsinvesteringar. De aktörer som kan fatta beslut om framtida åtaganden mot anslaget har därför små möjligheter att påverka stödets utbetalningstakt. Behovet av att fatta långsiktiga beslut, med stöd av bemyndigande, har varit mindre än vad som tidigare beräknats.

2.4.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Anslag

Tabell 2.80 UO 20 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:16	Skydd av värdefull natur	818		807	-11	-1,3	750
1:3	Åtgärder för värdefull natur	620		612	-7	-1,2	615
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	593		600	7	1,2	545
1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	503		497	-6	-1,2	737
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	417		412	-5	-1,1	421
1:1	Naturvårdsverket	370		368	-3	-0,7	368
1:2	Miljöövervakning m.m.	293		291	-2	-0,6	291
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	203		201	-2	-0,7	210
1:7	Internationellt miljösamarbete	189		165	-24	-12,8	169
	Övriga anslag	889		854	-35	-4,0	724
Summa		4 893		4 807	-86	-1,8	4 831

Utgiftsområdet omfattar områdena miljöpolitik och miljöforskning. Området miljöpolitik avser bl.a. frågor som rör klimat, naturvård, havs- och vattenvård. Området miljöforskning består främst av forskning om miljö- och samhällsbyggande vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 4 807 miljoner kronor och är därmed 86 miljoner kronor (1,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 24 miljoner kronor (0,5 procent) lägre. Utfallet för anslaget 1:7 *Internationellt miljösamarbete* blev 165 miljoner kronor, vilket är 24 miljoner kronor (12,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Skillnaden hänför sig främst till att utbetalningen av medlemsavgiften till det europeiska satellitsamarbetet Eumetsat blev lägre än beräknat. Beslut om det nya polära satellitprogrammet har försenats på grund av den ekonomiska krisen i många medlemsländer.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.81 UO 20 Beställningsbemyndigande

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:2	Miljöövervakning m.m.	92	38
1:3	Åtgärder för värdefull natur	210	210
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	812	677
1:5	Miljöforskning	102	100
1:10	Klimatanpassning	60	27
1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	145	77
1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 674	1 164
1:14	Internationellt miljö- och kärnsäkerhetssamarbete med Ryssland	21	8
1:16	Skydd av värdefull natur	25	1
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 350	1 168
Summa		4 491	3 470

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 4 491 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 3 470 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 1 021 miljoner kronor.

Avvikelsen för anslaget 1:13 *Insatser för internationella klimatinvesteringar* beror på att förändringar i marknadsvillkor och valutakurser har påverkat förvärven av utsläppsrätter.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2009:21 Vad är Sveriges utsläppsrätter värda?

Riksrevisionen har granskat Sveriges förväntade överskott av utsläppsutrymme under Kyoto-protokollet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten, inklusive en uppskattning av storleken på det förväntade överskottet av utsläppsrätter, i Årsredovisningen för staten 2012 (skr. 2012/13:101) samt i regeringens skrivelse Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2012/13:75). Ärendet bereds fortsatt inom Regeringskansliet.

RiR 2012:27 Utsläppshandel för att begränsa klimatförändringen – fungerar det?

Riksrevisionen har i samarbete med andra nationella revisionsorgan granskat den europeiska handeln med utsläppsrätter i sju stater, inklusive Sverige.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om utsläppshandel för att begränsa klimatförändringen (skr. 2012/13:105). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:MJU3, rskr. 2013/14:33).

RiR 2013:19 Klimat för pengarna? Granskningar inom klimatområdet 2009–2013

Riksrevisionen har granskat klimatpolitiken och om staten använder sina styrmedel så att utsläppen av växthusgaser minskar i enlighet med målen och till rimliga kostnader.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport

klimat för pengarna (skr. 2013/14:209). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:21 Statens hantering av riksintressen – ett hinder för bostadsbyggande

Riksrevisionen har granskat statens hantering av riksintressen i förhållande till medborgarnas behov av bostäder.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens hantering av riksintressen (skr. 2013/14:211). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.21 Utgiftsområde 21 Energi

Anslag

Tabell 2.82 UO 21 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:5	Energiforskning	1 293		1 143	-150	-11,6	1 259
1:11	Energieffektiviseringsprogram	270		261	-9	-3,4	277
1:1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader	266		259	-7	-2,5	260
1:10	Elberedskap	255		202	-53	-20,9	201
1:9	Energiteknik	170		186	16	9,3	84
1:3	Insatser för uthållig energianvändning	80		74	-6	-7,3	125
1:4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	10		35	25	251,3	34
	Övriga anslag	469	-1	454	-15	-3,2	472
Summa		2 813	-1	2 613	-199	-7,1	2 713

Utgiftsområdet omfattar frågor om tillförsel, distribution och användning av energi och syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Det är främst Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen och Affärsverket Svenska kraftnät som ansvarar för att genomföra åtgärderna inom området.

Utfallet uppgick till 2 613 miljoner kronor och blev därmed 199 miljoner kronor (7,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 minskade utgifterna med 100 miljoner kronor (3,7 procent).

Avbrutna och försenade forskningsprojekt gav lägre utgifter

Utfallet för anslaget 1:5 *Energiforskning* blev 1 143 miljoner kronor, vilket är 150 miljoner kronor lägre än anvisat. Det lägre utfallet beror främst på avbrutna eller försenade forskningsprojekt. Det beror även på förseningar i projekt, t.ex. projekt om elmätningar och kontrollstation 2015, som är en utredning som Statens energimyndighet har gjort om kontrollstationen för elcertifikatsystemet. Utfallet för anslaget 1:5 *Energiforskning* minskade med 117 miljoner kronor jämfört med föregående år.

För anslaget 1:10 *Elberedskap* blev utfallet 202 miljoner kronor, vilket är 53 miljoner kronor lägre än anvisat. Skillnaden beror bl.a. på att planerade projekt flyttats fram till 2014 och att åtgärder för att höja säkerhetsskyddet inte

har kunnat genomföras i planerad omfattning. Det beror även på att installationer av reservverk och att s.k. ö-driftsåtgärder, vilka innebär att en del av elsystemet drivs isolerat utan någon elektrisk koppling till det övriga nätet, inte har kunnat genomföras i planerad omfattning. Affärsverket Svenska kraftnät har främst använt de förbrukade medlen för ersättning till beredskapsreserven, drift och underhåll av beredskapsförråd, säkerhetshöjande åtgärder samt övning och utbildning.

Utfallet för anslaget 1:4 *Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft* blev 25 miljoner kronor högre än vad som anvisades i budgeten, vilket finansierades med ingående anslags-sparande från 2012. Det högre utfallet beror på att utbetalningar gjorts till ett vindkraftsprojekt om storskalig vindkraft i fjällmiljö.

Utgifterna för energiteknik blev högre jämfört med 2012

Utgifterna för anslaget 1:9 *Energiteknik* blev 186 miljoner kronor, vilket är 102 miljoner kronor (121,4 procent) högre än föregående år. Det högre utfallet beror bl.a. på att stödet till innovativ biogas och investeringsstödet till solceller förlängdes till 2013.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.83 UO 21 Beställningsbemyndigande

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:2	Regionala och lokala insatser för energieffektivisering m.m.	120	114
1:3	Insatser för uthållig energianvändning	130	9
1:4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	8	4
1:5	Energiforskning	5 300	1 739
1:7	Planeringsstöd för vindkraft m.m.	5	2
1:9	Energiteknik	205	179
1:10	Elberedskap	300	253
1:11	Energieffektiviseringsprogram	270	177
1:12	Avgifter till internationella organisationer	20	1
Summa		6 358	2 478

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 6 358 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 478 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 3 880 miljoner kronor och den är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:5 *Energiforskning*. Det beslutade beställningsbemyndigandet för detta anslag uppgick till 5 300 miljoner kronor och de utestående åtagandena uppgick till 1 739 miljoner kronor. Avvikelsen på 3 561 miljoner kronor beror på att bemyndigandet innefattade planerade åtaganden för storskaliga demonstrationsanläggningar. Några sådana åtaganden har dock inte ingåtts under 2013.

För anslaget 1:3 *Insatser för uthållig energianvändning* och anslaget 1:11 *Energieffektiviseringsprogram* har beslut om stöd till externa projekt inte fattats i den omfattning som planerats.

Utlåning

Tabell 2.84 UO 21 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2013-12-31
Delågarlån till bolag i vilka Svenska Kraftnät förvaltar statens aktier	300	0

Inom utgiftsområdet uppgår låneramen som riksdagen beslutat om till 300 miljoner kronor. Den har inte utnyttjats.

Inomstatliga lån

Tabell 2.85 UO 21 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2013-12-31
Svenska Kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	8 000	3 775

Inom utgiftsområdet har riksdagen fastställt en låneram på 8 000 miljoner kronor för Svenska kraftnät. Utestående lån vid utgången av 2013 var 3 775 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2013:3 Staten på elmarknaden – insatser för en fungerande elöverföring

Riksrevisionen har granskat statens insatser på elmarknaden. Huvudfrågan för granskningen har varit om staten skapat förutsättningar för en väl fungerande överföring av el.

Regeringen har redovisat sin bedömning av de iakttagelser som Riksrevisionen har gjort i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om staten på elmarknaden – insatser för en fungerande elöverföring (skr. 2013/14:21). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/2014:NU9, rskr 2013/14:172).

RiR 2013:8 Energieffektivisering inom industrin – effekter av statens insatser

Riksrevisionen har genomfört en granskning av Programmet för energieffektivisering i energintensiv industri.

Regeringen har redovisat sina bedömningar av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om energieffektivisering inom industrin – effekter av statens insatser (skr. 2013/14:42). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:NU10, rskr. 2013/14:173).

2.4.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Anslag

Tabell 2.86 UO 22 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Väghållning	22 207		22 107	-100	-0,5	22 048
1:2	Banhållning	15 187		14 813	-374	-2,5	15 007
1:12	Transportstyrelsen	1 988		1 893	-95	-4,8	1 865
1:3	Trafikverket	1 407		1 391	-16	-1,2	1 334
1:14	Trängselskatt i Göteborg	840		668	-172	-20,4	
1:11	Trängselskatt i Stockholm	850		664	-186	-21,9	721
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	349		393	45	12,9	212
	Övriga anslag	1 776	0	1 725	-51	-2,8	1 674
Summa		44 604	0	43 655	-950	-2,1	42 861

Utgiftsområdet omfattar transportpolitiken och politiken för informationssamhället.

Utfallet uppgick till 43 655 miljoner kronor och är därmed 950 miljoner kronor (2,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 794 miljoner kronor (1,9 procent).

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägs- trafik, sjöfart och luftfart samt för att bygga och driva statliga vägar och järnvägar. Hur mycket Trafikverket investerar bestäms av anvisade anslag, de lån som Trafikverket tar upp och tillskott de får via medfinansiering i form av externa bidrag. Det utfall som redovisas här är endast den verksamhet som är finansierad med anslag.

Utgifterna för investeringar som finansieras med trängselskatt blev lägre

Utfallet för anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* blev 664 miljoner kronor, vilket är 186 miljoner kronor (21,9 procent) lägre än budgeterat. Anslaget används huvudsakligen till investeringar i Förbifart Stockholm och andra väganknutna projekt i Stockholmsområdet, i enlighet med den s.k. Stockholms-överenskommelsen. Anslaget finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskatten Stockholm. De anvisade medlen på statens budget är en beräkning av hur stora

intäkterna från trängselskattesystemet förväntas bli. Orsaken till att utfallet avviker från budget är främst att Förbifart Stockholm försenats och investeringarna varit lägre än beräknat.

Det nya anslaget 1:14 *Trängselskatt i Göteborg* fördes upp på statens budget 2013. Utfallet för anslaget blev 668 miljoner kronor, vilket är 172 miljoner kronor (20,4 procent) lägre än anvisat. Anslaget används i huvudsak till investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg. Några sådana investeringar är Västlänken och en ny vägtunnel under och järnvägsbro över Göta älv vid Marieholm som ska finansieras med intäkter från trängselskatten. Anslaget finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskatten i Göteborg. Anslagskonstruktionen är densamma som för trängselskatteanslaget för Stockholm.

Högre utgifter för drift och underhåll

Utfallet för anslaget 1:1 *Väghållning* blev 22 107 miljoner kronor, vilket är 59 miljoner kronor (0,3 procent) högre än 2012. Drift och underhållsutgifterna för det statliga vägnätet och tillhörande gång- och cykelvägar uppgick till 9 912 miljoner kronor, vilket är 603 miljoner kronor (6,4 procent) mer än 2012.

Tabell 2.87 Väghållning

Miljoner kronor

	2013	2012
Drift och underhåll	9 912	9 309
Investeringar i nationell plan	6 127	7 164
Investeringar i regional plan	2 613	2 415
Bärlighet och tjälsäkring	1 589	1 507
Statsbidrag till enskild väg	1 048	1 044
Övrigt	818	609
Totalt för anslaget 1:1 Väghållning	22 107	22 048

Investeringar i den s.k. nationella planen inkluderar både investeringar och förbättringar i det nationella stamvägnätet och tillhörande gång- och cykelvägar samt åtgärder för förbättrad miljö längs det befintliga vägnätet. Dessa utgifter uppgick till 6 127 miljoner kronor, en minskning med 1 037 miljoner kronor (8,1 procent) jämfört med 2012. Investeringarna i de regionala planerna ökade med 198 miljoner kronor (8,1 procent) till 2 613 miljoner kronor.

Stora vägprojekt som ingår i den nationella planen och som pågått under 2013 är E18 Hjulsta–Kista och E20 Norra länken.

Tabell 2.88 Banhållning

Miljoner kronor

	2013	2012
Investeringar i nationell plan	5 417	6 273
Drift, underhåll och trafikledning	7 594	6 974
Räntor och återbetalning av lån	1 271	1 270
Bidrag till Inlandsbanan och Öresundsbro Konsortiet	419	397
Övrigt	112	93
Totalt för anslaget 1:2 Banhållning	14 813	15 007

Utfallet för anslaget 1:2 *Banhållning* blev 14 813 miljoner kronor, vilket är 195 miljoner kronor (1,3 procent) lägre än 2012. Investeringar i den nationella planen minskade med 856 miljoner kronor (13,6 procent) samtidigt som utgifterna för drift, underhåll och trafikledning ökade med 620 miljoner kronor (8,9 procent).

Stora banprojekt som ingår i den nationella planen och som har pågått under 2013 är Mälardalen, Hallandsåsen och Dubbelspår genom Gamla Uppsala.

TEN-T bidrog med 260 miljoner kronor till Hallandsåsen

EU ger årligen bidrag till projekt och studier för investeringar i transportinfrastruktur som ingår i det transeuropeiska transportnätverket (TEN-T). Bidragen från EU betalas in på statens budgets inkomstsida (inkomsttitel 6511) och de aktuella projektens utfall belastar sedan anslaget 1:10 *Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk*. Bidragen från EU är en medfinansiering som utökar den totala ramen för Sveriges investeringar i transportinfrastruktur. Utfallet för anslaget blev 393 miljoner kronor, vilket är 182 miljoner kronor högre än 2012. Under året har 260 miljoner kronor använts till att slutföra projektet Hallandsåsen. Detta projekt fick ingen medfinansiering 2012.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.89 UO 22 Beställningsbemyndigande

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:1	Väghållning	30 400	27 484
1:2	Banhållning	84 000	74 718
1:7	Trafikavtal	7 500	2 271
1:11	Trängselskatt i Stockholm	7 500	1 229
1:14	Trängselskatt i Göteborg	3 300	1 828
	Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	205	116
2:2	Grundläggande betaltjänster	60	11
2:3	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	240	143
2:5			
Summa		133 205	107 801

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 133 205 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 107 801 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 25 404 miljoner kronor och den är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:1 *Väghållning*, 1:2 *Banhållning*, 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* och 1:7 *Trafikavtal*.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 1:1 *Väghållning* uppgick till 30 400 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 27 484 miljoner kronor. Avvikelsen beror framför allt på att det

under året har uppstått senareläggningar och tidsförskjutningar i investeringsprojekt. Detta har medfört att kontrakt inte har tecknats eller tecknats i mindre omfattning än vad som prognostiserats.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 1:2 *Banhållning* uppgick till 84 000 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 74 718 miljoner kronor. Avvikelsen beror framför allt på att det för den satsning på banhållning som gjordes i budgetpropositionen för 2013 var svårt att beräkna omfattningen av de ekonomiska åtagandena.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 1:11 *Trängselskatt Stockholm* uppgick till 7 500 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 229 miljoner kronor. Avvikelsen på 6 271 miljoner kronor beror på att investeringar förskjutits och avtal därmed inte kunnat tecknas som planerat.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 1:7 *Trafikavtal* uppgick till 7 500 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 271 miljoner kronor. Avvikelsen på 5 229 miljoner kronor beror på att ett nytt avtal om Gotlandstrafiken inte tecknades under 2013 som planerat.

Utlåning

Tabell 2.90 UO 22 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2013-12-31
A-train AB ¹	1 000	1 000
Svedab ²	5 300	5 191
Swedavia AB ³	2 313	0
Summa	8 613	6 191

¹ Prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436.

² Prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:TU1, rskr. 2009/10:117. Låneramen för Svedab AB är 3 361 miljoner kronor exklusive räntor och mervärdesskatt.

³ Prop. 2009/10:16, bet. 2009/10:TU7, rskr. 2009/10:114.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 8 613 miljoner kronor för utlåning. Utestående lån vid utgången av 2013 var 6 191 miljoner kronor.

Lånet till Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab), får enligt riksdagens beslut uppgå till 3 361 miljoner kronor i 2009 års priser och därutöver mervärdesskatt och ränta. Lånet uppgår vid utgången av 2013 till 5 191 miljoner kronor. Enligt de beräkningar

som Svedab lämnat uppgår mervärdesskatten till 230 miljoner kronor och räntan till 1 643 miljoner kronor i löpande priser, fram till den 31 december 2013. Utnyttjad ram exklusive dessa poster är därmed 3 318 miljoner kronor i löpande priser.

När Swedavia AB bildades 2010 tog bolaget över Luftfartsverkets infrastrukturlån på 3 240 miljoner kronor. Låneramen har minskat i takt med att de har betalat tillbaka lånet och under 2013 har lånet slutamorterats.

Garantier

Tabell 2.91 UO 22 Garantier

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående åtaganden 2013-12-31
Kreditgaranti till Öresundsbro Konsortiets upplåning ¹	Obegränsad	19 697
Kapitaltäckningsgaranti Arlandabanan Infrastructure AB ²		
Kapitaltäckningsgaranti Svedab ³		
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Posten AB (inkl. Posten Logistik AB, Posten Meddelande AB) ⁴	Obegränsad	6 234
Summa		25 930

¹ Prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379.

² Prop. 1995/96:65, bet. 1995/96:TU5, rskr. 1995/96:97.

³ Prop. 1992/93:100, bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50.

⁴ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per den 31 december 2012.

Inomstatliga lån

Tabell 2.92 UO 22 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2013-12-31
Prioriterade vägprojekt m.m.	9 506	6 982
Prioriterade järnvägsprojekt m.m.	35 444	34 259
Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	835	240
Luftfartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	1 500	0
Summa	47 285	41 241

Riksdagen har fattat beslut om låneramar på 47 285 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2013 var 41 241 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2011:4 IT inom statsförvaltningen – har myndigheterna på ett rimligt sätt prövat frågan om outsourcing bidrar till en ökad effektivitet?

Riksrevisionen har granskat om myndigheterna gjort rimliga prövningar om de själva ska producera den IT-kapacitet myndigheten behöver eller om de ska outsourca hela eller delar av den.

Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

RiR 2012:21 Statens satsningar på transportinfrastruktur – valuta för pengarna?

Riksrevisionen har granskat regeringens och dess myndigheters arbete inom transportområdet.

Regeringen har redogjort för vidtagna åtgärder med anledning av de granskningar Riksrevisionen genomfört inom ramen för Riksrevisionens granskningsstrategi. Infrastrukturen på nya villkor i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens satsningar på transportinfrastruktur (skr. 2012/13:131).

Regeringen har under denna och den föregående mandatperioden vidtagit åtgärder för att reformera och effektivisera transportområdet. Detta har inneburit omstrukturering av myndigheterna inom området, anpassning av regelverk och en förändrad styrning av myndigheternas verksamhet. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2013:5 Staten på telekommarknaden

Riksrevisionen har granskat statens roll på telekommarknaden och om de statliga insatserna på ett effektivt sätt bidragit till att riksdagens intentioner för marknaden uppnås i ett långsiktigt perspektiv.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om staten på telekommarknaden (skr. 2013/14:32). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:TU7, rskr. 2013/14:168).

RiR 2013:18 Tågförseeningar – orsaker, ansvar och åtgärder

Riksrevisionen har granskat om regeringen har gett myndigheter och aktörerna på järnvägsmarknaden förutsättningar och incitament som bidrar till järnvägens punktlighet. Vidare har Riksrevisionen granskat om ansvariga myndigheter har åtgärdat, följt upp och återrapporerat förekommande brister som har betydelse för punktligheten.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om tågförseeningar (skr. 2013/14:201). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Anslag

Tabell 2.93 UO 23 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:10	Gårdsstöd m.m.	5 819		5 918	99	1,7	5 922
1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 200		3 175	-26	-0,8	3 002
1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 780		2 385	-395	-14,2	2 659
1:12	Finansiella korrigeringar m.m.	190		173	-17	-9,1	429
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	258		88	-170	-65,9	175
	Övriga anslag	4 343	1	4 267	-75	-1,7	4 199
Summa		16 591	1	16 006	-585	-3,5	16 387

Utgiftsområdet omfattar bl.a. verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, skog, djur, landsbygd och rennäring samt samefrågor.

Utfallet uppgick till 16 006 miljoner kronor och är därmed 585 miljoner kronor (3,5 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 minskade utgifterna med 380 miljoner kronor (2,3 procent).

Svagare krona medför högre gårdsstöd än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* blev 5 918 miljoner kronor, vilket är 99 miljoner kronor (1,7 procent) högre än anvisat i statens budget. Orsaken är i huvudsak att den svenska kronan blev något svagare i förhållande till euron än beräknat i budgeten. Stödrätternas värde är bestämda i euro men betalas ut i kronor. Därför varierar de beroende på vilken kurs som är fastställd vid utbetalningen.

Utgifterna under anslaget 1:19 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* blev 395 miljoner kronor (14,2 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken är att utbetalningstakten blivit lägre än vad som antogs i regeringens budget.

Utgifterna under anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* blev 170 miljoner kronor (65,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. Orsaken är främst att behovet av offentlig lagring varit lågt till följd av fortsatt höga världsmarknadspriser.

Brister i blockdatabasen orsakade finansiella korrigeringar

Utfallet för anslaget 1:12 *Finansiella korrigeringar m.m.* uppgick till 173 miljoner kronor, vilket är 255 miljoner kronor lägre än 2012. Från och med december 2011 t.o.m. februari 2013 har Jordbruksverket återbetalat ca 849 miljoner kronor till EU på grund av anmärkningar mot den svenska tillämpningen av gårdsstödet m.m. för stödåren 2005–2008. Detta har finansierats dels genom att anslaget 1:12 *Finansiella korrigeringar m.m.* belastats med 570 miljoner kronor, dels genom att belasta inkomsttitel 2714 Sanktionsavgifter m.m. med 279 miljoner kronor (se övriga inkomster). Under 2013 återbetalade Jordbruksverket 173 miljoner kronor, vilket var 245 miljoner kronor lägre än 2012.

Beställningsbemyndiganden**Tabell 2.94 UO 23 Beställningsbemyndiganden**

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:2	Insatser för skogsbruket	70	29
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	85	85
1:13	Strukturstöd till fisket m.m.	63	34
1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	166	119
1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 098	3 297
1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 839	2 994
1:25	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 200	780
Summa		9 521	7 338

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 9 521 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 7 338 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 2 183 miljoner kronor och är främst hänförliga till anslagen 1:18 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och 1:19 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Anledningen är att färre pågående miljöersättningar inom landsbygdsprogrammet än vad som beräknats blev aktuella för förlängning. Dessutom blev antalet ansökningar om förlängning färre än beräknat.

De utestående åtagandena för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter* överstiger det beslutade bemyndigandet med ett mindre belopp (170 000 kronor).

Garantier**Tabell 2.95 UO 23 Garantier**

Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående Åtaganden 2013-12-31
Programgarantier		2

Övriga krediter**Tabell 2.96 UO 23 Övriga krediter**

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Viltvårdsfondens kredit i Riksgäldskontoret	5	0

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision**RiR 2013:12 Skattekontroll - en fråga om förtroende för offentlig förvaltning**

Riksrevisionen har granskat skattekontroll och hantering av vissa skatter i statliga myndigheter och kommuner.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om Skattekontroll av statliga myndigheter och kommuner (skr. 2013/14:88). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:SkU21, rskr. 2013/14:203).

RiR 2013:13 Landsbygdsprogrammet – från jordbruksstöd till landsbygdsstöd?

Riksrevisionen har granskat om regeringen och berörda myndigheter effektivt verkat för att nå målen för Landsbygdsprogrammet.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om det svenska landsbygdsprogrammet 2007–2013 (skr. 2013/14:158). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.4.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Anslag

Tabell 2.97 UO 24 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 224		2 239	15	0,7	2 015
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	599		599			473
1:5	Näringslivsutveckling m.m.	580		571	-9	-1,5	580
1:22	Bidrag till företagsutveckling och innovation	260		260			135
2:3	Exportfrämjande verksamhet	244		242	-2	-0,8	243
1:4	Tillväxtverket	244		237	-7	-2,9	356
1:8	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	218		217	-2	-0,8	213
2:4	Investeringsfrämjande	58		90	33	56,2	58
1:12	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	12	3	15	3	29,4	12
1:21	Finansiering av rättegångskostnader	18		9	-9	-50,0	0
	Övriga anslag	796		769	-28	-3,5	1 798
Summa		5 253	3	5 248	-5	-0,1	5 882

Utgiftsområdet omfattar näringspolitik, politik för utrikeshandel samt politik för handels- och investeringsfrämjande.

Utfallet uppgick till 5 248 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor (0,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 blev utfallet 634 miljoner kronor (10,8 procent) lägre.

Högre utgifter för forskning och utveckling genom Vinnova

Utfallet för anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* uppgick till 2 239 miljoner kronor, vilket är 15 miljoner kronor (0,7 procent) högre än vad som anvisats i budgeten och 224 miljoner kronor (11,1 procent) högre än föregående år. Ökningen jämfört med föregående år beror bl.a. på satsningar på gruv-, mineral- och stålforskning, test- och demonstrationsanläggningar och strategiska innovationsområden.

Högre utgifter för institutens strategiska kompetensmedel

Utfallet för anslaget 1:3 *Institutens strategiska kompetensmedel m.m.* uppgick till 599 miljoner kronor, vilket är i nivå med vad som anvisats i

budgeten. Utfallet var 126 miljoner kronor (26,6 procent) högre än föregående år. Med institut avses här industriforskningsinstitutet med ägande under RISE Research Institutes of Sweden AB. Det högre utfallet jämfört med föregående år beror bl.a. på en satsning på ett nytt institut för forskning om processutveckling och katalys.

Överföring av anslagsmedel från Tillväxtverket till företagsutveckling och innovation

Utfallet för anslaget 1:22 *Bidrag till företagsutveckling och innovation* uppgick till 260 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget. Utfallet är 125 miljoner kronor (92,6 procent) högre än föregående år. Ökningen jämfört med föregående år beror på att 125 miljoner kronor överförts från anslaget 1:4 *Tillväxtverket* för att finansiera verksamheten i det sammanslagna bolaget Almi-innovationsbron.

Utfallet för anslaget 1:4 *Tillväxtverket* uppgick till 237 miljoner kronor, vilket är 7 miljoner kronor (2,9 procent) lägre än vad som anvisats i budgeten. Utfallet är 119 miljoner kronor (33,4 procent) lägre än föregående år, vilket beror på ovan nämnda överföring av anslagsmedel.

Kostnaderna för finansiering av likvidatorer högre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:12 *Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer* uppgick till 15 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor högre än vad som anvisats i budgeten. Anslaget ökades med 3 miljoner kronor i vårändringsbudgeten eftersom utbetalningarna till likvidatorer som har till uppgift att avveckla företag bedömdes bli högre än vad som hade beräknats i budgetpropositionen.

Kostnaderna för finansiering av rättegångskostnader lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:21 *Finansiering av rättegångskostnader* uppgick till 9 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor (50,0 procent) lägre än vad som beräknades i budgeten. Föregående års utfall för anslaget var lägre än 1 miljon kronor. Utfallet för anslaget är svårt att prognostisera eftersom utbetalningarna är beroende av utgången i olika domstolsförhandlingar där Konkurrensverket för statens talan.

Icke medgivet överskridande av anslaget för investeringsfrämjande

Utfallet för anslaget 2:4 *Investeringsfrämjande* uppgick till 90 miljoner kronor. De anvisade medlen på statens budget har överskridits med 33 miljoner kronor (56,2 procent). Överskridandet beror på en avsättning för återkrav av EU-medel i samband med avveckling av Myndigheten för utländska investeringar i Sverige.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.98 UO 24 Beställningsbemyndigande

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2013-12-31
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500	1 969
1:5	Näringslivsutveckling m.m.	485	418
1:9	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	6	4
2:3	Exportfrämjande verksamhet	20	0
Summa		3 011	2 390

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat beställningsbemyndiganden om 3 011 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 2 390 miljoner kronor. Avvikelsen mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 621 miljoner kronor.

För anslaget 1:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* beror avvikelsen framför allt på att gjorda åtaganden är lägre än vad de beräknades bli till följd av den forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151).

Beställningsbemyndigandet för anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* har inte behövt tas i anspråk då verksamheten lagts om i den del som tidigare bedömdes medföra behov av att besluta om åtaganden som kräver framtida anslag.

Utlåning

Tabell 2.99 UO 24 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2013-12-31
AB Svensk Exportkredit	100 000	0
Civila flygutvecklingsprojekt ¹	1 110	330
SAS ²	749	0
Summa	101 859	330

¹ Prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:FIU11.

² Prop. 2012/13:46, bet. 2012/13:NU10.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar för utlåning på 101 859 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2013 var 280 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 2.100 UO 24 Garantier
Miljoner kronor

Garanti	Garantiram	Utestående Åtaganden 2013-12-31
Exportkreditgarantier	500 000	259 846
Investeringsgarantier	10 000	4 201
Kreditgarantier till AB Svensk Exportkredit för upplåning	250 000	0
Grundförförbindelse Svenska skeppshypotekskassan ¹	350	350
Grundförförbindelse Fonden för den mindre skeppsfarten ²	55	55
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Sveaskog AB ³	Obegränsad	662
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Vattenfall AB ³	Obegränsad	462
Pensionsgaranti (inkl efterborgen), Nordea AB (f.d Postgirot) ³	Obegränsad	303
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Svenska Skogsplantor ³	Obegränsad	26
Pensionsgaranti SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut ³	Obegränsad	20
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Teracom ³	Obegränsad	1
Pensionsgaranti Svensk Maskinprovning AB ³	Obegränsad	5
Summa		265 932

¹ Lagen (1980:1097) om svenska skeppshypotekskassan.

² Prop. 2003/04:128, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273.

³ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statlig borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, bet. 1991/92:FiU31, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per den 31 december 2012.

Övriga krediter

Tabell 2.101 UO 24 Övriga krediter
Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
Exportkreditnämnden upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning	Obegränsad	0

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Avvecklingsmyndigheten för utländska investeringar i Sverige har, avseende dess årsredovisning för 2013, fått en revisionsberättelse med *reservation*. Riksrevisionen uttalar sig med reservation om den drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att de inte är genomgripande för årsredovisningen eller om Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Avvecklingsmyndigheten för Myndigheten för utländska investeringar i Sverige m.m. redovisar ett otillåtet anslagsöverskridande på anslaget 2:4 *Investeringsfrämjande* anslagspost 2 med 32 579 000 kronor. Överskridandet beror på ett bokfört förväntat återkravsanspråk avseende projekt som finansierats med medel från EU:s regionala strukturfonder och som Myndigheten för utländska investeringar i Sverige intäktsfört under perioden 2008–2012.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2013:10 Statens främjandeinsatser för export

Riksrevisionen har granskat statens insatser för export.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om statens främjandeinsatser för export (skr. 2013/14:55). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2013/14:NU13, rskr. 2013/14:175).

2.4.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Anslag

Tabell 2.102 UO 25 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	85 603		85 603	0	0,0	81 975
1:2	Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	3 297	9	3 306	9	0,3	3 157
1:3	Bidrag till organisationer inom det kommunalekonomiska området	5		5			7
Summa		88 906	9	88 915	9	0,0	85 138

Utgiftsområdet omfattar merparten av statens bidrag till kommuner och landsting.

Utfallet uppgick till 88 915 miljoner kronor och blev därmed 9 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 ökade utgifterna med 3 776 miljoner kronor (4,4 procent).

Kommuner och landsting kompenseras för minskade skatteintäkter

Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* används för att ge kommuner och landsting goda och likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Utgifterna uppgick till 85 603 miljoner kronor, vilket är 3 627 miljoner kronor mer än 2012. Ökningen beror framför allt på ekonomiska regleringar för att kompensera kommuner och landsting för det höjda grundavdraget för pensionärer och den sänkta fastighetsavgiften för hyreshusenheter, vilket ger minskade skatteintäkter till kommuner och landsting. Bidragen till kommunerna uppgick till 61 153 miljoner kronor, en ökning med 2 829 miljoner kronor (4,9 procent). Bidrag till landstingen uppgick till 24 450 miljoner kronor, en ökning med 799 miljoner kronor (3,4 procent).

Anslaget 1:2 *Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader* används för att jämna ut kostnaderna mellan kommuner för verksamhet de utför enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. Bidraget finansieras med en utjämningsavgift för kommuner, som redovisas på budgetens inkomstsida (inkomstitel 7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader). På höständeringsbudgeten anvisades ytterligare 9 miljoner kronor eftersom Statistiska centralbyrån i juni 2013

gjort slutliga beräkningar av LSS-kostnaderna som visade att bidraget till bidragsberättigade kommuner skulle överstiga anvisade medel. Den utjämningsavgift som övriga kommuner betalar till staten ökade med motsvarande belopp och redovisas mot inkomstitel.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2012:25 Den kommunala ekonomin och hållbara offentliga finanser

Riksrevisionen har granskat om regeringen har identifierat och analyserat kommunsektorns långsiktiga finansieringsproblem.

Regeringen har redovisat vidtagna åtgärder med anledning av granskningsrapporten i regeringens skrivelse Riksrevisionens rapport om den kommunala ekonomin och hållbara offentliga finanser (skr. 2012/13:127). Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2012/13:FiU20, rskr. 2012/13:300).

2.4.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Anslag

Tabell 2.103 UO 26 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÄB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Räntor på statsskulden	22 028		16 694	-5 334	-24,2	27 299
1:3	Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning	130		77	-53	-40,8	82
1:2	Oförutsedda utgifter	10		3	-7	-70,6	1
Summa		22 168		16 774	-5 394	-24,3	27 381

Utgiftsområdet omfattar främst räntor på statsskulden, men också Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning. I utgiftsområdet ingår även ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter.

Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av det utgiftstak som riksdagen har beslutat om. Regeringen får enligt 3 kap. 9 § budgetlagen besluta att anslag för räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden.

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 16 774 miljoner kronor och är därmed 5 394 miljoner kronor (24,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2012 minskade utgifterna med 10 607 miljoner kronor (38,7 procent).

Utgifterna för statsskuldräntor påverkas främst av statsskuldens storlek, räntenivåer och växelkurser. De påverkas också av tekniska faktorer till följd av Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Riksgäldskontoret redovisar mot anslag enligt utgiftsmässiga principer. Redovisningen är ett netto av inkomster och utgifter i Riksgälds-

kontorets upplåningsverksamhet. Därmed påverkas utfallet av realiserade valutakursdifferenser, men inte orealiserade. Utfallet påverkas inte av Riksgäldskontorets nettoutlåning eftersom anslaget nettoredovisas. Högre ränteutgifter som beror på att statsskulden ökar till följd av större nettoutlåning motsvaras av en lika stor ökning av ränteinkomsterna. Inkomsterna redovisas under posten Räntor på in- och utlåning. Se tabell 2.104 nedan.

Valutakursvinsterna högre än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 16 694 miljoner kronor, vilket är 5 334 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Utgifterna för räntor på lån i svenska kronor blev 1 260 miljoner kronor lägre än beräknat. Räntorna på lån i utländsk valuta blev 452 miljoner kronor lägre än väntat.

I statens budget beräknades inkomster av överkurser vid emission uppgå till 500 miljoner kronor. Utfallet blev däremot utgifter till följd av underkurser vid emission med 806 miljoner kronor, dvs. en skillnad på 1 306 miljoner kronor.

Tabell 2.104 Räntor på statsskulden 2009–2013, fördelning på anslagets komponenter

Miljarder kronor

	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013
Räntor på lån i svenska kronor	25,0	22,8	29,3	28,9	24,0	22,7	-1,3
Räntor på lån i utländsk valuta ¹	7,7	3,4	3,2	2,9	2,0	1,5	-0,5
Över- (-)/underkurser (+) vid emission	-10,8	-11,2	-6,0	-9,5	-0,5	0,8	1,3
<i>Summa räntor</i>	<i>21,9</i>	<i>15,0</i>	<i>26,6</i>	<i>22,3</i>	<i>25,5</i>	<i>25,1</i>	<i>-0,4</i>
Räntor på in- och utlåning ¹	-6,5	-7,8	-5,7	-4,7	-5,0	-4,2	0,8
Valutakursförluster (+)/vinster (-)	13,9	7,8	3,8	-2,9	-1,0	-10,3	-9,3
Kursförluster (+)/vinster (-)	1,6	8,1	9,8	12,5	2,5	6,1	3,6
Övrigt	0,2	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Summa ränteutgifter	31,1	23,3	34,4	27,3	22,0	16,7	-5,3

¹ Räntor på lån till Riksbanken och på lån till andra länder (0,8 miljarder kronor 2013) är bruttoredovisade, till skillnad från i Riksgäldskontorets årsredovisning.

**Tabell 2.105 Räntor och valutakurser 2009–2013
årsgenomsnitt**

	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	SB 2013	Utfall 2013
Ränta 5 år %	2,5	2,3	2,3	1,1	1,6	1,6
Ränta 6 mån %	0,4	0,6	1,7	1,2	1,4	0,9
TCW- index ¹	140,2	129,3	122,3	120,9	119,0	117,1
SEK/EUR	10,62	9,54	9,03	8,71	8,50	8,65
SEK/USD	7,65	7,20	6,50	6,78	6,89	6,51

¹ Total Competitiveness Weights, ett mått på kronans värde mot en korg av andra valutor.

Den största avvikelser från beräkningen i budgeten är valutakursvinsterna (netto), som blev 9 313 miljoner kronor högre än beräknat. Hur stora valutakursvinster respektive -förluster det blir beror på när lån i utländsk valuta förfaller och hur valutakurserna rört sig jämfört med när lånen togs upp. Dessutom påverkas posten av Riksgäldskontorets derivataffärer till eventuella placeringar i utländska valutor. Derivataffärerna görs för att anpassa sammansättningen i valutaskulden till det gällande riktvärdet. Kursförlusterna (netto) blev 3 579 miljoner kronor högre än budgeterat. Kursförluster uppstår när Riksgäldskontoret löser in lån i förtid, om lånen har en högre kupongränta än marknadsräntan vid återköpstillfället. Kursvinster uppstår vid motsatt förhållande. Byten som leder till kursförluster gör att ränteutgifterna blir lägre kommande år, eftersom Riksgäldskontoret ersätter lån som har höga årliga räntebetalningar med lån som har lägre

årliga räntebetalningar. Sett över en längre tidsperiod påverkas alltså inte ränteutgifterna.

Skadestands- och ersättningsanspråk mot staten belastar anslaget Oförutsedda utgifter

Utgifterna för anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter* uppgick till 2,9 miljoner kronor. I budgeten anvisades 10 miljoner kronor.

Anslaget är avsett för oförutsedda utgifter som är så brådskande att ärendet inte hinner underställas riksdagen samtidigt som utgifterna inte lämpligen kan täckas av andra anslagsändamål. Regeringen beslutar i varje enskilt fall om när medel från anslaget ska tas i anspråk. Finansiering av utgifter från anslaget ska ske genom indragning från något annat anslag. Under 2013 utnyttjades 2,9 miljoner kronor av anslaget för utbetalning på grund av skadestands- och ersättningsanspråk mot staten. För att finansiera dessa utgifter gjordes indragningar på:

- utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, anslaget 1:2 *Kammarkollegiet* med 1 715 925 kronor,
- utgiftsområde 8 Migration, anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden*, med 500 000 kronor, och
- utgiftsområde 5, anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet*, med 721 648 kronor.

Högre valutakursvinster bidrog till lägre räntor på statsskulden jämfört med 2012

Utgifterna på utgiftsområdet blev 10 607 miljoner kronor (38,7 procent) lägre än 2012. Det beror främst på att utgifterna för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 10 604 miljoner kronor (38,8 procent) lägre. Det lägre utfallet beror främst på högre valutakursvinster på skulden i utländsk valuta. Dessutom bidrog lägre kursförluster och lägre räntor på lån i svenska kronor till det lägre utfallet. Åt motsatt håll verkade att det föregående år uppstod inkomster till följd av överkurser vid emission, medan det innevarande år har uppstått utgifter till följd av underkurser vid emission. Låga marknadsräntor som beror på den utdragna lågkonjunkturen i världsekonomin har också bidragit till att sänka statens ränteutgifter.

2.4.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Anslag

Tabell 2.106 UO 27 Avgiften till Europeiska unionen

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2013	ÅB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	33 494	4 622	37 412	3 918	11,7	31 452
Summa		33 494	4 622	37 412	3 918	11,7	31 452

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för EU-budgeten.

EU-budgeten beslutas årligen inom en flerårig budgetram. Eftersom EU-budgetens inkomster och utgifter ska balansera och merparten av inkomsterna utgörs av avgifter från medlemsländerna styr EU-budgetens utgiftsnivå i hög grad utgiftsnivån inom utgiftsområde 27. Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, såsom:

- faktisk uppbörd av tullar och importavgifter,
- revideringar av medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI),
- revideringar av baser för mervärdesskatt,
- utfallet av EU-budgeten för tidigare år, och
- ändringsbudgetar på unionsnivå.

Utfallet uppgick till 37 412 miljoner kronor och är därmed 3 918 miljoner kronor (11,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Under 2012 beslutades sent om två ändringsbudgetar på unionsnivå som rekvirerades av kommissionen under 2013 och därmed påverkade utfallet för 2013. Utfallet påverkades även av en högre beslutad årsbudget i EU för 2013 och av omfattande ändringsbudgetar på unionsnivå.

Anslaget tillfördes 4 622 miljoner kronor i vår- och höständringsbudgetarna med anledning av de förväntade utgiftsökningarna i EU:s årsbudget för 2013 och ändringsbudgetar på unionsnivå. Utfallet för 2012 blev högre än anvisade medel för anslaget, vilket också innebar att ett underskott fördes över till 2013. Jämfört med 2012 ökade avgiften till EU med 5 960 miljoner kronor (18,9 procent). Sveriges avgift till EU redovisas utförligare i avsnitt 6.6 Redovisning av samtliga EU-medel.

2.4.28 Förändring av anslagsbehållningar

Tabell 2.107 Förändringar av anslagsbehållningar exkl. UO 26 Statsskuldräntor m.m. 2009–2013

Miljoner kronor

	2009	2010	2011	2012	2013
Ingående ramöverföringsbelopp 2013-01-01	37 003	45 320	47 421	27 571	20 465
Anvisat i statens budget (UO 1–27 exkl. UO 26)	734 948	787 451	784 476	794 788	812 303
Ändringsbudget	39 143	7 487	1 734	4 848	10 897
Utnyttjade medgivna överskridanden	108	171	235	351	0
Indragningar	-21 075	-29 959	-39 330	-23 386	-14 541
Utfall	744 807	763 028	766 987	783 706	810 614
Utgående ramöverföringsbelopp 2013-12-31	45 320	47 443	27 550	20 465	18 510
Förändring av anslagsbehållningar	8 316	2 123	-19 871	-7 106	-1 955

Anm.: Tekniska justeringar medför att ingående överföringsbelopp inte stämmer med utgående överföringsbelopp 2010–2012. Justeringarna har rättats retroaktivt och medför att indragningar 2012 har justerats med 25 miljoner kronor. Dessa indragningar på 25 miljoner kronor avviker med samma belopp från indragningarna i årsredovisningen för staten 2012.

Anslagen i statens budget är ramanslag. Ramanslagen kan både överskridas och sparas till kommande år. I statens budget budgeteras därför även förändring av anslagsbehållningar. Denna budgetpost är inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Minskning av anslagsbehållningar. Posten har de senaste åren varit negativ eftersom regeringen beräknat att anslagsbehållningarna ska öka. Regeringen beräknade posten till -3 004 miljoner kronor i budgeten för 2013. Det innebär en budgeterad ökning av anslagsbehållningarna. Posten utgör ett netto av anslagsbehållningar från föregående budgetår, sparade medel från aktuellt budgetår och utnyttjande av anslagskrediter. I redovisningen av det slutliga utfallet ingår däremot förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit i utgifterna för respektive anslag och utgiftsområde.

Vid budgeteringen beräknades ingen minskning eller ökning av anslagsbehållningar under utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. Utgiftsområdet ingår inte under utgiftstaket. Nettosumman av förändringen av anslagsbehållningar 2013, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., framgår av tabell 2.107.

Anslagsbehållningarna minskade med 2 miljarder kronor

Anslagsbehållningarna, exklusive utgiftsområde 26, minskade under 2013 från 20 465 miljoner kronor vid ingången av året till 18 510 miljoner kronor vid utgången av året. De minskade alltså med 1 955 miljoner kronor, jämfört med den

ökning på 3 004 miljoner kronor som beräknades i budgeten.

Den största anslagsbehållningen i slutet av 2013 hade anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* (2 913 miljoner kronor) under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Behållningen för anslaget minskade dock med 604 miljoner kronor under 2013.

Minskade indragningar av anslagsmedel jämfört med 2012

Indragningar av anslagsmedel uppgick till 14 541 miljoner kronor under året. Det är en minskning med 8 845 miljoner kronor (37,8 procent) jämfört med 2012. I tabell 2.108 redovisas de anslag som uppvisade utgående anslagsbehållningar över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2009–2013.

Tabell 2.108 Specifikation av anslagsbehållningar över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2009–2013

Miljoner kronor

U0/Anslag		2009	2010	2011	2012	2013
06 1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	1 211	53	426	180	-208
06 1:2	Fredsfrämjande förbandsinsatser	865	393	690	811	1 066
07 1:1	Biståndsverksamhet	940	594	1 117	479	510
09 1:4	Tandvårdsförmåner m.m.	1 778	1 685	1 729	505	1 007
09 1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	133	133	643	399	1 375
10 1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	3 649	1 749	-1 958	-2 331	-73
10 1:2	Aktivitets- och sjukersättning m.m.	1 137	584	-311	-452	-1 375
14 1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	7 175	16 080	5 934	3 517	2 913
14 1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	2 633	1 109	623	1 222	235
14 1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	1 520	1 475	219	190	92
14 1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	672	2 082	-145	-231	-147
15 1:2	Studiemedel m.m.	755	1 275	1 535	1 159	1 840
19 1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	1 214	146	295	23	50
21 1:5	Energiforskning	704	942	1 071	552	193
22 1:1	Väghållning	871	1 077	2 041	1 544	1 620
22 1:11	Trängselskatt i Stockholm	23	26	424	933	1 120
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	79	1 134	251	661	-99
23 1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 129	2 045	750	557	440
23 1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 135	2 409	1 106	812	843
27 1:1	Avgiften till Europeiska unionen	3 215	-727	-685	-846	-142

Anslagsbehållningen för arbetsmarknadspolitiska program och insatser minskade mest

Det anslag där anslagsbehållningen minskade mest 2013 är anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Behållningen för anslaget minskade med 987 miljoner kronor till 235 miljoner kronor.

För anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättning m.m.* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning var den utnyttjade anslagskrediten -1 375 miljoner kronor vid utgången av 2013, vilket är en ökning med 923 miljoner kronor jämfört med 2012.

För anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning minskade den utnyttjade anslagskrediten med 2 258 miljoner kronor, från -2 331 miljoner kronor 2012 till -73 miljoner kronor 2013.

Den högsta anslagsbehållningen 2013 har anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Behållningen uppgår till 2 913 miljoner kronor, en minskning med 604 miljoner kronor jämfört med 2012.

2.4.29 Riksgäldskontorets nettoutlåning

För att statens budgetsaldo ska överensstämja med statens lånebehov (med omvänt tecken) redovisas posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. Utfallet för nettoutlåningen uppgick till 96 225 miljoner kronor under 2013, vilket var 91 276 miljoner kronor högre än beräkningen i statens budget. I tabell 2.109 specificeras nettoutlåningens största poster. Alla dessa poster är dock inte specificerade i statens budget. Under 2012 var nettoutlåningen 1 009 miljoner kronor.

Tabell 2.109 Riksgäldskontorets nettoutlåning

Miljoner kronor

	SB ¹ 2013	Utfall 2013	Utfall – SB 2013	Utfall 2012
Premiepensions- avgifter, inbetalning	-34 000	-34 416	-416	-33 086
Premiepensionsmedel, utbetalning	35 000	34 791	-209	32 563
Övrig förvaltning av premiepensionsmedel i Riksgäldskontoret		1 885		-1 128
Myndigheters räntekonton, se separat tabell	0	-731	-731	388
CSN, studielån	6 000	5 982	-18	5 259
Investeringslån myndigheter	1 000	2 399	1 399	372
Kärnavfallsfonden	0	3 765	3 765	-441
Stabilitetsfonden, se separat tabell	-5 000	-25 901	-20 901	-4 950
Trafikverket, infrastrukturlån	3 000	1 574	-1 426	20 682
Exportkreditnämnden, placering av verksamhetsöverskott		-2 616		-5 673
Försvarets materielverk, lån till rörelsekapital		1 496		-951
Statliga bolag m.m.				
Lån till Botniabanan		0		-16 237
Lån till Svensk- Danska Broförbindelsen AB		130		100
Lån till Swedavia		-918		-690
Övriga statliga bolag m.m.		-66		231
Affärsverk				
Affärsverket Statens Järnvägar				-822
Affärsverket Svenska kraftnät		1 920		-276
Sjöfartsverket		240		155
Övrigt				
Lån till Riksbanken	0	103 621	103 621	5 371
Lån till Island				-2 702
Lån till Irland	3 000	2 605	-395	2 638
Övrigt, netto		465		206
Summa	4 949	96 225	91 276	1 009

¹ Endast vissa delposter är specificerade.

Premiepensionsmedlen har ökat nettoutlåningen mer än beräknat

Inbetalningar av premiepensionsavgifter till Riksgäldskontoret beräknades i statens budget uppgå till 34 000 miljoner kronor. Utfallet för inbetalningarna blev 34 416 miljoner kronor, dvs. 416 miljoner kronor högre än i budgeten. Utbetalningarna av premiepensionsmedel blev 34 791 miljoner kronor, dvs. 209 miljoner kronor lägre än budgetens beräkning på 35 000 miljoner kronor. Premiepensionsmedlens samlade effekt, inklusive den övriga förvaltningens, på nettoutlåningen blev en ökning med 2 260 miljoner kronor från den 1 januari till den 31 december 2013. I budgeten beräknades ökningen uppgå till 1 000 miljoner kronor under 2013. Under 2012 blev den samlade effekten en minskad nettoutlåning med 1 651 miljoner kronor.

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton har ökat

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton och vissa särskilda räntebelagda konton ökade under 2013 med 731 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I budgeten beräknades den sammanlagda behållningen vara oförändrad.

Tabell 2.110 Förändring av behållningar på myndigheters räntekonto

Miljoner kronor

	Utfall 2013	Utfall 2012
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	355	102
Socialstyrelsen	200	-34
Försvarets materielverk	-459	2 706
Rikspolisstyrelsen	-341	415
Trafikverket	-1 084	-31
Kriminalvården	-214	-125
Uppsala universitet	-181	-172
Transportstyrelsen	-201	-218
Statens fastighetsverk	153	-295
Domstolsverket	-264	-17
Försvarexportmyndigheten	-918	-332
Göteborgs universitet	48	-350
Försvarmakten	2 576	-793
Riksgäldskontorets kredit- och garantireserv	-7	-208
Övriga räntekonton	-394	-260
Summa förändrade behållningar på myndigheters räntekonton (omvänt tecken)	-731	388

Det är Försvarmakten och Trafikverket som har de största räntekontoförändringarna. Dessa myndigheter disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. De har även en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag.

Lånen för studielån har ökat som beräknat

Centrala studiestödsnämndens (CSN) lån i Riksgäldskontoret för studielån beräknades i statens budget öka med 6 000 miljoner kronor. Utfallet blev 5 982 miljoner kronor, dvs. 18 miljoner kronor lägre än budget.

Investeringslånen har ökat mer än beräknat

Riksgäldskontoret lånar ut medel till myndigheter för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Den sammanlagda summan för sådana investeringslån ökade med 2 399 miljoner kronor, vilket är 1 399 miljoner kronor mer än beräknat. Det är Trafikverket och Rikspolisstyrelsen som har ökat sina investeringslån mest under 2013. Trafikverkets lån ökade med 449 miljoner kronor och Rikspolisstyrelsens lån ökade med 344 miljoner kronor.

Kärnavfallsfonden har minskat sina placeringar i Riksgäldskontoret

Kärnavfallsfonden tar emot, förvaltar och betalar ut de avgiftsmedel som kärnkraftsbolagen m.fl. är skyldiga att betala. Avgifterna ska finansiera bl.a. kostnader för att ta hand om använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall samt kostnader för en säker avveckling och rivning av kärnkraftverk. Fonden placerar sina tillgångar i obligationer, statsskuldväxlar och på ett konto i Riksgäldskontoret. Under 2013 minskade fonden sina placeringar i Riksgäldskontoret med 3 765 miljoner kronor, vilket därmed ökade årets nettoutlåning.

Försäljning av Nordeaaktier har ökat Stabilitetsfondens behållning

Stabilitetsfonden inrättades 2008 för att finansiera stödåtgärder till banker och andra kreditinstitut. Fonden ökade behållningen på sitt konto med 25 901 miljoner kronor under 2013, vilket minskade nettoutlåningen. Det är 20 901 miljoner kronor mer än vad som beräknats i statens budget.

Fonden finansieras främst genom att banker och andra kreditinstitut betalar en årlig stabilitetsavgift. Inkomsterna från avgiften uppgick under 2013 till 3 074 miljoner kronor, vilket är 71 miljoner kronor högre än 2012.

Under 2013 sålde staten aktieinnehavet i Nordea. Drygt hälften av de försålda aktierna tillhörde Stabilitetsfonden och försäljningsinkomsterna från dessa tillföll därför fonden. Denna inkomst uppgick till 21 390 miljoner kronor och ingick inte i beräkningen i statens budget. Resterande försäljningsinkomster redovisades mot inkomsttitel under inkomster av försäld egendom. Dessa inkomster uppgick till 19 656 miljoner kronor.

De institut som deltar i bankgaranti-programmet betalar bankgarantiavgifter som förs till Stabilitetsfonden. Avgifterna uppgick till 202 miljoner kronor 2013, vilket är 435 miljoner kronor lägre än 2012. De lägre avgifterna beror på att omfattningen av Riksgäldskontorets åtaganden inom bankgaranti-programmet minskar i takt med att de garanterade lånen förfaller. Möjligheten att få garantier upphörde i juni 2011 och det sista garanterade lånet förfaller 2015.

I Stabilitetsfondens ökade behållning ingår även 809 miljoner kronor i aktieutdelning från Nordea, 90 miljoner kronor i nettoinbetalningar avseende Carnegie och 344 miljoner kronor i ränteinkomster m.m. Fondens konto har belastats med administrativa kostnader m.m. på 8 miljoner kronor.

Tabell 2.111 Stabilitetsfondens konto i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor

Typ av transaktion	Utfall 2013	Utfall 2012
Stabilitetsavgifter	-3 074	-3 003
Nordea, aktieförsäljning	-21 390	-
Bankgarantiavgifter	-202	-637
Nordea, aktieutdelning	-809	-649
Carnegie	-90	-369
Ränteinkomster m.m.	-344	-300
Administrativa kostnader m.m.	8	8
Utfall nettoutlåningen (kontoförändring)	-25 901	-4 950

Trafikverkets infrastrukturlån ökade mindre än beräknat

I statens budget beräknades en ökning av lån till infrastrukturinvesteringar med 3 000 miljoner kronor. Utfallet blev 1 574 miljoner kronor, vilket är 1 426 miljoner kronor lägre än beräknat.

Exportkreditnämnden har ökat placeringarna i Riksgäldskontoret

Exportkreditnämnden placerar överskottet i sin verksamhet på ett konto i Riksgäldskontoret. Kontobehållningen ökade under 2013 med 2 616 miljoner kronor, vilket minskade årets nettoutlåning.

Försvarets materielverk har ökat sina lån

Försvarets materielverk tar upp lån i Riksgäldskontoret för att finansiera myndighetens behov av rörelsekapital. Myndigheten har under året ökat lånet med 1 496 miljoner kronor.

Swedavia har amorterat den sista delen av infrastrukturlånen

Luftfartsverket bolagiserade sina flygplatser under 2010 och bildade Swedavia AB som tog över Luftfartsverkets infrastrukturlån på 3 240 miljoner kronor. Under perioden 2010–2012 amorterade Swedavia 2 322 miljoner kronor och under 2013 amorterades resterande 918 miljoner kronor.

Lånen har minskat till Radiotjänst, Saab Airbus och GKN Aerospace

I posten övriga statliga bolag m.m. ingår bl.a. Riksgäldskontorets utlåning till Radiotjänst i Kiruna, Saab airbus och GKN Aerospace Sweden AB. Radiotjänst betalade av sina lån på 58 miljoner kronor under 2013. Saab airbus minskade sina lån från 85 miljoner kronor till 50 miljoner kronor under året och GKN Aerospace minskade lånen från 311 miljoner kronor till 280 miljoner kronor.

Svenska kraftnät har ökat sina lån

Affärsverket Svenska kraftnät har ökat lånen i Riksgäldskontoret med 1 920 miljoner kronor 2013 och verkets totala lån i Riksgäldskontoret uppgick den 31 december 2013 till 3 775 miljoner kronor. Stamnätet för el har övergått från en fas av förvaltning med låga investeringsvolym till en fas av omfattande om- och nybyggnad. Svenska kraftnät planerar i förslaget till investerings- och finansieringsplan för treårsperioden 2013–2015 en sammanlagd finansieringsvolym på upp till 15 800 miljoner kronor.

Riksbanken har fortsatt att förstärka valutareserven
Riksbanken har sedan 2009 lånat i Riksgäldskontoret för att förstärka valutareserven med anledning av den finansiella krisen. I slutet av

2012 beslutade Riksbanken att låna ytterligare ca 100 000 miljoner kronor i Riksgäldskontoret. De sammanlagda lånen från Riksgäldskontoret till Riksbanken uppgick den 31 december till 194 058 miljoner kronor.¹ Lånen är tillfälliga men det är inte klart när de kommer att återbetalas.

Ökat lån till Irland

Sverige har beslutat att stödja Irland med lån för att motverka finanskrisens effekter. Under 2013 lånade Irland ytterligare 2 605 miljoner kronor i Riksgäldskontoret. Det sammanlagda lånet till Irland uppgick den 31 december till 5 243 miljoner kronor.¹

Innehållet i posten övrigt

Posten övrigt inkluderar bl.a. ökade lån till Fortifikationsverket med 225 miljoner kronor, en minskning av insättningsgarantins placeringar med 34 miljoner kronor och en minskning av Batterifondens placeringar med 59 miljoner kronor.

Nettoutlåningen högre än föregående år

Under 2013 blev Riksgäldskontorets nettoutlåning 95 216 miljoner kronor högre än 2012.

Den högre nettoutlåningen 2013 jämfört med 2012 förklaras främst av att lånen till Riksbanken ökade med 98 250 miljoner kronor mer än under 2012. Den beror även på förändring av Kärnavfallsfondens placeringar med 4 206 miljoner kronor. Kontot för premiepensionsmedel i Riksgäldskontoret innebar en minskad nettoutlåning 2012 och en ökad nettoutlåning 2013. Skillnaden uppgick till 3 911 miljoner kronor. Myndigheternas investeringslån ökade med 2 027 miljoner kronor mer 2013 jämfört med 2012. Exportkreditnämndens placeringar i Riksgäldskontoret ökade mindre under 2013 än 2012. Skillnaden uppgick till 3 057 miljoner kronor. Under 2012 betalade Island tillbaka en del av sitt lån i Riksgäldskontoret. Det innebar en lägre nettoutlåning det året jämfört med 2013. Skillnaden uppgick till 2 702 miljoner kronor. Samtliga ovanstående faktorer förklarar varför

nettoutlåningen var högre 2013 jämfört med 2012.

Skillnaden mellan åren reducerades dock av att Stabilitetsfondens behållning ökade betydligt mer 2013 än 2012 som följd av att fonden sålde Nordeaaktier under 2013. Skillnaden mellan åren uppgick till 20 951 miljoner kronor.

Trafikverket övertog 2012 infrastrukturlånen från Botniabana AB.

2.4.30 Kassamässig korrigerings

Posten utgör skillnaden mellan å ena sidan nettot av vad som redovisats mot budgetens anslag och inkomstitlar och å andra sidan nettot av in- och utbetalningar över statens centralkonto i Riksbanken. Kassamässiga korrigeringsuppgifter uppstår dels till följd av periodiseringsskillnader, dels till följd av att det förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och vice versa. Utfallet för den kassamässiga korrigeringen är en restpost, men den kan till stora delar specificeras.

För 2013 blev utfallet för kassamässig korrigerings -2 205 miljoner kronor, vilket är 2 956 miljoner kronor högre än beräkningen i statens budget som uppgick till 751 miljoner kronor.

Tabell 2.112 Kassamässig korrigerings

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall- SB 2013	Utfall 2012
EU-betalningar avgift		-2 158		3 100
Effekter av övergången till kostnadsmässiga anslag	311	311		388
Förskjutningar av betalningar och redovisning mot anslag vid Trafikverket		818		-1 279
Venantius-lån	440	440		57
Ränteperiodisering		-95		-191
Övrigt		-1 521		-1 691
Summa	751	-2 205	2 956	384

EU rekviderade ett lägre belopp än planerat

Betalningen av Sveriges avgift till EU medför alltid en kassamässig korrigerings, eftersom Sverige inte betalar avgiften direkt till EU. Avgiften överförs till ett räntefritt konto i Riksgäldskontoret, samtidigt sker redovisning mot anslaget för EU-avgiften. EU rekviderar

¹ Beloppet skiljer sig jämfört med det belopp som anges i kap. 3, not 29, beroende på att realiserade valutakursdifferenser påverkar balansräkningen men inte nettoutlåningen.

sedan via Riksbanken medel från kontot i Riksgäldskontoret. Eftersom tidpunkten för redovisning mot anslag och rekvisition från EU skiljer sig åt, uppstår kassamässiga korrigeringar vid såväl redovisningen mot anslag som vid rekvisitionen. Anslagsbelastning och rekvisition kan också ske under olika budgetår. Betalningen av Sveriges avgift till EU medförde 2013 en kassamässig korrigering på -2 158 miljoner kronor, eftersom kommissionen rekvirerade ett lägre belopp än de avgifter som redovisades mot anslaget.

Följdverkningar från övergången till kostnadsmässig anslagsavräkning

I samband med övergången till kostnadsmässig redovisning mot anslag för myndigheternas förvaltningsutgifter uppstod engångseffekter, vilka under 2009 i sin helhet belastade det tillfälliga anslaget 1:4 *Övergångseffekter av kostnadsmässig anslagsavräkning* under utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. Överföringen av medel till Försvarsmaktens räntekonto delades dock upp på åren 2009–2013. Det innebär att en kassamässig korrigering uppstår under denna period. Utbetalningen till Försvarsmaktens räntekonto uppgick under 2013 till 311 miljoner kronor, vilket har påverkat den kassamässiga korrigeringen med positivt tecken.

Anslagsmedel som utbetalats till Trafikverket blev högre än vad myndigheten redovisat mot anslag
Trafikverket disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. Myndigheten har även en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag. En sådan avvikelse ger upphov till en kassamässig korrigering. Den kassamässiga korrigeringen för Trafikverkets räntebärande betalningsflöde uppgick under 2013 till 818 miljoner kronor.

Återbetalning av Venantiuslån resulterar i kassamässiga korrigeringar

Riksgäldskontoret övertog 2007 gäldenärsansvaret för Venantius AB:s lån på drygt 4 100 miljoner kronor. Återbetalningarna av dessa lån medför kassamässiga korrigeringar t.o.m. 2013. Korrigeringen uppgick till 440 miljoner kronor 2013.

Effekter av periodiserade inkomsträntor

Redovisningen mot anslaget för statsskuldräntor är inte helt kassamässig. En kassamässig korrigering uppstår därför, främst till följd av att inkomsträntor på vissa delar av Riksgäldskontorets utlåning periodiseras till det kvartal de avser. Denna effekt blev -95 miljoner kronor under 2013.

Övriga korrigeringar

Posten Övrigt, som uppgick till -1 521 miljoner kronor, är en restpost. Den innehåller bl.a. nettoskillnader mellan tidpunkten för redovisning mot anslag och inkomstitlar i förhållande till tidpunkten för betalning hos andra myndigheter än de som angivits ovan.

Jämförelse med föregående år

Den kassamässiga korrigeringen för 2013 blev 2 589 miljoner kronor lägre än 2012. De främsta förklaringarna avser korrigering för betalning av EU-avgiften som blev 5 258 miljoner kronor lägre 2013 medan Trafikverkets kassamässiga korrigering blev 2 097 miljoner kronor högre 2013.

2.4.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget består av premiepensionssystemet (premiepensionen) och fördelningssystemet (inkomstpensionen och tillägspensionen). I den allmänna ålderspensionen ingår även garanti-pensionen för dem som saknar eller har låg inkomstgrundande pension. Utgifterna för garantipension belastar statens budget och redovisas under utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.

Premiepensionssystemet är ett helt fonderat pensionssystem, vilket betyder att kapitalet i premiepensionssystemet är avsatt för specifika personers räkning att använda till kommande pensioner. EU:s statistikorgan Eurostat har beslutat att pensionssystem av den typen inte får räknas till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. Det medför att utbetalningarna av premiepension inte ingår i utgifterna under utgiftstaket för staten.

Fördelningssystemet, som omfattar inkomstpensionen och tillägspensionen, är ett autonomt system vilket innebär att det ligger helt utanför statens budget. Utgifterna för

inkomst- och tilläggspensionen omfattas dock av utgiftstaket för staten.

För att inkomstpensionssystemet ska vara hållbart krävs att avgifterna som arbetsgivarna betalar in till systemet tillsammans med tillgångarna i den s.k. buffertfonden långsiktigt kan finansiera pensionsutbetalningarna, så att inga varaktiga underskott uppstår. Balansen mellan tillgångar och skulder i systemet upprätthålls genom en automatisk balanseringsmekanism. Mekanismen aktiveras om tillgångarna i systemet är lägre än skulderna.

Fördelningssystemets finansiella ställning mäts med balanstalet, vilket enkelt uttryckt är den kvot man får när man delar systemets tillgångar med dess skulder. Om balanstalet är större än 1,0000 är tillgångarna större än skulderna och systemet är i balans. Om balanstalet är mindre än 1,0000 har systemet en skuld som är större än tillgångarna och det leder till att balanseringsmekanismen blir aktiv. En balanseringsperiod inleds därmed av att balanstalet understiger 1 – då minskas omräkningen av pensioner och förräntningen av skulden. Detta skedde första gången 2010.

Omräkningen av pensioner följer inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad. Inkomstindex är ett index som mäter den allmänna löneutvecklingen. Under balanseringen, när balanseringsmekanismen är aktiverad, följer pensionerna balansindex istället för inkomstindex. Under en balanseringsperiod kommer balanstalet både höja och sänka de årliga pensionsomräkningarna. När balansindex når inkomstindex, upphör balanseringen. Det är regeringen som fastställer både inkomstindex och balansindex.

Balanstalet som användes för omräkning av pensionerna var 1,0198 för 2013 och 1,0024 för 2012. Trots att balanstalen för 2012 och 2013 översteg 1 befinner sig pensionssystemet fortsatt i en balanseringsperiod eftersom balansindex inte nådde upp till nivån för inkomstindex.

Den inkomstgrundade ålderspensionen (inkomstpensionen, tilläggspensionen och premiepensionen) finansieras genom en allmän pensionsavgift, en ålderspensionsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften, och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs i sin helhet till AP-fonderna. Ålderspensionsavgiften däremot fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statens budget. Pensions-

myndigheten fördelar de statliga ålderspensionsavgifterna mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. När Försäkringskassan betalar ut inkomstpension och tilläggspension hämtas medlen från AP-fonderna till pensionärerna.

Inkomstpensionssystemet består av inkomstpension och tilläggspension och belastar fördelningssystemet (AP-fonderna). En ålderspensionär som är född 1937 eller tidigare får tilläggspension som bl.a. baseras på intjänade pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet. En ålderspensionär som är född under åren 1938–1953 får såväl inkomstpension som tilläggspension. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad också inom premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten ansvarar för hela den allmänna ålderspensionen, vilket innebär att de även administrerar premiepensionssystemet.

Tabell 2.113 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Miljoner kronor

	SB 2013	Utfall 2013	Utfall-SB 2013	Utfall-SB Procent 2013	Utfall 2012
AP-fonderna, pensionsutgifter	254 321	253 966	-355	-0,1	236 039
Administrations- utgifter	2 612	2 736	124	4,8	2 439
<i>varav</i>					
Pensionsmyndigheten m.fl. myndigheter		922			879
AP-fonderna, rörelsens kostnader		820			845
AP-fonderna, provisionskostnader		679			506
AP-fonderna, prestationsbaserade avgifter		315			209
Summa	256 933	256 703	-230	-0,1	238 478

AP-fondernas administrationskostnader ingår i utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De kan delas upp i tre typer av utgifter: rörelsens kostnader, provisionskostnader och prestationsbaserade avgifter. I rörelsens kostnader för första till fjärde AP-fonderna ingår samtliga förvaltningskostnader, exklusive courtage, arvoden till externa förvaltare och depåbanksarvoden. AP-fonderna redovisar provisionskostnader som en avdragspost under rörelsens intäkter. Prestationsbaserade avgifter

reducerar nettoresultatet för den tillgång som förvaltats.

Förvaltararvoden ingår inte i administrationskostnaderna i tabell 2.113. Det beror på att förvaltararvodena blir en del av köpesumman när AP-fonderna köper onoterade aktier och andelar, om det är sannolikt att man kan få tillbaka förvaltningsarvodena före vinstdelning. I övriga fall redovisas förvaltararvoden som provisionskostnader. Sjätte AP-fondens gemensamma kostnader och förvaltningskostnader redovisas under posten rörelsens kostnader.

Pensionsutbetalningarna blev något lägre än beräknat medan administrationskostnaderna blev högre

I budgetpropositionen för 2013 beräknade regeringen att utgifterna för ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget skulle uppgå till 256 933 miljoner kronor. Utfallet uppgick till 256 703 miljoner kronor och är därmed 230 miljoner kronor lägre än beräknat.

Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna uppgick till 253 966 miljoner kronor, vilket är 355 miljoner kronor lägre än beräknat. Pensionsutbetalningarna består av inkomstpension med 69 047 miljoner kronor och tilläggspension med 184 913 miljoner kronor. Utöver dessa utbetalningar överfördes 6,3 miljoner kronor från AP-fonderna till EU:s tjänstepensionssystem för de tjänstemän inom EU som har begärt det. Denna överföring ingår också i pensionsutbetalningarna från AP-fonderna.

Administrationskostnaderna för inkomstpensionen blev 2 736 miljoner kronor, vilket är 124 miljoner kronor högre än beräknat. Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten fick tillsammans 922 miljoner kronor i ersättning för administration från AP-fonderna (enligt regeringsbeslut den 13 december 2012).

Omräkning av pensionerna och fler ålderspensionärer med rätt till inkomstgrundad ålderspension ger högre utfall än 2012

Jämfört med 2012 blev utfallet för Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten 18 225 miljoner kronor (7,6 procent) högre. Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna ökade med 17 927 miljoner kronor (7,6 procent). Ökningen beror bl.a. på att pensionerna räknades upp med 4,1 procent mellan 2012 och 2013 på grund av indexeringsreglerna. Ökningen beror också på att antalet ålderspensionärer med

rätt till inkomstgrundad ålderspension blir fler. I december 2013 var antalet pensionärer med inkomstgrundad ålderspension 1 962 600 personer, en ökning med 54 300 personer jämfört med december 2012.

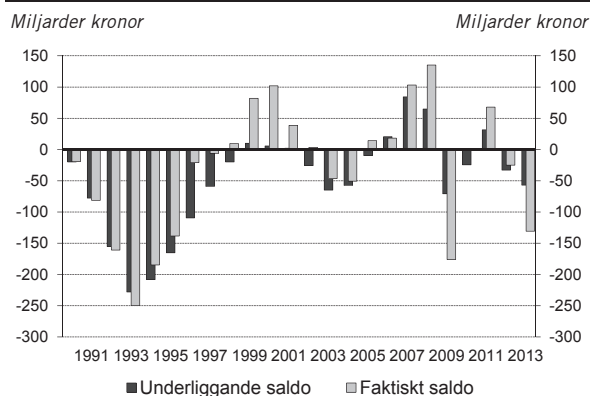

2.5 Underliggande saldo och engångseffekter

Underliggande saldo 1990–2013

Statens budgetsaldo för 2013 påverkades av tillfälliga eller engångsvisa händelser.

Diagram 2.1 Budgetens faktiska och underliggande saldo åren 1990–2013

År 2013 uppgick det faktiska underskottet i budgeten till 130,9 miljarder kronor medan det underliggande underskottet var 57,1 miljarder kronor. Negativa engångseffekter bidrog till att försämra saldot. Den enskilt största posten var en ökning av Riksbankens lån i Riksgäldskontoret.

Engångseffekter 2013

Engångseffekterna 2013 har totalt försämrat saldot med 73,8 miljarder kronor. Det vanligaste är att engångseffekterna är positiva, men det har även tidigare förekommit år då de negativa engångseffekterna dominerat. Under perioden 1990–2013 uppgick engångseffekterna i genomsnitt till knappt 19 miljarder kronor per år. Nominellt var engångseffekterna som störst 2009 med -105,3 miljarder kronor. Förklaringen var då, liksom 2013, att Riksbanken lånade i Riksgäldskontoret för att stärka valutareserven.

Tabell 2.114 Statens budgetsaldo 2013 justerat för större engångseffekter

Miljarder kronor

	2013
Statens budgetsaldo	-130,9
Justering för större engångseffekter	73,8
<i>varav</i>	
Bidrag till kapitalet i Europeiska investeringsbanken	2,5
Nordea, aktieförsäljning (del inkomsttitel)	-19,7
Vectura Consulting, aktieförsäljning	-0,9
Venantius, återbetalning av övertaget lån	0,4
Lån till Riksbanken	103,6
Lån till Irland	2,6
Lån till affärsverket Svenska kraftnät	1,9
Kärnavfallsfonden	3,8
Nordea, aktieförsäljning (del Stabilitetsfonden)	-21,4
Exportkreditnämnden	-2,6
Återbetalning av lån Swedavia (fd Luftfartsverket)	-0,9
Övrigt, netto	4,5
Statens budgetsaldo justerat för större engångseffekter	-57,1

Från anslag har 2013 finansierats kapitaltillskott till Europeiska investeringsbanken på 2,5 miljarder kronor. Detta ses som en engångsvis utgift för staten.

Under 2013 har inkomster vid aktieförsäljningar på 20,6 miljarder kronor redovisats på inkomsttitel i budgeten. Huvuddelen är för aktier i Nordea, eftersom staten under 2013 sålde hela sitt innehav i banken. Totalt uppgick inkomsterna vid försäljningen till 41 miljarder kronor varav 19,7 miljarder kronor redovisades på inkomstsidan och resterande del på stabilitetsfondens konto i Riksgäldskontoret, dvs. på utgiftssidan (se avsnitt 2.4.29). Även helstatliga Vectura Consulting såldes under 2013, vilket inbringade 0,9 miljarder kronor. Bolaget har sitt ursprung i Vägverkets och Banverkets projekteringsavdelningar.

Under Riksgäldskontorets nettoutlåning uppstod 2013 såväl positiva som negativa engångseffekter. De negativa effekterna dominerade dock kraftigt som en följd av att Riksbanken beslutade att fördubbla sitt lån i Riksgäldskontoret till 200 miljarder kronor, för att ytterligare stärka valutareserven. Motivet var främst höjda risker för det svenska finansiella systemet, eftersom svenska banker i stor utsträckning finansierar sin utlåning med lån i utländsk valuta. Riksbankslånet belastade netto-

utlåningen 2013 med 103,6 miljarder kronor, inkl. effekten av valutakursdifferenser när enskilda lån omsattes.

Andra negativa engångseffekter under nettoutlåningen var ökade lån till Irland, med motsvarande 2,6 miljarder kronor, och till affärsverket Svenska kraftverk med 1,9 miljarder kronor. Vidare har nettoutlåningen belastats genom att Kärnavfallsfonden under året minskade sin kontobehållning i Riksgäldskontoret med 3,8 miljarder kronor.

En stor positiv engångseffekt för budgetsaldot var den nämnda försäljningen av aktier i Nordea. Drygt hälften av aktierna ägdes av Stabilitetsfonden vilket innebar att 21,4 miljarder kronor av försäljningsinkomsterna fördes till fondens konto i Riksgäldskontoret, vilket minskade nettoutlåningen. Dessa aktier ägdes sedan 2009 av Stabilitetsfonden då staten, med kapital från fonden, deltog i den nyemission Nordea då genomförde.

Andra positiva engångseffekter för nettoutlåningen var att Exportkreditnämnden ökade behållningen på sitt konto i Riksgäldskontoret med 2,6 miljarder kronor och att det statliga bolaget Swedavia återbetalade sitt återstående lån i Riksgäldskontoret på 0,9 miljarder kronor.

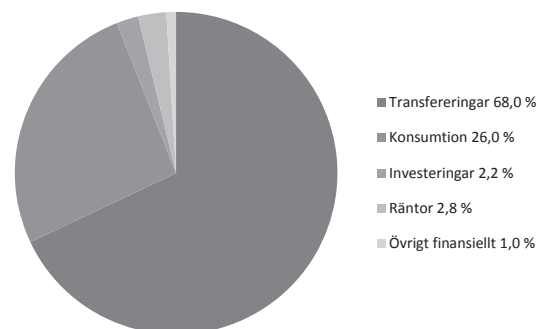
Under posten Övrigt, netto ingår nettoutlåning till övriga myndigheter, bolag och affärsverk. Framför allt innehåller posten ökade lån till Försvarets Materielverk. Även nettot av inbetalningarna av premiepensionsavgifter och utbetalningarna av premiepensionsmedel ingår i posten övrigt.

2.6 Realekonomisk fördelning av anslagen på statens budget

Vid analys av och information om statens budgets storlek och påverkan på samhälls-ekonomin fördelas utgifterna även på ett annat sätt än efter utgiftsområden och anslag. En sådan fördelning är den realekonomiska fördelningen, som baseras på nationalräkenskapernas definitioner. För att skapa jämförbarhet med andra länder upprättas nationalräkenskaperna enligt internationella principer och riktlinjer, som bl.a. EU har utarbetat. Den realekonomiska fördelning av utgifterna som redovisas här är transfereringar, konsumtion, investeringar, räntor och finansiella transaktioner. Den

realekonomiska fördelningen av anslagsutfall baseras på myndigheternas redovisning, men måste på övergripande nivå kompletteras med förenklingar och schabloner. Detta innebär att den realekonomiska fördelningen av ett visst anslag inte är exakt. Den fördelning som redovisas här innehåller därför en viss osäkerhet. Den realekonomiska fördelningen ger en kompletterande bild av hur anslagen på statens budget använts.

Diagram 2.2 Procentuell fördelning av utgifter på statens budget 2013, realekonomiskt fördelade

Tabell 2.115 Realekonomisk fördelning av statens budget

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2013	Utfall 2013	Förändring 2012–2013	Procentuell förändring 2012–2013
Transfereringar	562 373	541 249	21 124	3,9
<i>varav till</i>				
Hushållssektorn	296 268	290 429	5 839	2,0
Kommunala sektorn	140 851	133 838	7 013	5,2
Företagssektorn	35 942	33 691	2 251	6,7
Ålderspensionssystemet	19 788	21 011	-1 223	-5,8
Statliga ideella organisationer	4 032	3 850	182	4,7
Internationell verksamhet	65 490	58 430	7 060	12,1
varav till EU-institutioner	37 412	31 452	5 960	18,9
Konsumtionsutgifter	215 523	207 488	8 035	3,9
<i>varav</i>				
Löner inklusive sociala avgifter	115 936	112 341	3 595	3,2
Omkostnader för konsumtion	63 536	62 356	1 180	1,9
Lokaler	17 337	16 984	353	2,1
Utgifter för försvarsändamål	7 076	5 953	1 123	18,9
Sociala naturaförmåner	11 639	9 855	1 784	18,1
Investeringsverksamhet	18 074	19 890	-1 816	-9,1
Räntor	23 352	31 698	-8 346	-26,3
<i>varav</i>				
Räntor på statsskulden	16 694	27 299	-10 605	-38,8
Finansiella transaktioner	8 066	10 763	-2 697	-25,1
Summa utgiftsområden	827 388	811 088	16 300	2,0

Transfereringar

Transfereringar är inkomstöverföringar, dvs. till stor del utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation. Som transfereringar räknas t.ex. sjukpenning och barnbidrag men även internationellt bistånd och Sveriges bidrag till EU-budgeten. Syftet med transfereringar är att omfördela inkomster mellan olika grupper i samhället, mellan olika regioner i landet eller till internationell verksamhet. Transfereringarna utgjorde 68,0 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2013.

Transfereringarna till hushåll ökade med 2 procent
Hushållen fick 52,7 procent av de totala transfereringarna. Transfereringarna till hushåll har ökat med 5 839 miljoner kronor (2,0 procent) jämfört med 2012. Det beror framför allt på att utgifterna för transfereringar till hushåll för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning har ökat med 2 783 miljoner kronor till 25 914 miljoner kronor. Ökningen förklaras av att fler sjukfall har påbörjats och att de har blivit längre under året.

Även utgifterna för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* under utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn har ökat jämfört med 2012. Ökningen är 2 000 miljoner kronor. Orsaken är att utgifterna för tillfällig föräldrapenning, som används vid vård av barn, blev betydligt högre än beräknat på grund av att fler insjuknade i influensa under 2013.

Anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning omfattar de största transfereringarna till hushållen. Utgifterna för anslaget minskade med 1 576 miljoner kronor till 46 279 miljoner kronor. Under de senaste åren har utgifterna för anslaget kontinuerligt minskat. Minskningen beror på att färre personer får sjukersättning.

Ökade transfereringar till kommuner som tar emot flyktingar

Den kommunala sektorn omfattar kommuner, landsting och kommunalförbund. Under 2013 fick kommunsektorn 25,0 procent av de totala

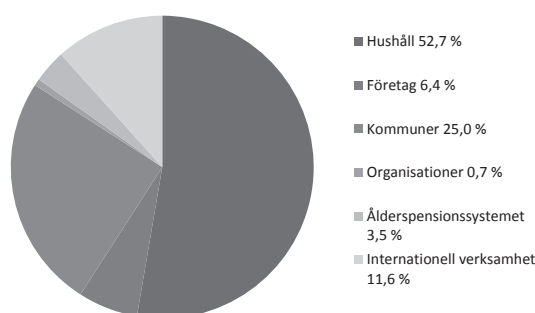
transfereringarna och var därmed den näst största mottagaren av transfereringar 2013.

Transfereringarna till kommunsektorn ökade med 7 013 miljoner kronor (5,2 procent) jämfört med 2012. Ökningen beror framför allt på att utgifterna för anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, ökade med 3 628 miljoner kronor (4,4 procent). Förändringen beror främst på ekonomiska regleringar för att kompensera kommuner och landsting för det höjda grundavdraget för pensionärer och den sänkta fastighetsavgiften för hyreshusenheter.

Även utgifterna för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktingmottagande* under utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet har ökat och blev 1 651 miljoner kronor högre (42,5 procent) jämfört med föregående år. Det högre utfallet beror främst på att kommunerna tagit emot betydligt fler flyktingar i år jämfört med förra året.

Ett anslag som ökat procentuellt mycket mellan åren är 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Utgifterna ökade med 84,1 procent (831 miljoner kronor) jämfört med föregående år. Den stora ökningen beror bl.a. på fortsatt satsning på yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå och lärlingsutbildning för vuxna.

Diagram 2.3 Transfereringar på statens budget, fördelade efter mottagarkategori 2013

Konsumtion

Statlig konsumtion är förbrukning av resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror, inköp av varor och tjänster, underhåll och reparationer samt försvarets inköp av krigsmateriel som inte kan användas för civilt bruk. I konsumtionsbegreppet ingår även myndigheternas köp av varor och tjänster som produceras utanför staten och som levereras direkt till hushållen (sociala naturaförmåner). Det gäller t.ex. statens utgifter för köp av arbetsmarknadsutbildning och privat tandläkarvård. Utgifterna för konsumtion uppgick 2013 till 26,0 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. Utgiftsområdena 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 16 Utbildning och universitetsforskning samt 4 Rättsväsendet hade de största utgifterna för konsumtion.

Drygt hälften av utgifterna för konsumtion var löner inklusive sociala avgifter. Med sociala avgifter menas främst arbetsgivaravgifter och premier för avtalsförsäkringar för statsanställda. Ökningen av löner inklusive sociala avgifter var 3,2 procent 2013.

Den näst största posten för konsumtion är omkostnader för konsumtion. Till dessa räknas myndigheternas köp av varor och tjänster. Omkostnaderna för konsumtion ökade med 1,9 procent 2013. De största anslagen med omkostnader för konsumtion är anslagen 1:1 *Väghållning* och 1:2 *Banhållning* under utgiftsområde 22 Kommunikationer, samt anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m.* av materiel och anläggningar under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Investeringar

Investeringar är utgifter för att anskaffa infrastruktur, varaktiga materiella tillgångar såsom byggnader och maskiner, immateriella tillgångar som dataprogram, värdeföremål, finansiella tillgångar och lagerinvesteringar som är ämnade att användas i produktion. Av utgifterna inom budgetens utgiftsområden uppgick investeringarna till 2,2 procent. Utgiftsområde 22 Kommunikationer var det utgiftsområde som hade den största andelen av

de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden (90,7 procent).

Statliga investeringar finansieras även med lån i Riksgäldskontoret och med finansiell leasing. Utgifterna för dessa investeringar ingår inte under utgiftsområdena utan ingår i Riksgäldskontorets nettoutlåning. Myndigheternas amorteringar och räntor på dessa lån redovisas som finansiella transaktioner i tabell 2.115.

Räntor och finansiella transaktioner

Den realekonomiska gruppen räntor är räntor på statsskulden och övriga räntor, t.ex. räntor för studielån. Räntorna uppgick till 2,8 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2013. De två största anslagen var 1:1 *Räntor på statsskulden* under utgiftsområde 26 Statsskuld-räntor m.m. och 1:3 *Studiemedelsräntor m.m.* under utgiftsområde 15 Studiestöd. Dessa svarade tillsammans för 86,3 procent av de totala ränteutgifterna.

De finansiella transaktionerna uppgick till 1,0 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. Det största anslaget 2013 var anslaget 1:2 *Banhållning* under utgiftsområde 22 Kommunikationer.

2.7 Beställningsbemyndiganden

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen beslutat, beställa varor eller tjänster och besluta om bidrag, ersättning, lån eller liknande som medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser. De åtaganden som görs räknas inte som ekonomiska händelser och ska med andra ord inte redovisas mot anslag. När ett bemyndigande utnyttjas ska detta redovisas mot det av riksdagen beslutade bemyndigandebeloppet.

Det totala bemyndigandebeloppet för 2013 var 372 194 miljoner kronor och de utestående åtagandena den 31 december 2013 uppgick till 294 102 miljoner kronor. De totala utestående åtagandena var alltså 78 092 miljoner kronor lägre än det totala bemyndigandebeloppet.

De högsta beslutade bemyndigandebeloppen avser utgiftsområde 22 Kommunikationer,

utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Även de största skillnaderna mellan bemyndigandebelopp och utestående åtaganden återfinns inom dessa områden.

Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppgår avvikelsen mellan bemyndigandebelopp och utestående åtaganden till 25 404 miljoner kronor. Skillnaden är störst för anslaget 1:2 *Banhållning*. Inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap uppgår skillnaden mellan bemyndigandebelopp och utestående åtagande till 17 497 miljoner kronor. Den beror bl.a. på att Försvarsmakten har förändrat planerna för anskaffning av materiel till marinstridskrafterna. Inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår skillnaden till 16 928 miljoner kronor. De största beloppsmässiga avvikelserna inom området avser multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivning samt Afrika och multilaterala och internationella organisationer och fonder.

Det beslutade beställningsbemyndigandet för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning överskreds med 28 miljoner kronor. Skälet till överskridandet är att medlemsavgifterna som finansieras genom anslaget blev högre än beräknat. Nivån på avgifterna påverkas bl.a. av BNP-utveckling och valutakursförändringar.

De utestående åtagandena för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter* under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel överstiger det beslutade bemyndigandet med ett mindre belopp (170 000 kronor).

En specifikation av riksdagen beslutade bemyndiganden och utestående åtaganden den 31 december 2013 per anslag redovisas i bilaga 3. Beställningsbemyndigande och utnyttjandet per anslag finns under respektive avsnitt för utgiftsområdena. Stora avvikelser mellan beslutade bemyndiganden och utfall kommenteras i anslutning till bemyndigandetabellen i respektive avsnitt.

Tabell 2.116 Beställningsbemyndiganden 2013

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Beställningsbemyndiganden	Utestående åtaganden 2013-12-31
01 Rikets styrelse	186	127
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	75	0
05 Internationell samverkan	146	101
06 Försvar och samhällets krisberedskap	96 855	79 358
07 Internationellt bistånd	62 552	45 627
08 Migration	200	146
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1 577	1 367
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	4 250	4 000
13 Integration och jämställdhet	1 711	1 406
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	18 834	16 276
15 Studiestöd	7	2
16 Utbildning och universitetsforskning	24 460	18 287
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	457	397
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	170	63
19 Regional tillväxt	4 129	3 468
20 Allmän miljö- och naturvård	4 491	3 470
21 Energi	6 358	2 478
22 Kommunikationer	133 205	107 801
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	9 521	7 338
24 Näringsliv	3 011	2 390
Summa utgiftsområden	372 194	294 102

2.8 Inomstatliga lån

Tabell 2.117 Inomstatliga lån
Miljoner kronor

UO	Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2013-12-31
01	Riksdagsförvaltningens investeringar som används i verksamheten	100	71
01	Riksdagsförvaltningens investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	500	332
02	Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	12 300	11 712
02	Lån för övertagande av Statens järnvägars obligationsportfölj	3 309	0
02	Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	11 100	9 639
02	Riksrevisionen - anläggningstillgångar som används i verksamheten	15	3
02	7 AP-fondens investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten	5	1
06	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskapsverksamhet	300	0
06	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	350	118
06	Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0
21	Svenska Kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	8 000	3 775
22	Prioriterade vägprojekt m.m.	9 506	6 982
22	Prioriterade järnvägsprojekt m.m.	35 444	34 259
22	Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	835	0
22	Luftfartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	1 500	0
	Summa	123 264	66 891

2.9 Övriga krediter

Tabell 2.118 Övriga krediter
Miljoner kronor eller annan angiven valuta

UO	Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2013-12-31
02	Insättningsgarantin	Obegränsad	0
02	Investerar skyddet	Obegränsad	0
02	Garantier till banker m.m. för skuldförbindelser	Obegränsad	0
02	Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner	Obegränsad	0
02	Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv)	Obegränsad	0
02	För Riksgäldskontorets utlåningsverksamhet	Obegränsad	0
02	7 AP-fondens kredit på räntekonto	160	8
02	Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	355	1
02	Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshanteringen	100	0
02	Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet	100	0
06	Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	12 000	1 790
06	Försvarexportmyndighetens behov av rörelsekapital	7 000	1
07	Kredit för infriande av kapitalgarantier till internationella finansiella institutioner	Obegränsad	0
07	Kredit för infriande av Riksgäldskontorets garantier (ordinarie garantireserv)	Obegränsad	0
07	Kredit för infriande av Sidas garantier	Obegränsad	0
11	Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	9 000	0
18	Kredit för infriande av Boverkets garantier	Obegränsad	0
23	Viltvårdsfondens kredit i Riksgäldskontoret	5	0
24	Exportkreditnämnden upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning	Obegränsad	0
	Summa		1 800

3

Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

3 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

I resultaträkningen redovisas de totala konsoliderade intäkterna och kostnaderna för de myndigheter som ingår i årsredovisningen.

Konsolideringen innebär att transaktioner mellan myndigheter, t.ex. arbetsgivaravgifter för statligt anställda och bidrag mellan myndigheter, tas bort i resultaträkningen och att fordringar och skulder mellan myndigheter elimineras i balansräkningen. På så vis erhålls en konsoliderad redovisning för staten.

Gällande principer och förutsättningar beskrivs i avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

3.1 Resultaträkning

Lägre resultat

Resultaträkningen för 2013 visar ett underskott på knappt 25 miljarder kronor, vilket är drygt 25 miljarder kronor lägre jämfört med 2012.

Tabell 3.1 Resultaträkning

Miljoner kronor

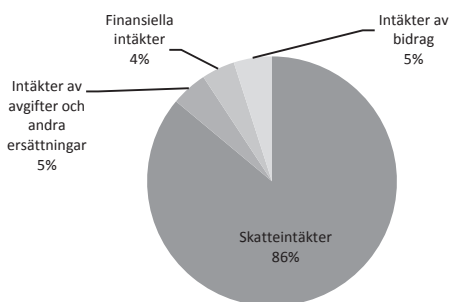
	Not	2013	2012
Intäkter			
Skatteintäkter	1	998 811	971 172
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	54 355	53 885
Intäkter av bidrag	3	57 428	45 685
Summa intäkter		1 110 594	1 070 742
Kostnader			
<i>Transfereringar m.m.</i>			
Transfereringar till hushåll	4	-585 097	-559 457
Transfereringar till företag	4	-41 736	-39 216
Transfereringar till kommuner	4	-209 659	-200 369
Transfereringar till utlandet	4	-65 786	-58 248
Avsättningar till/upplösning av fonder	5	-23 960	-9 166
<i>Summa transfereringar m.m.</i>		<i>-926 238</i>	<i>-866 456</i>
<i>Statens egen verksamhet</i>			
Kostnader för personal	6	-117 282	-116 264
Kostnader för lokaler	7	-18 346	-18 084
Vissa garanti- och kreditkostnader	8	-624	-449
Övriga driftkostnader	9	-85 096	-82 662
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-25 952	-24 391
<i>Summa statens egen verksamhet</i>		<i>-247 300</i>	<i>-241 850</i>
Summa kostnader		-1 173 538	-1 108 306
<i>Saldo före resultat från andelar och finansiella poster</i>			
		<i>-62 944</i>	<i>-37 564</i>
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	11	6 874	43 660
Finansiella intäkter och kostnader			
Nettokostnad för statsskulden	12	-17 894	-20 045
Övriga finansiella intäkter	13	49 935	16 068
Övriga finansiella kostnader	14	-656	-1 495
Summa finansiella poster		31 385	-5 472
ÅRETS ÖVER-/UNDERSKOTT		-24 685	624

Ökade transfereringskostnader och försämrat resultat i statliga företag

Det lägre resultatet beror på flera faktorer. Transfereringskostnaderna ökade med 45 miljarder kronor, medan skatteintäkterna

ökade med 28 miljarder kronor. Resultatet från andelar i hel- och delägda företag försämrades med 37 miljarder kronor. Samtidigt steg AP-fondernas nettobidrag till staten med 12 miljarder kronor och försäljningen av aktier i Nordea gav 33 miljarder kronor i reavinst men 16 miljarder kronor av dessa har tillförts stabilitetsfonden.

3.1.1 Intäkter

Diagram 3.1 Statens intäkter

28 miljarder kronor mer i skatteintäkter

Skatteintäkterna uppgick till 999 miljarder kronor vilket utgjorde 86 procent av statens totala intäkter (se diagram 3.1 Statens intäkter). Statens skatteintäkter ökade med 28 miljarder kronor (3 procent) jämfört med 2012.

En ökad lönesumma gav högre intäkter av inkomstskatter och arbetsgivaravgifter

Direkta skatter på arbete ökade med 21 miljarder kronor jämfört med 2012. Förändringen förklaras framför allt av att lönesumman ökat med 2,8 procent. Timlönen ökade med 2,2 procent medan antalet arbetade timmar ökade med 0,6 procent mellan åren. Ökningen av timmarna kan jämföras med sysselsättningen, vilken ökade med 1,0 procent. Skattereduktionerna ökade med 6,0 miljarder kronor varav hälften förklaras av skattereduktion för den allmänna pensionsavgiften som är direkt kopplad till lönesumman. Resterande del beror på högre jobbskatteavdrag, vilket främst förklaras av fler sysselsatta, och högre ROT-avdrag (reparation, underhåll, om- och tillbyggnad) och RUT-avdrag (hemtjänster). Sammantaget uppgick skattereduktionerna för ROT och RUT till drygt 17 miljarder kronor, varav 2,5 miljarder kronor avsåg RUT-tjänster. Arbetsgivaravgifterna ökade med 12 miljarder kronor eller

motsvarande 2,7 procent. Arbetsgivaravgifterna utgörs i princip av avgiftssatsen multiplicerad med lönesumman. De statliga myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats vid beräkning av skatteintäkterna.

Intäkterna från skatt på kapital ökade

Jämfört med 2012 ökade skatt på kapital med 1,1 miljarder kronor. Skatt på kapital från hushåll ökade med 2,3 miljarder kronor (8,1 procent) bl.a. till följd av högre kapitalvinster vid försäljning av fastigheter och aktier. Skatt på företagsvinster minskade med 1,1 miljarder kronor (1,1 procent) och förklaras av minskade vinster. Fastighetsskatt och fastighetsavgift ökade med 2,1 miljarder kronor. Ökningen avser fastighetsskatt.

Intäkterna från mervärdesskatt ökade

Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 10,9 miljarder kronor mellan åren. Intäkterna från mervärdesskatt ökade med 11,2 miljarder kronor eller 3,4 procent. Utvecklingen förklaras främst av ökningen av hushållens konsumtion i löpande priser som steg med 2,6 procent under året. Att bostadsinvesteringar steg med över 7 procent under 2013 bidrog till att intäkterna från mervärdesskatt steg snabbare än hushållens konsumtion. Mervärdesskatt redovisas av Skatteverket och Tullverket.

Intäkter från skatt på alkohol, tobak, energi och miljö minskade

Skatt på alkohol och tobak minskade med 0,8 miljarder kronor. Skatt på energi och miljö minskade med 0,5 miljarder kronor. Det beror på att bensinförsäljningen minskade med ca 5 procent och dieselförsäljningen med ca 4 procent vilket medförde lägre intäkter från både energi- och koldioxidskatt.

Intäkterna från skatt på vägtrafik ökade

Skatt på vägtrafik ökade med 0,9 miljarder kronor mellan åren. Ökningen beror främst på införandet av trängselskatt i Göteborg.

Ökade omprövningar

Restförda och övriga skatter ökade med 6,4 miljarder kronor. Av beloppet utgör ca 7 miljarder kronor ändrade skattebesked för äldre skatteår.

Intäkterna från AP-fondsmedel ökade

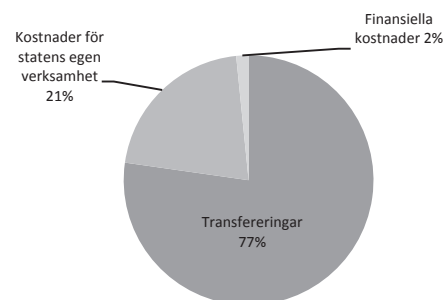
Bidragsintäkter ökade med 12 miljarder kronor. Ökningen förklaras till största delen av att AP-fondernas nettobidrag för utbetalningarna av pensioner under året ökade. För 2013 ökade utbetalda pensioner som finansieras via AP-fonden med nästan 18 miljarder kronor, medan avgifterna som tillförs AP-fonden ökade med 5,5 miljarder kronor. Det innebär att AP-fondens nettobidrag till staten ökade med 12 miljarder kronor.

Ökade avgiftsintäkter

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade netto med 0,5 miljarder kronor. Ökade gjorde bl.a. reavinster för markaffärer vid Naturvårdsverket medan Trafikverkets uppdragsverksamhet minskade.

3.1.2 Kostnader

Diagram 3.2 Statens kostnader

Av statens kostnader var 77 procent transfereeringar där den största delen gick till hushåll. Kostnaderna för statens egen verksamhet var 21 procent och nettokostnaden för statskulden och övriga finansiella kostnader 2 procent. Kostnaderna för statens egen verksamhet hålls i redovisningen tillbaka då en konsolidering görs av socialavgifter på statsanställdas löner.

3.1.3 Transfereringar

Diagram 3.3 Transferering per sektor

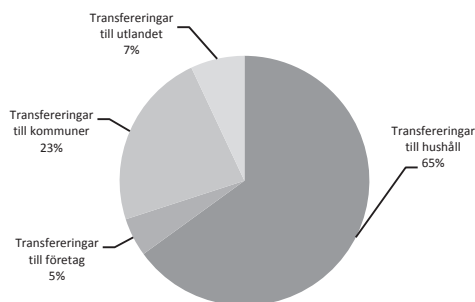

Diagram 3.3 visar transfereringar i form av lämnade bidrag och andra överföringar fördelade på mottagarsektorer enligt nationalräkenskapernas indelning. Diagrammet visar att hushållssektorn är den dominerande mottagaren och tar emot 65 procent av transfereringarna. Transfereringarna till hushåll är bl.a. ålderspensioner, sjukpenning, föräldrapenning, barnbidrag och arbetslöshetsersättning. Även bidrag till organisationer inom t.ex. utbildningsområdet eller biståndsområdet räknas till hushållssektorn. Kommunerna tar emot 23 procent av transfereringarna i olika former av statsbidrag, företagssektorn 5 procent och utlandet, i form av bistånd och EU-avgifter, tar emot 7 procent av de statliga transfereringarna.

Kostnaderna för transfereringar, exklusive avsättningar till fonder, uppgick till 902 miljarder kronor. De ökade därmed med 45 miljarder kronor mellan 2012 och 2013.

Fler ålderspensionärer och högre pensioner

Transfereringar till hushåll inom socialförsäkringen ökade med 23 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 18 miljarder kronor till följd av att antalet ålderspensionärer blev fler och att pensionerna har ökat med 4,1 procent. Premiepensioner har ökat med 0,9 miljarder kronor. Den ökningen beror på att antalet pensionärer blir fler och att varje ny årskull som går i pension har större andel i det nya pensionssystemet. Ersättning vid ålderdom, som avser anslagsfinansierade pensioner och stöd, minskade totalt med 1,3 miljarder kronor. Framför allt är det garantipensionerna som minskade.

Fler har fått sjukpenning men färre har fått aktivitets- och sjukersättning

Kostnaden för sjukpenning ökade med 2,7 miljarder kronor (12 procent). Under 2013 har antalet nya sjukfall fortsatt att öka. Ökningen avser bl.a. stressrelaterad och psykisk ohälsa som kräver längre sjukskrivningar. Under december 2013 fick 168 000 personer sjukpenning, vilket är en ökning med 12,6 procent jämfört med december 2012. Sjukpenningtalet steg med 0,7 dagar till 8,4 dagar 2013. Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 1,5 miljarder kronor (3,2 procent). Sjuk- eller aktivitetsersättning betalades ut till knappt 364 000 personer i december 2013 (333 000 fick sjukersättning och 31 000 fick aktivitetsersättning). Det är en minskning med 3,8 procent jämfört med december föregående år. Minskningen förklaras av ett lågt antal nytillkomna samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Det låga inflödet är delvis en följd av det nya regelverket, som ställer högre krav på stadigvarande nedsättning av arbetsförmågan.

Ökat antal assistanstimmar

Stöd till personer med funktionsnedsättning inkluderar kommunernas andel av kostnaden för assistansersättning och ökade med 1,2 miljarder kronor (4,6 procent). I december 2013 hade 15 900 personer assistansersättning, lika många som i december 2012. Det genomsnittliga antalet timmar har dock ökat.

Ökade kostnader för föräldraförsäkringen

Inom området ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade kostnaderna för föräldraförsäkringen med 1,9 miljarder kronor. Kostnaderna för barnbidragen ökade med 0,4 miljarder kronor. Ökningen av föräldrapenning och barnbidrag beror på större barnkullar. Det har fötts fler barn och fler barn har flyttat till Sverige. Den tillfälliga föräldrapenningen ökade till följd av att det finns fler barn i åldrarna 1–6 år, den åldersgrupp där förmånen används mest, och att föräldrarnas löner har höjts och därmed också ersättningsnivån. En ytterligare förklaring är att fler insjuknade i influensan under perioden januari–april 2013. Grundnivån i föräldraförsäkringen har dessutom höjts fr.o.m. 2013.

Arbetslöshetsersättningen har ökat

Bland de övriga transfereringarna till hushåll ökade kostnaderna för arbetsmarknadsområdet med 2,8 miljarder kronor. Arbetslöshetsersättningen ökade med 1,0 miljarder kronor och aktivitetsstödet med 0,9 miljarder kronor. I genomsnitt under året uppgick arbetslösheten till 8 procent enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) både 2013 och 2012. Det genomsnittliga antalet arbetslösa ökade med 7 900 personer under 2013 till 410 900 personer. Kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser ökade med 0,8 miljarder kronor. Antalet personer som deltog i arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd var i december 192 000 personer, vilket innebär en ökning med 0,4 procent. Ökningen beror främst på att fler arbetslösa efter en längre tids arbetslöshet har kvalificerat sig för jobb- och utvecklingsgarantin alternativt jobbgarantin för ungdomar.

Ökad ersättning till etableringslotsar

Ersättning till etableringslotsar ökade med 0,5 miljarder kronor 2013. Det ökade antalet kommunplacerade asylsökande gör att fler omfattas av etableringslagen.

Lönegarantin har minskat

Lönegarantiensättning minskade med 0,3 miljarder kronor jämfört med 2012 trots en kraftig ökning av antalet konkurser och rekonstruktioner under året. Det beror på att staten gjorde stora utbetalningar till Saab-anställda i Trollhättan 2012.

Pensioner till ej statligt anställda

Statens tjänstepensionsverk har även kostnader för pensioner till anställda i andra än de statliga myndigheterna vilka minskade med 1,1 miljarder kronor. Minskningen beror bl.a. på engångskostnader 2012.

31 miljarder kronor till premiepensionssystemet

Nettoöverföring till premiepensionssystemet redovisas som en transferering till hushåll mot bakgrund av att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Beloppet avser socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförs till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda

premiepensioner (3,4 miljarder kronor). Premiepensionerna ingår i utbetalda ålderspensioner.

Högre nedskrivning av fordringar i CSN:s utlåningsverksamhet

Centrala studiestödsnämndens kostnad för förluster i utlåningsverksamheten ökade med 0,5 miljarder kronor till följd av ökad utlåning.

Transfereringar till företag ökade

Transfereringar till företag ökade med 2,5 miljarder kronor jämfört med 2012. Inom området arbetsmarknad ökade kostnaderna för lönebidrag och Samhall samt köp av arbetsmarknadsutbildning med 0,6 miljarder kronor vardera. Transfereringar finansierade med EU-medel avseende gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m. minskade med 0,4 miljarder kronor. Tillväxtverkets transfereringar till företag minskade med 0,3 miljarder kronor.

Transfereringar till kommuner ökade

Efter att ha ökat 2010 och 2011 i samband med finanskrisen minskade bidragen till kommuner 2012. Under 2013 ökade bidragen till kommuner återigen med totalt 9,3 miljarder kronor. Den kommunalekonomiska utjämnningen till kommuner och landsting ökade med 3,8 respektive 1,0 miljarder kronor. Ökningen beror på att kommunerna kompenseras för beslut som påverkar deras skatteunderlag negativt, främst sänkt skatt för pensionärer. Kommunernas kostnader för ingående mervärdesskatt ökade med 1,5 miljarder kronor.

Läkemedelsförmånerna minskade

Bidrag för läkemedelsförmånerna minskade med 1,3 miljarder kronor 2013. En orsak till minskningen är att många läkemedelspatent gått ut vilket innebär att billigare kopior av originalläkemedlen introducerats. Staten och Sveriges kommuner och landsting har inte haft någon överenskommelse sedan 2011 om läkemedelsförmånerna. Kostnaderna har därför reglerats i särskilda regeringsbeslut. Det innebär att utgifterna för läkemedelsförmånerna är preliminära.

Mer till vuxenutbildning

Statligt stöd till vuxenutbildning ökade med 0,8 miljarder kronor 2013. Medlen för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå ökade tillfälligt. Kostnaderna

för utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet har också ökat.

Ökad kommunersättning för flyktingmottagande
Migrationsverkets utgifter för kommunersättningar vid flyktingmottagande ökade med 1,7 miljarder kronor. Mest ökade kommunersättningar vid flyktingmottagande för ensamkommande barn. År 2013 sökte sig 3 800 ensamkommande barn till Sverige, jämfört med 3 600 år 2012. Flest ensamkommande barn kommer fortfarande från Afghanistan men antalet därifrån har minskat. Antalet statslösa, syriska och eritreanska ensamkommande asylsökande barn har däremot ökat.

Ersättningar för asylsökande till kommuner ökade med 0,4 miljarder kronor. Antalet asylsökande ökade från 44 000 till drygt 54 000, vilket utgör en ökning med 24 procent. Den stora ökningen beror främst på kriget i Syrien och en ökad instabilitet i hela Mellanöstern och Nordafrika. Antalet asylsökande från Syrien var 16 300, vilket utgör en ökning med 8 500. Gruppen statslösa uppgick till 6 500, vilket utgör en ökning med 4 200 jämfört med 2012.

Under 2013 fick drygt 116 500 personer arbets- och uppehållstillstånd i Sverige. Av dem är 79 500 tidsbegränsade och 37 000 permanenta uppehållstillstånd. Årsiffran är den högsta hittills och motsvarar en ökning med 5 procent jämfört med 2012. Ökningen avser framför allt asylsökande och flyktingar enligt FN:s flyktingkonvention (konventionsflyktingar) samt anhöriga till dem som fått uppehållstillstånd som konventionsflyktingar, skyddsbehövande, synnerligen ömmande omständigheter eller tidsbegränsat tillstånd. Sett till antalet personer som fick uppehållstillstånd ökade gruppen skyddsbehövande mest under 2013 jämfört med 2012. Vid årets slut hade nästan 29 000 personer beviljats asyl, vilket är en ökning med 67 procent.

Mer i bidrag för sjukskrivningsprocessen

Kostnader för bidrag till kommuner inom området Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade med 0,6 miljarder kronor 2013. Från det särskilda anslaget 1.6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen*, betalades 0,3 miljarder kronor mer till landstingen för företagshälsovård och rehabiliteringsgarantin än föregående år. Även bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård ökade mellan åren, med 0,2 miljarder kronor.

Transfereringar till utlandet ökade – högre EU-avgift

Bland transfereringar till utlandet ökade avgiften till EU med 6,0 miljarder kronor. Ökningen beror på att EU:s budget var högre 2013. Avgiften redovisas här periodiserad till skillnad mot redovisningen på statens budget. Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete ökade med 0,9 miljarder kronor.

Nordeaförsäljningen har fyllt på stabilitetsfonden

Avsättningen till stabilitetsfonden ökade med 16 miljarder kronor 2013. Den stora avsättningen beror på att staten genom stabilitetsfonden sålt hela fondens innehav av aktier i Nordea, vilket gav en reavinst på 16 miljarder kronor som tillförts fonden.

3.1.4 Kostnaderna för statens egen verksamhet ökade

Kostnaderna för statens egen verksamhet (exklusive arbetsgivaravgifter för statsanställda) uppgick till 247 miljarder kronor 2013. Det är en ökning med 5,5 miljarder kronor jämfört med 2012. Statens personalkostnader ökade med 1 miljard kronor. Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 4,6 miljarder kronor eller 4,2 procent samtidigt som pensionskostnaderna minskade med 2,5 miljarder kronor. Övriga driftkostnader ökade med 2,4 miljarder kronor. Bland annat ökade Försvarets materielverks köp av varor.

3.1.5 Kraftigt försämrat resultat i statliga företag

Resultatet från andelar i hel- och delägda företag minskade med 37 miljarder kronor. Det resultat som redovisas baseras främst på bolagens redovisade nettoresultat enligt respektive årsbokslut.

Vattenfalls resultat försämrades med 31 miljarder kronor jämfört med 2012. Det är framför allt nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar som försämrat resultatet. Stenkols- och gasdrivna anläggningar har skrivits ned med 30 miljarder kronor, varav 14 miljarder kronor avser anläggningar i Nederländerna. Även Vattenfalls övriga rörelse-

intäkter försämrades med 7,4 miljarder kronor. Ökad produktionsvolym och stigande elpriser förbättrade resultatet med 2,8 miljarder kronor. Kostnaderna för koldioxidutsläppsätter och bränsle ökade med 5,4 miljarder kronor.

Resultatet för LKAB minskade med 2,8 miljarder kronor 2013. Minskade volymer, lägre priser och lägre dollarkurs har påverkat resultatet negativt. Resultatet inkluderar avsättning för kostnader på 0,6 miljarder kronor relaterade till påverkan av gruvbrytning på samhällena Kiruna och Malmberget, vilket var 0,5 miljarder kronor lägre än föregående år.

Resultatandelen från TeliaSonera har minskat med 1,8 miljarder kronor till 5,6 miljarder kronor. Realisationsvinster minskade med 3,1 miljarder kronor. De höga vinsterna 2012 kom främst från försäljning av andelar i ett intressebolag i Ryssland. Nedskrivningar minskade med 2,0 miljarder kronor. Det högre beloppet 2012 bestod främst av nedskrivningar avseende verksamheter i Norge och Litauen.

3.1.6 Nettokostnaden för statsskulden minskade

Under 2013 uppgick nettokostnaden för statsskulden till 18 miljarder kronor, vilket innebär att nettokostnaden minskade med 2,2 miljarder kronor. Minskningen beror främst på lägre räntekostnader för upplåning i svenska kronor, högre realiserade valutakursvinster och lägre realiserade kursförluster.

Reavinst från försäljning av Nordea

Övriga finansiella intäkter ökade med 34 miljarder kronor. Reavinsten från Riksgäldskontorets försäljning av aktieinnehavet i Nordea i stabilitetsfonden uppgick till 16 miljarder kronor. Reavinsten från Kammarkollegiets försäljning av aktieinnehav i Nordea blev 17 miljarder kronor.

3.2 Balansräkning

I balansräkningen redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, skulder och kapital per den 31 december 2013.

Tabell 3.2 Balansräkning

Miljoner kronor

TILLGÅNGAR	Not	2013-12-31	2012-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	15	7 189	6 937
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	16	862	876
Summa immateriella anläggningstillgångar	17	8 051	7 813
Materiella anläggningstillgångar			
Statliga väganläggningar	18	114 884	115 189
Statliga järnvägsanläggningar	19	124 673	112 296
Byggnader, mark och annan fast egendom	20	36 415	35 452
Förbättringsutgifter på annans fastighet	21	4 304	3 996
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	22	28 285	27 620
Pågående nyanläggningar	23	91 263	88 219
Beredskapstillgångar	24	94 040	93 199
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	25	3 365	2 337
Summa materiella anläggningstillgångar		497 229	478 308
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	26	348 281	368 825
Andra långfristiga värdepappersinnehav	27	38 399	42 612
Långfristiga fordringar	28	2 674	2 904
Summa finansiella anläggningstillgångar		389 354	414 341
Summa anläggningstillgångar		894 634	900 462
Utlåning	29	378 902	268 640
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	30	1 584	1 635
Pågående arbeten	31	1 102	846
Fastigheter	32	174	170
Förskott till leverantörer	33	30	18
Summa varulager m.m.		2 890	2 669
Fordringar			
Kundfordringar	34	6 828	8 440
Övriga fordringar	35	76 044	66 887

Summa fordringar		82 872	75 327
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	36	13 045	10 161
Upplupna bidragsintäkter	37	2 685	2 805
Övriga upplupna intäkter	38	12 707	12 610
Summa periodavgränsningsposter		28 437	25 576
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	39	15 300	27 774
Summa kortfristiga placeringar		15 300	27 774
Kassa och bank	40	6 738	5 926
SUMMA TILLGÅNGAR		1 409 773	1 306 374
KAPITAL OCH SKULDER			
	Not		
Nettoförmögenhet	41	-348 294	-316 104
Fonder	42	131 051	107 091
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	43	216 063	208 088
Övriga avsättningar	44	10 739	11 757
Summa avsättningar		226 802	219 845
Statsskulden			
Lån i Sverige		852 410	850 357
Lån utomlands		384 008	262 460
Summa statsskulden	45	1 236 418	1 112 817
Skulder m.m.			
Leverantörsskulder	46	19 080	19 360
Övriga skulder	47	63 071	65 694
Depositioner	48	1 271	1 325
Förskott från uppdragsgivare och kunder	49	240	206
Summa skulder m.m.		83 662	86 585
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	50	29 281	28 961
Oförbrukade bidrag	51	9 998	9 906
Övriga förutbetalda intäkter	52	40 855	57 273
Summa periodavgränsningsposter		80 134	96 140
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 409 773	1 306 374
Garantiförbindelser	53	1 434 809	1 365 214
Övriga ansvarsförbindelser	54	16 694	16 146

3.2.1 Nettoförmögenheten

Statens nettoförmögenhet är lika med skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde. Statsskulden, som i huvudsak motsvarar det ackumulerade underskottet i statens budget över åren, svarar för den övervägande delen av skulderna och därmed den negativa nettoförmögenheten. Vid utgången av 2013 var nettoförmögenheten -348 miljarder kronor, dvs. staten hade en nettoskuld på motsvarande belopp. Det är en minskning med 32 miljarder kronor jämfört med 2012 då nettoförmögenheten var -316 miljarder kronor.

Nettoförmögenhetens förändring fördelad på balansräkningens olika delar kan sammanfattas enligt nedan:

	Mdkr
Tillgångar	103
Skulder	-104
Avsättningar	-7
Fonder	-24
Summa	-32

Förändringen av nettoförmögenheten kan även beskrivas på följande sätt:

	Mdkr
Årets underskott enligt resultaträkningen	-25
Värdeförändringar av aktier och andelar	-7
Summa	-32

Förändringen av nettoförmögenheten orsakas dels av årets underskott i resultaträkningen på 25 miljarder kronor, dels av påverkan på nettoförmögenheten av enstaka transaktioner som förändrar tillgångars eller skuldernas värde utan att de redovisas över resultaträkningen. En återkommande förklaringspost är förändringar av aktier och andelar som redovisas direkt i balansräkningen, t.ex. förändringar av statligt ägda bolags egna kapital som inte är hänförligt till periodens resultat. Under 2013 uppgick dessa effekter till -7 miljarder kronor.

Jämförelse med nettoförmögenheten enligt definitionen i nationalräkenskaperna

För att belysa sambandet mellan olika sätt att redovisa statens finansiella ställning görs en jämförelse mellan nettoförmögenheten i balansräkningen och nationalräkenskaperna (NR). NR:s beräkningar finns inte färdigställda för 2013 och jämförelsen görs därför för 2012. NR:s uppgifter har dessutom kompletterats på några punkter för att öka jämförbarheten. Statens nettoförmögenhet vid utgången av 2012 uppgick enligt balansräkningen till -316 miljarder kronor medan statens nettoförmögenhet enligt NR uppgick till 381 miljarder kronor, se not 41. Detta innebär att NR-beräkningen visar en positiv nettoförmögenhet som är 697 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen.

Skillnaderna beror dels på olika värderingsprinciper, dels på olika avgränsningar av staten. Den enskilt största skillnaden beror på att fasta reala tillgångar i NR värderas till återanskaffningsvärdet, dvs. restvärdet efter avskrivningar räknas upp med prisindex samt med mervärdesskatt, medan fasta realltillgångar i balansräkningen värderas till ursprungligt anskaffningsvärde. Detta står för 55 procent av skillnaden i förmögenheten. En annan stor del beror på att NR använder marknadsprisvärdering där sådan finns tillgänglig, t.ex. för vissa aktieinnehav och för skulder i form av bl.a. statsobligationer. Beredskapstillgångar ingår i NR endast till den del det inte avser krigsmateriel och kringutrustning till krigsmateriel. I fråga om avgränsning ingår Riksbanken som kapitalandel i NR och inte endast med grundfonden, vilket är fallet i balansräkningen i årsredovisningen för staten. Dessutom finns andra mindre skillnader. För tillgångar och skulder i övrigt tas främst vissa stora myndigheter med omfattande finansiell verksamhet samt handelskrediter med i beräkningen i anslutning till NR. I anslutning till not 41 visas de viktigaste skillnaderna för 2012 och 2011.

3.2.2 Övriga förändringar i balansräkningen

Under räkenskapsåret 2013 ökade de totala tillgångarna med 103 miljarder kronor till 1 410 miljarder kronor.

Nya vägar och järnvägar

De materiella anläggningstillgångarna ökade med 19 miljarder kronor. Väganläggningar har under året invärderats som färdigställda till ett värde av 4,0 miljarder kronor. Större objekt som öppnades för trafik under året är bl.a. riksväg 40 Mjölby–Motala, väg 35 Östra länken förbi Linköping, E4 Trafikplats Rosersberg, riksväg 27 förbi Anderstorp och Gislaved samt väg 90 Bollsta–Hällsjö. Värdet av väganläggningar minskade jämfört med 2012 då mer färdigställdes.

Värdet av järnvägsanläggningar som färdigställdes under året uppgick till 16 miljarder kronor. Större projekt som färdigställdes under året var bl.a. ny godsbangård och ombyggnad av personbangård i Umeå, dubbelspår mellan Förslöv och Ängelholm, dubbelspår och funktionsanpassning av bangård Södertälje hamn–Södertälje central samt spårupprustning och hastighetsanpassning Emmaboda–Karlskrona–Kalmar.

Trafikverkets pågående större investeringsprojekt omfattar bl.a. Citybanan i Stockholm, Projekt Hallandsås, E 20 Norra Länken och E18 Hjulsta–Kista i Stockholm samt E4 i Sundsvall.

Pågående nyanläggningar hos Svenska kraftnät ökade

Pågående nyanläggningar ökade med 3,0 miljarder kronor och ökningen beror till största delen på investeringar hos Affärsverket Svenska kraftnät. SydVästlänken som syftar till att förstärka och öka kapaciteten i stamnätet till södra Sverige och till Norge samt Stockholm Ström som syftar till att bygga ut och förbättra elförsörjningen inom Stockholmsområdet är de största investeringarna.

Fler naturreservat m.m.

Under 2013 ökade Naturvårdverkets marktillgångar med 0,7 miljarder kronor, vilket främst avser investeringar i markinköp för bildande av naturreservat och nationalparker. Maskiner, inventarier, installationer m.m. ökade med 0,7 miljarder kronor. En stor del av ökningen beror på färdigställda kombinationsfartyg hos Kustbevakningen. Försvarets beredskapstillgångar ökade med 0,9 miljarder kronor. Förskott avseende materiella anläggningstillgångar ökade med 1 miljard kronor. Bland annat ökade Försvarets materielverks förskott till utländska leverantörer för försvarsmateriel.

Värdet på Vattenfall minskade

De finansiella anläggningstillgångarna minskade med 25 miljarder kronor. Andelar i hel- och delägda företag minskade med 21 miljarder kronor.

Minskningen av andelsvärdet för Vattenfall AB uppgår till 26 miljarder kronor. Förändringen beror främst på årets förlust som uppgår till 14 miljarder kronor och utdelning av 6,8 miljarder kronor till staten. Förändrade principer för redovisning av pensionsskulden har medfört en minskning med 5,8 miljarder kronor.

Andelsvärdet i PostNord AB minskade med 1,5 miljarder kronor eftersom pensionsskulden omvärderats med 1,6 miljarder kronor.

Apoteket AB har ökat andelsvärdet med 1,6 miljarder kronor, främst förklarar av årets resultat på 0,4 miljarder kronor och omvärdering av pensionsskulden med 1,0 miljarder kronor.

Staten sålde Nordeaaktier

Statens långfristiga värdepappersinnehav minskade då aktier i Nordea har avyttrats under året. Försäljningsbeloppet uppgick till 41 miljarder kronor, vilket resulterade i en realisationsvinst på 33 miljarder kronor. Däremot ökade statens andel i Europeiska investeringsbanken.

Staten lånade ut 105 miljarder till Riksbanken

Riksgäldskontorets utlåning ökade totalt sett med 107 miljarder kronor. Det beror främst på att utlåningen till Riksbanken ökade med nästan 105 miljarder kronor². Lånet är upptaget i utländsk valuta för att förstärka valutareserven.

Ökade fordringar

Övriga fordringar har ökat med 9,2 miljarder kronor. Skatteverkets fordringar på skattekottot har ökat med 4,1 miljarder kronor. I princip alla debiteringar av skatter och avgifter som Skatteverket gör ingår i skattekottosystemet.

Riksgäldskontorets fordringar har ökat med 3,3 miljarder kronor. Ökningen beror på affärsdagsredovisningen. Där uppstår en fordran när en affär ingås som sedan tas bort några dagar

senare i samband med att affären betalas. Det är normalt med stora fluktuationer i affärsdagsredovisningen.

Stor minskning av värdet på kortfristiga värdepapper och andelar

Värdepapper och andelar har minskat med 12 miljarder kronor och minskningen avser Riksgäldskontorets repor i egna statspapper som var stora föregående år. Placeringar i repor är en del av statsskultsförvaltningen och kan variera kraftigt mellan åren. Storleken på placeringarna beror på placeringsbehovet vid bokslutstidpunkten.

Nordeaförsäljningen har fyllt på stabilitetsfonden

Fonder ökade med 24 miljarder kronor jämfört med 2012. Under året har stabilitetsfondens behållning ökat med drygt 20 miljarder kronor. Ökningen beror mest på att fondens innehav av aktier i Nordea såldes, vilket gav en realisationsvinst på nära 16 miljarder kronor. Kärnavfallsfonden ökade med 2,2 miljarder kronor och Insättningsgarantifonden med 1,7 miljarder kronor under året.

Avsättningarna ökade

Avsättningar för statens tjänstepensioner ökade med 7,6 miljarder kronor. De viktigaste faktorerna som påverkade avsättningen var att räntan i beräkningsgrunderna sänktes, vilket ökade avsättningen med 5,5 miljarder kronor och basbeloppsindexering (värdesäkring) som ökade avsättningen med 2,2 miljarder kronor. Övriga avsättningar minskade med 1 miljard kronor.

Statsskulden ökade med 124 miljarder kronor

Statsskulden ökade med 124 miljarder kronor och uppgick vid 2013 års utgång till 1 236 miljarder kronor. Lån i svenska kronor ökade med 2,1 miljarder kronor och lån i utländsk valuta ökade med 122 miljarder kronor. Ökningen beror huvudsakligen på att Riksgäldskontoret under året tog upp lån för Riksbankens räkning. Dessa ökade med 105 miljarder kronor under 2013. För en närmare beskrivning av statsskuldens utveckling, se avsnitt 4 Utvecklingen av statsskulden.

Övriga skulder och förutbetalda intäkter minskade

Övriga skulder minskade med 2,6 miljarder kronor. Skatteverkets skulder till kommuner och

² Beloppet skiljer sig med ca 1 miljard kronor jämfört med det belopp som anges under Riksgäldskontorets nettoutlåning i Utfallet för statens budget avsnitt 2.4.29, beroende på att orealiserade valutakursdifferenser påverkar balansräkningen men inte resultaträkningen.

landsting avseende slutreglering av kommunal-skatt minskade med 3,7 miljarder kronor.

Övriga förutbetalda intäkter minskade med 16 miljarder kronor. Den största minskningen avser periodisering av skatter. En förutbetald intäkt innebär här att de periodiserade skatteintäkterna är lägre än de betalda skatterna. För 2013 är skatteintäkten högre än årets inbetalningar och därför minskar de förutbetalda intäkterna.

3.3 Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar statens betalningar fördelade på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Finansieringsanalysen visar även förändringen av och respektive avsnitts påverkan på statens nettouplåning under redovisningsperioden. Statens nettouplåning definieras som förändringen av statsskulden justerad för orealiserade valutakursförändringar.

Uppgifterna avseende finansieringsanalysen har hämtats från resultat- och balansräkningarna samt från den information som myndigheterna rapporterat in till statsredovisningssystemet eller från myndigheternas årsredovisningar med eventuella kompletteringar.

Tabell 3.3 Finansieringsanalys

Miljoner kronor

	Not	2013	2012
Statens verksamhet			
Skatter	55	980 116	988 784
Avgifter och andra ersättningar	56	73 361	75 257
Intäkter av bidrag		57 428	45 685
<i>Summa justerade intäkter</i>		<i>1 110 905</i>	<i>1 109 726</i>
Transfereringar	57	-901 120	-856 693
Statens egen verksamhet	58	-212 659	-205 579
<i>Summa justerade kostnader</i>		<i>-1 113 779</i>	<i>-1 062 272</i>
Justeringar till betalningar	59	7 094	-3 289
Saldo statens verksamhet		4 220	44 165
Investeringar			
Finansiella investeringar	60	-3 551	-2 856
Materiella investeringar		-44 018	-42 216
Immateriella investeringar		-2 973	-2 434
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-50 542</i>	<i>-47 506</i>
Försäljning av anläggningstillgångar		43 962	5 508
Summa investeringsverksamhet		-6 580	-41 998
Utlåning			
Nyutlåning	61	-123 032	-20 602
Amorteringar		11 689	30 785
Summa nettoutlåning		-111 343	10 183
Finansiella aktiviteter			
Finansiellt netto för statens upplåning	62	-10 106	-25 959
Övrigt finansiellt netto	63	15 712	14 181
Justeringar till betalningar	64	-7 716	97
Summa finansiella aktiviteter		-2 110	-11 681
Totalt		-115 813	669
Statens nettouplåning			
Förändring av statsskulden		123 601	-6 583
Orealiserade valutakursförändringar		-7 788	5 914
Totalt		115 813	-669

3.3.1 Statens verksamhet

Kassaflöden i den del som avser statens verksamhet, dvs. intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet enligt resultaträkningen, uppgick under 2013 till 4 miljarder

kronor, vilket netto är 40 miljarder kronor mindre än föregående år. Skillnaden beror främst på att utbetalningarna av transfereringar ökade med nära 45 miljarder kronor 2013. Inbetalningarna avseende skatter minskade med knappt 9 miljarder kronor, men det kompenseras av högre bidragsintäkter som främst beror på att AP-fondernas nettobidrag till staten ökade. Utbetalningarna avseende statens egen verksamhet, främst driften av myndigheterna, ökade. Förändringarna av fordringar och skulder som redovisas under posten Justeringar till betalningar gav en positiv påverkan på kassaflödet med 7 miljarder kronor. Det beror främst på minskningar av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar.

3.3.2 Stora försäljningsinkomster men även högre investeringar

Kassaflödet i investeringsverksamheten förbättrades totalt sett med 35 miljarder kronor beroende på statens försäljning av aktier i Nordea som gav inbetalningar till staten på 41 miljarder kronor. Investeringarna under 2013 uppgick till nära 51 miljarder kronor, vilket är en ökning med 3 miljarder kronor.

De materiella investeringarna ökade med 2 miljarder kronor. Ökningen avser huvudsakligen militära beredskapstillgångar, som ökade med 3 miljarder kronor. Investeringarna i vägar och järnvägar minskade medan investeringar hos Svenska kraftnät ökade.

De finansiella investeringarna ökade med knappt 1 miljard kronor, där den största delen avser ökad insats i Europeiska investeringsbanken med 2,5 miljarder kronor.

3.3.3 Stor utlåning till Riksbanken

Statens nettoutlåning uppgick till hela 111 miljarder kronor, vilket är en ökning med 121 miljarder kronor jämfört med 2012 då nettoutlåningen var negativ. Den stora utlåningen avser ökad utlåning till Riksbanken för att förstärka valutareserven med nära 105 miljarder kronor. Även ökad utlåning till Irland ingick i Riksgäldskontorets nyutlåning. Centrala studiestödsnämndens nyutlåning uppgick till 15 miljarder kronor och nettot efter

amorteringar till 5 miljarder kronor, vilket var samma nivå som 2012.

3.3.4 Kassaflödet från finansiella aktiviteter förbättrades

Nettobetalningar från finansiella aktiviteter under 2012 uppgick till -2 miljarder kronor, vilket innebär att kassaflödet från finansiella aktiviteter förbättrades med 10 miljarder kronor. Det negativa kassaflödet från statens upplåningsverksamhet minskade framför allt till följd av att räntekostnader i svenska kronor har minskat och realiserade valutakursvinster ökade jämfört med 2012.

3.3.5 Statens lån ökade kraftigt

Statens nettoupplåning visar förändringen av statens upplåning justerad för valutakursförändringar i utländsk valuta. Statens nettoupplåning under 2013 uppgick till 116 miljarder kronor, dvs. staten ökade sina lån som följd av det negativa budgetsaldot som till största delen beror på utlåning till Riksbanken. Statsskulden ökade med 124 miljarder kronor och orealiserade valutakursförändringar minskade upplåningsbehovet med knappt 8 miljarder kronor.

3.3.6 Samband mellan resultaträkningen och utfallet på statens budget

I nedanstående tabell visas sambandet mellan resultaträkningens underskott och saldot i statens budget 2013. Tabellen visar de huvuddelar som skiljer resultaträkningen från statens budget, nämligen poster som finns med i resultaträkningen men inte medför betalningar, förändringar av fordringar och skulder samt övriga transaktioner som medfört betalningar. Posterna finns med i finansieringsanalysen, men i en annan struktur. Genom dessa tre delar är det möjligt att gå från resultaträkningens saldo till finansieringsanalysens saldo. Därefter visas justeringsposter hänförliga till statsskulden som utgör skillnaden mellan finansieringsanalysens saldo och saldot i statens budget.

Tabell 3.4 Samband mellan resultaträkningens överskott och utfallet för statens budget

Miljoner kronor

Resultaträkningens underskott	-24 685
Justeringar för poster som ej medför betalningar	60 745
Justeringar för förändringar av fordringar och skulder	-52 956
Övriga transaktioner som påverkar betalningar	-98 917
Finansieringsanalysens saldo	-115 813
Justeringar hänförliga till statsskulden	-15 060
Varav förändring av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar	-2 927
Varav förändring av inomstatliga innehav av värdepapper, skuldkorrigeringar samt övriga poster	-12 133
Statens budgetsaldo	-130 873

Transaktioner som ingår i resultaträkningen men inte medför betalningar uppgick till 61 miljarder kronor och bestod av avskrivningar och nedskrivningar med 27 miljarder kronor och avsättningar och fondering med 31 miljarder kronor. De omfattade även orealiserade valutakursförändringar med 8 miljarder kronor och realisationsvinster m.m. med knappt 2 miljarder kronor samt resultatandelar i statens hel- och delägda företag som avgick med 7 miljarder kronor.

Förändringar av fordringar och skulder har medfört betalningar, men inte påverkat resultaträkningen. Skulderna avseende främst skatter minskade som följd av lägre inbetalningar än de periodiserade intäkterna, vilket gav en negativ påverkan på likvida medel. Fordringarna minskade avseende främst kortfristiga placeringar hos Riksgäldskontoret och minskningar av fordringar i statsskuldsvärvalningen, vilket gav en positiv påverkan. Nettoförändringen av fordringar och skulder gav en negativ påverkan på likvida medel med 53 miljarder kronor.

Övriga transaktioner som påverkar betalningar är investeringar som gav ett utflöde av likvida medel netto, som blev endast 7 miljarder kronor beroende på de stora inbetalningarna från försäljning av aktier. Statens utlåning, netto, påverkade kassaflödet negativt med 111 miljarder kronor, som följd av utlåningen till Riksbanken, medan utdelningar från statliga bolag gav ett inflöde på 19 miljarder

kronor. Nettoeffekten av dessa transaktioner var 99 miljarder kronor.

Justeringar som är hänförliga till statsskulden

Finansieringsanalysens saldo var negativt med 116 miljarder kronor, vilket är 15 miljarder kronor mindre än saldot i statens budget som var negativt med 131 miljarder kronor. Att nettoupplåningen var positiv innebär att staten ökat sina lån. Skillnaden mellan statens nettoupplåning och saldot på statens budget beror på att det finns transaktioner som påverkar statsskulden men som inte påverkar budgetens saldo. Å andra sidan finns transaktioner som påverkar budgetens saldo men som påverkar statsskulden först i efterföljande perioder, t.ex. kortfristiga placeringar.

Minskningen av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar har medfört att statsskulden minskade med 3 miljarder kronor utan att saldot på statens budget har påverkats. Andra poster påverkade lånebehovet men inte statsskulden, bl.a. gäller det förändring av myndigheters innehav av statspapper och skuldskötselåtgärder, vilket sammantaget påverkade statsskulden med 12 miljarder kronor. Myndigheternas innehav av statspapper ökade med 7 miljarder kronor.

3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen för staten upprättas enligt bestämmelserna i 10 kap. budgetlagen (2011:203). Den grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar, vilka upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

3.4.1 Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning

Räkenskapsåret utgörs av kalenderår.

Kostnader och intäkter redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. oberoende av när betalning sker.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt reglerna i 10 kap. 9 och 10 §§

budgetlagen och de mer detaljerade regler i 13–15 §§ förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten.

Budgetlagen och förordningen om årsredovisning och budgetunderlag reglerar grundläggande principer. Dessa utgör, tillsammans med den praxis som utvecklats i årsredovisningen för staten och de praktiska ställningstaganden som varit nödvändiga vid upprättandet, de tillämpade redovisningsprinciperna. Denna praxis består i de lösningar för olika områden som, när de inte bedömts oväsentliga, anges nedan under rubrikerna Omklassificeringar av poster och Kommentarer till särskilda poster. När nya områden redovisas i årsredovisningen för staten, för vilka inomstatlig reglering eller praxis ännu inte utvecklats, hämtas i förekommande fall vägledning från principer som framgår av internationella redovisningsstandarder för offentlig sektor respektive principer som tillämpas i den privata eller kommunala sektorn. Flera företeelser är dock specifika för statlig verksamhet i Sverige och vägledning kan saknas i internationella standarder. Ställning måste därför tas i enskilda fall.

Årsredovisningen för staten upprättas med de statliga myndigheternas årsredovisningar som grund och med information som rapporterats särskilt till statsredovisningen. Principerna för värdering och klassificering av intäkter och kostnader samt av tillgångar och skulder utgår därigenom från bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Undantag kan finnas om en myndighet har medgetts undantag från dessa regler och för sådana fall där särskilda principer tillämpas på den konsoliderade nivån.

Transfereringar

Transfereringar redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. det år som kostnaden hänförs sig till. I de flesta fall anses kostnaden sammanfalla med utbetalningen. Periodisering görs endast när kostnaden är tydligt hänförlig till ett visst år.

Skatter

Skatteinkomsterna redovisas fullt periodiserade, dvs. det år intäkterna hänförs sig till. Eftersom många skatter tas ut i efterhand per kalenderår, är det slutliga utfallet från beskattningen inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på bedömningar av förväntat beskattningsutfall och inbetalningar.

Metoden för beräkning av periodiserade skatter bygger på modeller för olika skatteslag och för totalsammanställningar som är uppbyggda inom Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket under lång tid och har utvecklats och anpassats successivt. Denna struktur ger bättre information om skatterna för året än löpande skattebetalningar, eftersom metoden beaktar den makroekonomiska utvecklingen och förändringar i skattereglerna redan det år dessa avser och inte först när betalning sker.

Skatteverket och andra berörda myndigheter redovisar löpande debiterade och betalda skatter. Skatterna kan delas in i två huvudkategorier. Den första är skatter som hänförs till en period (månad) i nära anslutning till inbetalningen eller deklarationen, vilket gäller för mervärdesskatt, socialavgifter och de flesta punktskatter. Den andra är skatter som beslutas vid den årliga inkomstbeskattningen och där den löpande inbetalningen endast är preliminär. Det gäller hushållens och företagets inkomstskatter, fastighetsskatt, skattereduktioner m.m. När uppgifterna för årsredovisningen för staten för ett visst år tas fram, finns ett i det närmaste korrekt slutligt utfall för många av de nämnda skatterna som redovisas månadsvis.

Metoden innebär att framför allt för hushållens och företagets inkomstskatter bygger det redovisade utfallet på en bedömning som grundas på kontrolluppgifter, redovisade preliminärskatter, den ekonomiska utvecklingen, utvecklingen på aktie- och fastighetsmarknaden och annan information. Utifrån den informationen görs en prognos på de intäkter som slutligt kommer att betalas in för året och den ligger till grund för beräkning av den redovisade intäkten. Även för övriga skatter tas dock hänsyn till förväntade tilläggsdebiteringar, omprövningar m.m. som avser skatter för den aktuella redovisningsperioden.

Resultaträkningens skatteintäkter skiljer sig från de periodiserade skatterna i statens budget för det aktuella året på några punkter. Skillnaden mellan fjolårets beräknade periodiserade skatt och det utfall som nu finns tillgängligt hänförs i resultaträkningen till det senaste året, medan det periodiserade utfallet per år revideras i budgetens utfall. För varje skatteslag redovisas dock den senaste beräkningen i not till resultaträkningen. En annan skillnad är att avgifterna till ålderspensionssystemet och premiepensionssystemet läggs till, eftersom dessa avgifter ingår i skatterna så som de avgränsas i resultaträkningen. Kommunala utjämningsavgifter och inkomstutjämningsavgifter tillförs som följd av principen att bruttoredovisa dessa i årsredovisningen för staten. Slutligen avgår de eliminerings som görs i årsredovisningen för staten.

Avgränsning av redovisningsenheten

Resultat- och balansräkningen samt finansieringsanalysen omfattar statens samtliga intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som påverkar statens netto-upplåning. Riksbankens grundfond anses i detta sammanhang utgöra en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken samt Första–Fjärde, Sjätte och Sjunde AP-fonden omfattas inte. Inte heller ingår premiepensionssystemets tillgångar och skulder eller dess avkastning i resultat- och balansräkningen. Budgetlagens bestämmelser på denna punkt har preciserats i förordningen om underlag för årsredovisning för staten, i enlighet med den bedömning som redovisades för riksdagen i propositionen En reformerad budgetlag (prop. 2010/11:40). För premiepensionsmedlen gäller det särskilda egendoms-skyddet enligt 2 kap. 15 § regeringsformen. De är därför inte statens medel och att ta in dem i statens balansräkning skulle medföra att redovisningen inte ger en rättvisande bild. Riksbanken anses vara ett eget rättssubjekt med egna tillgångar och skulder och ska därför inte omfattas. AP-fonderna, utöver den del som tillhör premiepensionssystemet, undantas dels eftersom ålderspensionssystemet bör hanteras på ett enhetligt sätt, dels av praktiska skäl. Eftersom de följer ett annat regelverk för redovisningen än

övriga myndigheter, skulle det bli alltför omständligt att konsolidera dem.

Konsolidering

Redovisningen utgör med angivna undantag en konsolidering av årsredovisningarna hos myndigheterna under riksdagen och regeringen. Det innebär att balans- och resultaträkningarna slås samman efter det att interna mellanhavanden i form av fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. Finansieringsanalysen upprättas därefter med de konsoliderade resultat- och balansräkningarna som underlag.

En förteckning över vilka organisationer som omfattas av staten med denna avgränsning, och som ingår i den konsoliderade resultat- och balansräkningen och finansieringsanalysen, återfinns i bilaga 6 Statliga myndigheter m.m.

Gemensam brytdag

Den 5 januari gäller som gemensam brytdag för myndigheternas räkenskaper. Eftersom detta var en söndag 2014, gällde i stället närmast föregående vardag, den 3 januari. Det är den dag då den löpande bokföringen av händelser som berör räkenskapsperioden avslutas. Den gemensamma brytdagen är i första hand en teknik för att kunna stämma av mellanhavanden mellan myndigheter, men påverkar även externa kundfordringar, leverantörsskulder och period-avgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Myndigheter tillämpar normalt generella värderingsprinciper i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Det finns dock myndigheter som på grund av verksamhetens särart, genom dispens, särskilt regeringsbeslut eller av annat särskilt skäl avviker från dessa. Sådana avvikelser förekommer dock i mycket liten omfattning och bedöms därför inte ha någon väsentlig påverkan på årsredovisningen för staten.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att de tas upp till anskaffningsvärdet eller till det verkliga värdet om detta är lägre.

Anläggningstillgångar och avskrivningstider

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. För materiella och immateriella anläggningstillgångar gäller i de flesta fall att endast tillgångar med en förväntad ekonomisk livslängd på lägst tre år, tas upp som anläggningstillgångar.

Avskrivningstiderna anpassas till respektive tillgångs förväntade ekonomiska livslängd och varierar därför mellan olika myndigheter. Vanligen tillämpas 3–5 års avskrivningstid. För byggnader och större anläggningar tillämpas längre avskrivningstid med hänsyn till myndighetens verksamhet. Även för de specifika särskilt väsentliga tillgångsslagen väganläggningar, järnvägsanläggningar och beredskapstillgångar, tillämpas längre avskrivningstid.

För statliga väganläggningar tillämpas schablonmässigt linjär avskrivning på 40 år. För statliga järnvägsanläggningar tillämpas differentierade avskrivningstider på mellan 25 och 110 år.

För beredskapstillgångar hos Försvarsmakten, tillämpas 15–25 år för stridsfordon, fartyg, flygplan och helikoptrar, 10 år för modifiering av materiel samt 3–10 år för övriga beredskapsinventarier. För övriga beredskapsvaror – beredskapslager – som är omkring 20 procent av de redovisade beredskapstillgångarna, sker ingen planerlig avskrivning. Beredskapsvaror omsätts normalt i den löpande verksamheten eller skrivs ned när de inte längre har någon användning i verksamheten.

Aktier och andelar

Aktier och andelar i hel- och delägda företag värderas enligt kapitalandelsmetoden.³ Metoden innebär att statens andel av företagets egna kapital tas upp som en tillgång i balansräkningen. Årets andel av företagets resultat redovisas i resultaträkningen. Även affärsverkens hel- och delägda företag redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

³ Undantag gäller för statens aktier i Orio AB som enligt särskilt regeringsbeslut värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Anledningen är att detta avser en tillgång i garantiverksamhet (garanti till Saab AB) där avsikten är att medlen ska återföras till denna verksamhet.

Omklassificeringar av poster

Vissa typer av transaktioner omklassificeras i årsredovisningen för staten i förhållande till myndigheternas redovisning. Anledningen till detta är att de ur statens perspektiv har en annan innebörd än för den enskilda myndigheten. De fall som bedömts påverka årsredovisningen för staten i väsentlig mening är följande:

- Kostnaderna för tjänstepensioner till statligt anställda redovisas i statens resultaträkning bland personalkostnader, medan de i Statens tjänstepensionsverks årsredovisning redovisas i ett eget avsnitt för tjänstepensionsrörelsen i resultaträkningen. Se vidare, nedan under rubriken Statens tjänstepensionsåtagande.
- Pågående arbeten i försvarssektorn (framför allt i Försvarets materielverk) och motsvarande förutbetalda intäkter läggs samman med militära beredskapstillgångar, eftersom de till övervägande del avser arbeten för Försvarsmaktens räkning.
- För myndigheter med en uppställningsform för balans- och resultaträkning som avviker från den generellt föreskrivna, främst Exportkreditnämnden, affärsverken, Riksgäldskontoret, Statens tjänstepensionsverk och Statens fastighetsverk, hänförs respektive post i resultat- och balansräkningen i årsredovisningen för staten så som de hade gjort om myndigheten i fråga hade följt de generella uppställningsformerna. Vanligen görs det direkt genom de inrapporteringskoder som används vid rapportering till statsredovisningen.
- Ett antal intäktsposter klassificeras om utifrån utgångspunkten att posten Skatteintäkter avgränsas i enlighet med den definition av skatter som gäller i statens budget och i nationalräkenskaperna. I flera fall redovisar berörd myndighet intäkterna som avgifter eller andra ersättningar (exempelvis vissa jordbruksavgifter vid Statens jordbruksverk eller lokalradioavgift vid Myndigheten för radio och TV), som medel för finansiering av bidrag (exempelvis insättningsgarantiavgifter vid Riksgäldskontoret och Kärnavfallsfondens avgifter), som resultatandelar från hel- och delägda företag (exempelvis Systembolagets

inlevererade överskott som redovisas av Kammarkollegiet) eller enbart i balansräkningen (inleverans av överskott från Svenska Spel AB som redovisas av Kammarkollegiet). Dessa redovisas i stället som Skatteintäkter i den konsoliderade resultaträkningen.

- Finansiella korrigeringar avseende EU-medel redovisas vanligen som kostnad i myndighetens resultaträkning (främst Statens jordbruksverk) eftersom de redovisas som utgifter på anslag enligt beslut om statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen omklassificeras de till intäktsreduktioner, eftersom de avser återbetalningar av eller avdrag på erhållna bidrag från EU.

Ändrade redovisningsprinciper m.m.

Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter

Utöver ändringar i principerna för årsredovisningen för staten som sådan, förekommer att ändrade principer hos vissa myndigheter påverkar årsredovisningen för staten i mindre omfattning. I de fall berörd myndighet ändrat jämförelsetal eller gett motsvarande upplysningar, ändras jämförelsetalen även i årsredovisningen för staten såvida inte beloppet är oväsentligt. Har myndigheten inte ansett detta möjligt har inte heller jämförelsetalen i årsredovisningen för staten ändrats.

Exportkreditnämnden (EKN) har ändrat redovisningsprinciper genom att dela upp reserveringen för förväntad förlust i garantiverksamheten i tre olika delar: reservering för ej intjänade premier, reservering för skador samt kursdifferenser. Ytterligare en ändring är att beräknade inkomster eller reserveringar för utfärdade bundna offerter inte längre resultatförs. Korrigering av jämförelsetal har gjorts för posterna Intäkter av avgifter och andra ersättningar, Vissa garanti- och kreditkostnader, Övriga driftkostnader, Andra långfristiga fordringar, Kundfordringar och Övriga avsättningar.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida) har ändrat redovisningsprincip på motsvarande sätt som EKN för de bundna offerterna. Korrigering av jämförelsetal har

gjorts för posterna Lämnade bidrag, Andra långfristiga fordringar och Övriga avsättningar.

Lantmäteriet har ändrat redovisningsprincip för medel avsatta för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder. Jämförelsetalen för 2012 har ändrats, vilket innebär att Upplupna kostnader minskat och Övriga avsättningar ökat.

Andra ändringar av jämförelsetal har förekommit hos myndigheter, men inte bedömts väsentliga i årsredovisningen för staten.

För specifikationer i noter förekommer förändringar mellan delbelopp inom noterna i årsredovisningen för staten. De kan bero på omorganisationer av verksamhet, att ny information tillkommit eller korrigeringar.

Annan justering av jämförelsetal

Jämförelsetalet för posten Övriga fordringar har justerats ned med 6,5 miljarder kronor. Vid redovisning av Övriga fordringar 2012 togs fordringar för depositioner för handel med futures upp till bruttovärde medan skulder för depositioner för handel med futures redovisades i statsskulden. Redovisningen har nu korrigerats i enlighet med Riksgäldskontorets statsskuld-redovisning. Depositioner för handel med futures redovisas netto i posten Övriga fordringar i de fall nettot är positivt, i annat fall redovisas det i posten Statsskulden. Jämförelsetalet för statsskulden har på motsvarande sätt justerats ned med samma belopp.

Migrationsverket har justerat periodiseringar av vissa bidrag från EU, vilket lett till att jämförelsetalen för posten Intäkter av avgifter minskat med 140 miljoner kronor. Posten Lämnade bidrag har minskat med 28 miljoner kronor av samma anledning.

	<i>Miljoner kronor</i>
Årets överskott i resultaträkningen i Årsredovisningen för staten 2012	863
Ändrade redovisningsprinciper, EKN och Sida	-127
Justering, Migrationsverket	-112
Årets överskott i resultaträkningen enligt jämförelsekolumnen i Årsredovisningen för staten	624

Undantag från generella principer

Vissa väsentliga undantag från generella principer som tillämpas för enskilda myndigheter beskrivs nedan.

Pensionsmyndigheten redovisar marknadsvärden för sina tillgångar i premiepensionssystemet (placeringstillgångar) enligt de regler som gäller för försäkringsföretag och detta görs även för tillgångar som finns med i årsredovisningen för staten. Dessutom räknas upplupna ränteintäkter in i värdepapperets bokförda värde. I årsredovisningen för staten har dessa tillgångar värderats till upplupet anskaffningsvärde samtidigt som upplupna räntor särredovisas, i enlighet med den princip som gäller i staten i övrigt. Årsredovisningen för staten skiljer sig således från myndighetens årsredovisning på denna punkt.

Skatteverket har enligt regeringsbeslut den 10 december 1998 dispens från kravet på att redovisa fordringar och skulder avseende uppbörd som redovisas på annat sätt än via skattekotot. Den utnyttjas för närvarande för ej restförda uppbördsfordringar redovisade genom de gamla uppbördssystemen, för arvs- och gåvoskatt samt för systemet för punktskatter.

Statens fastighetsverk har för bidragsfastigheter undantag från regler vilka innebär att kapitalutgifter för bidragsfastigheterna inte betraktas som anläggningstillgång.

Undantag från regler på finansieringsområdet, exempelvis rätten eller formerna för att ta ut avgifter, för att ta emot bidrag och donationer eller för att lånefinansiera tillgångar, förekommer, men eftersom dessa inte påverkar årsredovisningen för staten annat än indirekt redovisas de inte här.

Viss verksamhet eller vissa balansposter hos myndigheter med koppling till det försvars- och säkerhetspolitiska området är hemlig, och redovisas därför på ett förenklat sätt i årsredovisningen för staten. Så långt det är möjligt görs dock redovisningen i dessa fall på ett sätt som är jämförbart med redovisningen i övrigt, och på samma sätt mellan åren, varför de inte bedöms påverka årsredovisningen för staten i någon väsentlig grad.

Kommentarer till särskilda poster

Nedan kommenteras vissa poster i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna. Det rör poster som i de flesta fall är unika för statens verksamhet och där kännedom om metoden för att ta fram uppgifterna kan ge ökad förståelse för postens innebörd. Samtidigt har

beskrivningen bedömts vara alltför omfattande för att passa direkt i kommentarer till utfallet.

Statsskulden

Statsskulden redovisas enligt regeringens beslut som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning nr 479/2009 (Maastrichtskulden). Undantag görs för skulden till premiepensionssystemet. Den skulden, liksom de tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuld förvaltningen som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, tas upp under andra poster i balansräkningen. Statsskulden värderas till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen (nominellt slutvärde) och inte till det belopp som erhållits. Dessutom värderas den inklusive derivatinstrument, som skuldbytesavtal och valutaterminer. I balansräkningen redovisas den konsoliderade statsskulden, dvs. efter avdrag för statliga myndigheters innehav av statspapper, till skillnad från Riksgäldskontorets redovisning av den okonsoliderade statsskulden (se även avsnitt 4 Utvecklingen av statsskulden).

Momskompensation till statliga myndigheter

Statliga myndigheter ges kompensation för ingående mervärdesskatt i sin verksamhet enligt bestämmelserna i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt. I statens budget och i nationalräkenskaperna bruttoredo visas skatten som en del av statens skatteintäkter. I den konsoliderade resultaträkningen däremot netto-redovisas skatteintäkten liksom motsvarande kostnad eftersom det inte är en extern kostnad att staten ger kompensation till sig själv.

Bruttoredo visning av utbetalningarna av allmän pension

I nationalräkenskaperna redovisas premiepensionssystemet i hushållssektorn, i enlighet med de principer för denna typ av system som fastställts inom EU. Inkomstpensionssystemet (de pensioner som finansieras via AP-fonderna, med undantag för sjätte AP-fonden) redovisas i socialförsäkringssektorn.

I statens budget dras de arbetsgivaravgifter och egenavgifter som förs till premiepensionssystemet av från intäkterna, så att skatterna redovisas exklusive dessa avgifter. De avgiftsintäkter som ska föras till inkomstpensionssystemet redovisas brutto på inkomsttitlar och ingår i den offentliga sektorns

skatteintäkter, men dras av vid framräkningen av statens skatteintäkter. Bland utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisas utbetalda pensioner exklusive premiepensioner.

I den konsoliderade resultaträkningen redovisas däremot ålderspensionerna, liksom i Pensionsmyndighetens redovisning, i sin helhet, som en del av statens transfereringar (se not 4). Avgifterna till både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet redovisas som skatteintäkter (se not 1). Det har bedömts ha ett värde att ge en bild av de totala pensionsutbetalningarna från staten och motsvarande avgifter på både kostnads- och intäktssidan. I not 1 Skatteintäkter har sambandet med motsvarande belopp i statens budget tydliggjorts.

Överföringar till och från pensionssystemet

Eftersom AP-fonderna och premiepensionssystemets medel i övrigt inte konsolideras i årsredovisningen för staten, utgör de överföringar som görs mellan dessa fonder och staten i övrigt externa transaktioner.

Socialavgifter och allmänna pensionsavgifter som inbetalas till staten redovisas brutto som Skatteintäkter i resultaträkningen. Dessa utbetalas löpande till AP-fonderna och premiepensionssystemet tillsammans med statliga ålderspensionsavgifter från vissa anslag för främst transfereringar. Detta görs enligt särskilda regler för fördelning av de olika avgifterna. Löpande rekvirerar därefter Pensionsmyndigheten medel för utbetalningar av pension. Pensionsutbetalningarna redovisas i sin helhet som transfereringar i resultaträkningen. I den konsoliderade resultaträkningen för staten elimineras de löpande överföringarna till och från pensionsfonderna. För inkomstpensionssystemet är avgifterna lägre än utbetalda pensioner. Mellanskillnaden mellan avgifter till AP-fonderna och rekvirerade medel från fondsystemet för inkomstpensionssystemets del, redovisas som en transferering från ålderspensionssystemet – AP-fondernas nettobidrag (se not 3). För premiepensionssystemet är avgifterna betydligt högre än utbetalda pensioner. För premiepensionssystemet redovisas därför mellanskillnaden som en transferering till hushåll (se not 4), eftersom premiepensionssystemet ses som en del av hushållssektorn.

Statens tjänstepensionsåtagande

Den statliga tjänstepensionsskulden som redovisas av Statens tjänstepensionsverk (SPV) tas upp under posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (se not 43). Skulden redovisas exklusive särskild löneskatt som är statens skuld till sig själv.

Den redovisade skulden omfattar hela försäkringsrörelsen, vilket även innefattar anställda vid vissa organisationer som inte är statliga myndigheter eller av andra skäl inte konsolideras i årsredovisningen för staten, bl.a. Chalmers Tekniska högskola, Riksbanken, Kungliga Operan och ett antal andra statligt ägda bolag. De premier som betalas från statliga myndigheter till SPV elimineras i årsredovisningen för staten, men de premier som kommer från organisationer utanför den konsoliderade enheten redovisas som intäkter av bidrag (se not 3). Kostnaderna i pensionsrörelsen för anställda i de konsoliderade myndigheterna redovisas som personalkostnader medan kostnaderna för anställda i andra organisationer redovisas som transfereringar (se not 4). Fördelningen av kostnader görs kalkylmässigt och grundas på den andel av premieintäkterna som kan hänföras till organisationer inom och utom den konsoliderade enheten. Fördelningen påverkar inte resultaträkningens saldo, utan endast fördelningen mellan poster.

Grunderna för beräkning av försäkrings- tekniska avsättningar fastställs av SPV:s styrelse. Försäkringstekniska antaganden ska vara aktsamma och sättas på ett sådant sätt att de säkerställer att försäkringsrörelsen ska kunna fullgöra sina åtaganden.

SPV har för 2013 ändrat redovisningen när det gäller förändring av antaganden om ränta i de försäkringstekniska grunderna (grundränta, brutto). De senaste åren har SPV låtit ränteförändringar i Finansinspektionens trygghandsgrunder slå igenom med högst 0,2 procentenheter per år i SPV:s grunder för beräkning av pensionsavsättningen. För 2013 har dock SPV låtit Finansinspektionens räntesänkning slå fullt ut även i SPV:s beräkningsgrunder. Detta beror bl.a. på att SPV fått regeringens tillstånd att förändra försäkringsrörelsens avkastningsmodell, så att tillgångar och skulder följer varandra vid ändring av grundräntan. Den tekniska lösning med vissa statsinterna transaktioner som SPV tillämpar i

sin redovisning, som bl.a. innebär att avkastning som redovisas i försäkringsrörelsen matchas mot kostnader, medför ingen resultatpåverkan på myndighetsnivå när räntan förändras kraftigt.

I årsredovisningen för staten 2013 skulle det dock bli en stor resultatpåverkan om samma grundränta som Finansinspektionens tryggningsgrunder tillämpades, eftersom de statsinterna transaktionerna elimineras.

Den bedömning som gjorts inför arbetet med årsredovisningen för staten 2013 är att det är mest lämpligt att fortsätta att endast låta 0,2 procent av förändringen i antagandet om grundränta få slå igenom per år. Detta bedöms ge en mer rättvisande bild av statens långsiktiga pensionsåtagande. Därmed tillämpas samma principer som de senaste åren i årsredovisningen för staten. Detta medför att pensionsskulden är 28,1 miljarder kronor lägre i årsredovisningen för staten än i SPV:s årsredovisning. Statens pensionskostnad är på motsvarande sätt 28,1 miljarder kronor lägre. Med anledning av detta har regeringen gett Ekonomistyrningsverket i uppdrag att utveckla principer för redovisning av statens tjänstepensionsskuld (dnr Fi2014/1060).

Vid beräkning av livsförsäkringsavsättningar (tjänstepension) har följande antaganden använts hos SPV.

- Antaganden om ränta: Den årliga räntan används för diskontering av framtida, förväntade betalningsflöden. Hänsyn ska tas till Finansinspektionens tryggningsgrunder. Per den 31 december 2013 är grundräntan, brutto 0,4 procent (1,5 procent 2012). I årsredovisningen för staten används emellertid bruttoräntan 1,3 procent med hänvisning till resonemanget ovan.
- Antaganden om driftkostnad: För de flesta åtaganden används ett antagande om driftkostnad på 0,1 procent av kapitalet. Därutöver belastas kapitalet med 0,75 procent för att täcka kostnader för framtida utbetalningar. Antagandena är oförändrade jämfört med föregående år.
- Avkastningsskatt: Inget avdrag för avkastningsskatt görs vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna.
- Antaganden om livslängd: Olika antaganden om livslängd används för olika generationer och för olika kön. De skilda

antagandena om livslängd ska spegla skillnader i förväntad livslängd. Per den 31 december 2013 överensstämmer SPV:s antaganden om livslängd i huvudsak med de som gäller för Finansinspektionens tryggningsgrunder.

CSN:s värderingsprinciper för lånefordringar

Centrala studiestödsnämnden (CSN) värderar lånefordringar med avdrag för reservation på grund av osäkerhet. Myndigheten har utvecklat en modell för att beräkna osäkra fordringar för dels lånetyperna studiemedel, studielån och annuitetslån samt återkrav av dessa lånetyper, dels uppsagda lån av de tre lånetyperna samt återkrav av studiehjälp och rekryteringsbidrag. Beräkningen i nuvärde görs med hänsyn till bl.a. skuld, betalning och inkomst för varje låntagare. Beräkningen av osäkerheten i CSN:s lånefordringar utgår i huvudsak från en individbaserad beräkningsmodell och görs utifrån tre värderingsprinciper:

- Reservation utifrån de personer som missköter sina betalningar.
- Reservation utifrån de trygghetsregler som finns vid återbetalning.
- Reservation utifrån framtida förluster på grund av dödsfall.

Den första värderingsprincipen utgår från individens dokumenterade bristande betalningsbenägenhet, när inga eller få betalningar har gjorts under de senaste åren. Den andra värderingsprincipen bedömer betalningsförmågan hos de låntagare som har avslutat sina studier och är återbetalningsskyldiga. Principen bygger på en bedömning av låntagarens möjligheter att betala tillbaka lånet utifrån låntagarens ekonomiska förutsättningar och skuldens storlek. Den tredje värderingsprincipen utgår från sannolikheten att dö i olika åldrar. Underlaget till beräkningen hämtas utifrån köns- och åldersspecifika dödsfallsrisker från Statistiska centralbyrån (SCB) och därefter görs vissa justeringar av CSN.

Stabilitetsfonden hos Riksgäldskontoret

Stabilitetsfonden som bildades efter beslut av riksdagen 2008, ska finansiera det stödssystem som införts i lagen om statligt stöd till kreditinstitut (prop. 2008/09:61, bet. 2008/09:FiU16, rskr. 2008/09:17). Fonden tillförs en särskild stabilitetsavgift där samtliga kreditinstitut deltar i finansieringen. När fonden

bildades tillfördes den 15 miljarder kronor från anslag på statens budget. Överföringen gjordes direkt i balansräkningen, eftersom fonden i huvudsak inte är avsedd att finansiera kostnader utan ska finansiera olika slags finansiella tillgångar i samband med kapitaltillskott och köp av bolag. De kostnader som uppkommer ska i första hand avräknas mot de avgifter som kommit in och mot fondens avkastning, då med upplösning av fond som motsvarande tillförsel av medel. Först om fondens kapital understiger 15 miljarder kronor är avsikten att resultaträkningens saldo ska påverkas. Regeringen följer utvecklingen så att redovisningsmetoderna långsiktigt ger en rättvisande bild av händelserna. Under 2013 har fonden ökat och vid årsskiftet uppgick den till 50 miljarder kronor. Reavinst vid försäljning av stabilitetsfondens innehav av Nordeaaktier är främsta förklaringen till det ökade fondvärdet (se även not 42).

Skuld till Rundradiorörelsen hos Riksgäldskontoret
Riksgäldskontoret redovisar en skuld till Rundradiorörelsen på 950 miljoner kronor för distributionsmedel. Riksgäldskontorets skuld har tagits bort i årsredovisningen för staten eftersom posten är intern i staten samtidigt som Rundradiorörelsens redovisning inte ingår i någon statlig redovisningsenhet som redovisas som motpart till Riksgäldskontoret.

Transfereringar m.m. med koppling till skattesystemet

Kommunernas mervärdesskatt nettoredovisas på statens budget. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på särskild inkomsttitel, vilket minskar inkomsterna i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen bruttoredovisas dessa medel som lämnade bidrag och skatteintäkter, vilket bedömts ge den mest rättvisande informationen.

Den kommunalekonomiska utjämningen nettoredovisas under anslag på statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen i årsredovisningen för staten har det bedömts mest rättvisande att bruttoredovisa den kommunalekonomiska utjämningen som skatteintäkter och transfereringar till kommuner.

Dessa båda skillnader innebär att både skatteintäkter och transfereringar är högre i resultaträkningen än i statens budget (se not 1 och 4).

Sveriges förväntade överskott av utsläppsrätter från första åtagandeperioden under Kyotoprotokollet

Parter med kvantitativa åtaganden i klimatkonventionens Kyotoprotokoll har tillgodoskrivits en tilldelad mängd utsläppsutrymme (assigned amount) för perioden 2008–2012. Parterna ska se till att de sammanlagda antropogena utsläppen av de växthusgaser som är angivna i protokollets bilaga A inte överstiger deras tilldelade mängder. Sverige har för den första åtagandeperioden 2008–2012 tilldelats 375 864 317 enheter (AAU), dvs. motsvarande 104 procent av 1990 års utsläpp för vart och ett av åren 2008–2012. För att Sverige ska uppfylla sitt åtagande enligt Kyotoprotokollet för åren 2008–2012 ska de faktiska svenska utsläppen inte överstiga den tilldelade mängden, när denna justerats i enlighet med protokollets artikel 3.

Aktuella beräkningar tyder på att Sverige kommer att få ett överskott i innehav av tilldelad mängd jämfört med de faktiska utsläppen. Även i jämförelse med det av riksdagen beslutade och mer ambitiösa nationella målet om en utsläppsminskning på 4 procent under perioden 2008–2012 jämfört med nivån 1990 förväntas det uppstå ett överskott. En del av det svenska AAU-innehavet är kopplat till innehav av utsläppsrätter (EUA) hos de företag som är anslutna till EU:s utsläppshandelssystem. Denna del förfogar inte staten över. En mindre del AAU:er ska också avräknas mot projekt för gemensamt genomförande.

Det förväntade överskottet av utsläppsutrymme för staten att hantera uppskattas uppgå till ca 51 miljoner AAU i förhållande till Kyotoåtagandet och ca 25 miljoner AAU i förhållande till det nationella delmålet. Det totala överskottets storlek avgörs även av hanteringen av det extra utsläppsutrymme som Sverige förväntas få från ett nettoupptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk under perioden.

Det uppskattade svenska överskottet utgör en liten del av det förväntade sammanlagda internationella överskottet som har beräknats till mellan 10 och 12 miljarder AAU, främst i Ryssland och Ukraina. Sedan 2008 har det skett en viss handel med AAU:er mellan parter med åtaganden under Kyotoprotokollet. Handeln har dock varit begränsad och överlåtelsepriserna vid transaktionerna är inte offentliga. Efter

Klimatkonventionens artonde partsmöte (COP18) i Doha 2012 har förutsättningarna för fortsatta AAU-transaktioner minskat avsevärt. Potentiella köparländer av AAU:s, däribland EU, Norge, Japan, Australien och Schweiz deklarerade då att man inte kommer att köpa AAU:s från den första åtagandeperioden för att nå målen i den andra åtagandeperioden (2013–2020). Även om COP18 inte fattade några beslut som begränsar handel med AAU är efterfrågan i princip obefintligt. Under 2012 noterades fallande priser och det finns inga uppgifter om genomförda försäljningar under 2013 avseende AAU:s.

Sammantaget gör dessa förhållanden en värdering av ett förväntat överskott av AAU:s högst osäker. Någon värdering av överskottet har således inte kunnat göras och därmed kan inte någon tillgång redovisas i balansräkningen.

3.4.2 Redovisningsprinciper, statens budget

Statens budget redovisas enligt de principer som följer av budgetlagen och riksdagens beslut om budgeten.

Avgränsningen är den som följer av riksdagens budgetbeslut. Enligt budgetlagen omfattar statens budget alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto på inkomstitlar och anslag med undantag för inkomster som riksdagen har beslutat ska specialdestineras till en viss verksamhet.

Utgifter på statens budget redovisas mot anslag. Inkomsterna redovisas mot inkomstitlar. Utgifter för transfereringar redovisas det år då betalning sker medan förvaltningsutgifter redovisas det år som kostnaderna hänför sig till. Övriga utgifter redovisas det budgetår som utgifterna hänför sig till. Enligt budgetlagen redovisas inkomster av skatter och avgifter det år intäkterna hänför sig till. Övriga inkomster redovisas det budgetår som inkomsterna hänför sig till.

Universitet och högskolor tillämpar en särskild modell för redovisning mot anslag. Andra avvikelser från generella principer kan förekomma enligt riksdagens beslut. Till skillnad från vad som gäller för resultat- och balansräkningarna, där olika redovisnings-

metoder och principer för specifika poster förklaras i detta avsnitt, finns för budgetens anslag och inkomstitlar riksdags-beslut och motiveringar som har redovisats för riksdagen i budgetpropositionen eller andra propositioner. Därför redovisas inte den typen av specifik information i årsredovisningen för staten.

Utöver anslagen och inkomstitlarna innehåller statens budget en post för Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Riksgäldskontorets netto-utlåning utgörs av Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder respektive andra stater. Den kassamässiga korrigeringsposten på utgiftssidan är nödvändig för att budgetens saldo ska visa statens lånebehov. Ett negativt budgetsaldo ger ett positivt lånebehov, dvs. en ökning av statsskulden medan ett positivt budgetsaldo ger ett negativt lånebehov, dvs. i de flesta fall en minskning av statsskulden.

3.4.3 Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget

Statens budget och resultaträkningen skiljer sig åt såväl för avgränsning och struktur som för redovisningsprinciper.

Ett exempel på skillnader i avgränsningen är affärsverken som ingår i resultaträkningen men i allt väsentligt ligger utanför statens budget. Affärsverken och andra verksamheter där avgifter och bidrag får disponeras i verksamheten, redovisas i resultaträkningen, medan de endast påverkar budgeten till den del verksamheterna påverkar statens lånebehov.

Redovisningsprinciperna i statens budget är blandade. Den innehåller redovisning av in- och utbetalningar (kassamässigt) och för vissa anslag eller inkomstitlar kostnader och intäkter eller utgifter och inkomster. Redovisningen i resultaträkningen sker i sin helhet enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. den består av intäkter och kostnader.

I tabell 3.5 sammanfattas några av skillnaderna mellan resultaträkningen och statens budget.

Tabell 3.5 Jämförelse mellan resultaträkningen och statens budget

	Resultaträkningen	Statens budget
Skatt	Intäkt	Intäkt och betalning
Offentligrättsliga avgifter på inkomstittel	Intäkt	Intäkt
Avgift av tillfällig natur eller mindre omfattning	Intäkt	Kostnadsreduktion på anslag
Övriga avgifter	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Erhållna bidrag som används i verksamheten	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Transfereringar (lämnade bidrag m.m.)	Kostnad	Utbetalning
Avsättningar för framtida åtaganden	Kostnad	Kostnad
Löner, varor och tjänster	Kostnad	Kostnad
Andel av företagsvinst/förlust	Intäkt/kostnad enligt kapitalandelsmetoden	Inkomst vid utdelning
Orealiserad valutavinst/förlust och upplupen ränta	Intäkt/kostnad	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar

Statens budget har en ändamålsstruktur där anslagen är grupperade i utgiftsområden och inkomstitlarna i inkomsttyper. Resultaträkningen är däremot indelad i intäkts- och kostnadsslag. Jämförelser av poster i resultaträkningen och statens budget låter sig därmed ofta inte göras, utan dokumenten kompletterar varandra.

Resultaträkningen visar verksamhetens totala kostnader och intäkter under året. Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen, dvs. tillgångar och skulder per den 31 december. För vissa kapitaltransaktioner som anslag för investeringar och utlåning, eller inkomstitlar för återbetalning av lån, påverkas endast balansräkningen av händelser i statens budget medan resultaträkningen är oförändrad.

En stor principiell skillnad är att i resultaträkningen elimineras alla ekonomiska mellanhavanden mellan myndigheter. I statens budget bruttoredovisas sådana transaktioner i de flesta fall som utgifter på anslag och inkomster på inkomstittel.

En annan stor skillnad är att ålderspensionsavgifterna från andra än statliga myndigheter bruttoredovisas som intäkt i

resultaträkningen samtidigt som de faktiska utbetalningarna av pensioner i ålderspensionssystemet redovisas som kostnader. I statens budget däremot nettoredovisas ålderspensionsavgifterna efter avdrag för utbetalningarna till pensionssystemet inklusive premiepensionssystemet, medan utbetalningarna av pensioner inte framgår av budgeten.

3.5 Noter

3.5.1 Noter till resultaträkningen

Not 1

Skatteintäkter

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
Direkta skatter på arbete		
Inkomstskatter	628 668	604 919
Skattereduktioner m.m.	-203 410	-197 423
Övriga direkta skatter på arbete	100 656	97 567
<i>Summa Direkta skatter på arbete</i>	<i>525 914</i>	<i>505 063</i>
Indirekta skatter på arbete		
Arbetsgivaravgifter	454 339	442 448
Övriga indirekta skatter på arbete	21 262	19 872
Avgifter till premiepensionssystemet	-31 048	-29 994
<i>Summa Indirekta skatter på arbete</i>	<i>444 553</i>	<i>432 325</i>
Skatt på kapital		
Skatt på kapital, hushåll	29 976	27 724
Skatt på företagsvinster	88 420	89 474
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	30 813	28 692
Övriga skatter på kapital	19 727	21 929
<i>Summa Skatt på kapital</i>	<i>168 936</i>	<i>167 819</i>
Skatt på konsumtion och insatsvaror		
Mervärdesskatt	341 838	330 646
<i>varav kommunmoms</i>	<i>51 014</i>	<i>49 525</i>
Skatt på alkohol och tobak	23 353	24 132
Skatt på energi och miljö	69 298	69 824
Skatt på vägtrafik	16 502	15 603
Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	5 268	5 137
Skatt på import	5 221	5 255
Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror	1 946	1 946
<i>Summa Skatt på konsumtion och insatsvaror</i>	<i>463 426</i>	<i>452 543</i>
Restförda och övriga skatter		
Restförda skatter m.m.	3 952	-2 234
Intäkter som förs till fonder	7 520	7 291
<i>Summa Restförda och övriga skatter</i>	<i>11 472</i>	<i>5 056</i>
<i>Summa Totala skatteintäkter före justering</i>	<i>1 614 301</i>	<i>1 562 807</i>
Justering till belopp enligt ÅRS 2012		2 831
Totala skatteintäkter	1 614 301	1 565 638
Avgår: Kommunala inkomstskatter	-598 981	-576 229
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet (inkomstpension)	-207 314	-201 524
Avgår: EU-skatter	-6 935	-6 898
<i>Summa Statens skatteintäkter före</i>	<i>801 071</i>	<i>780 986</i>

justering

Justering till belopp enligt ÅRS 2012	1 393	
Statens skatteintäkter enligt statsbudgetavgränsning	801 071	782 380
<i>Tillkommer, avgränsningsskillnader m.m.</i>		
Skatter hänförliga till tidigare år		
varav 2012	-3 480	-5 283
varav 2011	-1 109	-950
Avgifter till ålderspensionssystemet	207 314	201 524
Avgifter till premiepensionssystemet	31 048	29 994
EU-skatter	6 935	6 898
Kommunala utjämningsavgifter LSS	3 306	3 156
Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift	13 799	12 657
Elimineringar		
Eliminering av statliga myndigheters avräknade moms	-28 640	-28 199
Eliminering av statens arbetsgivaravgifter	-27 946	-26 867
Eliminering av särskild löneskatt på pensionskostnader	-3 401	-3 380
Eliminering av myndigheters skatter och nystartstöd	-86	-85
<i>Summa Total före justering</i>	<i>998 811</i>	<i>971 845</i>
Justering till belopp enligt ÅRS 2012		-673
Total summa	998 811	971 172

28 miljarder kronor mer i skatteintäkter

Skatteintäkterna ökade med 28 miljarder kronor (3 procent) jämfört med 2012. Eftersom många skatter fastställs per kalenderår är det slutliga utfallet för beskattningen inte känt förrän i december året efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatteintäkter grundas därför till viss del på bedömningar. Även om det vid tidpunkten för årsredovisningen går att göra en någorlunda säker bedömning av intäkterna från skatt på arbete och skatt på konsumtion är osäkerheten fortfarande stor vad gäller skatt på kapital. Historiskt ligger avvikelser mellan den bedömning som redovisas i årsredovisningen och de slutliga utfallen på i storleksordningen 0,5 till 1 procent av de totala skatteintäkterna.

En ökad lönesumma gav högre intäkter av inkomstskatter och arbetsgivaravgifter

Direkta skatter på arbete ökade med 21 miljarder kronor jämfört med 2012. Förändringen förklaras framför allt av att lönesumman ökade med 2,8 procent. Timlönen ökade med

2,2 procent medan antalet arbetade timmar ökade med 0,6 procent mellan åren. Ökningen av timmarna kan jämföras med sysselsättningen, vilken ökade med 1,0 procent. Skattereduktionerna ökade med 6,0 miljarder kronor varav hälften förklaras av skattereduktion för den allmänna pensionsavgiften som är direkt kopplad till lönesumman. Resterande del beror på högre jobbskatteavdrag, vilket främst förklaras av fler sysselsatta och högre ROT-avdrag (reparation, underhåll, om- och tillbyggnad) och RUT-avdrag (hemtjänster). Sammantaget uppgick skattereduktionerna för ROT och RUT till drygt 17 miljarder kronor, varav 2,5 miljarder kronor avsåg RUT-tjänster. Arbetsgivaravgifterna ökade med 12 miljarder kronor eller motsvarande 2,7 procent. Arbetsgivaravgifterna utgörs i princip av avgiftssatsen gånger lönesumman. De statliga myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats vid beräkning av skatteintäkterna. Elimineringen bruttoredo visas i tabellen ovan.

Intäkterna från skatt på kapital ökade

Jämfört med 2012 ökade skatt på kapital med 1,1 miljarder kronor. Skatt på kapital från hushåll ökade med 2,3 miljarder kronor, 8,1 procent, bl.a. till följd av högre kapitalvinster vid försäljning av fastigheter och aktier. Skatt på företagsvinster minskade med 1,1 miljarder kronor (1,1 procent) och förklaras av minskade vinster. Fastighetsskatt och fastighetsavgift ökade med 2,1 miljarder kronor. Ökningen avser fastighetsskatt.

Intäkterna från mervärdesskatten ökade

Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 10,9 miljarder kronor mellan åren. Intäkterna från mervärdesskatt ökade med 11,2 miljarder kronor eller 3,4 procent. Utvecklingen förklaras främst av ökningen av hushållens konsumtion i löpande priser som steg med 2,6 procent under året. Att bostadsinvesteringar steg med över 7 procent under 2013 bidrog till att intäkterna från mervärdesskatt steg snabbare än hushållens konsumtion. Mervärdesskatt redovisas av Skatteverket och Tullverket. I beloppet mervärdesskatt, 342 miljarder kronor, ingår återbetald mervärdesskatt till statliga myndigheter med 29 miljarder kronor. Det beloppet utgör en inomstatlig transaktion som elimineras för att inte påverka det konsoliderade utfallet i statens resultaträkning.

Intäkter från skatt på alkohol, tobak, energi och miljö minskade

Skatt på alkohol och tobak minskade med 0,8 miljarder kronor. Skatt på energi och miljö minskade med 0,5 miljarder kronor. Det beror på att bensinförsäljningen minskade med ca 5 procent och dieselförsäljningen med ca 4 procent vilket medförde lägre intäkter från både energi- och koldioxidskatt.

Intäkterna från skatt på vägtrafik ökade

Skatt på vägtrafik ökade med 0,9 miljarder kronor mellan åren. Ökningen beror främst på införandet av trängselskatt i Göteborg.

Ökade omprövningar

Restförda och övriga skatter ökade med 6,4 miljarder kronor. Av beloppet utgör ca 7 miljarder kronor ändrade skattebesked för tidigare år.

Kommunal inkomstskatt ökade

Kommunernas del av skatteintäkterna, kommunal inkomstskatt och fastighetsavgift, ökade med 23 miljarder kronor medan ålderspensionssystemets avgifter ökade med 5,8 miljarder kronor.

Statens arbetsgivaravgifter har eliminerats

Uppbörderna av skatterna sköts av Skatteverket och redovisas både i statens resultaträkning och i statens budget. De skatter och avgifter som avser kommunsektorn och ålderspensionssystemet utbetalas löpande av staten för att sedan slutregleras när beskattningen är fastställd. Den redovisning av skatteintäkter som görs i resultaträkningen skiljer sig på några punkter från den som görs på inkomstsidan i statens budget. I budgeten görs omföringar och en finare indelning av vissa poster för att tydligare redovisa fördelningen mellan olika skatteslag etc. Den del av ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet läggs i resultaträkningen till skatteintäkterna trots att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). En annan väsentlig skillnad jämfört med statens budget är att skatter och arbetsgivaravgifter som staten betalat till sig själv eliminerar i resultaträkningen.

Kommunalekonomisk utjämning och kommunmoms bruttoredovisas

I resultaträkningens skatteintäkter ingår den kommunalekonomiska utjämningen som netto-redovisas på utgiftssidan i statens budget. Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt nära 14 miljarder kronor redovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning, vilket innebär att utgifterna för statsbidrag till kommunerna minskats med motsvarande belopp på statens budget. I resultaträkningens skatteintäkter ingår också mervärdesskatt med 51 miljarder kronor för kommuner och landsting som nettoredovisas på inkomstsidan i statens budget. I resultaträkningen har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både inkomster och transfereringar till kommuner är 65 miljarder kronor högre än i statens budget för 2013.

Tre justeringsbelopp

I kolumnen för jämförelsetalen från 2012 redovisas för varje skatteslag de utfall för 2012 som beräknats under våren 2014 efter det att beskattningen avseende 2012 års inkomster slutförts och som överensstämmer med motsvarande uppgifter i redovisningen av utfallet på statens budget. Dessa avviker något för varje enskilt skatteslag från de belopp som beräknades när resultaträkningen för 2012 togs fram eftersom de baseras på senare utfallsinformation. Tre justeringsbelopp har lagts till i ovanstående tabell så att överensstämmelse även uppnås med de periodiserade skatter som redovisades i årsredovisningen för staten 2012.

Skatteintäkterna 2012 blev lägre

Skatteintäkterna 2012 blev 3,5 miljarder kronor lägre jämfört med den beräkning av 2012 års skatt som gjordes våren 2013. Skatt på företagsvinster blev 5,7 miljarder kronor lägre än beräkningen våren 2013 medan skatt på kapital för hushåll blev 3,1 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2013. Mervärdesskatt blev 2,7 miljarder kronor lägre än beräkningen våren 2013. Arbetsgivaravgifter och direkta skatter på arbete blev 1,4 respektive 0,8 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2013. De kommunala inkomstskatterna som går till kommunerna blev 0,9 miljarder kronor högre.

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
Offentligrättslig verksamhet		
Transportstyrelsen	2 402	2 381
Kronofogdemyndigheten	1 702	1 355
Trafikverket	1 526	1 236
Lantmäteriet	797	785
Rikspolisstyrelsen	716	680
Centrala studiestödsnämnden	531	536
Läkemedelsverket	523	533
Bolagsverket	442	455
Finansinspektionen	363	401
Strålsäkerhetsmyndigheten	329	313
Elsäkerhetsverket	319	317
Patent- och registreringsverket	300	289
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	1 836	2 096
Sjöfartsverket	1 347	1 401
Svenska kraftnät	13	11
Övriga	1 450	1 498
<i>Summa offentligrättslig verksamhet</i>	<i>14 596</i>	<i>14 287</i>
<i>Uppdragsverksamhet</i>		
Trafikverket	4 594	5 430
Exportkreditnämnden	1 772	1 889
Statens institutionsstyrelse	1 397	1 333
Pensionsmyndigheten	838	811
Statens fastighetsverk	613	615
Lunds universitet	504	456
Skatteverket	488	461
Statens jordbruksverk	443	439
Lantmäteriet	392	385
Riksgäldskontoret	379	860
Sveriges lantbruksuniversitet	368	335
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	9 668	9 209
Luffartsverket	991	716
Sjöfartsverket	176	85
Statens järnvägar	-	73
Övriga	6 894	8 067
<i>Summa uppdragsverksamhet</i>	<i>29 517</i>	<i>31 164</i>

<i>Andra ersättningar</i>		
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	5 520	5 193
Rikspolisstyrelsen	837	876
Naturvårdsverket	621	5
Trafikverket	553	324
Kronofogdemyndigheten	361	147
Karolinska institutet	261	217
Centrala studiestödsnämnden	197	265
Statens fastighetsverk	145	179
Transportstyrelsen	142	144
Exportkreditnämnden	141	170
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	125	58
Luftfartsverket	18	41
Sjöfartsverket	3	1
Övriga	1 318	814
<i>Summa andra ersättningar</i>	<i>10 242</i>	<i>8 434</i>
Total summa	54 355	53 885

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 471 miljoner kronor eller 0,9 procent. Det beror bl.a. på att Naturvårdsverket erhållit stora reavinster avseende de markaffärer som gjorts efter övertagande av mark från Ersättningsmark i Sverige AB 2012. Dessa intäkter redovisas under rubriken andra ersättningar. Dessutom ökade Svenska kraftnäts intäkter av uppdragsverksamhet och Kronofogdemyndighetens offentligt rättsliga avgifter. Trafikverkets uppdragsintäkter minskade däremot.

Intäkter av avgifter utgör ersättning som betalas till staten för en motprestation. Avgifterna utgör ersättning för kostnader som staten via myndigheterna har för att tillhandahålla varor och tjänster. Andra ersättningar som redovisas i noten utgör ersättningar som inte betraktas som avgifter.

I noten delas intäkterna upp beroende på om de genererats i offentligt rättslig verksamhet, uppdragsverksamhet eller är att betrakta som annan ersättning.

Offentligt rättsliga avgifter

De offentligt rättsliga avgifterna är så kallade tvingande avgifter där riksdagen beslutar att verksamhet ska bedrivas och att den ska vara avgiftsbelagd. Under 2013 uppgick dessa intäkter till 14 596 miljoner kronor, vilket är en ökning med 309 miljoner kronor jämfört med

föregående år. Totalt redovisar omkring 130 myndigheter offentligt rättsliga avgifter, vilka tas ut i en mängd olika verksamheter.

Transportstyrelsens offentligt rättsliga avgifter omfattar avgifter inom tillstånds- och tillsynsverksamheten inom sjöfarts-, luftfarts-, järnvägs- och vägtrafikområdet. Avgifter tas också ut för registerhållningsverksamhet och avgifter för undervägsverksamhet från Eurocontrol, flygtrafiktjänstverksamhet och gemensam avgift för säkerhetskontroll inom luftfartsområdet. Därtill kommer administrationsavgifter avseende trängselskatt, registerhållningsavgifter, körkortavgifter och avgifter för registreringsskyltar som redovisas av Transportstyrelsen.

Kronofogdemyndighetens offentligt rättsliga avgifter omfattar huvudsakligen grundavgifter i allmänna och enskilda mål och avgifter i mål om betalningsföreläggande m.m. De ökade intäkterna med 347 miljoner kronor beror främst på ändrad värderingsmodell för grundavgifter i allmänna mål som infördes 2013 och som ger en engångseffekt på 281 miljoner kronor för 2013.

Trafikverkets offentligt rättsliga avgifter omfattar huvudsakligen banavgifter för trafik på statens järnvägsanläggningar, förarprovsavgifter och ansökningsavgifter. Ökningen på 290 miljoner kronor beror i huvudsak på att banavgifter för trafik på statens järnvägsanläggningar har ökat med 236 miljoner kronor och förarprovsavgifter har ökat med 59 miljoner kronor.

Lantmäteriet redovisar offentligt rättsliga avgifter inom fastighetsbildningsområdet och expeditionsavgifter för inskrivningsverksamheten, t.ex. ansökan om lagfart vid köp av fastighet.

Rikspolisstyrelsen tar ut offentligt rättsliga avgifter för stämmningsmannadelgivning, passhantering, nationella ID-kort och ansökan om prövning av olika ärenden.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tar ut avgift bl.a. för att bevilja studiestöd och för att administrera återbetalningen av studielånen.

Läkemedelsverket tar ut avgifter för kontroll och tillsyn av läkemedel, medicintekniska produkter och vissa andra produkter som med hänsyn till egenskaper eller användning står läkemedel nära.

Bolagsverket tar ut avgifter för företagsregistreringar.

Finansinspektionens offentligrättsliga avgifter omfattar avgifter för tillstånd och anmälningar, exempelvis auktorisationer, ägarprövningar, bolagsordningsändringar, ledningsprövningar, prospektgranskning och gränsöverskridande verksamhet. Finansinspektionen tar även ut årliga avgifter från alla som står under myndighetens tillsyn eller är registrerade hos myndigheten.

Strålsäkerhetsmyndighetens offentligrättsliga avgifter omfattar dels avgifter från anläggningar som har tillstånd att bedriva kärnteknisk verksamhet och dels avgifter från de som i sin yrkesverksamhet använder utrustning med icke-joniserande strålning bl.a. för lasrar och röntgenutrustning.

Elsäkerhetsverkets offentligrättsliga avgifter omfattar elsäkerhetsavgifter, elberedskapsavgifter och nätövervakningsavgifter. Dessutom tar myndigheten emot avgifter på elområdet t.ex. behörighetsavgifter och ersättning för provade produkter.

Patent- och registreringsverket tar ut avgifter för bl.a. patent- och varumärkesregistreringar.

Luftfartsverkets offentligrättsliga avgifter omfattar i huvudsak undervägsavgifter. De minskade intäkterna med 260 miljoner kronor beror på att intäkterna 2012 inkluderade stora engångsposter avseende finansiering av pensionskostnader inom avgiftssystemen för undervägsavgifter och terminalavgifter.

Sjöfartsverkets intäkter omfattar främst farleds- och lotsavgifter.

Svenska kraftnät redovisar avgifter för elcertifikat och ursprungsgarantier som offentligrättsliga avgifter.

Uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamhet omfattar samtliga avgifter som inte klassificerats som offentligrättsliga, i regel försäljning av sådana varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade. Till uppdragsverksamhet räknas också den verksamhet som avses i det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191). Enligt paragrafen får myndigheten själv besluta om att ta ut en avgift för till exempel publikationer, uthyrning av lokaler, utbildning eller konsultuppdrag. Under 2013 minskade intäkterna av uppdragsverksamhet med 1 647 miljoner kronor och det är ca 200 myndigheter som redovisar sådan avgiftsbelagd verksamhet.

Trafikverkets uppdragsverksamhet består huvudsakligen av försäljning av järnvägsmaterial till de entreprenörer som bygger och underhåller de statliga järnvägarna. Trafikverket säljer också el till de olika bolag som bedriver tågtrafik. I samband med de stora järnvägs- och vägprojekten händer det att Trafikverket bygger stationer och andra anläggningar som säljs till bl.a. kommuner. Exempel på några större projekt är Citybanan och Hagastaden i Stockholm samt E18 Hjulsta-Kista. De minskade avgiftsintäkterna beror främst på färre uppdrag gentemot kommuner och andra i samband med investeringsprojekt samt på minskad materialförsäljning.

Exportkreditnämnden har till uppgift att stödja svensk export och utveckla svenskt näringsliv genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier. Premieintäkterna (avgifterna) ska täcka garanti-tagarnas eventuella framtida kundförluster. Garantin är frivillig för företagen och premiens storlek sätts på marknadsmässiga grunder. Intäkterna minskade med 117 miljoner kronor beroende på lägre garantigivning.

Statens institutionsstyrelse ansvarar för vård och behandling som bedrivs i LVM-hem enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall och särskilda ungdomshem enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Den del av verksamhetens kostnader som inte täcks av myndighetens anslag ska finansieras med avgifter från kommuner.

Pensionsmyndighetens intäkter från uppdragsverksamhet består till största delen av ersättning från AP-fonden för administration av inkomstpensionssystemet.

Statens fastighetsverk tar huvudsakligen ut hyror och arrenden från hyresgäster men bedriver även annan uppdragsverksamhet, såsom konsultverksamhet inom byggenheten.

Lunds universitet redovisar intäkter avseende uppdragsverksamhet i samband med uppdragsutbildning och forskning, tidskrifter och publikationer samt rådgivning och annan liknande service.

Skatteverkets uppdragsintäkter avser ersättning från AP-fonderna och premiepensionssystemet för arbete med uppbörd av ålderspensionsavgifter m.m.

Statens jordbruksverks uppdragsverksamhet avser huvudsakligen distriktsveterinärorganisationen.

Lantmäteriets avgiftsbelagda verksamhet omfattar bl.a. grundläggande geografisk information och fastighetsinformation.

Riksgäldskontorets uppdragsverksamhet avser i huvudsak bankgarantiavgifter. Avgifterna har minskat jämfört med 2012. Bankgaranti-programmet stängdes för nyteckning den 30 juni 2011, men det finns fortfarande garantier kvar i programmet.

Sveriges lantbruksuniversitetets uppdragsintäkter avser huvudsakligen djursjukvård, forskningsuppdrag och övriga konsulttjänster, hyresintäkter samt jordbruksprodukter.

I Svenska kraftnäts nätverksamhet säljs överföringskapacitet för transport av elektricitet via stamnätet och utlandsförbindelserna. Svenska kraftnät har dessutom ansvaret för att balansera den nationella produktionen och förbrukningen av el. Detta sker genom att ett antal företag, s.k. balansansvariga åtagit sig att planera sin elproduktion och elinköp med sin förbrukning så att dessa balanserar varandra. Svenska kraftnät gör i efterhand en ekonomisk reglering av obalanserna vilka redovisas som köpt respektive såld balanskraft i Svenska kraftnäts resultaträkning. Balanskraft redovisas under verksamhetsgrenen Systemansvar för el hos Svenska kraftnät. Uppdragsintäkterna ökade totalt med 459 miljoner kronor, vilket främst förklaras av högre omsättning på balanskraft. Under året ökade både volym och genomsnittspris för köpt och såld balanskraft jämfört med föregående år. Omsättningen av balanskraft återspeglas av nivån på elpriserna under den aktuella perioden. Därigenom kan bruttomässigt stora avvikelser förekomma mellan olika år.

Intäkter i Luftfartsverkets uppdragsverksamhet består i huvudsak av hyror och arrenden samt konsulttjänster. Ökningen med 275 miljoner kronor beror på personaluthyrning till ett intresseföretag NUAC HB som ägs 50/50 av Luftfartsverket och Naviair (LFV:s motsvarighet i Danmark). Uthyrningen av personal till NUAC HB startade den 1 juli 2012, vilket innebär att intäkterna 2012 avsåg endast ett halvår.

Sjöfartsverkets intäkter från uppdragsverksamhet härrör bl.a. från försäljning av sjökort, sjömätning och från konsultuppdrag inom affärsverkets kompetensområde.

Andra ersättningar

Andra ersättningar är oftast intäkter utan motprestation. Dessa intäkter ökade under året med 1 809 miljoner kronor jämfört med 2012.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen redovisar finansieringsavgifter och arbetslöshetsavgifter från arbetslöshetskassorna. Ökningen med omkring 327 miljoner kronor kan till största delen förklaras av att den utbetalda arbetslöshetsersättningen ökade, vilket i sin tur gav en högre arbetslöshetsavgift.

Rikspolisstyrelsen redovisar i huvudsak böter som andra ersättningar.

Naturvårdsverket redovisar intäkter för administration av jaktkort samt provavgifter vid jägarexamen, administration av kväveoxidavgifter samt batterifonder. Ökningen med 616 miljoner kronor jämfört med föregående år förklaras huvudsakligen av stora reavinster avseende de markaffärer som genomfördes. Reavinsterna uppkom genom påbörjade bytesaffärer med de marker som föregående år hade övertagits till bokförda värden från Ersättningsmark i Sverige AB. Försäljningsvärdet av markerna översteg avsevärt markernas bokförda värden. Reavinsterna 2013 uppgick till 621 miljoner kronor.

Trafikverket redovisar i huvudsak intäkter från försäkringsbolag avseende skadeersättningar på väganläggningar som andra ersättningar.

Kronofogdemyndigheten redovisar bötesmedel, restavgifter och dröjsmålsavgifter som andra ersättningar.

Karolinska institutet redovisar intäkter för fakturerade pensionskostnader och lönekostnader från Karolinska sjukhuset som andra ersättningar.

CSN redovisar återkravsintäkter. Om en studerande avbrutit studierna utan att meddela CSN eller har en högre inkomst än vad som meddelats i ansökan, skapas ett återkrav.

Statens fastighetsverk redovisar intäkter av fastighetsförsäljningar som andra ersättningar. Transportstyrelsen redovisar felparkeringsavgifter och restavgifter 2013 som andra ersättningar. Exportkreditnämnden redovisar återvunna skadebelopp i form av kapital och räntor som andra ersättningar.

Svenska kraftnät redovisar investeringsbidrag som andra ersättningar. Ökningen med 67 miljoner kronor avser bidrag till nätinvesteringar där ökningen förklaras av högt inflöde av kapacitetsavgifter under 2012, vilka

användes till investeringar och därmed påverkade resultaträkningen under 2013 i form av avräkning av aktiverade investeringsbidrag.

Luftfartsverket redovisar bl.a. EU-bidrag till utvecklingsprojekt som andra ersättningar.

Not 3 Intäkter av bidrag

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
AP-fondsmedel	26 595	14 181
EU-bidrag		
<i>Statens jordbruksverk</i>		
EU:s garantifond för jordbruket	6 147	6 645
EU:s landsbygdsfond	2 348	2 705
Övrigt stöd	64	271
<i>Summa Statens jordbruksverk</i>	<i>8 559</i>	<i>9 621</i>
<i>Tillväxtverket och Länsstyrelsen i Jämtland</i>		
- bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden period 2007-2013	1 388	1 532
<i>Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige</i>		
- bidrag från Europeiska socialfonden period 2007-2013 m.m.	1 177	1 106
<i>Migrationsverket</i>		
- bidrag från Europeiska flyktingfonden och återvändandefonden	142	187
<i>Trafikverket</i>		
- bidrag till transeuropeiska nätverk	393	212
Övriga EU-bidrag		
Universitet och högskolor	1 317	979
Övriga myndigheter	611	846
<i>Summa EU-bidrag</i>	<i>13 587</i>	<i>14 483</i>
Erhållna bidrag vid universitet och högskolor (exklusive bidrag från EU)	6 576	6 074
Försäkringskassan		
- assistansersättning	4 652	4 472
- underhållsstöd	1 231	1 265

Trafikverket (exklusive bidrag från EU)	2 575	2 603
Statens tjänstepensionsverk	644	937
Erhållna bidrag vid övriga myndigheter (exklusive bidrag från EU)	1 568	1 670
Total summa	57 428	45 685

Intäkter av bidrag är intäkter som inte är relaterade till utförda prestationer. Bidragsintäkterna ökade totalt sett med 12,5 miljarder kronor.

Posten AP-fondsmedel avser Allmänna pensionsfondens nettobidrag till staten. Beloppet utgör skillnaden mellan de medel som löpande rekvireras från AP-fonden för utbetalning av ålderspensioner och de ålderspensionsavgifter (socialavgifter från arbetsgivare och egenföretagare), allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som löpande överförs till AP-fonden för förvaltning. För 2013 ökade utbetalda pensioner som finansieras via AP-fonden med nästan 18 miljarder kronor, medan avgifterna som tillförs AP-fonden ökade med drygt 5,5 miljarder kronor. Det innebär att AP-fondens nettobidrag till staten ökade med drygt 12 miljarder kronor.

Intäkter av bidrag från EU minskade totalt med 0,9 miljarder kronor. Statens jordbruksverk redovisar en stor del av bidragen från EU och dessa intäkter minskade totalt med 1,4 miljarder kronor.

Bidragen till universitet och högskolor avser huvudsakligen forskning och lämnas från t.ex. företag inom och utom Sverige samt från olika forskningsstiftelser. Statliga bidrag från t.ex. forskningsråd är eliminerade. Utöver angivna belopp för universitet och högskolor utgör 1,3 miljarder kronor av övriga EU-bidrag i sammanställningen bidrag till universitet och högskolor.

Försäkringskassan redovisar intäkter från kommuner för kommunernas andel av kostnaden för statlig assistansersättning samt intäkter avseende underhållsstöd från bidrags-skyldiga.

Trafikverket tar emot bidrag från främst kommuner för investeringar i infrastruktur. Under 2012 uppgick bidragen från primärkommuner till 1,3 miljarder kronor.

Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar premieintäkter för den statliga tjänstepensionsrörelsen för anställda i vissa organisationer som

inte är statliga myndigheter men där tjänstepensionen ändå hanteras av SPV.

Not 4 Transfereringar

<i>Miljoner kronor</i>		
	2013	2012
Socialförsäkring	473 592	450 911
Allmänna bidrag till kommuner	153 722	147 314
Arbetsmarknad	57 735	53 550
Överföring till premiepensionssystemet	30 993	30 648
Avgiften till Europeiska gemenskapen	37 412	31 452
Bistånd och andra internationella bidrag, migration	39 435	35 967
Utbildning, studiestöd	26 962	25 116
Övrigt	82 427	82 332
Summa	902 278	857 290
Transfereringar	2013	2012
Transfereringar till hushåll inkl. hushållens övriga organisationer		
<i>Socialförsäkring</i>		
<i>Pensioner (Pensionsmyndigheten)</i>		
Ålderspensioner vid sidan av statens budget	253 968	236 033
Premiepensioner	3 406	2 465
Ersättning vid ålderdom (anslagsfinansierade förmåner)	39 475	40 797
<i>Övrig Socialförsäkring (Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten)</i>		
Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning m.m.	79 477	78 125
<i>varav sjukpenning och rehabilitering m.m.</i>	25 672	22 939
<i>varav aktivitets- och sjukersättning</i>	45 237	46 750
Stöd till personer med funktionsnedsättning	27 475	26 258
Ekonomisk trygghet för familjer och barn (FK, PM)	69 791	67 233
<i>Summa socialförsäkring till hushåll</i>	<i>473 592</i>	<i>450 911</i>
<i>Arbetsmarknad</i>		
Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	30 457	28 575
<i>varav Arbetsförmedlingen</i>	14 604	13 642
<i>varav Försäkringskassan</i>	15 853	14 933

Arbetsmarknadspolitiska program och insatser,		
Arbetsförmedlingen	5 216	4 422
Övrigt, arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen	2 276	1 836
Lönegarantiersättning, Kammarkollegiet	2 382	2 667
<i>Summa arbetsmarknad till hushåll</i>	<i>40 331</i>	<i>37 500</i>

<i>Utbildningspolitik</i>		
Studiestöd, Centrala studiestödsnämnden	14 588	14 470
Kostnad resp. återföring av reservation för förluster i utlåningsverksamheten, Centrala studiestödsnämnden	528	43
Bidrag till folkbildningsorganisationer, Kammarkollegiet	3 547	3 306

<i>Bistånd m.m., migration och integration</i>		
Bistånd och andra internationella bidrag, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	3 571	3 583
Migrationsverket	1 228	1 013
Integration, Etableringslotsar, Arbetsförmedlingen	903	440
Statens pensionsverk, pensionskostnader ej statligt anställda	1 183	2 258

<i>Nettoöverföring till premiepensionssystemet</i>	<i>30 993</i>	<i>30 648</i>
--	---------------	---------------

Övriga transfereringar till hushåll	14 633	15 285
Summa transfereringar till hushåll	585 097	559 457

<i>Transfereringar till företag</i>		
<i>Arbetsmarknad</i>		
Lönebidrag och Samhall m.m., Arbetsförmedlingen	7 311	6 717
Lönebidrag och Samhall m.m., Kammarkollegiet	4 415	4 415
Köp av arbetsmarknadsutbildning m.m., Arbetsförmedlingen	2 292	1 645
Anställningsstöd, Skatteverket	24	157
<i>Summa arbetsmarknad till företag</i>	<i>14 042</i>	<i>12 934</i>

Gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m., Statens jordbruksverk	11 030	11 440
Utbildningspolitik, Bidrag till enskilda utbildningssamordnare, Kammarkollegiet	2 460	2 465
Räntebidrag m.m., Boverket	304	247
Forskning och utveckling m.m., Verket för innovationssystem	1 353	1 197
<i>Tillväxtverket</i>	<i>1 205</i>	<i>1 467</i>

Regionala tillväxtåtgärder m.m., länsstyrelserna	547	546
Energiforskning m.m., Statens Energimyndighet	543	702
Trafikupphandling, Trafikverket	814	808
Miljöpolitik, Naturvårdsverket	780	742
Kultur, Statens kulturråd	288	290
Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, Mynd. för yrkeshögskolan	811	690
Mediefrågor, Presstödsnämnden	518	535
Transportstyrelsen	765	722
Övriga transfereringar till företag	6 276	4 431
Summa transfereringar till företag	41 736	39 216

Transfereringar till kommuner*Allmänna bidrag till kommuner*

Kommun-och landstingsmoms, Skatteverket	51 014	49 525
Utjämningsbidrag LSS, kommuner, Skatteverket	3 306	3 157
Kommunalekonomisk utjämning till kommuner, Skatteverket	72 848	69 065
Kommunalekonomisk utjämning till landsting, Skatteverket	26 553	25 567
<i>Summa allmänna bidrag till kommuner</i>	<i>153 721</i>	<i>147 314</i>

Bidrag till läkemedelsförmånerna m.m. (Hälsa- och sjukvårdspolitik), Kammarkollegiet	20 825	22 151
Tandvårdsförmåner m.m. (Hälsa- och sjukvårdspolitik), Försäkringskassan	1 633	1 567

Arbetsmarknadspolitik

Arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen varav: Lönebidrag och Samhall m.m.	3 362	3 116
<i>Summa arbetsmarknadspolitik till kommuner</i>	<i>3 362</i>	<i>3 116</i>

*Skolverket (Barn-, ungdoms- och
vuxenutbildning):*

Maxtaxa i barnomsorgen	3 669	3 657
Statligt stöd till vuxenutbildning	1 240	453
Fortbildning av lärare och förskolepersonal	37	50
Övrigt, Skolverket	893	672
<i>Summa Skolverket till kommuner</i>	<i>5 839</i>	<i>4 832</i>
Integration och migration, Migrationsverket	9 170	7 288
Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning, Försäkringskassan	2 220	1 659
Transportpolitik, Trafikverket	1 547	1 668

Övriga transfereringar till kommuner	11 342	10 774
Summa transfereringar till kommuner	209 659	200 369

Transfereringar till utlandet

BNI-baserad avgift, Kammarkollegiet	31 478	25 461
Mervärdesskattebaserad avgift, Skatteverket	1 714	1 643
Storbritanniens budgetreduktion, Kammarkollegiet	407	298
Tullavgift, Tullverket	3 820	4 004
Sockeravgifter m.m., Jordbruksverket	-7	46
<i>Avgiften till Europeiska gemenskapen</i>	<i>37 412</i>	<i>31 452</i>

Bistånd och andra internationella bidrag, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	24 560	23 636
--	--------	--------

Bistånd och andra internationella bidrag, Regeringskansliet	2	7
--	---	---

Övriga transfereringar till utlandet	3 812	3 153
--------------------------------------	-------	-------

Summa transfereringar till utlandet	65 786	58 248
--	---------------	---------------

Total summa transfereringar	902 278	857 290
------------------------------------	----------------	----------------

Transfereringar utgörs av medel som staten via myndigheterna förmedlar till olika mottagare. I huvudsak sker transfereringar från anslag på statens budget. Transfereringar kännetecknas av att staten inte erhåller någon motprestation.

Många transfereringar är dock förknippade med någon form av villkor. Ett exempel är aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken där kravet är att mottagaren deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Noten inleds med en sammanfattande tabell med transfereringar uppdelade i delområden. Därefter specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori, syfte och utbetalande myndighet. Mottagarkategorierna visar de sektorer som erhållit transfereringen och är hushåll, företag, kommuner och utlandet. Hushåll innefattar enskilda personer, ideella organisationer och föreningar tillhörande hushållssektorn samt premiepensionssystemet.

Till området socialförsäkring räknas här transfereringar som hanteras av Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan. Här ingår ålderspensioner, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning som sjukpenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning samt vissa stöd till personer med funktionsnedsättning.

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 45 miljarder kronor mellan 2012 och 2013.

Transfereringar till hushåll

Transfereringar till hushåll ökade med 26 miljarder kronor under 2013. De transfereringar som redovisas avser utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Statlig ålderspensionsavgift ingår i budgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensionssystemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. de personer som uppbär sjukpenning och andra sociala förmåner. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet (14,8 procent 2013) finns med bland transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat. Nettoöverföringen till premiepensionssystemet var 31 miljarder kronor 2013, vilket var 0,3 miljarder kronor mer än 2012. Överföringarna till och från AP-fonderna ingår inte i transfereringar till hushåll, utan nettoöverföringen som är negativ redovisas som bidrag från AP-fonden (socialförsäkringssektorn), se not 3.

Fler ålderspensionärer och högre pensioner

Transfereringar till hushåll inom socialförsäkringen ökade med 23 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 18 miljarder kronor till följd av att antalet ålderspensionärer blir fler och att pensionerna ökade med 4,1 procent. Premiepensioner ökade med 0,9 miljarder kronor. Den ökningen beror på att antalet pensionärer blir fler och att varje ny årskull som går i pension har större andel i det nya pensionssystemet. Ersättning vid ålderdom, som avser anslagsfinansierade pensioner och stöd, minskade totalt med 1,3 miljarder kronor. Garantipension minskade med 1,3 miljarder kronor och efterlevandepensioner till vuxna minskade med 0,3 miljarder kronor medan bostadstillägg ökade med 0,3 miljarder kronor.

Fler har fått sjukpenning men färre har fått aktivitets- och sjukersättning

Kostnaden för sjukpenning ökade med 2,7 miljarder kronor (12 procent). Under 2013 har antalet nya sjukfall fortsatt att öka. Ökningen avser bl.a. stressrelaterad och psykisk ohälsa som kräver längre sjukskrivningar. Under december månad 2013 fick 168 000 personer

sjukpenning, vilket är en ökning med 12,6 procent jämfört med december 2012. Sjukpenningtalet steg med 0,7 dagar till 8,4 dagar 2013. Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 1,5 miljarder kronor (3,2 procent). Sjuk- eller aktivitetsersättning betalades ut till knappt 364 000 personer i december. Det är en minskning med 3,8 procent jämfört med december föregående år. Minskningen förklaras av att inflödet är lågt samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Det låga inflödet är en följd av det nya regelverket som ställer högre krav på stadigvarande nedsättning av arbetsförmågan.

Ökat antal assistanstimmar och högre timersättning

Stöd till personer med funktionsnedsättning inkluderar även kommunernas andel av kostnaden för assistansersättning och ökade med 1,2 miljarder kronor (4,6 procent). I december 2013 hade 15 900 personer assistansersättning, lika många som i december 2012. Det genomsnittliga antalet timmar ökade dock.

Ökade kostnader för föräldraförsäkringen

Inom området ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade kostnaderna för föräldraförsäkringen med 1,9 miljarder kronor. Kostnaderna för barnbidragen ökade med 0,4 miljarder kronor. Ökningen av föräldrapenning och barnbidrag beror på större barnkullar. Det har fötts fler barn och fler barn har flyttat till Sverige. Den tillfälliga föräldrapenningen ökade för att det nu finns fler barn i åldrarna 1–6 år, den åldersgrupp där förmånen används mest, och att föräldrarnas löner har höjts och därmed också ersättningsnivån. Grundnivån i föräldraförsäkringen dessutom höjdes från 2013.

Arbetslöshetsersättning har ökat

Bland de övriga transfereringarna till hushåll har kostnaderna för arbetsmarknadsområdet ökat med 3,3 miljarder kronor. Arbetslöshetsersättningen ökade med 1,0 miljarder kronor och aktivitetsstödet med 1,0 miljarder kronor. I genomsnitt under året uppgick arbetslösheten till 8 procent enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) både 2013 och 2012. Det genomsnittliga antalet arbetslösa ökade med 7 900 personer under 2013 till 410 900 personer. Antalet arbetslösa personer med utomnordiskt ursprung har ökat. Kostnaderna för arbets-

marknadspolitiska program och insatser ökade med 0,8 miljarder kronor. Antalet personer som deltog i arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd var i december 192 000 personer, en ökning med 0,4 procent. Ökningen beror främst på att fler arbetslösa efter en längre tids arbetslöshet har utförsäkrats från arbetslöshetsförsäkringen. De har därmed kvalificerat sig för jobb- och utvecklingsgarantin alternativt jobbgarantin för ungdomar.

Ökad ersättning till etableringslotsar

Ersättning till etableringslotsar ökade med 0,5 miljarder kronor. Det ökade antalet kommunplacerade asylsökande gör att fler omfattas av etableringslagen (2010:197).

Lönegarantin har minskat

Lönegarantiersättningen minskade med 0,3 miljarder kronor jämfört med 2012 trots en kraftig ökning av antalet konkurser och rekonstruktioner under året. Det beror på att staten gjorde stora utbetalningar till Saab-anställda i Trollhättan 2012.

Pensioner till ej statligt anställda

Statens tjänstepensionsverk har även kostnader för pensioner till anställda i andra än de statliga myndigheterna, vilka minskade med 1,1 miljarder kronor jämfört med 2012. Minskningen beror på engångskostnader när Chalmers tekniska högskola anslöts till pensionsrörelsen 2012.

31 miljarder kronor till premiepensionssystemet

Nettoöverföring till premiepensionssystemet redovisas som en transferering till hushåll mot bakgrund av att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Beloppet avser socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförts till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda premiepensioner (3,4 miljarder kronor), vilka ingår i utbetalda ålderspensioner.

Högre nedskrivning av fordringar i CSN:s utlåningsverksamhet

Centrala studiestödsnämndens kostnad för förlust i utlåningsverksamheten ökade med 0,5 miljarder kronor. Förlusten har ökat proportionellt med årets nyutlåning.

Transfereringar till företag ökade

Transfereringar till företag ökade med 2,5 miljarder kronor. Inom området arbetsmarknad ökade kostnaderna för lönebidrag och Samhall samt köp av arbetsmarknadsutbildning med 0,6 miljarder kronor vardera. Transfereringar finansierade med EU-medel avseende gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m. minskade med 0,4 miljarder kronor. Tillväxtverkets transfereringar till företag minskade med 0,3 miljarder kronor. Kostnaderna för forskning och utveckling vid Verket för innovationssystem ökade med knappt 0,2 miljarder kronor medan energiforskning vid Statens energiverk minskade med knappt 0,2 miljarder kronor.

Transfereringar till kommuner ökade

Efter att ha ökat 2010 och 2011 i samband med finanskrisen minskade bidragen till kommuner 2012. Under 2013 ökade bidragen till kommuner återigen.

Bruttoredovisning i resultaträkningen, mer i kommunalekonomisk utjämning

Transfereringarna till kommuner ökade totalt med 9,3 miljarder kronor. De allmänna bidragen till kommuner ökade med 6,4 miljarder kronor. De innefattar den kommunalekonomiska utjämningen som netto redovisas på statens budget varvid det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet.

Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och landsting på sammanlagt nära 14 miljarder kronor redovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning varför statsbidragen till kommunerna minskat med motsvarande belopp i statens budget. I de allmänna bidragen till kommuner ingår också mervärdesskatt för kommuner och landsting som netto redovisas på statens budgets inkomstsida. Samtidigt justeras statsbidragen till kommuner ned med motsvarande belopp. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på inkomstitel, vilket minskar kommunbidragen och skatteintäkterna på statens budget med 51 miljarder kronor. I resultaträkningen har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både transfereringar till kommuner och skatteintäkter är 65 miljarder kronor högre än i utfallet på statens budget.

Den kommunalekonomiska utjämningen till kommuner och landsting ökade med 3,8 respektive 1,0 miljarder kronor. Ökningen beror på att kommunerna kompenserats för beslut som påverkar deras skatteunderlag negativt, främst sänkt skatt för pensionärer. Kommunomsen ökade med 1,5 miljarder kronor.

Läkemedelsförmånerna minskade

Bidrag för läkemedelsförmånerna minskade med 1,3 miljarder kronor. En orsak till minskningen är att många läkemedelspatent gått ut, vilket innebär att billiga kopior av originalläkemedlen introducerats. Staten och Sveriges kommuner och landsting har inte haft någon överenskommelse sedan 2011 om läkemedelsförmånerna. Kostnaderna har därför reglerats i särskilda regeringsbeslut. Det innebär att utgifterna för läkemedelsförmånerna är preliminära.

Mer till vuxenutbildning

Statligt stöd till vuxenutbildning ökade med 0,8 miljarder kronor. Medlen för yrkesinriktad och viss teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå har tillfälligt ökat. Utgifter under anslaget Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ökade också.

Ökad kommunersättning för flyktingmottagande

Migrationsverkets utgifter för kommunersättningar vid flyktingmottagande ökade med 1,7 miljarder kronor. Mest ökade kommunersättningar vid flyktingmottagande för ensamkommande barn. År 2013 sökte sig 3 800 ensamkommande barn till Sverige, jämfört med 3 600 år 2012. Flest ensamkommande barn kommer fortfarande från Afghanistan men antalet därifrån har minskat. Antalet statslösa, syriska och eritreanska ensamkommande asylsökande barn har däremot ökat.

Ersättningar till kommuner för mottagande av asylsökande ökade med 0,4 miljarder kronor. Antalet asylsökande ökade från 44 000 till drygt 54 000, en ökning med 24 procent. Den stora ökningen beror främst på kriget i Syrien och en ökad instabilitet i hela Mellanöstern och Nordafrika. Antalet asylsökande från Syrien var 16 300, en ökning med 8 500. Gruppen statslösa uppgick till 6 500, en ökning med 4 200 jämfört med 2012.

Under 2013 fick drygt 116 500 personer arbets- och uppehållstillstånd i Sverige. Av dem var 79 500 tidsbegränsade och 37 000

permanenta uppehållstillstånd. Årssiffran är den högsta hittills och motsvarar en ökning med 5 procent jämfört med 2012. Ökningen avser framför allt asylsökande och flyktingar enligt FN:s flyktingkonvention (konventionsflyktingar) samt anhöriga till dem som fått uppehållstillstånd som konventionsflyktingar, skyddsbehövande, synnerligen ömmande omständigheter eller tidsbegränsat tillstånd. Sett till antalet personer som fick uppehållstillstånd ökade gruppen skyddsbehövande mest under 2013 jämfört med 2012. Vid årets slut hade nästan 29 000 personer beviljats asyl, vilket är en ökning med 67 procent.

Mer i bidrag för sjukskrivningsprocessen

Kostnader för bidrag till kommuner inom området Ersättning vid sjukdom och handikapp ökade med 0,6 miljarder kronor. Från Bidrag för sjukskrivningsprocessen, anslagsposten Företagshälsovård och rehabiliteringsgarantin betalades 0,3 miljarder kronor mer till landsting än föregående år. Även bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård ökade mellan åren, med 0,2 miljarder kronor.

Transfereringar till utlandet ökade – högre EU-avgift

Bland transfereringar till utlandet ökade avgiften till EU med 6,0 miljarder kronor. Ökningen beror på att EU:s budget var högre 2013. Avgiften redovisas här periodiserad till skillnad mot redovisningen på statens budget. Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete ökade med 0,9 miljarder kronor.

Not 5

Avsättning till/upplösning av fonder

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
Stabilitetsfonden	20 265	4 648
Kärnavfallsfonden	2 188	2 488
Insättningsgarantifonden	1 656	2 089
Kammarkollegiets fonder	-20	-67
Batterifonden	-99	-32
Övriga fonder	-30	40
Summa	23 960	9 166

Avsättning till fonder i staten avser främst Stabilitetsfonden och Insättningsgarantifonden

som förvaltas av Riksgäldskontoret samt Kärnavfallsfonden.

Stabilitetsfonden bildades 2008 och tillfördes då 15 000 miljoner kronor från anslag på statens budget. Avsättningen till fonden under 2013 uppgick till hela 20 265 miljoner kronor, vilket är den helt dominerande delen av årets avsättningar till fonder. Den stora avsättningen beror på att staten genom stabilitetsfonden sålt hela fondens innehav av aktier i Nordea vilket gav en reavinst på 15 780 miljoner kronor som tillförts fonden. Under 2013 tillfördes stabilitetsavgifter fonden med 3 131 miljoner kronor och bankgarantiavgifter med 202 miljoner kronor. Finansiella intäkter, netto, uppgick till 16 920 miljoner kronor, varav realisationsvinsten på försäljning av fondens aktier i Nordea utgjorde största delen. Inga bidrag har betalats ut från fonden under året. Fonden redovisas av Riksgäldskontoret. Jämfört med den kassamässiga ökningen av fondens behållning som redovisas under Riksgäldskontorets netto-utlåning var fondens ökning 5 636 miljoner kronor lägre, vilket i allt väsentligt beror på att det bokförda värdet på aktierna i Nordea på 5 610 miljoner kronor redan tidigare ingick bland fondens tillgångar.

Avsättningen till Insättningsgarantifonden är direkt kopplad till det ekonomiska resultatet i garantiverksamheten. Årets avsättning minskade främst beroende på att det finansiella nettot var lägre. Intäkterna från insättningsgarantiavgifter m.m. ökade med 87 miljoner kronor till 1 300 miljoner kronor. Det finansiella nettot uppgick till 355 miljoner kronor.

Avsättningen till Kärnavfallsfonden minskade med 300 miljoner kronor jämfört med 2012. Avgifterna från reaktorinnehavarna betalas i förhållande till levererad energi och bestäms årligen av regeringen. De ökade något från 2 412 till 2 478 miljoner kronor. Nettot av de finansiella intäkterna och kostnaderna minskade från 1 821 till 1 357 miljoner kronor. Främst minskade realisationsvinsterna men även räntan på reala placeringar liksom vinster vid repotransaktioner. Ersättningar till reaktorinnehavarna minskade med 92 miljoner kronor till 1 559 miljoner kronor.

Övriga fonder i staten är numera förhållandevis små och minskade något under året. Generellt har de under de senaste åren förändrats marginellt. Fondernas ändamål och vilka

myndigheter som redovisar olika fonder framgår i övrigt av not 42.

Not 6 Kostnader för personal

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
<i>Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter</i>		
Rikspolisstyrelsen	13 511	13 306
Försvarsmakten	10 472	10 583
Arbetsförmedlingen	5 633	5 487
Försäkringskassan	5 506	5 366
Skatteverket	4 969	4 927
Kriminalvården	4 234	4 101
Trafikverket	4 106	3 911
Lunds universitet	3 973	3 696
Regeringskansliet	3 657	3 483
Domstolsverket	3 482	3 348
Uppsala universitet	3 228	2 967
Göteborgs universitet	2 901	2 770
Stockholms universitet	2 545	2 391
Karolinska institutet	2 478	2 395
Umeå universitet	2 137	2 045
Kungl. Tekniska högskolan	2 101	2 004
Linköpings universitet	1 892	1 822
Migrationsverket	1 869	1 586
Sveriges lantbruksuniversitet	1 671	1 675
Försvarets materielverk	1 622	985
Statens institutionsstyrelse	1 500	1 433
Tullverket	1 076	1 040
Kronofogdemyndigheten	1 021	957
Affärsverk		
Luffartsverket	1 008	1 019
Sjöfartsverket	678	660
Svenska kraftnät	227	204
Statens järnvägar	-	85
Övriga myndigheter	31 893	30 561
<i>Summa lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter</i>	<i>119 390</i>	<i>114 807</i>
Eliminering av arbetsgivaravgifter	-27 946	-26 868
<i>Summa lönekostnader efter eliminering av arbetsgivaravgifter</i>	<i>91 444</i>	<i>87 939</i>
<i>Pensionskostnader</i>		
Rikspolisstyrelsen	1 910	1 906

Försvarsmakten	1 590	1 864
Arbetsförmedlingen	608	627
Trafikverket	598	460
Regeringskansliet	587	586
Försäkringskassan	576	590
Lunds universitet	558	498
Skatteverket	547	569
Domstolsverket	504	465
Uppsala universitet	410	377
Göteborgs universitet	399	386
Kriminalvården	362	339
Karolinska institutet	358	325
Umeå universitet	320	295
Stockholms universitet	317	313
Kungl. Tekniska högskolan	251	249
Linköpings universitet	251	226
Sveriges lantbruksuniversitet	218	216
Försvarets materielverk	209	145
Migrationsverket	182	152
Riksdagsförvaltningen	153	135
Åklagarmyndigheten	147	145
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	456	506
Sjöfartsverket	114	309
Svenska kraftnät	72	62
Statens järnvägar	-	96
Övriga myndigheter	4 517	4 026
Statens tjänstepensioner:		
Utbetalda pensioner	9 376	9 196
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	7 611	11 318
Eliminering av premieintäkt för statliga tjänstepensioner m.m.	-11 421	-12 143
Summa pensionskostnader	21 780	24 238
<i>Övriga personalkostnader</i>		
Försvarsmakten	375	349
Regeringskansliet	338	305
Rikspolisstyrelsen	250	268
Trafikverket	176	168
Karolinska institutet	152	149
Kriminalvården	143	137
Arbetsförmedlingen	139	176
Domstolsverket	126	135
Försäkringskassan	125	129
Uppsala universitet	125	127
Stockholms universitet	124	123

Skatteverket	105	99
Kungl. Tekniska högskolan	104	115
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	102	100
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	37	13
Svenska kraftnät	24	20
Sjöfartsverket	21	20
Övriga myndigheter	1 592	1 654
Summa övriga personalkostnader	4 058	4 087
Total summa kostnader för personal	117 282	116 264

Statens kostnader för personal ökade med ca 1 miljard kronor eller knappt 1 procent. Löner, inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 4,2 procent medan pensionskostnaderna minskade med 10,1 procent och övriga personalkostnader minskade med 0,7 procent. Att pensionskostnaderna minskar kan förklaras av att förändringen av försäkringstekniska avsättningar i Statens tjänstepensionsverks (SPV:s) pensionsrörelse var 3,7 miljarder kronor lägre i år än föregående år. Föregående år påverkade en stor prisbasbeloppsförändring skulden med 2,6 miljarder kronor mer än vad årets ökning påverkade förändringen av statens avsättning för tjänstepensioner.

Löner

Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 4,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 4 procent. Lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgick under 2013 till 31,42 procent av lönesumman, vilket är samma procentsats som för 2012. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter, löneskatter m.m. är statsinterna transaktioner och således inga kostnader för staten och har därför eliminerats.

Regeringskansliets lönekostnader ökade med 7,5 procent. Ökningen beror på lönerevisionen och en viss personalökning.

Uppsala universitets lönekostnader ökade med 8,8 procent. Årets ökade lönekostnader kan främst hänföras till verksamhetsökningar. Under året har antalet anställda ökat och i medeltal hade universitetet 6 505 anställda vilket är en ökning med ca 345 anställda jämfört med 2012.

Karolinska Institutets lönekostnader ökade med 6,4 procent. Antalet helårsarbetskrafter ökade med 91 jämfört med samma period 2012,

varav den största ökningen skedde inom forskningsverksamheten.

Migrationsverkets lönekostnader ökade med 17,8 procent, vilket beror på ett ökat personalbehov till följd av den ökade inströmningen av asylsökande. Antalet anställda ökade med 518 personer från december 2012.

Försvarets materielverks kraftigt ökade lönekostnader, 64,7 procent, beror på att ca 1 400 personer under året har tillförts genom verksamhetsövergång från Försvarmakten till Försvarets materielverk. Dessutom har nyrekrytering skett av 240 medarbetare.

Pensionskostnader

Statens tjänstepensionsåtagande som redovisas av SPV har påverkats dels av att räntan i beräkningsgrunderna sänktes till 1,3 procent från 1,5 procent 2012, vilket ökat tjänstepensionskulden med 5,5 miljarder kronor och dels att prisbasbeloppet ökade med 1,1 procent, vilket ger en skuldökning på 2,1 miljarder kronor. Mellan 2011 och 2012 ökade prisbasbeloppet med 2,8 procent och påverkade då skulden med 5 miljarder kronor. Pensioner som betalas ut och fribrev enligt pensionsavtalet PA 03 är värdesäkrade, vilket betyder att de omräknas med hänsyn till prisbasbeloppet. En mer detaljerad beskrivning av de faktorer som ingår i förändringen av statens pensionsavsättning finns i not 43. För 2013 har en annan grundränta i beräkningsgrunderna för pensionsavsättningen använts i årsredovisningen för staten än i SPV:s årsredovisning. Detta beskrivs närmare i avsnittet 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar under rubriken kommentarer till särskilda poster.

Myndigheternas pensionskostnader utgörs främst av premier och avgifter för statens avtalsenliga tjänstepensioner. Premierna avser de förmånsbestämda pensionerna och påverkas av åldersfördelningen och löneläget hos personalen vid respektive myndighet. Inbetalda premier utgör en inomstatlig transaktion då de betalas till SPV och redovisas mot en inkomstitel, och den delen av myndigheternas pensionskostnader har därför eliminerats i resultaträkningen. Avgifterna avser den kompletterande ålderspensionen (Kåpan) och den individuella ålderspensionen (Iåp) som är fonderade pensionsförmåner. Avgifterna för Kåpan och Iåp betalas till enskilda försäkringsgivare och dessa delar av myndigheternas pensionskostnader elimineras

därför inte. Detsamma gäller för några myndigheter som gör egna pensionsavsättningar. Kostnaderna för dessa ingår ovan och elimineras inte.

På myndighetsnivån minskade Försvarmaktens pensionskostnader med 14,7 procent, vilket till stor del beror på att det 2012 gjordes avsättningar för pensioner inför Försvarmaktens omstrukturering inför 2013. Försvarets materielverks pensionskostnader ökade med 44 procent beroende på den stora verksamhetsöverföringen från Försvarmakten under 2013. Trafikverkets ökade kostnader för pensioner, 30 procent, hänger samman med att myndigheten 2012 fick stora retroaktiva sänkningar av PA-03-premier och att det föregående år även gjordes en retroaktiv upplösning av medel för kompetensväxling som hade reserverats för pensionsersättningar under åren 2010–2012.

Övriga personalkostnader

Övriga personalkostnader utgörs av kostnader för personalutbildning, traktamenten m.m. De har sammantaget minskat något från föregående år.

Årsarbetskrafter

I nedanstående tabell visas antalet årsarbetskrafter vid de myndigheter som ingår i den konsoliderade årsredovisningen och därmed i de redovisade personalkostnaderna.

Myndighet	2013	2012
Rikspolisstyrelsen	25 550	25 210
Försvarmakten	18 159	19 512
Försäkringskassan	12 121	12 151
Arbetsförmedlingen	11 730	11 606
Skatteverket	9 705	9 849
Kriminalvården	9 050	8 856
Lunds universitet	6 796	6 686
Trafikverket	6 211	6 169
Domstolsverket	5 665	5 539
Uppsala universitet	5 615	5 263
Göteborgs universitet	5 138	5 158
Regeringskansliet	4 467	4 427
Stockholms universitet	4 412	4 336
Karolinska institutet	4 283	4 192
Umeå universitet	3 822	3 941

Linköpings universitet	3 697	3 655
Kungl. Tekniska högskolan	3 621	3 542
Migrationsverket	3 539	3 035
Statens institutionsstyrelse	3 146	3 044
Sveriges lantbruksuniversitet	2 959	3 080
Försvarets materielverk	2 816	1 464
Kronofogdemyndigheten	2 063	2 045
Tullverket	1 892	1 887
Lantmäteriet	1 864	1 838
Transportstyrelsen	1 740	1 614
Linnéuniversitetet	1 733	1 826
Skogsstyrelsen	1 456	887
Luleå tekniska universitet	1 386	1 320
Malmö högskola	1 285	1 289
Åklagarmyndigheten	1 210	1 245
Statistiska centralbyrån	1 208	1 199
Statens jordbruksverk	1 207	1 180
Örebro universitet	1 077	1 018
Luftfartsverket	1 084	1 113
Karlstads universitet	1 003	1 026
Övriga myndigheter	38 501	38 394
Totalt	211 211	208 596

Måttet årsarbetskrafter ska visa de anställdas arbetsvolym under ett räkenskapsår räknat i antalet heltidstjänster. Som anställd räknas inte den som är uppdragstagare (konsult) även om den arbetar med samma uppgifter som anställda. Anställda i utlandet, vars löner betalas med myndighetens medel, ska ingå när antalet årsarbetskrafter räknas fram.

Den arbetstid som inräknas ska vara den tid som myndigheten utbetalt lön eller annan ersättning i utbyte mot arbete. Omräkning till heltidstjänster innebär att deltidsanställd personal ingår i summa antal personer med den procentandel av en heltidstjänst som deras tjänstgöring utgör. Uppgifterna i tabellen bygger på myndigheternas rapportering i statens informationssystem Hermes.

Under 2013 ökade antalet årsarbetskrafter totalt med 2 615 personer eller med 1,2 procent. En stor verksamhetsövergång skedde av personal från Försvarmakten till Försvarets materielverk vilket gör att antal årsarbetskrafter sjönk med 1 353 personer hos Försvarmakten medan de ökade med 1 352 hos Försvarets materielverk.

Skogsstyrelsens årsarbetskrafter ökade kraftigt, med 569 personer eller 64 procent från 2012. Förklaringen är att från och med 2013 ingår även anställd personal som är anvisad från

Arbetsförmedlingen, främst inom SAFT-projektet (Skogsstyrelsen och Arbetsförmedlingen tillsammans-projektet), i antalet årsarbetskrafter.

Hos Migrationsverket ökade antalet årsarbetskrafter med 17 procent, vilket beror på nyanställningar till följd av den ökade inströmningen av asylsökande.

Not 7 Kostnader för lokaler

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
Försvarmakten	2 528	2 485
Rikspolisstyrelsen	2 025	1 977
Kriminalvården	1 487	1 422
Regeringskansliet	1 366	1 392
Migrationsverket	1 106	770
Lunds universitet	946	901
Domstolsverket	803	776
Karolinska institutet	741	667
Kungl. Tekniska högskolan	698	644
Uppsala universitet	658	635
Arbetsförmedlingen	636	598
Göteborgs universitet	627	636
Försäkringskassan	612	646
Skatteverket	548	549
Försvarets materielverk	502	196
Linköpings universitet	459	449
Stockholms universitet	424	710
Umeå universitet	397	398
Trafikverket	379	446
Sveriges lantbruksuniversitet	331	334
Statens institutionsstyrelse	312	295
Linnéuniversitetet	192	199
Luleå tekniska universitet	181	171
Malmö högskola	166	167
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	162	157
Örebro universitet	154	152
Tullverket	152	146
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	41	42
Luftfartsverket	35	37
Svenska kraftnät	33	38
Statens järnvägar	-	2
Övriga myndigheter	4 659	4 610

Eliminering av inomstatliga lokalkostnader	-5 014	-4 563
Summa	18 346	18 084

Som kostnader för lokaler redovisas myndigheters kostnader för hyrda lokaler. Redovisningen görs brutto och inkluderar även hyra till andra statliga myndigheter. Elimineringarna utgörs av myndigheters lokalkostnader som betalas till Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk.

Migrationsverkets hyreskostnader ökade med 336 miljoner kronor jämfört med 2012. Ökningen beror till stor del på att antalet asylsökande har ökat kraftigt. Efterfrågan på platser i anläggningsboende översteg antalet tillgängliga platser, varför Migrationsverket hyrde tillfälliga platser som är dyrare än avtalade platser. Vidare har Skatteverket bedömt att vissa boenden som Migrationsverket hyr till asylsökande är att betrakta som stadigvarande bostad och därmed saknas rätt till kompensation för ingående mervärdesskatt. Mervärdesskatten justerades för år 2013 och därmed ökat kostnaden för hyrda lokaler.

Not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader

<i>Miljoner kronor</i>		
	2013	2012
<i>Exportkreditnämnden</i>		
Skadekostnader	358	437
Övrigt	22	-38
<i>Summa Exportkreditnämndens kostnader i garantiverksamheten</i>	<i>380</i>	<i>399</i>
<i>Riksgäldskontoret</i>		
Reservering för framtida förlustrisker	50	-350
Övrigt	266	428
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>316</i>	<i>78</i>
Boverket	-72	-28
Summa	624	449

Under posten vissa garanti- och kreditkostnader redovisas kostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet som inte redovisas bland transfereringar. Kostnaderna skiljs från övriga driftkostnader eftersom de kan variera kraftigt och därför stör jämförelser mellan åren,

samtidigt som de har en annan karaktär än de flesta myndigheters driftkostnader i övrigt.

Exportkreditnämndens kostnader i garantiverksamheten minskade något. Skadekostnaderna minskade med 79 miljoner kronor och de största skadeutbetalningarna under året avsåg affärer i Iran, Turkiet, Sudan och Ryssland.

Riksgäldskontorets kostnader i garantiverksamheten ökade, vilket främst beror på att en återföring av reservering för framtida garantiförluster gjordes 2012.

Boverket redovisar en kostnadsreduktion avseende förändring av avsättningar för bostadskreditgarantier.

Not 9 Övriga driftkostnader

Miljoner kronor

	2013	2012
<i>Övriga driftkostnader - tjänster</i>		
Trafikverket	35 866	37 981
Försvarsmakten	14 435	14 035
Försvarets materielverk	6 812	6 337
Rikspolisstyrelsen	2 214	2 192
Kärnavfallsfonden	1 582	1 671
Fortifikationsverket	1 489	1 533
Skatteverket	1 437	1 342
Karolinska institutet	1 335	1 238
Försäkringskassan	1 312	1 332
Statens fastighetsverk	1 175	1 215
Naturvårdsverket	1 064	950
Göteborgs universitet	1 030	1 045
Lunds universitet	1 020	994
Transportstyrelsen	1 017	1 112
Arbetsförmedlingen	989	994
Umeå universitet	835	791
Statens skolverk	814	659
Uppsala universitet	781	754
Regeringskansliet	781	804
Kriminalvården	689	709
Domstolsverket	658	575
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	627	610
Pensionsmyndigheten	623	694
Kronofogdemyndigheten	504	480
Linköpings universitet	503	474
Övriga myndigheter	14 817	14 056
<i>Summa tjänster</i>	<i>94 409</i>	<i>94 577</i>

<i>Övriga driftkostnader - varor</i>			Migrationsverket	141	114
Försvarets materielverk	11 708	10 705	Kustbevakningen	116	116
Trafikverket	4 266	4 975	Stockholms universitet	115	110
Försvarsmakten	3 730	3 257	Uppsala universitet	111	96
Rikspolisstyrelsen	919	873	Karolinska institutet	108	101
Fortifikationsverket	480	469	Kungliga Tekniska högskolan	94	92
Karolinska institutet	401	430	Umeå universitet	92	95
Kriminalvården	380	416	Sveriges lantbruksuniversitet	88	99
Migrationsverket	354	263	Linköpings universitet	85	84
Uppsala universitet	342	333	Försäkringskassan	85	119
Lunds universitet	327	330			
Statens fastighetsverk	234	243	<i>Affärsverk</i>		
Göteborgs universitet	203	202	Svenska kraftnät	336	347
Kungl. Tekniska högskolan	193	187	Luftfartsverket	114	122
Stockholms universitet	190	189	Sjöfartsverket	103	50
Sveriges lantbruksuniversitet	179	178	Statens järnvägar	-	9
Skatteverket	148	168			
Transportstyrelsen	145	156	Övriga myndigheter	1 558	1 592
Umeå universitet	135	134	<i>Summa övriga driftkostnader - reparationer, diverse m.m.</i>	<i>7 477</i>	<i>7 265</i>
Arbetsförmedlingen	112	171			
Statens jordbruksverk	111	110	Aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi		
Regeringskansliet	107	106	Trafikverket	-20 649	-23 934
Linköpings universitet	101	97	Myndigheter i försvarssektorn	-10 484	-7 653
Statens institutionsstyrelse	98	99	Försäkringskassan	-380	-434
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	95	139	Riksdagsförvaltningen	-169	-95
Övriga myndigheter	1 728	1 832	Rikspolisstyrelsen	-156	-129
<i>Summa varor</i>	<i>26 686</i>	<i>26 062</i>	Transportstyrelsen	-135	-209
			Skatteverket	-120	-102
<i>Affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>			Kronofogdemyndigheten	-61	-67
Svenska kraftnät	7 741	7 079	Arbetsförmedlingen	-59	-8
Sjöfartsverket	1 450	1 219			
Luftfartsverket	1 166	820	<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	-	-198	Sjöfartsverket	-621	-390
<i>Summa affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>	<i>10 357</i>	<i>8 920</i>	Svenska kraftnät	-12	-12
<i>Övriga driftkostnader - reparationer, diverse m.m.</i>			Övriga myndigheter	-464	-404
Försvarsmakten	2 015	2 033			
Trafikverket	639	548	<i>Summa aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi</i>	<i>-33 310</i>	<i>-33 437</i>
Kriminalvården	299	297			
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	259	235	Eliminering av inomstatliga transaktioner	-20 523	-20 725
Riksdagsförvaltningen	238	167			
Rikspolisstyrelsen	230	232	Total summa övriga driftkostnader	85 096	82 662
Regeringskansliet	213	214			
Arbetsförmedlingen	148	166			
Försvarets materielverk	148	93			
Lunds universitet	142	134			

Övriga driftkostnader utgörs av myndigheternas köp av tjänster, varor, reparationer och diverse andra driftkostnader. Redovisningen görs brutto under varje avsnitt och raden eliminering avser köp av varor och tjänster mellan myndigheter.

Totala övriga driftkostnader ökade med 2,4 miljarder kronor.

Trafikverket upphandlar entreprenader och konsulter för byggande och underhåll av vägar och järnvägar samt för planering och projektering. Trafikverkets övriga driftkostnader påverkas av de aktiveringar som görs såväl för köp av tjänster som för köp av varor. Aktiveringarna avser järnvägsanläggningar, produktionsanläggningar samt väganläggningar. Aktivering innebär att kostnader för köp av varor och tjänster förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen. Trafikverket aktiverade mindre än föregående år för investeringar i anläggningstillgångar i egen regi. I och med att aktiveringen var lägre ökade de totala driftkostnaderna hos Trafikverket med 552 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Försvarmaktens kostnader för tjänster ökade i samband med att Försvarets materielverk 2013 tog över verksamhet och personal från Försvarmakten. Försvarmaktens ökade kostnader för köp av varor beror i huvudsak på att beredskapsinventarier har uttrangerats. Kostnaderna för inköp av material till lager minskade.

Ökade kostnader för tjänster hos Försvarets materielverk beror på den tillkommande verksamheten från Försvarmakten. Även Försvarets materielverks kostnader för varor ökade och avser i huvudsak marksystem. Det är framförallt kostnader för pansarterrängbilar och bandvagnar som ökade.

Aktiveringarna hos myndigheterna i försvarssektorn har ökat jämfört med föregående år varav den största ökningen avser beredskapsinventarier hos Försvarets materielverk.

Rikspolisstyrelsens övriga driftkostnader för köp av tjänster minskade, vilket beror på att utvecklingskostnader för immateriella tillgångar som aktiveras var högre i år jämfört med föregående år. Myndighetens kostnader för köp av varor ökade och avser datorer och kringutrustning samt arbets- och skyddskläder.

Den energi som Svenska kraftnät köper eller säljer i form av balanskraft och reglerkraft, prissätts och avräknas mot respektive balansansvarigt företag. Under året ökade såväl volym som genomsnittspris för köpt och såld balanskraft, vilket huvudsakligen förklarar Svenska kraftnäts ökade driftkostnader.

Not 10

Avskrivningar och nedskrivningar

Miljoner kronor

	2013	2012
Trafikverket	8 410	7 882
Försvarmakten	8 148	7 615
Rikspolisstyrelsen	795	793
Fortifikationsverket	776	633
Försäkringskassan	589	707
Statens fastighetsverk	374	373
Kriminalvården	369	290
Skatteverket	306	308
Lunds universitet	291	264
Domstolsverket	267	280
Regeringskansliet	259	227
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	235	284
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	702	642
Luftfartsverket	177	188
Sjöfartsverket	392	145
Statens järnvägar	-	49
Övriga myndigheter	3 862	3 711
Summa	25 952	24 391

Under posten redovisas avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar.

Trafikverkets avskrivningar ökade under året med 528 miljoner kronor och består till allra största delen av avskrivningar på väg- och järnvägsanläggningar (se noterna 18 och 19). Försvarmaktens avskrivningar ökade med 533 miljoner kronor och avser främst beredskapsinventarier som stridsfordon, självgående pjäser, fartyg och båtar (se not 24).

Not 11

Resultat från andelar i hel- och delägda företag

Miljoner kronor

	2013	2012
Resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande		
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	6 032	8 789
Akademiska Hus AB	2 568	3 147
Sveaskog AB	1 475	2 155
Specialfastigheter i Sverige AB	1 301	1 328
AB Svensk Exportkredit	1 090	709
SBAB Bank AB	873	363
Teracom Holding AB	586	236
Jernhusen AB	513	568
Swedavia AB	489	437
Apoteket AB	364	367
SJ AB	220	471
Systembolaget AB	197	20
PostNord AB	194	155
Lernia AB	146	-96
Fouriertransform AB	131	43
Almi Företagspartner AB	74	28
Svevia AB	57	-320
Vasallen AB	53	56
RISE Holding AB	42	11
AB Svensk Bilprovning	31	189
Apotek Produktion & Laboratorier AB	19	-14
Samhall AB	12	47
Svenska rymdaktiebolaget	11	8
Inlandsinnovation AB	10	7
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB	7	36
Kungliga Operan AB	5	8
Kungliga Dramatiska Teatern AB	3	16
AB Svenska Miljöstyrningsrådet	1	0
Vectura Consulting AB	1	24
AB Göta kanalbolag	0	0
Innovationsbron AB	-	13
Preaktio AB	-	0
Svenska Spel AB	-	-
Voksenåsen A/S	-1	-1
Statens Bostadsomvandling AB	-7	-15
Swedesurvey AB	-8	-8
Metria AB	-20	7
Apotekens Service AB	-52	-45
Swedfund International AB	-93	-224
Infranord AB	-162	0
Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab)	-196	-

Green Cargo AB	-382	521
European Spallation Source ESS AB	-392	-256
Ersättningsmark i Sverige AB	-1 006	-10
Vattenfall AB	-13 668	16 936

Övriga företag som redovisas av Kammarkollegiet	-1	0
---	----	---

Summa Kammarkollegiet	517	35 706
-----------------------	-----	--------

Affärsverk		
Svenska kraftnät - Svenska Kraftnät	13	23
Gasturbiner AB m.fl.		
Luftfartsverket - LfV Holding AB	2	-5
Sjöfartsverket - Sjöfartsverket Holding AB	1	2

Övriga myndigheter	0	-48
--------------------	---	-----

Summa resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	533	35 678
--	------------	---------------

Resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande

TeliaSonera AB	5 582	7 415
Nordiska Investeringsbanken NIB	674	772
SAS AB	38	-211
AB Bostadsgaranti	26	26
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	2	-10
VisitSweden AB	0	-4

Affärsverk		
Svenska kraftnät - Nord Pool ASA m.fl.	19	-6

Summa resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	6 341	7 982
---	--------------	--------------

Resultat från andelar i hel- och delägda företag - totalt

Resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	533	35 678
Resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	6 341	7 982
Total summa	6 874	43 660

Med bestämmande statligt inflytande avses när statens ägarandel överstiger 50 procent. Med väsentligt statligt inflytande avses när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.

Det resultat som redovisas ovan baseras på det redovisade nettoresultatet hos bolagen enligt årsbokslut för respektive år, utom i några fall då ett tidigare delårsbokslut använts.

Resultatandelarna minskade med 37 miljarder kronor jämfört med 2012.

Resultatet för LKAB försämrades med 2,8 miljarder kronor. Minskade volymer, lägre priser och lägre dollarkurs påverkade resultatet negativt. Resultatet inkluderar avsättning för kostnader på 0,6 miljarder kronor relaterade till påverkan av gruvbrytning på samhällena Kiruna och MalMBERGET, vilket var 0,5 miljarder kronor lägre än föregående år.

Akademiska hus AB visade 0,6 miljarder kronor sämre resultat än föregående år. Försämringen förklaras främst av den positiva engångseffekten av lägre skattesats på uppskjuten skatt på 1,3 miljarder kronor under föregående år. Värdeförändringen på fastigheter var åter positiv och medförde en förbättring av resultatet med 0,5 miljarder kronor.

Sveaskog AB försämrade resultatet med 0,7 miljarder kronor främst beroende på den positiva engångseffekten föregående år av sänkt bolagsskattesats på uppskjuten skatt. Skattnettot försämrades därför med 1,5 miljarder kronor. Detta uppvägs delvis av att värdeförändringen på skog förbättrades med 0,5 miljarder kronor.

Specialfastigheter Sverige AB har oförändrat resultat trots engångseffekten föregående år av den sänkta bolagsskattesatsen som medförde en positiv effekt om 0,3 miljarder kronor.

AB Svensk Exportkredit redovisade förbättrat resultat med 0,4 miljarder kronor. Det är främst orealiserade förluster av värdeförändringar på finansiella tillgångar och skulder samt derivat som medfört en förbättring av resultatet med 0,9 miljarder kronor. Räntenettot försämrades däremot med 0,3 miljarder kronor.

SBAB Bank AB förbättrade resultatet med 0,5 miljarder kronor, vilket främst beror på ett förbättrat nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde.

Jernhusen AB försämrade resultatet med 0,1 miljarder kronor, främst beroende på en positiv skattepåverkan med 0,3 miljarder kronor föregående år från försäljning av bolag. Detta utjämnades delvis av positiva värdeförändringar på fastigheter och finansiella instrument.

Resultatandelen från Systembolaget ökade med 0,2 miljarder kronor. Andelen reducerades med respektive års betalda utdelning på 0,1 respektive 0,2 miljarder kronor, som i stället betraktas som skatteintäkt. Resultatet före

denna omföring uppgick till 0,3 respektive 0,2 miljarder kronor.

AB Svensk Bilprovning minskade resultatet med 0,2 miljarder kronor, vilket främst förklaras av minskad omsättning efter försäljning av två tredjedelar av stationsnätverket.

Resultatet i Svenska Spel AB uppgick till 5,3 miljarder kronor, vilket var en förbättring med 0,1 miljarder kronor. Resultatet behandlas inte som resultat från andelar i årsredovisningen för staten utan redovisas som skatteintäkt.

Resultatet för Svedab som redovisas avser ett aktieägartillskott från Trafikverket på 0,2 miljarder kronor. Företaget Svedab redovisade en vinst på 0,8 miljarder kronor, vilket är en förbättring med 1,1 miljarder kronor och utgörs främst av resultatandelen i Öresundsbrokonsortiet. Konsortiets resultat förbättrades med 1,2 miljarder kronor, framför allt p.g.a. positiva värdeförändringar. Svedab:s resultat redovisas inte som resultatandel så länge det egna kapitalet är negativt.

Green Cargo AB:s resultat minskade med 0,9 miljarder kronor. Omsättningen minskade med 10 procent, främst beroende på sjunkande transportvolym, vilket påverkade resultatet negativt. Resultatet från avvecklade verksamheter minskade med 0,6 miljarder kronor, vilket förklaras av försäljningen av rörelsen Green Cargo Logistics under 2012.

Ersättningsmark i Sverige AB visade en försämring av resultatet med 1,0 miljarder kronor, vilket främst består av en skattekostnad på 0,9 miljarder kronor på försäljning av skogsmark till Naturvårdsverket. Rapporteringen avser perioden kvartal 4 2012 till kvartal 3 2013.

Vattenfalls resultat försämrades med 31 miljarder kronor. Det är framför allt nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar, med en ökning på 20 miljarder kronor, som försämrade resultatet. Stenkols- och gasdrivna anläggningar skrevs ned med 30 miljarder kronor, varav 14 miljarder kronor avser anläggningar i Nederländerna. Även övriga rörelseintäkter medförde en försämring av resultatet på 7,4 miljarder kronor. Rensat för jämförelsestörande poster uppgick resultatet till 28 miljarder kronor, vilket var oförändrat från föregående år. Ökad produktionsvolym och stigande elpriser förbättrade resultatet med 2,8 miljarder kronor.

Kostnaderna för koldioxidutsläppsätter och bränsle ökade med 5,4 miljarder kronor.

Resultatandelen från TeliaSonera minskade med 1,8 miljarder kronor till 5,6 miljarder kronor. Realisationsvinster minskade med 3,1 miljarder kronor. Det höga utfallet 2012 kom främst från försäljning av andelar i ett intressebolag i Ryssland. Nedskrivningar minskade med 2,0 miljarder kronor. Det högre beloppet 2012 bestod främst av nedskrivningar på verksamheter i Norge och Litauen.

Nordiska Investeringsbanken visade en försämrade resultatandel med 0,1 miljarder kronor. Detta är främst orsakat av ökade kostnader för kreditförluster. Resultatet avser perioden 1 september 2012 till 31 augusti 2013.

Resultatandelen för SAS AB förbättrades med 0,2 miljarder kronor. Resultatet 2012 är för perioden januari t.o.m. oktober i samband med byte av räkenskapsår. Beloppet för 2013 gäller perioden november t.o.m. oktober. Resultaten är därför inte jämförbara. En bidragande orsak till det förbättrade resultatet är att kostnaderna för omstrukturering minskade med 0,2 miljarder kronor.

Not 12

Nettokostnad för statsskulden

Miljoner kronor

	2013	2012
Ränteintäkter för förvaltning av statsskulden		
Ränteintäkter avseende upplåning i svenska kronor	13 060	15 920
Ränteintäkter avseende upplåning i utländsk valuta	1 383	1 885
Summa ränteintäkter	14 443	17 805
Räntekostnader avseende upplåning i svenska kronor	-33 368	-38 521
Räntekostnader avseende upplåning i utländsk valuta	-2 269	-4 594
Summa räntekostnader	-35 637	-43 115
Realiserade valutakursförändringar (netto)	10 313	2 861
Orealiserade valutakursförändringar (netto)	-7 788	5 914
Överkurs vid emission (netto)	6 926	9 072
Intäktsförda, preskriberade obligationer m.m.	1	30
Realiserade kursförändringar (netto)	-6 080	-12 526

Provisioner till banker m.fl.	-72	-86
Nettokostnad för förvaltning av statsskulden	-17 894	-20 045

Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden redovisas av Riksgäldskontoret. De innefattar även intäkter respektive kostnader för skuldskötselåtgärder.

Under 2013 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser och valutakursförändringar m.m.) till 18 miljarder kronor, vilket innebär att nettokostnaden minskade med 2 miljarder kronor. Det beror i huvudsak på att räntekostnaderna minskade med 7 miljarder kronor, samtidigt som ränteintäkterna också minskade med 3 miljarder kronor.

De realiserade valutakursförändringarna ökade med 7 miljarder kronor jämfört med 2012 samtidigt som de orealiserade valutakursförändringarna minskade med 14 miljarder kronor. Samtidigt minskade kostnaden avseende realiserade kursförändringar med 6 miljarder kronor.

Not 13

Övriga finansiella intäkter

Miljoner kronor

	2013	2012
Realisationsvinst försäljning av aktier	33 715	-
Riksbankens inlevererade överskott	6 800	7 500
Centrala studiestödsnämnden	2 569	2 897
Skatteverket	2 287	1 630
Kärnavfallsfonden	1 200	1 510
Utdelning på aktier Nordea Bank AB	1 554	1 248
Riksgäldskontoret	747	421
Exportkreditnämnden	477	172
Pensionsmyndigheten	169	146
Kammarkollegiet, övrigt	137	136
Försäkringskassan	123	135
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	47	48
Svenska kraftnät	3	4
Sjöfartsverket	1	2
Statens järnvägar	-	131
Övriga myndigheter	106	88
Summa	49 935	16 068

Realisationsvinster för Riksgäldskontorets försäljning från aktieinnehavet i Nordea i Stabilitetsfonden uppgick till 15 780 miljoner kronor och försäljning från Kammarkollegiets aktieinnehav i Nordea uppgick till 17 423 miljoner kronor. Vidare uppgick realisationsvinsten från Kammarkollegiets försäljning av aktieinnehavet i Vectura Consulting AB 512 miljoner kronor.

Riksbankens inlevererade överskott uppgick till 6 800 miljoner kronor.

Centrala studiestödsnämndens finansiella intäkter avser bl.a. räntor på studielån.

Skatteverket redovisar främst räntor i skattekontosystemet.

Kärnavfallsfondens intäkter omfattar huvudsakligen ränteintäkter för nominella placeringar.

Utdelningar på aktier i Nordea redovisas både av Riksgäldskontoret och Kammarkollegiet. Den del som redovisas av Riksgäldskontoret uppgick till 811 miljoner kronor och har tillförts stabilitetsfonden. Den del som redovisas av Kammarkollegiet uppgick till 745 miljoner kronor och har redovisats mot inkomstitel.

Riksgäldskontoret redovisar intäkter kopplade till repotransaktioner i förvaltningen av insättningsgarantifonden.

De finansiella intäkterna hos Statens järnvägar utgörs bl.a. av ränteintäkter på långfristiga värdepappersinnehav samt på leasingtillgångar (lok, färjor och fordon i egen förvaltning).

Not 14 Övriga finansiella kostnader

<i>Miljoner kronor</i>	2013	2012
Exportkreditnämnden	429	332
Trafikverket	58	354
Regeringskansliet	41	33
Försvarsmakten	16	17
Försvarets materielverk	15	10
Försäkringskassan	10	9
Riksdagsförvaltningen	10	22
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	34	399
Sjöfartsverket	29	55
Svenska kraftnät	13	33
Statens järnvägar	-	21
Övriga myndigheter	62	282
Aktivering av finansiella kostnader	-61	-72
Summa	656	1 495

Exportkreditnämndens finansiella kostnader avser främst kursdifferenser samt beräknade och realiserade kursförluster för premier och skadefordringar.

Minskningen hos Trafikverket beror på att verket för 2012 rapporterade en finansiell avgift för Botniabanan som övriga finansiella kostnader.

Regeringskansliets finansiella kostnader avser huvudsakligen valutakursförluster.

Luftfartsverkets finansiella kostnader avser ränteandel av pensionskostnader.

I noten redovisas finansiella kostnader per myndighet brutto. Några myndigheter har aktiverat räntekostnader i samband med anläggningsprojekt, eftersom räntan är en del av de utgifter för att bygga anläggningen som tas upp som tillgång.

3.5.2 Noter till balansräkningen

Not 15

Balanserade utgifter för utveckling

Miljoner kronor

	2013	2012
Försäkringskassan	1 453	1 407
Försvarsmakten	1 321	1 306
Transportstyrelsen	570	559
Skatteverket	499	521
Rikspolisstyrelsen	436	381
Kronofogdemyndigheten	205	198
Migrationsverket	190	201
Lantmäteriet	172	145
Trafikverket	144	162
Naturvårdsverket	88	91
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	250	222
Sjöfartsverket	17	16
Övriga myndigheter	1 844	1 728
Summa	7 189	6 937

Under posten Balanserade utgifter för utveckling redovisas främst egenutvecklade IT-system och program.

Försäkringskassans balanserade utgifter avser utveckling av IT-system. De största posterna avser IT-stöd för ärendehantering, självbetjäningstjänster samt ny infrastruktur för IT. Försäkringskassan har kvar IT-stöden för pensionshantering även efter Pensionsmyndighetens bildande och vidareutvecklar dessa samt hanterar nyutveckling enligt uppdrag från Pensionsmyndigheten. Kostnader för avskrivningar avseende dessa tillgångar faktureras Pensionsmyndigheten.

Försvarsmaktens post avser i huvudsak fortsatt utveckling av system PRIO som lanserades i början av 2009 och som därefter etappvis införts i verksamheten. Med system PRIO ska ett samlat resurs- och ekonomiledningssystem skapas för hela Försvarsmakten. Under året genomfördes en större produktions-sättning.

Transportstyrelsens balanserade utgifter avser det nya nationella systemet för trängselskatter som togs i drift den 1 januari 2013 samtidigt som trängselskatt infördes i Göteborg. Systemet hanterar både trängselskatt i Stockholm och

trängselskatt i Göteborg. Det ska även hantera de kommande infrastrukturavgifterna i Motala och i Sundsvall.

Skatteverkets post avser utgifter för utveckling av IT-system. Minskningen av posten beror främst på nedskrivning av tillgångar som inte längre används i verksamheten.

Rikspolisstyrelsens balanserade utgifter för utveckling ökade med 55 miljoner kronor och förklaras främst av det utvecklingsarbete som bedrivits inom ramen för myndighetens nationella IT-strategi. Utvecklingsarbetet rör exempelvis ärendehandläggning, inbetalningar och kommunikationscentraler.

Not 16

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2013	2012
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	120	136
Kriminalvården	92	148
Rikspolisstyrelsen	80	68
Försäkringskassan	48	44
Riksgäldskontoret	33	27
Domstolsverket	26	10
Post- och telestyrelsen	24	25
Kammarkollegiet	22	9
Tullverket	20	30
Skatteverket	20	15
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	78	84
Sjöfartsverket	11	15
Luftfartsverket	-	1
Övriga myndigheter	288	264
Summa	862	876

Under posten Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar redovisas i första hand köpta IT-system och program.

Tillgångarna hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avser främst investeringar i växlar och licenser för det nationella radiokommunikationssystemet Rakel.

Kriminalvårdens post består huvudsakligen av tele- och säkerhetsinstallationer. Postens minskning beror till viss del på att

Kriminalvården har omklassificerat vissa installationer till materiella anläggningstillgångar.

Rikspolisstyrelsens rättigheter ökade med 12 miljoner kronor från föregående år. Ökningen beror främst på licensrättigheter relaterade till utvecklingsprojekt (se även not 15).

Affärsverket Svenska kraftnäts post består av markrättigheter i form av servitut och ledningsrätter samt nyttjanderättigheter för optoförbindelser.

Not 17

Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

Posten ingår i den beslutade uppställningsformen för balansräkningen i årsredovisningen för staten, men saknade utfall både 2013 och 2012.

Not 18

Statliga väganläggningar

Miljoner kronor

	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	186 300	175 122
Årets anskaffning	-	-
Årets färdigställande från pågående investering	4 051	11 178
Försäljning/utrangering	-	-
Utgående anskaffningsvärde	190 351	186 300
Ingående avskrivningar	-71 111	-66 942
Årets avskrivningar	-4 356	-4 169
Försäljning/utrangering	-	0
Akkumulerad avskrivning	-75 467	-71 111
Nedskrivningar	-	-
Summa	114 884	115 189

Investeringar i statliga väganläggningar redovisas av Trafikverket. Avskrivningstiden är normalt 40 år. Väganläggningar invärderades under året som färdigställda till ett värde av 4 051 miljoner kronor (överfört från pågående nyanläggningar). Större objekt som öppnades för trafik under året är bl.a. riksväg 40 Mjölby–Motala, väg 35 Östra länken förbi Linköping, E4 Trafikplats

Rosersberg, riksväg 27 förbi Anderstorp och Gislaved samt väg 90 Bollsta–Hällsjö.

Not 19

Statliga järnvägsanläggningar

Miljoner kronor

	2013	2012
Ingående anskaffningsvärde	158 669	140 875
Årets anskaffning	177	93
Årets färdigställande från pågående investering	15 894	17 706
Försäljning/utrangering	-7	-5
Utgående anskaffningsvärde	174 733	158 669
Ingående avskrivningar	-46 373	-43 102
Årets avskrivningar	-3 687	-3 272
Försäljning/utrangering	-	1
Akkumulerad avskrivning	-50 060	-46 373
Nedskrivningar	-	-
Summa	124 673	112 296

Trafikverket redovisar investeringar i järnvägsanläggningar. Anskaffningskostnad för mark för järnvägsändamål ingår också i redovisat värde för järnvägsanläggningen. Trafikverket tillämpar differentierade avskrivningstider, mellan 25 och 110 år, på samtliga järnvägsanläggningar.

Värdet av järnvägsanläggningar som färdigställdes under året uppgick till 15 894 miljoner kronor (överfört från pågående nyanläggningar).

Större projekt som färdigställdes under året var bl.a. ny godsbangård och ombyggnad av personbangård i Umeå, dubbelspår mellan Förslöv och Ängelholm, dubbelspår och funktionsanpassning av bangård Södertälje hamn–Södertälje central samt spårupprustning och hastighetsanpassning Emmaboda–Karlskrona/Kalmar.

Not 20

Byggnader, mark och annan fast egendom

Miljoner kronor

	2013	2012
Statens fastighetsverk	13 697	13 645
Fortifikationsverket	9 729	9 709
Naturvårdsverket	7 668	6 950
Trafikverket	974	888

Riksdagsförvaltningen	911	942
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	1 102	977
Sjöfartsverket	1 059	1 103
Svenska Kraftnät	407	370
Övriga myndigheter	868	868
Summa	36 415	35 452

Statens fastighetsverk förvaltar den del av statens fasta egendom som regeringen bestämmer. Större delen av fastigheterna tillhör det nationella kulturarvet. Exempel på fastigheter är de kungliga slotten, ett trettiotal fästningar, nationalteatrarna, museerna, regeringens byggnader, landshövdingarnas residens och ambassadbyggnader i utlandet. De markegendomar som redovisas av Statens fastighetsverk består till stora delar av markområden väster om odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens län samt renbetesfjällen i Jämtlands län. I mellersta och södra Sverige förvaltas ett antal kungsgårdar som av kulturhistoriska skäl ägs av staten. Det bokförda värdet för byggnader ökade under 2013. Ökningen beror främst på att beloppet avseende tillgångsredovisade projekt under 2013 var större än försålda fastigheter. De större tillgångsredovisade projekten under 2013 var ombyggnad av Vasamuseet, ombyggnad av Loen (del av regeringskvarteren) samt flera investeringar i Kungliga biblioteket. Under året har ambassaden i Tallinn i Estland omklassificerats från Byggnader till Förbättringsutgift på annans fastighet då det framkom att svenska staten inte är ägare av fastigheten.

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter avsedda för försvarsändamål. Utgifter för investeringar avseende ny- och ombyggnader samt markinköp uppgick till 793 miljoner kronor. Exempel på större investeringsprojekt som pågått under året var nybyggnad av ridhus i Karlberg, nybyggnad av spolhall för fordon, ny infart och receptionsbyggnad i Enköping samt nybyggnad av tvätthall för fordon i Kungsängen.

Naturvårdsverket redovisar främst nationalparker och naturreservat. Dessa är dock i många fall upptagna till ett lågt värde. Under 2013 ökade värdet med 718 miljoner kronor, vilket främst avser investeringar i markinköp för bildande av naturreservat och nationalparker.

Under 2013 har koncentration skett på att genomföra markbyten med hjälp av de områden som förvärvades från Ersättningsmark i Sverige AB i slutet av 2012. Samtidigt bedrevs det ordinarie skyddsarbetet med något större resurser än 2012 och nu finns sammanlagt drygt 4 000 naturreservat i landet. Parallellt har arbete gjorts under året för bildande av nationalparken i Åsnen samt för att utvidga parkerna i Tiveden och Björnlandet. Även en förstudie för Vålådalen-Sylarna har gjorts.

Trafikverket förvaltar bl.a. stationshus, driftledningscentraler, byggnader för teknisk utrustning samt markanläggningar, t.ex. färjelägen. Ökningen med 86 miljoner kronor består till huvuddelen av investeringar i byggnader för teknisk utrustning och driftledningscentraler samt investeringar i färjelägen.

Riksdagsförvaltningen förvaltar bl.a. riksbyggnaderna. Ombyggnader och förbättringar under året är förhållandevis små.

Not 21

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Miljoner kronor

	2013	2012
Rikspolisstyrelsen	743	744
Regeringskansliet	505	496
Lunds universitet	283	201
Försvarsmakten	265	237
Arbetsförmedlingen	193	146
Kungl. Tekniska högskolan	167	166
Försvarets materielverk	165	119
Umeå universitet	134	144
Stockholms universitet	122	117
Övriga myndigheter	1 727	1 626
Summa	4 304	3 996

Förbättringsutgifter på annans fastighet avser sådana utgifter som myndigheten har haft för att anpassa hyrda lokaler till den egna verksamheten, exempelvis om- och tillbyggnationer, kabeldragningar för nätverk, larmanordningar samt reparationer och underhåll i fall där utgifterna uppgått till väsentliga belopp.

Rikspolisstyrelsens förbättringsutgifter avser diverse om- och tillbyggnationer av polislokaler runt om i landet.

Regeringskansliets förbättringsutgifter utgörs främst av investeringar i kanslier på utlandsmyndigheterna men även investeringar i Regeringskansliets lokaler i Stockholm.

Lunds universitets förbättringsutgifter ökade med 82 miljoner kronor och avser bl.a. anpassningar av förhyrda lokaler till medicinska fakulteten, Universitetsbiblioteket och Lunds tekniska högskola. Det har även gjorts ombyggnad av Akademiska verkstaden och ett nytt humanist- och teologcentrum har byggts.

Not 22

Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Miljoner kronor

	2013	2012
Kustbevakningen	2 921	2 523
Försvarmakten	1 464	1 394
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 223	1 319
Rikspolisstyrelsen	1 190	1 199
Kriminalvården	876	923
Karolinska institutet	828	663
Trafikverket	711	689
Lunds universitet	674	692
Domstolsverket	630	691
Uppsala universitet	619	612
Regeringskansliet	532	538
Moderna Museet	471	434
Göteborgs universitet	408	418
Sveriges lantbruksuniversitet	376	366
Linköpings universitet	358	339
Kungl. Tekniska högskolan	339	354
Umeå universitet	311	324
Skatteverket	262	213
Försäkringskassan	188	169
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	188	157
Arbetsförmedlingen	165	111
Stockholms universitet	155	142
Luleå tekniska universitet	129	120
Försvarets materielverk	128	94
Riksarkivet	121	115
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	9 582	9 454
Sjöfartsverket	642	643
Statens järnvägar	-	151
Luffartsverket	26	33

Övriga myndigheter	2 768	2 740
Summa	28 285	27 620

Datorer och kringutrustning, möbler, maskiner, installationer, bilar, fartyg, flyg och transportmedel är exempel på tillgångar som redovisas under denna post. Även tillgångar som innehas genom finansiell leasing ingår.

Ökningen för Kustbevakningen på 398 miljoner kronor beror i huvudsak på färdigställda kombinationsfartyg av typ KBV 031.

Svenska kraftnäts tillgångar består främst av kraftledningar, stationer, byggnader och mark, sjökablar, kontrollanläggningsdelar, optoförbindelser och tele- och informationssystem.

Not 23

Pågående nyanläggningar

Miljoner kronor

	2013	2012
Trafikverket	81 036	80 798
Fortifikationsverket	866	855
Lunds universitet	610	321
Statens fastighetsverk	480	586
Riksdagsförvaltningen	265	109
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	223	104
Försvarmakten	109	340
Uppsala universitet	100	58
Kustbevakningen	40	331
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	6 327	3 546
Luffartsverket	170	374
Sjöfartsverket	597	311
Övriga myndigheter	440	486
Summa	91 263	88 219

Trafikverkets pågående större investeringsprojekt omfattar bl.a.: Citybanan i Stockholm, Projekt Hallandsås, E 20 Norra Länken och E18 Hjulsta–Kista i Stockholm samt E4 i Sundsvall.

Bland de största investeringarna hos Svenska Kraftnät kan nämnas:

- SydVästlänken som syftar till att förstärka och öka kapaciteten i stamnätet till södra

Sverige och till Norge där hittills investerat belopp är 3 764 miljoner kronor.

- Stockholm Ström som syftar till att bygga ut och förbättra elförsörjningen inom Stockholmsområdet, där pågående investeringar uppgår till 1 541 miljoner kronor.
- NordBalt som är en utlandsförbindelse som byggs mellan Sverige och Litauen för att koppla samman den nordiska elmarknaden med den baltiska där hittills investerat belopp uppgår till 624 miljoner kronor.

Not 24 Beredskapstillgångar

Miljoner kronor

	2013	2012
IB Anskaffningsvärde beredskapsinventarier	159 457	155 331
Årets anskaffning	10 091	7 104
Årets försäljningar/utrangeringar	-6 521	-2 978
UB Anskaffningsvärde beredskapsinventarier	163 027	159 457
IB Beredskapsvaror i lager	16 634	16 091
Årets anskaffning	481	353
Årets övriga förändring	-366	190
UB Beredskapsvaror i lager	16 749	16 634
UB Anskaffningsvärde beredskapstillgångar	179 776	176 091
IB Ackumulerade avskrivningar	-82 892	-78 047
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-7 360	-6 945
Årets försäljningar/utrangeringar	4 516	2 100
UB Ackumulerade avskrivningar (avser beredskapsinventarier)	-85 736	-82 892
Summa	94 040	93 199

Beredskapstillgångar avser tillgångar både för civil och militär beredskap.

Posten omfattar främst Försvarmaktens tillgångar för militär beredskap. Tillgångar för civil beredskap omfattar t.ex. läkemedel, fordon samt medicinsk utrustning.

Försvarmakten delar in sina beredskapstillgångar i dels beredskapsinventarier, dels beredskapsvaror, vilka redovisas som anläggningstillgångar. Beredskapsinventarierna uppgår till 76,4 miljarder kronor och utgörs av t.ex. flygplan, fartyg och stridsvagnar. Beredskapsvaror som t.ex. ammunition, reservmateriel och beklädnadsmateriel uppgår till 16,7 miljarder kronor. I posten ingår även

tillgångar under uppbyggnad i Försvarets materielverk. Sammanlagt är 93,7 miljarder kronor av det utgående värdet hänförligt till militära beredskapstillgångar inklusive tillgångar under uppbyggnad och förskottering för sådana.

Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgick till 10,1 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgick till 7,3 miljarder kronor under 2013. Anskaffningen innefattar bl.a. mottagande av pansarterrängbilar, spaningsradar, helikoptrar och modifiering av JAS 39 Gripen. Under året genomfördes försäljningar och utrangeringar för 2,0 miljarder kronor. Beredskapslagrets värde ökade med 0,1 miljarder kronor under året.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har beredskapstillgångar bestående av materiel för räddningstjänst, andningsskydd och anläggningar för varnings-signaler. Av det utgående värdet avser knappt 0,2 miljarder kronor MSB.

Socialstyrelsens beredskapstillgångar består av läkemedel och sjukvårdsförnödenheter. Socialstyrelsens andel av utgående värde är drygt 0,1 miljarder kronor.

Not 25 Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2013	2012
Försvarets materielverk	2 822	1 358
Trafikverket	524	926
Kustbevakningen	0	30
Övriga myndigheter	19	23
Summa	3 365	2 337

Under denna post redovisas förskott som myndigheten lämnat vid anskaffning av materiella anläggningstillgångar.

Försvarets materielverks post avser till övervägande del förskott till utländska leverantörer för försvarsmateriel varav 1 128 miljoner kronor avser Foreign Military Sales (FMS). Ökningen 2013 avser främst förskott för JAS 39 Gripen och FMS.

Trafikverkets förskott avser byggandet av järnvägsanläggningar och väganläggningar, bl.a. bro över Sundsvallsfjärden, projekt

Hallandsåsen, Norra Länken och Norra Station i Stockholm.

Not 26**Andelar i hel- och delägda företag**

Miljoner kronor

	2013	2012
Summa andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	294 703	315 691
Summa andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	52 578	52 134
Riksbankens grundfond	1 000	1 000
Summa	348 281	368 825

Andelar i hel- och delägda företag är uppdelad på de företag där staten har ett bestämmande inflytande (när statens ägarandel överstiger 50 procent) och på väsentligt statligt inflytande (när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent).

Förutom de förändringar vilka specificeras nedan är postens totala förändring en följd av förändringar i företagens justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar

Andelar i företag med bestämmande statligt inflytande

Miljoner kronor

	2013	2012	Statens ägarandel
Vattenfall AB	120 370	146 428	100,0%
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	41 472	41 671	100,0%
Akademiska Hus AB	29 614	28 427	100,0%
Sveaskog Holding AB	17 397	16 333	100,0%
AB Svensk Exportkredit	14 990	14 412	100,0%
SBAB Bank AB	9 681	8 761	100,0%
Specialfastigheter Sverige AB	7 564	6 628	100,0%
Almi Företagspartner AB	6 638	6 150	100,0%
PostNord AB	5 498	7 013	60,7%
Jernhusen AB	4 966	4 548	100,0%
SJ AB	4 961	4 886	100,0%
Swedavia AB	4 904	4 290	100,0%
Apoteket AB	4 389	2 820	100,0%
Swedfund International AB	3 448	3 141	100,0%
Fouriertransform AB	3 283	2 979	100,0%

Teracom Holding AB	2 259	1 837	100,0%
Inlandsinnovation AB	2 030	2 020	100,0%
Systembolaget AB	1 610	1 411	100,0%
Samhall AB	1 572	1 560	100,0%
Green Cargo AB	1 333	1 732	100,0%
Svevia AB	985	923	100,0%
Vasallen AB	914	891	100,0%
RISE Research Institutes of Sweden Holding AB			
(IRECO Holding AB)	809	772	100,0%
Statens Bostadsomvandling AB	534	542	100,0%
Lernia AB	525	402	100,0%
Infranord AB	472	629	100,0%
Svenska Rymdaktiebolaget	446	438	100,0%
Apoteksgruppen i Sverige Holding AB	412	402	100,0%
AB Svensk Bilprovning	372	512	100,0%
Apotek Produktion & Laboratorier AB	208	188	100,0%
Ersättningsmark i Sverige AB	140	1 146	100,0%
Metria AB	86	106	100,0%
AB Göta Kanalbolag	42	42	100,0%
European Spallation Source ESS AB	37	17	73,7%
Kungliga Dramatiska Teatern AB	34	31	100,0%
Kungliga Operan AB	33	27	100,0%
Miljömärkning i Sverige AB	21	21	100,0%
SweRoad (Swedish National Road Consulting AB)	14	15	100,0%
Arlandabanan Infrastructure AB	10	10	100,0%
Voksenåsen A/S	10	9	100,0%
Swedesurvey AB	6	14	100,0%
Svenska Miljöstyrningsrådet AB	3	3	85,0%
Apotekens Service AB	2	54	100,0%
Svenska Spel AB	0	0	100,0%
Svensk-Danska Proförbindelsen SVEDAB AB (Svedab)	0	0	100,0%
Innovationsbron AB	-	407	-
Vectura Consulting AB	-	426	-
Affärsverk Luffartsverket - LFV Holding AB	166	164	100,0%
Svenska kraftnät - Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	164	186	100,0%
Sjöfartsverket -	8	7	100,0%

Sjöfartsverket Holding AB

Övriga andelar	271	260	-
Summa	294 703	315 691	

Andelsvärdet ovan är baserat på det justerade egna kapitalet hos företagen enligt bokslut per 31 december, utom i några fall då senaste delårsbokslut använts.

Andelar i företag med bestämmande statligt inflytande minskade med 21 miljarder kronor.

Minskningen av andelsvärdet för Vattenfall AB uppgick till 26 miljarder kronor. Förändringen utgörs främst av årets förlust som uppgick till 14 miljarder kronor samt utdelning av 6,8 miljarder kronor till staten. Förändrade principer för redovisning av pensionsskulden medförde en minskning med 5,8 miljarder kronor jämförelseåret. Ägarförändring i koncernföretag medförde en skuldökning med 2,9 miljarder kronor. Kassafördessäkring medförde en positiv påverkan med 1,8 miljarder kronor och gäller huvudsakligen orealiserade värdeförändringar av el-derivat som används för prissäkring av framtida försäljning. Positiva omräkningsdifferenser för verksamhet i utlandet uppgick till 3,7 miljarder kronor, vilket dock delvis utjämnades av negativ påverkan från valutasäkring av utländskt eget kapital på 2,1 miljarder kronor. Omräkningsdifferenserna har uppstått främst när balansräkningar i utländska dotterbolag räknats om till svenska kronor.

LKAB:s resultat för året uppgick till 6,0 miljarder kronor, vilket bidrog till andelsvärdets ökning med 0,2 miljarder kronor då utdelning på 5,5 miljarder kronor har reducerat värdet.

Andelsvärdet för Akademiska Hus AB ökade med 1,2 miljarder kronor mellan åren. Årets resultat på 2,6 miljarder kronor har delvis utjämnats av betald utdelning på 1,4 miljarder kronor.

Andelsvärdet för Sveaskog AB ökade med 1,1 miljarder kronor. Förändringen förklaras av årets resultat på 1,5 miljarder kronor samt utdelning till staten av 0,4 miljarder kronor.

Svensk Exportkredit AB ökade med 0,6 miljarder kronor, vilket främst förklaras av årets resultat på 1,1 miljarder kronor, negativ påverkan från kassafördessäkring med 0,3 miljarder kronor samt utdelning till staten av 0,2 miljarder kronor.

SBAB Bank AB ökade i värde med 0,9 miljarder kronor, främst som en följd av årets resultat.

Specialfastigheter i Sverige AB visade en ökning med 0,9 miljarder kronor, mest bestående av årets resultat på 1,3 miljarder kronor minskat med 0,4 miljarder i utdelning samt nedsättning och återbetalning av aktiekapital.

Almi Företagspartner AB ökade med 0,5 miljarder kronor och detta avser främst övertagandet av Innovationsbron AB som medförde en ökning med 0,4 miljarder kronor.

Andelen i PostNord AB:s resultat uppgick till 0,2 miljarder kronor, vilket tillsammans med utdelningen till staten på 0,1 miljarder kronor och negativ påverkan vid omvärdering av pensionsskulden på 1,6 miljarder kronor förklarar minskningen av kapitalandelen med 1,5 miljarder kronor.

Jernhusen AB ökade med 0,4 miljarder kronor, vilket beror på årets resultat på 0,5 miljarder kronor samt utdelning på 0,1 miljarder kronor.

SJ AB ökade med 0,1 miljarder kronor, vilket väsentligen förklaras av årets resultat på 0,2 miljarder kronor och utdelning till staten på knappt 0,2 miljarder kronor.

Swedavia AB ökade andelsvärdet med 0,6 miljarder kronor, främst orsakat av årets vinst på 0,5 miljarder kronor samt 0,1 miljarder kronor i positiv effekt av kassafördessäkringar.

Apoteket AB ökade andelsvärdet med 1,6 miljarder kronor, främst förklarat av årets resultat på 0,4 miljarder kronor samt omvärdering av pensionsskulden med 1,0 miljarder kronor.

Swedfund International AB erhöll ett aktieägartillskott på 0,4 miljarder kronor, vilket tillsammans med årets underskott på -0,1 miljarder kronor förklarar andelsvärdets ökning med 0,3 miljarder kronor.

Fouriertransform AB ökade med 0,3 miljarder kronor, dels med årets resultat på 0,1 miljarder kronor, dels med 0,2 miljarder kronor i ökning som en effekt av övergången till redovisning enligt IFRS.

Teracom AB visade en ökning av värdet med 0,4 miljarder kronor. Förändringen består av en ökning med årets vinst på 0,6 miljarder kronor samt en minskning av utdelning på 0,1 miljarder kronor och en minskning hänförlig till en

omräkning av pensionsskulden med 0,1 miljarder kronor.

Systembolagets vinst på 0,3 miljarder kronor är främsta förklaringen till att värdet på andelen ökade med 0,2 miljarder kronor. Utdelning till staten med 0,1 miljarder kronor minskade värdet. Uppgifterna avser endast koncernens moderbolag.

Under 2013 löste staten in övriga delägare i AB Svensk Bilprovning och företaget är därmed helägt av staten. Andelsvärdet har minskat med drygt 0,1 miljarder kronor, dels genom utdelning av knappt 0,1 miljarder kronor, dels genom inlösen av minoritetsägarnas aktier med 0,1 miljarder kronor.

Ersättningsmark i Sverige AB minskade med 1,0 miljarder kronor som en följd av den redovisade förlusten på 1,0 miljarder kronor.

Svenska Spel AB bokförs till värdet av aktiekapital och reservfond (värdet uppgår till 260 000 kronor som i tabellen avrundats till noll miljoner kronor). Resultatet i form av utdelning till staten redovisas som skatteintäkt och uppgick till 5,3 miljarder kronor. Företagets egna kapital uppgick till 5,3 miljarder kronor vid årsskiftet och redovisas som upplupen skatteintäkt.

Innehavet i Svedab skrevs ned till noll i enlighet med kapitalandelsmetoden eftersom Svedab-koncernens egna kapital uppgick till minus 1,0 miljarder kronor, en förbättring med 1,0 miljarder kronor under året, varav 0,2 miljarder kronor avser aktieägartillskott. Trafikverket redovisade en skuld till Svedab för betalningsutfästelser på 2,3 miljarder kronor.

Innovationsbron AB fördes under 2013 över till Almi Företagspartner AB i form av ett aktieägartillskott.

Vectura Consulting AB avyttrades under året. Nettolikviden uppgick till 0,9 miljarder kronor.

Svenska kraftnät likviderade dotterbolaget SwePol Link AB under 2013 efter att anläggningstillgångarna sålts till affärsverket Svenska kraftnät och stamnätsoperatören i Polen under föregående år.

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande var 0,4 miljarder kronor högre än föregående år. Andelen i TeliaSonera AB minskade i värde med 0,4 miljarder kronor. Utdelning på 4,6 miljarder kronor till staten minskade värdet med motsvarande belopp. Andelsvärdet påverkades positivt med 5,6 miljarder kronor av andelen i årets resultat och negativt av 1,4 miljarder kronor i valutakurs-differenser. Marknadsvärdet på statens aktier i

	Miljoner kronor		Statens ägarandel
	2013	2012	
TeliaSonera AB	40 394	40 810	37,3%
Nordiska Investeringsbanken (NIB)	9 426	8 596	34,6%
SAS AB	2 373	2 387	21,4%
AB Bostadsgaranti	178	162	50,0%
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	74	72	50,0%
VisitSweden AB	12	12	50,0%
Dom Shvetsii	0	0	36,0%
<i>Affärsverk</i>			
Svenska kraftnät - Nord Pool Spot As m.fl.	121	95	-
Summa	52 578	52 134	

TeliaSonera AB uppgick vid årsskiftet till 86,5 miljarder kronor.

Nordiska Investeringsbanken ökade med 0,8 miljarder kronor, främst med periodens resultatandel som uppgår till 0,7 miljarder kronor. Utdelning på 0,2 miljarder kronor reducerade andelsvärdet. Uppgifterna avser värdet enligt delårsbokslut per den 31 augusti för respektive år.

SAS AB har ett oförändrat värde på 2,4 miljarder kronor. Uppgifterna avser värdet per den 31 oktober 2013. Marknadsvärdet på statens aktier i SAS AB uppgick vid årsskiftet till 1,2 miljarder kronor.

Förutom de ovan nämnda förändringarna är postens totala förändring en följd av förändringar i företagets justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar.

Not 27**Andra långfristiga värdepappersinnehav***Miljoner kronor*

	2013	2012
Kärnavfallsfonden, bostadsobligationer	25 475	24 800
Kammarkollegiet m.fl.		
Europeiska investeringsbanken EIB	4 221	1 677
Orio AB (Saab Automobile Parts AB)	1 303	-
Europeiska utvecklingsbanken EBRD	1 040	1 040
Världsbanken IBRD	593	593
Europarådets utvecklingsbank CEB	34	34
Riksgäldskontoret	2 588	-
Exportkreditnämnden, obligationer	2 433	3 017
Karolinska institutet, aktier, andelar och obligationer	226	236
Statens aktier i Nordea Bank AB	-	7 844
<i>Affärsverk</i>		
Statens järnvägar	-	2 909
Övriga myndigheter	486	462
Summa	38 399	42 612

Det största innehavet av värdepapper avser Kärnavfallsfonden, som ytterligare ökade fondmedel placerade i bostadsobligationer med 0,7 miljarder kronor.

Andelen i Europeiska investeringsbanken ökade med 2,5 miljarder kronor som en följd av att statens andel av bankens kapitalhöjning betalats.

Innehavet i Orio AB, tidigare Saab Automobile Parts AB, redovisades föregående år som ett kortfristigt värdepappersinnehav, eftersom avsikten var att inom ett år avyttra företaget.

Riksgäldskontorets innehav avser till största delen nollkupongobligationer som övertogs i samband med avvecklingen av Statens järnvägar vid föregående årsskifte. Syftet med obligationerna är att återbetala resterande lån som ursprungligen avsett finansiering av anläggningstillgångar utnyttjade till SJ AB och Green Cargo AB.

Exportkreditnämndens innehav av obligationer minskade med 0,6 miljarder kronor. Som ett led i garantiverksamheten placerar

Exportkreditnämnden erhållna premier i olika finansiella tillgångar och minskade under året innehavet av obligationer i utländska valutor. Innehavet ska balansera nämndens åtaganden i respektive valuta.

Statens aktier i Nordea avyttrades under året. Försäljningsbeloppet uppgick till 41 miljarder kronor, vilket resulterade i en realisationsvinst på 33 miljarder kronor (se not 13).

Not 28**Långfristiga fordringar***Miljoner kronor*

	2013	2012
Exportkreditnämnden		
- Skadefordringar	1 364	1 239
- Återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar	278	376
- Övrigt	27	-
Summa Exportkreditnämnden	1 669	1 615
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	173	186
Riksgäldskontoret	-	169
Göteborgs universitet	110	115
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	588	648
Svenska kraftnät	66	88
Sjöfartsverket	18	25
Övriga myndigheter	50	58
Summa	2 674	2 904

Exportkreditnämnden (EKN) redovisar försäkringstekniskt beräknat nettovärde på skadefordringar. Fordringarna utgår från de skadebelopp som betalats ut. Avdrag görs för återvunna eller avskrivna belopp. Till detta läggs kapitaliserade räntor samt förfallna, obetalda och upplupna, ej förfallna avtalsräntor. Värderingen av EKN:s fordringar görs utifrån olika kriterier. En utgångspunkt vid bedömning av fordringar på andra länder är det aktuella landets skuldsättning och inkomstnivå samt hur landet skött sina skuldbetalningar. Detta kompletteras med det allmänna riskläget för landet vad gäller krediter och på den återstående löptiden av EKN:s utestående fordran.

Försäkringstekniskt beräknat nettovärde på skadefordringar uppgick till 1 364 miljoner kronor. Värdet före reservering av förväntade förluster på EKN:s fordringar uppgick till 5 947 miljoner kronor. Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) garanterar och subventionerar U-landskrediter i projekt som Sida bedömer kan få betydande utvecklings-effekter i landet. Posten består främst av det försäkringstekniskt beräknade nettovärdet på skadefordringar inom säkerhetsreserven som är knutet till U-kreditsystemet, 129 miljoner kronor, samt premiefordringar på garantitagare inom U-kreditsystemet med 36 miljoner kronor.

Göteborgs universitets fordringar avser utlåning av donationsmedel till Akademiska Hus.

Luftfartsverkets redovisade långfristiga fordringar utgörs av en fordran på Eurocontrol avseende terminal och undervägsavgifter.

Not 29 Utlåning

Miljoner kronor

	2013	2012
Riksgäldskontoret		
Riksbanken	193 303	88 462
Irland	5 321	2 575
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	4 859	4 361
Island	1 801	1 759
Premiepensionssystemet	1 043	1 134
A-train AB	912	921
Volvo Aero AB	280	311
Saab AB	50	85
Swedavia AB	0	918
Övrigt	11	64
<i>Summa Riksgäldskontoret</i>	<i>207 580</i>	<i>100 590</i>
Centrala studiestödsnämnden		
Annuitetslån (beviljade efter den 30 juni 2001)	119 668	110 533
Studielån (beviljade mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001)	47 550	52 664
Studiemedel och äldre lån (beviljade före 1989)	2 633	3 368
Hemutrustningslån m.m.	827	874
<i>Summa Centrala studiestödsnämnden</i>	<i>170 678</i>	<i>167 439</i>
Statens energimyndighet	318	267

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	268	286
Övriga myndigheter	58	58
Summa	378 902	268 640

Riksgäldskontorets utlåning ökade totalt sett med 107 miljarder kronor. Det beror främst på att utlåningen till Riksbanken ökade med nästan 105 miljarder kronor. Lånet är upptaget i utländsk valuta för att förstärka valutareserven.

Under 2012 fick Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut ett lån om maximalt 600 miljoner euro till den irländska staten. Lånet är ett tillägg till det lånepaket som Internationella valutafonden och EU ställt ut till Irland på villkor att landet genomför ett ekonomiskt reformprogram. Riksgäldskontoret betalade ut lånets första del under 2012 och sista delen betalades ut under 2013. Lånet ska vara helt återbetalt 2022.

I Riksgäldskontorets utlåning ingår också utlåning till premiepensionssystemet och AP-fonderna, eftersom pensionssystemets tillgångar och skulder inte konsolideras i årsredovisningen för staten.

Swedavia AB, ett statligt bolag som äger, driver och utvecklar flygplatser, betalade tillbaka alla sina lån hos Riksgäldskontoret under 2013. Detta enligt beslut av regeringen som togs i samband med att flygplatsverksamheten bolagiserades 2010.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) administrerar ett flertal lånetyper som kan delas in i två huvudkategorier. Den ena typen är lån finansierade hos Riksgäldskontoret, vilket är de lån som går under benämningen annuitetslån och studielån. Den andra kategorin är lån som ursprungligen finansierades via anslag på statens budget och benämns studiemedel, äldre lån och hemutrustningslån i sammanställningen. CSN:s utlåningsfordran ökade med 3,2 miljarder kronor och uppgick till drygt 170 miljarder kronor, inklusive reservation för osäkra fordringar. Den totala utestående lånefordran uppgick till 199 miljarder kronor och vid utgången av 2013 var den totala reserveringen för osäkra fordringar 28,2 miljarder kronor. Både lånefordran och reserveringen av osäkra fordringar ökade under året. Ökningen av lånefordran beror dels på att nyutlåningen ökat under året, dels på att lånebeloppet höjts jämfört med föregående år. Även ökningen av beräknade osäkra fordringar beror på att antalet låntagare blev fler.

Statens energimyndighet lånar ut pengar till företag inom energiområdet för att främja affärsutveckling och kommersialisering.

Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbetes (Sida) utlåning avser biståndskrediter och villkorlån.

Not 30 Varulager och förråd

Miljoner kronor

	2013	2012
Trafikverket	573	657
Försvarsmakten	383	363
Rikspolisstyrelsen	125	114
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	112	106
Försvarets materielverk	98	84
Kriminalvården	59	64
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	77	82
Luffartsverket	1	1
Svenska kraftnät	-	2
Övriga myndigheter	156	162
Summa	1 584	1 635

Med varulager och förråd avses råmaterial, råvaror, halvfabrikat och färdiga produkter samt förnödenheter som förbruknings- och tillsatsmaterial.

Trafikverkets post avser främst material för underhåll och reparation av järnvägsanläggningar.

Försvarsmaktens varulager och förråd avser i huvudsak Försvarsmaktens drivmedelslager.

Rikspolisstyrelsens varulager består främst av beklädnad, vapen och ammunition.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps varulager avser huvudsakligen ett internationellt lager där det ingår containrar för boende och kontor. En annan del av lagret består av publikationer.

Not 31 Pågående arbeten

Miljoner kronor

	2013	2012
Försvarets materielverk	816	508
Lantmäteriet	206	240
Försvarsmakten	35	23
Statens väg- och transportforskningsinstitut	14	12
Trafikverket	13	25
Skogsstyrelsen	8	11
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	0	0
Övriga myndigheter	10	27
Summa	1 102	846

Pågående arbeten hos Försvarets materielverk avser uppdragsbeställningar som ännu inte levererats till kund.

Pågående arbeten hos Lantmäteriet avser i huvudsak fastighetsbildning, vilket innebär t.ex. avstyckning och reglering med gränsdragning mellan fastigheter. Minskningen av värdet på pågående arbeten jämfört med föregående år beror främst på fakturering av en stor omarrondering inom fastighetsbildning.

Not 32 Fastigheter

Miljoner kronor

	2013	2012
Länsstyrelsen i Dalarnas län	144	143
Länsstyrelsen i Värmlands län	22	20
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	7	5
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	1	2
Övriga länsstyrelser	0	0
Summa	174	170

Länsstyrelsen i Dalarnas län innehar ett stort antal fastigheter lokaliserade till omarronderingsområden i Jordfonden, där bytesprojekt pågår eller är planerade.

Not 33 Förskott till leverantörer

Miljoner kronor

	2013	2012
Trafikverket	15	15
Uppsala universitet	2	2
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	12	-
Luftfartsverket	1	1
Övriga myndigheter	0	0
Summa	30	18

Myndigheternas förskott till leverantörer avser bl.a. underhållstjänster och varuleveranser.

Not 34 Kundfordringar

Miljoner kronor

	2013	2012
Exportkreditnämnden	2 124	2 806
Trafikverket	1 263	1 503
Statens institutionsstyrelse	212	200
Karolinska institutet	136	145
Transportstyrelsen	129	151
Lantmäteriet	105	134
Lunds universitet	103	86
Försvarmakten	88	136
Göteborgs universitet	82	79
Statens fastighetsverk	75	77
Statens tjänstepensionsverk	59	72
Uppsala universitet	58	91
Statens jordbruksverk	54	57
Försvarets materielverk	51	71
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	560	638
Luftfartsverket	201	210
Sjöfartsverket	132	155
Statens järnvägar	-	20
Övriga myndigheter	1 396	1 809
Summa	6 828	8 440

Myndigheternas redovisning av kundfordringar avser främst försäljning av tjänster.

Exportkreditnämndens fordringar utgörs av premiefordringar i garantiverksamheten. Fordringar avseende efterskottspremier har minskat kraftigt.

Not 35 Övriga fordringar

Miljoner kronor

	2013	2012
<i>Skatteverket</i>		
- Fordringar på skattekonto, inkl. restförda samt värdeereglering	54 790	50 613
- Övriga fordringar	14	5
Summa Skatteverket	54 804	50 618
<i>Riksgäldskontoret</i>		
- Säkerheter	725	296
- Regressfordringar från infriade garantier	77	153
- Affärsdagsredovisning	2 645	-287
- Övrigt	111	13
Summa Riksgäldskontoret	3 558	175
Statens jordbruksverk	7 675	6 766
Försäkringskassan	2 452	2 371
Tullverket	2 308	2 775
Kronofogdemyndigheten	1 390	1 013
Centrala studiestödsnämnden	959	947
Transportstyrelsen	881	202
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	409	360
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	84	180
Svenska kraftnät	32	47
Sjöfartsverket	10	10
Övriga myndigheter	1 482	1 423
Summa	76 044	66 887

Övriga fordringar ökade med 9,2 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Skatteverkets fordringar på skattekontot ökade med 4,1 miljarder kronor. I princip alla debiteringar av skatter och avgifter som Skatteverket gör ingår i skattekontosystemet.

Riksgäldskontorets fordringar ökade med 3,3 miljarder kronor. Ökningen är främst hänförlig till affärsdagsredovisningen. Vid

affärsdagsredovisning uppstår en fordran när en affär ingås som sedan tas bort några dagar senare i samband med att affären betalas. Det är normalt att det är stora fluktuationer i affärsdagsredovisningen.

Statens jordbruksverk redovisar huvudsakligen fordringar på EU för gjorda utbetalningar av bidrag inom jordbruksfonderna samt fordran på EU för produktionsavgift för socker. Fordran på EU har ökat vilket främst avser landsbygdsprogrammet och beror på att tidpunkten för utbetalning från EU är senare jämfört med föregående år.

Försäkringskassans fordringar utgörs till största delen av fordringar på bidragsskyldiga avseende underhållsstöd, återkravsfordringar och fordringar för EU vård.

Tullverkets övriga fordringar består främst av obetalda tullräkningar avseende uppbörd. Orsaken till minskningen är att varuvärdet vid import och debiterad uppbörd var högre på de tullräkningar som var utestående 2012 jämfört med 2013.

Not 36

Förutbetalda kostnader

Miljoner kronor

	2013	2012
Riksgäldskontoret		
- underkurser, upplåning i svenska kronor	6 828	4 433
- underkurser, upplåning i utländsk valuta	270	123
- underkurser, statsskulden till nominellt belopp i svenska kronor	192	39
- underkurs, statsskulden till nominellt belopp i utländsk valuta	11	36
- övriga förutbetalda kostnader	50	80
Summa Riksgäldskontoret	7 351	4 711
Rikspolisstyrelsen	560	517
Kriminalvården	363	356
Trafikverket	353	275
Lunds universitet	256	249
Försäkringskassan	249	237
Arbetsförmedlingen	197	175
Domstolsverket	186	178
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	162	149
Karolinska institutet	161	140
Uppsala universitet	153	143

Göteborgs universitet	149	145
Skatteverket	142	183
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	48	59
Svenska kraftnät	30	30
Luftfartsverket	28	35
Statens järnvägar	-	1
Övriga myndigheter	2 657	2 578
Summa	13 045	10 161

En förutbetald kostnad är en utgift som har betalats ut under året och som avser inte förbrukade resurser eller inte utnyttjade tjänster som normalt kommer att omvandlas till en kostnad kommande år. Syftet med att periodisera förutbetalda kostnader är att resultaträkningen enbart ska visa årets kostnader för förbrukade resurser och utnyttjade tjänster. En förutbetald kostnad kostnadsförs när resurser har förbrukats eller tjänster har utnyttjats och då reduceras den förutbetalda kostnaden.

Underkurser uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör underkurs och bokförs som en förutbetald kostnad som periodiseras över lånets löptid.

Rikspolisstyrelsen redovisar förutbetalda kostnader avseende hyror på 436 miljoner kronor och övriga förutbetalda kostnader som leasingavgifter, telefonkostnader, försäkringar samt drift, underhåll och support av datasystem.

Posten förutbetalda kostnader vid Kriminalvården utgörs huvudsakligen av förutbetalda hyror och nyttjanderätter.

I posten förutbetalda intäkter för Trafikverket ingår bl.a. projektkostnader för Citybanan med 93 miljoner kronor.

Lunds universitet redovisar förutbetalda hyreskostnader på 228 miljoner kronor.

Förutbetalda kostnader i övrigt avser exempelvis hyror eller licensavgifter för kommande kvartal eller år.

Not 37

Upplupna bidragsintäkter

Miljoner kronor

	2013	2012
Trafikverket	698	1 042
Kungl. Tekniska högskolan	268	231
Karolinska institutet	222	182
Migrationsverket	218	175
Lunds universitet	180	160
Göteborgs universitet	157	146
Uppsala universitet	122	89
Försäkringskassan	110	122
Sveriges lantbruksuniversitet	88	78
Linköpings universitet	84	80
Stockholms universitet	83	68
Umeå universitet	76	54
Luleå tekniska universitet	61	60
Övriga myndigheter	318	318
Summa	2 685	2 805

Som upplupna bidragsintäkter redovisas överenskommen ersättning för genomförd verksamhet som ännu inte erhållits av myndigheten.

Trafikverkets upplupna bidragsintäkter är främst bidrag för investeringar som till största delen finansieras av kommuner. Av dessa avser 395 miljoner kronor väginvesteringar och 328 miljoner kronor järnvägsinvesteringar.

Upplupna bidragsintäkter vid universitet och andra lärosäten avser främst pågående forskningsprojekt.

Migrationsverket redovisar upplupna bidragsintäkter på 214 miljoner kronor för EU medel.

Not 38

Övriga upplupna intäkter

Miljoner kronor

	2013	2012
Riksgäldskontoret		
Upplupna ränteintäkter, svenska kronor	5 169	5 169
Upplupna ränteintäkter, utländsk valuta	864	1 294
Övriga upplupna intäkter	735	310
Summa Riksgäldskontoret	6 768	6 773
Kärnavfallsfonden	1 794	1 853
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	792	501

Tillväxtverket	551	513
Försäkringskassan	474	367
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	425	435
Trafikverket	272	303
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	645	924
Luftfartsverket	207	213
Sjöfartsverket	71	42
Statens järnvägar	-	1
Övriga myndigheter	708	685
Summa	12 707	12 610

Som upplupna intäkter redovisas räntor och andra intäkter som upparbetats, men där fakturering eller betalning inte skett till och med brytdagen.

Riksgäldskontorets upplupna ränteintäkter i svenska kronor och utländsk valuta avser ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året men som ännu inte är inbetalda till Riksgäldskontoret.

Kärnavfallsfondens upplupna intäkter avser upplupna avgifter för producerad el som kärnkraftsbolagen i efterhand betalar till Kärnavfallsfonden med 1 291 miljoner kronor och 577 miljoner kronor upplupna ränteintäkter på placeringar.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige redovisar upplupna intäkter avseende medel från EU:s socialfond och integrationsfond.

Av Tillväxtverkets upplupna intäkter avser 137 miljoner kronor en fordran på EU avseende TA-medel (Technical Assistance).

Försäkringskassan redovisar upplupna intäkter för EU-vård på 314 miljoner kronor och upplupna ränteintäkter avseende återkrav på 109 miljoner kronor.

Upplupna intäkter hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen består av finansieringsavgifter från arbetslöshetskassor och arbetslöshetsavgifter.

Svenska kraftnät redovisar upplupna nätintäkter på 245 miljoner kronor samt upplupna systemintäkter på 396 miljoner kronor.

Not 39**Värdepapper och andelar***Miljoner kronor*

	2013	2012
Riksgäldskontoret	13 849	26 272
Försäkringskassan	1 001	975
Pensionsmyndigheten	450	477
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	-	50
Övriga myndigheter	0	-
Summa	15 300	27 774

Riksgäldskontorets värdepapper och andelar avser repor i egna statspapper som tidigare år ingått i statsskulden.

Försäkringskassans värdepapper och andelar avser huvudsakligen hypoteksobligationer i de fonder Försäkringskassan redovisar, främst Trafiklivräntefonden.

Pensionsmyndigheten redovisar obligationer, främst hypoteksobligationer, som hör till den frivilliga pensionsförsäkringen och Sjömanspensionsfonden.

Not 40**Kassa och bank***Miljoner kronor*

	2013	2012
Exportkreditnämnden	831	868
Kronofogdemyndigheten	432	403
Försvarets materielverk	238	59
Uppsala universitet	189	36
Lunds universitet	165	120
Regeringskansliet	148	170
Länsstyrelsen i Norrbottens län	145	148
Trafikverket	139	152
Karolinska institutet	108	144
Länsstyrelsen i Västerbottens län	104	110
Universitets- och högskolerådet	92	-
Kungl. Tekniska högskolan	84	150
Verket för innovationssystem	54	47
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	53	41
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	3 178	2 384
Svenska kraftnät	150	140

Sjöfartsverket	102	87
Statens järnvägar	-	23
Övriga myndigheter	526	844
Summa	6 738	5 926

Exportkreditnämnden redovisar banktillgodohavanden i utländsk valuta till motvärdet av 766 miljoner kronor samt banktillgodohavanden i svenska kronor i svenska affärsbanker om 64 miljoner kronor.

Kronofogdemyndighetens belopp avser till största delen klienters bankmedel (deponerade medel samt ansökningsavgifter som inbetalats men ännu ej redovisats mot inkomsttitel).

Försvarets materielverks (FMV) banktillgodohavanden avser till största delen valutakonton och konton för samarbetsavtal där medel ingår som FMV har för olika samarbetspartners räkning.

Likvida medel redovisat av Uppsala universitet består till största delen medel på ett valutakonto som ska användas i ett EU-projekt. Beloppet erhöles före årsskiftet 2013 och fördelas ut till projektets partners påföljande år.

Luftfartsverkets likvida medel ökade med 794 miljoner kronor. Ökningen beror främst på en ökning av pensionsskulden och andra framtida åtaganden med 403 miljoner kronor, vilket innebär ökade avgifter och inbetalningar till myndigheten samtidigt som utbetalningarna är relativt låga. Vidare beror ökningen av kassa och bank på minskade fordringar i den löpande verksamheten med ca 160 miljoner kronor.

Not 41**Nettoförmögenheten***Miljoner kronor*

	2013	2012
Uppskrivningskapital	60	62
Donationskapital	639	581
Resultatandelar i hel- och delägda företag	258 462	243 131
Balanserad kapitalförändring	-582 770	-560 502
Årets över-/underskott enligt resultaträkningen	-24 685	624
Summa	-348 294	-316 104

Nettoförmögenheten är skillnaden mellan tillgångar och skulder. Eftersom statens skulder är större än tillgångarna är statens netto-

förmögenhet negativ. Förändringen av nettoförmögenheten mellan två år samvarierar i huvudsak med statsskuldens förändring. Nettoförmögenheten påverkas i första hand av resultaträkningens över- eller underskott. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar värdet av tillgångar eller skulder utan att de redovisas i resultaträkningen. Under 2013 minskade nettoförmögenheten med 32 miljarder kronor, vilket till stor del förklaras av årets underskott, men dessutom finns negativa belopp för transaktioner redovisade direkt mot resultatandelar i dotterföretag. Nedan redogörs för förändringar av poster som ingår i nettoförmögenheten. Vissa händelser som i sig inte innebär att nettoförmögenheten påverkas utgör ändå förklaringar till förändringar av ingående delposter.

Uppskrivningskapital

Uppskrivningskapitalet minskade med 2 miljoner kronor under året. Kapitalet minskar med avskrivningsbeloppen på uppvärderade anläggningar samt med omföring till balanserad kapitalförändring vid försäljning av tillgångar.

Donationskapital

Donationskapitalet ökade med 58 miljoner kronor under året. Ökningen beror till största delen på att gåvor av kulturtillgångar mottagits av Nationalmuseet samt att Moderna museet har erhållit donationer i form av konstverk och likvida medel.

Resultatandelar i hel- och delägda företag

Andelsvärdet är vid årets beräkning till största delen baserat på bolagens egna kapital enligt årsbokslut. Ökningen på 15,3 miljarder kronor under året består av föregående års resultatandelar (43,7 miljarder kronor), utdelningar betalda under 2013 (-20,1 miljarder kronor), samt övriga förändringar av eget kapital i dotterbolagen (-8,4 miljarder kronor). Den del av Systembolaget AB:s resultat, motsvarande årets utdelning, som redovisas som skatteintäkt omförs från balanserad kapitalförändring till resultatandel påföljande år (0,2 miljarder kronor).

Vattenfall AB redovisade en minskning av det egna kapitalet vid sidan av resultatet. Förändringen uppgick till -5,2 miljarder kronor och består till största delen av omräkning av pensionsskulden (-5,8 miljarder kronor), kassa-

flödessakring (1,8 miljarder kronor), ägarförändring i koncernföretag (-2,9 miljarder kronor), omräkningsdifferenser vid konsolidering av verksamhet i utlandet (3,7 miljarder kronor) och valutasäkring av utländskt eget kapital (-2,1 miljarder kronor).

TeliaSonera AB rapporterade en direkt minskning av eget kapital med 1,4 miljarder kronor avseende främst valutakursdifferenser (-1,4 miljarder kronor).

PostNord AB minskade i samband med förändrade redovisningsprinciper för pensionskulden resultatandelen (-1,6 miljarder kronor).

Försäljning och likvidering av företag medförde att resultatandelar överförts till balanserad kapitalförändring (-0,1 miljarder kronor).

Balanserad kapitalförändring

Den balanserade kapitalförändringen minskade med 22,3 miljarder kronor under året. Den del av föregående års överskott som ej är hänförligt till resultatandelar påverkade kapitalförändringen negativt med 43,0 miljarder kronor.

Utdelningar från dotterbolag enligt föregående stycke ökade denna delpost med motsvarande belopp, 20,1 miljarder kronor.

Kapitaltillskott till statliga företag som redovisas som bidrag ökar balanserad kapitalförändring och utjämnas nästkommande år vid omföring av årets underskott (1,2 miljarder kronor).

Systembolaget AB:s resultat förs till en del som skatteintäkt, vilket påföljande år omförs till resultatandel från kapitalförändring (-0,2 miljarder kronor).

Saldot vid avräkning av inomstatliga betalningar avseende anslag och inkomstitlar uppgick vid årsskiftet till 0,1 miljarder kronor och redovisas som en minskning av nettoförmögenheten.

Skilda principer vid värdering av inomstatliga värdepapper medförde en utjämningspost på 0,4 miljarder kronor som redovisas som balanserad kapitalminskning.

Eliminering av inomstatliga ensidiga periodiseringar samt diverse fordringar och skulder medför ett saldo på 0,1 miljarder kronor som ökade nettoförmögenheten.

Summan av statens interna fordringar och skulder avseende moms minskade nettoförmögenheten med 0,1 miljarder kronor.

Nettoförmögenhetens förändring

Miljoner kronor

	Uppskrivnings- kapital	Donations- kapital	Resultat- andelar i hel och delägda företag	Balanserad kapital- förändring	Årets över- underskott	Summa
Utgående balans 2012	62	581	243 131	-560 771	863	-316 134
Ändrad redovisningsprincip, fordringar och skulder gentemot EU, Migrationsverket				113	-113	0
Ändrad princip avseende bl.a. bundna offerter, EKN				159	-128	31
Övrigt				-3	2	-1
Ingående balans 2013	62	581	243 131	-560 502	624	-316 104
Föregående års kapitalförändring	-1		43 660	-43 035	-624	0
Utdelning från hel- och delägda företag			-20 109	20 109		0
Förändring av eget kapital hos hel- och delägda företag			-8 377			-8 377
Kapitaltillskott till hel- och delägda företag redovisade som bidrag				1 205		1 205
Försäljning och likvidering av aktier i hel- och delägda företag			-71	71		0
Omföring av resultatandel från Systembolaget redovisad som skatteintäkt			160	-160		0
Saldo inomstatlig betalningsavräkning				-76		-76
Utjämningspost vid eliminering av statspapper				-376		-376
Saldo vid eliminering av ensidiga inomstatliga periodavgränsningsposter samt diverse fordringar och skulder				77		77
Eliminering av inomstatliga balansposter avseende moms				-78		-78
Övriga förändringar	-1	58	68	-5		120
Årets över-/underskott					-24 685	-24 685
Summa årets förändring	-2	58	15 331	-22 268	-25 309	-32 190
Utgående balans 2013	60	639	258 462	-582 770	-24 685	-348 294

Ovanstående tabell visar de poster som lett fram till nettoförmögenhetens förändring. Se även avsnitt 3.2.1 Nettoförmögenheten.

I tabellen nedan redovisas en beräkning av skillnaderna mellan balansräkningens nettoförmögenhet för 2012 och 2011 jämfört med statens förmögenhet beräknad i anslutning till nationalräkenskapernas principer. Nationalräkenskapernas beräkningar finns inte färdigställda för 2013 och jämförelsen görs därför för 2012.

Miljarder kronor

	2012	2011
Statens nettoförmögenhet enligt årsredovisningen för staten	-316	-311
<i>Avgående poster ur Nettoförmögenheten</i>		
Beredskapstillgångar	-93	-93
Affärsverkens anläggningstillgångar	-17	-15
Fordringar och skulder hos andra myndigheter än Riksgäldskontoret, Centrala studiestödsnämnden m.fl.	142	120
Värdejusteringar, Centrala studiestödsnämnden och Exportkreditnämnden	32	32
<i>Tillkommande poster i Statens förmögenhet enligt NR-principer</i>		
Uppvärdering av börsnoterade aktier till marknadsvärde	54	51
Pålägg av moms och indexuppräknning till aktuell prisnivå av anläggningstillgångar/förbrukningsinventarier samt utökad aktivering av mjukvaruutveckling	381	374
Omvärdering av statsskuld och övriga finansiella poster till marknadsvärde	-22	-30
Riksbankens egna kapital utöver grundfond	106	114
Löneskatt på kommunsektorns pensionsskuld	87	87
Värdepapper hos Norrlandsfonden, Riksbankens jubileumsfond, Allmänna arvsfonden m.fl.	24	-7
Övrigt	3	4
Statens förmögenhet enligt NR-principer	381	326

Not 42 Fonder

Miljoner kronor

	2013	2012
Kärnavfallsfonden	50 372	48 184
Stabilitetsfonden (Riksgäldskontoret)	49 649	29 383
Insättningsgarantifonden (Riksgäldskontoret)	28 353	26 697
Trafiklivräntefonden	893	864

(Försäkringskassan)		
Batterifonden (Naturvårdsverket)	648	747
Kammarkollegiet, försäkringsverksamheten m.m.	335	354
Bygdemedel m.m. (länsstyrelser)	306	308
Försäkringskassans övriga fonder	255	291
Övriga	240	263
Total summa	131 051	107 091

Som fonder i staten redovisas medel som reserverats för särskilda ändamål, men där det reserverade beloppet inte bestäms av en fastställd skuld eller en försäkringstekniskt beräknad risk. De viktigaste förändringarna i fondkapitalet beskrivs i not 5 Avsättning till/upplösning av fonder.

Kärnavfallsfonden redovisas av myndigheten Kärnavfallsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet. Fonden består av avgifter från kärnkraftsföretagen, baserade på produktionen av elektrisk kraft. Avgifterna ska täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall. Kärnavfallsfonden har ökat kraftigt under ett antal år. Fondmedlen är placerade i säkerställda obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut, i statspapper och på konto i Riksgäldskontoret. Vid utgången av 2013 utgjordes drygt 50 procent av tillgångarnas bokförda värde av säkerställda obligationer.

Stabilitetsfonden inrättades enligt riksdagens beslut i samband med finanskrisen under hösten 2008 för att finansiera framtida stödåtgärder. Den förvaltas av Riksgäldskontoret. Inledningsvis tillfördes 15 miljarder kronor genom särskilt anslag på statens budget. Avsikten är att fonden genom de inbetalda stabilitetsavgifterna och bankgarantiavgifterna från banker och andra institut med avkastning, ska öka så att den inom 15 år uppgår till motsvarande 2,5 procent av BNP. Under året ökade fondens behållning med drygt 20 miljarder kronor (jfr not 5). Ökningen beror huvudsakligen på att fondens innehav av aktier i Nordea såldes under året, vilket gav en vinst på nära 16 miljarder kronor.

Även Insättningsgarantifonden förvaltas av Riksgäldskontoret och utgörs av avgifter från institut som omfattas av garantin. Avgiftens storlek, som baseras på institutens kapitaltäckningsgrad, används till att bygga upp en fond varifrån ersättning betalas ut till kunder i kreditinstitut eller värdepappersbolag som

omfattas av garantin och som går i konkurs. Insättningsgarantin gäller för såväl privatpersoner som företag och andra juridiska personer. Insättningsgarantimedlen är placerade i statspapper och till mindre del på konto i Riksgäldskontoret. Insättningsgarantifonden har ökat med 1,7 miljarder kronor under året.

Försäkringskassan redovisar ett antal fonder som förvaltas av Kammarkollegiet och från vilka bl.a. vissa livräntor enligt äldre bestämmelser betalas ut. Den största är Trafiklivräntefonden och utöver den finns bl.a. Frivilliga yrkeskadefonden och Affärsverksfonden.

Batterifonden redovisas av Naturvårdsverket och används för bl.a. omhändertagande av miljöfarliga batterier.

Kammarkollegiets fonder avser kollegiets försäkringsverksamhet, men även bl.a. Viltvårdsfonden, Kulturfonden för Sverige och Finland samt Författarfonden.

Länsstyrelserna redovisar bygdemedel (vattenregleringsmedel) och älgvårdsfonder. Cirka 44 procent av beloppet redovisas av Länsstyrelsen i Norrbottens län.

Bland fonder som inte specificeras i tabellen finns främst medel från vattendomar m.m. hos Havs- och vattenmyndigheten, Brottsofferfonden samt Sjömanspensionsfonden hos Pensionsmyndigheten.

Not 43

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Miljoner kronor

	2013	2012
Statens tjänstepensionsverk	205 652	198 041
Riksdagsförvaltningen	3 154	2 904
Försvarsmakten	364	489
Rikspolisstyrelsen	89	132
Trafikverket	58	64
Göteborgs universitet	46	46
Försvarets materielverk	42	59
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	3 581	3 270
Sjöfartsverket	2 028	2 012
Svenska kraftnät	548	509
Övriga myndigheter	501	562
Summa	216 063	208 088

Statens pensionsåtagande vid SPV

Det stora flertalet myndigheter betalar pensionspremier för de förmånsbestämda tjänstepensionerna och de övriga avtalsförsäkringarna till Statens tjänstepensionsverk (SPV). SPV ansvarar och gör avsättningar för merparten av statens pensionsåtagande i den statliga försäkringsrörelsen. Undantag från denna försäkringslösning är de myndigheter som gör egna avsättningar för pensioner, främst affärsverken.

Pensionskulden ökade med drygt 7 miljarder kronor (föregående år var ökningen drygt 11 miljarder kronor). Skulden har beräknats med motsvarande ränteantaganden som de som tillämpats i årsredovisningen för staten de närmast föregående åren (se tilläggsupplysningar) och det innebär att den är 28 miljarder kronor lägre än den skuld som SPV redovisar i sin årsredovisning. I nedanstående tabell redovisas förändringens viktigaste delposter enligt en skuldanalys som SPV gjort.

Förklaring till förändring av den försäkringstekniska avsättningen i SPV:s tjänstepensionsverksamhet

Miljoner kronor

	2013	2012
Ingående skuld	197 507	186 225
Justering av ingående skuld	-81	-431
Ändrade beräkningsgrunder	5 502	5 169
Nyintjänande	6 279	6 212
Utbetald pension	-8 844	-8 650
Basbeloppsindexering	2 179	5 029
Nyanslutning	0	371
Grundränta, brutto	2 647	2 924
Grundränta, frigjorda omkostnader	-204	-196
Antaganden om livslängd	-12	18
Nya och tillfälliga sjukpensioner	133	103
Nyavsättning premiebefrielse	25	118
Nyavsättning icke aktuell, temporär efterlevandepension	342	306
Avveckling riskförmåner	1	-22
Nya pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar	56	51
Förändring av antastbar förmån	10	-112
Nya temporära efterlevandepensioner	103	94
Utbetalning, frigjorda omkostnader	-71	-70
Aktualisering	-58	-70

Övrigt	-365	439
Summa utgående skuld¹	205 149	197 507

¹ Till detta kommer tjänstegruppliv- och personskadeersättningar med 503 miljoner kronor (534 miljoner kronor föregående år) vilket förklarar avvikelserna i belopp i not 43.

Ändrade beräkningsgrunder avser den skuldeffekt som uppstår när de försäkringstekniska beräkningsgrunderna ändras. Per den 1 januari 2013 hade räntan i beräkningsgrunderna sänkts från 1,5 till 0,4 procent. Tillämpningen av den princip som innebär att en sänkning tillåts slå igenom högst motsvarande 0,2 procentenheter, innebär att i beräkningen tillämpas en ränta på 1,3 procent. Det ökade skulden med 5 502 miljoner kronor.

Nyintjänande avser den skuldförändring som beror på att de aktiva har tjänat in ytterligare rätt till ålderspension och kompletterande efterlevandepension/familjepension under året.

Utbetalad pension motsvarar den skuldminskning som utbetalningarna medfört. Posten är en beräkning utifrån tillgängliga data och det kan finnas avvikelser mellan postens värde och bokförda betalningar exempelvis när retroaktiva utbetalningar gjorts.

Basbeloppsindexering avser omräkning med förändringen av prisbasbeloppet som görs av pensioner som betalas ut och av fribrev. Mellan 2012 och 2013 var denna ökning 1,14 procent, vilket gav en skuldökning med 2 179 miljoner kronor.

Nyanslutning avser den skuldökning som uppstår i samband med inlösen av förmåner. Under 2013 förekom inga sådana nyanslutningar.

Grundränta avser den uppräknings av skulden som enligt de försäkringstekniska riktlinjerna ska göras med antagen ränta (1,3 procent under 2013).

Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Riksdagsförvaltningen tar upp avsättning för pensioner och inkomstgarantier till förutvarande och nuvarande ledamöter. Av det totala beloppet avser knappt 600 miljoner kronor inkomstgarantier. Cirka 60 procent av den totala avsättningen avser avgångna ledamöter, medan återstoden avser aktiva ledamöter. Årets ökning avser främst aktiva ledamöter.

Försvarsmaktens avsättningar har minskat under året, eftersom årets utbetalningar

överstiger årets kostnad för nya avsättningar. Dessa har minskat kraftigt, jämfört med 2012 då bl.a. avsättningar gjordes för pensionsersättningar inför omstrukturering av Försvarsmaktens organisation 2013.

Ökningen av pensionsavsättningen vid Luftfartsverket beror till största delen på nyintjänade pensionsförmåner.

Not 44 Övriga avsättningar

Miljoner kronor

	2013	2012
Exportkreditnämnden	6 232	6 841
Trafikverket	1 094	1 075
Riksgäldskontoret	806	756
Försvarsmakten	626	930
Pensionsmyndigheten, frivillig pensionsförsäkring	449	482
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	220	145
Boverket, bostadskreditgarantier	102	187
Avvecklingsmynd. för Mynd för utländska inv.	34	-
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	140	122
Sjöfartsverket	7	5
Statens järnvägar	-	69
Övriga myndigheter	1 029	1 145
Summa	10 739	11 757

Balansposten Övriga avsättningar består till största delen av Exportkreditnämndens (EKN) avsättningar för risker i garantiengagemang. Reserveringar har gjorts för förväntad förlustrisk i affärerna. Reserveringen vid utgången av 2013 uppgick till 6 232 miljoner kronor (netto med hänsyn till återförsäkrarens andel 5 949 miljoner kronor) vilket innebär en minskning med 509 miljoner kronor eller 7 procent under året. Reserveringen delas in i reservering för ej intjänade premier och kvardröjande risker, respektive reservering för skador. Det är reservering för ej intjänade premier som står för huvuddelen, 88 procent av den totala reserveringen. Den delen sjönk under året, medan reserveringen för skador ökade med 155 miljoner kronor. Engagemanget är något

lägre än förra året samtidigt som den genomsnittliga risken sjunkit något. Risken i portföljen har minskat som en följd av lägre riskvärderingar på affärer och länder. Dessutom har en kortare löptid i portföljen minskat reserveringsbehovet. Reserveringen som andel av det totala engagemanget har minskat under de senaste åren, från 4,0 procent 2009 till 3,4 procent 2013.

Avsättningarna hos Trafikverket avser till största delen avsättningar för miljöåtgärder och skadeståndskostnader.

Riksgäldskontoret reserverar medel för framtida garantiförluster. Reserveringen avser till största delen garantin avseende Öresundsbron. De förväntade förlusterna i garantiverksamheten ökade med 50 miljoner kronor under året. Det beror huvudsakligen på att en av låntagarna inom Nordiska investeringsbankens portfölj med miljöinvesteringsslån ställde in sina betalningar.

Försvarsmaktens avsättning för framtida utgifter för omstrukturering enligt främst Försvarsbeslut 2004 fortsatte minska under 2013. Minskningen avser till största delen avsättning för avveckling av materiel. De kvarstående avsättningarna för omstrukturering avser till drygt 50 procent avsättningar för avveckling av materiel, medan de återstående delarna främst avser avsättningar för sanering samt avsättning för kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder.

Pensionsmyndighetens avsättning för frivillig pensionsförsäkring avser verksamhet enligt äldre lagstiftning. Nyteckning till försäkringen upphörde i början av 1980-talet och avsättningen minskar successivt, eftersom inga premier inbetalas, med skillnaden mellan kapitalavkastning och pensionsutbetalningar.

Styrelsens för internationellt utvecklings-samarbetes (Sida) avsättningar för risker i engagemang avser garantier som EKN administrerar för Sidas räkning avseende u-krediter. U-krediterna avser f.n. nio länder för export som av Sida bedömts få betydande utvecklingseffekter i länder som inte själva kan bära kostnaden för normal finansiering på kommersiella villkor. De största u-krediterna avser Sri Lanka och Kina. Till följd av nya regler har inga nya utfästelser utfärdats under de senaste fyra åren. Engagemanget avseende u-krediter fortsatte därför minska under året från 1 010 miljoner kronor till 952 miljoner kronor. Avsättningen för förväntade förluster inom u-

kreditsystemet har minskat något som följd av den mindre omfattningen och kortare risktid i engagemanget. Däremot har avsättningen för förluster ökat med 75 miljoner kronor för s.k. fristående garantier beroende på att den typen av engagemang har ökat så att den delen nu är större än u-krediterna. Engagemanget avseende fristående garantier uppgår nu till 1 318 miljoner kronor och reserveringen till 126 miljoner kronor i den delen. Avsättningen innehåller även en mindre del som avser uppsagda lokaler och uppsagd personal.

Boverket redovisar avsättningar avseende kreditgarantier för bostäder övertagna från Statens Bostadskreditnämnd.

Avvecklingsmyndigheten för Myndigheten för utländska investeringar i Sverige tar upp en avsättning för projektmedel som kan komma att återkrävas av EU:s regionala strukturfonder.

Affärsverket Statens järnvägar avvecklades i samband med årsskiftet 2012/2013.

Not 45 Statsskulden

Lån i Sverige

Miljoner kronor

	2013	2012
Nominella statsobligationer	603 508	540 488
Ränte- och valutaswappar	-283 930	-280 525
Statsskuldväxlar	93 831	105 238
Ränteswappar	137 030	138 550
Privatmarknadslån	46 349	49 629
Likviditetsförvaltningsinstrument	61 345	47 531
Valutaterminer i svenska kronor	26 084	73 142
Säkerheter i svenska kronor	11 062	17 350
Real i skuld svenska kronor	197 796	192 325
Summa	893 075	883 728
Eliminering, myndigheters innehav av statspapper	-40 665	-33 371
Summa	852 410	850 357

I Riksgäldskontorets definition av den svenska statsskulden ingår de låneinstrument som kontoret använder, och har använt sig av, i sin finansiering av statens lånebehov (se avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Lån i Sverige redovisas till nominellt slutvärde,

dvs. de marknadsvärderas inte med avseende på förändringar i marknadsräntorna.

I årsredovisningen för staten används Riksgäldskontorets definition av statsskulden minskat med elimineringar av de statliga myndigheternas innehav av statliga obligationer.

Det är endast ett fåtal myndigheter som innehar statsobligationer. Kärnavfallsfondens innehav var vid årsskiftet 14,2 miljarder kronor och Riksgäldskontorets innehav för insättningsgarantifonden var 26,3 miljarder kronor.

Lån utomlands

Miljoner kronor

	2013	2012
Obligationer m.m. i utländsk valuta	259 579	186 165
Säkerheter i utländsk valuta	14 688	23 804
Valutaswappar	136 589	127 285
Terminskontrakt m.m.	-26 848	-74 794
Summa	384 008	262 460

Lån i utländsk valuta upptas i balansräkningen till sitt aktuella värde, dvs. den räknas om till de valutakurser som gällde på bokslutsdagen. De redovisade lånen i utländsk valuta ökade med 122 miljarder kronor.

Statsskulden totalt

Miljoner kronor

	2013	2012
Lån i Sverige	852 410	850 357
Lån utomlands	384 008	262 460
Summa	1 236 418	1 112 817

Den enskilt största orsaken till ökningen av statsskulden är att Riksgäldskontoret under 2013 tog upp lån för Riksbankens räkning. Lånen till Riksbanken ökade med 105 miljarder kronor 2013.

Not 46 Leverantörsskulder

Miljoner kronor

	2 013	2012
Trafikverket	6 171	6 789
Försvarets materielverk	2 968	2 053
Rikspolisstyrelsen	796	557
Försvarmakten	659	829
Arbetsförmedlingen	588	859
Försäkringskassan	539	422
Fortifikationsverket	325	459
Kriminalvården	318	235
Domstolsverket	304	172
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	291	346
Lunds universitet	251	255
Skatteverket	234	240
Statens fastighetsverk	230	291
Migrationsverket	222	295
Karolinska institutet	188	247
Transportstyrelsen	174	263
Uppsala universitet	169	161
Göteborgs universitet	164	310
Regeringskansliet	161	203
Umeå universitet	158	124
Post- och telestyrelsen	138	86
Statens institutionsstyrelse	133	131
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	697	515
Sjöfartsverket	161	113
Luffartsverket	137	160
Övriga myndigheter	2 904	3 245
Summa	19 080	19 360

Leverantörsskulder avser skulder som uppkommer vid köp av varor och tjänster. Posten kan visa stora variationer på grund av skuldernas kortfristiga karaktär.

Not 47 Övriga skulder

Miljoner kronor

	2013	2012
Skatteverket		
Kontoöverskott, skattekonto	21 888	21 268
Skuld till kommuner och landsting	7 217	10 903
Övrigt, Skatteverket	275	351
Summa Skatteverket	29 380	32 522
Riksgäldskontoret		
Skuld till premiepensionssystemet	10 194	12 419
EU-avgifter	2 236	78
Övrigt, Riksgäldskontoret	225	926
Summa Riksgäldskontoret	12 655	13 423
Försäkringskassan	8 634	8 238
Trafikverket	4 648	4 884
Exportkreditnämnden	461	281
Statens tjänstepensionsverk	374	372
Rikspolisstyrelsen	329	361
Försvarsmakten	268	314
Affärsverk		
Svenska kraftnät	3 223	2 478
Lufftartsverket	95	69
Sjöfartsverket	18	54
Övriga myndigheter	2 986	2 698
Summa	63 071	65 694

En del av Skatteverkets skuld avseende kontoöverskott på skattekonto utgörs av skattebetalares kompletteringsinbetalningar för att täcka den slutliga skatten, vilken avräknas först 2014. En annan del utgörs av oreglerade skulder avseende överskjutande ingående mervärdesskatt eller andra återbetalningar som inte hunnit göras per balansdagen. Skatteverkets skulder till kommuner och landsting avser slutavräkning av kommunalskatt. Slutavräkningen görs i januari månad andra året efter inkomståret. Då justeras de totala slutliga kommunalskattemedlen mot de preliminära medel som betalades ut till kommuner och landsting under inkomståret.

Riksgäldskontorets skuld till premiepensionssystemet avser huvudsakligen inbetalda ålderspensionsavgifter som övergångsvis

placerats på konto i Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner.

Medel för EU-avgiften avser medel som har satts in på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret, men ännu inte rekvirerats av kommissionen och betalats från statens centralkonto i Riksbanken. Beloppet varierar över tid beroende på EU-kommissionens aktuella likviditetsbehov och ökade kraftigt under 2013.

Försäkringskassans övriga skulder avser skatt på pensioner som betalas ut för Pensionsmyndighetens räkning samt på sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning m.fl. skattepliktiga socialförsäkringsförmåner.

I Trafikverkets övriga skulder ingår i huvudsak betalningsutfästelse till Svedab med 2 259 miljoner kronor, förskotteringar med 1 092 miljoner kronor, innehållna garantibelopp med 1 098 miljoner kronor och 79 miljoner kronor avser hyra av matarledningar. Minskningen med 236 miljoner kronor avser i huvudsak en minskning av förskotteringar med 431 miljoner kronor samtidigt som det skett en ökning avseende betalningsutfästelser till Svedab med 239 miljoner kronor.

Svenska kraftnäts övriga skulder består främst av bidrag från markägare, investeringsbidrag från intressenter och skuldförda kapacitetsavgifter. Ökningen med 745 miljoner kronor beror på en ökning av aktiverade investeringsbidrag och kapacitetsavgifter.

Not 48 Depositioner

Miljoner kronor

	2013	2012
Kronofogdemyndigheten	772	670
Länsstyrelsen i Stockholms län	270	278
Länsstyrelser, övriga	117	127
Övriga myndigheter	112	250
Summa	1 271	1 325

Depositioner utgörs bl.a. av indrivna medel hos Kronofogdemyndigheten och av hyror som deponerats av privatpersoner hos länsstyrelserna i samband med tvist med fastighetsägare.

Not 49

Förskott från uppdragsgivare och kunder

Miljoner kronor

	2013	2012
Trafikverket	110	80
Lantmäteriet	21	8
Kemikalieinspektionen	15	18
Patent- och registreringsverket	15	17
Affärsverk		
Svenska kraftnät	57	61
Övriga myndigheter	22	22
Summa	240	206

Förskott från uppdragsgivare och kunder består av medel som erhålls för finansiering av större projekt, t.ex. infrastrukturprojekt och forsknings- och utvecklingsprojekt, som pågår under en längre tid och där arbetet ej har avslutats eller slutavräknats.

Svenska kraftnäts förskott består av avtal med kunder inom optoverksamheten, dvs. infrastruktur för tele- och datakommunikation. Avtalstiden varierar mellan 15 och 25 år och förskotten intäktsförs under denna tid.

Not 50

Upplupna kostnader

Miljoner kronor

	2013	2012
Riksgäldskontoret	14 702	14 230
Migrationsverket	2 524	2 229
Trafikverket	1 949	2 261
Försvarmakten	1 091	1 075
Försäkringskassan	1 061	1 003
Rikspolisstyrelsen	1 007	956
Arbetsförmedlingen	515	475
Försvarets materielverk	513	338
Skatteverket	347	327
Kriminalvården	314	322
Lantmäteriet	313	313
Göteborgs universitet	248	240
Lunds universitet	241	226
Transportstyrelsen	233	115
Regeringskansliet	220	218
Domstolsverket	200	181
Uppsala universitet	176	162

Sveriges lantbruksuniversitet	161	129
Statens institutionsstyrelse	150	111
Stockholms universitet	141	130

Affärsverk		
Svenska kraftnät	423	801
Sjöfartsverket	113	112
Luftfartsverket	108	112
Statens järnvägar	-	2
Övriga myndigheter	2 531	2 893
Summa	29 281	28 961

Upplupna kostnader redovisas för under redovisningsperioden utförda tjänster och levererade varor som faktureras eller betalas först under nästkommande räkenskapsår.

Riksgäldskontorets upplupna kostnader avser räntekostnader för upplåning i svenska kronor och utländsk valuta samt skuldskötsel-instrument.

Migrationsverket redovisar bl.a. upplupna kostnader för placering av barn med 1 401 miljoner kronor, sjuk- och hälsovård med 345 miljoner kronor samt utbildning med 252 miljoner kronor.

Trafikverket redovisar upplupna semesterlöner exklusive sociala avgifter uppgående till 255 miljoner kronor och upparbetade kostnader uppgående till 223 miljoner kronor avseende övriga personalrelaterade kostnader. 197 miljoner kronor utgör upplupna utgiftsräntor och 408 miljoner kronor avser markinlösen. Dessutom ingår övriga upplupna kostnader för investeringsverksamheten och för underhållsverksamheten.

Upplupna kostnader hos Försvarmakten avser i huvudsak semesterlöneskuld och annan löneskuld på 1 013 miljoner kronor.

Försäkringskassan redovisar bl.a. upplupna kostnader för EU-vård, tandvård och andra försäkringskostnader uppgående till 658 miljoner kronor.

Svenska kraftnät redovisar bl.a. upplupna kostnader för balanskraft.

I övrigt består upplupna kostnader även av semester- och löneskulder som redovisas av de flesta myndigheter samt konsult- och revisions-arvoden m.m.

Not 51 Oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2013	2012
Karolinska institutet	1 614	1 526
Lunds universitet	1 201	1 200
Statens jordbruksverk	1 180	1 137
Göteborgs universitet	991	1 001
Uppsala universitet	813	820
Kungl. Tekniska högskolan	416	422
Umeå universitet	343	337
Linköpings universitet	269	275
Stockholms universitet	250	296
Sveriges lantbruksuniversitet	242	230
Kustbevakningen	172	141
Södertörns högskola	165	169
Örebro universitet	123	129
Luleå tekniska universitet	115	111
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	887	867
Luftfartsverket	26	26
Övriga myndigheter	1 191	1 219
Summa	9 998	9 906

Som oförbrukade bidrag redovisas bidragsmedel som erhållits, men som ännu inte förbrukats för sitt ändamål.

De oförbrukade bidragsmedel som redovisas hos universitet och högskolor avser främst finansiering av olika forskningsprojekt. I det totala beloppet för oförbrukade bidrag ingår uppbundna medel för framtida avskrivningar för investeringar som finansierats med erhållna bidrag.

Posten oförbrukade bidrag hos Statens jordbruksverk utgörs huvudsakligen av förskott från EU:s landsbygdsfond om 1,1 miljarder kronor.

Svenska Kraftnät redovisar här bidrag från markägare till investeringar, investeringsbidrag från intressenter och skuldförda kapacitetsavgifter.

Totala oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2013	2012
Universitet och högskolor	15 098	14 484
Inomstatligt	8 125	7 600
Utomstatligt	6 973	6 884
Länsstyrelser	1 292	1 661
Inomstatliga	1 175	1 559
Utomstatliga	117	102
Övriga	4 671	5 127
Inomstatliga	1 763	2 207
Utomstatliga	2 908	2 920
Total inomstatliga	11 063	11 366
Total utomstatliga	9 998	9 906
Summa	21 061	21 272

De totala oförbrukade bidragen minskade med 0,2 miljarder kronor. Det är inomstatliga oförbrukade bidrag vid länsstyrelser och övriga myndigheter som minskade. Däremot ökade inomstatliga oförbrukade bidrag i högskolesektorn med 0,5 miljarder kronor.

För oförbrukade bidrag från utomstatliga finansörer framgår jämförelser för de myndigheter som har störst oförbrukade belopp av tabellen ovan. Där framgår att den största ökningen avser Karolinska institutet med 0,1 miljarder kronor.

Oförbrukade inomstatliga bidrag elimineras i årsredovisningen för staten, men redovisas här som tilläggsinformation. Dessa bidrag har i de flesta fall redovisats mot anslag hos den givande myndigheten. Högskolesektorn står för 73 procent av dessa oförbrukade medel som vanligen avser forskningsmedel, ofta från Vetenskapsrådet eller andra forskningsråd eller andra myndigheter med uppgift att fördela sådana medel. Ökningen är i samma nivå som föregående år, 0,5 miljarder kronor. Lunds universitet redovisar störst belopp vid utgången av 2013 med 1,9 miljarder kronor och även störst ökning med 0,2 miljarder kronor. Uppsala universitet redovisar 1,1 miljarder kronor, Karolinska institutet 0,8 miljarder kronor och Stockholms universitet 0,7 miljarder. Alla dessa ökade något jämfört med 2012.

Inomstatliga bidrag hos länsstyrelserna avser vanligen medel från centrala myndigheter som ska förmedlas till olika regionala projekt.

Bland övriga myndigheter med väsentliga oförbrukade bidrag från andra myndigheter, kan främst nämnas Vetenskapsrådet och Socialstyrelsen med 0,3 miljarder kronor vardera

Oförbrukade, inomstatliga bidrag

Inomstatliga oförbrukade bidrag uppgår till totalt 11 063 miljoner kronor.

I tabellen nedan visas 94 procent (10 342 miljoner kronor) av inomstatliga

oförbrukade bidrag och hur dessa förväntas tas i anspråk inom angivna tidsintervaller. Återstående cirka 700 miljoner kronor består av många små belopp eller har av andra skäl inte tagits med i analysen. Redovisade belopp bygger på uppgifter som berörda myndigheter lämnat utifrån gjorda uppskattningar på förväntad förbrukningstakt.

Universitet och högskolor svarar för 79 procent (8 143 miljoner kronor) av de inomstatliga oförbrukade bidragen och av dessa svarar fem universitet för 64 procent (5 252 miljoner kronor). Länsstyrelserna svarar för 11 procent (1 175 miljoner kronor) av inomstatliga oförbrukade bidrag.

Miljoner kronor

Förbrukningstakt	Totalt	Inom 3 månader	Mer än 3 månader till ett år	Mer än 1 år till 3 år	Mer än 3 år
Totala inomstatliga					
Oförbrukade bidrag	10 342	2 646	6 165	1 363	169
Varav oförbrukade bidrag					
Universitet och högskolor	8 143	2 243	5 072	769	59
Länsstyrelser	1 175	164	601	344	66
Övriga	1 024	239	492	250	44

Not 52

Övriga förutbetalda intäkter

Miljoner kronor

	2013	2012
Riksgäldskontoret	22 563	27 778
Periodisering av skatter	16 046	27 473
Försvarets materielverk	658	546
Karolinska institutet	225	248
Lunds universitet	171	198
Kammarkollegiet	159	0
Statens fastighetsverk	125	125
Uppsala universitet	111	97
Göteborgs universitet	90	116
Strålsäkerhetsmyndigheten	60	40
Trafikverket	59	58
Linköpings universitet	51	49
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	35	31
Lufftartsverket	4	4
Svenska kraftnät	-	6
Övriga myndigheter	498	504
Summa:	40 855	57 273

Övriga förutbetalda intäkter är inkomster för varor och tjänster som ännu inte har levererats eller utförts. Förutbetalda intäkter uppstår på grund av att varor och tjänster faktureras i förskott eller förskottsbetalas innan prestationer har utförts.

Överkursen uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör överkurs och bokförs som förutbetalad intäkt som periodiseras över lånets löptid.

Periodisering av skatter avser mellanskillnaden mellan de skatter som inbetalats och de skatteintäkter som beräknas i samband med upprättande av årsredovisningen för staten. När en ökning av en förutbetalad intäkt redovisas innebär det att de periodiserade intäkterna är lägre än de betalda skatterna som Skatteverket m.fl. myndigheter redovisat. För 2013 är den beräknade skatteintäkten högre än årets inbetalningar och därför minskar de förutbetalda intäkterna.

Försvarets materielverks förutbetalda intäkter avser pågående arbeten.

Som Övriga förutbetalda intäkter hos andra myndigheter redovisas främst avgifts- eller uppdragsintäkter som betalats före årsskiftet, men som är hänförliga till kommande år.

Not 53

Garantiförbindelser

Miljoner kronor

	2013	2012
Garantier för vilka avsättning ej görs (alla hos Riksgäldskontoret)		
Insättningsgarantin och investerarskyddet	1 312 807	1 225 531
<i>Kreditgarantier</i>		
Bankgarantier	8 927	30 355
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Garantikapital	111 175	107 438
<i>Övriga garantier</i>		
Affärsverk m.fl.	1 900	1 890
Summa garantiåtaganden som redovisas inom linjen	1 434 809	1 365 214

De statliga garantiåtagandena hanteras av fyra myndigheter: Riksgäldskontoret (RGK), Exportkreditnämnden (EKN), Sida och Boverket. Garantiverksamheten beskrivs närmare i avsnitt 5.

Garantiåtagandena har delats upp i garantier för vilka ingen avsättning för förluster görs och garantier för vilka avsättning görs. Inom linjen tas de åtaganden upp för vilka ingen avsättning görs och det är därför dessa som beskrivs något här nedan.

Garantiförbindelser avseende insättningsgarantin avser förhållandet den 31 december 2012. För investerarskyddet saknas uppgift om storleken på de skyddade tillgångarna.

Insättningsgarantin skyddar insättningar på konto upp till ett belopp på 100 000 euro, vilket vid årsskiftet motsvarade strax under 900 000 kronor. Det skyddade beloppet höjdes den 31 december 2010 och flera förändringar i regelverket som förstärkte skyddet för insättarna genomfördes 2011. De garanterade insättningarerna uppgick till 1 313 miljarder kronor per den 31 december 2012, vilket var en ökning med

87 miljarder kronor. Uppgift om belopp per 31 december 2013 finns ännu inte tillgänglig.

Bankgarantierna avser det garantiprogram som beslutades 2008 och som gav banker, bostadsinstitut och vissa kreditmarknadsbolag möjlighet att träffa avtal med staten om garantier för en del av sin upplåning. Programmet stängdes för nyteckning och utestående garantier har därför minskat successivt under de senaste åren till 9 miljarder kronor vid utgången av 2013.

Garantikapital avser medlemsåtaganden i nio internationella finansieringsinstitut som består av inbetalt kapital och garantikapital. Garantikapitalet innebär att staten förbinder sig att under vissa omständigheter tillskjuta ett bestämt kapitalbelopp till instituten. Åtagandet ökade något under 2013 från 107 till 111 miljarder kronor.

Statens totala garantiåtaganden

De garantier för vilka avsättningar görs är sådana garantier där förlustrisken har värderats och avsättning har gjorts för förväntade förluster. Dessa redovisas därför inte bland Garanti-förbindelser inom linjen i balansräkningen. Avsättningarna för förluster uppgick till sammanlagt cirka 7,3 miljarder kronor och kommenteras i viss mån i not 44, Övriga avsättningar.

I nedanstående tabell redovisas statens totala garantiåtaganden fördelat på de åtaganden för vilka avsättning inte görs och de åtaganden för vilka avsättning görs (se även avsnitt 5.1.1 och tabell 5.1).

Miljoner kronor

	2013	2012
Garantiåtaganden för vilka avsättning ej görs redovisade inom linjen (enligt ovan)	1 434 809	1 365 214
Garantier för vilka avsättning görs – redovisas ej inom linjen		
<i>Garantier om tillförsel av kapital</i>		
Grundförförbindelser, Riksgäldskontoret	405	405
Övrigt, Riksgäldskontoret		-
<i>Exportgarantier m.m.</i>		
Exportgarantier, EKN	194 713	204 396
U-kreditgarantier, Sida	872	930
Fristående krediter, Sida	1 157	254
<i>Kreditgarantier</i>		
Infrastruktur, Riksgäldskontoret	19 697	22 168
Bostadskrediter, Boverket	1 735	1 700
Internationella åtaganden, Riksgäldskontoret	6 327	6 081
Övrigt, Riksgäldskontoret	13	13
<i>Övriga garantier</i>		
Pensionsgarantier, Riksgäldskontoret	8 165	8 227
Summa garantiåtaganden för vilka avsättning görs	233 084	244 174
Total summa garantiåtaganden	1 667 893	1 609 388

Not 54**Övriga ansvarsförbindelser***Miljoner kronor*

	2013	2012
Riksgäldskontoret	8 230	8 072
Statens kulturråd	3 092	2 896
Statens tjänstepensionsverk	1 972	2 159
Kriminalvården	1 259	1 189
Södertörns högskola	680	680
Lunds universitet	300	-
Totalförsvarets forskningsinstitut	171	176
Rikspolisstyrelsen	120	116
Göteborgs universitet	104	-
Uppsala universitet	95	-
Stockholms universitet	91	91
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	256	260
Luftfartsverket	18	25
Övriga myndigheter	306	482
Summa	16 694	16 146

Ansvarsförbindelser är förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Som Övriga ansvarsförbindelser redovisas de ansvarsförbindelser som inte är garantiförbindelser.

Riksgäldskontorets ansvarsförbindelser avser skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitut.

Statens kulturråd redovisar ansvarsförbindelser avseende statliga utställningsgarantier. Vid utgången av 2013 fanns 24 utställda garantier.

Statens tjänstepensionsverk redovisar delar av utfästelserna för antastbara pensionsförmåner som ansvarsförbindelser.

Kriminalvården redovisar ansvarsförbindelser gällande hyrda lokaler, i beloppet ingår även projekteringsgarantier. Södertörns högskola, Lunds universitet, Totalförsvarets forskningsinstitut och Stockholms universitet redovisar också ansvarsförbindelser gällande hyrda lokaler.

Rikspolisstyrelsen redovisar vitesbelopp i hyreskontrakt vid förtida avflyttning.

Försvarsmakten har tagit upp avsättningar för bl.a. sanering av förorenade områden (se not 44 Övriga avsättningar). Utöver detta kommer Försvarsmakten efter 2021 att ha ytterligare utgifter för sådan sanering. Dessa utgifter är dock osäkra både till tidpunkt och belopp och har därför inte angivits med något belopp här.

Sjöfartsverkets post utgörs av antastbara pensionsförpliktelser och ansvarsförbindelser avseende restvärden i räddningshelikoptrar. Luftfartsverkets belopp avser borgensåtagande till dotterföretag och pensionsåtaganden till dotter- och intresseföretag.

Trafikverket redovisar flera åtaganden som inte beräknats med belopp. Det innefattar ansvar för avhjälpande enligt 10 kap. Miljöbalken i vissa fall till följd av den flygplatsverksamhet som bedrivits av Luftfartsverket och den verksamhet som bedrivits av Trafikverket. Trafikverket redovisar även åtaganden rörande den av staten utställda miljögarantin i avtalet om bolagisering av Statens järnvägar. Slutligen finns en kapitaltäckningsgaranti till Arlandabanan Infrastructure AB som i första hand belastar Riksgäldskontorets garantireserv, men som under vissa förutsättningar kan belasta Trafikverket.

Sverige riskerar att tvingas betala viten till EU i tre pågående processer. EU-kommissionen anser att Sverige inte har fullgjort sina åtaganden i enlighet med tre olika rättsakter, direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar, direktivet om rening av avloppsvatten samt direktivet om gränsvärden för svaveldioxid, kvävedioxid och kväveoxider, partiklar och bly i luften. Uppgifterna är för närvarande osäkra avseende tidpunkt för betalningskrav och beloppens storlek och har därför ännu inte tagits upp med något belopp bland Övriga ansvarsförbindelser.

3.5.3 Noter till finansieringsanalysen

Not 55 Skatter

<i>Miljoner kronor</i>		
	2013	2012
Enligt resultaträkningen	998 811	971 172
Tillkommer/avgår:		
Förändring av fordringar och skulder	-18 695	17 612
Summa	980 116	988 784

Vid periodisering av skatteintäkter tas upplupna eller förutbetalda intäkter upp i årsredovisningen för staten avseende de skatter som är hänförliga till året, men ännu ej betalats eller omvänt. Skatteintäkterna enligt resultaträkningen justeras för dessa. Detsamma gäller fordringar och skulder avseende skatter som tas upp av Skatteverket. För 2013 understeg nettoinbetalningarna av skatter de beräknade skatteintäkterna, vilket minskade kassaflödet.

Not 56 Avgifter och andra ersättningar

<i>Miljoner kronor</i>		
	2013	2012
Enligt resultaträkningen	54 355	53 885
Tillkommer: Utdelningar	20 015	21 372
Avgår: realisationsvinster	-1 009	-
Summa	73 361	75 257

Statens hel- och delägda företag värderas enligt kapitalandelsmetoden vilket innebär att utdelningar inte redovisas i resultaträkningen. Det innebär att utdelningar från dessa företag måste läggas till för att komma fram till statens nettouppplåning. Statens utdelningar redovisas i allt väsentligt av Kammarkollegiet. Under året delade bl.a. Vattenfall AB ut 6,8 miljarder kronor, LKAB 5,5 miljarder kronor och Telia Sonera AB 4,6 miljarder kronor.

Not 57 Transfereringar

<i>Miljoner kronor</i>		
	2013	2012
Enligt resultaträkningen	926 238	866 456
Avgår:		
Avsättningar till fonder	-23 960	-9 166
Nedskrivning och avskrivning av lån, CSN m.fl.	-1 231	-692
Förändring av fordringar inkl nedskrivning, Försäkringskassan	73	95
Summa	901 120	856 693

Avsättningar till fonder och nedskrivningar av lån medför inte några betalningar och dessa kostnader tas därför bort.

Avsättning till fonder i staten för 2013 avser främst stabilitetsfonden men även Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantifonden (se not 5). Avsättningen till stabilitetsfonden var särskilt stor under 2013 beroende på den stora realisationsvinsten vid försäljning av aktier i Nordea.

Nedskrivningar och avskrivningar av lån hos Centrala studiestödsnämnden är ett netto av avskrivningar p.g.a. ålder och andra orsaker och återföring av tidigare reservering för osäkra fordringar.

Till transfereringar hänförs även förändringar i återkravsfordringar m.m. hos Försäkringskassan.

Not 58 Statens egen verksamhet

<i>Miljoner kronor</i>		
	2013	2012
Enligt resultaträkningen	247 300	241 849
Avgår:		
Avskrivningar	-25 952	-24 391
Avsättningar (se not 43 och 44)	-6 957	-11 599
Värdereglering lån, Riksgäldskontoret	360	121
Realisationsförluster	-2 092	-401
Summa	212 659	205 579

Kostnader för avskrivningar, avsättningar och nedskrivning av lån medför inte några betalningar och tas därför bort.

Ökningen av avsättningar avser i allt väsentligt statens tjänstepensioner (se not 44).

Kostnaderna för statens verksamhet justeras även för realisationsförluster vid försäljning av egendom som redovisats som kostnad utan att medföra någon betalning. Den stora realisationsförlusten under 2013 avser främst utrangeringar av beredskapsinventarier vid Försvarmakten.

Not 59 Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2013	2012
Förändring av långfristiga fordringar	-796	2 066
Förändring av omsättningstillgångar	7 276	15 771
Förändring av kassa och bank	-812	361
Förändring av skulder	1 426	-21 487
Summa	7 094	-3 289

Den viktigaste faktorn bland justeringar till betalningar är att omsättningstillgångarna minskade med drygt 7 miljarder kronor, vilket innebär en positiv påverkan på kassaflödet. Det beror främst på att Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar vid årsskiftet var drygt 11 miljarder kronor lägre än vid föregående årsskifte.

Övriga faktorer, långfristiga fordringar, kassa och bank samt skulder har förändrats relativt lite under året. Förändring av fordringar och skulder avseende skatter redovisas dock under not 55 och förändring av poster som tillhör statskuldförvaltningen redovisas under not 64.

Not 60 Investeringar

Miljoner kronor

	2013	2012
<i>Finansiella investeringar</i>		
Aktier och andra värdepapper	3 551	2 856
<i>Materiella investeringar</i>		
Beredskapstillgångar	10 571	7 458
Väganläggningar	9 746	11 596
Järnvägsanläggningar	10 345	12 115
Maskiner och inventarier	4 469	4 560
Fastigheter och markanläggningar	1 595	1 589
Övriga investeringar	7 292	4 898
Summa materiella investeringar	44 018	42 216

Immateriella investeringar

Datasystem, rättigheter m.m.	2 973	2 434
Total summa	50 542	47 506

De finansiella investeringarna uppgick till 3,6 miljarder kronor under 2013.

Under året ökade statens andelar i Europeiska investeringsbanken med 2,5 miljarder kronor. Kärnavfallsfonden gjorde nettoinvesteringar i bostadsobligationer med 0,7 miljarder kronor. Trafikverket redovisade kapitaltillskott i Svedab med 0,2 miljarder kronor.

Nettokassaflödet i investeringsverksamheten begränsades kraftigt av de stora försäljningarna av anläggningstillgångar under året med 43,9 miljarder kronor, varav 41 miljarder kronor avsåg försäljningen av statens aktier i Nordea AB (se not 13 och 27).

Not 61 Utlåning

Nyutlåning

Miljoner kronor

	2013	2012
Centrala studiestödsnämnden, studielån och hemutrustningslån	15 307	14 989
Riksgäldskontoret	107 639	5 421
Övriga myndigheter	86	192
Summa nyutlåning	123 032	20 602

Amorteringar

Miljoner kronor

	2013	2012
Centrala studiestödsnämnden	10 735	10 405
Riksgäldskontoret	920	20 340
Övriga myndigheter	34	40
Summa amorteringar	11 689	30 785

Centrala studiestödsnämndens nyutlåning, som till största delen består av studielån, uppgick till 15,3 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,3 miljarder kronor. Amorteringarna ökade med 0,3 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nyutlåning avser framför allt ökning av utlåningen till Riksbanken för att förstärka valutareserven med nära 105 miljarder kronor. Lån till Irland utökades med knappt 3 miljarder kronor. Både nyutlåning och

amorteringar har dessutom förekommit vid omsättning av delar av lånet till Riksbanken.

Amorteringarna under året är i övrigt små.

Not 62

Finansiellt netto för statens upplåning

Miljoner kronor

	2013	2012
Ränteintäkter	14 443	17 805
Räntekostnader	-35 637	-43 115
Övriga poster, netto	3 300	5 265
Avgår:		
Orealiserade valutadifferenser	7 788	-5 914
Summa	-10 106	-25 959

Det finansiella nettot som är hänförbart till statens upplåning förbättrades med 15 miljarder kronor jämfört med föregående år. Räntekostnader för lån i svenska kronor har minskat och de positiva realiserade valutakursförändringarna har ökat. Att ränteintäkterna har minskat och överkurser vid emission har minskat, påverkar nettot åt motsatt håll.

Orealiserade poster påverkar inte statens nettoupplåning. De orealiserade valutakursförluster som ingår i resultaträkningens saldo, avgår därför och minskar ytterligare det negativa beloppet.

Not 63

Övrigt finansiellt netto

Miljoner kronor

	2013	2012
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	49 935	16 069
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-656	-1 496
Avgår reavinst vid försäljning av aktier m.m.	-33 567	-392
Summa	15 712	14 181

Under Övrigt finansiellt netto redovisas räntor och andra finansiella transaktioner som inte är hänförliga till statsskuldförvaltningen (se not 13 och 14).

Realisationsvinster vid försäljning av aktier och andra värdepapper ingår i finansieringsanalysens post Försäljning av anläggningstillgångar och dras därför av från de finansiella intäkterna. Försäljningen av statens aktier i Nordea står för drygt 33 miljarder kronor av den reavinst som redovisades under 2013.

Not 64

Justeringar till betalningar

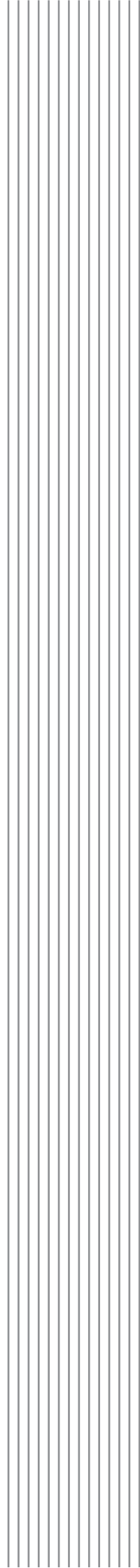
Miljoner kronor

	2013	2012
Förändring av tillgångar hänförliga till statens upplåning	-2 620	724
Förändring av skulder hänförliga till statens upplåning	-5 096	-627
Summa	-7 716	97

Upplupna och förutbetalda räntor som är hänförliga till statens upplåning redovisas i balansräkningen under periodavgränsningsposter och påverkar således inte statsskulden. Förändringar av tillgångar och skulder som är hänförliga till statens upplåning påverkade statens nettoupplåning i liten omfattning under 2012, med 0,7 respektive -0,6 miljarder kronor under året.

4

Utvecklingen av statskulden

4 Utvecklingen av statsskulden

Statens budget visade ett underskott på 131 miljarder kronor 2013. Det innebär att budgetunderskottet ökade med 106 miljarder kronor jämfört med 2012. Budgetunderskottet var då 25 miljarder kronor. Statens lånebehov är definitionsmässigt lika med saldot på statens budget fast med omvänt tecken.

Den konsoliderade statsskulden ökade från 1 113 miljarder kronor 2012 till 1 236 miljarder kronor 2013. Den enskilt största orsaken till att statsskulden ökade är att Riksgäldskontoret under 2013 tog upp lån för Riksbankens räkning. Lånen till Riksbanken ökade med 105 miljarder kronor 2013.

Den statsskuld som redovisas i årsredovisningen för staten (konsoliderad) skiljer sig från den som Riksgäldskontoret redovisar (okonsoliderad) på grund av elimineringar för myndigheters innehav av svenska statsobligationer. Vissa myndigheter som hanterar medel avsatta för ändamål vid sidan av statens budget har rätt att placera på den svenska statspappersmarknaden. Dessa tillgångar räknas bort vid beräkningen av den konsoliderade statsskulden. Därigenom påverkas statsskulden i årsredovisningen även av förändringar i myndigheters innehav av statspapper.

Elimineringen av statliga myndigheters innehav av statspapper uppgick till 40,7 miljarder kronor 2013 (se tabell 4.1). Nästan hela beloppet avser Insättningsgarantifondens och Kärnavfallsfondens innehav. Övriga myndigheters innehav var 0,2 miljarder kronor. Pensionsmyndighetens innehav av statspapper för premiepensionssystemet elimineras inte eftersom dessa tillgångar inte ingår i den konsoliderade balansräkningen för staten. Sammantaget innebär detta att den okonso-

liderade statsskulden som Riksgäldskontoret redovisar är 40,7 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen.

Tabell 4.1 Statliga myndigheters innehav av statspapper vid utgången av 2013

Miljarder kronor

	Insättnings- garanti- fonden	Kärn- avfalls- fonden	Övriga myndig- heter	Elimi- neras i ÅRS
Nominella statsobligationer	26,3	4,0	0,2	30,4
Reala statsobligationer		10,3		10,3
Totalt	26,3	14,2	0,2	40,7

Definition av statsskulden

Statsskulden redovisas till nominellt belopp inklusive upplupen kompensation för inflation för realobligationer till och med bokslutsdagen. Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldväxlar tas upp till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen. Även derivatinstrument inkluderas, t.ex. de skuldbytesavtal (swappar) som Riksgäldskontoret ingår för att påverka sammansättningen och löptiden av statsskulden. Instrumenten i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde den 30 december 2013, årets sista bankdag.

Statsskulden redovisas som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning nr 479/2009 (Maastrichtskulden). Undantag görs för Riksgäldskontorets skuld till premiepensionssystemet. Den skulden, liksom de tillgångar och skulder i övrigt kopplade till

statsskuldsvärvaltningen som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, ska därmed tas upp under andra poster i balansräkningen. Det viktigaste exemplet på sådana poster är upplupna räntor som redovisas under rubriken Periodavgränsningsposter.

4.1 Statsskuldens fördelning och löptid

Det lagfästa målet för statsskuldsvärvaltningen är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden utan att ta för stora risker. Därutöver ska värvaltningen ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer.

Det övergripande målet för statsskuldsvärvaltningen konkretiseras genom de riktlinjer som regeringen årligen fastställer efter förslag från Riksgäldskontoret. Riktlinjerna styr hur statsskulden ska fördelas mellan de tre skuldslagen nominell skuld i kronor, real skuld i kronor och valutaskuld. Av riktlinjerna framgår också vilken löptid de olika delarna av skulden ska styras mot. I tabell 4.2 redovisas huvuddragen i regeringens riktlinjer för 2013.

Regeringen lämnar vartannat år en skrivelse till riksdagen som innehåller en utvärdering av statens upplåning och skuldsvärvaltning. Utvärderingen görs över rullande femårsperioder. En utvärdering för åren 2009–2013 överlämnas till riksdagen i april 2014.

Tabell 4.2 Regeringens riktlinjer för 2013

	Andel, procent	Löptid, år
Nominell skuld i kronor ¹	60	2,7–3,2
Real skuld i kronor	25	7–10
Valutaskuld	15 ± 2 pe ²	0,125

¹ Löptidsintervallet avser nominell kronskuld för instrument med upp till tolv år till förfall. Nominell kronskuld för instrument med mer än tolv år till förfall styrdes under året av ett volymbaserat riktvärde på 70 miljarder kronor.

² Procentenheter.

Den största delen av statsskulden består av nominella lån i kronor. I övrigt består statsskulden av real kronskuld och valutaskuld. Att fördela statsskulden på flera skuldslag är ett sätt att minska risken i värvaltningen.

Upplåningen görs huvudsakligen genom att Riksgäldskontoret ger ut värdepapper i form av nominella statsobligationer och statsskuldväxlar.

En del av upplåningen täcks genom realobligationer, som ger investerarna ett inflationsskydd. Riksgäldskontoret deltar även på den utländska räntemarknaden genom att ge ut värdepapper i utländsk valuta. Köpare är i första hand inhemska och utländska fonder, försäkringsbolag och finansiella institutioner. En mindre del av statsskulden finansieras genom sparprodukter som är riktade till privatpersoner och andra mindre placerare.

Inom ramen för regeringens riktlinjer fattar Riksgäldskontoret beslut rörande värvaltning och upplåning. Det gäller t.ex. vilka valutor som ska ingå i valutaskulden och deras inbördes fördelning. Riksgäldskontoret har även möjlighet att inom tilldelade riskmandat fatta beslut om ränte- och valutapositioner.

Det riktvärde som regeringen anger för den genomsnittliga räntebindningstiden baseras på en avvägning mellan kostnad och risk.

Den nominella kronskuldens löptid varierar kring riktvärdet, bland annat beroende på att statsskuldens storlek följer ett visst säsongsmönster. Under 2013 var räntebindningstiden i genomsnitt 2,9 år för lån med löptid under 12 år. Den var således inom riktlinjernas intervall.

Den reala kronskuldens löptid var 7,8 år i slutet av 2013. Realskuldens andel av den totala skulden var i genomsnitt 24,2 procent av den totala skulden. Riktvärdet på 25 procent är långsiktigt. Realskulden är svår att styra eftersom Riksgäldskontoret ger ut små belopp i förhållande till den utestående skulden. Till skillnad från övriga skuldslag finns det heller inga derivatinstrument som kan användas för att påverka andelen realskuld. Realandelen kan därför variera kring riktvärdet utan att Riksgäldskontoret behöver vidta åtgärder. Under 2013 utökades emissionsvolymen från ursprungligen planerade 9 miljarder kronor till att slutligen bli 11,5 miljarder kronor.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för valutaskulden var 0,1 år under 2013. Eftersom valutaskulden kan styras med hjälp av derivat, varierar löptiden inte nämnvärt över året. Andelen valutaskuld var i genomsnitt 14,7 procent av skulden under 2013.

Fördelningen av skuldslagen i regeringens riktlinjer bygger på det s.k. SSK-måttet (statsskuldens summerade kassaflöde) som är ett annat skuldmått än den konsoliderade statsskulden. De procentuella andelarna enligt riktlinjerna som beskrivs ovan överensstämmer

således inte med andelarna i tabell 4.3 över statsskuldens sammansättning.

Tabell 4.3 Statsskuldens utveckling och sammansättning

Miljarder kronor

	2009	2010	2011	2012	2013
Nominella lån i svenska kronor	631	632	652	667	665
Reala lån i svenska kronor	190	211	205	183	188
Nominella lån i utländsk valuta	328	270	262	262	384
Summa konsoliderad statsskuld	1 149	1 113	1 119	1 113	1 236

Anm.: Statsskulden redovisas för 2011–2013 i denna tabell enligt den nya definitionen medan den tidigare definitionen använts för 2009 och 2010. Beloppen för nominella lån i utländsk valuta är korrigerade vad gäller säkerheter (depositioner för handel med futures) för 2011 och 2012.

Nominella lån i svenska kronor minskade med 2 miljarder kronor under 2013 och uppgick i slutet av året till 665 miljarder kronor. Den reala lånestocken uppgick till 188 miljarder kronor i slutet av 2013, vilket är en ökning med 5 miljarder kronor jämfört med 2012.

Valutaskulden ökade med 122 miljarder kronor under 2013. Merparten av ökningen beror på vidareutlåningen till Riksbanken. Riksgäldskontoret tar upp lån i utländsk valuta som i nästa steg lånas ut till Riksbanken.

Valutaskulden består delvis av lån i utländsk valuta. Riksgäldskontoret skapar även valutaskuld med hjälp av s.k. valutaswappar. Det innebär att Riksgäldskontoret ingår avtal om att byta åtaganden i kronor mot åtaganden i utländsk valuta. Omkring hälften av valutaskulden är finansierad i kronor som omvandlats till åtaganden i annan valuta genom valutaswappar.

Tabell 4.4 Nominella lån i svenska kronor

Miljarder kronor

	2009	2010	2011	2012	2013
Nominella statsobligationer	475	518	525	516	573
Ränte- och valutaswappar	-249	-256	-269	-281	-284
Statsskuldväxlar	115	85	72	105	94
Ränteswappar	121	126	139	139	137
Privatmarknadslån	70	62	57	50	46
Likviditetsförvaltnings instrument	108	45	79	48	61
Valutaterminer i svenska kronor	-9	52	35	73	26
Säkerheter i svenska kronor	-	-	14	17	11
Nominella lån i svenska kronor	631	632	652	667	665

Anm.: Statsskulden redovisas för 2011–2013 i denna tabell enligt nya definitionen medan den tidigare definitionen använts för 2009 och 2010.

Finansieringen via nominella statsobligationer ökade med 57 miljarder kronor under 2013. Samtidigt minskade finansieringen i flertalet andra instrument och total nominell upplåning i svenska kronor var 2 miljarder kronor lägre vid utgången av 2013 jämfört med föregående år.

I nominella lån i svenska kronor ingår också privatmarknadslån. Privatmarknadslån består dels av premieobligationer, dels av Riksgäldsspar. Under 2013 fortsatte privatmarknadsupplåningen att minska. Vid årets slut utgjorde den 3,7 procent av statsskulden, en minskning med 0,8 procentenheter jämfört med utgången av 2012.

Upplåningen på privatmarknaden minskade kostnaderna för statsskulden med knappt 0,1 miljarder kronor jämfört med upplåning på kapitalmarknaden under 2013. För femårsperioden 2009–2013 var den sammanlagda kostnadsbesparingen 0,8 miljarder kronor, varav premieobligationer stod för 0,7 miljarder kronor. Under 2013 beslutade Riksgäldskontorets styrelse att avveckla Riksgäldsspar under 2015. Skälet är att med den ökade konkurrensen på sparmarknaden bedömer Riksgäldskontoret att det inte är möjligt att behålla lönsamheten på sikt.

Positionstagning

Riksgäldskontoret tar aktiva positioner⁴ baserat på bedömningar av den framtida ränte- och växelkursutvecklingen i syfte att sänka statens kostnader. Positioner tas med hjälp av derivat som gör att skuldens löptid och fördelning mellan valutor justeras. Riksgäldskontoret kan ta valutapositioner och räntepositioner men räntepositioner tas endast i utländsk valuta. Positionerna kantas inom ramen för fastställda gränser för Riksgäldskontorets risktagande. När Riksgäldskontoret bedömer att ett marknadspris markant avviker från en långsiktigt motiverad nivå kan Riksgäldskontoret ta större positioner. Sådana positioner tas dock sällan. Dessutom bedriver Riksgäldskontoret en löpande aktiv förvaltning både i egen regi och med hjälp av externa förvaltare. Där tas normalt relativt små positioner. En vinst i den aktiva förvaltningen minskar statens räntekostnader med samma belopp. Utrymmet för positionstagande styrs av regeringens årliga riktlinjer.

Den senaste femårsperioden har Riksgäldskontoret sparat i genomsnitt 1,8 miljarder kronor per år, till största delen tack vare den strategiska positionen för en starkare krona som byggdes upp under 2009 och avvecklades under 2010 och 2011. Den totala realiserade vinsten blev 8,1 miljarder kronor.

Den externa positionstagningen gav en förlust på 35 miljoner kronor och Riksgäldskontorets egen positionstagning gav en vinst på 235 miljoner kronor för 2013. Under den senaste femårsperioden har den externa förvaltningen bidragit med ett överskott på 288 miljoner kronor. Den interna löpande förvaltningen har gett ett underskott på 309 miljoner kronor.

4.2 Statsskuldens kostnader

Beloppen i statens budget redovisas enligt utgiftsmässiga principer och utgör ett netto av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Utgifterna för statsskuldräntor m.m.

⁴ Genom att aktivt ta positioner på de internationella kapitalmarknaderna strävar Riksgäldskontoret efter att reducera räntekostnaderna. Det kan konkret innebära att Riksgäldskontoret ökar andelen skuld i en valuta som förväntas tappa i värde och därmed ge upphov till besparingar.

redovisas i avsnitt 2. Utfallet för räntor på statsskulden i statens budget, uppgick till 17 miljarder kronor 2013. Jämfört med 2012 minskade ränteutgifterna med 11 miljarder kronor.

Den utgiftsmässiga redovisningen innehåller dock svagheter när det gäller att beskriva statsskuldräntornas utveckling över tiden. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor påverkan på anslagsbelastningen ett visst år. En kostnadsmässig redovisning ger därför en bättre bild av hur räntekostnaderna under en viss period påverkas av underliggande skuld-, ränte- och valutautveckling.

I resultaträkningen i avsnitt 3, redovisas räntor enligt kostnadsmässiga principer efter eliminering av räntor till/från statliga myndigheter. I kostnaderna ingår även en omvärdering av skulden i utländsk valuta. I tabell 4.5 visas statsskuldens kostnader, vilket är en sammanfattning och specificering av uppgifterna i resultaträkningen (se not 12 till resultaträkningen, Nettokostnad för statsskulden).

Enligt resultaträkningen för 2013 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser, valutakursförändringar m.m.) till 18 miljarder kronor, vilket är en minskning med 2 miljarder kronor jämfört med 2012. Minskningen beror främst på lägre räntekostnader för upplåning i svenska kronor, högre realiserade valutakursvinster och lägre realiserade kursförluster.

Tabell 4.5 Statsskuldens kostnader

Miljarder kronor

	2009	2010	2011	2012	2013
Räntekostnader på lån i svenska kronor	37	38	45	38	33
Räntekostnader på lån i utländsk valuta	12	7	6	5	2
Realiserade valutakursdifferenser	14	8	4	-3	-10
Realiserade kursdifferenser	2	8	10	13	6
Orealiserade valutakursdifferenser	-16	-8	2	-2	3
Över-/underkurs vid emission m.m.	-6	-7	-9	-9	-7
Summa kostnader	43	46	58	42	27
Ränteutgifter i upplåningsverksamheten	-24	-20	-19	-18	-14
Nettokostnader efter intäkter, exklusive skuldskötselåtgärder	19	26	39	24	13
Orealiserade valutakursdifferenser hänförliga till skuldskötselinstrument och vidareutlåning	-14	-14	-4	-4	5
Nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder	5	12	35	20	18

Realiserade valutakursdifferenser påverkas framför allt av kronans växelkurs mot andra valutor när ett lån förfaller. Den påverkas också av inbördes förändringar mellan andra valutors växelkurser eftersom Riksgäldskontoret i förvaltningen av valutaskulden använder olika derivatinstrument. Utfallet för de realiserade valutakursdifferenserna uppgick till -10 miljarder kronor (minskad kostnad), vilket innebär en realiserad valutakursvinst för 2013. Under 2013 minskade kostnaderna för de realiserade kursdifferenserna med 7 miljarder kronor, till 6 miljarder kronor. Kursdifferenser uppstår när Riksgäldskontoret köper tillbaka obligationer och statsskuldväxlar och beror på att marknadsräntan avviker från kupongräntan.

Andra kostnadsposter ökade under året. De totala orealiserade valutakursförlusterna uppgick för 2013 till totalt 8 miljarder kronor. Det innebär att valutakursvinsterna 2012 blev valutakursförluster 2013 och sammanlagt ökade kostnaderna med 14 miljarder kronor mellan åren. Orealiserade valutakursförluster hänförliga till skuldskötselinstrument och vidareutlåning ökade med 9 miljarder kronor 2013 jämfört med 2012.

Över- och underkurser vid emission av statspapper m.m. gick ner något; denna post minskade statsskuldens kostnader med 7 miljarder kronor 2013.

Skillnaden mellan statsskuldens nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder på 18 miljarder kronor och utfallet på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* på 17 miljarder kronor förklaras av olika principer för redovisning mot anslag och den kostnadsmissiga redovisningen i resultaträkningen. Det är endast realiserade utgifter som redovisas mot anslaget, medan orealiserade räntor och orealiserade valutakursdifferenser redovisas som nettokostnad. År 2012 var motsvarande belopp 27 miljarder kronor i utgifter på statens budget, jämfört med 20 miljarder kronor i nettokostnad i resultaträkningen, dvs. en skillnad på 7 miljarder kronor.

5

Redovisning och riskanalys av statliga garantier och krediter

5 Redovisning och riskanalys av statliga garantier och krediter

5.1 Statliga garantier

Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtagande, vilket leder till en finansiell risk för staten. Generella regler för hanteringen av statliga garantier finns i budgetlagen (2011:203). Denna kompletteras av förordningen (2011:211) om utlåning och garantier som innehåller mer enhetliga och detaljerade bestämmelser om garantigivning och utlåning med kreditrisk. Förordningen gäller inte för studielån. För studielån enligt studiestödslagen (1999:1395) tillämpas budgetlagens bestämmelser fr.o.m. den 1 januari 2014. Det innebär att den redovisning som görs för 2013 inte fullt ut är anpassad till bestämmelserna. Dessutom finns det garantier som regleras i särskild lagstiftning.

Regeringen får enligt budgetlagen ställa ut kreditgarantier och göra andra liknande åtaganden för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer. En garantiavgift ska tas ut som motsvarar statens förväntade kostnad för åtagandet, om inte riksdagen beslutar annat. Avgifterna sätts in på konton hos Riksgäldskontoret, i bank eller placeras i värdepapper. Förväntade kostnader för garantier består av de förväntade förluster och administrativa kostnader som är förknippade med åtagandet. En förväntad förlust är väntevärdet av de förluster som kan uppstå från en garanti (inklusive eventuella återvinningar). Garantiverksamheten förväntas därför vara självfinansierad på lång sikt. Denna princip för garantigivning kallas för den statliga garanti-modellen.

Exempel på stora garantiåtaganden som omfattas av garantimodellen är exportkreditgarantier och kreditgarantier för infrastrukturprojekt.

Riksdagen har möjlighet att besluta om att undanta specifika garantier från modellen. Det finns därför garantier som regleras i särskilda lagar vid sidan av budgetlagen. Avgifterna för sådana garantier är vanligen angivna direkt i lag och sätts ofta på andra grunder än att de ska täcka de förväntade kostnaderna. Insättningsgarantin, investerarskyddet och garanti-programmet för banker m.fl. är exempel på garantier som hanteras i särskild ordning.

För att trygga stabiliteten i det finansiella systemet beslutade riksdag och regering om ett garantiprogram för bankers värdepappersupplåning när den finansiella krisen tilltog under hösten 2008. Programmet förlängdes vid flertalet tillfällen och löpte fram till den 30 juni 2011 då det stängdes för nyteckning. Efter halvårsskiftet 2010 har inga nya garantier ställts ut. Ett fåtal av instituten har däremot fortfarande kvar garanterade skuldförbindelser inom ramen för programmet. Under 2013 fortsatte volymerna att minska kraftigt på grund av att en av de deltagande bankerna förtidsinlöste garanterade skuldförbindelser.

Oron för kreditförsörjningen till företagssektorn i krisens spår gjorde att riksdagen höjde Exportkreditnämndens (EKN) ram för garantigivning 2009 och 2010. Utställda exportkreditgarantier och utfästelser minskade under 2013 i jämförelse med 2012. Volymen låg dock fortfarande kvar på en hög nivå historiskt sett.

5.1.1 Garantiportföljens sammansättning

Statens garantiportfölj ökade med ca 58 miljarder kronor under 2013 och uppgick till 1 668 miljarder kronor vid utgången av 2013, jämfört med 1 609 miljarder kronor 2012. Störst av åtagandena är insättningsgarantin (1 313 miljarder kronor per den 31 december 2012) följt av kreditgarantier (233 miljarder kronor) och garantier om tillförsel av kapital (112 miljarder kronor). Pensionsgarantier inklusive övriga garantier uppgick till sammanlagt 10 miljarder kronor.

Tabell 5.1 Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2013-12-31

Miljoner kronor

Utgifts- område	Garantier	Utfästelser ³
2	Insättningsgarantin¹	1 312 808
2	Investerarskyddet²	
	Kreditgarantier	233 441
	Garantier om tillförsel av kapital	111 580
2	Bankgarantier	8 928
24	Exportkreditgarantier	194 713
7	U-kreditgarantier	872
7	Fristående garantier	1 157
22	Infrastruktur	19 697
18	Bostadskrediter	1 735
2, 7	Internationella åtaganden	6 327
6, 23,5	Övrigt	13
22	Kapitaltäckningsgarantier ⁴	405
22	Grundfundsförbindelser	405
2, 7	Garantikapital	111 175
2, 16, 22, 24	Pensionsgarantier⁵	8 165
	Övriga garantier	1 900
	Affärsverkens garantier, m.fl.	1 900
Totalt	1 667 893	117 813

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser den 31 december 2012.

² För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

³ Avser såväl bundna som obundna utfästelser.

⁴ Det finns två kapitaltäckningsgarantier för vilka inte några värden uppskattats eftersom garantierna är obegränsade till tid och belopp.

⁵ Åtagandet för pensionsgarantier avser den 31 december 2012.

I beloppet ingår inte de två utestående kapitaltäckningsgarantierna till Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab), eftersom dessa åtaganden inte kan belopps-

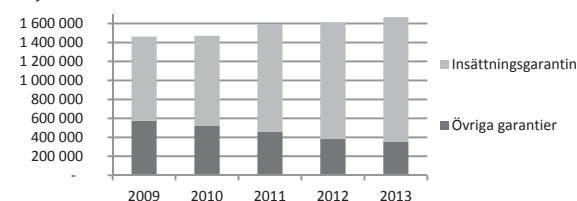
bestämmas. Även för investerarskyddet saknas det uppgifter om storleken på statens åtagande.

Utöver utfärdade garantier finns det utfästelser om nya garantier på 118 miljarder kronor. Dessa består i huvudsak av exportkreditgarantier.

Garantierna hanteras av fyra myndigheter: Riksgäldskontoret, EKN, Boverket samt Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida). Garantikapital till internationella finansiella institutioner hanteras av Regeringskansliet men redovisas av Riksgäldskontoret.

Diagram 5.1 Garantiåtaganden 2009–2013

Miljoner kronor

I tabell 5.1 visas en sammanställning av de garantier och utfästelser som regeringen och myndigheterna utfärdat. Garantierna motsvarar de garantiförbindelser som redovisas i not till balansräkningen (se avsnitt 3 not 53 Garantiförbindelser). De redovisade utfästelserna omfattar såväl bundna som obundna utfästelser.⁵

Den finanskris som startade 2008 ledde till både nya och utökade garantiramar och därmed större volymer av utfärdade garantier. Regeringen beslutade om en ram för garanti-programmet till banker m.fl., som tillkom med stöd av lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut, om 1 500 miljarder kronor. Ramen halverades i november 2010 till 750 miljarder kronor och programmet är sedan den 30 juni 2011 stängt för nyteckning. För Riksgäldskontorets övriga garantigivning finns ramar för enskilda projekt och några mindre program.

⁵ Bundna utfästelser är utfästelser för vilka reservationslöst avtal anmälts mellan externa parter, men där inget garantiavtal utfärdats mellan regeringen eller myndigheten och garantitagaren. Obundna utfästelser uppstår när beslut om utfästelse fattats av regeringen eller myndigheten. Dock har för en obunden utfästelse inget underliggande avtal anmälts mellan externa parter, och inget garantiavtal har heller utfärdats av regeringen eller myndigheten.

Tabell 5.2 Garantiramar och utfärdade garantier 2013-12-31

Miljoner kronor

Utgiftsområde			Beslutade garantiramar	Utfärdade garantier
2	RGK	Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	1 312 808
2		Garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad	
2		Investerarskyddet ³	Obegränsad	
2		Garantier till banker m.fl. för skuldförbindelser ⁴	750 000	8 928
22		Kreditgarantier till Öresundsbro Konsortiets upplåning	Obegränsad	19 697
2		Nordiska investeringsbanken, garantier för projektinvesteringsslån ⁵	5 999	5 999
7		Nordiska investeringsbanken, garantier för miljöinvesteringsslån ⁵	928	313
2, 16, 22, 24		Pensionsgarantier	30 000	8 165
1		Kreditgarantier till UD-anställda	50	0,5
24	EKN	Exportkreditgarantier (garantier och utfästelser) ⁶	500 000	259 846
24		Investeringsgarantier	10 000	4 201
7	Sida	Totalram	10 000	
7		därav u-kreditgarantier (garantier och utfästelser)		952
7		därav fristående garantier och utfästelser		1 319
18	Boverket	Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder ⁷	10 000	1 735
18		Förvärvsgarantier	5 000	0,1
Summa				1 623 962

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser den 31 december 2012.² Garantin innebär endast en möjlighet att skydda dessa filialer och den är en följd av finanskrisen.³ För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.⁴ Garantiprogrammet till banker m.fl. uppkom som en följd av oron på de finansiella marknaderna under hösten 2008.⁵ Avvikelsen från posten internationella åtaganden i tabell 5.1 beror på garantiåtagandet till Dom Shvetsii på 15 miljoner kronor.⁶ I beloppet 259 846 miljoner kronor ingår garantier, samtliga bundna utfästelser och hälften av de obundna utfästelserna, vilket förklarar skillnaden mot tabell 5.1.⁷ Avser såväl garantier för färdigställda fastigheter som för fastigheter under byggtiden.

Anm.: I tabell 5.2 finns en sammanställning över av riksdagen beslutade garantiramar respektive utfärdade garantier per myndighet. För EKN:s och Sidas garantier ingår i utfallsbeloppen i tabell 5.2, utöver garantier, även bundna och hälften av de obundna utfästelserna. Skillnaderna i totalbelopp mellan tabellerna 5.1 och 5.2 förklaras främst av att garantikapital, grundfondsförbindelser och affärsverkens garantier ingår i tabell 5.1 men inte i tabell 5.2.

Riksdagen höjde i början av 2009 ramen för EKN:s garantigivning från 200 miljarder kronor till 350 miljarder kronor. Riksdagen beslutade senare en ytterligare ökning till 500 miljarder kronor från den 1 januari 2010. Det finns en särskild ram på 10 miljarder kronor för EKN:s investeringsgarantier.

Den totala ramen för Sidas garantiåtaganden är 10 miljarder kronor.

Boverket får ställa ut kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder till ett belopp om högst 10 miljarder kronor. För Boverkets övriga verksamhetsgrenar finns ramar på lägre belopp.

Riksdagen beslutade också för 2013 att bemyndiga regeringen att ikläda staten betalningsansvar i form av en kreditgaranti till AB Svensk Exportkredit om 250 miljarder kronor. Garantiramen hade inte utnyttjats vid slutet av året.

5.1.2 De olika garantityperna

I följande avsnitt presenteras de olika garantityperna. Som tidigare nämnts hanteras de flesta garantier inom garantimodellen. Flera av de beloppsmässigt största garantierna, exempelvis insättningsgarantin, hanteras dock utanför garantimodellen.

Insättningsgarantin

Syftet med insättningsgarantin är att bidra till stabilitet i det finansiella systemet och att ge ett starkt konsumentskydd för allmänhetens insättningar. Garantin infördes i Sverige 1996 och baseras på ett EU-direktiv. Motsvarande garanti finns i övriga EU-länder och även i flera länder utanför EU. De institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en avgift till staten. Den 31 december 2010 höjdes det maximala ersättningsbeloppet för den svenska insättningsgarantin. Förändringen var en anpassning till EU:s regelverk som innebär att ersättnings-

beloppen inom EU ska vara 100 000 euro per insättare och institut oavsett land. Regeringen har också möjlighet att ställa ut garantier för att insättare i ett utländskt instituts filial i Sverige ska få ersättning motsvarande vad som skulle ha betalats ut i institutets hemland. Detta kan bli aktuellt om det finns risk att garantiåtagandet inte kan uppfyllas inom det utländska systemet och att det bedöms medföra störningar i det svenska finansiella systemet. De garanterade insättningarna uppgick till 1 313 miljarder kronor per den 31 december 2012.

Inga ersättningsfall avseende insättningsgarantin inträffade under året.

Eftersom garantin regleras i särskild ordning utanför garantimodellen finns det i dag ingen värdering av statens förväntade kostnad för insättningsgarantin.

Investerarskyddet

När en kund anlitar ett värdepappersinstitut för köp, försäljning eller deponering av värdepapper är institutet skyldigt att hålla kundens värdepapper skilda från sina egna. Om institutet trots det inte kan lämna ut kundens egendom vid en konkurs, t.ex. därför att det efter konkursen inte går att klargöra vad som är kundens respektive institutets tillgångar, har kunden rätt till ersättning. Ett ersättningsfall förutsätter därmed en konkurs i kombination med grovt slarv eller brottslig handling hos institutet. Ersättningsbeloppet är maximalt 250 000 kronor per kund och institut.

För investerarskyddet betalar de institut som omfattas av skyddet en årlig administrativ avgift. Vid ersättningsfall tar staten ut avgifter från de kvarvarande instituten, som täcker de fulla kostnaderna för skadefallet. Det innebär att staten i princip inte bär någon kreditrisk till följd av investerarskyddet.

Inga ersättningsfall inträffade under året. Riksgäldskontoret har dock arbetat vidare med ett tidigare ersättningsfall – värdepappersbolaget CTA Lind & Co Scandinavia (CTA). Avgifterna för detta ersättningsfall kan behöva justeras i

framtiden då det slutliga utfallet av ärendet ännu inte är helt fastställt.

Kreditgarantier

Den vanligaste formen av enskilda garantiåtaganden är kreditgarantier. Dessa innebär att staten tar på sig hela eller delar av kreditrisken vid bankers upplåning eller för finansiering av investeringar i exportaffärer, infrastruktur, bostäder etc., men överläter själva kreditgivningen till andra långgivare.

Garantiprogram för att underlätta bankernas upplåning

Under hösten 2008 beslutade regeringen med stöd av lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut om ett garantiprogram för att underlätta bankernas och bostadsinstitutens upplåning under den rådande globala finanskrisen. Syftet var att underlätta bankers och bostadsinstitutets upplåningsmöjligheter för att motverka risken för en kreditåttstramning med negativa effekter på den reala ekonomin som följd. Utställda garantier uppgick som mest till 354 miljarder kronor i juni 2009. Efter halvårsskiftet 2010 har inga nya garantier ställts ut. Den 30 juni 2011 stängdes programmet för nyteckning av garantier.

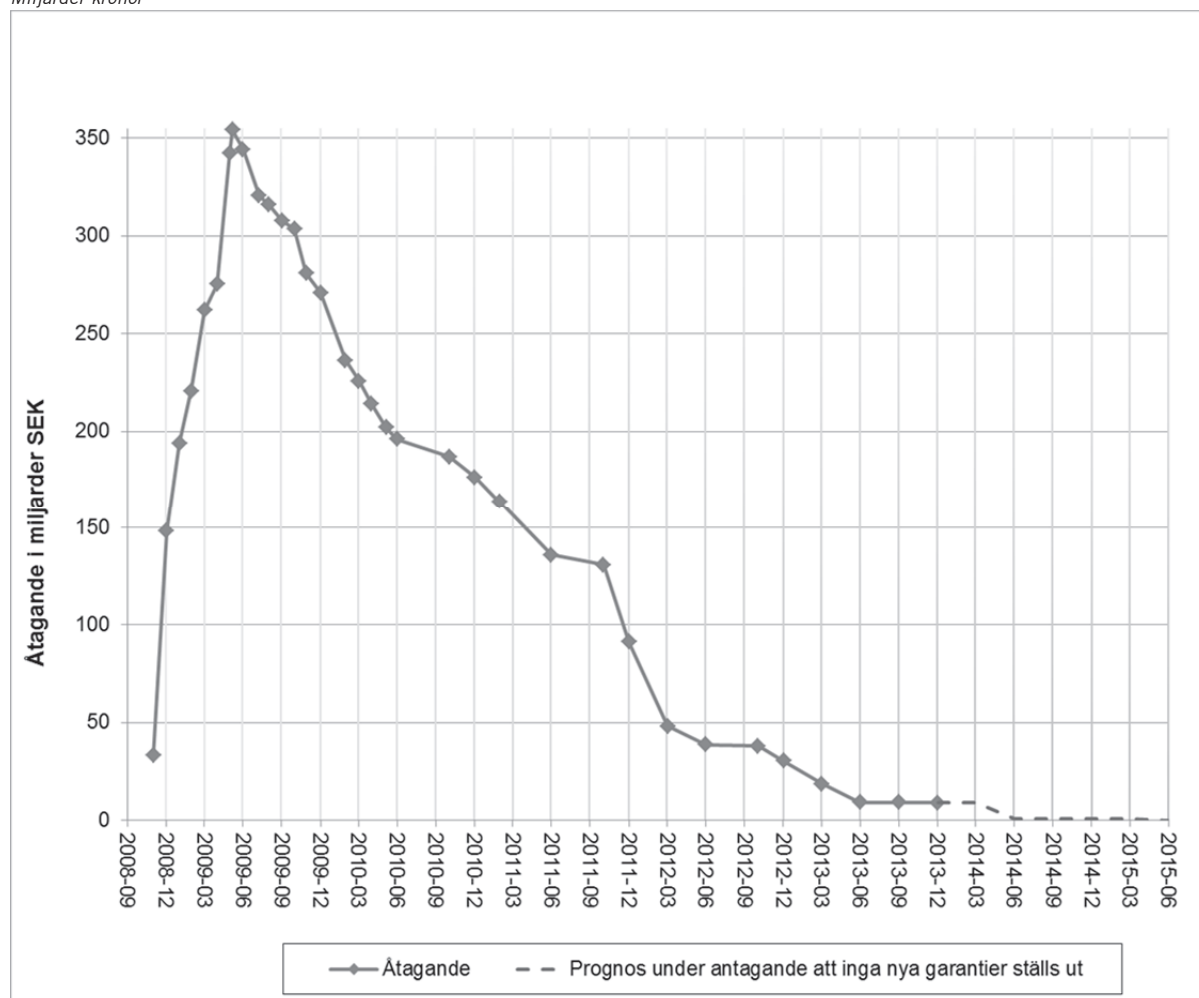
I slutet av 2013 hade de utestående garantierna minskat till 9 miljarder kronor från 30 miljarder kronor i slutet av 2012. Kvar i programmet är nu bara Carnegie Investment Bank AB och Swedbank AB.

Utestående garantier löper tills de garanterade lånen förfaller eller återköps. De sista garanterade lånen förfaller under första halvan av 2015.

Diagram 5.2 visar hur omfattningen beräknas avta kontinuerligt under de kommande åren, under förutsättning att inga nya garantier ställs ut och att de utestående garantierna behålls löptiden ut.

Diagram 5.2 Omfattning av garantiprogrammet

Miljarder kronor

Källa: Riksgäldskontoret

Exportkreditgarantier

EKN har i uppdrag att främja svensk export genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier. Efterfrågan på exportkreditgarantier ökade kraftigt under senare delen av 2008 för att nå rekordnivå under 2010, men har sedan dess minskat.

Under 2013 utfärdade EKN nya offerter för 45 miljarder kronor och garantier för 44 miljarder kronor. Offertgivningen och garantigivningen minskade med 32 respektive 5 miljarder kronor jämfört med 2012.

Engagemanget i form av exportgarantier och offerter, obundna såväl som bundna, var vid årsskiftet 308 miljarder kronor fördelade på 135 länder. Motsvarande engagemang för investeringsgarantierna var 4,2 miljarder kronor. De femton länder där EKN har störst exponering svarade vid utgången av året för 80 procent av den totala exponeringen. Exponering mot svenska företag uppgick vid

årsskiftet till 56,1 miljarder kronor, vilket kan jämföras med drygt 66 miljarder kronor vid utgången av 2012. Den stora exponeringen mot svenska företag uppstod under finanskrisen då EKN tillfälligt erbjöd rörelsekreditgarantier till stora företag. De utgör fortfarande en betydande andel av exponeringen, men har minskat med dryga 10 miljarder kronor under 2013 och förväntas fortsätta att minska under de kommande åren för att helt avslutas under 2017.

Efterfrågan på garantier till OECD:s höginkomstländer har ökat med 22 procent till 18,9 miljarder kronor under 2013. Dessa länder står för 43 procent av nya garantier. Affärer inom telekom dominerar, tillsammans med en stor affär inom byggsektorn.

Utbetalningarna för infriade åtaganden minskade till 358 miljoner kronor 2013 jämfört med 437 miljoner kronor under 2012.

EKN och Sida inför från och med 2013 vissa förändringar i redovisningen. Förändringarna

bygger på vedertagna försäkringsmässiga principer och gör resultatet jämförbart med andra försäkringsgivare (se avsnitt 3.4.1).

U-kreditgarantier

En u-kreditgaranti är en exportkredit som staten garanterar och subventionerar genom Sida. Garantierna har fram till och med den 1 juni 2009 ställts ut till projekt som Sida bedömt kommer att få betydande utvecklings-effekter i berörda länder och som inte kan bära kostnaderna för en normal finansiering med kommersiella villkor. EKN administrerar såväl u-kreditgarantierna som de fristående garantierna på uppdrag av Sida.

Sidas totala engagemang av u-kreditgarantier inklusive utfästelser uppgick till 1 miljard kronor vid årsskiftet. Inga nya utfästelser för u-kreditgarantier utfärdas. Sida ska i stället kombinera utvecklingslån med garantier i enlighet med förordningen (2009:320) om finansiering av utvecklingslån och garantier för utvecklingssamarbete.

Inga ersättningar avseende u-kreditgarantier utbetalades under 2013.

Fristående garantier

Sida beslutar om finansiering med utvecklingslån och garantier (lånebistånd). Sida ställer därmed ut fristående garantier för risker i samband med transaktioner på marknaden.

Vid utgången av 2013 uppgick Sidas engagemang för fristående garantier till totalt 1,3 miljarder kronor. Engagemanget bestod av garantier om 1,2 miljarder kronor samt utfästelser om 0,2 miljarder kronor.

Infrastruktur

Öresundsbron har finansierats genom att Öresundsbro Konsortiet emitterat obligationer på kreditmarknaden. Svenska staten genom Riksgäldskontoret och danska staten genom Nationalbanken garanterar solidariskt denna upplåning som vid årsskiftet var 19,7 miljarder kronor.

Bostadskreditgarantier

Bostadskreditgarantier beviljas för såväl lån under byggtiden som för lån till färdigställda fastigheter. Garantier lämnas till kreditinstitut som har ramavtal med Boverket. Boverket tillhandahåller även förvärvsgarantier till individer. Förvärvsgarantierna är till för grupper

som har svårt att få tillträde till bostadsmarknaden.

Den ökade efterfrågan på bostadskreditgarantier som direkt kunde härledas från marknadsoron under finanskrisen har mattats av. Det skedde dock under året en ökning av antalet garantier. Det kan bero på att bankerna möter ökade krav på kapitaltäckning, vilket gör ett statligt borgensåtagande mer attraktivt. I den mån banker väljer att täcka risker med hjälp av en statlig kreditgaranti reduceras deras krav på kapitaltäckning. Den totala garantistocken uppgick vid årsskiftet till drygt 1,7 miljarder kronor och omfattade knappt 900 garantier.

Internationella åtaganden

De internationella åtagandena på 6,3 miljarder kronor gäller främst garantier för utlåning från Nordiska investeringsbanken (NIB) till enskilda projekt i flera länder. Detta görs genom NIB:s projektinvesteringsslån och miljöinvesteringsslån. Riksgäldskontorets risk i garantiåtagandet för NIB:s projektinvesteringsslån har de senaste åren minskat till följd av att NIB vid fyra tillfällen avsatt medel i en kreditriskfond, vilken tas i anspråk innan garantin kan återopas.

Övrigt

Staten har tidigare haft garantiprogram för att främja sysselsättningen inom lantbruk och glesbygd men programmen är stängda för ny garantigivning. Det finns fortfarande kvar ett antal kreditgarantier inom dessa program på relativt små belopp. Det finns även ett litet antal kreditgarantier för verksamhet inom rennäringen. Detta program är fortfarande öppet för nyteckning.

Garantier om tillförsel av kapital

Garantier kan ställas ut där staten åtar sig att under vissa omständigheter tillskjuta kapital till ett företag. En sådan garanti är en relation mellan två parter: företaget och staten som utfärdare av garantin. Men garantin skyddar i praktiken tredje part, det vill säga företagets långivare, kunder och andra intressenter.

Kapitaltäckningsgarantier

En kapitaltäckningsgaranti innebär att staten åtar sig att ovillkorligen tillskjuta kapital till ett bolag i ett utsatt läge. Eftersom det inte går att ange en

gräns för hur stort kapitalbehov som kan uppstå i ett bolag är dessa garantier obegränsade i belopp. Oftast är de även obegränsade i tid. Det gör att de är svåra att prissätta på ett tillförlitligt sätt.

De kapitaltäckningsgarantier som finns kvar är till två statliga bolag inom infrastrukturområdet: Arlandabanan Infrastructure AB och Svedab.

Grundfondsförbindelser

En grundfondsförbindelse liknar en kapitaltäckningsgaranti, men åtagandet är begränsat i belopp och oftast även i tid. Riksgäldskontoret har sådana åtaganden på tillsammans 405 miljoner kronor till Svenska Skeppshypotekskassan och Fonden för den mindre skeppsfarten.

Garantikapital

Sverige har medlemsåtaganden i nio internationella finansiella institutioner (Världsbanken, Europeiska investeringsbanken (EIB), NIB med flera). Det består av inbetalt kapital och garantikapital. Garantikapitalet innebär att svenska staten, precis som de övriga medlemsländerna, förbinder sig att under vissa omständigheter tillskjuta ett bestämt kapitalbelopp till instituten, utöver det kapital som Sverige direkt betalat in. Det är praxis att medlemsstaterna utökar andelen inbetalt kapital i stället för att infria garantikapitalet. Åtagandena var 111 miljarder kronor vid utgången av 2013.

Riksdagen har beslutat att ingen garantiavgift ska utgå för garantikapitalet, vilket innebär att garantierna är undantagna från garantimodellen.

Pensionsgarantier

I början av 1990-talet ombildades ett antal statliga myndigheter till bolag. Ansvaret för att betala den avtalspension som de anställda arbetat upp övertogs av de nybildade bolagen. Regeringen beslutade att staten genom Riksgäldskontoret skulle garantera dessa pensionsåtaganden och betala om bolagen i framtiden inte skulle ha möjlighet att fullgöra sina åtaganden.

Vissa av pensionsåtagandena är försäkrade hos PRI Pensionsgaranti. För dessa åtaganden har Riksgäldskontoret ställt ut en så kallad efterborgen. Det innebär att infrianden sker

endast om varken bolaget eller PRI Pensionsgaranti kan betala ut pensionen.

Det största pensionsåtagandet ligger i dag i de bolag som tidigare var en del av Postverket. Det finns också åtaganden till individer som var anställda i bland andra Domänverket och Byggnadsstyrelsen innan de bolagiserades.

Per den 31 december 2013 garanterades pensionsåtaganden om ca 8,2 miljarder kronor. Av dessa var 5 miljarder kronor försäkrade hos PRI Pensionsgaranti.

5.1.3 Förväntade förluster i statens samlade garantiporfölj

Som ett mått på den kostnad som följer med garantiåtaganden som hanteras enligt garantimodellen värderar ansvarig myndighet löpande de förväntade förlusterna. Myndigheterna gör avsättningar för de förväntade förlusterna på skuldsidan i sina balansräkningar.

Insättningsgarantin, investerarskyddet och garantierna till banker m.fl. regleras inte av budgetlagen utan i särskild lagstiftning. Det görs därför varken någon värdering av eller avsättning för den förväntade förlusten för dessa garantier.⁶

I tabell 5.3 redovisas avsättningar för förväntade förluster för de garantier som hanteras enligt den statliga garantimodellen. I tabellen framgår också hur avsättningarna står i relation till respektive ansvarig myndighets totala åtaganden samt hur avsättningarna förändrats under 2013.

⁶ Avgifterna för garantier till banker m.fl. förväntas dock överstiga de förväntade förlusterna enligt Riksgäldskontorets beräkningar. Se Riksgäldskontorets rapport "Riksgäldens åtgärder för att stärka stabiliteten i det finansiella systemet" 2013:3 (Dnr 2013/424).

Tabell 5.3 Avsättningar för förväntade garantikostnader 2013-12-31 (exklusive insättningsgarantin, investerarskyddet, bankgarantier och garantikapital)

Miljoner kronor

Myndighet	Garantiengagemang ¹	Avsättningar för förväntade förluster	Avsättningsarnas andel av engagemangen	Förändring i avsättningarna under 2013
RGK	34 606	806	2,3%	50
EKN ²	185 807	6 232	3,4%	-609
Sida	2 270	209	9,2%	80
Boverket	1 735	112	6,4%	-65
Summa	224 418	7 359	3,3%	-544

¹ I Riksgäldskontorets engagemang ingår inte insättningsgarantin och investerarskyddet, garantier till banker m.fl., garantikapital eller andra åtaganden där avsättningar inte görs för förväntade förluster.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat avsättningar för förväntade garantiförluster med 287 miljoner kronor från 6 232 miljoner kronor till 5 945 miljoner kronor. Differensen mellan de i tabell 5.1 redovisade 194 713 miljoner kronor (Brutto 1) och ovanstående garantiengagemang 185 807 miljoner kronor (Brutto 2) utgörs av förfallna belopp som kan antas vara betalade. Avsättningsbehovet beräknas på Brutto 2.

De totala avsättningarna för förväntade förluster i den del av statens garantiportfölj som värderas enligt garantimodellen, minskade under 2013 till 7,4 miljarder kronor. EKN:s och Boverkets avsättningar minskade under 2013 medan Riksgäldskontorets och Sidas avsättningar har ökat. Förutom att avsättningar påverkas av mängden åtaganden påverkas avsättningsbehovet även av exempelvis ränte- och valutakursförändringar. Den grupp av garantier som har störst avsättning i förhållande till sitt åtagande är Sidas garantier.

Utfallet kan skilja sig från förväntade förluster

Som framgår av avsnitt 5.1.3 görs avsättningar för förväntade förluster. Utfallen i garantiverksamheten kan dock bli både bättre och sämre än det som förväntansmässigt beräknats, även om det samlade utfallet över en mycket lång tidsperiod tenderar att röra sig mot det förväntade. Sämre utfall brukar benämnas oförväntade förluster. Med liten sannolikhet kan utfallet bli mycket sämre än förväntat, vilket innebär stora oförväntade förluster. På grund av det behöver analysen av förväntade förluster kompletteras med analyser av negativa scenarier.

Tidigare har det endast genomförts övergripande beskrivningar av risken i statens totala portfölj av garantier och lån. I takt med att garantiåtaganden och utlåning ökat, har även behovet av en fördjupad analys av statens samlade risker blivit större. Riksgäldskontoret har i uppdrag att, i samverkan med övriga

garanti- och utlåningsmyndigheter, analysera risker i statens samlade portfölj. En rapport med en sådan riskanalys lämna varje år till regeringen. Riskanalysen sammanfattas i avsnitt 5.4.

Redovisning av åtaganden utanför garantimodellen

De garantiåtaganden som inte har prissatts enligt garantimodellen och för vilka det därmed inte gjorts några avsättningar för förväntade förluster, redovisas som ansvarsförbindelser. Detta gäller för insättningsgarantin, investerarskyddet och garantier till banker m.fl., liksom för garantikapital till internationella finansiella institutioner där eventuella infrianden för de senare belastar anslag. Tillsammans är de åtaganden som redovisas som ansvarsförbindelser 1 435 miljarder kronor (se även avsnitt 3.5.2 not 53).

5.1.4 Tillgångar i garantiverksamheten

Garantiverksamheten finansieras i normalfallet av avgifter som betalas av garantitagarna. I vissa fall täcks avgiften dock av anvisade anslag. Avgiften ska motsvara statens förväntade kostnad för åtagandet. Avgifterna samlas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret, på bankkonton eller i värdepapper som reserv för framtida infrianden och redovisas som en tillgång i myndigheternas balansräkningar. Staten har även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier.

Tabell 5.4 Tillgångar i garantiverksamheten 2013-12-31 (exklusive stabilitetsfonden)

Miljoner kronor

Myndighet	Värdepappersinnehav och långfristiga placeringar	Räntekonton hos RGK	Kortfristiga placeringar och banktillgodo-havanden	Regressfordringar (netto)	Totalt
RGK, insättningsgarantin ¹	28 497	47			28 544
RGK, övriga garantier utom bankgarantierna ²	1 303	400		77	1 779
EKN	2 433	22 784	853	1 364	27 434
Sida		1 722	49	129	1 900
Boverket		2 199		22	2 222
Summa	32 232	27 152	902	1 592	61 879

¹ Avser obligationerna som ingår i fonden till anskaffningsvärde på 28 497 miljoner kronor. Insättningsgarantifonden uppgår till 29 123 miljoner kronor (inkl konton, obligationer och periodiserade intäkter).

² Avgifterna för bankgarantierna tillförs stabilitetsfonden.

Värdepappersinnehav och långfristiga placeringar

De avgifter som debiteras för insättningsgarantin placeras i statsobligationer som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgäldskontoret. Kammarkollegiet placerar avgifterna i statsobligationer som har en löptid på 10 år. Placeringarna utgör den så kallade insättningsgarantifonden, vilken hade ett bokfört värde på 28,5 miljarder kronor vid utgången av året. För att höja avkastningen på portföljen får Kammarkollegiet sedan 2010 bedriva repo-verksamhet med portföljens värdepapper. Det innebär att värdepapper lånas ut och likviden placeras i omvända repor på motsvarande löptid i statsskuldväxlar, statsobligationer och reala statsobligationer.

EKN och Sida placerar avgiftsmedel i utländsk valuta från exportkreditgarantier och u-kreditgarantier på valutakonton samt i valuta-depositioner och obligationer.

Konton i Riksgäldskontoret

En stor del av avgifterna i garantiverksamheten redovisas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret. Även återvinningar från tidigare infrianden tillförs kontona. Från de räntebärande kontona i Riksgäldskontoret hämtas medel för infrianden. En obegränsad kredit är kopplad till kontona. Överskott på ett konto ger ränte-

intäkter, medan en utnyttjad kredit medför räntekostnader.

Behållningen på dessa konton konsolideras med statens övriga finanser. Influtna avgifter reducerar statens upplåningsbehov, vilket minskar statsskulden. Kontobehållningarna i Riksgäldskontoret är således inte reserver med likvida medel för eventuella infrianden. Ett infriande belastar kontona, men det är enbart en redovisningsmässig hantering. Finansieringen av infrianden sker i praktiken genom statlig upplåning.

Kortfristiga placeringar och banktillgodo-havanden

Myndigheterna har en mindre del av sina tillgångar som kortfristiga placeringar och banktillgodo-havanden.

Regressfordringar

Förutom värdepappersinnehav och andra placeringar samt kontobehållningar i Riksgäldskontoret har myndigheterna även tillgångar i form av regressfordringar på 7,8 miljarder kronor från tidigare infriade garantier. Större delen av dessa fordringar får betraktas som osäkra men det bedömda värdet är för exportkreditgarantierna betydande. Det totala nettovärdet på regressfordringarna uppskattas till 1,6 miljarder kronor.

5.1.5 Jämförelse mellan avsättningar för förväntade förluster och tillgångar i garantiverksamheten

För att bedöma hur väl garantiverksamheten förväntas kunna hantera framtida infrianden analyseras förhållandet mellan dels avsättningarna för förväntade förluster, dels de tillgångar som finns i form av både inbetalda och kommande garantiavgifter för att möta framtida infrianden.

Garantiverksamhetens skuld- och tillgångssida jämförs i tabell 5.5. Jämförelsen görs på myndighetsnivå. Insättningsgarantin, investerarskyddet, garantier till banker m.fl. samt garantikapital till internationella finansiella institutioner ingår inte eftersom förväntade förluster för dessa garantier inte har värderats.

Tabell 5.5 Jämförelse mellan avsättningar för förväntade kostnader och tillgångar i garantiverksamheten 2013-12-31 (exklusive insättningsgarantin, investerarskyddet, bankgarantier och garantikapital)

Miljoner kronor

Myndighet	Garanti-engagemang	Avsättningar för förväntade förluster	Garanti-tillgångar	Nuvärde av framtida avgifter ⁴
RGK ¹	34 606	806	1 779	38
EKN ²	185 807	6 232	27 434	2 124
Sida ³	2 270	209	1 900	37
Boverket	1 735	112	2 222	25
Summa	224 418	7 359	33 335	2 224

¹ Summan 33 335 miljoner kronor motsvarar de totala tillgångarna i garantiverksamheten enligt tabell 5.4 exklusive insättningsgarantins tillgångar på 28 544 miljoner kronor.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat avsättningar för förväntade garantiförluster med 287 mnkr från 6 232 miljoner kronor till 5 945 miljoner kronor. Differensen mellan de i tabell 5.1 redovisade 194 713 miljoner kronor (Brutto 1) och ovanstående garanti-engagemang 185 807 miljoner kronor (Brutto 2) utgörs av förfallna belopp som kan antas vara betalade. Avsättningsbehovet beräknas på Brutto 2.

³ I engagemangen för Sida ingår alla utfästelser.

⁴ Nuvärdet av de framtida avgifterna avser avtalade avgifter och anslag, vilka ännu inte inbetalats. De framtida avgifterna diskonteras med riskfri ränta justerad för kreditrisken i respektive engagemang. De framtida anslagen däremot är enbart diskonterade med riskfri ränta.

Jämförelsen visar att för denna del av garantiportföljen täcks avsättningarna för förväntade förluster väl av de avgifter som redan inbetalats (redovisas som garantitillgångar i tabell 5.5). Utöver det tillkommer nuvärdet av framtida avgifter. EKN:s garantiverksamhet utgör en väsentlig del av detta överskott.

Trots att världsekonomin under flera år genomgått en svår ekonomisk tid, vilket även påverkat svensk ekonomi, är därmed tillgångarna fortfarande större än avsättningarna. Under 2013 ökade tillgångarna medan avsättningarna minskade.

5.1.6 Flöden i garantiverksamheten och dess påverkan på statens finanser

Flöden i garantiverksamheten

Garantiverksamheten påverkar i flera fall statens lånebehov och därmed statsskuden. Det kan exempelvis vara externa betalningar av garantiavgifter, infrianden och återvinningar. I den mån dessa betalningar går via konton i Riksgäldskontoret påverkar de statens finanser direkt via statens centralkonto. I tabell 5.6 beskrivs dessa flöden.

Tabell 5.6 Flöden i garantiverksamheten under 2013

Miljoner kronor

Myndighet	Avgifter	Återvinningar	Infrianden	Kostnader för administration	Summa
RGK, insättningsgarantin	1 313	5		-17	1 300
RGK, bankgarantier	202				202
RGK, övriga garantier	15	2	0	-15	2
EKN	1 130	140	-358	-210	703
Sida	54	12	0	-7	59
Boverket	10	9	-1	-3	14
Summa	2 725	167	-359	-254	2 279

Avgifter

Garantitagarna betalade 2,7 miljarder kronor i avgifter under 2013 varav huvuddelen var avgifter för insättningsgarantin och exportkreditgarantierna. Avgifterna för garantier till banker m.fl. innehåller inbetalningar som avser sista kvartalet 2012 och de tre första kvartalen 2013.

Återvinningar

Från tidigare utbetalningar vid infrianden återvanns 167 miljoner kronor, varav huvuddelen gällde exportkreditgarantier.

Infrianden

Utbetalningarna för infriade garantier var 359 miljoner kronor, främst rörande exportkreditgarantier.

Kostnader för administration

Administrationskostnaderna var 254 miljoner kronor. I förhållande till de totala åtagandena utgör administrationen en liten del som varierar beroende på typ av garanti.

Flöden i garantiverksamheten och dess påverkan på lånebehovet

Posterna avgifter, infrianden, återvinningar och administration har i olika grad påverkan på lånebehovet. Flöden i den del av garantiverksamheten som enbart har tillgångar i form av konton i Riksgäldskontoret, eller finansiering genom anslag, påverkar direkt statens lånebehov. Däremot har flöden i den del av garantiverksamheten som har tillgångar i form av utomstatliga placeringar inte någon påverkan på

lånebehovet. En analys av flödena pekar på att nettoflödet i garantiverksamheten totalt sett innebar att inbetalningarna till garanti- verksamheten översteg utbetalningarna med drygt 2 miljarder kronor 2013.

Statliga anslag i garantiverksamheten

I vissa fall kan riksdagen besluta att subventionera hela eller delar av avgiften för en viss garanti. När detta inträffar anvisar riksdagen normalt anslag för att betala avgiften.

Tabell 5.7 Anslag vars ändamål omfattade garantiverksamhet 2013

Miljoner kronor

Utgifts- område	Anslag	Garantiätagande	Utfall 2013
2	1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	A/O Dom Shvetsii Vissa internation- ella finansierings- institut	0,33
7	1:1 Bistånds- verksamhet	Garantier under Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet	-
7	1:1 Bistånds- verksamhet	U-kreditgarantier	-
7	1.1 Bistånds- verksamhet	Nordiska investeringsbanken Garanti till miljöinvesterings- lån i ODA-länder	6,50
7	1.1 Bistånds- verksamhet	Nordiska investeringsbanken Garanti till miljöinvesterings- lån i icke ODA- länder	1,00
16	2:10 Stockholms universitet: Forsk- ning och forskar- utbildning	Fysikhuset Stockholm KB	-
16	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning:	Fysikhuset Stockholm KB	-
22	1:2 Trafikverket: Banhållning	Arlandabanan Infrastructure AB	-

År 2013 utbetalades 7,8 miljoner kronor i statliga subventioner för garantiavgifter. Det finns även några garantiätaganden som vid infrianden helt eller delvis belastar anslag. Det gäller åtaganden i form av garantikapital, u-kreditgarantier och kapitaltäckningsgarantier.

I tabell 5.7 visas vilka anslag som finansierat dessa subventioner samt vilka anslag i övrigt vars ändamål omfattar garantiverksamhet.

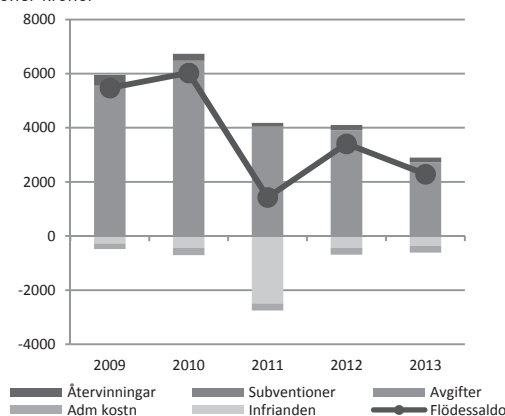
Tillbakablick på de senaste fem åren

De statliga subventionerna avseende garanti-avgifter har de senaste fem åren varierat mellan knappt 1 miljon kronor och 8 miljoner kronor årligen. De avgifter som garantitagarna själva betalat har uppgått till mellan 2,7 och 6,5 miljarder kronor per år. Det är främst avgifterna från exportkreditgarantierna och garantierna till banker m.fl. som varierat över tiden.

De årliga infriandena ökade från 277 miljoner kronor 2009 till 2,5 miljarder kronor 2011, vilket till stor del förklaras av infriandet av garantin avseende Saab Automobile AB:s lån från EIB. Under 2013 minskade infriandena till 359 miljoner kronor. Återvinningarna har sjunkit från 400 miljoner kronor 2009 till 167 miljoner kronor 2013. Det är främst tidigare infriade exportkreditgarantier som återvunnits.

Diagram 5.3 Återvinningar, statliga subventioner, avgifter, infrianden och administrationskostnader samt saldot för betalningsflödet 2009–2013

Miljoner kronor

5.2 Statlig utlåning med kreditrisk

Statliga lån, liksom statsbidrag och statliga garantier, ges till verksamheter som staten finner angelägna. Den statliga utlåningen utgör ett komplement till den övriga kreditmarknaden. Riksdag och regering beslutar om all statlig utlåning, antingen genom särskilda beslut för ett

enskilt lån eller genom lagar och förordningar om låneprogram, till exempel studielån.

Ett lån med kreditrisk innebär samma risk för staten som en kreditgaranti. Skillnaden är att finansieringen av lånet sköts av staten och vid garantier av en bank eller annat kreditinstitut. Merparten av statens utlåning finansieras direkt via upplåning genom Riksgäldskontoret.

I och med den reformerade budgetlagen infördes fr.o.m. 2012 en modell för den statliga utlåningen som innebär att garantier och lån behandlas enligt samma principer, det vill säga en gemensam statlig garanti- och utlåningsmodell. Det innebär att räntan för ett lån ska motsvara statens finansieringskostnad för ett lån med samma löptid, ett räntepåslag som motsvarar förväntad förlust beräknad utifrån samma principer som gäller för statliga garantier samt ett påslag för finansiering av administrationskostnaderna.

Före 2012 har det inte funnits något generellt krav på att en avgift motsvarande förväntad kostnad ska tas ut för lånen eller att en reserv ska byggas upp för framtida kreditförluster. Hanteringen av studielånen har enligt budgetlagens övergångsbestämmelser anpassats till kreditmodellen fr.o.m. 2014.

5.2.1 Kreditportföljens sammansättning

Statens utlåning till privatpersoner, företag, projekt och andra stater, det vill säga lån med kreditrisk, uppgick den 31 december 2013 till 213 miljarder kronor före nedskrivning för osäkra fordringar. Den dominerande posten är studielånen från Centrala studiestödsnämnden (CSN) på 197,5 miljarder kronor, vilket motsvarar 93 procent av statens utlåning med kreditrisk. CSN har också beviljat hemutrustningslån till flyktingar på 1,4 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets utlåning på 13,6 miljarder kronor går till olika infrastrukturprojekt samt utlåning till Irland och Island. Övriga myndigheter har en utlåning som tillsammans uppgår till knappt 1 miljard kronor inom bistånd samt till småföretagare, jordbrukare, fiskare med flera. En beskrivning av de större lånen finns i avsnitt 5.2.2.

Tabell 5.8 Statens utlåning med kreditrisk 2013-12-31

Miljoner kronor

Utgifts- område	Kreditmyndighet respektive lån- tagare/ändamål	Utlånat belopp	Ned- skrivning för osäkra fordringar	Utlåning efter ned- skrivning för osäkra fordringar	Utlånings- ram
15	CSN, studielån ¹	197 485	27 626	169 859	183 600
*	CSN, hemutrust- ningslån	1 390	572	819	
22	RGK, A-train AB (Arlandabanen)	1 000	88	912	1 000
22	RGK, Svedab ²	5 191	332	4 859	5 300
22	RGK, Swedavia	0		0	0
24	RGK, Svensk Exportkredit			0	100 000
22	RGK, SAS			0	385
5	RGK, Island	1 801		1 801	1 801 ³
5	RGK, Irland	5 321		5 321	5 321 ⁴
17,24	RGK, övriga	333		333	1 115
*	Sida, bistånds- krediter	88	6	82	Obe- gränsad
*	Sida, villkorslån	262	75	187	Obe- gränsad
*	Tillväxtverket, lokaliseringsslån m.m.	93	74	19	
*	Energimyndigheten	377	59	318	
*	Länsstyrelserna, lantbrukslån m.m.	55	17	38	
*	Kammarkollegiet, näringslån m.m.	0,1	0,0	0,1	
Summa		213 396	28 848	184 547	

Anm.: I denna tabell redovisas statens utlåning med kreditrisk varför beloppet inte stämmer överens med posten Utlåning i balansräkningen. Skillnaden utgörs av RGK:s utlåning till AP-fonden och Riksbanken med 8,6 miljarder kronor respektive 193 303 miljarder kronor. Denna utlåning betraktas inte som lån med kreditrisk.

Anm.: Tillväxtverket, Energimyndigheten, Länsstyrelserna och Kammarkollegiet finansierar sin utlåning med anslag varför utlåningsramar saknas.

¹ Anslagsfinansierad utlåning.

² Det utlånade beloppet överstiger låneramen på grund av att även kapitaliserade räntor och äldre anslagsfinansierade studielån ingår i det utlånade beloppet.

³ Utlåningsram exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt är 5 300 miljarder kronor.

⁴ Utlåningsramen är begränsad till det maximala utlåningsbeloppet. För Island är detta belopp 205 miljarder euro.

⁵ Utlåningsramen är begränsad till det maximala utlåningsbeloppet. För Irland är detta belopp 600 miljarder euro.

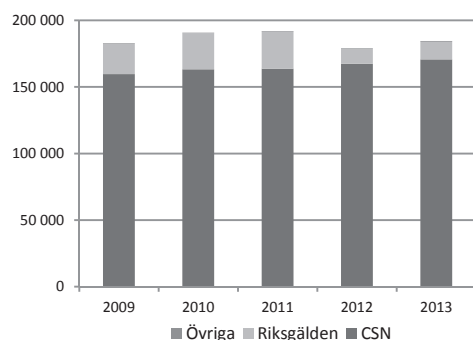
Enligt grundläggande redovisningsregler ska lånefordringar skrivas ned till det värde som förväntas inflyta. Kreditmyndigheterna har uppskattat de osäkra fordringarna till 29 miljarder kronor eller 14 procent av utlånat belopp. CSN:s studielån står för 27,6 miljarder kronor eller 96 procent av de osäkra fordringarna.

Under de senaste fem åren har utlåningen efter nedskrivning för osäkra fordringar ökat från 183 till som mest 192 miljarder kronor

under 2011. I slutet av 2013 uppgick den till 185 miljarder kronor.

Diagram 5.4 Statens utlåning med kreditrisk efter nedskrivning för osäkra fordringar 2009–2013

Miljoner kronor

I tabell 5.9 redovisas CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning efter lånekategori.

Tabell 5.9 Statens utlåning med kreditrisk efter lånekategori 2013-12-31

Miljoner kronor

Myndighet respektive lånekategori	Utlånat belopp	Nedskrivning för osäkra fordringar	Utlåning efter nedskrivning för osäkra fordringar
CSN¹			
Lånefordringar	134 985	11 854	123 130
Lånefordringar med villkorad återbetalnings-skyldighet	63 894	16 343	47 550
<i>Delsumma</i>	<i>198 878</i>	<i>28 198</i>	<i>170 681</i>
RGK			
Lånefordringar	12 316	332	11 984
Utvecklingskapital/ Royalty	1 330	88	1 242
<i>Delsumma</i>	<i>13 646</i>	<i>420</i>	<i>13 226</i>
Summa	212 525	28 618	183 907

¹ I CSN:s utlåning är oplacerade betalningar på 2,9 miljoner kronor medräknade vilket gör att beloppet i denna tabell är högre än motsvarande belopp för CSN i tabell 5.8. Däremot överensstämmer beloppet med posten Utlåning i balansräkningen (se not 29 till balansräkningen).

5.2.2 De olika lånen med kreditrisk

Studielån

Studielånen regleras främst i studiestödslagen (1999:1395) och i studiestödsförordningen (2000:655). Knappt 1,5 miljoner personer har

studieskulder till CSN på tillsammans 197,5 miljarder kronor. CSN bedömer de osäkra fordringarna till 27,6 miljarder kronor vilket motsvarar 14 procent av det utlånade beloppet.

CSN administrerar flera olika typer av lån vilka skiljer sig åt ur finansierings- och redovisningssynpunkt. Lånen kan delas in i två huvudkategorier.

- Lån som beviljats före 1989 och som har finansierats genom anslag på statens budget. Låntagarnas återbetalningar redovisas mot inkomsttitel på statens budget.
- Lån som beviljats från och med 1989 som finansieras genom upplåning i Riksgäldskontoret. Den ränta som CSN betalar till Riksgäldskontoret belastar anslaget 1:3 *Studiemedelsräntor m.m.* under utgiftsområde 15 Studiestöd. Räntebetalningar från låntagarna till CSN redovisas mot inkomsttitel.

CSN:s låntagare betalar en ränta som motsvarar 70 procent av CSN:s upplåningsränta i Riksgäldskontoret. Denna ränta fastställs årligen av regeringen och baseras på den ovägda genomsnittsräntan för emission av stats-skuldväxlar och statsobligationer under de tre senaste åren.

Avdraget på 30 procent från räntan kompenseras av att låntagarna inte medges avdrag för räntekostnader på studielån i sina själv-deklarationer. Nettoeffekten på budgetsaldot som helhet blir därmed neutral.

Om en låntagare inte betalar hela räntekostnaden läggs den obetalda räntan till kapital-skulden vid nästa årsskifte. Dessa kapitaliserade räntor har dock inte lånats upp hos Riksgäldskontoret.

När studielån skrivs av på grund av dödsfall, uppnådd åldersgräns eller av andra skäl amorterar CSN av sin skuld till Riksgäldskontoret med motsvarande belopp. Medel tas från anslaget 1:3 *Studiemedelsräntor m.m.* Avskrivning av kapitaliserade räntor leder däremot inte till någon avräkning utan reducerar CSN:s myndighetskapital.

Hemutrustningslån till flyktingar

Sedan 1991 beviljar CSN lån till flyktingar för inköp av hemutrustning. De utestående lånen var vid årsskiftet 1,4 miljarder kronor varav

0,6 miljarder kronor betraktas som osäker fordran.

Hemutrustningslånen finansierades fram till och med 2011 genom lån i Riksgäldskontoret men från och med 2012 finansieras denna utlåning med anslag. Utlåningen belastar anslaget 1:5 *Hemutrustningslån* under Utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet. Regeringen fastställer vilken ränta som låntagarna ska betala till CSN. Låntagarnas räntebetalningar till CSN redovisas mot inkomsttitel 2394 Övriga ränteinkomster.

Lån till infrastrukturprojekt

För vissa infrastrukturprojekt har riksdagen genom särskilda beslut gett Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut lån till statliga eller privata företag. Det gäller byggandet av Arlandabanan och de svenska landanslutningarna till Öresundsbron. Vid årsskiftet var totalt 6,2 miljarder kronor utlånade till dessa projekt.

Svedab

Lånet till Svedab för finansiering av de svenska landanslutningarna till Öresundsbron var vid årsskiftet 5,2 miljarder kronor. Återbetalningen av lånet, liksom Öresundsbro Konsortiets egna obligationslån, ska finansieras med intäkter från Öresundsbron. Värdet på lånet är nedskrivet med 0,3 miljarder kronor för framtida kreditförluster.

A-Train AB

Lånet till A-Train, det privata företag som driver Arlandabanan, är ett villkorslån på 1 miljard kronor. I stället för vanlig återbetalning äger staten rätt till en årlig vinstdelning när de privata ägarna fått en viss, på förhand bestämd, avkastning på sitt insatta kapital. Värdet på lånet är nedskrivet med 0,1 miljarder kronor för framtida kreditförluster.

Swedavia AB

Den 1 april 2010 bolagiserades Luftfartsverkets flygplatsverksamhet och flyttades till det statliga bolaget Swedavia AB. Swedavia AB har omvandlat alla lån hos Riksgäldskontoret till lån på den öppna marknaden per den 31 mars 2013.

Lån till exportfinansiering

Exportfinansiering

Riksdagen bemyndigade i december 2008 regeringen att bevilja AB Svensk Exportkredit (SEK) en låneram för finansieringen av långfristiga krediter intill ett belopp om högst 100 miljarder kronor i Riksgäldskontoret. SEK har inte utnyttjat låneramen under perioden 2009–2013. Den bidrog dock till att underlätta utlåningen till exportindustrin.

Lån till flygindustrin

Riksgäldskontoret har lämnat royaltylån till Saab AB och GKN Aerospace Sweden AB, tidigare Volvo Aero AB, för delfinansiering av utvecklingskostnaderna för vingbalkar respektive komponenter till flygmotorer.

Återbetalningarna är beroende av försäljningsintäkterna från projekten. Riksgäldskontoret har bedömt att det inte finns något nedskrivningsbehov i utlåningen.

Lån till andra stater

Riksdagen bemyndigade i början av 2009 regeringen att besluta om ett lån till Island. Det gav, tillsammans med lån från de övriga nordiska länderna, Island rätt att låna totalt 1,8 miljarder euro (ca 15,9 miljarder kronor). Lånet samordnas i ett finansiellt stödprogram från Internationella valutafonden (IMF) och hanteras från svensk sida av Riksgäldskontoret.

Sveriges del av lånet uppgår till maximalt 495 miljoner euro. Efter att Island har utnyttjat hela ramen samt återbetalat delar av lånet uppgår nu lånet från Sverige till ca 1,8 miljarder kronor.

Under 2012 fick Riksgäldskontoret, efter bemyndigande från riksdagen, i uppdrag av regeringen att ställa ut lån om maximalt 600 miljoner euro till Irland. Lånet är ett tillägg till de lån som IMF och EU ställt ut. Vid slutet av 2013 hade hela lånet om 5,3 miljarder kronor betalats ut till Irland.

Låneram till SAS-koncernen

Riksgälden handlägger den svenska statens del av ett villkorat lånelöfte till SAS AB. Lånelöftet gav SAS initialt rätt att låna upp till totalt 3,5 miljarder kronor förutsatt att vissa villkor är uppfyllda. Beloppet har reducerats successivt i samband med att SAS sålt tillgångar. Per den 31 december 2013 hade lånelöftet minskat till 1,8 miljarder kronor. Den svenska statens andel var då 385,2 miljoner kronor. SAS har hittills aldrig utnyttjat lånelöftet som skulle upphöra helt den 31 mars 2015. Den 4 mars 2014 avslutade SAS lånelöftet på egen begäran.

Övriga lån med kreditrisk

Övrig utlåning omfattar lån från Sida, Tillväxtverket, Energimyndigheten, Kammarkollegiet samt länsstyrelserna. Totalt uppgår dessa lån till 874 miljoner kronor varav 231 miljoner kronor, motsvarande 26 procent av beloppet, bedöms som osäkra fordringar.

Dessa lån finansieras via anslag på statens budget. Framtida kreditförluster är därmed redan finansierade. Låntagarnas betalningar av räntor och amorteringar redovisas mot inkomsttitel.

Störst är Energimyndighetens utlåning på 377 miljoner kronor, vars osäkra fordringar bedöms till 59 miljoner kronor.

5.3 Stabilitetsfonden

Riksdagen beslutade 2008 att anvisa medel till en stabilitetsfond i form av ett räntebärande konto hos Riksgäldskontoret. Syftet var att finansiera statens åtgärder för att stödja det finansiella systemet. Inledningsvis tillförde staten 15 miljarder kronor genom ett särskilt anslag. Stabilitetsfonden har därefter fyllts på genom att banker och andra kreditinstitut betalar en årlig stabilitetsavgift. Utöver stabilitetsavgiften läggs också intäkter som bankgarantiavgifter, utdelningar och pengar för försäljningar in i fonden.

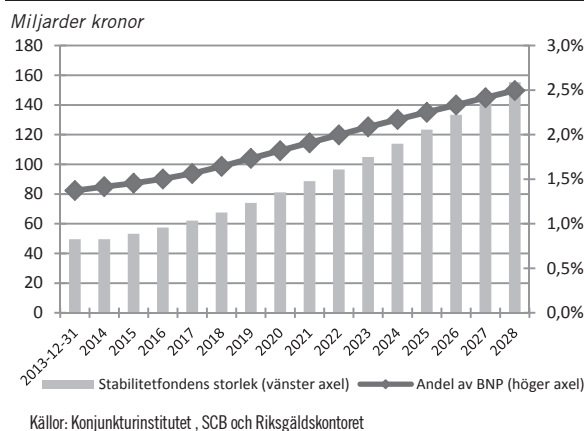
Alla kostnader för stödåtgärder enligt lag (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut ska bäras av stabilitetsfonden. Eventuella återvinningar för genomförda åtgärder kommer att gå tillbaka till fonden. Avgifter och kostnader

för garantiprogrammet till banker m.fl. påverkar resultatet för stabilitetsfonden men fondens resultat påverkas också av kapitaltillskott och andra statliga stödåtgärder till kreditinstitut.

Målet är att stabilitetsfonden senast 2023 ska uppgå till motsvarande 2,5 procent av BNP. Enligt Riksgäldskontorets bedömning som görs i rapporten "Riksgäldens åtgärder för att stärka stabiliteten i det finansiella systemet" (Riksgälden 2014:1) uppnås den målsatta nivån 2028.

Fondens sammanlagda behållning var 49,6 miljarder kronor i slutet av 2013 inklusive fakturerade garantiavgifter för de tre första kvartalen 2013. Då inkluderas försäljningslikviden för de Nordeaaktier som tidigare ingick i fonden. Försäljningen genomfördes i två omgångar och inbringade 10 respektive 11 miljarder kronor till fonden. Aktierna fanns i fonden på grund av att staten 2009 deltog i Nordea AB:s nyemission genom kapitaltillskottsprogrammet. Deltagandet i nyemissionen finansierades med medel ur stabilitetsfonden och därför fördes likviden också tillbaka dit vid försäljning.

Diagram 5.5 Stabilitetsfondens utveckling över tiden

5.4 Samlad analys av statens risker

Regeringen har gett Riksgäldskontoret i uppdrag att, i samverkan med EKN, CSN, Sida, Boverket och övriga berörda myndigheter, göra en samlad riskanalys av statens garanti- och utlåningsportfölj (dnr Fi2010/5311). Därmed ökar insynen i och kunskapen om riskerna i portföljen. Det skapar i sin tur bättre förutsättningar för en ändamålsenlig riskhantering

och på marginalen lägre upplåningskostnader för staten.

Uppdraget redovisas i en särskild rapport. Analysen omfattar dels den ordinarie portföljen (garantier och lån till framför allt företag och privatpersoner), dels statens åtaganden i den finansiella sektorn.

Nedan följer de väsentligaste slutsatserna från den senaste rapporten ”Statens garantier och utlåning – en riskanalys” som lämnades till regeringen den 14 mars 2014 (dnr Fi2014/999).

5.4.1 Kreditrisk – den ordinarie portföljen

Riksgäldskontoret bedömer att risken för större samlade kreditförluster som beror på den ordinarie portföljens sammansättning är låg. Portföljen är överlag väl diversifierad och de fåtal koncentrationer som ändå finns bedöms inte utgöra någon betydande risk.

Vad som framför allt skulle kunna leda till större samlade förluster i den ordinarie portföljen är allvarliga ekonomiska kriser med stor spridningseffekt. Denna systematiska risk är dock inte unik för statens garanti- och utlåningsverksamhet. Troligtvis skulle sådana scenarion innebära andra utgiftsökningar och inkomstbortfall med betydligt större påverkan på statens finansiella ställning.

5.4.2 Likviditetsrisk – den ordinarie portföljen

Statens likviditetsförvaltning är anpassad till högre belopp och ett större behov av flexibilitet än vad som rimligen krävs med anledning av i dag utfärdade garantier och låneutfästelser. Potentiella fördyringar av statens upplåningskostnad är också isolerade till specifika utbetalningar, samtidigt som effekten skulle vara begränsad i tid.

De likviditetsriskerna som är förknippade med stora och snabba utbetalningar med hänsyn till åtagandena i den ordinarie portföljen bedöms därför vara små.

5.4.3 Åtaganden i den finansiella sektorn

Den finansiella sektorn analyseras separat eftersom det på detta område är tydligt att staten har både explicita och implicita åtaganden att ta hänsyn till. Riksgäldskontoret bedömer att de underliggande belopp som i realiteten skulle kunna infrias utifrån statens explicita åtaganden är betydligt mindre än de utestående garantierna. Det beror på att allvarliga problem i stället behöver åtgärdas utifrån statens implicita åtagande att värna den finansiella stabiliteten.

En viktig slutsats är därmed att riskanalysen gällande statens åtaganden i den finansiella sektorn bör ha sitt huvudsakliga fokus på de implicita åtgärder som staten vidtar om det råder, eller riskerar att inträffa, en krissituation.

6

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

6 Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

I detta avsnitt lämnar regeringen ett intygande avseende EU-medel under delad förvaltning mellan Europeiska kommissionen och Sverige. I avsnittet redogörs även för Europeiska revisionsrättens granskningar avseende kommissionens genomförande av budgeten 2012.

Avsnitten 6.1–6.4 lämnas även till kommissionen och till revisionsrätten. Av den anledningen innehåller avsnittet en redogörelse för dels den svenska förvaltningsmodellen, dels en kort beskrivning av de redovisningsprinciper som tillämpas i årsredovisningen för staten.

I avsnitt 6.6 redovisas samtliga avgifter till och bidrag från EU samt medel som tas emot direkt från kommissionen av svenska myndigheter och inte redovisas mot inkomstitlar och anslag på statens budget.

samt de fonder och andelar i bolag som myndigheterna innehar. Sveriges avgift till EU och återflödet från EU-budgeten redovisas i såväl budgetens inkomstitlar och anslag som i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna i årsredovisningen för staten.

Regeringen har i hög grad delegerat beslutsfattandet avseende genomförandet av EU-program till förvaltningsmyndigheterna som är regeringens organ för att verkställa den fastlagda politiken. Riksdagen och regeringen beslutar om inriktningen och förutsättningarna för den statliga verksamheten och vilka verksamhets- och ansvarsområden som tilldelas myndigheterna. Myndigheterna har sedan långtgående befogenheter i sitt dagliga och operativa arbete. Det är dock regeringens uppgift att styra myndigheterna och försäkra sig om att myndigheterna fullgör sitt verksamhetsansvar.

6.1 Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen

Regeringen är inför riksdagen ansvarig för hur den styr riket. Regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för statens medel och övriga tillgångar som står till dess disposition. Regeringen lämnar årligen en årsredovisning för staten till riksdagen. Årsredovisningen innehåller bl.a. utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag, konsoliderade resultat- och balansräkningar samt finansieringsanalys avseende samtliga statliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen

6.1.1 Innehållet i regeringens intygande avseende EU-medel

Regeringens intygande för 2013 avseende EU-medel omfattar de EU-medel som hänförs till den fleråriga budgetramen 2007–2013. Intygandet innehåller en årlig räkenskaps-sammanställning över medel mottagna från EU:s budget samt en redogörelse för hur dessa medel har använts. Med EU-medel avses i detta sammanhang de medel som förvaltas inom ramen för delad förvaltning mellan medlemsstaten Sverige och kommissionen. Medlen redovisas på budgetens anslag och inkomstitlar. Intygandet, som ingår som en del i

årsredovisningen för staten, överlämnas till riksdagen, med kopia till kommissionen och revisionsrätten.

I intygandet bedömer regeringen huruvida EU-räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande samt intygar att det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen. Räkenskaperna som ligger till grund för sammanställningen är upprättade enligt god redovisningssed och har varit föremål för Riksrevisionens granskning.

Regeringens intygande baseras även på ramverket för intern styrning och kontroll. Genom ramverket ställer regeringen krav på att ansvariga myndigheter lämnar en försäkran vilken möjliggör för regeringen att utfärda ett nationellt intygande.

Regeringens intygande syftar till att öka riksdagens insyn i hur Sverige fullgör sitt förvaltningsansvar och hur tilldelade EU-medel används. Samtidigt medför intygandet krav på den interna styrningen och kontrollen hos de myndigheter som ansvarar för att förvalta medlen. Regeringens övergripande ambition är att säkerställa ett effektivt förvaltnings- och kontrollsystem kring EU-medlen i syfte att med rimlig säkerhet garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

6.1.2 Ramverket för intern styrning och kontroll

En god intern styrning och kontroll ger myndighetens ledning förutsättningar att driva verksamheten på ett effektivt sätt och uppnå önskat resultat. Inom det ekonomiadministrativa området kan brister och ofullständigheter i redovisningen, ekonomiska rapporter och beslutsunderlag motverkas. Med en god intern styrning och kontroll kan både avsiktliga och oavsiktliga fel begränsas och oegentligheter och andra former av bedrägligt beteende undvikas.

Samtliga svenska myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel omfattas av ramverket för intern styrning och kontroll. Ramverket utgörs av flera samverkande förordningar:

- myndighetsförordningen (2007:515),
- internrevisionsförordningen (2006:1228),

- förordningen (2007:603) om internstyrning och kontroll och
- förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I myndighetsförordningen fastställs att myndighetens ledning ansvarar för att myndighetens verksamhet ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. För ett antal myndigheter har regeringen dessutom i instruktion föreskrivit att de ska inrätta internrevision och därmed omfattas av internrevisionsförordningen. Genom att inrätta internrevision på utpekade myndigheter kan regeringen med rimlig säkerhet förvissa sig om att regelverken implementeras ändamålsenligt och följs. I internrevisionens uppgifter ingår att granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

Myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen omfattas även av förordningen om intern styrning och kontroll samt vissa särskilda bestämmelser i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag innebär att myndigheten i sin årsredovisning ska uttala sig huruvida myndighetens interna styrning och kontroll har varit betryggande samt att myndigheten ska upprätta delårsrapport.

6.2 Räkenskapssammanställning av EU-medel

Räkenskapssammanställningen av EU-medel omfattar en resultaträkning, en balansräkning samt en kassamässig redovisning av utfall på anslag och inkomsttitlar.

Genom medlemskapet i EU hanterar svenska myndigheter olika typer av medel från och till EU:s budget. De medel som Sverige erhåller i form av återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EU:s jordbruksfonder och strukturfonder. Sverige får också stöd till transeuropeiska nätverk samt forsknings- och utbildningsprogram. För den senare bidragskategorin ligger dock ansvaret för att administrera och förvalta dessa medel på

kommissionen och andra institutioner inom EU och inte på medlemsstaten. Det är enbart de medel som Sverige erhåller och förvaltar gemensamt med kommissionen som omfattas av regeringens intygande. Ett delat förvaltningsansvar innebär i korthet att kommissionen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av EU:s budget men att medlemsstaten är ansvarig för att nationellt bygga upp ett förvaltnings- och kontrollsystem som garanterar en sund ekonomisk förvaltning av EU:s medel.

De utbetalningar som gjorts under 2013 avser enbart budgetramen 2007–2013. För 2013 omfattar intygandet den svenska förvaltningen av jordbruksfonderna, strukturfonderna, fiskerifonden, integrationsfonden, flyktingfonden, återvändandefonden och gränsfonden.

På de områden där det föreligger ett delat förvaltningsansvar mellan Sverige och kommissionen har totalt åtta myndigheter varit utsedda att förvalta medlen.

Nedan redogörs för de olika fonderna.

Jordbruksfonder

Stödet till jordbruket har för budgetramen 2007–2013 bestått av två fonder – Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) har varit ansvarigt utbetalningsställe för båda fonderna och har därmed haft det yttersta ansvaret för att dessa medel använts på ett korrekt och effektivt sätt. Attesterande organ har varit Ekonomistyrningsverket (ESV).

EGFJ har finansierat olika direktstöd till jordbrukare samt interventioner i syfte att stabilisera jordbruksmarknaden. EJFLU har finansierat insatser för att främja miljön och verkat för ökad konkurrenskraft och livskvalitet på landsbygden.

Strukturfonder

I budgetramen för 2007–2013 har det funnits två strukturfonder – Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF). Strukturfonderna har finansierat åtgärder i syfte att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan Europas regioner och invånare.

I Sverige har ERUF varit uppdelad i åtta regionala program och fem territoriella program medan ESF har omfattats av ett nationellt program. För varje program har en förvaltande

myndighet, en attesterande myndighet och en revisionsmyndighet utsetts. Den förvaltande myndigheten har haft ansvaret för att det operativa programmet förvaltats och genomförts på ett effektivt och korrekt sätt. Den förvaltande myndigheten har även betalat ut strukturfondsmedlen till de slutliga stödmottagarna.

Den attesterande myndigheten har gjort en bedömning av om kostnaderna är stödberättigande och intygat till kommissionen att utgiftsdeklarationerna är korrekta.

För ERUF har Tillväxtverket varit förvaltande och attesterande myndighet för åtta regionala program samt ett territoriellt program. För fyra territoriella program har Länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens respektive Jämtlands län varit förvaltande och attesterande myndigheter. För ESF har Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) varit förvaltande och attesterande myndighet. ESV har varit utsedd till att vara revisionsmyndighet för ESF och de ERUF-program som förvaltats i Sverige.

Fiskerifonden

Stödet till fiskerinäringen har för budgetramen 2007–2013 bestått av en fond – Europeiska fiskerifonden (EFF). Jordbruksverket har varit förvaltande och attesterande myndighet för fonden sedan 2011. ESV har varit utsedd till revisionsmyndighet.

Ramprogram för solidaritet och hantering av migrationsströmmar

För att ge finansiellt stöd till asyl- och migrationspolitiken i EU har ett ramprogram för solidaritet och hantering av migrationsströmmar inrättats under budgetramen 2007–2013 vilket har omfattat fyra olika fonder – Europeiska flyktingfonden (2008–2013), Europeiska fonden för de yttre gränserna (2007–2013), Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare (2007–2013) och Europeiska återvändandefonden (2008–2013).

Fonderna har finansierat samarbetsprojekt för flyktingmottagning, gränskontroll, integration och återvändande.

Migrationsverket har varit utsedd till ansvarig myndighet för att sköta de nationella insatser som fått stöd från flyktingfonden samt återvändandefonden i enlighet med tillämplig gemenskapslagstiftning och principen om en sund ekonomisk förvaltning. Svenska ESF-rådet har varit utsedd till ansvarig myndighet för

integrationsfonden och Rikspolisstyrelsen för gränsfonden. ESV har varit utsedd till att vara revisionsmyndighet för samtliga fonder inom ramprogrammet.

6.2.1 Redovisningsprinciper för räkenskapssammanställningen

Räkenskapssammanställningen består av en resultaträkning, en balansräkning samt en kassamässig redovisning av de flöden på statens budget som avser medel med delat förvaltningsansvar avseende budgetramen 2007–2013. Dessa medel bruttoredo visas på statens budget. Sammanställningen bygger på uppgifter som lämnats av de förvaltande myndigheterna. Uppgifterna har stämts av mot dessa myndigheters årsredovisningar. Redovisningsprinciperna för dessa medel är därmed desamma som de som gäller för årsredovisningen för staten i övrigt när det gäller kostnader, intäkter, fordringar och skulder samt utgifter och inkomster på statens budget. Principerna kan i fråga om dessa medel sammanfattas på följande sätt.

I resultaträkningen redovisas kostnader och intäkter, dvs. medlen redovisas det år de är hänförliga till. Kostnaderna avser huvudsakligen transfereringar till olika stödberättigande ändamål, som periodiseras i den mån berörd myndighet bedömt dem tydligt hänförliga till en viss period. När denna period sammanfaller med betalningstidpunkten, eller om utgiften inte tydligt kan hänföras till en viss period, redovisas de vid utbetalningstillfället. En intäkt som bedöms som säker redovisas i samband med att den transferering som ska finansieras med medlen betalas ut. Annars redovisas den i den period då den bedöms som säker.

På balansräkningens tillgångssida redovisas en fordran eller periodavgränsningspost i fråga om en intäkt för vilken betalning ännu inte har mottagits. För en mottagen betalning som avser en senare period eller som bedöms komma att behöva återbetalas, redovisas en skuld eller periodavgränsningspost på balansräkningens skuldsida. Skillnaden mellan fordran eller skuld och periodavgränsningspost är vanligen att om anspråk på betalning ställts redovisas en fordran respektive skuld, annars redovisas en periodavgränsningspost.

Utgifter på statens budget som finansieras från EU-budgeten avser i allt väsentligt transfereringar. Dessa redovisas mot anslag det år betalning sker. Undantag gäller för mindre belopp som avser förvaltningskostnader, vilka redovisas mot anslag det år som kostnaderna hänför sig till. Inkomsterna på statens budget avser bidrag från EU. De redovisas mot inkomsttitel på statens budget det år betalning sker.

6.2.2 Resultaträkning

Resultaträkningen visar i sammandrag återflödet från EU-budgeten och dess användning.

Tabell 6.1 Resultaträkning avseende fleråriga budgetramen 2007–2013

Miljoner kronor	2013	2012
Intäkter av bidrag från EU		
-Jordbruksstöd	8 559	9 621
-Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 388	1 532
-Europeiska socialfonden	1 151	1 084
-Europeiska flykting- och återvändandefonden	142	187
-Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare	26	22
<i>Summa intäkter av bidrag från EU m.m.</i>	<i>11 266</i>	<i>12 446</i>
Verksamhetens kostnader		
-Kostnader för personal	-112	-114
-Kostnader för lokaler	-8	-13
-Övriga driftkostnader	-88	-83
<i>Summa verksamhetens kostnader</i>	<i>-208</i>	<i>-210</i>
Lämnade bidrag		
-Jordbruksstöd	-8 381	-8 713
-Europeiska regionala utvecklingsfonden	-1 329	-1 546
-Europeiska socialfonden	-1 121	-1 051
-Europeiska flykting- och återvändandefonden	-37	-62
-Europeiska fonden för integration av tredjelandsmedborgare	-27	-22
<i>Summa lämnade bidrag</i>	<i>-10 895</i>	<i>-11 394</i>
<i>Summa kostnader</i>	<i>-11 103</i>	<i>-11 604</i>
Nettointäkt	163	842

Intäkter – återflöde från EU-budgeten

De intäkter som redovisas 2013 avser till största delen medel från jordbruksfonderna för finansiering av gårdsstöd och landsbygdsutveckling. Jordbruksverket redovisar intäkter på

8 559 miljoner kronor. Cirka 70 procent avser gårdsstöd och resterande del avser främst landsbygdsutveckling. Intäkterna avseende jordbruksstöd har minskat med 1 062 miljoner kronor jämfört med 2012.

Tillväxtverket och till en mindre del Länsstyrelsen i Jämtlands län redovisar intäkter på 1 388 miljoner kronor från regionala utvecklingsfonden och Svenska ESF-rådet redovisar intäkter på 1 151 miljoner kronor från socialfonden respektive 26 miljoner kronor från integrationsfonden. Migrationsverket redovisar 142 miljoner kronor från flyktingfonden och återvändandefonden.

Kostnader – användningen av de medel som erhållits från EU-budgeten

Av Jordbruksverkets bidragskostnader utgörs huvuddelen av bidrag som finansieras med EU-medel. Av totalt 8 381 miljoner kronor utgör gårdsstöd 6 005 miljoner kronor och 2 308 miljoner kronor utgör medel från EJFLU. Tillväxtverket och Länsstyrelsen i Jämtlands län redovisar lämnade bidrag finansierade från regionala utvecklingsfonden med 1 329 miljoner kronor.

Svenska ESF-rådets utbetalningar av bidrag finansierade från ESF uppgår till 1 121 miljoner kronor. Migrationsverket redovisar lämnade bidrag finansierade från flykting- respektive återvändandefonden med 37 miljoner kronor. Sammantaget har bidrag finansierade med EU-medel minskat med 500 miljoner kronor jämfört med 2012.

6.2.3 Balansräkning

Balansräkningen visar i sammandrag fordringar och skulder avseende medel från EU-budgeten.

Tabell 6.2 Balansräkning avseende fleråriga budgetramen 2007–2013

<i>Miljoner kronor</i>	2013-12-31	2012-12-31
Övriga fordringar	7 617	6 587
Upplupna intäkter	1 601	1 188
Summa tillgångar	9 218	7 775
Kapital	7 920	6 279
Upplupna kostnader	46	275
Oförbrukade bidrag	1 252	1 180
Förutbetalda intäkter	0	41
Summa kapital och skulder	9 218	7 775

Fordringar

Fordringarna avser främst Jordbruksverkets fordringar på EGFJ för gårdsstöd utbetalat i slutet av 2013 med sammanlagt 5 955 miljoner kronor och fordran avseende landsbygdsstöd med 1 594 miljoner kronor. Upplupna intäkter redovisas av Svenska ESF-rådet med 792 miljoner kronor, av Tillväxtverket med 551 miljoner kronor, av Migrationsverket med 214 miljoner kronor och av Länsstyrelsen i Jämtlands län med 44 miljoner kronor.

Skulder

Skulderna avser främst oförbrukade bidrag i form av förskott från EJFLU på 1 180 miljoner kronor, förskott från flyktingfonden på 31 miljoner kronor och förskott från återvändandefonden på 41 miljoner kronor.

6.2.4 Redovisning på statens budget – kassamässig redovisning

I tabell 6.3 redovisas årets utfall på anslag och inkomstitlar avseende den fleråriga budgetramen 2007–2013.

Tabell 6.3 Utfall på anslag och inkomstitlar fleråriga budgetramen 2007–2013

Tusental kronor

UO/Anslag		Utfall 2013
08 1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	121 887
13 1:6	Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	27 224
14 1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013	1 153 788
19 1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	1 373 210
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	5 917 560
23 1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	88 078
23 1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	70 624
23 1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 385 360
Summa anslag		11 137 731
Inkomstitlar		
6111	Gårdsstöd	5 670 637
6113	Övriga interventioner	98 019
6115	Djurbidrag	-84
6116	Offentlig lagring	8 366
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	73 554
6124	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	1 603 091
6213	Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007–2013	93 520
6313	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	1 291 714
6413	Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013	867 588
6911	Övriga bidrag från EU	146 361
Summa inkomstitlar		9 852 766
Saldo		1 284 965

Utgifter

Utgifterna på anslag avser i första hand gårdsstöd samt åtgärder för landsbygdens miljö och struktur som redovisas av Jordbruksverket. Även utgifterna för intervention och exportbidrag och strukturstöd till fisket m.m. redovisas av Jordbruksverket.

Bland övriga utgifter är det i första hand Tillväxtverket som redovisar stöd från ERUF. Svenska ESF-rådet redovisar stöd från ESF och integrationsfonden. Migrationsverket redovisar stöd från flyktingfonden och återvändandefonden.

Inkomster

Inkomsterna avser främst gårdsstöd och förskottade medel från EJFLU som liksom övriga jordbruksstöd ovan redovisas av Jordbruksverket.

Bidrag från ERUF redovisas av Tillväxtverket och Länsstyrelsen i Jämtlands län. På inkomstitel *Övriga bidrag från EU* redovisar Migrationsverket inkomster från flyktingfonden med 96 miljoner kronor och återvändandefonden 31 miljoner kronor. Svenska ESF-rådet redovisar inkomster på 18 miljoner kronor från integrationsfonden.

6.3 Bedömning av ansvariga myndigheter

I detta avsnitt redogörs för de intyganden av räkenskaperna och bedömningar av den interna styrningen och kontrollen som ledningarna för de myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel har lämnat i sina årsredovisningar. I avsnittet återges även resultaten av de iakttagelser som ESV och Riksrevisionen har gjort vid sina granskningar av aktuella program/fonder respektive myndigheters årsredovisningar.

6.3.1 Intygande av räkenskaper och bedömning av intern styrning och kontroll

Nedan följer en sammanställning av ansvariga myndigheters intyganden av räkenskaperna och bedömningar av den interna styrningen och kontrollen som myndigheternas ledningar gör i respektive årsredovisning.

Jordbruksfonderna

I årsredovisningen för 2013 intygat Jordbruksverkets ledning, dvs. generaldirektören, att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens eko-

nomiska ställning. Vidare bedöms den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten vara betryggande.

Förutom att Jordbruksverket lämnar en bedömning och ett intygande enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag utfärdar direktören för utbetalningsstället vid myndigheten en särskild försäkran enligt rådets förordning (EG) nr 1290/05 för EGFJ och EJFLU. Försäkran ingår som en del i de räkenskaper som Jordbruksverket lämnar för räkenskapsåret (16 oktober 2012 till 15 oktober 2013) till kommissionen, och som därefter granskas av ESV.

Av försäkran framgår att räkenskaperna ger en sann, fullständig och korrekt bild av utgifterna och intäkterna under räkenskapsåret. I synnerhet har alla skulder, förskott, säkerheter och lager registrerats i räkenskaperna, och alla inkomster som rör EGFJ och EJFLU har krediterats till rätt fonder. Vidare har ett system införts vid myndigheten som med rimlig säkerhet kan garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, inbegripet att bidragsansökningarna uppfyller krav för stödberättigande och, när det gäller EJFLU, att förfarandena för tilldelning av stöd förvaltas, kontrolleras och dokumenteras i enlighet med gemenskapsreglerna.

Strukturfonderna

Ansvariga myndighetsledningar vid Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet, Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Den interna styrningen och kontrollen vid myndigheterna bedöms vara betryggande.

Fiskerifonden

Generaldirektören för Jordbruksverket intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten bedöms vara betryggande.

Ramprogram för solidaritet och hantering av migrationsströmmar

Ansvariga myndighetsledningar vid Migrationsverket, Svenska ESF-rådet och Rikspolis-

styrelsen intygar att respektive årsredovisning ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Migrationsverket och Svenska ESF-rådet bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheterna är betryggande.

Rikspolisstyrelsen anger i sin årsredovisning att det finns vissa brister avseende den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten. De angivna bristerna avser dock inte hantering av EU-medel.

6.3.2 Ekonomistyrningsverkets iakttagelser

Regeringen har gett ESV i uppdrag att fungera som nationellt revisionsorgan för EU-medel i Sverige. ESV granskar de EU-program och fonder där ansvaret för den ekonomiska förvaltningen och genomförandet av kontroller är delat mellan svenska myndigheter och kommissionen. ESV lämnar för varje program/fond en årlig revisionsrapport och i anslutning till denna även ett revisionsutlåtande. I följande avsnitt redovisas de väsentligaste iakttagelserna från respektive program/fond. ESV:s bedömning grundar sig på genomfört revisionsarbete under granskningsperioden.

Granskningsresultaten bedöms av kommissionen som acceptabla där fel i de underliggande transaktionerna understiger en gräns på två procent.

Jordbruksfonderna

ESV är attesterande organ för EGFJ och EJFLU och har lämnat ett utlåtande per fond om räkenskapernas tillförlitlighet. Utlåtandet omfattar även den interna kontrollens effektivitet. ESV anser att redovisningarna för EGFJ och EJFLU är rättvisande och korrekta i alla väsentliga avseenden vad gäller de utgifter som belastat fonderna. ESV bedömer för båda fonderna att de interna kontrollförfarandena fungerat tillfredsställande baserat på granskning av Jordbruksverkets överensstämmelse med ackrediteringskriterierna. Utan att det påverkar uttalandet påtalar dock ESV ett visst förhållande inom EJFLU. ESV har efter statistisk felutvärdering bedömt att den finansiella redovisningen för stödformerna företags- och

projektstöd inom fonden EJFLU uppvisar fel med 2,42 procent.

Regeringen följer noga Jordbruksverkets arbete för att minska felen hos berörda myndigheter i hanteringen avseende företags- och projektstöden. Med anledning av de brister som identifierats vid ESV:s granskning har en rad åtgärder vidtagits för att komma till rätta med dessa fel. Bland annat har en grupp tillsatts för att utreda möjligheten till förbättrad tillämpning av vissa kontroller, främst vad gäller offentlig upphandling, dubbel- och medfinansiering samt möjligheten att avgöra om kostnader är rimliga.

Strukturfonderna

ESV har genomfört system- och projektgranskning för att bedöma om förvaltnings- och kontrollsystemen under perioden har varit förenliga med bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 och med kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006 för programmen inom strukturfonderna. ESV har för ESF och för samtliga program inom ERUF, med ett undantag, lämnat yttranden utan förbehåll. ESV bedömer därmed att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerar tillräckligt effektivt för att ge rimlig garanti för att de utgiftsdeklarationer som lämnats till kommissionen är korrekta, och som en följd av detta, ger rimlig garanti för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. Undantaget avser de regionala programmen inom ERUF som bara genomförs i Sverige där resultatet från systemrevisioner av en viss typ av projekt visar att förvaltnings- och kontrollsystemen inte är effektiva. Den estimerade felprocenten för fonden som helhet ligger dock under toleransnivån på två procent. Förvaltande myndigheter är Tillväxtverket, länsstyrelserna i Jämtland, Västerbotten och Norrbotten samt Svenska ESF-rådet. Identifierade brister i förvaltnings- och kontrollsystem berör förvaltningen inom Tillväxtverket.

Regeringen ser allvarligt på identifierade brister i förvaltnings- och kontrollsystemet och det är av största vikt att Tillväxtverket tar till sig ESV:s rekommendationer och vidtar nödvändiga åtgärder inför programperioden 2014–2020.

Fiskerifonden

ESV bedömer att förvaltnings- och kontrollsystemet för det operativa programmet inom EFF har varit förenligt med de tillämpliga

bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1198/2006 och i kommissionens förordning (EG) nr 498/2007 och har fungerat tillräckligt effektivt för att ge en rimlig garanti för att de utgiftsdeklarationer som lämnats till kommissionen är korrekta och, som följd av detta, ger en rimlig garanti för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta med begränsningen att granskningen har visat på en felprocent i urvalet på 2,50 procent.

ESV har inte identifierat några systemfel vid granskningen som föranleder någon särskild åtgärd från Jordbruksverket. Jordbruksverket arbetar för en ständig förbättring av hantering av ansökningar om utbetalningar, uppdatering av rutiner och system samt kompetenshöjning av både sina och länsstyrelsernas medarbetare med syfte att uppnå en effektivare handläggning med högre kvalitet.

Ramprogram för solidaritet och hantering av migrationsströmmar

För gränsfonden har ESV under 2013 bedömt om förvaltnings- och kontrollsystemen för det årliga programmet 2010 var förenliga med tillämpliga bestämmelser i beslut nr 574/2007/EG och kommissionens beslut 2008/456/EG. ESV bedömer att systemet fungerade tillräckligt effektivt för att ge rimlig visshet om att de utgiftsredogörelser som lämnats till kommissionen är korrekta, och som en följd därav, ger rimlig visshet om att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. ESV bedömer även att utgiftsredogörelserna på ett rättvisande sätt i allt väsentligt återger de utgifter som har betalats inom ramen för det årliga programmet och att ansökan om slutbetalning av gemenskapsbidraget till detta årliga program är giltig.

För integrationsfonden har ESV under 2013 bedömt om förvaltnings- och kontrollsystemen för det årliga programmet 2010 var förenliga med tillämpliga bestämmelser i beslut nr 2007/435/EG och kommissionens beslut 2008/457/EG. ESV bedömer att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerade tillräckligt effektivt för att ge rimlig visshet om att de utgiftsredogörelser som lämnats till kommissionen är korrekta, och som en följd därav, ger rimlig visshet om att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta utom i följande avseenden: Förvaltnings- och kontroll-

systemet har inte fungerat effektivt avseende ansvarig myndighets kontroller vid handläggning av stödmottagarnas rekvisitioner. ESV uppskattar att 4,45 procent av de sammanlagda rekvirerade stödberättigade utgifterna är felaktiga.

Svenska ESF-rådet är ansvarig myndighet för integrationsfonden. Myndigheten har under 2013 fortsatt att vidta åtgärder för att förebygga felaktiga tillämpningar av regelverken, t.ex. genom revidering av mallar, rutiner, projekthandledning och allmänna villkor i syfte att ytterligare tydliggöra och förenkla för både stödmottagare och för ansvarig myndighet. Granskningsprogrammet för ekonomisk projektgranskning har också utvecklats för att ge ytterligare stöd vid granskning av upphandling och kostnadseffektivitet.

För flyktingfonden har ESV under 2013 bedömt om förvaltnings- och kontrollsystemen för de årliga programmen 2009 och 2010 var förenliga med tillämpliga bestämmelser i beslut 573/2007/EG och kommissionens beslut 2008/22/EG. ESV bedömer att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerade tillräckligt effektivt för att ge rimlig visshet om att de utgiftsredogörelser som lämnats till kommissionen är korrekta, och som en följd därav, ger rimlig visshet om att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta utom i följande avseenden: Förvaltnings- och kontrollsystemet har inte fungerat effektivt avseende ansvarig myndighets kontroller vid handläggning av stödmottagarnas rekvisitioner. För 2009 har ESV identifierat felaktigheter omfattande 41,7 procent av de sammanlagda rekvirerade stödberättigade utgifterna. För 2010 uppgick identifierade felaktigheter till 6,7 procent av utgifterna. Myndigheten har korrigerat rekvirerat belopp för samtliga identifierade felaktigheter båda åren.

För återvändandefonden har ESV under 2013 bedömt om förvaltnings- och kontrollsystemen för de årliga programmen 2009 och 2010 var förenliga med tillämpliga bestämmelser i beslut nr 575/2007/EG och kommissionens beslut 2008/458/EG. ESV bedömer att förvaltnings- och kontrollsystemen fungerade tillräckligt effektivt för att ge rimlig visshet om att de utgiftsredogörelser som lämnats till kommissionen är korrekta, och som en följd därav, ger rimlig visshet om att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta utom i

följande avseenden: Förvaltnings- och kontrollsystemet har inte fungerat effektivt avseende ansvarig myndighets kontroller vid handläggning av stödmottagarnas rekvisitioner. För 2009 har ESV identifierat felaktigheter för 27,2 procent av de sammanlagda rekvirerade stödberättigade utgifterna. För 2010 uppgick identifierade felaktigheter till 39 procent av utgifterna. Myndigheten har korrigerat rekvirerat belopp för samtliga identifierade felaktigheter båda åren.

För flykting- och återvändandefonden har Migrationsverket i syfte att få lägre felprocent i återstående utgiftsdeklarationer ökat den interna informationen och kommunikationen inom fondförvaltningen. Vidare sker kontinuerligt riktade kompetensutvecklingsinsatser samt dialog med samarbetspartners, exempelvis ESV och kommissionen. Ytterligare insatser har genomförts och fortsätter att genomföras för att brister i hur projekten följer lagen (2007:1091) om offentlig upphandling ska kunna undvikas.

6.3.3 Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning

Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen granska årsredovisningen för de förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen. Granskningen ska göras i enlighet med god revisionsredovisningssed och syftar till att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskningen sker utifrån risk för väsentliga fel, vilket innebär att Riksrevisionen vid sin granskning fokuserar på de områden där det finns risk för väsentliga fel i myndigheternas årsredovisningar. Granskningen omfattar även myndighetsledningens bedömning av räkenskapernas tillförlitlighet samt bedömningen avseende den interna styrningen och kontrollen. Varje räkenskapsår avslutas granskningen med en revisionsberättelse.

Samtliga ansvariga förvaltande myndigheter av EU-medel (Jordbruksverket, Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket, Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen samt Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län) erhöll för 2013 en standardutformad revisionsberättelse. Enligt Riksrevisionens uppfattning ger således aktuella myndigheters årsredovisningar en i alla

väsentliga avseenden rättvisande bild av dess finansiella ställning per den 31 december 2013 samt av dess resultat och finansiering för året enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten.

6.4 Regeringens intygande avseende EU-medel

Regeringens intygande grundar sig på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar avseende hanteringen av EU-medel, ESV:s revisionsutlåtanden och Riksrevisionens uttalande från granskningen av myndigheternas räkenskaper och deras interna styrning och kontroll.

Under året har ESV:s yttranden innehållit reservationer för vissa fonder. De myndigheter som förvaltar EU-medlen har dock rapporterat rättvisande räkenskaper och bedömt att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande. Riksrevisionen har inte gjort något uttalande med reservation eller avvikande mening vid sin granskning av de aktuella myndigheterna.

Regeringen noterar att ansvariga myndigheter vidtar åtgärder för att säkerställa en korrekt hantering och rapportering av EU-medel. Myndigheterna gör även korrigeringar av felaktigt utbetalda belopp för de fonder där det finns sådana krav. Resultaten från ESV:s granskning behandlas för närvarande av kommissionen. Då felprocenten bedöms för hela programperioden mot kommissionens fastställda toleransnivå på två procent, är det möjligt att de identifierade bristerna inte längre är föremål för reservation efter programperiodens slut. Regeringen följer kommissionens behandling av resultaten noga, men bedömer att det hos ansvariga myndigheter finns tillräckliga rutiner för att kunna säkerställa en korrekt hantering av EU-medel.

Regeringen lämnar följande intygande:

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Betryggande intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen.

6.5 Europeiska revisionsrättens årsrapport om budgetgenomförandet

Revisionsrätten svarar för den externa revisionen av EU:s budget. I detta avsnitt redovisas revisionsrättens väsentligaste iakttagelser från årsrapporten om kommissionens genomförande av budgeten 2012.

Revisionsrättens uppdrag är att göra en oberoende granskning av hur EU:s medel uppbärs och används, och på så sätt bedöma hur de europeiska institutionerna fullgör sina uppgifter i samband med detta. Revisionsrätten granskar om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Syftet med revisionsrättens arbete är att bidra till att förbättra den ekonomiska förvaltningen av unionens medel på alla nivåer. Revisionsrättens granskningsmandat omfattar alla organ som förvaltar eller tar emot EU-medel. Detta innebär att revisionsrätten inte bara granskar EU:s institutioner och organ, utan även medel som administreras på nationell, regional och lokal nivå.

Varje år lämnar revisionsrätten sin årsrapport som innehåller iakttagelser om EU:s budgetgenomförande. Årsrapporten innehåller även en revisionsförklaring om räkenskapernas tillförlitlighet för året i fråga och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet. I årsrapporten sammanfattas även revisionsrättens granskningar under föregående budgetår, sektor för sektor, samt för institutionernas egna administration. Revisionsrättens årsrapport utgör underlag för ministerrådets ställningstagande till att rekommendera Europaparlamentet huruvida kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet för det berörda budgetåret. Till rekommendationen om ansvarsfrihet lämnas även slutsatser angående de åtgärder som rådet anser att kommissionen bör vidta för att komma till rätta med de brister som revisionsrätten identifierat. Årsrapporten utgör även underlag för Europaparlamentet som

slutligen beslutar i frågan om kommissionens ansvarsfrihet.

6.5.1 Väsentliga iakttagelser budgetåret 2012

I det följande redovisas de viktigaste iakttagelserna i revisionsrättens årsrapport för 2012 som ligger till grund för ministerrådets rekommendation om ansvarsfrihet för kommissionen.

Revisionsrätten lämnade i revisionsförklaringen ett uttalande utan reservation för räkenskaperna. För genomförandet av budgeten lämnade däremot revisionsrätten ett uttalande med reservation.

Revisionsrättens granskning visade en felprocent på 4,8 procent för kommissionens genomförande av budgeten 2012. Detta var en ökning med nästan en procentenhet jämfört med 2011. Samtliga utgiftsområden utom Administration hade enligt revisionsrätten fel över den accepterade tvåprocentsgränsen. Utgiftsområdet med högst felprocent var Landsbygdsutveckling, miljö, fiske och hälsa, följt av Regionalpolitik, energi och transport.

Förslaget som ministerrådet enades om i februari 2014 är att rekommendera Europaparlamentet att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetåret 2012. Sverige röstade i likhet med förra året nej till rekommendationen vid omröstningen i frågan. Detta då revisionsrättens granskning visade större fel än året innan. Nederländerna och Storbritannien röstade också nej vid omröstningen.

6.5.2 Revisionsrättens iakttagelser gällande Sverige

I årsrapporten för 2012 omnämns Sverige i kapitlet för verksamhetsområdet Landsbygdsutveckling, miljö, fiske och hälsa. Sverige har ingått i urvalet för granskning av fonden för landsbygdsutveckling. Revisionsrätten har konstaterat att det finns vissa brister i Sverige och bedömer systemen för övervakning och kontroll som delvis ändamålsenliga. Sverige har svarat kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas med anledning av revisionsrättens iakttagelser. Det rör främst

upprättande av rutiner för kontroller eller att förbättra befintliga rutiner.

6.5.3 Utgångspunkter för Sveriges agerande avseende revisionsrättens iakttagelser

I propositionen om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen m.m. (prop. 1994/95:40), som riksdagen ställt sig bakom (bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67), slås fast att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam EU-budgetpolitik och för att närhetsprincipen ska tillämpas på budgetområdet. I den svenska politiken ingår även att prioritera frågor som berör uppföljning och kontroll.

Kommissionen är enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ytterst ansvarig för budgetens genomförande. Medlemsstaterna har dock ett ansvar inför kommissionen och ska samarbeta med kommissionen i genomförandet av budgeten och för att upprätta effektiva kontrollsystem som säkerställer en sund ekonomisk förvaltning i medlemsstaten. Sverige fäster stor vikt vid revisionsrättens iakttagelser och att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna vidtar nödvändiga åtgärder mot de brister som revisionsrätten har upptäckt.

6.6 Redovisning av samtliga EU-medel

I detta avsnitt redovisas samtliga medel till och från EU-budgeten som redovisas mot inkomsttitlar och anslag på statens budget. Utöver utfallet för 2013 redovisas de fyra närmast föregående årens utfall kassamässigt. Redovisningen omfattar samtliga medel oavsett vilken flerårig budgettram medlen är hänförliga till. Detta avsnitt ger därmed en översikt över den direkta påverkan av EU-budgeten på statens budget.

6.6.1 Avgiften till EU:s budget

EU-budgeten upprättas med stöd av EUF-fördraget. EU-budgetens utgifter och inkomster

ska balansera och det är budgetens utgifter som styr behovet av inkomster. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av egna medel i form av tull- och sockeravgifter (traditionella egna medel) samt avgifter från medlemsstaterna. Egna medel fastställs på basis av regelverket i rådets beslut 2007/436/EG, Euratom av den 7 juni 2007 om system för gemenskapernas egna medel (egna medelsbeslutet).

Tullavgiften består av handelstullar som tas ut enligt den gemensamma tulltaxan vid handel med länder utanför EU. Dessa inkomster tillfaller EU-budgeten. Medlemsländerna får dock behålla 25 procent av intäkterna för att finansiera administrativa kostnader.

Inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken tas en särskild produktionsavgift för socker ut. Dessa inkomster tillfaller EU-budgeten, med avdrag för finansiering av administrativa kostnader enligt samma procentsats som för tullavgifter.

Den tredje delen av avgiften, den s.k. mervärdesskattebaserade avgiften, beräknas som en procentuell andel av respektive medlemsstats mervärdesskattebas. Med mervärdesskattebas avses värdet på den samlade konsumtionen av varor och tjänster under ett år. För att uppnå likabehandling justeras den nationella mervärdesskattebasen så att en harmoniserad mervärdesskattebas uppnås.

Den fjärde delen av avgiften baseras på bruttonationalinkomsten (BNI). Avgiftens storlek beräknas som landets andel av EU:s BNI multiplicerad med den del av EU-budgetens utgifter som inte täcks av de övriga egna medlen. Storleken på BNI-avgiften utgör en restpost och fastställs för att säkra att EU-budgetens inkomster och utgifter balanserar.

Ett antal länder har dock medgett särskilda nedsättningar av sina avgifter som i sin tur finansieras av övriga EU-länder. Nedsättningarna syftar till att korrigera orimliga nettobördor, dvs. för att kompensera de länder som relativt sett får lite tillbaka från EU-budgetens utgiftssida jämfört med storleken på deras avgifter.

6.6.2 Redovisningen i statens budget

I statens budget bruttoredo visas det återflöde av medel med delat förvaltningsansvar som administreras av svenska myndigheter. Brutto-

redovisning innebär att betalningar från kommissionen redovisas mot inkomsttitel medan de bidragsutbetalningar som myndigheterna gör redovisas mot anslag på statens budget. Redovisningen i dessa delar är kassamässig.

Betalningar från kommissionen redovisas samlat under inkomsttypen 6000 Bidrag från EU m.m. och specificeras på separata inkomsttitlar. EU-avgiften redovisas på anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* under utgiftsområde 27 *Avgiften till Europeiska unionen*.

År 2013 ökade Sveriges betalningar till EU med 5 960 miljoner kronor jämfört med 2012. Ökningen beror på en högre beslutad årsbudget i EU för 2013 och av omfattande ändringsbudgetar för EU:s budget. Under 2012 beslutades sent om två ändringsbudgetar på unionsnivå på totalt 1 008 miljoner kronor som rekviderades av kommissionen under 2013 och därmed belastade 2013 års anslag.

Betalningarna från EU minskade med 484 miljoner kronor. De medel som Sverige erhåller som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EU:s jordbruks- och strukturfonder. I tabell 6.4 sammanfattas det kassamässiga flödet mellan EU-budgeten och den svenska statens budget under perioden 2009–2013.

Uppgifterna i tabellen ger inte en helt fullständig bild av effekterna på statens budget av EU-medlemskapet. Utöver de anslag som helt eller delvis finansieras av EU-bidrag, måste hänsyn tas till att det förekommer utgifter föranledda av den medfinansiering som staten ofta står för genom anslag på statens budget, t.ex. under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Medfinansieringen är en förutsättning för att Sverige ska kunna tillgodogöra sig medel från många av fonderna i EU-budgeten, bl.a. strukturfonderna och EJFLU.

Undantaget är EGFJ som finansieras helt genom EU-budgeten bortsett från de valutakursdifferenser och finansiella korrigeringar som kan uppstå. Utgifter hänförliga till medlemskapet förekommer även under relevanta

Tabell 6.4 Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt)

Miljoner kronor

Miljoner kronor	2009	2010	2011	2012	2013	Förändring 2012/2013
Tullavgift	3 803	4 103	4 399	4 004	3 820	-184
Sockeravgifter	472	52	24	46	-7	-53
Avgift till tillfällig omstrukturering av EU:s sockersektor		136				
Momsbaserad avgift	-4 305	1 444	1 564	1 643	1 714	71
BNI-baserad avgift	18 741	24 323	24 312	25 461	31 478	6 017
Storbritannienavgift	481	349	297	298	407	109
Summa betalningar till EU¹	19 192	30 407	30 596	31 452	37 412	5 960
Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGJF)	9	0	-20	-1	0	1
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGJF)	8 075	7 345	6 170	5 896	5 850	-46
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	1 106	2 884	2 521	2 564	1 603	-961
Fonden för fiskets utveckling (FFU)	70	102	50	2	94	92
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	1 315	872	1 842	1 003	1 292	289
Europeiska socialfonden (ESF)	358	1 151	1 191	-1	842	843
Bidrag till transeuropeiska nätverk	470	391	419	212	393	181
Övriga bidrag från EU	279	232	155	107	192	85
Summa bidrag m.m.²	11 682	12 977	12 328	9 782	10 266	484
Nettoflöde från statens budget till EU	7 510	17 430	18 268	21 670	27 146	5 476

¹ Redovisat mot anslaget 1:1 Avgiften till Europeiska unionen.² Redovisat mot inkomstittlar under inkomsttyp 6000 Bidrag från EU m.m.

myndigheters förvaltningsanslag. Eftersom samarbetet inom EU är integrerat i den nationella verksamheten och utgifter för europeiskt samarbete förekom redan före Sveriges anslutning 1995, är dessa svåra att särredovisa.

Anslagen för EU-bidrag på statens budget uppgick 2013 till drygt 11,1 miljarder kronor (tabell 6.5). Dessa utgifter ska motsvaras av medel från respektive EU-fond inom EU-budgeten. År 2013 uppgick inkomsterna från EU budgeten till knappt 10,3 miljarder kronor (tabell 6.4). Beroende på periodiserings- och valutakursdifferenser samt finansiella korrigeringar skiljer sig alltså utfallet på anslagen

från vad som redovisats som bidrag från EU på inkomstittlar med knappt 0,9 miljarder kronor.

Periodiseringseffekterna uppkommer eftersom EU-budgeten generellt sett ersätter utbetalningar av stöd i efterhand. För strukturfonderna och EJFLU förskottas dock viss del av det belopp för programperioden som varje medlemsland tilldelats. Statens budget står dessutom för den valutarisk som uppstår i och med att stöden betalas ut i kronor medan kravet på ersättning från EU-budgeten görs i euro enligt gällande regler för valutaomräkning. Kommissionen gör därefter sina utbetalningar i euro.

Tabell 6.5 Anslag finansierade med EU-medel

Tusental kronor

UO/Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2013	Utfall 2012	Förändring
08 1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	121 887	45 188	76 699
13 1:6	Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	27 224	22 530	4 694
14 1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	1 153 788	1 083 622	70 166
19 1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013	1 373 210	1 546 078	-172 868
23 1:10	Gårdsstöd och djurbidrag m.m.	5 917 560	5 922 181	-4 621
23 1:11	Intervention och exportbidrag för jordbruksprodukter	88 078	175 478	-87 400
23 1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	70 624	37 333	33 291
23 1:18 2012	Jordbruks- och livsmedelsstatistik finansierad från EU-budgeten	0	6 500	-6 500
23 1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 385 360	2 659 386	-274 026
Summa		11 137 731	11 498 296	-360 565

6.6.3 Redovisning i resultaträkningen

I resultaträkningen för staten redovisas avgiften till EU under posten Transfereringar till utlandet (se avsnitt 3.5 not 4). Återflödet från EU redovisas under posten Intäkter av bidrag (se avsnitt 3.5 not 3). Intäkt av bidrag redovisas det år som stödet betalas ut till bidragsmottagarna, vilket motsvarar det år kostnaden uppstår. Det kan därför finnas skillnader i resultaträkningen och den kassamässiga redovisningen i statens budget.

Det finns också bidrag från EU-budgeten, exempelvis från ramprogrammen för forskning som inte redovisas brutto på statens budget, utan endast i resultaträkningen. Under 2013 tog statliga myndigheter, inklusive universitet och högskolor, emot ca 1,9 miljarder kronor i bidrag från EU-budgeten som enbart redovisas som intäkter av bidrag i resultaträkningen och som därmed inte framgår av redovisningen på statens budget.

Bilaga 1

Specifikation av inkomster på statens budget

Bilaga 1 Specifikation av inkomster på statens budget för budgetåren 2011 – 2013 med 2013 års inkomststruktur

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
Skatt på arbete	979 459 861	970 467 059	-8 992 802	937 388 767	905 118 293
1100 Direkta skatter på arbete	530 221 156	525 914 306	-4 306 850	505 063 334	487 341 038
1110 Inkomstskatter	632 088 076	628 668 005	-3 420 071	604 919 265	582 875 943
1111 Statlig inkomstskatt	47 476 975	45 191 081	-2 285 894	44 152 984	44 648 615
1115 Kommunal inkomstskatt	584 611 101	583 476 924	-1 134 177	560 766 282	538 227 328
1120 Allmän pensionsavgift	101 168 337	100 657 024	-511 313	97 560 647	93 499 585
1121 Allmän pensionsavgift	101 168 337	100 657 024	-511 313	97 560 647	93 499 585
1130 Artistskatt	85 105	-535	-85 640	6 346	85 105
1131 Artistskatt	85 105	-535	-85 640	6 346	85 105
1140 Skattereduktioner	-203 120 362	-203 410 189	-289 827	-197 422 924	-189 119 595
1141 Allmän pensionsavgift	-101 029 439	-100 627 457	401 982	-97 531 990	-93 471 458
1144 Fastighetsavgift	-176 352	-199 075	-22 723	-199 075	-178 389
1149 Bredband	0	0	0	0	0
1151 Sjöinkomst	-67 665	-62 784	4 881	-62 784	-67 552
1152 Stormskador	0	0	0	0	0
1153 Jobbskatteavdrag	-85 540 213	-85 746 254	-206 041	-83 603 806	-80 358 505
1154 Hus-avdrag	-16 046 693	-16 514 618	-467 925	-15 871 877	-15 043 691
1155 Gåvor till ideell verksamhet	-260 000	-260 000	0	-153 392	
1200 Indirekta skatter på arbete	449 238 705	444 552 754	-4 685 951	432 325 433	417 777 256
1210 Arbetsgivaravgifter	457 654 966	454 339 009	-3 315 957	442 447 525	426 552 411
1211 Sjukförsäkringsavgift	67 657 212	58 364 742	-9 292 470	65 433 999	63 318 135
1212 Föräldraförsäkringsavgift	29 650 571	34 854 497	5 203 926	33 877 937	27 729 437
1213 Arbetskadavgift	9 164 722	4 022 490	-5 142 232	3 914 108	8 570 999
1214 Ålderspensionsavgift	150 201 183	149 659 633	-541 550	145 215 835	140 075 747
1215 Efterlevandepensionsavgift	15 768 713	15 692 806	-75 907	15 250 316	14 771 411
1216 Arbetsmarknadsavgift	38 650 311	39 006 717	356 406	37 918 546	36 752 128
1217 Allmän löneavgift	124 397 622	131 670 284	7 272 662	119 393 134	115 399 810
1218 Ofördelade avgifter	0	-412 506	-412 506	419 797	-141 336
1219 Nedsatta avgifter	22 164 632	21 480 347	-684 285	21 023 852	20 076 080
1240 Egenavgifter	13 600 832	12 833 855	-766 977	11 985 129	12 436 653
1241 Sjukförsäkringsavgift	1 385 338	1 496 137	110 799	1 342 913	1 410 672
1242 Föräldraförsäkringsavgift	979 244	1 054 897	75 653	1 014 473	895 931
1243 Arbetskadavgift	302 571	121 511	-181 060	116 855	276 824
1244 Ålderspensionsavgift, netto	5 173 363	4 796 002	-377 361	4 612 213	4 728 846
1245 Efterlevandepensionsavgift	520 325	474 392	-45 933	456 211	476 115
1246 Arbetsmarknadsavgift	-88 641	-658 872	-570 231	-634 147	-665 811
1247 Allmän löneavgift	4 108 707	4 008 929	-99 778	3 593 850	3 759 337

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
1248	Ofördelade avgifter	0	0	0	0
1249	Nedsatta avgifter	1 219 925	1 540 860	320 935	1 554 738
1260	Avgifter till premiepensionssystemet	-31 067 157	-31 048 242	18 915	-28 876 935
1261	Avgifter till premiepensionssystemet	-31 067 157	-31 048 242	18 915	-28 876 935
1270	Särskild löneskatt	39 895 818	38 327 840	-1 567 978	36 218 323
1271	Pensionskostnader, företag	33 038 271	32 322 350	-715 921	30 458 778
1272	Pensionskostnader, staten	3 728 583	3 416 368	-312 215	3 139 597
1273	Förvärvsinkomster	2 086 141	1 690 421	-395 720	1 679 375
1274	Egenföretagare	1 042 823	898 700	-144 123	940 574
1275	Övrigt	0	0	0	0
1280	Nedsättningar	-31 417 376	-30 577 233	840 143	-29 505 900
1281	Sjöfartsstöd	-1 815 819	-1 482 619	333 200	-1 711 583
1282	Arbetsgivaravgifter	-22 164 632	-21 480 347	684 285	-20 076 080
1283	Egenavgifter, generell nedsättning	-1 123 786	-1 461 130	-337 344	-1 471 243
1284	Egenavgifter, regional nedsättning	-96 139	-79 730	16 409	-83 496
1285	Nystartjobb	-6 217 000	-6 073 407	143 593	-6 163 499
1290	Tjänstegruppliv	571 622	677 525	105 903	952 703
1291	Tjänstegruppliv	571 622	677 525	105 903	952 703
1300	Skatt på kapital	178 425 945	168 936 390	-9 489 555	167 819 124
1310	Skatt på kapital, hushåll	26 290 746	29 976 534	3 685 788	28 776 108
1311	Skatt på kapital	47 966 031	53 085 432	5 119 401	52 764 240
1312	Skattereduktion kapital	-21 374 124	-22 780 166	-1 406 042	-24 115 819
1313	Expansionsmedelsskatt	-301 161	-328 733	-27 572	97 386
1314	Skattereduktion riskkapital	0	0	0	0
1320	Skatt på företagsvinster	103 286 652	88 420 508	-14 866 144	89 473 761
1321	Skatt på företagsvinster	103 286 652	88 420 508	-14 866 144	89 473 761
1322	Skattereduktioner	0	0	0	0
1330	Kupongskatt	4 365 770	4 144 750	-221 020	3 772 386
1331	Kupongskatt	4 365 770	4 144 750	-221 020	3 772 386
1340	Avkastningsskatt	7 211 559	6 673 353	-538 206	10 200 084
1341	Avkastningsskatt hushåll	332 928	178 086	-154 842	178 086
1342	Avkastningsskatt företag	6 574 386	6 166 578	-407 808	9 693 309
1343	Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	304 245	328 689	24 444	328 689

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
1350 Fastighetskatt	29 724 037	30 812 682	1 088 645	28 692 633	27 539 706
1351 Fastighetsskatt hushåll	813 389	681 865	-131 524	676 116	715 988
1352 Fastighetsskatt företag	13 157 936	14 235 782	1 077 846	12 163 117	12 005 805
1353 Kommunal fastighetsavgift hushåll	12 699 912	12 834 452	134 540	12 395 191	11 545 785
1354 Kommunal fastighetsavgift företag	3 052 800	3 060 583	7 783	3 458 209	3 272 128
1360 Stämpelskatt	7 547 181	8 912 902	1 365 721	7 960 956	7 988 907
1361 Stämpelskatt	7 547 181	8 912 902	1 365 721	7 960 956	7 988 907
1380 Arvsskatt	0	-4 338	-4 338	-4 506	3 805
1381 Arvsskatt	0	-4 338	-4 338	-4 506	3 805
1382 Gåvoskatt		0	0	0	0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	472 736 467	458 205 379	-14 531 088	447 287 843	449 364 966
1410 Mervärdesskatt	349 529 982	341 837 892	-7 692 090	330 645 730	332 459 258
1411 Mervärdesskatt	349 529 982	341 837 892	-7 692 090	330 645 730	332 460 958
1412 Skattelättnad för vissa byggtjänster	0	0	0	0	-1 700
1420 Skatt på alkohol och tobak	23 769 867	23 352 779	-417 088	24 132 042	23 473 158
1421 Skatt på tobak	11 632 880	11 135 834	-497 046	11 799 143	11 260 997
1422 Skatt på etylalkohol	4 213 677	3 996 282	-217 395	4 325 579	4 347 549
1423 Skatt på vin	4 595 672	4 709 227	113 555	4 592 854	4 505 119
1424 Skatt på mellanklassprodukter	172 678	177 795	5 117	174 619	172 678
1425 Skatt på öl	3 153 738	3 328 865	175 127	3 237 106	3 185 594
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	1 222	4 777	3 555	2 741	1 222
1430 Energiskatt	42 120 866	40 910 722	-1 210 144	40 117 662	40 582 800
1431 Skatt på elektrisk kraft	20 812 940	21 072 592	259 652	20 262 552	20 227 788
1432 Energiskatt bensin	11 179 510	11 099 190	-80 320	11 657 960	12 348 240
1433 Energiskatt oljeprodukter	9 707 713	8 361 597	-1 346 116	7 760 381	7 620 525
1434 Energiskatt övrigt	420 703	377 343	-43 360	436 769	386 248
1440 Koldioxidskatt	26 418 999	24 030 964	-2 388 035	25 243 961	25 368 314
1441 Koldioxidskatt bensin	8 762 216	8 845 404	83 188	9 343 330	9 867 878
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	16 731 063	14 454 955	-2 276 108	14 750 856	14 674 170
1443 Koldioxidskatt övrigt	925 720	730 605	-195 115	1 149 775	826 266
1450 Övriga skatter på energi och miljö	6 078 325	4 356 647	-1 721 678	4 462 540	4 464 676
1451 Svavelskatt	27 220	14 109	-13 111	29 117	27 220
1452 Skatt på råttalolja	0	0	0	0	0
1453 Särskild skatt mot försurning	62 500	57 402	-5 098	51 270	58 557
1454 Skatt på bekämpningsmedel	74 372	92 428	18 056	92 669	86 985

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	4 270 710	4 037 578	-233 132	3 938 779	3 851 576
1456 Avfallsskatt	184 652	119 320	-65 332	198 397	204 600
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	47 000	2 076	-44 924	43 565	44 816
1458 Övriga skatter	172 946	33 733	-139 213	108 744	190 922
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	1 238 925	0	-1 238 925		
1470 Skatt på vägtrafik	17 599 875	16 501 959	-1 097 916	15 602 840	15 723 707
1471 Fordonsskatt	11 919 542	11 492 382	-427 160	11 191 280	11 236 524
1472 Vägavgifter	810 952	751 503	-59 449	771 379	778 414
1473 Trängselskatt	1 899 180	1 492 600	-406 580	811 998	802 180
1474 Skatt på trafikförsäkringspremier	2 970 201	2 765 474	-204 727	2 828 183	2 906 589
1480 Övriga skatter	7 218 553	7 214 416	-4 137	7 083 068	7 293 051
1481 Systembolaget AB:s överskott	165 548	115 585	-49 963	90 000	159 120
1482 Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	5 005 522	5 268 000	262 478	5 136 574	5 006 023
1483 Skatt på spel	17 895	15 423	-2 472	15 596	16 667
1484 Lotteriskatt	1 452 131	1 293 087	-159 044	1 319 238	1 394 468
1485 Lotteriavgifter	26 029	34 069	8 040	21 262	25 022
1486 Skatt på annonser och reklam	314 199	243 761	-70 438	290 032	390 178
1487 Koncessionsavgifter på televisionens område	0	0	0	0	0
1488 Lokalradioavgifter	127 500	128 211	711	127 679	199 050
1489 Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv	7 729	7 660	-69	7 651	7 575
1491 Avgifter för telekommunikation	102 000	108 619	6 619	75 035	94 946
1492 Försäljningsskatt på motorfordon	0	0	0	2	2
1500 Skatt på import	5 754 079	5 220 676	-533 403	5 254 679	5 660 070
1511 Tullmedel	5 455 145	4 976 399	-478 746	4 995 084	5 398 503
1512 Sockeravgifter	298 934	244 277	-54 657	259 595	261 568
1513 Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	0	0	0	0	0
1600 Restförda och övriga skatter	3 941 198	11 471 521	7 530 323	5 056 506	2 940 438
1610 Restförda skatter	-6 347 943	-6 616 613	-268 670	-6 263 792	-6 347 943
1611 Restförda skatter, hushåll	-2 199 562	-2 105 406	94 156	-2 256 844	-2 199 562
1612 Restförda skatter, företag	-4 148 381	-4 511 207	-362 826	-4 006 948	-4 148 381
			0		
1620 Övriga skatter, hushåll	3 520 327	2 466 170	-1 054 157	3 463 544	3 211 383
1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-166 544	-23 784	142 760	-23 784	27 792
1622 Omprövningar äldre taxeringsår	1 000 000	50 000	-950 000	2 782 379	332 152

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
1623 Anstånd	500 000	428 852	-71 148	-1 737 371	681 464
1624 Övriga skatter	1 878 732	1 758 253	-120 479	2 189 471	1 898 532
1625 Skattetillägg	207 346	145 004	-62 342	145 004	174 710
1626 Förseningsavgifter	100 793	107 845	7 052	107 845	96 733
1630 Övriga skatter, företag	846 570	8 102 240	7 255 670	566 149	1 654 754
1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-500 000	-580 000	-80 000	-580 000	-1 315 142
1632 Omprövningar äldre taxeringsår	400 000	-298 417	-698 417	-439 238	-2 748 170
1633 Anstånd	-1 000 000	6 903 985	7 903 985	-955 527	3 121 623
1634 Övriga skatter	530 922	523 391	-7 531	991 322	1 114 126
1635 Skattetillägg	1 232 979	1 345 577	112 598	1 342 124	1 246 754
1636 Förseningsavgifter	182 669	207 704	25 035	207 468	235 564
1640 Intäkter som förs till fonder	5 922 244	7 519 724	1 597 480	7 290 604	4 422 244
1641 Insättningsgarantavgifter	4 080 368	4 370 250	289 882	4 215 910	2 580 368
1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	1 040 699	2 478 449	1 437 750	2 412 026	1 040 699
1643 Bilskrötningsavgifter	0	0	0	0	0
1644 Batteriavgifter	7 321	4 869	-2 452	5 624	7 321
1645 Kväveoxidavgifter	793 856	666 156	-127 700	657 044	793 856
Totala skatteintäkter	1 640 317 550	1 614 301 026	-26 016 524	1 562 806 919	1 546 607 286
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7 396 769	-6 934 676	462 093	-6 897 752	-7 223 849
1710 EU-skatter	-7 396 769	-6 934 676	462 093	-6 897 752	-7 223 849
1711 EU-skatter	-7 396 769	-6 934 676	462 093	-6 897 752	-7 223 849
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 632 920 781	1 607 366 349	-25 554 432	1 555 909 167	1 539 383 437
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-807 635 574	-806 295 537	1 340 037	-777 823 207	-747 862 694
1810 Skatter till andra sektorer	-807 635 574	-806 295 537	1 340 037	-777 823 207	-747 862 694
1811 Kommunala inkomstskatter	-599 973 350	-598 981 496	991 854	-576 229 218	-552 654 778
1812 Avgifter till AP-fonder	-207 662 224	-207 314 041	348 183	-201 593 989	-195 207 916
Statens skatteintäkter	825 285 207	801 070 812	-24 214 395	778 085 959	791 520 743
1900 Periodiseringar	-9 805 554	-23 775 117	-13 969 563	14 566 493	48 453 588
1910 Uppbördsförskjutningar	2 177 804	9 246 017	7 068 213	30 671 369	33 543 186
1911 Uppbördsförskjutningar	2 177 804	9 246 017	7 068 213	30 671 369	33 543 186
1920 Betalningsförskjutningar	-11 783 358	-33 072 131	-21 288 773	-16 108 371	11 500 511
1921 Kommuner och landsting	-10 484 820	-13 243 755	-2 758 935	-237 692	28 084 047
1922 Ålderspensionssystemet	-335 651	-368 503	-32 852	864 814	673 201

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
1923 Företag och hushåll	-640 620	-20 173 620	-19 533 000	-17 218 957	-16 852 105
1924 Kyrkosamfund	-342 629	667 960	1 010 589	515 261	-358 300
1925 EU	20 362	45 787	25 425	-31 796	-46 332
1930 Anstånd	-200 000	50 997	250 997	3 495	3 409 891
1931 Anstånd	-200 000	50 997	250 997	3 495	3 409 891
1000 Statens skatteinkomster	815 479 653	777 295 695	-38 183 958	792 652 453	839 974 331
2100 Rörelseöverskott	7 151 000	7 602 682	451 682	8 042 781	6 699 000
2110 Affärsverkens inlevererade överskott	450 000	618 000	168 000	378 000	499 000
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	0	0	0	0	0
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarig	450 000	618 000	168 000	378 000	499 000
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	1 000	184 682	183 682	164 781	0
2120 Övriga myndigheters inlevererade överskott	1 000	184 682	183 682	164 781	0
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	0	56 290	56 290	49 115	0
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	1 000	128 392	127 392	115 667	0
2130 Riksbankens inlevererade överskott	6 700 000	6 800 000	100 000	7 500 000	6 200 000
2131 Riksbankens inlevererade överskott	6 700 000	6 800 000	100 000	7 500 000	6 200 000
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	436 000	456 538	20 538	243 364	312 989
2210 Överskott av fastighetsförvaltning	436 000	456 538	20 538	243 364	312 989
2215 Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	436 000	456 538	20 538	243 364	312 989
2300 Ränteinkomster	5 769 071	6 019 926	250 855	5 823 153	5 890 810
2320 Räntor på näringslån	-509	-863	-354	-665	-577
2314 Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	120	13	-107	24	136
2316 Ränteinkomster på vattenkraftslån	0	0	0	0	0
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	-873	-997	-124	-989	-990
2323 Räntor på övriga näringslån	4	0	-4	3	4
2324 Ränteinkomster på lokaliseringlån	240	121	-119	297	273

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
2340 Räntor på studielån	4 075 944	3 659 788	-416 156	4 065 741	4 591 347
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studera	0	0	0	0	0
2342 Ränteinkomster på allmänna studielån	55 000	39 739	-15 261	54 069	51 568
2343 Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	4 020 944	3 620 050	-400 894	4 011 672	4 539 779
2390 Övriga ränteinkomster	1 693 636	2 361 000	667 364	1 758 076	1 300 040
2391 Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	1	6	5	32	2
2392 Räntor på intressemedel	0	0	0	0	0
2394 Övriga ränteinkomster	84 635	66 582	-18 053	107 146	55 532
2397 Räntor på skattekonton m.m., netto	1 609 000	2 294 412	685 412	1 650 899	1 244 507
2400 Inkomst av statens aktier	24 000 000	20 654 852	-3 345 148	21 657 783	26 926 008
2410 Inkomster av statens aktier	24 000 000	20 654 852	-3 345 148	21 657 783	26 926 008
2411 Inkomster av statens aktier	24 000 000	20 654 852	-3 345 148	21 657 783	26 926 008
2500 Offentligrättsliga avgifter	10 614 902	11 070 343	455 441	10 392 954	10 219 044
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	10 534 647	800 797	-9 733 850	798 337	749 779
2522 Avgifter för granskning av filmer och videogram	771 823	6 399	-765 424	6 935	8 798
2525 Finansieringsavgift för arbetslöshetskassor	4 500	5 519 972	5 515 472	5 193 378	4 991 577
2526 Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	5 209 000	0	-5 209 000	0	0
2527 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	0	26 515	26 515	25 484	25 901
2528 Avgifter vid bergsstaten	26 475	19 147	-7 328	26 922	34 279
2529 Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	19 000	106 922	87 922	111 222	124 935
2531 Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	143 396	2 366	-141 030	2 449	2 110
2532 Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	2 172	1 710 654	1 708 482	1 364 509	1 385 579
2534 Avgifter vid Transportstyrelsen	1 415 000	1 558 823	143 823	1 548 254	1 545 270
2535 Avgifter för statliga garantier	1 590 702	0	-1 590 702	0	0
2537 Miljöskyddsavgift	0	124 292	124 292	125 808	127 793
2539 Tåktavgift	131 550	0	-131 550	0	0
2541 Avgifter vid Tullverket	0	0	0	0	26 892
2542 Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	0	3 789	3 789	2 289	1 870
2544 Avgifter vid Folkhälsoinstitutet	1 925	0	-1 925	0	0
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	346 000	299 702	-46 298	332 025	293 880
2551 Avgifter från kärnkraftverken	282 000	285 278	3 278	276 532	324 335

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	401 855	404 710	2 855	388 599	394 517
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	16 150	17 099	949	17 242	17 330
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	4 921	4 463	-458	4 392	4 781
2558 Avgifter för årlig revision	120 080	131 742	11 662	125 166	112 692
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	27 543	26 327	-1 216	25 635	24 777
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	20 555	21 347	792	17 776	21 947
2600 Försäljningsinkomster	58 000	53 953	-4 047	64 086	259 808
2624 Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	58 000	53 880	-4 120	56 931	58 635
2625 Utförsäljning av beredskapslager	0	0	0	7 155	0
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	0	73	73	0	201 173
2700 Böter m.m.	1 508 000	1 373 053	-134 947	1 458 322	1 303 827
2711 Restavgifter och dröjningsavgifter	99 000	112 029	13 029	92 774	98 017
2712 Bötesmedel	1 071 000	1 033 976	-37 024	976 080	1 112 198
2713 Vattenföreningssavgifter m.m.	3 000	-5 969	-8 969	32 518	419
2714 Sanktionsavgifter m.m.	292 000	184 596	-107 404	307 793	61 679
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	43 000	48 421	5 421	49 157	31 514
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	1 063 000	909 970	-153 030	1 166 822	3 721 810
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	1 063 000	909 970	-153 030	1 166 822	3 721 810
2000 Inkomster av statens verksamhet	50 519 718	48 141 316	-2 378 402	48 849 264	55 333 297
3100 Inkomster av försälda byggnader och maskiner	0	70 582	70 582	64 714	33 845
3120 Statliga myndigheters inkomster av försälda byggnader och maskiner	0	70 582	70 582	64 714	33 845
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0	70 582	70 582	64 714	33 845
3200 Övriga inkomster av markförsäljning	0	0	0	0	0
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	0	0	0	0	0

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
3300 Övriga inkomster av försåld egendom	15 000 000	20 701 528	5 701 528	257 451	23 090 051
3311 Inkomster av statens gruvegendom	0	0	0	0	0
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	15 000 000	20 701 528	5 701 528	257 451	23 090 051
3000 Inkomster av försåld egendom	15 000 000	20 772 110	5 772 110	322 165	23 123 896
4100 Återbetalning av näringslån	2 600	2 471	-129	2 132	4 707
4120 Återbetalning av jordbrukslån	500	679	179	912	2 920
4123 Återbetalning av lån till fiskenäringen	500	679	179	912	2 920
4130 Återbetalning av övriga näringslån	2 100	1 792	-308	1 220	1 787
4131 Återbetalning av vattenkraftslån	0	0	0	0	0
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	0	0	0	0	0
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	100	38	-62	167	197
4137 Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	1 000	1 020	20	403	675
4138 Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	0	0	0	0	0
4139 Återbetalning av lokaliseringlån	1 000	734	-266	650	915
4300 Återbetalning av studielån	1 047 100	968 014	-79 086	1 180 462	1 401 809
4311 Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	0	0	0	0	0
4312 Återbetalning av allmänna studielån	100	102	2	125	203
4313 Återbetalning av studiemedel	1 047 000	967 912	-79 088	1 180 336	1 401 606
4500 Återbetalning av övriga lån	149 001	134 562	-14 439	139 751	45 828
4516 Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	1	0	-1	0	0
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	1 000	768	-232	0	269
4526 Återbetalning av övriga lån	148 000	133 793	-14 207	139 751	45 559
4000 Återbetalning av lån	1 198 701	1 105 047	-93 654	1 322 344	1 452 345
5100 Avskrivningar och amorteringar	537 000	533 757	-3 243	525 808	551 745
5120 Avskrivningar på fastigheter	537 000	533 757	-3 243	525 808	551 745
5121 Amortering på statskapital	537 000	533 757	-3 243	525 808	551 745

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
5130 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	0	0	0	0	0
5131 Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader	0	0	0	0	0
5200 Statliga pensionsavgifter	10 197 000	9 404 429	-792 571	9 191 302	10 534 019
5211 Statliga pensionsavgifter	10 197 000	9 404 429	-792 571	9 191 302	10 534 019
5000 Kalkylmässiga inkomster	10 734 000	9 938 186	-795 814	9 717 110	11 085 765
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	8 113 004	7 452 697	-660 307	8 459 231	8 671 221
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	5 588 904	5 850 491	261 587	5 895 340	8 690 726
6111 Gårdsstöd	5 431 504	5 670 637	239 133	5 608 421	6 028 524
6112 Kompletterande åtgärder perioden 1995-1999	0	0	0	0	0
6113 Övriga interventioner	138 000	98 019	-39 981	150 566	134 797
6114 Exportbidrag	400	1	-399	570	919
6115 Djurbidrag	0	-85	-85	312 071	306 600
6116 Offentlig lagring	12 000	8 366	-3 634	62 691	-75 205
6117 Miljö-, struktur- och regionala åtgärder perioden 2000-2006		0	0	0	-1 178
6118 EU:s landsbygdsfond 2007-2013		0	0	0	2 521 805
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	7 000	73 554	66 554	-238 979	-225 536
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 524 100	1 602 207	-921 893	2 563 891	-19 505
6121 Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 1995 -1999	0	0	0	0	0
6122 Europeiska utvecklings- och garantifonden - utvecklingssektionen 2000 - 2006	0	0	0	0	-19 505
6123 Europeiska utvecklings- och garantifonden - garantisektionen 2000 - 2006	-1 000	-884	116	-536	0
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013	2 525 100	1 603 091	-922 009	2 564 427	0
6200 Bidrag från EU till fiskerieringen	80 000	93 520	13 520	2 257	49 648
6211 Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 1995 -1999	0	0	0	0	0
6212 Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 2000 - 2006	0	0	0	0	0

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
6213 Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007-2013	80 000	93 520	13 520	2 257	49 648
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 413 000	1 291 714	-121 286	1 002 460	1 844 420
6311 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 1995 -1999	0	0	0	0	0
6312 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2000 - 2006	0	0	0	10 599	65 277
6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007 - 2013	1 413 000	1 291 714	-121 286	991 861	1 779 143
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	1 440 000	841 868	-598 132	-669	1 188 309
6411 Bidrag från Europeiska socialfonden 1995 -1999	0	0	0	0	0
6412 Bidrag från Europeiska socialfonden 2000-2006	0	-25 719	-25 719	-669	23 236
6413 Bidrag från Europeiska socialfonden 2007 - 2013	1 440 000	867 588	-572 412	0	1 165 073
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	400 000	393 448	-6 552	211 909	419 375
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	400 000	393 448	-6 552	211 909	419 375
6900 Övriga bidrag från EU	177 331	191 769	14 438	106 718	155 154
6911 Övriga bidrag från EU	177 331	191 769	14 438	82 773	98 793
6912 Bidrag till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	0	0	0	23 945	56 360
6000 Bidrag m.m från EU	11 623 335	10 265 016	-1 358 319	9 781 906	12 328 127
7100 Tillkommande skatter	10 469 878	10 194 998	-274 880	10 086 233	10 284 782
7110 EU-skatter	7 376 406	6 888 889	-487 517	6 929 548	7 270 181
7111 Momsbaserad EU-avgift	1 642 690	1 714 000	71 310	1 643 073	1 563 779
7112 Tullmedel	5 436 011	4 908 370	-527 641	5 027 106	5 447 328
7113 Jordbrukstillar och sockeravgifter	297 705	266 519	-31 186	259 370	259 075
7114 Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	0	0	0	0	0
7120 Kommunal utjämningsavgifter	3 093 472	3 306 109	212 637	3 156 685	3 014 600

Tusental kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2013	Beräknat utfall 2013	Skillnad mot statens budget	Beräknat utfall 2012	Utfall 2011
7121 Utjämningsavgift för LSS- kostnader	3 093 472	3 306 109	212 637	3 156 685	3 014 600
7200 Avräkningar	-85 446 811	-87 174 570	-1 727 759	-85 014 364	-81 053 163
7210 Intäkter som förs till fonder	-5 922 244	-7 519 724	-1 597 480	-7 290 604	-4 422 244
7211 Intäkter som förs till fonder	-5 922 244	-7 519 724	-1 597 480	-7 290 604	-4 422 244
7220 Kompensation för mervärdesskatt	-79 524 567	-79 654 846	-130 279	-77 723 760	-76 630 919
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-28 855 911	-28 640 599	215 312	-28 199 052	-26 944 021
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-50 668 656	-51 014 247	-345 591	-49 524 708	-49 686 899
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-74 976 933	-76 979 572	-2 002 639	-74 928 131	-70 768 382
8100 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	-2 864	-2 864	-143 916	-112 456
8111 Anställningsstöd	0	-2	-2	-13	144
8112 Stöd till utbildningsvikariat	0	0	0	0	0
8114 Stöd till bredbandsinstallation	0	0	0	0	0
8118 Stöd till skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	0	0	0	0	0
8119 Stöd till utbildning av personal i vård och äldreomsorg	0	0	0	0	0
8123 Jämställdhetsbonus	0	-2 863	-2 863	-143 903	-112 600
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	-2 864	-2 864	-143 916	-112 456
Summa inkomster på statens budget (kassamässigt)	829 578 474	790 534 934	-39 043 540	787 573 195	872 416 922

Bilaga 2

Specifikation av utgifter på statens budget

Bilaga 2 Specifikation av utgifter på statens budget för budgetåret 2013

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)		(ÄB)	(SB+ÄB)				
00 01 Rikets styrelse	599 947	11 978 842	-9 000	-42 582		12 527 207	11 823 215	-155 627	-146 627	-703 992	-1 086 027	382 035	703 992
1 Statschefen	1 057	124 103				125 160	124 394	291	291	-766	-4 489	3 723	766
01 01 001	1 057	124 103				125 160	124 394	291	291	-766	-4 489	3 723	766
2 Riksdagen samt 10 m.m.	120 682	1 658 561				1 779 243	1 631 864	-26 697	-26 697	-147 379	-198 536	51 157	147 379
01 02 001	36 227	821 897				858 124	801 715	-20 182	-20 182	-56 409	-81 066	24 657	56 409
01 02 002	34 350	684 519				718 869	690 138	5 619	5 619	-28 731	-49 267	20 536	28 731
01 02 003	38 066	70 000				108 066	56 739	-13 261	-13 261	-51 328	-54 828	3 500	51 328
01 02 004	12 039	82 145				94 184	83 272	1 127	1 127	-10 911	-13 375	2 464	10 911
3 Sametinget	128	39 617		-147		39 598	39 622	5	5	24	-1 165	1 189	-24
01 03 001	128	39 617		-147		39 598	39 622	5	5	24	-1 165	1 189	-24
4 Regeringskansliet m.m.	387 061	6 648 181		-860		7 034 382	6 577 099	-71 082	-71 082	-457 283	-656 728	199 445	457 283
01 04 001	387 061	6 648 181		-860		7 034 382	6 577 099	-71 082	-71 082	-457 283	-656 728	199 445	457 283
5 Regional samhällsorganisation	46 849	2 467 895		-104		2 514 640	2 471 828	3 933	3 933	-42 813	-141 528	98 715	42 813
01 05 001	46 849	2 467 895		-104		2 514 640	2 471 828	3 933	3 933	-42 813	-141 528	98 715	42 813
6 Demokratipolitik	10 306	314 204		-7 959		316 551	303 818	-10 386	-10 386	-12 734	-22 160	9 426	12 734
01 06 001	6 164	44 000		-6 164		44 000	38 682	-5 318	-5 318	-5 318	-6 638	1 320	5 318
01 06 002	1 682	36 617		-647		37 652	35 804	-813	-813	-1 848	-2 947	1 099	1 848
01 06 003	765	42 583				43 348	39 145	-3 438	-3 438	-4 204	-5 481	1 277	4 204
01 06 004	40	1 300		-40		1 300	1 075	-225	-225	-225	-264	39	225
01 06 005	1 057	18 504		-510		19 051	19 259	755	755	208	-347	555	-208
01 06 006	597	171 200		-597		171 200	169 853	-1 347	-1 347	-1 347	-6 483	5 136	1 347

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)							
7 Nationella minoriteter													
01 07 001	1 901	96 917	-1 901	-1 901		96 917	96 201	-716	-716	-716	-716	0	716
01 07 002	157	11 500	-157	-157		11 500	11 358	-142	-142	-142	-142	0	142
8 Mediefrågor													
01 08 001	110	6 580				6 690	6 484	-96	-96	-206	-403	197	206
01 08 002	31 371	567 119	-9 000	-31 371		558 119	517 510	-49 609	-40 609	-40 609	-57 623	17 014	40 609
01 08 003	171	25 061				25 232	24 416	-645	-645	-817	-1 569	752	817
9 Steps samt EU-information													
01 09 001	152	19 104		-82		19 174	18 621	-483	-483	-553	-970	417	553
01 09 001	152	19 104		-82		19 174	18 621	-483	-483	-553	-970	417	553
00 02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	-125 508	16 273 699		-31 796		16 116 395	16 051 676	-222 023	-222 023	-64 719	-883 425	818 706	64 719
02 01 001	5 307	93 265		-682		97 889	89 185	-4 080	-4 080	-8 704	-11 502	2 798	8 704
02 01 002	6 785	70 276		-6 566		70 495	66 700	-3 576	-3 576	-3 795	-5 903	2 108	3 795
02 01 003	10 297	45 201		-1 596		53 902	43 283	-1 918	-1 918	-10 619	-11 844	1 225	10 619
02 01 004	787	2 443		-787		2 443	1 511	-932	-932	-932	-943	11	932
02 01 005	-161 610	11 475 000		-393		11 312 997	11 351 459	-123 541	-123 541	38 462	-565 288	593 750	-38 462
02 01 006	404	9 235		-136		9 503	9 105	-130	-130	-398	-675	277	398
02 01 007	1 711	57 573		-48		59 236	57 334	-239	-239	-1 903	-3 630	1 727	1 903
02 01 008	4 174	106 371		-2 455		108 090	108 432	2 061	2 061	342	-2 849	3 191	-342
02 01 009	-2 243	540 484				538 241	530 851	-9 633	-9 633	-7 390	-23 605	16 215	7 390
02 01 010	-5 855	334 500		-1 499		328 645	332 852	-1 648	-1 648	4 207	-5 828	-10 035	-4 207
02 01 011	-5 539	343 317		-15 671		328 280	333 406	-9 911	-9 911	-2 874	-37 205	34 331	2 874
02 01 012	25 018	312 825				322 172	281 471	-31 354	-31 354	-40 701	-50 090	9 389	40 701
02 01 013	322	11 398				11 720	10 378	-1 020	-1 020	-1 342	-1 684	342	1 342
02 01 014	221	2 370		-231		2 360	1 925	-445	-445	-435	-513	78	435
02 01 015	-7 019	302 285				295 266	279 263	-23 022	-23 022	-16 003	-31 117	15 114	16 003
02 01 016	293	30 006		-293		30 006	30 243	237	237	237	-663	900	-237

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
02 01 017	1 439	7 150		-1 439		7 150	6 789	-361	-361	-361	-1 076	715	361
02 01 018		2 530 000				2 530 000	2 517 488	-12 512	-12 512	-12 512	-139 012	126 500	12 512
00 03 Skatt, tull och exekution	185 822	10 222 616	130 000	-13 972		10 524 466	10 388 139	165 523	35 523	-136 327	-443 005	306 678	136 327
03 01 001	98 089	6 848 548	120 000			7 066 637	6 934 365	85 817	-34 183	-132 272	-337 728	205 456	132 272
03 01 002	66 725	1 755 511		-13 972		1 808 264	1 793 832	38 321	38 321	-14 432	-67 097	52 665	14 432
03 01 003	21 008	1 618 557	10 000			1 649 565	1 659 942	41 385	31 385	10 377	-38 180	48 557	-10 377
00 04 Rättsväsendet	100 794	39 390 664	1 225	-55 901		39 436 782	39 297 216	-93 448	-94 673	-139 567	-1 488 612	1 359 045	139 567
04 01 001	9 500	20 535 653		-3 519		20 541 634	20 698 470	162 817	162 817	156 836	-456 370	613 206	-156 836
04 01 002	30 419	1 064 056		0		1 094 475	1 069 994	5 938	5 938	-24 482	-56 404	31 922	24 482
04 01 003	23 754	1 264 682				1 288 436	1 278 020	13 338	13 338	-10 416	-48 356	37 940	10 416
04 01 004	3 766	524 799	-10 000			518 565	532 072	7 273	17 273	13 507	-2 237	15 744	-13 507
04 01 005	-53 856	5 217 634	1 225			5 165 003	5 171 181	-46 453	-47 678	6 178	-150 351	156 529	-6 178
04 01 006	109 559	7 764 230	-10 000			7 863 789	7 603 812	-160 418	-150 418	-259 977	-492 254	232 277	259 977
04 01 007	1 452	81 662				83 114	80 787	-875	-875	-2 327	-4 777	2 450	2 327
04 01 008	-1 660	339 817	20 000			358 157	344 711	4 894	-15 106	-13 446	-47 427	33 981	13 446
04 01 009	213	5 377		-83		5 508	5 038	-339	-339	-470	-631	161	470
04 01 010	3 979	36 196		-2 958		37 217	32 505	-3 691	-3 691	-4 713	-5 799	1 086	4 713
04 01 011	33 791	122 474	-20 000			93 474	97 609	-24 865	-4 865	4 135	-865	5 000	-4 135
04 01 012	-63 186	2 265 657				2 202 471	2 260 085	-5 572	-5 572	57 615	-168 951	226 566	-57 615
04 01 013	-4 216	40 163	20 000			55 947	54 254	14 091	-5 909	-1 693	-2 898	1 205	1 693
04 01 014	6 071	95 674		-6 071		95 674	37 714	-57 960	-57 960	-57 960	-57 960	0	57 960
04 01 015	9	7 157		-9		7 157	7 157	0	0	0	-215	215	0
04 01 016	807	17 889		-304		18 392	16 216	-1 673	-1 673	-2 176	-2 713	537	2 176
04 01 017	391	7 544		-166		7 769	7 591	47	47	-178	-404	226	178

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Status budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)							
U0 05 Internationell samverkan	476 496	2 034 000	-475 554			2 034 942	1 826 401	-207 599	-207 599	-208 541	-262 401	53 860	208 541
05 01 001	464 138	1 445 097	-464 287			1 444 948	1 274 847	-170 250	-170 250	-170 101	-213 454	43 353	170 101
05 01 002	3 747	143 954	-3 747			143 954	141 014	-2 940	-2 940	-2 940	-7 258	4 318	2 940
05 01 003	929	18 995	-929			18 995	16 437	-2 558	-2 558	-2 558	-3 128	570	2 558
05 01 004	1 869	3 826	-1 869			3 826	2 536	-1 290	-1 290	-1 290	-1 405	115	1 290
05 01 005	737	29 458	0			30 195	29 151	-307	-307	-1 044	-1 928	884	1 044
05 01 006	549	56 326	-733			56 142	55 331	-995	-995	-811	-2 159	1 348	811
05 01 007		24 397				24 397	24 397	0	0	0	0	0	0
05 01 008		14 173				14 173	14 173	0	0	0	0	0	0
05 01 009	538	94 584				95 122	97 282	2 698	2 698	2 160	-678	2 838	-2 160
05 01 010	634	14 475	-634			14 475	14 535	60	60	60	-374	434	-60
05 01 011	3 354	188 715	-3 354			188 715	156 699	-32 016	-32 016	-32 016	-32 016	0	32 016
U0 06 Försvar och samhällets krisberedskap	1 189 765	46 196 549	500	-831 102		46 555 713	45 410 453	-786 096	-786 596	-1 145 259	-2 683 288	1 538 029	1 145 259
1 Försvar	788 961	42 277 643		-804 619		42 261 985	41 436 845	-840 798	-840 798	-825 140	-2 247 833	1 422 693	825 140
	180 445	22 570 994		-6 270		22 745 168	22 952 979	381 985	381 985	207 811	-469 320	677 131	-207 811
06 01 002	810 916	2 206 894		-744 107		2 273 704	1 208 091	-998 803	-998 803	-1 065 612	-1 286 301	220 689	1 065 612
06 01 003	-140 462	8 979 728				8 839 266	8 825 631	-154 097	-154 097	-13 635	-283 027	269 392	13 635
06 01 004	-126 529	6 492 416				6 365 887	6 470 940	-21 476	-21 476	105 053	-89 719	194 772	-105 053
06 01 005	-13 243	622 944				609 701	613 402	-9 542	-9 542	3 701	-14 987	18 688	-3 701
06 01 006	13 374	23 806		-12 687		24 494	14 589	-9 217	-9 217	-9 905	-10 619	714	9 905
06 01 007	40 450	222 085		-33 473		229 062	194 931	-27 154	-27 154	-34 131	-40 794	6 663	34 131
06 01 008	15 888	821 939				837 827	831 570	9 631	9 631	-6 257	-30 915	24 658	6 257
06 01 009	-2 877	169 821				166 944	168 696	-1 125	-1 125	1 752	-3 343	5 095	-1 752
06 01 010	333	5 801		-333		5 801	5 451	-350	-350	-350	-524	174	350

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+MÖ)							
06 01 011	5 576	69 927	-3 243			72 260	70 373	446	446	-1 887	-3 985	2 098	1 887
	Internationella materielansamlingen, industrifrågor m.m.												
06 01 012	-5	71 570				71 565	65 968	-5 602	-5 602	-5 597	-7 624	2 027	5 597
	Försvarsexportmyndigheten												
06 01 013	980	7 494		-757		7 717	6 321	-1 173	-1 173	-1 397	-1 622	225	1 397
	Försvarsunderrättelseledningen												
06 01 014	4 113	12 224		-3 750		12 587	7 902	-4 322	-4 322	-4 685	-5 052	367	4 685
	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten												
2 Samhällets krisberedskap	376 539	3 515 656	500	-16 571		3 876 124	3 560 642	44 986	44 486	-315 482	-418 721	103 239	315 482
06 02 001	291 654	1 006 680				1 298 334	1 083 511	76 831	76 831	-214 823	-245 023	30 200	214 823
	Kustbevakningen												
06 02 002	312	24 850		-312		24 850	24 850	0	0	0	-746	746	0
	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor												
06 02 003	7 097	21 080	5 000			33 177	33 534	12 454	7 454	357	-1 751	2 108	-357
	Ersättning för räddningstjänst m.m.												
06 02 004	39 134	1 172 005	-5 250	-10 561		1 195 328	1 095 531	-76 474	-71 224	-99 797	-134 977	35 180	99 797
	Krisberedskap												
06 02 005	68	30 000		-68		30 000	30 000	0	0	0	0	0	0
	Gemensam radiokommunikation för skydd och säkerhet												
06 02 006		193 671	750			194 421	194 421	750	0	0	0	0	0
	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal												
06 02 007	36 967	1 024 751		-5 631		1 056 087	1 057 126	32 375	32 375	1 039	-29 704	30 743	-1 039
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap												
06 02 008	1 307	42 619		0		43 926	41 668	-951	-951	-2 258	-6 520	4 262	2 258
	Statens haverikommission												
3 Strålsäkerhet	18 541	351 875		-8 187		362 229	360 293	8 418	8 418	-1 935	-12 491	10 556	1 935
	Strålsäkerhetsmyndigheten												
	18 541	351 875		-8 187		362 229	360 293	8 418	8 418	-1 935	-12 491	10 556	1 935
4 Elsäkerhet	3 258	51 375		-1 725		52 908	51 065	-310	-310	-1 843	-3 384	1 541	1 843
	Elsäkerhetsverket												
06 04 001	3 258	51 375		-1 725		52 908	51 065	-310	-310	-1 843	-3 384	1 541	1 843
Äldre anslag	2 467	0				2 467	1 607	1 607	1 607	-860	-860	0	860
	Avecklingsmyndigheten för SRV, KBM och SPF												
	2 467	0				2 467	1 607	1 607	1 607	-860	-860	0	860

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	(IB)	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ ID+MO)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
UO 07 Internationellt bistånd	538 252	31 191 712	-189 000	-42 977			31 497 987	30 775 559	-416 153	-227 153	-722 428	-1 633 648	911 220	722 428
1 Internationellt utvecklingsamarbete	504 409	29 861 331	-189 000	-33 839			30 142 901	29 606 228	-255 103	-66 103	-536 673	-1 408 878	872 205	536 673
07 01 001	478 563	28 772 979	-199 000	-31 108			29 021 434	28 511 533	-261 446	-62 446	-509 900	-1 349 454	839 554	509 900
07 01 002	23 568	971 629	10 000				1 005 197	979 699	8 070	-1 930	-25 498	-64 647	29 149	25 498
07 01 003	179	14 156		0			14 335	14 332	176	176	-3	-428	425	3
07 01 004	3 146	62 567		-2 731			62 983	62 240	-327	-327	-743	-2 620	1 877	743
07 01 005	-1 048	40 000					38 952	38 424	-1 576	-1 576	-529	-1 729	1 200	529
2 Reformsamarbete i Östeuropa	30 390	1 307 360		-5 685			1 332 066	1 161 479	-145 881	-145 881	-170 587	-209 602	39 015	170 587
07 02 001	30 390	1 307 360		-5 685			1 332 066	1 161 479	-145 881	-145 881	-170 587	-209 602	39 015	170 587
99 Utvärdering av internationellt utvecklingsamarbete		23 021					23 021	7 852	-15 169	-15 169	-15 169	-15 169	0	15 169
07 99 001		23 021					23 021	7 852	-15 169	-15 169	-15 169	-15 169	0	15 169
Äldre anslag	3 453	0									0	0	0	0
07 01 006 2012	3 453						0		0	0	0	0	0	0
UO 08 Migration	1 022 516	9 504 492	499 000	-1 143 265			9 882 723	9 870 112	365 620	-133 380	-12 611	-670 598	657 987	12 611
08 01 001	-107 335	2 959 507	257 000				3 109 172	3 057 403	97 896	-159 104	-51 769	-140 554	88 785	51 769
08 01 002	69 467	4 619 167	242 000	-96 854			4 833 780	5 087 716	468 549	226 549	253 936	-232 164	486 100	-253 936
08 01 003	43 259	420 077		-43 259			420 077	415 733	-4 344	-4 344	-4 344	-16 946	12 602	4 344
08 01 004	16 884	547 920		-1 739			563 065	517 501	-30 419	-30 419	-45 564	-62 002	16 438	45 564
08 01 005	1 328	158 800		-1 328			158 800	116 914	-41 886	-41 886	-41 886	-46 650	4 764	41 886
08 01 006	31 488	305 255		-31 988			304 755	254 543	-50 712	-50 712	-65 212	-65 722	15 510	50 212
08 01 007	6 058	274 202		-6 750			273 510	298 415	24 213	24 213	24 905	-2 446	27 351	-24 905
08 01 008	111 366	214 564		-111 366			214 564	121 887	-92 677	-92 677	-92 677	-99 114	6 437	92 677

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp		Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
	(IB)	(SB)												
08 01 009	850 000	5 000		-850 000			5 000		-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	0	5 000
	Ramöverenskommelse om migrationspolitik													
U 09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1 841 827	62 252 179	311 750	-2 267 982			62 137 773	58 994 268	-3 257 911	-3 569 661	-3 143 505	-4 797 126	1 653 621	3 143 505
1 Hälso- och sjukvårdspolitik	1 253 837	33 003 914	232 000	-1 309 372			33 180 379	30 505 055	-2 498 859	-2 730 859	-2 675 324	-3 080 434	405 110	2 675 324
09 01 001	2 126	29 133		-1 316			29 943	27 158	-1 975	-1 975	-2 785	-3 659	874	2 785
	Myndigheten för vårdanalys													
09 01 002	230	57 062					57 292	53 839	-3 223	-3 223	-3 453	-5 013	1 560	3 453
	Statens beredning för medicinsk utvärdering													
09 01 003	7 943	113 333		-4 566			116 710	113 308	-25	-25	-3 402	-6 802	3 400	3 402
	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket													
09 01 004	504 723	6 206 660		-504 723			6 206 660	5 199 743	-1 006 917	-1 006 917	-1 006 917	-1 317 080	310 163	1 006 917
	Tandvårdsföräner m.m.													
09 01 005	398 845	22 200 000		-398 845			22 200 000	20 825 100	-1 374 900	-1 374 900	-1 374 900	-1 374 900	0	1 374 900
	Bidrag för läkemedelsförmånerna													
09 01 006	398 622	1 711 507		-398 622			1 711 507	1 542 197	-169 310	-169 310	-169 310	-169 310	0	169 310
	Bidrag till folkhälsa och sjukvård													
09 01 007	-59 952	635 766	232 000				807 814	780 929	145 163	-86 837	-26 885	-90 461	63 576	26 885
	Sjukvård i internationella förhållanden													
09 01 008	1 300	863 263		-1 300			863 263	775 590	-87 673	-87 673	-87 673	-113 210	25 537	87 673
	Bidrag till psykiatri													
09 01 009			1 000 000					1 000 000	1 000 000	0	0	0	0	0
	Prestationsbunden vårdgaranti													
09 01 010			74 000					74 000	74 000	0	0	0	0	0
	Bidrag för mänskliga vävnader och celler													
09 01 011			113 190					113 190	113 190	0	0	0	0	0
	Läkemedelsverket													
2 Folkhälsopolitik	104 477	614 728		-100 173			619 031	522 678	-92 050	-92 050	-96 353	-114 635	18 282	96 353
09 02 001	16 201	137 451		-12 193			141 459	137 914	463	463	-3 545	-7 688	4 123	3 545
	Statens folkhälsostitut													
09 02 002	1 410	191 580					192 990	192 276	696	696	-714	-6 461	5 747	714
	Smittskyddsinstutet													
09 02 003	5 083	20 530		-4 482			21 131	16 373	-4 157	-4 157	-4 758	-5 374	616	4 758
	Bidrag till Nordic school of public health NHV													
09 02 004	-1 635	34 665		-81			32 949	32 111	-2 554	-2 554	-838	-4 269	3 431	838
	Bidrag till WHO													
09 02 005	1	145 502		-1			145 502	143 003	-2 499	-2 499	-2 499	-6 864	4 365	2 499
	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar													
09 02 006	83 417	85 000		-83 417			85 000	1 000	-84 000	-84 000	-84 000	-84 000	0	84 000
	Insatser för vaccinberedskap													
3 Handikappolitik	-576	203 430					202 854	202 212	-1 218	-1 218	-642	-1 263	621	642
09 03 001	-576	20 688					20 112	19 470	-1 218	-1 218	-642	-1 263	621	642
	Myndigheten för handikappolitisk samordning													
09 03 002		182 742					182 742	182 742	0	0	0	0	0	0
	Bidrag till handikapporganisationer													

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)							
4 Stöd till personer med funktionsnedsättning	379 581	26 468 060	79 750	-778 297		26 149 094	25 946 390	-521 670	-601 420	-202 705	-1 374 364	1 171 659	202 705
09 04 001	9 470	104 460		-9 470		104 460	94 209	-10 251	-10 251	-10 251	-10 251	0	10 251
09 04 002	13 575	353 976		-13 575		353 976	338 024	-15 952	-15 952	-15 952	-15 952	0	15 952
09 04 003	-25 026	299 995	80 000			354 969	367 589	67 594	-12 406	12 619	-17 380	29 999	-12 619
09 04 004	-399 007	22 272 000				21 872 993	22 455 447	183 447	183 447	582 455	-531 145	1 113 600	-582 455
09 04 005	538 746	1 772 630		-538 746		1 772 630	1 250 677	-521 953	-521 953	-521 953	-521 953	0	521 953
09 04 006	68 426	843 929	10 000	-43 293		879 062	849 066	5 137	-4 863	-29 996	-55 314	25 318	29 996
09 04 007	173 213	450 881	-10 250	-173 213		440 631	378 016	-72 865	-62 615	-62 615	-62 615	0	62 615
09 04 008		309 400				309 400	159 085	-150 315	-150 315	-150 315	-150 315	0	150 315
09 04 009		45 900				45 900	39 406	-6 494	-6 494	-6 494	-8 789	2 295	6 494
09 04 010	184	14 889				15 073	14 871	-18	-18	-203	-650	447	203
5 Äldrepolitik	16 990	45 511		-16 728		45 772	31 761	-13 750	-13 750	-14 011	-14 709	698	14 011
09 05 001	261	23 250				23 511	23 013	-237	-237	-499	-1 197	698	499
09 05 002	16 728	22 261		-16 728		22 261	8 748	-13 513	-13 513	-13 513	-13 513	0	13 513
6 Socialtjänstpolitik	47 539	298 853		-47 532		298 860	246 928	-51 925	-51 925	-51 932	-51 939	7	51 932
09 06 001	196	224		-189		231	49	-175	-175	-182	-189	7	182
09 06 002	47 343	298 629		-47 343		298 629	246 879	-51 750	-51 750	-51 750	-51 750	0	51 750
7 Barnrättspolitik	13 616	500 237		-1 665		512 168	497 817	-2 420	-2 420	-14 350	-29 357	15 007	14 350
09 07 001	-494	25 859				25 365	26 141	282	282	776	0	776	-776
09 07 002	14 110	474 378		-1 665		486 803	471 677	-2 701	-2 701	-15 126	-29 357	14 231	15 126

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statsens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statsens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)			(SB+AB)				
8 Forskningspolitik													
09 08 001	12 169	1 117 446				1 129 615	1 041 427	-76 019	-76 019	-88 188	-130 425	42 237	88 188
09 08 002	12 169	741 246				753 415	685 165	-56 081	-56 081	-68 249	-90 486	22 237	68 249
Äldre anslag													
09 01 001 2012	14 194	0		-14 194				0	0	0	0	0	0
09 13 09 2005	2 217			-2 217		0		0	0	0	0		
09 13 06 2001	3 902			-3 902		0		0	0	0	0		
	8 075			-8 075		0		0	0	0	0		
UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning													
1 Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning													
10 01 001	-1 679 944	94 422 116	3 200 000	-923 557		95 018 615	96 394 499	1 972 383	-1 227 617	1 375 884	-2 624 331	4 000 215	-1 375 884
10 01 002	-1 820 549	86 911 031	3 200 000	-917 796		87 372 686	88 671 377	1 760 346	-1 439 654	1 298 691	-2 401 732	3 700 423	-1 298 691
10 01 003	-2 330 888	27 041 051	3 200 000	-41 940		27 868 223	27 941 391	900 340	-2 299 660	73 168	-1 168 685	1 241 853	-73 168
10 01 004	-451 654	51 320 000		-3 696		50 864 650	52 239 783	919 783	919 783	1 375 133	-842 117	2 217 250	-1 375 133
10 01 005	-11 278	1 284 000		-4 003		1 272 722	1 316 802	32 802	32 802	44 080	-20 120	64 200	-44 080
10 01 006	4 003	3 764 000		-4 006		3 764 000	3 830 863	66 863	66 863	66 863	-108 137	175 000	-66 863
10 02 001	2 406	43 480		-2 406		43 480	42 205	-1 275	-1 275	-1 275	-3 395	2 120	1 275
10 02 002	250 249	1 000 000		-250 249		1 000 000	999 895	-105	-105	-105	-105	0	105
10 01 007	716 613	2 458 500		-615 501		2 559 612	2 300 438	-158 062	-158 062	-259 174	-259 174	0	259 174
2 Myndigheter													
10 02 001	140 604	7 511 085		-5 761		7 645 929	7 723 121	212 036	212 036	77 193	-222 599	299 792	-77 193
10 02 002	132 895	7 445 867		-5 761		7 578 762	7 659 563	213 696	213 696	80 801	-217 034	297 835	-80 801
	7 709	65 218		-5 761		67 167	63 559	-1 659	-1 659	-3 608	-5 565	1 957	3 608

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)							
U0 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	-574 354	40 000 391	-1 394	-1 394		39 424 642	39 985 422	-14 969	-14 969	560 780	-1 443 284	2 004 064	-560 780
1 Ersättning vid ålderdom	-585 713	39 478 800	-1 394	-1 394		38 891 693	39 474 664	-4 136	-4 136	582 972	-1 405 444	1 988 416	-582 972
11 01 001	-471 749	16 945 400				16 473 651	16 751 265	-194 135	-194 135	277 613	-569 657	847 270	-277 613
11 01 002	-115 192	13 884 900				13 769 708	13 882 783	-2 117	-2 117	113 075	-581 170	694 245	-113 075
11 01 003	1 394	8 030 700		-1 394		8 030 700	8 182 271	151 571	151 571	151 571	-249 964	401 535	-151 571
11 01 004	-166	617 800				617 634	658 346	40 546	40 546	40 712	-4 654	45 366	-166
2 Myndigheter	11 358	521 591				532 949	510 758	-10 833	-10 833	-22 192	-37 840	15 648	22 192
11 02 001	11 358	521 591				532 949	510 758	-10 833	-10 833	-22 192	-37 840	15 648	22 192
U0 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	869 354	78 137 383	250 000	-1 284 133		77 972 605	78 532 970	395 587	145 587	560 365	-2 855 967	3 416 332	-560 365
12 01 001	204 606	24 713 000		-204 606		24 713 000	24 722 710	9 710	9 710	9 710	-1 225 940	1 235 650	-9 710
12 01 002	874 450	36 388 854		-878 363		36 384 941	36 720 185	331 331	331 331	335 244	-1 322 223	1 657 467	-335 244
12 01 003	-196 157	2 186 793				1 990 636	2 051 573	-135 220	-135 220	60 937	-48 403	109 340	-60 937
12 01 004	16 444	35 784		-16 444		35 784	15 120	-20 664	-20 664	-20 664	-21 738	1 074	20 664
12 01 005	-43 661	885 100				841 439	876 023	-9 077	-9 077	34 584	-18 522	53 106	-34 584
12 01 006	-171 047	3 049 300	250 000			3 128 253	3 146 867	97 567	-152 433	18 613	-120 537	139 150	-18 613
12 01 007		6 467 652				6 467 652	6 467 652	0	0	0	0	0	0
12 01 008	184 720	4 410 900		-184 720		4 410 900	4 532 841	121 941	121 941	121 941	-98 604	220 545	-121 941
U0 13 Integration och jämställdhet	1 637 771	10 476 296	-1 629 060			10 485 007	8 836 136	-1 640 160	-1 640 160	-1 648 871	-2 433 473	784 602	1 648 871
1 Integration	1 612 510	10 111 726		-1 610 000		10 114 236	8 478 712	-1 633 014	-1 633 014	-1 635 524	-2 417 295	781 771	1 635 524
13 01 001	39 054	242 905		-39 054		242 905	204 986	-37 919	-37 919	-37 919	-37 919	0	37 919
13 01 002	867 320	5 927 039		-867 320		5 927 039	5 542 275	-384 764	-384 764	-384 764	-972 468	587 704	384 764
13 01 003	141 987	1 916 000		-141 987		1 916 000	1 668 067	-247 933	-247 933	-247 933	-343 733	95 800	247 933

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	(IB)	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
		(AB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ ID+MÖ)			(SB+AB)				
13 01 004	Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	455 746	1 783 000	-455 746			1 783 000	929 953	-853 047	-853 047	-853 047	-942 197	89 150	853 047
13 01 005	Hemutrustningslån	102 833	216 582	-102 833			216 582	106 207	-110 375	-110 375	-110 375	-116 872	6 497	110 375
13 01 006	Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	5 570	26 200	-3 060			28 710	27 224	1 024	1 024	-1 486	-4 106	2 620	1 486
2 Diskriminering		3 111	125 331	-430			128 012	127 644	2 313	2 313	-368	-3 199	2 831	368
13 02 001	Diskrimineringsombudsmannen	2 950	94 963	-270			97 644	97 942	2 979	2 979	298	-2 533	2 831	-298
13 02 002	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	161	30 368	-161			30 368	29 702	-666	-666	-666	-666	0	666
3 Jämställdhet		22 150	239 239	-18 630			242 759	229 780	-9 459	-9 459	-12 979	-12 979	0	12 979
13 03 001	Särskilda jämställdhetsåtgärder	22 150	239 239	-18 630			242 759	229 780	-9 459	-9 459	-12 979	-12 979	0	12 979
UO 14 Arbetsmarknad och arbetsliv		5 505 462	67 232 673	-1 155 500	-682 673		73 210 961	69 721 140	2 488 467	1 332 967	-3 489 822	-6 646 125	3 156 303	3 489 822
1 Arbetsmarknad		5 434 595	66 508 200	-1 155 500	-617 439		72 480 856	69 011 199	2 502 999	1 347 499	-3 469 656	-6 608 310	3 138 654	3 469 656
14 01 001	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	160 364	6 993 684	25 000	-12 586		7 166 463	7 108 010	114 326	89 326	-58 452	-288 263	209 811	58 452
14 01 002	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	3 517 405	31 175 947				34 693 352	31 780 245	604 298	604 298	-2 913 108	-4 405 725	1 492 617	2 913 108
14 01 003	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 221 810	7 892 779	-16 967			9 097 622	8 862 159	969 380	969 380	-235 463	-629 067	393 604	235 463
14 01 004	Lönebidrag och Samhall m.m.	571 838	17 356 578	-571 838			17 356 578	17 040 396	-316 182	-316 182	-316 182	-957 176	640 994	316 182
14 01 005	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	1 088	110 524				111 612	113 721	3 197	3 197	2 109	-1 207	3 316	-2 109
14 01 006	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007-2013	189 566	1 425 000	-15 488			1 599 078	1 507 191	82 191	82 191	-91 887	-234 387	142 500	91 887
14 01 007	Insittuet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	999	35 729	-220			36 508	35 084	-645	-645	-1 424	-2 496	1 072	1 424
14 01 008	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	2 024	56 330	-340			58 014	55 280	-1 050	-1 050	-2 735	-4 425	1 690	2 735
14 01 009	Bidrag till administration av grundbeloppet		53 326				53 326	53 326	0	0	0	0	0	0
14 01 010	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		8 303				8 303	8 303	0	0	0	0	0	0
14 01 011	Bidrag till löngarantiersättning	-230 500	1 400 000	1 130 500		0	2 300 000	2 447 485	1 047 485	-83 015	147 485	-105 565	253 050	-147 485

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
2 Arbetsliv	20 477	724 473		-14 844		730 106	709 941	-14 532	-14 532	-20 165	-37 814	17 649	20 165
14 02 001	3 142	606 153		-162		609 133	601 774	-4 379	-4 379	-7 359	-22 392	15 033	7 359
14 02 002	5 402	28 376		-4 495		23 283	26 489	-1 887	-1 887	-2 794	-3 645	851	2 794
14 02 003	3 347	32 622		-3 302		32 667	26 887	-5 735	-5 735	-5 780	-5 825	45	5 780
14 02 004	8 586	57 322		-6 885		59 023	54 791	-2 531	-2 531	-4 232	-5 952	1 720	4 232
Äldre anslag	50 390	0		-50 390				0	0	0	0	0	0
14 02 003 2012	5			-5		0		0	0	0	0		
14 22 01 2008	50 385			-50 385		0		0	0	0	0		
U0 15 Studiestöd	1 184 845	22 025 538	418 000	-1 180 792		22 447 391	20 566 933	-1 458 605	-1 876 605	-1 880 458	-2 857 272	976 814	1 880 458
15 01 001	-1 713	3 471 787				3 470 074	3 474 223	2 436	2 436	4 149	-169 440	173 589	-4 149
15 01 002	1 158 606	14 285 997		-1 158 606		14 699 447	12 859 082	-1 426 915	-1 840 365	-1 840 365	-2 430 451	590 086	1 840 365
15 01 003	-1 500	3 836 403		-3 107		3 836 345	3 852 554	16 151	11 601	16 209	-175 611	191 820	-16 209
15 01 004	3 647	61 150		-3 647		61 150	50 972	-10 178	-10 178	-10 178	-13 231	3 053	10 178
15 01 005	10 871	29 000		-10 871		29 000	23 244	-5 756	-5 756	-5 756	-7 206	1 450	5 756
15 01 006	14 235	328 951		-4 427		338 759	294 364	-34 587	-34 587	-44 395	-60 843	16 448	44 395
15 01 007	501	12 250		-135		12 616	12 494	244	244	-122	-490	368	122
U0 16 Utbildning och universitetsforskning	1 578 547	57 137 199	452 000	-650 770		58 516 976	56 484 322	-652 877	-1 104 877	-2 032 654	-2 748 775	716 121	2 032 654
1 Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	825 548	10 961 728		-526 098		11 611 179	10 613 115	-348 613	-698 613	-998 063	-1 249 478	251 415	998 063
16 01 001	11 738	414 576		-353		425 961	412 942	-1 634	-1 634	-13 019	-25 456	12 437	13 019
16 01 002	4 517	353 735				358 252	347 362	-6 373	-6 373	-10 890	-21 502	10 612	10 890
16 01 003	7 001	671 295				678 296	660 604	-10 691	-10 691	-17 692	-37 831	20 139	17 692
16 01 004	-1 332	60 181				58 849	58 019	-2 162	-2 162	-830	-2 339	1 509	830

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp		Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ ID+MO)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)												
16 01 005	205 133	1 591 164	-101 033				1 695 264	1 350 399	-240 765	-240 765	-344 865	-392 600	47 735	344 865
16 01 006	66 165	459 568	-86 165				439 568	393 811	-65 757	-65 757	-45 757	-58 434	12 677	45 757
16 01 007	2 201	3 675 500	-2 201				3 675 500	3 670 660	-4 840	-4 840	-4 840	-4 840	0	4 840
16 01 008	25 187	166 542	-25 187				166 542	138 068	-28 474	-28 474	-28 474	-33 470	4 996	28 474
16 01 009	10 350	104 213	-6 350				108 213	89 938	-14 275	-14 275	-18 275	-21 401	3 126	18 275
16 01 010	225 863	522 900	-225 863				522 900	337 694	-185 206	-185 206	-185 206	-199 678	14 472	185 206
16 01 011	613	15 525	-613				15 525	15 983	458	458	458	-8	466	-458
16 01 012	2 250	98 788					101 038	98 599	-189	-189	-2 438	-5 402	2 964	2 438
16 01 013	1 321	9 018	-1 076				9 262	1 181	-7 837	-7 837	-8 081	-8 351	270	8 081
16 01 014	267 256	2 671 505	-77 256				3 211 505	2 892 303	220 798	-129 202	-319 202	-434 797	115 595	319 202
16 01 015	-2 715	147 218					144 503	145 552	-1 666	-1 666	1 049	-3 368	4 417	-1 049
2 Universitet och högskolor	677 396	38 903 374	-99 340				39 583 430	38 780 694	-122 680	-224 680	-802 736	-923 153	120 417	802 736
16 02 001		126 201					126 201	127 145	944	944	944	-2 842	3 786	-944
16 02 002		102 515					102 515	104 870	2 355	2 355	2 355	-720	3 075	-2 355
16 02 003	67 895	1 362 345					1 438 140	1 438 140	75 795	67 895	0	0	0	0
16 02 004		1 841 565					1 841 565	1 841 565	0	0	0	0	0	0
16 02 005		1 788 031					1 797 531	1 797 531	9 500	0	0	0	0	0
16 02 006	82 000	1 896 253					1 978 253	1 896 253	0	0	-82 000	-82 000	0	82 000
16 02 007		1 826 949					1 833 249	1 833 249	6 300	0	0	0	0	0
16 02 008		1 376 929					1 376 929	1 376 929	0	0	0	0	0	0
16 02 009	155 775	1 544 810	-2 135				1 698 450	1 631 911	87 101	87 101	-66 539	-66 539	0	66 539
16 02 010		1 447 906					1 447 906	1 447 906	0	0	0	0	0	0
16 02 011	116	1 208 795					1 213 911	1 213 911	5 116	116	0	0	0	0
16 02 012		992 689					992 689	992 689	0	0	0	0	0	0

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
16 02 013	22 587	1 317 794	6 300			1 346 681	1 346 681	28 887	22 587	0	0	0	0
16 02 014		750 324				750 324	750 324	0	0	0	0	0	0
16 02 015	49 785	595 639	7 300			652 724	633 368	37 729	30 429	-19 356	-19 356	0	19 356
16 02 016		1 338 788				1 338 788	1 338 788	0	0	0	0	0	0
16 02 017	0	989 680	5 700			995 380	967 391	-22 289	-27 989	-27 989	-27 989	0	27 989
16 02 018		1 302 980				1 302 980	1 302 980	0	0	0	0	0	0
16 02 019	49 514	611 026	2 800			663 340	659 425	48 399	45 599	-3 915	-3 915	0	3 915
16 02 020		340 444				340 444	340 444	0	0	0	0	0	0
16 02 021		561 593	4 100			565 693	565 693	4 100	0	0	0	0	0
16 02 022		195 257				195 257	195 257	0	0	0	0	0	0
16 02 023		953 521	4 100			957 621	957 621	4 100	0	0	0	0	0
16 02 024		275 823				275 823	275 823	0	0	0	0	0	0
16 02 025		653 065	4 100			657 165	657 165	4 100	0	0	0	0	0
16 02 026		216 478				216 478	216 478	0	0	0	0	0	0
16 02 027		509 234	4 100			513 334	513 334	4 100	0	0	0	0	0
16 02 028		198 719				198 719	198 719	0	0	0	0	0	0
16 02 029		259 698	2 500			262 198	262 198	2 500	0	0	0	0	0
16 02 030		83 122				83 122	83 122	0	0	0	0	0	0
16 02 031	19 612	796 138	4 100			819 850	819 850	23 712	19 612	0	0	0	0
16 02 032		105 214				105 214	105 214	0	0	0	0	0	0
16 02 033	58 712	555 030	4 100	-2 063		615 779	558 760	3 730	-370	-57 019	-57 019	0	57 019
16 02 034		78 135				78 135	78 135	0	0	0	0	0	0
16 02 035		56 534				56 534	52 174	-4 360	-4 360	-4 360	-4 360	0	4 360

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp		Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)												
16 02 036		5 637	5 637				5 637	5 637	0	0	0	0	0	0
	Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete													
16 02 037		112 037	112 037				112 037	112 037	0	0	0	0	0	0
	Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning													
16 02 038		23 640	23 640				23 640	23 640	0	0	0	0	0	0
	Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete													
16 02 039		86 895	86 895				86 895	86 895	0	0	0	0	0	0
	Gymnastik- och idrotthögskolan: Grundutbildning													
16 02 040		25 202	25 202				25 202	25 202	0	0	0	0	0	0
	Gymnastik- och idrotthögskolan: Forskning och forskarutbildning													
16 02 041		429 742	429 742	2 800			432 542	432 542	2 800	0	0	0	0	0
	Högskolan i Borås: Grundutbildning													
16 02 042		54 619	54 619				54 619	54 619	0	0	0	0	0	0
	Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning													
16 02 043		388 128	388 128	2 800			388 928	388 928	2 800	0	0	0	0	0
	Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning													
16 02 044		53 996	53 996				53 996	53 996	0	0	0	0	0	0
	Högskolan Dalarna: Grundutbildning													
16 02 045		124 157	124 157				124 157	124 157	0	0	0	0	0	0
	Högskolan på Gotland: Grundutbildning													
16 02 046		20 848	20 848				20 848	20 848	0	0	0	0	0	0
	Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning													
16 02 047		407 989	407 989	2 800			410 789	410 789	2 800	0	0	0	0	0
	Högskolan i Gävle: Grundutbildning													
16 02 048		82 229	82 229				82 229	82 229	0	0	0	0	0	0
	Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning													
16 02 049		352 998	352 998	2 800			355 798	355 798	2 800	0	0	0	0	0
	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning													
16 02 050		53 955	53 955				53 955	53 955	0	0	0	0	0	0
	Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning													
16 02 051		342 067	342 067	2 800			344 867	344 867	2 800	0	0	0	0	0
	Högskolan i Halmstad: Grundutbildning													
16 02 052		45 739	45 739				45 739	45 739	0	0	0	0	0	0
	Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning													
16 02 053		33 491	306 798	2 800	-2 820		340 268	310 591	3 793	993	-29 677	-29 677	0	29 677
	Högskolan i Skövde: Grundutbildning													
16 02 054		39 767	39 767				39 767	39 767	0	0	0	0	0	0
	Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning													
16 02 055		24 824	349 121	2 500			376 445	350 965	1 844	-656	-25 480	-25 480	0	25 480
	Högskolan Väst: Grundutbildning													
16 02 056		39 190	39 190				39 190	39 190	0	0	0	0	0	0
	Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning													

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)							
16 02 057	995	149 024				150 019	141 339	-7 685	-7 685	-8 680	-8 680	0	8 680
16 02 058		7 557				7 557	7 557	0	0	0	0	0	0
16 02 059		59 295				59 295	59 295	0	0	0	0	0	0
16 02 060		4 326				4 326	4 326	0	0	0	0	0	0
16 02 061		119 275				119 275	118 001	-1 274	-1 274	-1 274	-1 274	0	1 274
16 02 062		7 647				7 647	7 647	0	0	0	0	0	0
16 02 063		17 388				17 388	17 388	0	0	0	0	0	0
16 02 064		4 809				4 809	4 809	0	0	0	0	0	0
16 02 065		363 505				363 505	363 505	0	0	0	0	0	0
16 02 066		40 504				40 504	40 504	0	0	0	0	0	0
16 02 067		23 053				23 053	23 053	0	0	0	0	0	0
16 02 068		8 566				8 566	8 566	0	0	0	0	0	0
16 02 069	24 388	2 764 624	9 800	-14 901		2 783 911	2 758 767	-5 857	-15 657	-25 144	-108 083	82 939	25 144
16 02 070	87 703	1 020 558	-5 000	-77 421		1 025 840	575 826	-444 732	-439 732	-450 014	-480 631	30 617	450 014
16 02 071		454 872				454 872	450 282	-4 590	-4 590	-4 590	-4 590	0	4 590
16 02 072		2 256 393				2 256 393	2 256 393	0	0	0	0	0	0
3 Forskning	58 928	7 140 067		-12 852		7 186 143	6 960 416	-179 651	-179 651	-225 727	-567 833	342 106	225 727
16 03 001	19 250	5 162 936	-12 000			5 170 186	5 006 345	-156 591	-144 591	-163 841	-421 988	258 147	163 841
16 03 002		260 061				260 061	256 483	-3 578	-3 578	-3 578	-16 581	13 003	3 578

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp		Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MO)	Utfall	Skillnad mot statsens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(ÄB)												
16 03 003	-471	118 698	12 000				130 227	125 367	6 669	-5 331	-4 860	-8 421	3 561	4 860
16 03 004	2 212	348 581					350 793	342 172	-6 409	-6 409	-8 621	-26 050	17 429	8 621
16 03 005	579	25 969					26 548	26 233	264	264	-315	-1 094	779	315
16 03 006	264	551 309		-264			551 309	549 033	-2 276	-2 276	-2 276	-29 841	27 565	2 276
16 03 007	175	48 631					48 706	48 406	-125	-125	-300	-1 756	1 456	300
16 03 008	355	340 149					340 504	341 455	1 306	1 306	951	-9 253	10 204	-951
16 03 009	18 321	37 722					56 043	31 927	-5 795	-5 795	-24 116	-26 002	1 886	24 116
16 03 010	214	43 836					44 050	44 377	541	541	328	-1 864	2 192	-328
16 03 011	3 521	9 231		-3 247			9 505	5 668	-3 563	-3 563	-3 836	-4 113	277	3 836
16 03 012	8 907	40 179		-7 712			41 374	32 579	-7 600	-7 600	-8 795	-9 816	1 021	8 795
16 03 013	5 602	152 865		-1 629			156 838	150 371	-2 494	-2 494	-6 467	-11 053	4 586	6 467
4 Vissa gemensamma ändamål	3 597	132 030		-3 003			132 624	130 286	-1 744	-1 744	-2 339	-4 522	2 183	2 339
16 04 001		79 864					79 864	78 888	-976	-976	-976	-976	0	976
16 04 002	0	30 886					30 886	30 506	-380	-380	-380	-1 924	1 544	380
16 04 003	693	8 959		-437			9 216	9 170	211	211	-45	-314	269	45
16 04 004	2 904	12 321		-2 566			12 659	11 721	-600	-600	-937	-1 307	370	937
Äldre anslag	13 077	0		-9 478			3 600	-189	-189	-189	-3 788	-3 788	0	3 788
16 01 011 2012	9 978	0		-9 478			500	-3 288	-3 288	-3 288	-3 788	-3 788	0	3 788
16 02 001 2012	2 425	0					2 425	2 425	2 425	2 425	0	0	0	0
16 02 002 2012	-1 997	0					-1 997	-1 997	-1 997	-1 997	0	0	0	0
16 04 001 2012	2 672	0					2 672	2 672	2 672	2 672	0	0	0	0

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)							
00 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	38 797	12 669 453	9 000	-22 298		12 714 952	12 730 108	40 655	31 655	15 156	-165 554	180 710	-15 156
1 Kulturområdesövergripande verksamhet	9 573	1 810 113		-8 266		1 811 420	1 809 617	-496	-496	-1 803	-64 091	52 288	1 803
17 01 001	1 047	50 312				51 359	50 948	636	636	-411	-1 920	1 509	411
17 01 002	117	244 897		-117		244 897	244 718	-179	-179	-179	-5 510	5 331	179
17 01 003	226	169 083		-226		169 083	169 444	361	361	361	-4 711	5 072	-361
17 01 004	392	36 314		0		36 706	36 082	-232	-232	-624	-1 714	1 090	624
17 01 005	7 923	9 898		-7 923		9 898	9 898	0	0	0	-297	297	0
17 01 006	-319	1 286 090		0		1 285 771	1 286 137	47	47	366	-38 217	38 583	-366
17 01 007	187	13 519		0		13 706	12 391	-1 128	-1 128	-1 315	-1 721	406	1 315
2 Teater, dans och musik	247	1 252 244		0		1 252 491	1 251 237	-1 007	-1 007	-1 254	-10 080	8 826	1 254
17 02 001			958 042				958 042	958 042	0	0	0	0	0
17 02 002	0	189 503		0		189 503	189 522	19	19	19	-5 666	5 685	-19
17 02 003	247	104 699		0		104 946	103 673	-1 026	-1 026	-1 273	-4 414	3 141	1 273
3 Litteraturen, läsandet och språket	992	281 883		-7		282 869	284 584	2 701	2 701	1 715	-7 327	9 042	-1 715
17 03 001	7	123 682		-7		123 682	123 694	12	12	12	-3 698	3 710	-12
17 03 002	487	86 726				87 213	86 198	-528	-528	-1 014	-3 616	2 602	1 014
17 03 003		16 803				16 803	16 803	0	0	0	0	0	0
17 03 004	499	54 672				55 171	57 888	3 216	3 216	2 717	-13	2 730	-2 717
4 Bildkonst, arkitektur, form och design	-824	80 557		-9		79 724	80 619	62	62	895	-1 522	2 417	-895
17 04 001	-79	7 895				7 816	7 967	72	72	151	-86	237	-151

Tusental kronor

	Ingående ramöverföringsbelopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ramöverföringsbelopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
17 04 002	-899	33 100				32 201	32 984	-116	-116	783	-210	993	-783
17 04 003	145	11 363				11 508	11 497	134	134	-12	-353	341	12
17 04 004	9	28 199		-9		28 199	28 171	-28	-28	-28	-874	846	28
5 Kulturskaparnas villkor	2 481	350 287		-1 382		351 385	351 222	935	935	-163	-10 566	10 403	163
17 05 001	1 369	18 333		-822		18 880	18 633	300	300	-247	-797	550	247
17 05 002	1 111	331 954		-560		332 505	332 589	635	635	84	-9 769	9 853	-84
6 Arkiv	-2 235	350 165				347 930	361 492	11 327	11 327	13 562	-4 438	18 000	-13 562
17 06 001	-2 235	350 165				347 930	361 492	11 327	11 327	13 562	-4 438	18 000	-13 562
7 Kulturmiljö	1 775	926 959		-317		928 417	932 033	5 074	5 074	3 616	-10 393	14 009	-3 616
17 07 001	3 479	215 241		-266		218 454	220 959	5 718	5 718	2 505	-3 952	6 457	-2 505
17 07 002	-1 704	251 718		-51		249 963	251 074	-644	-644	1 111	-6 441	7 552	-1 111
17 07 003		460 000				460 000	460 000	0	0	0	0	0	0
8 Museer och utställningar	19 330	1 359 744		-3 402		1 375 672	1 365 433	5 689	5 689	-10 240	-42 444	32 204	10 240
17 08 001	16 662	995 392		-2 401		999 653	990 934	5 542	5 542	-8 719	-38 280	29 561	8 719
17 08 002	1 000	239 538		-1 000		239 538	239 538	0	0	0	0	0	0
17 08 003	452	46 639				46 639	46 639	0	0	0	0	0	0
17 08 004	1 215	44 026		0		44 478	43 550	-476	-476	-928	-2 249	1 321	928
17 08 005		44 069				45 284	44 850	781	781	-434	-1 756	1 322	434
17 08 006	1	80		-1		80	-79	-159	-159	-159	-159	0	159
9 Trossamfund	364	82 214		-156		82 422	78 881	-3 333	-3 333	-3 541	-6 007	2 466	3 541
17 09 001	365	6 982		-156		7 190	7 230	248	248	39	-170	209	-39
17 09 002	0	75 232				75 232	71 651	-3 581	-3 581	-3 581	-5 838	2 257	3 581

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÅB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)							
10 Film		317 144				317 144	332 084	14 940	14 940	14 940	-60	15 000	-14 940
17 10 001		317 144				317 144	332 084	14 940	14 940	14 940	-60	15 000	-14 940
11 Medier		154 005	9 000	-880		159 101	163 273	9 268	268	4 172	-7 674	11 846	-4 172
17 11 001		21 293				21 293	21 293	0	0	0	0	0	0
		2 193				2 193	2 193	0	0	0	0	0	0
17 11 002		383		-276		383	295	-88	-88	-88	-88	0	88
17 11 003		1 112		-604		1 718	1 715	435	435	-74	-574	500	74
17 11 004		113 456	9 000			118 043	122 378	8 922	-78	4 334	-7 012	11 346	-4 334
17 11 005		1 961		-1 134		282 307	280 682	-1 625	-1 625	-2 452	-3 408	956	2 452
12 Ungdomspolitik		827				32 694	31 840	-27	-27	-854	-1 810	956	854
17 12 001		1 134		-1 134		250 440	248 843	-1 597	-1 597	-1 597	-1 597	0	1 597
17 12 002		4 438		-4 438		1 831 021	1 829 664	-1 357	-1 357	-1 357	-3 191	1 834	1 357
13 Folkhälsopolitik		27		-27		1 705 151	1 705 145	-6	-6	-6	-6	0	6
17 13 001		3 674		-3 674		32 164	31 355	-809	-809	-809	-1 809	1 000	809
17 13 002		570		-570		28 163	27 679	-484	-484	-484	-484	0	484
17 13 003		27 785				27 785	27 785	0	0	0	-834	834	0
17 13 004		15 000		0		15 000	15 000	0	0	0	0	0	0
17 13 005		167		-167		22 758	22 700	-58	-58	-58	-58	0	58
17 13 006		721		-721		3 563 500	3 563 302	-198	-198	-198	-198	0	198
14 Folkbildning		3 546 705				3 546 705	3 546 705	0	0	0	0	0	0
17 14 001		721		-721		16 795	16 597	-198	-198	-198	-198	0	198
17 14 002													

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
18 01 004 2012	5 622	0		-5 122		500		0	0	-500	-500	0	500
18 31 10 2008	4 299			-4 299		0		0	0	0	0		0
UO 19 Regional tillväxt	291 199	3 390 701	30 000	-236 093		3 475 807	3 270 035	-120 666	-150 666	-205 772	-522 401	316 629	205 772
19 01 001	69 712	1 541 837	30 000	-38 029		1 603 521	1 537 084	-4 753	-34 753	-66 437	-220 623	154 186	66 437
19 01 002	58 064	448 864		-58 064		448 864	359 741	-89 123	-89 123	-89 123	-111 566	22 443	89 123
19 01 003	23 422	1 400 000				1 423 422	1 373 210	-26 790	-26 790	-50 213	-190 213	140 000	50 213
Äldre anslag	140 000	0		-140 000				0	0	0	0	0	0
19 33 05 2008	50 000			-50 000		0		0	0	0	0		0
19 33 06 2006	90 000			-90 000		0		0	0	0	0		0
UO 20 Allmän miljö- och naturvård	351 489	4 893 043		-300 471		4 944 061	4 806 851	-86 192	-86 192	-137 210	-205 173	67 963	137 210
1 Miljöpolitik	133 088	4 249 272		-87 336		4 295 023	4 158 499	-90 773	-90 773	-136 525	-185 175	48 650	136 525
20 01 001	10 844	370 206				381 050	367 614	-2 592	-2 592	-13 436	-24 542	11 106	13 436
20 01 002	1 344	292 714		-1 344		292 714	290 979	-1 735	-1 735	-1 735	-8 020	6 285	1 735
20 01 003	997	619 535		-997		619 535	612 334	-7 201	-7 201	-7 201	-7 201	0	7 201
20 01 004	51 284	416 718		-51 284		416 718	412 063	-4 655	-4 655	-4 655	-4 655	0	4 655
20 01 005	446	88 173		-446		88 173	88 167	-6	-6	-6	-6	0	6
20 01 006	7 511	194 260		-5 980		195 791	191 462	-2 798	-2 798	-4 329	-10 157	5 828	4 329
20 01 007	15 689	189 031		-15 707		189 013	164 902	-24 129	-24 129	-24 111	-29 782	5 671	24 111
20 01 008		80 000				80 000	62 200	-17 800	-17 800	-17 800	-17 800	0	17 800
20 01 009	413	202 672				203 085	201 172	-1 500	-1 500	-1 913	-7 993	6 080	1 913
20 01 010	12 261	102 000		-965		113 295	98 196	-3 804	-3 804	-15 099	-18 159	3 060	15 099
20 01 011	1 874	20 000		-1 874		20 000	20 263	263	263	263	-337	600	-263
20 01 012	824	502 565		-824		502 565	496 751	-5 814	-5 814	-5 814	-5 814	0	5 814

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)							
20 01 013	4 034	93 000	-4 034			93 000	94 966	1 966	1 966	1 966	-824	2 790	-1 966
20 01 014	3 332	43 000	-3 332			43 000	38 576	-4 424	-4 424	-4 424	-5 597	1 173	4 424
20 01 015	19 516	15 500				35 016	12 306	-3 194	-3 194	-22 710	-22 710	0	22 710
20 01 016	549	818 000	-549			818 000	807 394	-10 606	-10 606	-10 606	-10 606	0	10 606
20 01 017	2 170	201 898				204 068	199 155	-2 743	-2 743	-4 913	-10 970	6 057	4 913
2 Miljöforskning	5 266	643 771				649 037	648 352	4 581	4 581	-685	-19 998	19 313	685
20 02 001	-835	51 178				50 343	48 385	-2 793	-2 793	-1 958	-3 493	1 535	1 958
20 02 002	6 101	592 593				598 694	599 967	7 374	7 374	1 273	-16 505	17 778	-1 273
Äldre anslag	213 135	0		-213 135		0	0	0	0	0	0	0	0
20 34 10 2008	213 135			-213 135		0	0	0	0	0	0	0	0
UO 21 Energi	851 442	2 812 540	-1 225	-634 088		3 028 689	2 613 352	-199 188	-197 963	-415 317	-552 658	137 341	415 317
21 01 001	8 861	265 631	-937			273 555	259 037	-6 594	-6 594	-14 517	-22 486	7 969	14 517
21 01 002	3 781	140 000	-3 781			140 000	137 545	-2 455	-2 455	-2 455	-9 455	7 000	2 455
21 01 003	1 625	80 000	-1 625			80 000	74 170	-5 830	-5 830	-5 830	-9 830	4 000	5 830
21 01 004	46 877	10 000	-11 877			45 000	35 126	25 126	25 126	-9 874	-9 874	0	9 874
21 01 005	551 820	1 292 836	-508 775			1 335 881	1 142 683	-150 153	-150 153	-193 198	-259 698	66 500	193 198
21 01 006	-7 317	188 000				180 683	183 929	-4 071	-4 071	3 247	-15 553	18 800	-3 247
21 01 007	11 492	15 000	-8 492			18 000	9 273	-5 727	-5 727	-8 727	-9 477	7 500	8 727
21 01 008	16 274	100 745	-1 225	-11 774		104 020	98 702	-2 043	-818	-5 318	-8 340	3 022	5 318
21 01 009	85 953	170 000	-55 953			200 000	185 744	15 744	15 744	-14 256	-20 256	6 000	14 256
21 01 010	83 203	255 000				338 203	201 674	-53 326	-53 326	-136 528	-144 178	7 650	136 528
21 01 011	12 505	270 000	-12 505			270 000	260 775	-9 225	-9 225	-9 225	-23 475	14 250	9 225

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
21 01 012	2 962	25 328		-2 962		25 328	21 162	-4 166	-4 166	-4 166	-5 566	1 400	4 166
Äldre anslag	33 406	0		-15 406		18 000	3 532	3 532	3 532	-14 468	-14 468	0	14 468
21 01 008 2011	28 421	0		-10 421		18 000	3 532	3 532	3 532	-14 468	-14 468	0	14 468
21 01 008 2010	4 985			-4 985		0		0	0	0	0		
UO 22 Kommunkationer	2 581 127	44 604 330	-250	-331 177		46 854 030	43 654 715	-949 615	-949 365	-3 199 314	-7 238 244	4 038 930	3 199 314
1 Transportpolitik	2 526 192	44 078 037		-294 748		46 309 480	43 154 300	-923 737	-923 737	-3 155 180	-7 181 487	4 026 307	3 155 180
22 01 001	1 543 967	22 207 408		-23 583		23 727 792	22 107 305	-100 103	-100 103	-1 620 486	-3 808 032	2 187 546	1 620 486
22 01 002	-657 911	15 187 253		-17 062		14 512 280	14 812 792	-374 461	-374 461	300 512	-1 209 752	1 510 264	-300 512
22 01 003	170 052	1 407 092		-126 309		1 450 835	1 390 639	-16 453	-16 453	-60 196	-102 409	42 213	60 196
22 01 004		143 308				143 308	143 308	0	0	0	0	0	0
22 01 005		62 284				62 284	62 284	0	0	0	0	0	0
22 01 006	-3	70 013		-1		70 009	69 972	-41	-41	-37	-247	210	37
22 01 007	26 619	831 000		-26 619		831 000	810 338	-20 662	-20 662	-20 662	-103 762	83 100	20 662
22 01 008		25 085				25 085	25 085	0	0	0	-753	753	0
22 01 009	5	44 366				44 371	44 371	5	5	0	-1 331	1 331	0
22 01 010	308 932	348 500				657 432	393 448	44 948	44 948	-263 984	-298 834	34 850	263 984
22 01 011	933 284	850 176				1 783 460	663 857	-186 319	-186 319	-1 119 602	-1 149 767	30 165	1 119 602
22 01 012	197 866	1 988 239		-99 627		2 086 478	1 893 057	-95 182	-95 182	-193 421	-292 832	99 411	193 421
22 01 013	3 382	61 813		-1 547		63 648	60 409	-1 404	-1 404	-3 239	-5 093	1 894	3 239
22 01 014		840 000				840 000	668 483	-171 517	-171 517	-171 517	-206 127	34 610	171 517
22 01 015		11 500				11 500	8 953	-2 547	-2 547	-2 547	-2 547	0	2 547

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+AB+ID+MÖ)							
2 Politiken för informationssamhället	48 830	526 293	-250	-30 324		544 549	500 415	-25 878	-25 628	-44 134	-56 757	12 623	44 134
22 02 001	-173	20 689				20 516	20 183	-506	-506	-333	-954	621	333
22 02 002	-1 412	145 078				143 666	138 984	-6 094	-6 094	-4 682	-9 034	4 352	4 682
22 02 003	300	37 000		-300		37 000	22 379	-14 621	-14 621	-14 621	-15 671	1 050	14 621
22 02 004	25 110	25 010	-250	-25 110		24 760	21 636	-3 374	-3 124	-3 124	-3 124	0	3 124
22 02 005	23 502	260 000		-3 502		280 000	260 126	126	126	-19 874	-26 474	6 600	19 874
22 02 006	1 503	38 516		-1 412		38 606	37 107	-1 409	-1 409	-1 500	-1 500	0	1 500
Äldre anslag	6 105	0		-6 105		0	0	0	0	0	0	0	0
22 36 05 2003	6 105			-6 105		0	0	0	0	0	0	0	0
UO 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	2 401 990	16 590 899	850	-1 512 764		17 480 974	16 006 302	-584 597	-585 447	-1 474 673	-2 764 601	1 289 928	1 474 673
23 01 001	-6 769	400 368				393 599	388 943	-11 425	-11 425	-4 657	-16 668	12 011	4 657
23 01 002	2 153	261 868		-2 153		261 868	251 561	-10 307	-10 307	-10 307	-10 307	0	10 307
23 01 003	976	112 729				113 705	114 550	1 821	1 821	845	-2 537	3 382	-845
23 01 004		107 301				107 301	107 301	0	0	0	0	0	0
23 01 005	279	12 433		-619		12 093	10 116	-2 317	-2 317	-1 977	-2 350	373	1 977
23 01 006	20 381	124 349		-20 381		124 349	117 798	-6 551	-6 551	-6 551	-18 781	12 230	6 551
23 01 007	5 777	37 778		-5 777		37 778	35 750	-2 028	-2 028	-2 028	-2 411	383	2 028
23 01 008	7 834	505 621				513 455	513 184	7 563	7 563	-270	-16 703	16 433	270
23 01 009		5 000	1 700			6 700	6 622	1 622	-78	-78	-228	150	78
23 01 010	660 819	5 819 000		-660 819		5 819 000	5 917 560	98 560	98 560	98 560	-483 340	581 900	-98 560
23 01 011	144 938	258 300		-144 938		258 300	88 078	-170 222	-170 222	-170 222	-196 052	25 830	170 222

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings-belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ramöverförings-belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MÖ)	(IB+SB+ÄB+ID+MÖ)			(SB+ÄB)				
23 01 012	8 921	190 472				199 393	173 232	-17 240	-17 240	-26 161	-45 208	19 047	26 161
23 01 013	23 835	37 919		-21 063		40 691	21 138	-16 781	-16 781	-19 553	-23 344	3 791	19 553
23 01 014	147 782	91 793		-137 843		101 732	70 624	-21 169	-21 169	-31 108	-40 287	9 179	31 108
23 01 015	1 603	294 403				296 006	289 070	-5 333	-5 333	-6 936	-15 768	8 832	6 936
23 01 016	9 973	88 660	-850	-9 973		87 810	79 556	-9 104	-8 254	-8 254	-10 553	2 299	8 254
23 01 017	37	42 913		-37		42 913	42 805	-108	-108	-108	-1 395	1 287	108
23 01 018	557 356	3 200 436		-142 833		3 614 959	3 174 721	-25 715	-25 715	-440 237	-740 931	300 694	440 237
23 01 019	812 120	2 780 043		-364 303		3 227 860	2 385 360	-394 683	-394 683	-842 500	-1 120 254	277 754	842 500
23 01 020	1 095	29 330		-1 095		29 330	29 322	-8	-8	-8	-888	880	8
23 01 021		2 616				2 616	2 616	0	0	0	-78	78	0
23 01 022		1 029				1 029	1 029	0	0	0	-103	103	0
23 01 023	-1 966	107 915		-73		105 876	105 804	-2 111	-2 111	-72	-72	0	72
23 01 024		1 634 369				1 634 369	1 634 369	0	0	0	0	0	0
23 01 025	3 353	443 077				446 430	443 380	303	303	-3 050	-16 342	13 292	3 050
23 01 026		1 177				1 177	1 177	0	0	0	0	0	0
Äldre anslag	1 493	0		-858		635	635	635	635	0	0	0	0
23 01 003 2012	2			-2		0	0	0	0	0	0	0	0
23 01 017 2012	635	0				635	635	635	635	0	0	0	0
23 01 018 2012	856			-856		0	0	0	0	0	0	0	0
UO 24 Näringsliv	244 608	5 253 045	3 400	-90 667		5 410 366	5 247 951	-5 094	-8 494	-1 62 415	-347 762	185 367	1 62 415
1 Näringspolitik	228 660	4 795 515	3 400	-77 114		4 950 461	4 763 355	-32 160	-35 560	-1 87 106	-343 184	156 078	1 87 106
24 01 001	4 437	155 019				159 456	160 580	5 561	5 561	1 124	-3 527	4 651	-1 124

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp	Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ ID+MO)	Utfall	Skilnad mot statens budget	Skilnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skilnad mot tilldelade medel	Skilnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(SB)	(ÄB)	(ID)	(MO)								
24 01 002	3 729	2 223 891				2 227 620	2 238 970	15 079	15 079	11 350	-55 367	66 717	-11 350
24 01 003		599 133				599 133	599 133	0	0	0	-17 974	17 974	0
24 01 004	4 228	243 922				248 150	236 818	-7 104	-7 104	-11 332	-18 650	7 318	11 332
24 01 005	158 995	580 022		-44 947		694 070	571 251	-8 771	-8 771	-122 819	-151 821	29 002	122 819
24 01 006	750	77 601				78 351	76 890	-711	-711	-1 460	-3 788	2 328	1 460
24 01 007		120 035				120 035	120 035	0	0	0	-3 615	3 615	0
24 01 008	8 223	218 369		0		226 592	216 669	-1 700	-1 700	-9 923	-16 474	6 551	9 923
24 01 009		5 818				5 818	5 778	-40	-40	-40	-40	0	40
24 01 010	763	14 000		-763		14 000	12 039	-1 961	-1 961	-1 961	-3 361	1 400	1 961
24 01 011	669	21 321		-113		21 877	20 449	-872	-872	-1 429	-2 069	640	1 429
24 01 012	-65	11 515	3 400			14 850	14 904	3 389	-11	54	-522	576	-54
24 01 013		4 297				4 297	4 297	0	0	0	0	0	0
24 01 014		8 327				8 327	8 327	0	0	0	0	0	0
24 01 015	3 235	134 319				137 554	130 185	-4 134	-4 134	-7 368	-11 398	4 030	7 368
24 01 016	900	13 686		-495		14 091	13 834	148	148	-257	-668	411	257
24 01 017		25 310				25 310	25 310	0	0	0	0	0	0
24 01 018	22 518	42 150		-10 518		54 150	22 166	-19 984	-19 984	-31 984	-33 249	1 265	31 984
24 01 019	1 000	1 000		-1 000		1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0	1 000
24 01 020	1 534	17 780		-1 534		17 780	16 719	-1 061	-1 061	-1 061	-1 061	0	1 061
24 01 021	17 744	18 000		-17 744		18 000	9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-10 800	1 800	9 000
24 01 022		260 000				260 000	260 000	0	0	0	-7 800	7 800	0

Tusental kronor

	Ingående ramöverförings- belopp		Statens budget	Ändringsbudget	Indragning	Medgivna överskridanden	Totalt tilldelade medel	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot anvisade medel (SB+AB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ramöverförings- belopp
	(IB)	(IB)													
2 Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	15 292	457 530		-12 460			460 362	485 054	27 524	24 691	27 524	24 691	-4 598	29 289	-24 691
24 02 001	413	23 100					23 513	22 968	-132	-545	-132	-545	-1 238	693	545
								80 281	-744	-3 163	-744	-3 163	-5 594	2 431	3 163
24 02 002	4 983	81 025		-2 563			83 445	80 281	-744	-3 163	-744	-3 163	-5 594	2 431	3 163
24 02 003	7 716	243 889		-7 716			243 889	241 969	-1 920	-1 920	-1 920	-1 920	-24 567	22 647	1 920
24 02 004	984	57 878		-984			57 878	90 401	32 523	32 523	32 523	32 523	31 057	1 466	-32 523
24 02 005	1 197	20 517		-1 197			20 517	18 314	-2 203	-2 203	-2 203	-2 203	-4 255	2 052	2 203
24 02 006		31 121					31 121	31 121	0	0	0	0	0	0	0
Äldre anslag	656	0		-1 114			-458	-458	-458	0	-458	0	0	0	0
24 01 015 2011	-458	0					-458	-458	-458	0	-458	0	0	0	0
24 01 026 2010	1 114			-1 114			0		0	0	0	0	0	0	0
UO 25 Allmänna bidrag till kommuner	80	88 905 777		-82			88 914 675	88 914 665	8 888	-12	-12	-10	-124 608	124 598	10
25 01 001	-2	85 603 206		0			85 603 204	85 603 206	0	0	0	2	-25 679	25 681	-2
25 01 002	0	3 297 221		0			3 306 121	3 306 109	8 888	-12	-12	-12	-98 929	98 917	12
25 01 003		5 350					5 350	5 350	0	0	0	0	0	0	0
Äldre anslag	82	0		-82			0		0	0	0	0	0	0	0
25 48 02 2006	82			-82			0		0	0	0	0	0		
UO 26 Statskulsrättor m.m.	488 921	22 168 000		-488 921			22 168 000	16 774 230	-5 393 770	-5 393 770	-5 393 770	-5 393 770	-7 609 870	2 216 100	5 393 770
26 01 001	401 477	22 028 000		-401 477			22 028 000	16 694 365	-5 333 635	-5 333 635	-5 333 635	-5 333 635	-7 536 435	2 202 800	5 333 635
26 01 002	9 361	10 000		-9 361			10 000	2 938	-7 062	-7 062	-7 062	-7 062	-7 362	300	7 062
26 01 003	78 082	130 000		-78 082			130 000	76 928	-53 072	-53 072	-53 072	-53 072	-66 072	13 000	53 072

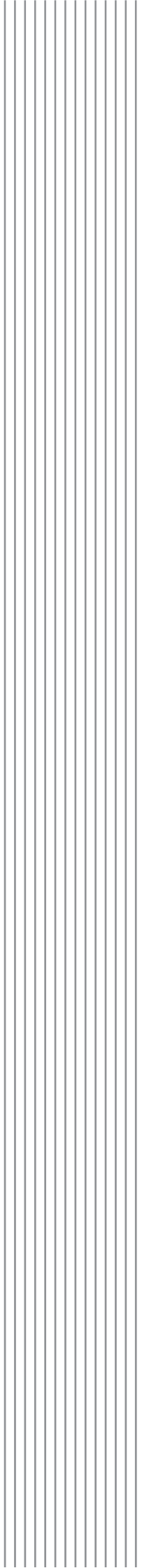

Bilaga 3

Beställnings- bemyndiganden

Bilaga 3 Beställningsbemyndiganden 2013

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden
01 Rikets styrelse	6:1 Allmänna val och demokrati	15 000	0
	6:6 Stöd till politiska partier	171 200	127 389
Totalt UO 01		186 200	127 389
02 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1:3 Verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen	45 000	0
	1:10 Bidragsfastigheter	30 000	0
Totalt UO 02		75 000	0
05 Internationell samverkan	1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	146 000	101 292
Totalt UO 05		146 000	101 292
06 Försvar och samhällets krisberedskap	1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	80 000 000	63 460 665
	1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	16 200 000	15 347 674
	2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	35 000	33 049
	2:4 Krisberedskap	560 000	490 056
	3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	60 000	26 517
Totalt UO 06		96 855 000	79 357 961
07 Internationellt bistånd	1:1 Bistandsverksamhet	60 250 000	44 307 385
	1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	22 000	17 325
	2:1 Reformsamarbete i Östeuropa	2 280 000	1 302 351
Totalt UO 07		62 552 000	45 627 061
08 Migration	1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	200 000	146 331
Totalt UO 08		200 000	146 331
09 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1:8 Bidrag till psykiatri	30 000	13 750
	4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	670 000	525 702
	7:2 Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap: Forskning	877 000	827 149
Totalt UO 09		1 577 000	1 366 601
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	1:6 Bidrag för arbetet med sjukskrivningar inom hälso- och sjukvård	3 000 000	3 000 000
	1:7 Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 250 000	1 000 000
Totalt UO 10		4 250 000	4 000 000
13 Integration och jämställdhet	1:4 Ersättning till etableringslotsar och insatser för vissa nyanlända invandrare	1 400 000	1 261 830
	1:6 Från EU-budgeten finansierade insatser för integration av tredjelandsmedborgare	72 000	66 902
	3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	239 000	77 100
Totalt UO 13		1 711 000	1 405 832

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden	
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	4 500 000	3 650 904
	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	12 500 000	11 029 814
	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2007–2013	1 806 832	1 569 366
	1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9 000	7 920
	2:1	Arbetsmiljöverket	18 400	18 391
Totalt UO 14		18 834 232	16 276 395	
15 Studiestöd	1:5	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	7 000	2 034
Totalt UO 15		7 000	2 034	
16 Utbildning och universitetsforskning	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 294 600	317 882
	1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	37 000	34 773
	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	407 000	122 387
	1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 350 000	2 752 710
	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	14 204 000	10 640 974
	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	1 055 000	1 083 091
	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 159 000	731 774
	3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	2 800 000	2 513 466
	4:1	Internationella program m.m.	153 000	89 999
Totalt UO 16		24 459 600	18 287 056	
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 000	9 000
	2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	107 000	102 970
	3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	20 000	19 025
	4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	10 000	3 940
	5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	136 000	124 544
	7:2	Bidrag till kulturmiljövård	100 000	70 750
	13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	32 000	26 560
	13:5	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	15 000
	13:6	Insatser för den ideella sektorn	28 000	24 891
Totalt UO 17		457 000	396 680	
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	70 000	18 140
	1:4	Innovativt byggande	30 000	2 957
	1:5	Boverket	30 000	27 000
	1:6	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	15 000	10 815
	1:10	Stöd gällande utveckling i strandnära lägen	25 000	4 254
	Totalt UO 18		170 000	63 166
19 Regional tillväxt	1:1	Regionala tillväxtåtgärder	2 540 000	2 064 475
	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013	1 589 200	1 403 808
Totalt UO 19		4 129 200	3 468 283	

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden		
20 Allmän miljö- och naturvård	1:2	Miljöövervakning m.m.	92 000	38 170	
	1:3	Åtgärder för värdefull natur	210 000	209 923	
	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	812 000	676 784	
	1:5	Miljöforskning	102 000	99 880	
	1:10	Klimatanpassning	60 000	26 600	
	1:12	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	145 000	76 768	
	1:13	Insatser för internationella klimatinvesteringar	1 674 000	1 163 812	
	1:14	Internationellt miljö- och kärnsäkerhets-samarbete med Ryssland	21 000	8 324	
	1:16	Skydd av värdefull natur	25 000	1 254	
	2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	1 350 000	1 168 251	
	Totalt UO 20		4 491 000	3 469 766	
21 Energi	1:2	Regionala och lokala insatser för energieffektivisering m.m.	120 000	113 907	
	1:3	Insatser för uthållig energianvändning	130 000	9 116	
	1:4	Stöd för marknadsintroduktion av vindkraft	7 500	3 721	
	1:5	Energiforskning	5 300 000	1 739 475	
	1:7	Planeringsstöd för vindkraft m.m.	5 000	1 743	
	1:9	Energiteknik	205 000	179 176	
	1:10	Elberedskap	300 000	252 730	
	1:11	Energieffektiviseringsprogram	270 000	176 826	
	1:12	Avgifter till internationella organisationer	20 000	935	
	Totalt UO 21		6 358 000	2 477 629	
	22 Kommunikationer	1:1	Väghållning	30 400 000	27 484 073
		1:2	Banhållning	84 000 000	74 718 491
1:7		Trafikavtal	7 500 000	2 270 900	
1:11		Trängselskatt i Stockholm	7 500 000	1 229 417	
1:14		Trängselskatt i Göteborg	3 300 000	1 828 429	
2:2		Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade	205 000	116 470	
2:3		Grundläggande betaltjänster	60 000	10 573	
2:5		Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	240 000	142 927	
Totalt UO 22			133 205 000	107 801 279	
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1:2	Insatser för skogsbruket	70 000	28 605	
	1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	85 030	85 200	
	1:13	Strukturstöd till fisket m.m.	63 000	34 126	
	1:14	Från EU-budgeten finansierade strukturstöd till fisket m.m.	166 000	119 183	
	1:18	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 097 500	3 297 070	
	1:19	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 839 000	2 993 708	
	1:25	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 200 000	779 796	
Totalt UO 23		9 520 530	7 337 688		

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden
24 Näringsliv	1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 500 000	1 968 645
	1:5 Näringslivsutveckling m.m.	485 000	417 665
	1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5 500	3 527
	2:3 Exportfrämjande verksamhet	20 000	0
Totalt UO 24		3 010 500	2 389 837
Totalt		372 194 262	294 102 280

Bilaga 4

Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter

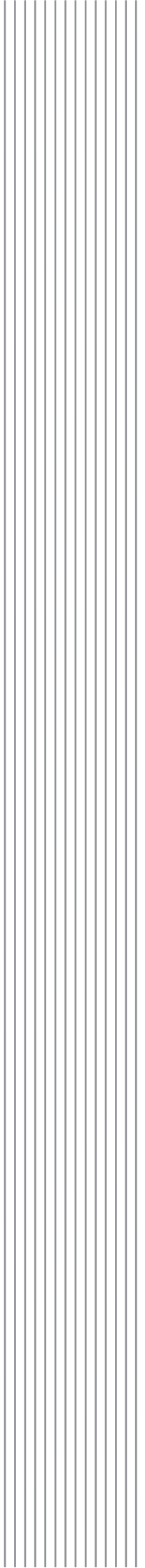
Slutbehandlade granskningsrapporter

Rapport nr	Namn	Beslut
2010:26	Statens insatser för att komma åt vinster från brottslig verksamhet – ett bättre samarbete ger högre utbyte	Prop. 2013/14:1
2012:18	Bemanningen av marinens och flygvapnets stående insatsförband	Skr. 2012/13:97
2012:12	Tandvårdsreformen 2008 – när den alla?	Skr. 2012/13:44
2012:18	Bemanningen av marinens och flygvapnets stående insatsförband	Skr. 2012/13:97
2012:21	Statens satsningar på transportinfrastruktur – valuta för pengarna?	Skr. 2012/13:131
2012:23	Början på något nytt – Etableringsförberedande insatser för asylsökande	Skr. 2012/13:139
2012:24	Regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2013	Skr. 2012/13:137
2012:25	Den kommunala ekonomin och hållbara offentliga finanser	Skr. 2012/13:127
2012:27	Utsläppshandel för att begränsa klimatförändringen – fungerar det?	Skr. 2012/2013:105
2013:1	Svensk rymdverksamhet – en strategisk tillgång?	Skr. 2012/13:145
2013:2	Statliga myndigheters skydd mot korruption	Skr. 2012/13:167
2013:3	Staten på elmarknaden – insatser för en fungerande elöverföring	Skr. 2013/14:21
2013:4	Mer patientperspektiv i vården – är nationella riktlinjer en metod?	Skr. 2013/14:23
2013:5	Staten på telekommarknaden	Skr. 2013/14:32
2013:6	Ungdomars väg till arbete – individuellt stöd och matchning mot arbetsgivare	Skr. 2013/14:35
2013:7	Bostadstillägg och äldreomsorgsstöd till pensionärer – när förmånerna fram?	Skr. 2013/14:45
2013:8	Energieffektivisering inom industrin – effekter av statens insatser	Skr. 2013/14:42
2013:9	Sverige i Arktiska rådet – effektivt utbyte av medlemskapet?	Skr. 2013/14:50
2013:10	Statens främjandeinsatser för export	Skr. 2013/14:55
2013:11	Statens kunskapsspridning till skolan	Skr. 2013/14:95
2013:12	Skattekontroll - en fråga om förtroende för offentlig förvaltning	Skr. 2013/14:88
2013:13	Landsbygdsprogrammet – från jordbruksstöd till landsbygdsstöd?	Skr. 2013/14:158
2013:14	Sjunde AP-fonden - svarar förvaltningen av premiepensionen mot spararnas krav?	Skr. 2013/14:109
2013:15	Kränt eller diskriminerad i skolan – är det någon skillnad?	Skr. 2013/14:193
2013:16	Statens tillsyn över skolan – bidrar den till förbättrade kunskapsresultat?	Skr. 2013/14:200
2013:17	Ett steg in och en ny start – hur fungerar subventionerade anställningar för nyanlända?	Skr. 2013/14:199
2013:18	Tågförseningar – orsaker, ansvar och åtgärder	Skr. 2013/14:201
2013:19	Klimat för pengarna? Granskningar inom klimatområdet 2009-2013	Skr. 2013/14:209
2013:20	Statens satsningar på nationella kvalitetsregister – Leder de i rätt riktning?	Skr. 2013/14:204
2013:21	Statens hantering av riksintressen – ett hinder för bostadsbyggande	Skr. 2013/14:211
2013:23	Regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2014	Skr. 2013/14:205

Bilaga 5

Tabellsamling

Utfall för statens budget 2009–2013

Miljarder kronor

	2009	2010	2011	2012	2013
Inkomster	709,5	779,5	872,4	787,6	790,5
Statens skatteinkomster	705,8	779,5	840	792,7	777,3
Övriga inkomster	3,8	0	32,4	-5,1	13,2
Utgifter m.m.	885,7	780,6	804,6	812,5	921,4
UO 1–25 och 27	744,8	763	767	783,7	810,6
Statsskuldsräntor m.m. UO 26	36,5	23,4	34,5	27,4	16,8
Riksgäldskontorets nettoutlåning	104,7	-9,2	1,6	1	96,2
Kassamässig korrigering	-0,3	3,4	1,5	0,4	-2,2
Budgetsaldo	-176,1	-1,1	67,8	-24,9	-130,9

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Inkomster på statens budget 2009–2013

Miljarder kronor

Inkomstår	2009	2010	2011	2012	2013
Statens skatteintäkter	735,6	788,3	791,5	778,2	801,1
Periodiseringar	-29,8	-8,9	48,5	14,6	-23,8
Statens skatteinkomster	705,8	779,5	840	792,7	777,3
Inkomster av statens verksamhet	48,1	41,8	55,3	48,8	48,1
Inkomster av försåld egendom	0,1	0,2	23,1	0,3	20,8
Återbetalning av lån	1,7	1,7	1,5	1,3	1,1
Kalkylmässiga inkomster	8,9	8,9	11,1	9,7	9,9
Bidrag från EU	11,7	13,0	12,3	9,8	10,3
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-66,8	-65,5	-70,8	-74,9	-77,0
Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Statens övriga inkomster	3,8	0,0	32,4	-5,1	13,2
Inkomster på statens budget	709,5	779,5	872,4	787,6	790,5

Källa: Ekonomistyrningsverket och egna beräkningar.

Den offentliga sektorns skatteintäkter 2009–2013

Miljarder kronor

Inkomstår	2009	2010	2011	2012	2013
Skatt på arbete	867,1	874,1	905,1	937,4	970,5
<i>Direkta skatter</i>	<i>475,7</i>	<i>474,7</i>	<i>487,3</i>	<i>505,1</i>	<i>525,9</i>
Kommunal skatt	511,1	522,9	538,2	560,8	583,5
Statlig skatt	40,1	42,5	44,6	44,2	45,2
Allmän pensionsavgift	86,8	89,2	93,5	97,6	100,7
Skattereduktioner m.m.	-162,5	-179,9	-189,1	-197,4	-203,4
Artistskatt	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
<i>Indirekta skatter</i>	<i>391,4</i>	<i>399,4</i>	<i>417,8</i>	<i>432,3</i>	<i>444,6</i>
Arbetsgivaravgifter	392,4	403,9	426,6	442,4	454,3
Egenavgifter	11,6	12,4	12,4	12,0	12,8
Särskild löneskatt	32,5	33,1	36,2	37,4	38,3
Nedsättningar	-20,6	-24,6	-29,5	-30,4	-30,6
Tjänstegrupppliv	0,9	1,1	1,0	0,9	0,7
Avgifter till premiepensionssystemet	-25,4	-26,4	-28,9	-30,0	-31,0
Skatt på kapital	160,2	191,5	183,5	167,8	168,9
Skatt på kapital, hushåll	24,9	34,5	28,8	27,7	30,0
Skatt på företagsvinster	86,5	106,6	102,8	89,5	88,4
Avkastningsskatt	12,3	11,9	11,9	10,2	6,7
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	25,3	26,4	27,5	28,7	30,8
Stämpelskatt	8,1	9,0	8,0	8,0	8,9
Kupongskatt m.m.	3,1	3,1	4,6	3,8	4,1
Skatt på konsumtion och insatsvaror	422,9	449,3	455,0	452,5	463,4
Mervärdesskatt	301,5	324,3	332,5	330,6	341,8
Tobaksskatt	10,6	10,6	11,3	11,8	11,1
Skatt på etylalkohol	4,4	4,3	4,3	4,3	4,0
Skatt på vin m.m.	4,4	4,6	4,7	4,8	4,9
Skatt på öl	3,3	3,2	3,2	3,2	3,3
Energiskatt	40,1	41,2	40,6	40,1	40,9
Koldioxidskatt	26,1	27,3	25,4	25,2	24,0
Övriga skatter på energi och miljö	4,1	4,7	4,5	4,5	4,4
Skatt på vägtrafik	16,4	16,4	15,7	15,6	16,5
Skatt på import	5,2	5,7	5,7	5,3	5,2
Övriga skatter	6,7	7,0	7,3	7,1	7,2
Restförda och övriga skatter	-4,2	1,1	2,9	5,1	11,5
Restförda skatter	-7,8	-5,7	-6,3	-6,3	-6,6
Övriga skatter	3,6	6,8	9,3	11,3	18,1
Totala skatteintäkter	1 446,0	1 515,9	1 546,6	1 562,8	1 614,3
Avgår: EU-skatter	-6,8	-7,1	-7,2	-6,9	-6,9
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 439,2	1 508,8	1 539,4	1 555,9	1 607,4
Avgår: Kommunal inkomstskatt	-524,8	-537,0	-552,7	-576,2	-599,0
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet	-178,8	-183,5	-195,2	-201,6	-207,3
Statens skatteintäkter	735,6	788,3	791,5	778,1	801,1

Källa: Egna beräkningar.

Utgifter på statens budget 2009–2013

Anslagen har fördelats till de utgiftsområden de tillhörde i statens budget för 2013. Utfall som justerats för tekniska förändringar är i kursiv stil.

Utgiftsområden	Andel i procent av de takbegränsade utgifterna					Miljarder kronor				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
1 Rikets styrelse	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	12,2	11,7	11,2	11,5	11,8
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,2	1,2	1,3	1,3	1,5	12,0	12,1	12,9	13,5	16,1
3 Skatt, tull och exekution	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	9,4	9,4	9,9	10,3	10,4
4 Rättsväsendet	3,5	3,6	3,8	3,7	3,7	33,6	35,5	37,2	38,2	39,3
5 Internationell samverkan	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,8	2,0	1,9	1,5	1,8
6 Försvar och samhällets krisberedskap	4,4	4,6	4,5	4,4	4,3	42,1	45,7	44,2	45,5	45,4
7 Internationellt bistånd	3,1	2,7	3,0	3,0	2,9	29,6	26,7	29,2	30,2	30,8
8 Migration	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	6,5	7,1	7,6	8,2	9,9
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	5,5	5,7	5,7	5,7	5,5	53,1	56,0	56,5	58,7	59,0
10 Ek. trygghet vid sjukdom och handikapp	11,4	10,1	9,7	9,3	9,0	110,0	99,9	95,8	94,9	96,4
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	4,4	4,2	4,2	4,0	3,7	42,3	41,5	41,6	41,3	40,0
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	7,1	7,1	7,3	7,4	7,4	68,1	70,2	72,0	75,6	78,5
<i>12 Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>7,1</i>	<i>7,1</i>	<i>7,3</i>	<i>7,4</i>	<i>7,4</i>	<i>68,2</i>	<i>70,3</i>	<i>72,2</i>	<i>75,6</i>	<i>78,5</i>
13 Integration och jämställdhet	0,6	0,5	0,5	0,7	0,8	5,3	5,2	5,0	6,8	8,8
<i>13 Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,6</i>	<i>0,8</i>	<i>5,3</i>	<i>5,2</i>	<i>5,0</i>	<i>5,6</i>	<i>8,8</i>
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	6,3	7,0	6,4	6,5	6,5	60,6	68,6	63,3	66,6	69,7
15 Studiestöd	2,2	2,3	2,2	2,1	1,9	21,4	22,6	21,8	21,1	20,6
16 Utbildning och universitetsforskning	5,1	5,4	5,4	5,3	5,3	48,9	53,3	53,7	53,8	56,5
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	10,3	11,3	12,0	12,3	12,7
<i>17 Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>11,0</i>	<i>11,3</i>	<i>12,0</i>	<i>12,3</i>	<i>12,7</i>
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	1,9	1,6	1,1	1,0	1,0
19 Regional tillväxt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	3,2	3,2	3,2	3,4	3,3
20 Allmän miljö- och naturvård	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5,2	5,2	5,1	4,8	4,8
21 Energi	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	3,0	2,7	2,9	2,7	2,6
22 Kommunikationer	4,2	4,0	3,9	4,2	4,1	40,6	39,8	38,7	42,9	43,7
<i>22 Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>4,3</i>	<i>4,1</i>	<i>3,9</i>	<i>4,2</i>	<i>4,1</i>	<i>41,5</i>	<i>40,7</i>	<i>38,6</i>	<i>42,9</i>	<i>43,7</i>
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1,7	1,8	1,7	1,6	1,5	16,4	17,4	16,4	16,4	16,0
24 Näringsliv	0,7	0,9	0,5	0,6	0,5	6,5	8,5	5,3	5,9	5,2
25 Allmänna bidrag till kommuner	8,5	7,7	8,9	8,3	8,3	81,6	75,7	88,0	85,1	88,9
<i>25 Justerat för teknisk förändring¹</i>	<i>9,9</i>	<i>8,7</i>	<i>9,1</i>	<i>8,5</i>	<i>8,3</i>	<i>95,5</i>	<i>85,6</i>	<i>90,1</i>	<i>87,0</i>	<i>89,0</i>
26 Statsskuld räntor m.m. ²						36,5	23,4	34,5	27,4	16,8
27 Avgiften till Europeiska unionen	2,0	3,1	3,1	3,1	3,5	19,2	30,4	30,6	31,5	37,4
Summa utgiftsområden						781,3	786,4	801,5	811,1	827,4
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	22,8	22,6	22,4	23,3	24,1	219,8	222,9	222,0	238,5	256,7
Takbegränsade utgifter	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	964,6	985,9	989,0	1022,2	1067,3
Budgeteringsmarginal	2,5	3,9	7,5	6,0	2,6	24,4	38,1	74,0	61,8	27,7
Utgiftstak för staten						989,0	1024,0	1063,0	1084,0	1095,0

¹ De tekniska justeringarna av utgiftstaket för staten redovisas i prop. 2012/13:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor avsnitt 4.5.

² Ingår inte i takbegränsade utgifter.

Källa: Ekonomistyrningsverk.

Realekonomisk fördelning av anslagen 2009–2013

Miljoner kronor

Realekonomisk art	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
Transfereringar	562 373	541 249	536 216	530 025	523 916	21 124	3,9
varav till							
Hushållssektorn	296 268	290 429	283 868	288 037	291 248	5 839	2,0
Kommunala sektorn	140 851	133 838	136 695	126 412	127 364	7 013	5,2
Företagssektorn	35 942	33 691	33 579	33 611	32 075	2 251	6,7
Ålderspensionssystemet	19 788	21 011	20 771	23 116	23 632	-1 223	-5,8
Statliga ideella organisationer	4 032	3 850	3 745	3 730	3 419	182	4,7
Internationell verksamhet	65 490	58 430	57 558	55 119	46 178	7 060	12,1
varav till EU-institutioner	37 412	31 452	30 596	30 407	19 192	5 960	18,9
Konsumtionsutgifter	215 523	207 488	198 776	196 332	189 820	8 035	3,9
varav							
Löner inklusive sociala avgifter	115 936	112 341	108 422	105 282	103 860	3 595	3,2
Omkostnader för konsumtion	63 536	62 356	58 859	58 254	54 289	1 180	1,9
Lokaler	17 337	16 984	16 326	16 260	16 121	353	2,1
Utgifter för försvarsändamål	7 076	5 953	5 327	6 634	6 540	1 123	18,9
Sociala naturaförmåner	11 639	9 855	9 842	9 902	9 010	1 784	18,1
Investeringsverksamhet	18 074	19 890	18 751	20 445	20 434	-1 816	-9,1
Räntor	23 352	31 698	39 391	29 087	36 727	-8 346	-26,3
varav räntor på statsskulden	16 694	27 299	34 374	23 252	31 143	-10 605	-38,8
Finansiella transaktioner	8 066	10 763	8 344	10 500	10 373	-2 697	-25,1
Summa utgiftsområden	827 388	811 088	801 478	786 389	781 270	16 300	2,0

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Transfereringar per utgiftsområde 2009–2013

Miljoner kronor

Utgifts- område	Utgiftsområdesnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
UO 01	Rikets styrelse	1 273	1 288	1 315	1 543	1 429	-15	-1,2
UO 02	Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 354	11 194	10 670	10 061	10 000	159	1,4
UO 03	Skatt, tull och exekution	88	89	127	142	133	0	-0,2
UO 04	Rättsväsendet	252	220	232	285	372	31	14,2
UO 05	Internationell samverkan	1 496	1 209	1 559	1 717	1 515	288	23,8
UO 06	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	1 062	1 113	1 077	1 330	2 042	-51	-4,5
UO 07	Internationellt bistånd	28 474	27 875	26 962	24 425	26 610	600	2,2
UO 08	Migration	4 260	3 655	3 243	3 115	2 670	605	16,6
UO 09	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	51 770	51 797	49 768	49 308	45 943	-27	-0,1
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	87 729	86 476	87 890	91 981	101 590	1 253	1,4
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	39 475	40 797	41 052	40 928	42 305	-1 322	-3,2
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	78 533	75 579	71 994	70 177	68 080	2 954	3,9
UO 13	Integration och jämställdhet	7 583	4 947	4 640	4 685	4 883	2 636	53,3
UO 14	Arbetsmarknad och arbetsliv	56 298	54 646	52 193	56 917	51 822	1 652	3,0
UO 15	Studiestöd	16 419	16 424	16 340	16 406	15 746	-6	0,0
UO 16	Utbildning och universitetsforskning	15 255	14 053	14 875	14 997	12 679	1 202	8,6
UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 511	10 163	9 801	9 227	8 248	348	3,4
UO 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning byggande samt konsumentpolitik	54	81	214	680	1 023	-28	-34,1
UO 19	Regional utveckling	3 029	3 188	2 998	2 989	2 966	-159	-5,0
UO 20	Allmän miljö- och naturvård	999	784	1 089	1 624	1 774	215	27,5
UO 21	Energi	1 434	1 527	2 006	1 770	2 202	-94	-6,1
UO 22	Kommunikationer	3 407	2 583	1 707	3 012	2 734	824	31,9
UO 23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	11 993	12 004	12 464	13 376	12 307	-11	-0,1
UO 24	Näringsliv	3 296	2 966	3 382	3 233	2 946	330	11,1
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	88 915	85 138	88 022	75 689	81 588	3 776	4,4
UO 26	Statsskuldsräntor m.m.	3	1	0	1	1 117	2	-
UO 27	Avgiften till Europeiska unionen	37 412	31 452	30 596	30 407	19 192	5 960	18,9
Summa utgiftsområden		562 373	541 249	536 216	530 025	523 916	21 124	3,9

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Transfereringar till hushåll 2009-2013

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
1001002	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	46 279	47 855	50 893	56 328	62 285	-1 576	-3,3
1201002	Föräldraförsäkring	33 960	31 961	30 835	29 539	28 008	2 000	6,3
1401002	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	30 653	28 920	28 783	34 342	30 065	1 733	6,0
0904004	Kostnader för statlig assistansersättning	27 107	25 915	24 286	23 188	21 753	1 193	4,6
1001001	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	25 914	23 131	20 332	17 445	19 526	2 783	12,0
1201001	Allmänna barnbidrag	24 723	24 281	24 140	23 731	23 364	441	1,8
1101001	Garantipension till ålderspension	16 751	18 035	18 485	18 234	19 054	-1 284	-7,1
1101002	Efterlevandepensioner till vuxna	13 883	14 226	14 439	15 091	15 847	-343	-2,4
0201005	Statliga tjänstepensioner m.m.	11 340	11 181	10 660	10 046	10 002	158	1,4
1501002	Studiemedel m.m.	10 742	10 480	10 201	10 222	9 635	263	2,5
1101003	Bostadstillägg till pensionärer	8 182	7 949	7 594	7 091	6 907	234	2,9
1201008	Bostadsbidrag	4 533	4 432	3 342	3 493	3 372	101	2,3
1001004	Arbets-skadeersättningar m.m.	3 606	3 752	3 938	4 249	4 757	-146	-3,9
1501001	Studiehjälp m.m.	3 472	3 664	3 867	4 004	4 042	-193	-5,3
	Övriga anslag	35 123	34 648	32 073	31 034	32 631	476	1,4
	Totalt	296 268	290 429	283 868	288 037	291 248	5 839	2,0

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Transfereringar till kommuner 2009–2013

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
2501001	Kommunalekonomisk utjämning	85 603	81 975	85 003	72 749	64 772	3 628	4,4
0901005	Bidrag för läkemedelsförmånerna	20 825	22 151	22 557	23 067	22 267	-1 326	-6,0
1301002	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	5 539	3 888	4 199	4 516	4 662	1 651	42,5
1601007	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 669	3 657	3 655	3 657	3 657	12	0,3
2501002	Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	3 306	3 157	3 015	2 933	2 808	149	4,7
0801002	Ersättningar och bostadskostnader	3 036	2 612	2 518	2 326	1 861	424	16,3
1401004	Lönebidrag och Samhall m.m.	2 552	2 445	2 332	2 226	2 148	107	4,4
1602072	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 256	2 225	2 181	2 160	2 075	32	1,4
1601014	Statligt stöd till vuxenutbildning	1 818	988	1 833	2 033	432	831	84,1
0901004	Tandvårdsförmåner m.m.	1 641	1 575	1 542	1 520	1 514	67	4,2
0901006	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 404	1 138	777	263	208	266	23,4
1001007	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 238	913	-	-	-	325	35,7
1701006	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 172	922	894	-	-	250	27,2
0901009	Prestationsbunden vårdgaranti	1 000	1 000	1 000	1 000	-	0	0,0
0904005	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken	990	1 320	1 127	1 410	1 515	-330	-25,0
0904004	Kostnader för statlig assistansersättning	-4 652	-4 472	-4 425	-4 309	-4 186	-180	4,0
	Övriga anslag	9 451	8 345	8 486	10 861	23 630	1 106	13,3
	Totalt	140 851	133 838	136 695	126 412	127 364	7 013	5,2

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Transfereringar till företag 2009–2013*Miljoner kronor*

Anslag	Anslagsnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
1401004	Lönebidrag och Samhall m.m.	11 702	11 113	10 600	9 758	9 358	588	5,3
2301010	Gårdsstöd m.m.	5 916	5 918	6 340	7 104	6 948	-2	0,0
2301018	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 093	2 868	2 834	2 835	2 287	224	7,8
2301019	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 309	2 540	2 484	2 308	1 673	-231	-9,1
1401003	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	2 275	1 644	1 402	1 034	902	631	38,4
	Övriga anslag	10 648	9 607	9 919	10 572	10 907	1 041	10,8
	Totalt	35 942	33 691	33 579	33 611	32 075	2 251	6,7

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Konsumtion per utgiftsområde 2009–2013

Miljoner kronor

Utgifts- område	Utgiftsområdesnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
UO 01	Rikets styrelse	10 186	9 890	9 543	9 694	10 305	296	3,0
UO 02	Samhällsekonomi och finansförvaltning	2 102	2 158	2 126	1 954	1 870	-56	-2,6
UO 03	Skatt, tull och exekution	9 812	9 637	9 175	8 702	8 813	175	1,8
UO 04	Rättsväsendet	37 191	36 203	35 171	33 711	31 659	988	2,7
UO 05	Internationell samverkan	323	335	328	290	296	-12	-3,4
UO 06	Försvaret och samhällets krisberedskap	42 833	42 835	41 676	43 015	38 522	-2	0,0
UO 07	Internationellt bistånd	2 278	2 407	2 207	2 213	2 321	-128	-5,3
UO 08	Migration	5 466	4 469	4 236	3 885	3 703	996	22,3
UO 09	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	7 135	6 798	6 655	6 577	7 033	337	5,0
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	8 012	7 617	7 116	7 174	7 878	395	5,2
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	490	520	508	525	-	-31	-5,9
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-	-	-	-	-	-	-
UO 13	Integration och jämställdhet	1 144	698	348	516	449	446	63,9
UO 14	Arbetsmarknad och arbetsliv	13 204	11 760	10 904	11 447	8 602	1 444	12,3
UO 15	Studiestöd	680	696	698	689	702	-16	-2,3
UO 16	Utbildning och universitetsforskning	39 507	37 414	36 469	36 062	33 751	2 093	5,6
UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	2 090	2 034	2 023	1 983	1 900	56	2,7
UO 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	906	813	815	834	734	93	11,5
UO 19	Regional tillväxt	216	189	194	161	200	27	14,6
UO 20	Allmän miljö- och naturvård	3 615	3 734	3 643	3 166	2 889	-119	-3,2
UO 21	Energi	1 071	1 024	876	902	808	47	4,6
UO 22	Kommunikationer	21 585	20 517	18 351	16 883	17 551	1 068	5,2
UO 23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	3 760	3 859	3 766	3 785	3 660	-99	-2,6
UO 24	Näringsliv	1 916	1 881	1 947	2 162	2 249	36	1,9
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	-	-	1	2	1	-	-
UO 26	Statsskuldsräntor m.m.	-	-	-	-	3 924	-	-
UO 27	Avgiften till Europeiska unionen	-	-	-	-	-	-	-
Summa utgiftsområden		215 523	207 488	198 776	196 332	189 820	8 035	3,9

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Lön inkl. sociala avgifter 2009–2013

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
0401001	Polisorganisationen	14 989	14 719	14 167	13 725	13 016	270	1,8
0601001	Förbandsverksamhet och beredskap	11 375	11 177	10 882	10 864	9 523	198	1,8
0301001	Skatteverket	5 451	5 408	5 129	4 968	4 936	43	0,8
1002001	Försäkringskassan	5 411	5 238	5 138	5 080	5 390	173	3,3
1401001	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	5 362	5 305	4 313	4 430	3 638	57	1,1
0401006	Kriminalvården	4 590	4 419	4 438	4 373	4 237	171	3,9
0104001	Regeringskansliet m.m.	4 137	3 998	3 752	3 895	3 876	138	3,5
0401005	Sveriges Domstolar	3 580	3 421	3 325	3 149	3 030	159	4,6
1603001	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	2 848	3 077	3 259	2 475	2 412	-229	-7,4
0801001	Migrationsverket	2 005	1 684	1 504	1 397	1 351	321	19,1
0105001	Länsstyrelserna m.m.	1 807	1 681	1 686	1 578	1 729	126	7,5
2201002	Banhållning	1 770	1 822	1 696	1 646	2 406	-52	-2,9
	Övriga anslag	52 610	50 390	49 133	47 701	48 317	2 220	4,4
	Totalt	115 936	112 341	108 421	105 281	103 860	3 595	3,2

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Investeringar per utgiftsområde 2009–2012

Miljoner kronor

Utgifts- område	Utgiftsområdesnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
UO 01	Rikets styrelse	11	15	19	26	17	-4	-27,1
UO 02	Samhällsekonomi och finansförvaltning	4	13	15	19	19	-9	-67,7
UO 03	Skatt, tull och exekution	21	19	57	21	12	2	7,9
UO 04	Rättsväsendet	278	243	208	86	65	35	14,4
UO 05	Internationell samverkan	1	1	1	1	1	0	19,5
UO 06	Försvar och samhällets krisberedskap	131	101	139	232	226	31	30,5
UO 07	Internationellt bistånd	4	1	2	2	3	3	359,7
UO 08	Migration	20	24	11	10	6	-4	-16,0
UO 09	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	18	21	26	19	14	-3	-15,0
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	17	13	11	10	3	4	32,6
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	4	10	9	6	-	-7	-62,9
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	-	-	-	-	-	-	-
UO 13	Integration och jämställdhet	0	0	2	1	3	0	184,1
UO 14	Arbetsmarknad och arbetsliv	29	64	54	40	19	-35	-54,9
UO 15	Studiestöd	0	0	0	1	2	0	16,7
UO 16	Utbildning och universitetsforskning	257	1 003	984	836	764	-747	-74,4
UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	26	18	21	21	23	8	43,6
UO 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	11	42	26	17	68	-31	-73,1
UO 19	Regional tillväxt	0	0	1	0	1	0	41,8
UO 20	Allmän miljö- och naturvård	798	206	263	327	452	591	286,5
UO 21	Energi	25	13	25	21	9	12	93,9
UO 22	Kommunikationer	16 389	18 055	16 844	18 717	18 680	-1 666	-9,2
UO 23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19	19	19	21	26	0	-1,0
UO 24	Näringsliv	9	7	11	11	11	2	25,6
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	-	-	-	-	-	-	-
UO 26	Statsskuldräntor m.m.	-	-	-	-	9	-	-
UO 27	Avgiften till Europeiska unionen	-	-	-	-	-	-	-
Summa utgiftsområden		18 074	19 890	18 751	20 445	20 434	-1 816	-9,1

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Realekonomisk fördelning – Räntor och finansiella transaktioner per utgiftsområde 2009–2013

Miljoner kronor

Utgifts- område	Utgiftsområdesnamn	2013	2012	2011	2010	2009	Förändring 2012-2013	Procentuell förändring 2012-2013
UO 01	Rikets styrelse	352	335	312	394	400	17	5,2
UO 02	Samhällsekonomi och finansförvaltning	2 592	145	82	111	116	2 447	1 685,3
UO 03	Skatt, tull och exekution	467	528	551	520	476	-60	-11,4
UO 04	Rättsväsendet	1 577	1 547	1 553	1 405	1 549	30	1,9
UO 05	Internationell samverkan	6	5	4	-11	3	0	2,0
UO 06	Försvar och samhällets krisberedskap	1 383	1 413	1 261	1 088	1 316	-29	-2,1
UO 07	Internationellt bistånd	18	-85	26	28	667	104	-121,6
UO 08	Migration	124	99	82	81	142	25	24,9
UO 09	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	72	74	89	110	75	-2	-3,0
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	637	748	783	769	499	-111	-14,8
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	17	14	20	15	-	3	23,2
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	0	0	0	0	0	0	0,0
UO 13	Integration och jämställdhet	108	1 108	-22	-10	-2	-1 000	-90,3
UO 14	Arbetsmarknad och arbetsliv	190	163	134	152	177	26	16,1
UO 15	Studiestöd	3 468	3 947	4 775	5 485	5 234	-479	-12,1
UO 16	Utbildning och universitetsforskning	1 466	1 366	1 358	1 339	1 407	99	7,3
UO 17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	103	103	107	107	98	1	0,5
UO 18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	29	45	55	28	81	-16	-36,3
UO 19	Regional tillväxt	25	31	30	28	36	-6	-18,7
UO 20	Allmän miljö- och naturvård	-605	107	73	44	47	-712	-662,8
UO 21	Energi	84	149	11	11	26	-65	-43,6
UO 22	Kommunikationer	2 274	1 707	1 807	1 172	1 607	567	33,2
UO 23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	235	505	123	265	375	-270	-53,4
UO 24	Näringsliv	26	1 029	29	3 096	1 358	-1 003	-97,4
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	-	-	-	-	-	-	-
UO 26	Statsskuldräntor m.m.	16 771	27 380	34 492	23 360	31 413	-10 609	-38,7
UO 27	Avgiften till Europeiska unionen	-	-	-	-	-	-	-
Summa utgiftsområden		31 418	42 462	47 735	39 587	47 100	-11 043	-26,0

Källa: Ekonomistyrningsverket.

Antal statligt anställda 2009–2013, kvinnor respektive män

Antal ¹	2009	2010 ¹	2011	2012	2013
Kvinnor	108 545	110 032	111 595	115 269	117 550
Män	106 336	102 744	104 797	105 700	107 782
Summa	213 107	212 776	216 392	220 969	225 332

Anställda med en omfattning understigande 40 procent av heltid ingår inte. År 2013 utgjorde de ca 5 400 personer. Betings-, dag- eller tim-anställda m.fl. ingår inte heller. De utgjorde ca 17 000 personer 2013.

Källa: Arbetsgivarverket.

Antal statligt anställda 2009–2013 fördelade på åldersgrupper

Antal och procentuell fördelning

Ålder och kön	2009	2010	2011	2012	2013
–34	43 804	45 622	48 120	50 338	52 908
Kvinnor	52	51,3	49,7	50,7	50,2
Män	48	48,7	50,3	49,3	49,8
–35–44	56 142	56 662	57 285	58 571	59 722
Kvinnor	52	52,8	53,4	54,5	54,6
Män	48	47,2	46,6	45,5	45,4
45–54	53 376	52 917	53 905	55 650	57 184
Kvinnor	50	51,7	52,0	52,3	52,3
Män	50	48,3	48,0	47,7	47,7
55–	59 425	57 574	57 082	56 410	55 518
Kvinnor	50	51,0	50,9	51,0	51,3
Män	50	49,0	49,1	49,0	48,7

Källa: Arbetsgivarverket.

Antal anställda 2009–2013 fördelade på sektorer

Sektor

Kön	2009	2010	2011	2012	2013
Affärsverk ¹	14 501	9 288	9 182	9 165	9 226
Kvinnor	29	35,3	35,4	35,7	35,7
Män	71	64,7	64,6	64,3	64,3
Universitet ²	52 135	54 056	56 438	57 457	58 489
Kvinnor	54	53,4	53,5	53,4	53,4
Män	46	46,6	46,5	46,6	46,6
Försvar ³	15 509	16 410	18 643	18 662	18 614
Kvinnor	19	18,6	17,5	17,5	16,9
Män	81	81,4	82,5	82,5	83,1
Övrig verksamhet ⁴	130 962	133 022	132 129	135 685	139 003
Kvinnor	56	56,2	56,7	57,5	57,5
Män	44	43,8	43,3	42,5	42,5

¹ Affärsverk och infrastruktur.

² Universitet och högskolor.

³ Försvarsmakten.

⁴ Omfattar bl.a. Miljö, teknik och jordbruk, men även arbetsliv, omsorg och utbildning samt länsstyrelser, Regeringskansliet och stabsmyndigheter.

Källa: Arbetsgivarverket.

Bilaga 6

Statliga myndigheter m.m.

Statliga myndigheter m.m.

I de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen ingår samtliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen med undantag för Riksbanken och allmänna pensionsfonderna samt premiepensionssystemets tillgångar och skulder inklusive avkastningen på dessa medel.

Dessutom ingår Riksbankens grundfond och fonder och andelar som redovisas av myndigheter enligt ovan. Fonderna och andelarna tas inte upp separat i denna bilaga, utan de viktigaste fonderna framgår i not 42 medan andelar i statligt ägda bolag förtecknas i främst not 26.

De ingående myndigheterna förtecknas nedan. Eftersom förteckningen anger de myndigheter som de finansiella dokumenten omfattar, ingår inte nämndmyndigheter och liknande vars ekonomiska utfall redovisas av en annan myndighet. Inte heller ingår nedlagda myndigheter som saknar ekonomiskt utfall 2013.

A

Affärsverket svenska kraftnät
Allmänna reklamationsnämnden
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverket
Arbetsmiljöverket
Avvecklingsmyndigheten för Myndigheten för utländska investeringar i Sverige m.m. (myndigheten startade 2013-01-01)
Avvecklingsmyndigheten för utbildningsmyndigheter m.m. (myndigheten startade 2013-01-01)

B

Barnombudsmannen
Blekinge tekniska högskola
Bokföringsnämnden
Bolagsverket
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten

C

Centrala etikprövningsnämnden
Centrala studiestödsnämnden

D

Dans- och cirkushögskolan (myndigheten upphörde 2013-12-31)
Datainspektionen
Diskrimineringsombudsmannen
Domarnämnden
Domstolsverket

E

Ekobrottsmyndigheten
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimarknadsinspektionen
Ersättningsnämnden (myndigheten startade 2013-01-01)
Exportkreditnämnden

F

Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Finanspolitiska rådet
Folke Bernadotteakademien
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (myndigheten bytte namn 2013-07-01 från Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap)
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Fortifikationsverket
Forum för levande historia
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Försvarexportmyndigheten
Försvårshögskolan
Försvarmakten
Försvarsunderrättsedomstolen
Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden
Gymnastik- och idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Havs- och vattenmyndigheten
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan på Gotland (myndigheten upphörde 2013-06-30)
Högskolan Väst

I

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Inspektionen för vård och omsorg (myndigheten startade 2013-06-01)
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Institutet för rymdfysik
Institutet för språk och folkminnen

J

Justitiekanslern

K

Kammarkollegiet
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet

Konkurrensverket
Konstfack
Konstnärsnämnden
Konsumentverket
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungliga slottsstaten
Kustbevakningen
Kärnavfallsfonden

L

Lantmäteriet
Linköpings universitet
Linnéuniversitetet
Livrustkammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet
Livsmedelsverket
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket, affärsverk
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län

M

Malmö högskola
 Marknadsdomstolen
 Medlingsinstitutet
 Migrationsverket
 Mittuniversitetet
 Moderna Museet
 Myndigheten för handikappolitisk samordning
 Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
 Myndigheten för kulturanalys
 Myndigheten för radio och tv
 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
 Myndigheten för tillgängliga medier (myndigheten bytte namn 2013-01-01 från Talboks- och punktskriftsbiblioteket)
 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
 Myndigheten för vårdanalys
 Myndigheten för yrkeshögskolan
 Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde
 Naturhistoriska riksmuseet
 Naturvårdsverket
 Nordiska Afrikainstitutet
 Nämnden för statligt stöd till trossamfund

O

Operahögskolan i Stockholm (myndigheten upphörde 2013-12-31)

P

Patent- och registreringsverket
 Patentbesvärsträtten
 Patentombudsämnden
 Pensionsmyndigheten
 Polarforskningssekretariatet
 Post- och telestyrelsen
 Presstödsnämnden

R

Regeringskansliet
 Regionala etikprövningsnämnden i Göteborg
 Regionala etikprövningsnämnden i Linköping
 Regionala etikprövningsnämnden i Lund
 Regionala etikprövningsnämnden i Stockholm
 Regionala etikprövningsnämnden i Umeå
 Regionala etikprövningsnämnden i Uppsala
 Revisorsnämnden
 Riksantikvarieämbetet
 Riksarkivet
 Riksbankens grundfond
 Riksdagens ombudsmän, JO
 Riksdagsförvaltningen
 Riksgäldskontoret
 Rikspolisstyrelsen (hela polisorganisationen ingår utom Säkerhetspolisen)
 Riksrevisionen
 Riksutställningar
 Rymdstyrelsen
 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
 Rättsmedicinalverket

S

Sameskolstyrelsen
 Sametinget
 Sjöfartsverket, affärsverk
 Skatteverket
 Skogsstyrelsen
 Smittskyddsinstitutet (myndigheten upphörde 2013-12-31)
 Socialstyrelsen
 Specialpedagogiska skolmyndigheten
 Statens beredning för medicinsk utvärdering
 Statens centrum för arkitektur och design (myndigheten bytte namn 2013-05-01 från Arkitekturmuseet)
 Statens energimyndighet
 Statens fastighetsverk
 Statens folkhälsoinstitut (myndigheten upphörde 2013-12-31)
 Statens försvarshistoriska museer
 Statens geotekniska institut
 Statens haverikommission
 Statens historiska museer
 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet
 Statens institutionsstyrelse
 Statens jordbruksverk

Statens konstråd
Statens kulturråd
Statens maritima museer
Statens medieråd
Statens museer för världskultur
Statens musikverk
Statens servicecenter
Statens skolinspektion
Statens skolverk
Statens tjänstepensionsverk
Statens VA-nämnd
Statens veterinärmedicinska anstalt
Statens väg- och transportforskningsinstitut
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms dramatiska högskola (myndigheten upphörde 2013-12-31)
Stockholms universitet
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Säkerhetspolisen (redovisas i begränsad omfattning)
Södertörns högskola

T

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Tillväxtverket
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets rekryteringsmyndighet
Trafikanalys
Trafikverket
Transportstyrelsen
Tullverket

U

Umeå universitet
Ungdomsstyrelsen

Universitets- och högskolerådet (myndigheten startade 2013-01-01)
Universitetskanslerämbetet (myndigheten startade 2013-01-01)
Uppsala universitet

V

Valmyndigheten
Verket för innovationssystem
Vetenskapsrådet

Å

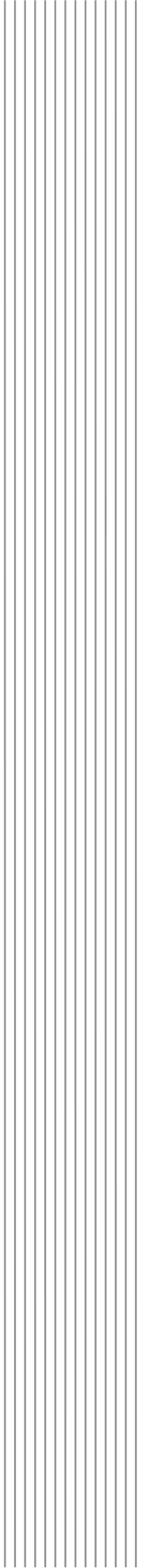
Åklagarmyndigheten

Ö

Örebro universitet
Överklagandenämnden för studiestöd

Bilaga 7

Ordlista

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Det är avsikten med innehavet, och inte tillgångens natur, som är avgörande för om tillgången ska klassificeras som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. Med stadigvarande menas, när det gäller maskiner, inventarier m.m., att tillgångens ekonomiska livslängd uppgår till lägst tre år. Anläggningstillgångar delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Anskaffningsvärde

Utgiften för en tillgångs köp eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska räknas in samtliga kostnader för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Anslag

Utgiftspost på statens budget som riksdagen fattar beslut om. Riksdagens anslagsbeslut innebär att regeringen bemyndigas att under viss tid och under vissa villkor använda anvisade medel till de av riksdagen angivna ändamålen. Anslaget anvisas av riksdagen till regeringen. Därefter tilldelar regeringen anslagsmedel till myndigheter. Regeringen kan underindela anslagen i anslagsposter och delposter.

Anslagsbehållningar

Kvarstående anslagsmedel på ramanslag vid budgetårets slut. Se vidare Ramanslag. Totalt tilldelade medel beräknas som summan av anvisade medel enligt statens budget för ett aktuellt budgetår och kvarstående medel från tidigare år, s.k. ingående anslagsbehållningar. De tilldelade medlen kan förändras under budgetåret, dels genom anvisade eller minskade medel på ändringsbudget, och dels genom indragningar enligt regeringsbeslut.

I budgetpropositionen och vårpropositionen görs en prognos över förändringen av anslagsbehållningar för de kommande åren. Detta redovisas under posten Minskning av anslagsbehållningar.

Anslagskredit

Ett tillåtet överskridande på ett ramanslag som förs över till kommande budgetår och som därmed minskar totalt disponibelt belopp. Se vidare Ramanslag.

Anslagssparande

Outnyttjade medel på ramanslag, som inom vissa gränser får överföras till kommande budgetår. Se vidare Ramanslag.

Ansvarsförbindelser

Förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras, eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Ansvarsförbindelser benämns i vissa fall eventualförpliktelser, bl.a. i flera internationella redovisningsrekommendationer, men detta har inte alltid exakt samma betydelse.

Ansvarsförbindelser redovisas ”inom linjen” i (anslutning till) balansräkningen men de tas inte med i balansräkningens beloppskolumner och räknas inte in i balanssumman. Garantiåtaganden utgör de största ansvarsförbindelserna i staten.

Avgift

Ersättning som betalas för en motprestation. Om inget annat har beslutats ska avgifter inom staten beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader, såväl direkta som indirekta (full kostnadstäckning).

Avräkning med statsverket

En post i statliga myndigheters balansräkning som omfattar de ekonomiska relationer som myndigheterna har med statsverket. Med statsverket menas här en tänkt modermyndighet eller central statlig funktion (jfr moderbolag i en koncern). Posten utgör ett saldo mellan hur mycket myndigheterna har redovisat mot anslag och inkomstitlar respektive statens centralkonto i Riksbanken.

Avräkning mot statens centralkonto

Myndigheternas betalningar från och till statens centralkonto i Riksbanken, dvs. hur mycket medel myndigheterna har tagit i anspråk respektive tillfört statens centralkonto.

Avsättning

Post på balansräkningens skuldsida för förpliktelser som är osäkra till belopp och/eller tidpunkt då de ska infrias. Detta till skillnad från poster som redovisas som skulder, som i princip är säkra såväl till belopp som till tidpunkt för infriande.

Balansomslutning

Summan på vardera sidan av en balansräkning. Tillgångs- och skuldsidans summor är lika stora.

Balansräkning

Dokument i årsredovisningen som visar den redovisande enhetens ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och kapital.

Beredskapstillgång

Tillgång som innehas för civilt eller militärt beredskapsändamål. Tillgångar för civilt beredskapsändamål kan utgöras av t.ex. läkemedel och räddningsutrustning.

Bidrag

Ersättning som lämnas eller mottas utan direkt motprestation. Däremot kan villkor finnas för erhållande av bidraget. I statlig redovisning sammanfaller begreppet vanligen med transferering. Se även Transferering.

Bokföringsmässiga grunder

Princip som innebär att inkomster och utgifter hänförs (periodiseras) till den räkenskapsperiod de hör till. Avgörande är när en prestation utförs eller när resursförbrukning sker, inte när den faktureras eller regleras likvidmässigt.

Bokfört värde

Det värde som en tillgång eller skuld är upptagen till i balansräkningen. Det kan avvika från marknadsvärdet eller anskaffningsvärdet. Bokfört värde benämns i vissa sammanhang som redovisat värde.

Bruttobudgetering

Budgeteringsmetod som innebär att inkomster och utgifter budgeteras och redovisas var för sig på inkomst- och utgiftssidan på statens budget. Inkomsterna redovisas mot inkomstitlar och utgifterna redovisas mot anslag. Motsatsen är nettobudgetering, vilket innebär att endast skillnaden mellan inkomster och utgifter tas upp på inkomst- eller utgiftssidan. Motivet till att inkomster och utgifter budgeteras och redovisas brutto är att det ska ge en tydligare bild av statens ekonomi och underlätta förståelsen av statens budget.

Bruttonationalinkomst (BNI)

Bruttonationalprodukten justerad för faktorinkomster, t.ex. löner till och från utlandet.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år.

Bruttoredovisning

Redovisningsmetod som innebär att inkomster och utgifter, intäkter och kostnader eller tillgångar och skulder redovisas var för sig, dvs. inte kvittas mot varandra. Motsatsen är nettoredovisning, vilket innebär att endast skillnaden mellan respektive begrepp spar redovisas, dvs. de kvittas mot varandra. När det gäller principen för budgetering på statens budget används begreppet bruttobudgetering.

Budgeteringsmarginal

Skillnaden mellan statens utgiftstak och de takbegränsade utgifterna i statens budget och ålderspensionssystemet. Se vidare Utgiftstak för staten och Takbegränsade utgifter. Denna marginal utgör en buffert för högre utgifter än beräknat. Under den period som utgiftstaket omfattar kan såväl den samhällsekonomiska utvecklingen som konsekvenserna av redan fattade beslut bli annorlunda än vad som förväntats. Det kan t.ex. bero på högre arbetslöshet, lägre BNP-tillväxt eller högre utgifter till följd av beteendeförändringar.

Budgetsaldo

Saldot, dvs. slutsumman, i statens budget. Saldot består av budgetens inkomster minus budgetens utgifter inklusive Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Budgetsaldo är per definition lika med

statens lånebehov med omvänt tecken. Se även Statens lånebehov.

Budgetunderskott

Ett negativt saldo i statens budget som uppkommer då utgifterna är större än inkomsterna. Ett budgetunderskott är per definition lika med statens lånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Budgetöverskott

Ett positivt saldo i statens budget som uppkommer då inkomsterna är större än utgifterna, vilket innebär att staten kan amortera på statsskulden. Se vidare Statens budgetsaldo.

Börsvärde

Det värde som aktier och andra värdepapper värderas till på en fondbörs.

CSA-avtal

En metod för att reducera kreditrisker (Credit Support Annex). CSA-avtal innebär att motparterna överför säkerheter i form av kontanter eller värdepapper när marknadsvärdet på en swap (se vidare Skuldbytesavtal) ändras. När valutaupplåning skapas via swappar uppstår kreditrisker, då den fasta räntan som Riksgäldskontoret mottar i ränteswappen betalas av ett privat företag. Om räntorna faller stiger marknadsvärdet på swappen, vilket leder till en fordran på motparten. För att reducera kreditrisker använder Riksgäldskontoret CSA-avtal.

Dagslån

Lån som tas på dagslånemarknaden, från den ena dagen till den andra, för att täcka en tillfällig brist på pengar, dvs. ”pengar över natten”.

Derivatinstrument

Ett samlingsnamn för ett flertal olika finansiella instrument som bl.a. används av Riksgäldskontoret för att hantera kurs- och ränterisker avseende statsskulden. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och skuldbytesavtal (eng. swaps).

Effektivitetsrevision

Den del av Riksrevisionens revision som innefattar granskning av statliga åtaganden, myndigheter och verksamheter från effektivitetssynpunkt. Granskningen ska främja ett effektivt verkställande av politiska beslut och användande av skattemedel.

Eget kapital

Skillnaden mellan det bokförda värdet av tillgångarna och skulderna i en balansräkning, dvs. nettoförmögenheten eller kapitalbehållningen. Det egna kapitalet i ett företag består av det kapital som ägarna satsat med tillägg för vinster och avdrag för förluster som stannat i företaget. I årsredovisningen för staten benämns det egna kapitalet Nettoförmögenhet.

Ekonomisk händelse

Alla förändringar i storleken och sammansättningen av statens/myndigheternas tillgångar, skulder eller kapital. Dessa förändringar beror på statens/myndigheternas ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar samt uppkomna fordringar och skulder. Ekonomisk händelse kan jämföras med

begreppet affärshändelse som används i näringslivet.

Eliminering

Ett moment i upprättandet av en konsoliderad redovisning/koncernredovisning. I statens årsredovisning innebär eliminering att fordringar och skulder samt transaktioner mellan myndigheter (även affärsverk) liksom därmed sammanhängande orealiserade vinster tas bort för att ge en rättvisande bild av statens ekonomiska resultat och ställning.

Finansiell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som utgörs av t.ex. aktier, andra andelar och obligationer där syftet med innehavet är varaktigt. Se även Anläggningstillgång.

Finansiellt sparande

Skillnaden mellan reala inkomster och reala utgifter för respektive sektor i nationalräkenskapsystemet. Den offentliga sektorns finansiella sparande, dvs. sparandet för staten, kommunerna och ålderspensionssystemet, är ett viktigt mått i den ekonomiska politiken. Se vidare Överskottsmål.

Finansieringsanalys

Dokument i årsredovisningen som visar tillförda och använda medel i verksamheten. I statens årsredovisning visas hur statens likvida ställning på total nivå, dvs. statens nettoupplåning har förändrats under året. Förändringen delas in i avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Se vidare Statens nettoupplåning.

Fordringar

Post på balansräkningens tillgångssida. Fordringar delas upp på kortfristiga och långfristiga. Kortfristiga fordringar är fordringar som förfaller inom ett år. Långfristiga fordringar utgörs av fordringar som förfaller efter mer än ett år.

Futures

Terminskontrakt med daglig resultatavräkning av vinster och förluster. En termin är ett finansiellt instrument baserat på avtal mellan två parter om köp och försäljning av en tillgång. Se vidare Derivatinstrument.

Förutbetalad intäkt

Fakturerings eller inbetalning som bokförts under året, men som avser varor eller tjänster som ännu inte levererats till kunden. Beloppet tas upp som skuld i bokslutet för att intäktsredovisas kommande år när prestation utförs.

Förutbetalad kostnad

Utgifter som blivit fakturerade och bokförts under året men som avser kommande år. Exempel är hyror som ofta betalas kvartalsvis i förväg. Sådana utgifter tas upp som fordringsposter i bokslutet för att kostnadsredovisas kommande år då prestation utförs.

God redovisningssed

Begrepp som inom staten kan beskrivas på följande sätt: Lagar, förordningar, övriga regeringsbeslut samt av ESV utfärdade föreskrifter och allmänna råd ger uttryck för god redovisningssed. En förutsättning för att sådana beslut och regler kan anses uttrycka god redovisningssed är att dessa är generella och långsiktiga för myndigheterna. Redovisnings-

reglerna är på vissa punkter allmänt hållna och myndigheterna måste göra en utfyllande tolkning. En sådan utfyllande tolkning bör lämpligen ha en förankring i faktisk förekommande redovisning och alltså ge uttryck för en redovisningssed hos myndigheterna. Denna redovisningssed bör vara förenlig med syftet med redovisningsreglerna och grundläggande redovisningsprinciper. Bokföring och redovisning i staten ska fullgöras på ett sätt som stämmer överens med god redovisningssed.

Immateriell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som saknar fysisk substans. Det är huvudsakligen utgifter för utveckling samt licenser för dataprogram och liknande rättigheter som tas upp (aktiveras) som immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen. En av förutsättningarna för att aktivera dessa utgifter är att de beräknas bli av väsentligt värde för verksamheten under kommande år. Se även Anläggningstillgång.

Inbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, alltså när ersättning tas emot. Den kan avvika från tidpunkten för intäkt eller inkomst.

Indragning

Åtgärd enligt vilken regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas. Bestämmelser om detta finns i budgetlagen (2011:203) och anslagsförordningen (2011:223).

Inkomst

En ekonomisk händelse genom vilken ett värde av finansiell natur tillförs myndigheten. Till skillnad från intäkt kan inkomst avse flera redovisningsperioder och behöver inte öka myndighetens/statens nettoförmögenhet. Be-

greppet har även en generell betydelse och används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens intäkter, inkomster och inbetalningar.

Inkomsttitel

Inkomstpost på statens budget där myndigheten redovisar inkomster (i generell mening, dvs. även intäkter och inbetalningar) som den inte själv får disponera, exempelvis skatter. På inkomsttitel redovisas sådana statsinkomster som inte är specialdestinerade för en viss verksamhet utan kan finansiera vilka utgifter som helst.

Inleverans

Att mot inkomsttitel och/eller till statens centralkonto i Riksbanken redovisa respektive betala medel som inte får behållas av myndigheten. Vanligen avser det inbetalning av skatter, överskott från verksamheten eller offentligrättsliga avgifter.

Interna mellanhavanden

Transaktioner och andra poster (fordringar, skulder etc.) inom exempelvis en koncern. I årsredovisningen för staten menas med interna mellanhavanden de transaktioner och andra poster mellan de myndigheter som ingår i den beslutade avgränsningen av staten.

Intäkt

Det bruttointflöde av ekonomiska fördelar eller servicepotential som uppstår i verksamheten under en period och som ökar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet inkomst kan intäkt ses som inkomsten hänförd till den tidsperiod under vilken den har upparbetats eller blivit intjänad, dvs. periodiserad inkomst.

Kapitalandelsmetoden

En av flera metoder för att konsolidera dotter- och intresseföretag. Metoden innebär att andelarnas redovisade värde ökas respektive minskas i samma grad som det egna kapitalet i dotter- respektive intresseföretaget ändras. Ökningen eller minskningen redovisas som en intäkt eller kostnad i resultaträkningen under raden resultat från andelar i dotter- och intresseföretag hos innehavaren av andelarna. Motsvarigheten till dotter- och intresseföretag benämns i staten hel- och delägda företag. Dessa konsolideras i årsredovisningen för staten enligt kapitalandelsmetoden med samma gräns för ägarandelen (minst 20 procent) som den som gäller för intresseföretag i en koncern. I resultaträkningen benämns intäkten resultat från andelar i hel- och delägda företag.

Kassamässig redovisning mot statens budget

Redovisningsprincip som innebär att redovisning mot anslag och inkomsttitlar på statens budget görs vid betalningstillfället.

Kassamässig korrigerig

Skillnaden mellan å ena sidan saldot mellan anslag och inkomsttitlar på statens budget och å andra sidan saldot mellan ut- och inbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken.

När redovisning mot anslag görs kostnads- mässigt eller utgiftsmässigt kan kassamässiga korrigeringar uppkomma mellan månader och år, om tidpunkten för redovisning mot anslag inte sammanfaller med betalningstidpunkten. För anslag kopplade till ett räntekonto, vilket gäller de flesta förvaltningsanslag, påverkas posten i stället av skillnaden mellan redovisning mot anslag och anslagsmedel överförda till räntekontot. En kassamässig korrigerig uppkommer även när tidpunkten för redovisning mot inkomsttitel inte sammanfaller med betalningen.

Vidare förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomsttitlar och omvänt, som leder till kassamässiga korrigeringsposter. Utfallet av

den kassamässiga korrigeringen räknas fram som en restpost, men det går att urskilja och även göra prognoser på vissa delposter.

Konsoliderad bruttoskuld

De samlade skulderna i staten, landstingen, kommunerna och AP-fonderna minskade med de fordringar de olika delarna i den offentliga sektorn har på varandra.

Konsolidering

Del i upprättande av en koncernredovisning. Konsolideringen begränsas i staten till att lägga samman de ingående enheterna och eliminera mellanhavanden mellan enheterna (myndigheterna).

Konvergenskrav

De krav som en medlemsstat i EU måste uppfylla för att bli medlem i tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen (EMU), dvs. EU:s valutaunion.

Kostnad

Minskning av ekonomiska fördelar eller servicepotential under en period i form av förbrukning av tillgångar eller skuldsättning som påverkar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet utgift är kostnaden värdet av de resurser som förbrukas, eller utgiften hänförd till denna period, dvs. en periodiserad utgift.

Löptid

Den period under vilken en skuldförbindelse gäller.

Medgivet överskridande

Rättighet att överskrida ett anvisat anslag. Se vidare Ramanslag.

Nationalräkenskaperna

Ett internationellt jämförbart system för statistisk redovisning av hela samhällsekonomin som tas fram enligt regler som är gemensamma inom EU. Ekonomin delas upp på olika sektorer såsom staten, kommunerna, hushållen och företagen. Nationalräkenskaperna används bland annat för beräkningar av BNP. Se vidare Bruttonationalprodukten (BNP).

Nettoförmögenhet

Skillnaden mellan statens tillgångar och skulder. Om statens skulder är större än tillgångarna innebär det att nettoförmögenheten är negativ. I näringslivet motsvaras nettoförmögenheten av eget kapital.

Nettokostnad för statsskulden

Kostnad för förvaltning av statsskulden, enligt Riksgäldskontorets definition. I nettokostnad för statsskulden ingår finansiella kostnader och intäkter i Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhet.

Omsättning

Ett företags totala försäljning under en viss period (exklusive moms). I staten menas vanligen de totala intäkterna från skatter (på myndighetsnivån anslag), försäljning, bidrag och andra intäkter.

Omsättningstillgång

Tillgång (i balansräkningen) som inte är anläggningstillgång, alltså inte avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Option

Ett finansiellt instrument som ger rätten att köpa eller sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Termin.

Periodavgränsningspost

Skuld- eller fordringspost som är nödvändig för att åstadkomma en riktig periodisering av utgifter eller inkomster vid avslutningen av en redovisningsperiod. I årsredovisningen för staten består periodavgränsningsposterna av upplupna och förutbetalda kostnader respektive intäkter samt oförbrukade bidrag. Dessa poster gör det möjligt att bestämma räkenskapsårets intäkter och kostnader.

Periodisering

Fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt).

Premieobligation

Typ av obligation utgiven av staten (Riksgäldskontoret). Den utgör en kombination av en obligation och en lottsedel och ränta betalas ut i form av vinster.

Primärt budgetsaldo

Saldot i statens budget exklusive stats-skuldräntor. Se vidare Statens budgetsaldo.

Ramanslag

Anslagstyp som innebär att kvarvarande medel får överföras till påföljande år som anslags-sparande och att anslaget får överskridas genom utnyttjande av anslagskredit. För myndigheterna är storleken på tillåtet anslagssparande och anslagskredit begränsad genom generella regler och särskilda beslut.

Realekonomiska termer

Begreppsapparat för att beskriva och analysera exempelvis den statliga resursförbrukningen. Redovisning i realekonomiska termer innebär att resursförbrukningen delas in i t.ex. transfere-ringar, investeringar och konsumtion. Den realekonomiska informationen är en del av informationen i de statliga inrapporterings-koderna (S-koderna) och ligger till grund för beräkning av den statliga sektorn i national-räkenskaperna och annan ekonomisk analys.

Realränteobligation

En inflationsskyddad obligation som ges ut av staten (Riksgäldskontoret). Värdeutvecklingen är knuten till konsumentprisindex.

Redovisning mot anslag och inkomstitlar

De utgifter myndigheterna har redovisat mot anslag respektive de inkomster de har redovisat mot inkomstitel. Begreppen utgifter och inkomster har här en generell betydelse. Redovisning mot anslag och inkomstitlar kan avse såväl kostnader/intäkter som utgifter/in- komster och även betalningar. Se Utgift respektive Inkomst.

Refinansieringsrisk

Den risk för högre upplåningskostnader som uppkommer när lån förfaller och ska förnyas vid ett ofördelaktigt ränteläge.

Regressrätt

Rätt för den som betalat för någon annans räkning att återkräva beloppet av den som ytterst ska stå för betalningen. Exempelvis en borgensmans rätt att av huvudgäldenären få vad han betalat.

Resultat före och efter skatt

Ett företags resultat innan avdrag gjorts för skatt respektive efter det att skatt på eventuell vinst dragits av.

Resultaträkning

Dokument i årsredovisningen som i sammanhang visar räkenskapsårets samtliga intäkter och kostnader. I resultaträkningen kan man utläsa vilken typ av intäkter och kostnader som förekommit under räkenskapsåret. Genom att intäkter och kostnader summeras visar resultaträkningen hur verksamheten har förändrat kapitalet, vilket i årsredovisningen för staten framgår av posten Årets över- eller underskott.

Revisionsberättelse med standardutformning

Revisionsberättelse med standardutformning lämnas när revisorn bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild.

Revisionsberättelse med reservation

Revisionsberättelse med reservation lämnas när revisorn drar slutsatsen att det finns väsentliga fel men att de inte är genomgripande för årsredovisningen eller när revisorn inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis, men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande.

Revisionsberättelse med avvikande mening

Revisionsberättelse med avvikande mening lämnas när det finns väsentliga fel som är genomgripande och att årsredovisningen som helhet därigenom inte ger en rättvisande bild.

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig

Revisorn avstår från att uttala sig när den inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och bedömer att möjliga effekter och oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande.

Revisionsberättelse med upplysning

Revisorn lämnar en revisionsberättelse med standardutformning men vill ändå lyfta fram viktig information och lämnar därför en upplysning i revisionsberättelsen.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter (även affärsverk), statliga bolag, vissa fonder och eventuellt andra låntagare, som utgör en post på utgiftssidan i statens budget. Posten ingår tillsammans med posten Kassamässig korrigerings i statens budget för att budgetsaldot ska motsvara statens lånebehov med omvänt tecken. Se även Kassamässig korrigerings.

Räkenskapsår

Den period som en årsredovisning omfattar vilken normalt utgörs av 12 månader. Statens räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

Räntabilitet på eget kapital

Ett företags avkastning på det kapital ägarna satsat.

Rättvisande bild

Årsredovisningens delar ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och den ekonomiska ställningen. I normalfallet förutsätts att information som lämnas med tillämpning av god redovisningssed också ger en rättvisande bild.

Rörelseresultat

Det resultat (i ett företag) som kan utläsas ur resultaträkningen innan hänsyn tagits till finansiella poster, extraordinära poster samt bokslutsdispositioner och skatt.

Skuld

En befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars reglering förväntas leda till ett utflöde av resurser. Skulderna i statens balansräkning visar statens förpliktelser mot andra. Skulder är i princip säkra till sitt belopp och tidpunkten för infriande, till skillnad från poster som redovisas som avsättningar.

Skuldbytesavtal (eng. swaps)

Ett derivatinstrument som används av Riksgäldskontoret för upplåningen i utländsk valuta eller för förvaltning av kronskulden. Swaptransaktionerna innebär att Riksgäldskontoret byter kronor mot utländsk valuta och under swappavtalets löptid erhåller fast ränta i kronor och betalar rörlig ränta i utländsk valuta (kron/valutaswappar). Därutöver kan swappar användas för att byta räntevillkor, till exempel från fast till rörlig ränta. Upplåning via swappmarknaden är kostnadseffektiv och resulterar också i större emissionsvolym i kronor, vilket

främjar likviditeten på den svenska statspappersmarknaden. Se även Derivatinstrument.

Skuldskötselinstrument

Se Derivatinstrument.

Soliditet

Ett företags betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten brukar beräknas som den del av företagets tillgångar som är finansierad med eget kapital, och således inte motsvaras av skulder.

Statens budget

En plan för huvuddelen av statens inkomster och utgifter avseende ett budgetår (tidigare benämnd statsbudgeten). Statens budget består av anslag, inkomstitlar samt Riksgäldskontorets netto-utlåning och en kassamässig korrigeringspost, vilket sammantaget ger statens lånebehov. Riksdagen fastställer budgeten och anvisar medel till regeringens förfogande för olika ändamål under anslag. Ofta används statens budget och dess saldo för att beskriva statens verksamhet. Anslagsmedel kan även anvisas och minskas på ändringsbudget under löpande budgetår i samband med den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen.

Statens budgetsaldo

Skillnaden mellan inkomster och utgifter på statens budget, vilket överensstämmer med statens lånebehov (med omvänt tecken). En kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida gör att denna överensstämmelse uppnås. Om saldot är negativt föreligger ett budgetunderskott och därmed ett lånebehov, vilket ökar statsskulden. Ett positivt saldo, vilket är detsamma som ett budgetöverskott, innebär en amortering av statsskulden.

Statens lånebehov

Statens behov av att låna pengar under en viss period. Summan av alla kassaflöden till och från staten kallas nettolånebehov. Nettolånebehovet överensstämmer med statens budgetsaldo (med omvänt tecken). Detta åstadkoms genom att en kassamässig korrigeringspost och Riksgäldskontorets nettoutlåning ingår i statens budget. Staten måste även låna för att betala tillbaka lån som löper ut. Summan av nettolånebehovet och förfallande lån kallas bruttolånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Statens nettouplåning

Statsskulden (exklusive orealiserade valutakursförändringar) och statens övriga upplåning. Värdeförändringar hänförliga till statsskulden omfattas inte av detta begrepp. Ett negativt saldo innebär att staten har gjort en nettoamortering. Saldoraden i finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten visar förändringen av statens nettouplåning under året. Se även Finansieringsanalys.

Statliga affärsverk

Myndigheter under regeringen med affärsdrivande verksamhet och större ekonomisk rörelsefrihet än vanliga statliga myndigheter. År 2013 fanns tre affärsverk: Luftfartsverket, Sjöfartsverket samt Svenska kraftnät.

Statliga kreditgarantier

Ett statligt borgensåtagande som oftast gäller såsom för egen skuld. Med det menas att borgenären (långivaren) kan kräva att skulden ska betalas av borgensmannen (i detta fall staten) utan att först kräva betalning av gäldenären (låntagaren). En kreditgaranti är kopplad till en viss kredit.

Statsobligation

Ett av Riksgäldskontoret utfärdat obligationslån på vanligen 2-17 års löptid. Räntan på statsobligationer är fast, vilket innebär att den inte ändras oavsett vad som händer på räntemarknaden. Den femåriga statsobligationsräntan styr i stor utsträckning bostadslånens fasta ränta. Ibland används begreppet nominella statsobligationer för att särskilja dessa från realränteobligationer.

Statsredovisningen

Den centrala redovisningen för staten (tidigare benämnd riksredovisningen). Informationen används för att kunna planera, följa upp och styra den statliga verksamheten. Statsredovisningen ligger till grund för årsredovisningen för staten inklusive utfallet på statens budget, men även för statistik om statens finanser och budgetprognoser.

Statsskulden

Summan av samtliga lån som tagits av Riksgäldskontoret för statens räkning. Riksgäldskontoret förvaltar statsskulden. Upplåningen på den svenska marknaden sker främst i form av statsobligationer, statsskuldväxlar, premieobligationer och realränteobligationer. Den utländska upplåningen sker främst via skuldbytesavtal (kron/valutaswappar). Även upplåning via statsskuldväxlar i utländsk valuta (commercial papers) och direkt på utländska kapitalmarknaden förekommer.

Statsskulden påverkas förutom av statens budgetsaldo, även av orealiserade valutakursförändringar, tillfälliga placeringar samt direkta nedskrivningar vid inleverans av statsobligationer.

Statsskuld ränta

Räntan på statsskulden. Räntorna på statsskulden redovisas i huvudsak kassamässigt (vid betalning) på statens budget. Förutom den

kassamässiga redovisningen mot anslag, redovisas räntekostnader enligt bokföringsmässiga grunder i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Skillnader uppstår mellan dessa redovisningsmetoder beroende på bland annat realiserade räntor, valutaförändringar och kursdifferenser. Utgifterna för statsskuldräntorna ingår inte under utgiftstaket.

Statsskuldväxel

En av staten, genom Riksgäldskontoret, utgiven skuldförbindelse med en löptid på vanligen tre, sex eller tolv månader. Det finns även kortare löptider.

Takbegränsade utgifter

Summan av alla utgifter inom det fastställda utgiftstaket. De takbegränsade utgifterna omfattar dels utgifterna på statens budget (utgiftsområde 1-27) exklusive statsskuldräntor (utgiftsområde 26), dels utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De takbegränsade utgifterna avser faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att myndigheternas utnyttjande av anslagsbehållningar och anslagskrediter ingår.

Termin

Ett finansiellt instrument som ger skyldighet att köpa och sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Option.

Tilldelade medel

Summan av ingående anslagsbehållningar, statens budget, ändringsbudget, indragningar och omfördelningar. Se vidare Anslagsbehållningar.

Tillgång

En resurs som kontrolleras av en redovisningsenhet till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

Tillgängliga medel

Summan av tilldelade medel, anslagskredit och medgivet överskridande. Se vidare Tilldelade medel, Anslagskredit och Medgivet överskridande.

Transferering

Omfördelningstransaktion som oftast kännetecknas av att ingen direkt motprestation erhålls. Transfereringar i staten utgörs främst av utbetalningar av bidrag och försäkringsersättningar, oftast via statens budget.

Underliggande saldo

Statens budgetsaldo justerat för tillfälliga och extraordinära händelser. Det finns ingen entydig metod att definiera vilka transaktioner som ska klassificeras som tillfälliga eller extraordinära. Därför är det väsentligt att samtliga sådana poster specificeras i utfallsredovisningen. Exempel på en sådan händelse är en försäljning av statligt aktieinnehav.

Uppbörd

I allmän mening statens uppbärande av skatt. I statlig redovisning används beteckningen uppbördför de intäkter som en myndighet tar upp i sin resultaträkning men som den inte får disponera. De utgörs för staten som helhet till allra största delen av skatter och ska redovisas mot (inlevereras till) en inkomsttitel på statens budget. Se även Inkomsttitel.

Upplupen intäkt

Intäkt som avser tjänster som utförts eller varor som levererats under året, men inte fakturerats senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Sådan intäkt tas upp i resultaträkningen med motposten upplupen intäkt i balansräkningen.

Upplupen kostnad

Kostnad för t.ex. varor och tjänster som mottagits under redovisningsperioden, men där man inte fått fakturan, senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Ett annat exempel är skuld till personalen för inarbetad semester. Sådana kostnader tas upp i resultaträkningen med motposten upplupna kostnader i balansräkningen.

Utbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, dvs. när ersättning utges. Den kan avvika från tidpunkten för kostnad och utgift.

Utdelning

Den del av ett företags vinst som utdelas till ägarna.

Utfallet på statens budget

Utfallet på de beståndsdelar som ingår i statens budget.

Utgift

Ekonomisk händelse genom vilken ett värde av ekonomisk natur lämnar myndigheten, vanligtvis i form av det ekonomiska värdet av de resurser som anskaffas. Utgiften uppstår vid

anskaffningstillfället, vilket i normalfallet likställs med den tidpunkt då faktura mottas för en levererad vara eller tjänst. Till skillnad mot kostnad kan en utgift avse flera redovisningsperioder och behöver inte minska myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet har även en generell betydelse och används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens kostnader, utgifter och utbetalningar.

Utgiftsområde

En indelningsgrund för anslagen i statens budget. I budgeten finns 27 utgiftsområden vilka är reglerade i riksdagsordningen. Varje anslag på statens budget ingår i ett utgiftsområde.

Utgiftsramar

Ramar för utgiftsområden på statens budget som beslutas av riksdagen inom den s.k. rambeslutsmodellen, vilket är en ”uppifrån- och nedmetod” för budgetering. Den innebär att riksdagen i ett första steg tar ställning till utgiftstaket, därefter utgiftsramar för de 27 utgiftsområdena och slutligen de enskilda anslagen.

Utgiftstak för staten

En högsta nivå för statens utgifter för ett visst år som normalt fastställs tre år i förväg av riksdagen. Skillnaden mellan utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna utgör budgeteringsmarginal. Utgiftstaket för staten beslutas i nominella termer och tar hänsyn till en viss beräknad prisutveckling under perioden.

Valutareserv

De tillgångar i utländsk valuta som omedelbart kan disponeras för betalningar till utlandet. Sveriges valutareserv förvaltas av Riksbanken.

Valutarisk

Risken för förändringar i kursen på den aktuella valutan.

Överskottsmål

Budgetpolitiskt mål för den offentliga sektorns finansiella sparande.

Årets över- eller underskott

Den sista raden i statens resultaträkning, som visar skillnaden mellan redovisade intäkter och kostnader. Motsvarande uppgift finns i balansräkningen i noten till rubriken Nettoförmögenhet.

Årlig revision

Riksrevisionens granskning av årsredovisningar och underliggande redovisning i syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskning görs även av om ledningens förvaltning står i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter och särskilda regeringsbeslut. Riksrevisionen lämnar varje år revisionsberättelser avseende myndigheterna till regeringen och revisionsberättelse avseende årsredovisningen för staten till regeringen och riksdagen.

Återanskaffningsvärde

Den utgift som skulle uppstå för en tillgångs förvärv eller tillverkning om anskaffning skulle ske vid räkenskapsårets utgång.

Ändringsbudget

Ändring av budgeten som riksdagen beslutar om under pågående budgetår. Riksdagen kan besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag för innevarande år. Detta sker som regel i samband med riksdagens beslut om den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen. Se vidare Statens budget.

Utdrag ur protokoll
vid regeringssammanträde den 10 april 2014

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Adelsohn Liljeroth, Ohlsson, Norman, Attefall, Kristersson, Hatt, Löf, Arnholm, Svantesson

Föredragande: Statsrådet Norman

Regeringen beslutar skrivelsen 2013/14:101
Årsredovisning för staten 2013